Székely D

Pest-

Erdőszéle

Szeged 1917

Magyar Honvédelmi Miniszter.

30.539-szám.

eln. Hadkieg.-1945.

Meghagyási határozatok hatályának meghosszabbitása.

A Magyar Vallás- és Közok

Budapest, 1945. évi julius hó 21.-

A meghagyási határozatok h
gusztus hó 31. napja - lejáratá
a polgári foglalkozásban való m
cius hó 12. napja óta hozott me
év október hó 31. napjáig megho
ben augusztus 31. napjáig megho
hosszabbitani. E rendeletem kia
meghagyási határozatok hatályát
megjelölni.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KORUNK

Székely Dániel

1977 3

Tol

Székely Dániel: Öreg paraszt

De nem szabadok, az ô életük nem
, amit én az igaz író életének nevezek.
Szabadnak lenni azt jelenti: megva-
sítani a saját életedet.
Bizonyos szabadságokat jelent.
Annak a szabadságát jelenti, hogy
egálljt mondj, ha úgy akarod, hogy
kkor és oda mehess, ahová akarsz,
ogy ide-odautazó legyél, aki sok szál-
dából menekül, szomorúan vagy bol-
ogan, anélkül hogy ebben akadályoz-
atva lennél, vagy különösebben sajnál-
ád a távozást.
A lét szabadságát jelenti. És valaki
ölcsen jegyezte meg, ha nem lehetsz
nmagad, ugyan mi akkor egyáltalán a
ét értelme?"
Mintha egy Tennessee Williams-drá-
na hôsét hallanánk. Minden egyéb csak
észletkérdés. Érdekes, az életmű ala-
kulása szempontjából is érdekes részle-
ek találhatók az emlékezésekben, így
éldául vallomása a meghatározó Cse-
ov-hatásról (a *Sirályt* ma is a legna-
gyobb modern darabnak nevezi, amely-

A tudo
a nyelvé
hez a sz
visztika é
gítségére
A társa
lentôsebb
sében, mi
kész lenn
már 1905-
vi változ
Hymes szerint a nyelvészetnek ismernie kell az emberi természetet és az ember magatartását az állandóan változó világban. A szociolingvisztika távlatban vizsgálja nemcsak azt, hogy milyen volt, illetve milyen az emberiség, hanem azt is, hogy milyenné válhat; aktív álláspontot foglal el a társadalmi tényezôkkel szemben. A szovjet szociolingvisztika már a húszas években számolt a társadalmi tényezôkkel, amikor tevékeny részt vállalt a „nyelvépítésbôl". A tudományos-műszaki forradalom korában a szociolingvisztika elôtt nagyobb feladatok állnak, és nem merül-

Tartalom

XLV. ÉVFOLYAM, 1. SZÁM

1991. JANUÁR

BAKA ISTVÁN: Őszi esőzés 3
SZÖLLŐSI ZOLTÁN: Magyar szonett; Fehér membránra 5
CZEGŐ ZOLTÁN: Szélbe-kiáltó 6
GION NÁNDOR: A fehér sündisznó 8
TŐZSÉR ÁRPÁD: Mittel úr feltalálja a vers nélküli verset 17
GRENDEL LAJOS: Thészeusz és a fekete özvegy 19
CSIKÓS TÓTH JUDIT: Színezetlen papírbabák 28
TANDORI DEZSŐ: A Bécsi Kettős (1. Nagy-szalmakalap; 2. A búcsúreggel) 34
GÉCZI JÁNOS: [a gránátalma rubinszíve] 36
TORNAI JÓZSEF: Modern vagyok és ősi 39
VEKERDI LÁSZLÓ: Egy világhírű fölfedezés tanulságai 48

ÖRÖKSÉG

NÉMETH JÓZSEF: Hét év (Emlékirat az I. világháborúról és az oroszországi hadifogságról — részlet) 61

TANULMÁNY

FRIED ISTVÁN: A tragikus Forbáth Imre 78
PÉCSI GYÖRGYI: Quo vadis Domine? (Jegyzetek Tőzsér Árpád költészetéről) 88

OLASZ SÁNDOR: Ottlik Géza halálára ..... a borítón

ILLUSZTRÁCIÓ

Székely Dániel metszete 2
Cseh Gusztáv rézkarca 4
Kusztos Endre grafikája 7
Székely Dániel metszete 16
Kéri László grafikája 27
Cinghita Ionel plasztikája 33
Kusztos Endre grafikája 77
Diószegi Balázs grafikája 96

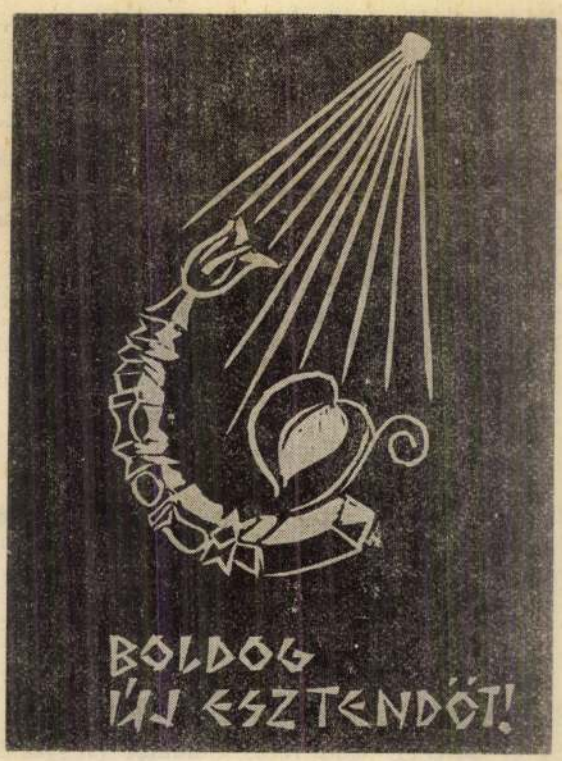

SZÉKELY DÁNIEL METSZETE

sisakjával Ervin arcába fejelt. Szivárvány Ervin betört orral leült a földre. M. H. J. leguggolt mellé, a fiatalember a vállára tette a kezét.

— Te is madarat hordasz a nyakadban? — kérdezte.

— Nem — mondta M. H. J. — Én a zsebemben hordom a kis fehér madarat.

A fiatalember teljes erőből oldalba rúgta.

M. H. J.-nek megroppantak a bordái, felnézett, és legalább tíz sisakos fejet látott maga fölött.

— Nem szeretjük az olyan embereket, akik madarakat hordanak a zsebükben, a nyakukban vagy a zászlóikon — magyarázta a fiatalember, aki leütötte Ervint, és oldalba rúgta M. H. J.-t. — Az ilyen emberek sokszor bántottak bennünket, és mindig forralnak ellenünk valamit. De mi felkészültünk, mert gyűlöljük az egyfejű sasokat, a kétfejű sasokat, a sólymokat és az egyéb madarakat.

— A Nagy Fehér Madár... — kezdte Ervin, de M. H. J. gyorsan a szavába vágott.

— Mi csak inni szeretnénk egy pofa italt, semmi mást nem szándékozunk csinálni — mondta.

— Egy pofa italt megihattok — egyezett bele a sisakos fiatalember. — A madaraitokat meg dobjátok a szemétbe.

M. H. J. betámogatta a kocsmába Ervint, leültek egy asztalhoz, Ervin orrából még mindig vér szivárgott, és szétmaszatolódott az arcán. M. H. J. két pohár rumot rendelt a pincértől, a pincér hozta a rumot, szánakozva és kissé viszolyogva nézte Ervin véres arcát. Ervin viszont a rumtól viszolygott.

— Igya meg nyugodtan — biztatta M. H. J. — Gyerekkoromban láttam, hogy bölcs falusi emberek rummal gyógyítják fájdalmaikat.

Összesen három pohár rumot diktált bele Ervinbe, ő maga is megivott három pohár rumot. Ezek után Ervin igen bambán nézett a levegőbe, mintha mindenütt fehér madarakat látna, vagy talán azért volt bamba a tekintete, mert hiába kereste a fehér madarakat.

M. H. J. hazavezette Ervint a családi házba. A szép arcú asszony a ház előtt üldögélt a kertben, és csöndesen sírdogált. Előtte kinyúlva és élettelenül hevert a sündisznó, tüskés hátán a fehér madár is összehúzta a szárnyait.

— Megölte a szomszéd — sírdogált az asszony. — Szegény sündisznó átbújt a kerítésen, a szomszéd meg agyonverte egy bottal, aztán visszadobta a kertünkbe.

— A fehér madaraknak ma este nincs szerencséjük — mondta M. H. J.

Az asszony felemelte a fejét, és meglátta Ervin véres arcát.

— Mi történt a férjemmel? — kérdezte rémülten.

— Találkoztunk valakikkel, akik nem kedvelik a madarakat — mondta M. H. J.

Az asszony Ervin arcához hajolt, és letörten megállapította.

— Tökrészeg.

— Most már tényleg haza kell mennem — mondta M. H. J. — Sok mindent megtanultam ma este.

Otthagyta Szivárvány Ervint és a szép arcú asszonyt, és hazaindult. Elég sokáig tartott, amíg hazaért, egész úton fájt az oldala, és kissé nehezen gyalogolt fel a negyedik emeletre. Bent a lakásban kivette zsebéből a csontból faragott fehér madarat, és letette az íróasztalra a kis fekete sündisznó mellé. Aztán átment a konyhába, ahol látott néhány menekülő svábbogarat, de most nem

törődött velük, vizet forralt és teát főzött magának Szivárvány Ervin gyógyfüveiből. Megitta a teát, és akkor úgy érezte, mintha nem fájna már olyan nagyon az oldala.

Talán mégis tud valamit a Nagy Fehér Madár, gondolta akkor M. H. János, lehet, hogy tényleg ért a gyógyfüvekhez, akár az a bölcs bibliai öregember, aki meggyógyította az öszvérhajcsár törött bordáit. Mivel nem volt ezüstlánca, M. Holló János elhatározta, hogy másnap reggel cukorspárgára fűzi a kis fehér madarat, így fogja a nyakába akasztani, és akkor odaáll a nyitott ablakhoz, és majd meglátja, hogyan viselkedik a szemközti bérház titokzatos lakója, aki katonai távcsővel szokta őt nyugtalanítani. Ha az illető továbbra is ellenségesen viselkedik, még mindig kiteheti a baltát az ablakba. Arra is gondolt, hogy esetleg fehér madarat fest a kis fekete sündisznó hátára, a svábbogarak akkor talán megszeretnék a sündisznót, köréje gyülekeznének, és nem mászkálnának szerteszét a lakásban. Aztán mégis úgy döntött, hogy a sündisznót nem festi be. A svábbogarak ellen valami mást kell kitalálnia.

SZÉKELY DÁNIEL METSZETE

Székely Dózsa
építész
l.
MMÉ Évk
1934. 247. 1.

A honvédelmi ministeriumban junius
lejtést tartottak a honvédség számára
s mozgókonyhák szállitására. Ajánlatot
udapesti szivattyu és gép-
t 150 drb.-ra 3900 k, 50 db.-ra
Weitzer János (Arad) 1000 db.-ra
0 db.-ra 3950 k, Győri vaggon-
gyár 250 db.-ra 3950 k, Weisz
544 db.-ra ab Budapest 3900 k,
sztrák-magyar államvasut-

Kassa. (Gyertya
kir. itélőtábla s az en
bíróságok, valamint
és az ennek kerületé
ségek számára az 19
séges stearin-gyertya
itélőtáblánál junius
a következő cégek
(Kassa) 79 f, „Turu
dolgozására alakult

talicskás

osok

munkát kaphatnak
szág) vasutállomás
yó 582—706 szelv.
tt, alaptól kezdve
. A munkára jelent-
n, vasutállomás a
goselo-Novska-i vo-
szinhelyén: **Singer**
Bővebb felvilágo-
n Emil és Lipót épi-
len, és **Grimm Mór**
udapesten, VII.,

Eisner Emil
-szabályozás épitési
állalata Zágráb.

USTA
védett
vasablak.
os gyártó

Nagy... ...
hosszu évekig önállóan müködö
vezető, teljes szak- és irodai kép
gel ugyanily gyárhoz **műszaki gy**
:: :: **vagy igazgatónak** ajánlkoz
Szives megkereséseket „**Gyá**
jelige alatt a kiadóhivatal továb

Kőrszivattyuk épitési cé
Lokomobilok **kölcsö**
Uj és használt stabil- és félstabi
és kazánok állandóan raktár
Schuster Istv
gépgyára
BUDAPESTEN, V., Tisza-

Beton, vasb

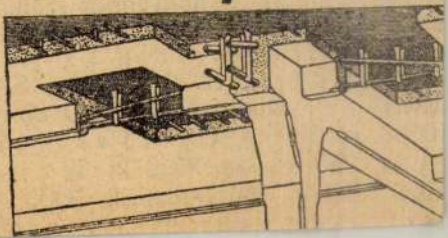

JIŘÍ DANĚK—JAN KOLÁŘ

A vörös gidára várva

FILMNOVELLA

I. rész

A városka még magán viseli a háborús bombázások nyomait.

A két ház közötti kis fal alacsony és lemállott. A nyolcéves Marek egy rögtönzött létra segítségével egy kis kecskét akar a falra felültetni.

— Na gyere, te ügyefogyott.

Az egyemeletes ház verandájánál szülei figyelik Mareket. Csinos, érzéki nő, s egy elhízott negyvenes férfi, cigarettával a szájában. Mindketten köntösben vannak.

— Ne félj, elvégre fiú — mondja az apa.

Mareknek végül is sikerült a gidát a falra juttatnia. A szomszédos udvaron félig lerombolt házikó áll. Egy idős ember, akinek feltűnően piros orra van, téglákat rak egy talicskába, melyeket házikója falából szed ki. Kissé támolyog. Egy kocsmároskötényes férfi egy üveget vesz elő a táskájából, s elcseréli a téglákkal megrakott talicskáért. Marek anyja és apja egymásra mosolyognak; Mareken s a gidán kívül a cserét egy idősebb nő is figyelemmel kíséri, olyan ruhában, amely szegényes operettből való kosztümre emlékeztet. A támolygó férfi húz egyet az üvegből.

— Ne félj, anyukám, a te szobádhoz nem nyúlok.

Felveszi a kalapácsot, és folytatja a téglák kiszedését a házból.

Marek a gidát dédelgeti.

— Ne félj, Vikike, téged nem adlak senkinek.

A vendéglőben egy gyönyörű keblű fiatal nő támaszkodik a pultra.

— Óhajtanak még valamit, uraim?

S miközben mosolyog, nyelve könnyedén megérint egy szeplőt, mely tudj' isten, miért, az érzéki felső ajka közelében helyezkedik el.

Négy törzsvendég leplezetlen örömmel bámulja a vendéglősnőt, s úgy tűnik, inkább a kebleit nézik, nem pedig a teli szeszesüvegek között megbújó plakátot, amely három éven belüli győzelmet ígér a kolorádóbogár fölött. A három törzsvendéget egyelőre a foglalkozása alapján nevezzük meg: borbély, fényképész, festő. A negyedik Marek nagypapája.

A törzsvendégek ácsingózva bámulnak és nyalakodnak. A nagypapa élvezettel lehajt egy stampedli rumot.

— Harmincegyben Bécsben járt hozzánk a kabaréba valamilyen nő a Staats Operből. Valamilyen Lulu. Mintha szakasztott Irenka asszony lett volna. Csakhogy mindene nagyobb volt. A szemei mint a teásbögrék, szempillái hosszúak, mint a terhesség, haja a bokájáig ért, s a keblei, uraim, a keblei... Az egész Apokalipszis elfért volna rajtuk. Méghozzá öt nyelven! Mellbimbói olyanok voltak, mint a földimogyoró, s az egyik mellére az volt tetoválva, hogy „Itt húzódj meg, vándor!"

A borbély megint vágyakozva megnyalja a szája szélét.

A múltban. Odavagy

Mint átélt testet, vért — belőled szerettelek.
Tisztulva lassan, gazdagodva. Föladtam fokonként
hogy majd, meg: kivárni. Amikor egyszer azt hittük
áldott vagy, el-elgondoltam jövőnket. Bíztam és
nem is. Teremthetünk mi bármit párban?
A bibliás kezdet a megbocsátás jelévé
így változik. Az áldozat elől meg ne fuss,
magadra maradsz. Úgy véltem,
már nem kell társ (volt. elegendő), amikor
lettél. *Taszítva, vonzva, egy-testként*
s szétsuvadva próbálgattuk időnket.
Te valaki másra számíthattál (a múltból) (tudattalan),
akiről tudtad viszont, hogy nincs neked. *A semmié.*
Engem: mint bátyámat *(aki meghalt)* s apámat
úgy szerettelek. *Így jó. De mégsem.*
Féltél, hogy ez rossz, erkölcstelen.
Ha volt kopáran érdek és csak-rámgerjedés.
Igen. A múltba készültél. Nincs már jövőd.

SZÉKELY DÁNIEL METSZETE

PINTÉR LAJOS

GYERTYASZENTELŐ

Ég a gyertya, ég

Ég a gyertya, ég,
nézem a lángot.
Ég a gyertya, ég,
át a határon
még Pusztináról
hozta barátom.
Ég a gyertya, ég.

Gyertyaszentelő

1986. február 2, vasárnap,
ülök, szemben a lángnak, világnak,
gyertyát gyújtok: mint lenge lány,
mint megtisztult Mária,
ugrál, táncol a láng.
Megolvad, csöppen a viasz.
Kint a rügyeknek már int a tavasz,
egy pásztorugrással hosszabb a nap.
De terroristáit küldi a tél:
jeges esőt, leomló hó-falakat,
hogy ne reméljen, hogy féljen, aki él,
motyogja halkan: nincs vigasz.
Ballag az úton egy kicsi mama:
lakótelepi boldog Mária,
ha megsimítod, fölizgul, reszket,
fölfénylik, remeg, mint gyertyán a láng.
Gyönyörűn értetek égeti magát.
Reszket, de nem törik, nem fél,
ráküldheted, tél, a hordáidat.

1986. február 2, vasárnap,
gyertyát keresek, meggyújtom:
örülök, ember a lángnak.
Asztalomon fénylik a vendégszöveg:
urat és agarat, unom a rabkenyeret.
Ég a gyertya, ég a lenge gyertya,
megolvad, csöppen a viasz,
hollófekete kupola a láng.

Arcok kivert ablakai
A nászkoszorú gyalázat
A temetők megalázva
A mániákus ideák
A díszkötésű hatalom
Ez a jobbágy-Európa
Költözködési jogzárlat
Cézárbélyeg odaütve
Kincseskéjét viszed hozod
Onnan túlról magunk közé
Maradék sátortáborba

A sírás: megmérettetés,
A sírás: megszabadulás.
De sohase a feledés,
Egyszer se belenyugovás.

Ne haragudj, fiam, sírok.

1989. szeptember

SZÉKELY DÁNIEL METSZETE

FODOR GÉZA

Ily ránk vert sorssal

Csoóri Sándornak

Csak nézünk egyre a hószín égre fel
egy magasba írt haza légterébe
mely földerengő madárszívverésre
dérütött fényével legbenn énekel

hogy felfogjon lassan eszméletünkre
mert zárlatol már valamennyi átok
mint a belénk metszett országhatárok
ha átvérez a zárt éjfelek tükre

és ránk vert sorssal bőrünk alá vésve
körözni kezd a széltörések örvén
a kék váltóláz kettős keringése

s pulzárjai mint hófúvásos lángok
a fagy tüzelő fénykörébe törvén
szítanak csak elevenebb zsarátot

hát nézünk egyre a hószín égre fel
egy magasba írt haza légterébe
mely dérütötte madárszárnyverésre
a mélységek felől egykor égre kel

Kárpátalja, Dercen, 1990. szeptember

Varióla

Elveszett a fekete bárány
feketedik a szivárvány
szemeinkben fekete rózsa
nyílik a varióla

Eltorzulnak lassan a tárgyak
képzetekké köddé válnak
a tengerek felől fekete
halálodat látod-e?

Körül ez átkozott határban
kés nyílik minden madárban
kidőlt árnyak ébenfa-szobra
révül az ablakokra

Dögeivel átüt a vasban
nehéz ólomsugarakban
mint Krisztus a faragott képet
visel koronás éket

Virágaink már térdig gyászban
lobognak eleven lázban
égnek eleven forró mészben
belül észrevétlen

Füst, köd az égen. Kár-kár,
csapat varjú jár az égnek útján,
a megfagyott hóra, elém, lecsap.
Mint egy Konjovics Milán-képen:
fényes, hideg izzás a Nap.

SZÉKELY DÁNIEL METSZETE

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1979 MÁR

Könyvvilág

Székely Dezső

1021

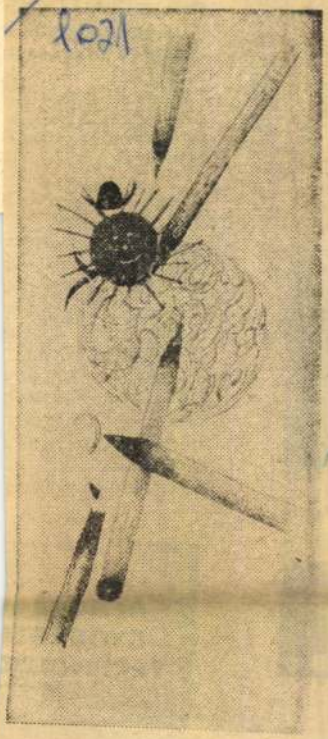

Székely Dezső Süt a nap, süt a pék c. könyvéből (Móra)

Juhász Jenő:
Csontdaganatok
Akadémiai.
Kb. 320 oldal, köt
A csont daganatos
ritka, ezért kórisn
lése köztudottan
séggel jár. A köny
lőorvost, radiológu
onkológust egyará
lélet kialakítása
a nómenklatúra, a
a terápia területén

25 Ft
dó vadállo-
vadtakar-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 188-068, 337-748, 340-726

Z. Székely Emília

PEDAGÓGUSOK LAPJA
1981 SEP 2 2

1021

Z. Székely Emília: Kőszegi sikátor

daul — alig-alig kíváncsi valaki az igazgató és a helyettesek pedagógiai és „általános" vezetéstudományi felkészültségére, s arra, hogy ez hogyan realizálódik a vezetési stílusban és módszerekben. Az ellenőrzés egyoldalúan óralátogatás-központú. Ez persze nem baj, sőt! De annak is ki kellene derülnie belőle, hogy az oktató-nevelő munka eredményességében, egyáltalán az iskola pedagógiai színvonalában mennyi az igazgató szellemi erőfeszítése, uram bocsáss: az érdeme! Vagy

Z. Székely Emília KISALFÖLD 1996. június 17

Z. Székely Emília és Závory Zoltán munkái

Ismerős tájak, emberek

Pénteken délután, közvetlenül a Rábaközi Napok „rajtja" után, szintén a Csornai Városi Művelődési Központ előcsarnokában került sor *Z. Székely Emília és Závory Zoltán* festőművészek közös kiállításának megnyitójára (azért ott, mert a nagyszámú érdeklődő egyszerűen nem fért be az emeleti kiállítóterembe).

Kálmán Gyula tanár megnyitóbeszédének elején aggódva szólt a kultúra, a művészet jelenlegi helyzetéről. Említést tett azokról a jelenségekről, amelyek károsan hatnak az ifjúságra, akiknek jelentős része alig találkozik igazi művészetekkel.

A továbbiakban meleg szavakkal méltatta a kitűnő művészházaspár munkásságát. Kiemelte, hogy Z. Székely Emília egyaránt biztos kézzel kezeli a víz- és olajfestő ecsetet, a pasztellkrétát. Szívesen festi a rábaközi tájat, de a falusi motívumok, csendéletek is fő témaköreihez tartoznak. Amellett kitűnő portréfestő.

Závory Zoltán januárban töltötte be 90. életévét és ma is

Z. Székely Emília Napraforgók című képe.

rendületlenül dolgozik, fest. Hosszú évtizedekig rajztanárként tevékenykedett és 1968-ban ment nyugdíjba. Azóta minden idejét a művészetnek szentelheti. Az utóbbi negyedszázadban mintegy 250 templomban végzett nagyszabású freskórestaurálási munkát, készített új fal- és üvegfestményeket, templomi kegytárgyakat. Závory Zoltánt életművéért Göncz Árpád köztársasági elnök elnöki aranyéremmel tüntette ki.

A kellemes hangulatú megnyitót követően a szerencsésebbek előbb, mások valamivel később jutottak be a kiállítóterembe és gyönyörködhettek a két művészember alkotásaiban. A kiállítás július 7-ig tekinthető meg, naponta 10–12 és 14–18 óráig.

Závory Zoltán egyik kiállított munkája.

MAGYAR HÍRLAP
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1972 MÁJ 25

NŐK LAPJA

Budapest

Székely (Weise) Ernő

„AZ ERSEKÚJVÁRI Kossuth-, valamint Czuczor Gergely-szobrot 1906. június 17-én leplezték le. Alkotójuk Székely (Weise) Ernő volt. Pontos életrajzi adatait hatévi kutatás után sem sikerült megtalálnom. Valószínűleg 1870 körül született. Aki erre vonatkozó felvilágosítást tudna adni, szíveskedjék dr. Ádámfy József orvos, Kossuth-szobor kutatót, Szeged, Zrínyi u. 9. sz. alatt értesíteni."

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Székely (Weisel) Ernő

SZABAD FÖLD
Budapest

1970 MÁR 19

Ki tud róla?

Az érsekújvári Kossuth-, valamint a Czuczor Gergely-szobrot 1906. június 17-én leplezték le. Alkotójuk Székely (Weise) Ernő volt, aki 1870 körül született. Sajnos, pontos életrajzi adatait hatévi kutatás után sem sikerült megtalálnom. Ezért ezúton kérem azokat, akik erre vonatkozólag felvilágosítást tudnak adni, szíveskedjenek erről engem értesíteni.

Dr. Ádámfy József
Szeged, Zrínyi u. 9.

is

ll, r

ki l

cedet, azt lehne jó kieserelni.
meg a lábamat.

Ültek a szobában. Pontosabban
asszony, a férj az ágyban feküd
hete már; leesett a pincelépcsőrő
dáskor. Szerencse, hogy a hordó
pította össze, mert az is vissza
Akkor azt hitte, semmi, nem tört
gyobb baja, csak egy kis zúzódá
bán. Az orvos se talált mást. I
akar javulni, egyre jobban

Székely

Sz. 4. *Ernő*, szobrász. Budapesten tanult s u. o. működött. Sz. mintázta az érsekújvári Kossuth- és Czuczor Gergely-szobrot és báró Perényi Zsigmond nagyszőllősi szobrát (1906).

Lo-f II. 495 l

kegyeletes érzéstől koszorúzott alak: költészete a Vörösmarty korának legfrissebb virágai közül való, hazafisága pedig a szabadságharcz utáni idők mártirjai közé avatta.

A Rákóczi-kor hagyományait a három emléktábla eleveníti fel. Az egyik *II. Rákóczi Ferencz* lelkes, szép fejét ábrázolja domborművén, azon a házon, mely egykor a fejedelem kastélya volt s a melyben lakni szokott, valahányszor a harczok állapota szükségessé tette Érsekujvárott való tartózkodását. *Bercsényi* és *Bottyán* tábornok dicsőségét hirdeti a másik két emléktábla. Bercsényinek — a ki nagyon sokat volt Érsekujvárott, a várat egy izben egészen kijavíttatta, Heister Hannibál császári tábornokot itt őriztette hadifogolyul — a ferenczrendiek kolostora volt a rendes szállóhelye; e ma is fennálló épületen van elhelyezve az emléktábla. Bottyán János tábornokot, Rákóczi legjelesebb és leghűbb csapatvezérét illeti meg az érdem nagyobb része, hogy Érsekujvárt sikerült a kuruczok számára megszerezni. Emléktáblája a helyi népbank épületét disziti, mely egykor grófi kastély volt.

Ennyi hazafias emléket egyszerre ünnepelni ritka dolog s az ünnep napja bizonyára emlékezetes marad a város derék lakossága szivében. Országos jelentőségű volt az ünnep már tárgyainál fogva is, s ez országos jelentőségét fejezte ki az ünnepi vendégek nagy sokasága s előkelősége. Megjelent atyja emlékének ünneplésén *Kossuth* Ferencz, beszédet mondott a kurucz hagyományok lelkes búvára és ápolója, *Thaly* Kálmán, képviseltette magát egyik alelnökétől vezetett küldöttséggel a képviselőház, egyik tanácsnokával a főváros; nem hiányzott a Kisfaludy-Társaság küldötte sem. Az ünnep külsőségeiben, az ügyes rendezés, a földmivelő nép részvételének elmés és érdekes módja dolgában sok tekintetben friss, újszerű szineket vitt az efféle ünnepek megszokott sablonjába, belső tartalmát pedig az elhangzott beszédek magvassága tette jelentőssé s még inkább az a tiszta hazafias lelkesedés, mely szivben-lélekben egygyé olvasztott urat és egyszerű földmivelőt. Szép ünnep volt, Érsekujvár büszke lehet rá; sikeréből kijut egy rész a két szobrásznak is: *Székely* Ernőnek, a ki a szobrokat s a debreczeni *Tóth* Andrásnak, a ki az emléktáblákat készitette.

Bercsényi emléktáblája.

Rákóczi emléktáblája.

Bottyán tábornok emléktáblája.

AZ ÉRSEKUJVÁRI EMLÉKTÁBLÁK.

ROZSOK KÖZT.

Dülő úton szálas, magas
Rozsok közt haladok,
Hálálkodva köszöntenek,
Bár idegen vagyok.

Hálás rozsok, nem engemet
Illet e hódolat,
Hanem azt, ki napfényt, esőt
Üde életet ad.

Vagy a szántóvetőt, a ki
Tavaszszal elvetett,
Munkája nem áldástalan —
Rátok büszke lehet.

Dalmady Győző.

HOGYHA TE MÉG EGYSZER...

Hogyha te még egyszer
Kicsiny lány lehetnél!
Tavaszi hajnalon
Előmbe sietnél,
— Szivembe nevetnél!..

Kerted virágait
Mutogatnád sorra:
Mintha nem tudnám én,
Melyik a bokorba
A legszebbik rózsa!

Mind, mind te ültetted;
Azt mesélnéd nékem...
Mintha nem jól tudnám
Hogy a lábad nyomán
Fakadtak oly szépen...

S lásd, én most se volnék
Jobb, mint akkor voltam,
Mikor a ligetben
Veled kóboroltam, —
Trubadur-koromban...

Most se nézném biz én
Bimbó fakadását,
Hallgatnám az ajkad
Édes csacsogását,
Szived dobogását...

S most is elkövetném
A vakmerőséget:
Lángoló szivemre
Szorítnálak téged,
Liljom-üdeséged...

Tudom, tudom: most is
Úgy duzzognál érte!
Harmatos két orczád,
Galamb-szemed fénye
Haragosan égne.

S addig haragudnál,
A mig aztán, végül
Megint csak eljönnél
Hozzám, feleségül,
Hozzám feleségül...

Sas Ede.

MÁRICZA.

Elbeszélés.

Irta **Zöldi Márton.**

A kis oláh falu templomának fatornyában kongott a harang. Az egyoldalú, éles kongatás vészt hirdetett: árvizveszedelmet. A Sebes-Kőrös medre hirtelen megduzzadt, a sárga, iszapos ár már huszonnégy óra óta fenyegette a községet.

A községbeli népek az utolsó pillanatban hősies védekezést folytattak. Rögtönös nyúlgátat emeltek. De nem ettől függött a kis falu sorsa, hanem a széltől, melynek legcsekélyebb fordulata pusztulást, halált jelentett.

A pópa udvarán az egyik vastag törzsü eperfának támaszkodva fiatal leány állott, szénfekete hajjal, olajbarna arczczal és nagy, villogó, sötét szempárral.

Egyedül volt az udvaron, s pihegő keble erős felindulást sejtetett. Több mint félóráig nézett merengve maga elé. Remek példánya volt azoknak az oláh fátáknak, kiknek szépsége úgyszólván páratlan.

Az élénk, tarka katrincza lágyan simult telt idomaihoz. A durva vászon ingváll szabadon hagyta a nyakat, melyet háromszoros piros gyöngyfüzér övezett. A telt, kissé vastag ajak egészen nyitott volt, s az apró, fehér fogsor szabadon csillogott.

Mintha valakit várt volna. Az a valaki, a pópa, nemsokára megérkezett. Magas, atléta termetü férfiú volt, parancsoló sasorral és fénylő fekete szakállal. Kiséretében néhány községbeli ember jött átázott, sáros bocskorban és czifra bőrtüszővel a derekán. A pópa megállt az ajtó előtt. Odaintett az egyik bocskoros kisérőnek:

— Eredj, — mondotta, — odaszólhatsz Juonnak, hogy abbahagyhatja a harangozást. A veszedelem elmúlt rólunk.

Aztán sohajtva hozzátette:

— De azok odaát koldusok lettek . . . Hiába, igy akarta az Isten. A mi beavatkozásunk nem sokat ér . . .

Aztán folytatni akarta útját a kis nádfedeles paplak felé, mikor az eperfa alatt észrevette a szép leányt. Megszólította:

— Ki vagy, fiam?

— A Máricza, — hangzott a bátortalan felelet.

— Igy nem ösmerlek, — mondotta a pópa, — kinek a leánya vagy?

— A Tógyeré . . .

A pópa homlokán sötét árnyék suhant végig, mikor a Tógyer nevét hallotta a szép leány ajkáról. Most három esztendeje, mikor ebbe a kis községbe került papnak, az első funkcziója temetés volt. Azt az embert temette, a kit Tógyer ütött agyon egy verekedés alkalmával. Szeliden, jóságosan kérdezte a lánytól:

— Még nem került haza az apád?

— Nem, csak jövő tavaszra várom. Három és fél esztendőt kapott.

— Értem, s te honnan kerülsz ide?

A leány újjával a túlsó partra mutatott.

— Onnan, a viz elől menekültem.

Aztán lehorgasztotta szép, értelmes fejét.

— A kunyhónkat elvitte a viz, a kecském odaveszett . . .

Könny gördült végig az arczán.

— Félóráig mekegett . . . Olyan siralmasan, hangosan, mint a kis gyerek, a ki nagyon meg van ijedve . . . aztán elhallgatott.

A pópa szánalommal nézett végig a leányon.

— Szegény Máricza, s hová akarod utadat venni?

A szép leány ráfüggesztette nagy, fekete szemét a pópára.

— Ide jöttem és itt akarok maradni.

— Itt?

— Igen . . . te nálad . . . Mikor ránk jött a nagy baj, s én térdig vizet gázolva szaladtam, te jutottál eszembe. Karácsonykor bent voltam a templomban, hallottalak beszélni, minden szavad megmaradt az eszemben . . . Onnan tudom, hogy jó ember vagy, a ki nem kergeti el a szegényt, a szerencsétlent.

A pópa igent intett fejével s eltünődni látszott. Megkapta az az egyszerű, világos és keresztényi etika, mely a leány szavában nyilatkozott: te jó ember vagy, te segitesz rajtam . . . A leány sietett hozzátenni:

— Csak addig maradok nálad, mig az apám hazakerül . . .

25. SZ. 1906. (53. ÉVFOLYAM.) | SZERKESZTŐ HOITSY PÁL. | FŐMUNKATÁRS MIKSZÁTH KÁLMÁN. | BUDAPEST, JUNIUS 24.

Szerkesztőségi iroda: IV. Reáltanoda-utcza 5.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utcza 4.

Előfizetési feltételek: Egész évre ..... 16 korona. Félévre ..... 8 korona. Negyedévre ..... 4 korona.

A «*Világkrónika*»-val negyedévenként 80 fillérrel több.

Külföldi előfizetésekhez a postailag meghatározott viteldij is csatolandó.

NEMZETI ÜNNEP ÉRSEKUJVÁROTT.

KOSSUTH LAJOS SZOBRÁNAK LELEPLEZÉSE ÉRSEKUJVÁROTT.

CZUCZOR GERGELY SZOBRÁNAK LELEPLEZÉSE ÉRSEKUJVÁROTT.

ÉRSEKUJVÁR nem nagy város, a legtöbb ember alig tud róla többet, mint hogy a budapest-marcheggi vasúti vonal egyik nagy állomása, a hol megáll minden gyorsvonat s a perronon vidám czigányzene fogadja Rákóczi-indulóval az utast. A környék ismerői azonban azt is tudják, hogy gazdaságilag igen fontos hely: a kis magyar Alföldnek, az ország egyik legtermékenyebb s legmagasabban fejlett gazdasági kulturájú vidékének egyik forgalmi központja. A történelemben egyidőben emlékezetes szerepe volt, mint Magyarország politikai és katonai középpontjának a Rákóczi-fölkelés alatt. Itt gyülekeztek a fejedelem hadai, innen intézték mint stratégiai alapból a nagyjelentőségű felvidéki hadjáratokat. Régi hires várát, melynek a törököktől való visszafoglalását (1685) Európaszerte örömünneppel ünnepelték, III. Károly leromboltatta ugyan s csak egy-két helynév emlékeztet már rá, — de a nép, és pedig nemcsak a magyar, hanem a tót lakosság is megőrizte a nagy idők hagyományait népdalaiban. A ma országszerte ismert kurucz-nóták közül több e vidékről került Káldy Gyula gyűjteményébe.

Ezeket a hazafias emlékeket ünnepelte meg a város közönsége junius 17-ikén lelkes s a helyi érdeken magasan túlemelkedő ünneppel. A régi s a közelmúlt kultusza egyesült ez ünnepen s a politikai történet nagy emlékei iránti kegyelet mellett részt kért belőle az irodalom megbecsülése is. Két szobrot lepleztek le s három emléktáblát. Az egyik szobrot *Kossuth* Lajosnak állították, kifejezve azt is, hogy a magyar szabadság nagy szónokának és államférfiának tiszteletéhez nem kell személyi vonatkozás vagy helyi érdek, egyaránt helyén van ott is, a hol élete pályájának nevezetesebb állomáshelyei voltak, s ott is, a hol csak szelleme és munkájának korszakos nagy eredménye terjesztett áldást. A másik szobor *Czuczor* Gergely, a költő arczvonásait örökíti meg érczben. Czuczor a környékről, a nyitramegyei Andódról származott s ott élte gyermekéveit, ott nyerte azokat a benyomásokat, melyeket később úttörő jelentőségű népies verseiben alakított művészi formába. Mint költő és mint hazafi egyaránt

halászatból élnek, az igének is keletje van körükben. Igazán nem kell szégyelnünk ezt a rokonságot. Az imént visszavivták szabadságukat vér és szenvedés árán. Van irodalmuk, művészetük, tudományuk, melyet főleg akaratuk, jellemük erejével alkottak meg. Ki tudja, egyetmást még tanulhatnánk is tőlük.

A RÉGI DALOK.

Alkonyat. Lihegve várja már az estét
S kéjjel tárja ki szirmát a virág...
Benn, a sötétedő szobában
Ül a hugom fehér ruhában
És halkan játszik egy melodiát.

Félénk, elhalón megütött
Akkordok szállnak szerteszét —
Mintha csak szeliden, mintha csak tompán,
Elfojtott sóhajjal elsusognák
Az én szivem történetét.

Bánatok, aprók, furcsák, szomoruk —
Könny, mely csak szivem mélyén reszketett,
Reménység, a melynek a vége
Átolvadott a csüggedésbe,
Mint fény az árnyba ott a hegy felett.

Sehol harsogó, vibráló akkord,
Mely után sokáig reszket a hur...
Csillogó könnyek, elhaló nóták,
Haszontalanul letépett rózsák,
Mit eldobunk s felejtünk szótlanul...

Farkas Imre.

BARCAROLA.

Az est tündérszép — csolnakunk
Szelíden ring az áron.
Az alvó tenger hivogat, —
Oh jöszte, édes párom!

Mézeshetes pár nem vagyunk,
Velencze gondolája
A mult hullám-ölén lebeg
A csillagos homályba'.

De lásd: szerelmes ajkadat
Én most is ugy sovárgom.
Mint akkor ott a lagunán —
Oh jöszte, édes párom!...

Jártunk mi már viharban is,
Küzdeni megtanultunk.
Egymás keblére százszor is,
Zokogva is borultunk.

De bánatunk, de könnyeink
— Akár csak a mesében —
Mind drága gyöngygyé változtak
Szerelmünk tengerében...

A tenger és a vihar így
Forrasztá egybe lelkünk.
Boldogságot, ha másba nem:
Egymás szivébe leltünk.

Igy száll kicsinyke csolnakunk
Zajos és csöndes áron —
S így ringat el a szerelem —
Oh jöszte, édes párom!

Sas Ede.

BÁRÓ PERÉNYI ZSIGMOND SZOBRA.

A mostanában sűrűn tartott hazafias ünnepélyek közt is figyelmet keltett a szabadságharcz nemes emlékezetű vértanúja, báró *Perényi* Zsigmond szobrának leleplezése. A szobrot a Perényiek ősi megyéje, Ugocsa vármegye állíttatta, székhelye, Nagyszöllős egyik főterén s nagy ünnepélyességgel leplezte le. A jelenvolt nagyszámú előkelő vendégek közt általános figyelem tárgyai voltak a vértanú családtagjai: fia, báró Perényi Zsigmond, Ugocsa megye volt

BÁRÓ PERÉNYI ZSIGMOND SZOBRA NAGYSZŐLLŐSÖN.

főispánja s ennek fia, szintén Zsigmond, a jelenlegi máramarosi főispán.

Sok üdvözletben részesült a szobor készítője, *Székely* Ernő, a ki már az éjsekujvári Kossuth és Czuczor-szobrokkal is szerzett elismerést.

Az öt méter magas, impozáns szobor talapzatának felirata igy szól:

BÁRÓ PERÉNYI ZSIGMOND
volt a felsőház elnöke
1848—1849.

A ki vértanú halált szenvedett 1849. október 24-én a budapesti Újépületben.

«Te kimagasló alak, ki korodban oly páratlanul egyedül állasz, leborulok emléked előtt, mesterem.

Kossuth Lajos».

A NOSZTY-FIÚ ESETE TÓTH MARIVAL.

Elbeszélés. (Folytatás.)

Irta **Mikszáth Kálmán.**

Mondani sem kell tán, magától értetődik, hogy volt most hegyen-völgyön lakodalom, a mi hadnagyunk kihúzta magát, szabadságot kért, elment Rajeczre és ott olyan szelet csapott a szép Velkovics Rózsika körül, hogy a világ bámúlt. Meg kell adni, hogy mutatósan tudott költeni. Nem járt itt ilyen gavallér még tán a Thurzó-kisasszonyok idejében sem, a kik itt fürdőztek a hajdankorban. Picziny lábnyomaikat még most is látni véli a fenyvesekben egy-egy a multakon elmerengő sétáló.

A pénz röpült, de az idő is. Egyszer csak vége lett a nyárnak. Velkovicsék hazajöttek a skatulyáikkal és ládáikkal, a hadnagy szabadságideje is lejárt, minden elmúlt, a nyár virágai elnyiltak, a falevelek sárgulni kezdtek, minden hervadozott, csak a szerelem nyilt javában a két ifjú szivben. A hadnagy érezte, hogy itt az ideje huszárosan nekivágni, s megkérte Velkovicstól is a leányt. Az öreg úr nem mondott nemet (nem mert az asszonyoktól), hanem annyit mondott, hogy «aludjunk rá egyet, hadd ösmerkedjünk meg jobban.» A halasztás pedig veszedelmesebb volt most a kosárnál, mert a váltó lejárati ideje közelgett kérlelhetlenül, megdöbbentő bizonyossággal. A halál semmi, még ha biztos is, mert az elácsorog, megáll, kanyarodik, megfordul, visszahúzódik, mint az útközben egerésző macska, Isten tudja, mikor érkezik meg, enged egy napot vagy egy hetet, talán többet is, de a határidő rideg szám, az nem engedhet semmit. Október 10-ike — tehát nem lehet se előbb, se utóbb. Az éjek és a napok egyszerű fehér és fekete koczkák, mint a híd padlóin, ő rajtuk keresztül lépeget zordonan, kimérten a kiszemelt áldozat felé a rettenetes október tíz.

Míg messze az idő, száz terv, megannyi száz vigasztaló barát enyhíti, oszlatja a gondot, törüli a verejtéket az izzadó üstökről, de a mint zsugorodik a koczkás mező, szétszaladnak a jóbarátok, a vérmes tervek s marad csak egy, a legutolsó, a legkétségbeejtőbb, megirni haza az «öreg»-nek.

«Kedves Apám!

Ha még életben akarsz találni, jöjj hamar, nagy vallomást kell tennem, de azt csak élő szóval lehet. Ha október 10-ikéig jösz, még beszélhetsz velem. Tizedikén reggel már halva leszek. Bocsássatok meg nekem és temessetek anyám mellé.»

Hej, erre a szomorú levélre megdobban otthon az apa szive. Mikor indul a legközelebbi vonat? Hamar a táskámat, a köpönyegemet! Mint a záporeső, sirdogál a kisasszony. Jaj, meghalok itthon a nagy bizonytalanságban, vigy magaddal engem is, apuskám! Bizony nem is olyan rosz gondolat. Ki tudja, mi baja a fiúnak, de legyen bármi szivbeli keserűség, ha valaki vissza birja őt rántani a sírból, az a huga keze, hiszen mindég annyira szerette, olyan nagyon kényeztette. Jól van, készülődj fel, együtt megyünk leányom!

Noszty Pál és Vilma leánya 9-ikén estefelé Trencsénbe értek és a «Nagy Szamár»-hoz szálltak be, onnan küldték el a bérszolgát, hogy keresse fel Noszty hadnagyot.

Rövidre kell összehúznunk ezeket az eseményeket, melyek még történetünk kezdete előttiek. A hadnagy nemsokára előjött (már az is milyen nagy öröm, hogy életben van) s töredelmes vallomást tett.

Máskor földig sujtotta volna az öreg Nosztyt az eset, most csak annyit mondott sötéten:

— Ilyesmi még nem történt a familiánkban, de most már késő, hogy e miatt neked szemrehányásokat tegyek. Most már csak annyi időnk van, hogy mentsünk, a mit lehet. De mikép? Mert pénzt nem hoztam. Annyira megijesztettél, hogy rögtön jöttem. Hol vegyek itt pénzt? Engem itt senki se ösmer.

— Hiszen épen az a jó, — jegyezte meg nagy czinizmussal a fiatalabb Noszty.

Az öreg eltünődött, miféle ismerőse lehetne itt? Hát a kis Kubicza főispán. Az bizonyosan megembereli, ha itthon van, s ha nincs is pénze, segit valahogy. Aztán itt lakik most báró Kopereczky Izrael Izsák is, igaz, hogy önző tót ember, de lehet vele beszélni, van rajta egy kis kaszinói patina. Csakhogy most már későn van, vacsora ideje, ilyenkor senkit sem illik meglátogatni, ilyen szándékkal; legjobb lesz reggelre halasztani a műveletet.

— Eredj most a szemem elől, ne lássalak, mert csak az epém forr fel, — pirongatta meg a hadnagyot, — végezd a dolgodat, ha van, vagy aludj, ha tudsz aludni, de én előlem elpusztulj. Reggel aztán eljöhetsz, és ha az Isten szerencsét ad, hát még egyszer kiváglak, pokol fajzatja, hanem aztán azt se mond, hogy apád vagyok.

Ezzel a mennydörgéssel könnyítvén atyai lelkén, a könnyelmű emberek csodálatos módon helyreigazodó nyugalmával lesétált leányával a «Nagy Szamár» étkező termébe, mely

Schultzberg Anselm: Az erdőben.

alul volt, két rekeszre osztva a vörös és fehér abroszok számára.

A fehér abroszos teremben első volt, a kit megpillantott egy nagyobb társaságban, báró Kopereczky Izrael. Az asztalfőn ült, szürke kabátban, nyúlszinű fajdkakas-tollas vadászkalap a fején. Épen javában beszélt valamit, mikor a Vilma kisasszony szoknyáinak suhogására egyszerre minden szem az ajtó felé fordult. Gyönyörű jelenség volt nyulánk, magas termetével, finom fehér arczával, melyen valami költői köd borongott; fekete haja volt, de nem fényes, olyan mint a korom, s ahhoz egy imádandó fitos orrocska, hogy az ember szeretné megenni.

— Ohó! Hohó! Hiszen ez Noszty, — kiáltott fel a báró kitörő örömmel, s úgy vágta az asztalhoz a kalapját, hogy szinte zúgott.

— Szervusz Kéti öcsém! Ejnye de derék dolog, hogy látlak!

Kopereczky felugrott, eleibök sietett és egyben átigazítá magát kaszinói alaknak, kiegyenesítvén nyakát, félkörben hajlítá meg karjait. «Csak a zúza hiányzik a hóna alul», jegyzé meg a törzsasztal seniorja, a járásbiró, a rántott csirke szokásos tálalása jutván eszébe az arisztokratikus kéztartás formájából.

Kopereczky aztán ott is ragadt a Nosztyak asztalánál. Az öreg úr felette nyájasan fogadta s a kisasszony olyan pompás társalgó volt, hogy mindjárt át tudta melegíteni, a kivel beszélgetett, mintha tiz éves ismerősök volnának. A báró apró szürke szemei csakhamar ragyogni és világítani kezdtek, mint a macskáé. Hova-tovább jobb kedve támadt, még pezsgőt is hozatott és vizespoharakat rendelt hozzá. Így előkelő az a vidéken, hogy a plebs ne tudja, mit isznak az urak.

Egyébként hiába erőltette a nagyvilági bontont, azért igazi typusa maradt a vidéki gavallérnak, bizonyos zöld allure-okkal. Jongleurmutatványait vette elő, mindjárt első intradára elnyelte a Vilma kisasszony keztyűit, majd újveretű körmöczi aranyakat szedegetett elő a hajából és a csipkés gallérja fodraiból, a mire nagyokat kaczagott az öreg Noszty, de Vilmának határozottan visszatetszett a szellemtelen tréfa, bár nem mutatta.

Mikor a kunsztokból kifogyott, odaintette a kucsébert, rákényszerítvén Vilmát, hogy húzzon a zacskójából három számot. Vilma húzott, de a három szám összeadva túl volt a százon, tehát nem nyert. Most maga húzott Kopereczky, megint nem nyert. Dühös lett, káromkodni kezdett, majd megmustrálta a kucsébert, hogy csal, kiszedte a számait, megolvasta, hogy kilenczven-e, mindez igen közönséges, izetlen magaviselet volt, de csak el kellett azt nyelni jó képpel, mint egy kapitális bohóságot szokás, hiszen kis városban kisvárosi emberek laknak és végre is Vilma kiérezte apja modorából, hogy Kopereczky ez idő szerint becses ember.

Különben nem volt ostoba s látszólagos együgyüsége mellett ravasz tervet főzött ki. Az a művelet, hogy az aranyakat a Vilma hajából fogdosta ki s hogy az elálló hajszálak érintése édesen csiklandozta, veszedelmes kóstoló volt. Tovább, tovább! — incselkedett vele az a pajkos tündér, a ki a pezsgőben lakik.

— Tudja mit, Vilma kisasszony, se az én kezem nem szerencsés külön, se a magáé, van egy babonám, próbáljuk meg, húzzunk egyszerre együtt, én egy számot, maga a másik kettőt.

Megrázta a zacskót és odanyújtotta Vilma felé. Vilma kisasszony bedugta a keskeny kis kezét, mire a selyma Kopereczky is benyúlt a maga nagy mancsával, de volt annyi esze, hogy a zacskóban nem a begöngyölített számokat hajszolta, hanem mohón kapott a fehér kezecske után, megszorongatva azt nagy kéjjel, mámoros pislogással; mintha puha meleg madárfészekben turkálna, érezte a kéz lüktetését, izzó tűz nyargalt át erein, a leány arcza pedig piros lett, mint a rózsa. A bolond is kitalálhatta, hogy a zacskóban mi történik, de hát a mit az emberi szem nem lát, azt nincs joga az apai vigyázatnak figyelembe venni.

— Ejnye Kopereczky! — szisszent fel durczásan Vilma, és kirántotta kezét a zacskóból. — Meg van maga bolondulva, vagy mi?

— Úgy látszik, hogy csakugyan bolond vagyok, mert kis számot kellene húznom s a helyett szándékosan egy nagy numerus után vetettem ki a kezemet. Haragszik?

— Persze hogy haragszom, — felelte és elfordította a szép, álmatag arczát.

Erre aztán teljesen elkeseredett Kopereczky. Fejét lehajtotta a félkönyökére és elkezdett könnyezni.

— No, ne okoskodj *Kéti*, ne légy gyerek! — szólt közbe az öreg Noszty. — Micsoda dolog az, Vilma? Hiszen csak tréfa az egész. Még csak az hiányzik, hogy felhivjátok rá a közfigyelmet. Máris idenéznek az idegen asztaloktól. Hamar, nyujts kezet Kopereczkynek!

Vilma engedelmeskedett, a mi aztán any-

Schultzberg Anselm: Hazatérés az erdőből.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT NEMZETKÖZI TÁRLATÁRÓL.

kegyeletes érzéstől koszorúzott alak: költészete a Vörösmarty korának legfrissebb virágai közül való, hazafisága pedig a szabadságharcz utáni idők mártirjai közé avatta.

A Rákóczi-kor hagyományait a három emléktábla eleveníti fel. Az egyik *II. Rákóczi Ferencz* lelkes, szép fejét ábrázolja domborművén, azon a házon, mely egykor a fejedelem kastélya volt s a melyben lakni szokott, valahányszor a harczok állapota szükségessé tette Érsekujvárott való tartózkodását. *Bercsényi* és *Bottyán* tábornok dicsőségét hirdeti a másik két emléktábla. Bercsényinek — a ki nagyon sokat volt Érsekujvárott, a várat egy izben egészen kijavíttatta, Heister Hannibál császári tábornokot itt őriztette hadifogolyul — a ferenczrendiek kolostora volt a rendes szállóhelye; e ma is fennálló épületen van elhelyezve az emléktábla. Bottyán János tábornokot, Rákóczi legjelesebb és leghűbb csapatvezérét illeti meg az érdem nagyobb része, hogy Érsekujvárt sikerült a kuruczok számára megszerezni. Emléktáblája a helyi népbank épületét diszíti, mely egykor grófi kastély volt.

Ennyi hazafias emléket egyszerre ünnepelni ritka dolog s az ünnep napja bizonyára emlékezetes marad a város derék lakossága szivében. Országos jelentőségű volt az ünnep már tárgyainál fogva is, s ez országos jelentőségét fejezte ki az ünnepi vendégek nagy sokasága s előkelősége. Megjelent atyja emlékének ünneplésén *Kossuth* Ferencz, beszédet mondott a kurucz hagyományok lelkes búvára és ápolója, *Thaly* Kálmán, képviseltette magát egyik alelnökétől vezetett küldöttséggel a képviselőház, egyik tanácsnokával a főváros; nem hiányzott a Kisfaludy-Társaság küldötte sem. Az ünnep külsőségeiben, az ügyes rendezés, a földmívelő nép részvételének elmés és érdekes módja dolgában sok tekintetben friss, újszerű szineket vitt az efféle ünnepek megszokott sablonjába, belső tartalmát pedig az elhangzott beszédek magvassága tette jelentőssé s még inkább az a tiszta hazafias lelkesedés, mely szivben-lélekben egygyé olvasztott urat és egyszerű földmívelőt. Szép ünnep volt, Érsekujvár büszke lehet rá; sikeréből kijut egy rész a két szobrásznak is: *Székely* Ernőnek, a ki a szobrokat s a debreczeni *Tóth* Andrásnak, a ki az emléktáblákat készítette.

Bercsényi emléktáblája.

Rákóczi emléktáblája.

Bottyán tábornok emléktáblája.

AZ ÉRSEKUJVÁRI EMLÉKTÁBLÁK.

ROZSOK KÖZT.

Dülő úton szálas, magas
Rozsok közt haladok,
Hálálkodva köszöntenek,
Bár idegen vagyok.

Hálás rozsok, nem engemet
Illet e hódolat,
Hanem azt, ki napfényt, esőt
Üde életet ad.

Vagy a szántóvetőt, a ki
Tavaszszal elvetett,
Munkája nem áldástalan —
Rátok büszke lehet.

Dalmady Győző.

HOGYHA TE MÉG EGYSZER...

Hogyha te még egyszer
Kicsiny lány lehetnél!
Tavaszi hajnalon
Előmbe sietnél,
— Szivembe nevetnél!..
Kerted virágait
Mutogatnád sorra:
Mintha nem tudnám én,
Melyik a bokorba
A legszebbik rózsa!

Mind, mind te ültetted;
Azt mesélnéd nékem...
Mintha nem jól tudnám
Hogy a lábad nyomán
Fakadtak oly szépen...

S lásd, én most se volnék
Jobb, mint akkor voltam,
Mikor a ligetben
Veled kóboroltam, —
Trubadur-koromban...

Most se nézném biz én
Bimbó fakadását,
Hallgatnám az ajkad
Édes csacsogását,
Szived dobogását...

S most is elkövetném
A vakmerőséget:
Lángoló szivemre
Szorítnálak téged,
Liljom-üdeséged...

Tudom, tudom: most is
Úgy duzzognál érte!
Harmatos két orczád,
Galamb-szemed fénye
Haragosan égne.

S addig haragudnál,
A mig aztán, végül
Megint csak eljönnél
Hozzám, feleségül,
Hozzám feleségül...

Sas Ede.

MÁRICZA.

Elbeszélés.

Irta **Zöldi Márton.**

A kis oláh falu templomának fatornyában kongott a harang. Az egyoldalú, éles kongatás vészt hirdetett: árvizveszedelmet. A Sebes-Kőrös medre hirtelen megduzzadt, a sárga, iszapos ár már huszonnégy óra óta fenyegette a községet.

A községbeli népek az utolsó pillanatban hősies védekezést folytattak. Rögtönös nyúlgátat emeltek. De nem ettől függött a kis falu sorsa, hanem a széltől, melynek legcsekélyebb fordulata pusztulást, halált jelentett.

A pópa udvarán az egyik vastag törzsű eperfának támaszkodva fiatal leány állott, szénfekete hajjal, olajbarna arczczal és nagy, villogó, sötét szempárral.

Egyedül volt az udvaron, s pihegő keble erős felindulást sejtetett. Több mint félóráig nézett merengve maga elé. Remek példánya volt azoknak az oláh fátáknak, kiknek szépsége úgyszólván páratlan.

Az élénk, tarka katrincza lágyan simúlt telt idomaihoz. A durva vászon ingváll szabadon hagyta a nyakat, melyet háromszoros piros gyöngyfüzér övezett. A telt, kissé vastag ajak egészen nyitott volt, s az apró, fehér fogsor szabadon csillogott.

Mintha valakit várt volna. Az a valaki, a pópa, nemsokára megérkezett. Magas, atléta termetű férfiú volt, parancsoló sasorral és fénylő fekete szakállal. Kiséretében néhány községbeli ember jött átázott, sáros bocskorban és czifra bőrtüszővel a derekán. A pópa megállt az ajtó előtt. Odaintett az egyik bocskoros kisérőnek:

— Eredj, — mondotta, — odaszólhatsz Juonnak, hogy abbahagyhatja a harangozást. A veszedelem elmúlt rólunk.

Aztán sohajtva hozzátette:

— De azok odaát koldusok lettek... Hiába, így akarta az Isten. A mi beavatkozásunk nem sokat ér...

Aztán folytatni akarta útját a kis nádfedeles paplak felé, mikor az eperfa alatt észrevette a szép leányt. Megszólította:

— Ki vagy, fiam?

— A Máricza, — hangzott a bátortalan felelet.

— Így nem ösmerlek, — mondotta a pópa, — kinek a leánya vagy?

— A Tógyeré...

A pópa homlokán sötét árnyék suhant végig, mikor a Tógyer nevét hallotta a szép leány ajkáról. Most három esztendeje, mikor ebbe a kis községbe kerűlt papnak, az első funkcziója temetés volt. Azt az embert temette, a kit Tógyer ütött agyon egy verekedés alkalmával. Szeliden, jóságosan kérdezte a lánytól:

— Még nem kerűlt haza az apád?

— Nem, csak jövő tavaszra várom. Három és fél esztendőt kapott.

— Értem, s te honnan kerülsz ide?

A leány újjával a túlsó partra mutatott.

— Onnan, a viz elől menekültem.

Aztán lehorgasztotta szép, értelmes fejét.

— A kunyhónkat elvitte a viz, a kecském odaveszett...

Könny gördűlt végig az arczán.

— Félóráig mekegett... Olyan siralmasan, hangosan, mint a kis gyerek, a ki nagyon meg van ijedve... aztán elhallgatott.

A pópa szánalommal nézett végig a leányon.

— Szegény Máricza, s hová akarod utadat venni?

A szép leány ráfüggesztette nagy, fekete szemét a pópára.

— Ide jöttem és itt akarok maradni.

— Itt?

— Igen... te nálad... Mikor ránk jött a nagy baj, s én térdig vizet gázolva szaladtam, te jutottál eszembe. Karácsonykor bent voltam a templomban, hallottalak beszélni, minden szavad megmaradt az eszemben... Onnan tudom, hogy jó ember vagy, a ki nem kergeti el a szegényt, a szerencsétlent.

A pópa igent intett fejével s eltünődni látszott. Megkapta az az egyszerű, világos és keresztényi etika, mely a leány szavában nyilatkozott: te jó ember vagy, te segítesz rajtam... A leány sietett hozzátenni:

— Csak addig maradok nálad, míg az apám hazakerül...

25. SZ. 1906. (53. ÉVFOLYAM.) | SZERKESZTŐ HOITSY PÁL. | FŐMUNKATÁRS MIKSZÁTH KÁLMÁN. | BUDAPEST, JUNIUS 24.

Szerkesztőségi iroda: IV. Reáltanoda-utcza 5.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utcza 4.

Előfizetési feltételek: Egész évre 16 korona. Félévre 8 korona. Negyedévre 4 korona. A «*Világkrónika*»-val negyedévenként 80 fillérrel több.

Külföldi előfizetésekhez a postailag meghatározott viteldij is csatolandó.

NEMZETI ÜNNEP ÉRSEKUJVÁROTT.

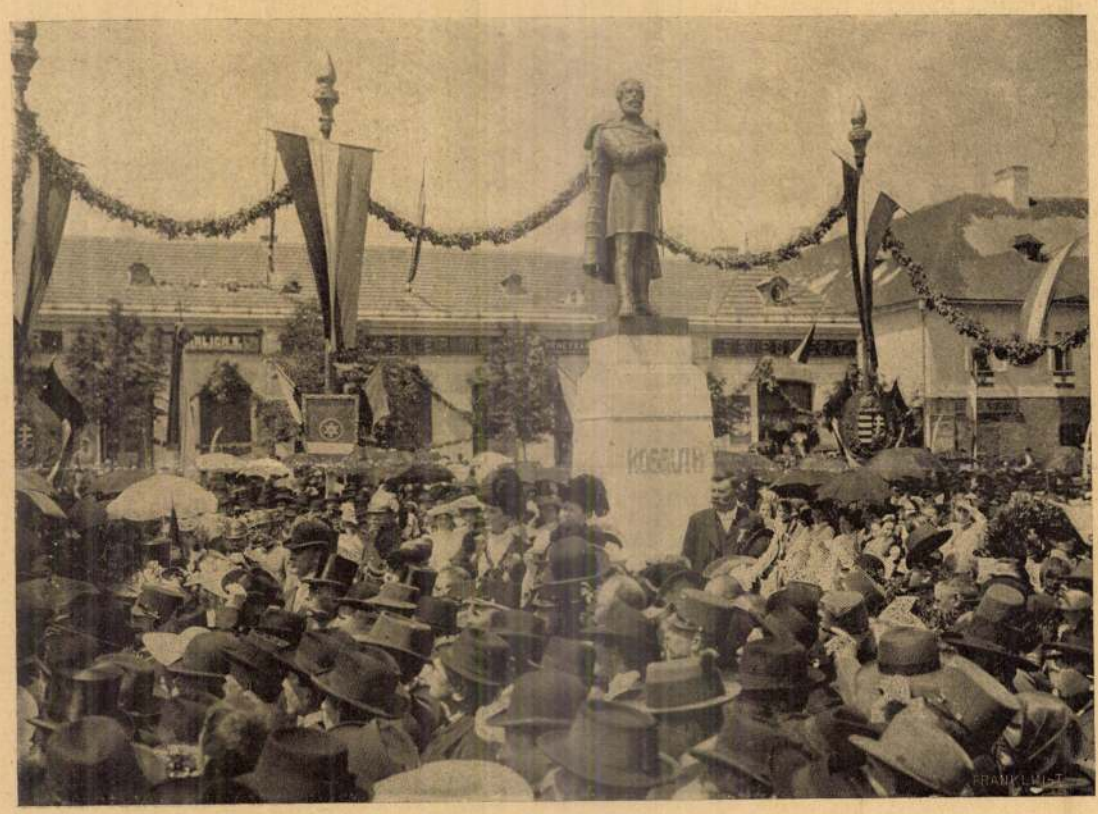

KOSSUTH LAJOS SZOBRÁNAK LELEPLEZÉSE ÉRSEKUJVÁROTT.

Érsekujvár nem nagy város, a legtöbb ember alig tud róla többet, mint hogy a budapest-marcheggi vasúti vonal egyik nagy állomása, a hol megáll minden gyorsvonat s a perronon vidám czigányzene fogadja Rákóczi-indulóval az utast. A környék ismerői azonban azt is tudják, hogy gazdaságilag igen fontos hely: a kis magyar Alföldnek, az ország egyik legtermékenyebb s legmagasabban fejlett gazdasági kulturájú vidékének egyik forgalmi központja. A történelemben egyidőben emlékezetes szerepe volt, mint Magyarország politikai és katonai középpontjának a Rákóczi-fölkelés alatt. Itt gyülekeztek a fejedelem hadai, innen intézték mint stratégiai alapból a nagyjelentőségű felvidéki hadjáratokat. Régi hires várát, melynek a törököktől való visszafoglalását (1685) Európaszerte örömünneppel ünnepelték, III. Károly leromboltatta ugyan s csak egy-két helynév emlékeztet már rá, — de a nép, és pedig nemcsak a magyar, hanem a tót lakosság is megőrizte a nagy idők hagyományait népdalaiban. A ma országszerte ismert kurucz-nóták közül több e vidékről került Káldy Gyula gyűjteményébe.

CZUCZOR GERGELY SZOBRÁNAK LELEPLEZÉSE ÉRSEKUJVÁROTT.

Ezeket a hazafias emlékeket ünnepelte meg a város közönsége junius 17-ikén lelkes s a helyi érdeken magasan túlemelkedő ünneppel. A régi s a közelmúlt kultusza egyesült ez ünnepen s a politikai történet nagy emlékei iránti kegyelet mellett részt kért belőle az irodalom megbecsülése is. Két szobrot lepleztek le s három emléktáblát. Az egyik szobrot *Kossuth* Lajosnak állították, kifejezve azt is, hogy a magyar szabadság nagy szónokának és államférfiának tiszteletéhez nem kell személyi vonatkozás vagy helyi érdek, egyaránt helyén van ott is, a hol élete pályájának nevezetesebb állomáshelyei voltak, s ott is, a hol csak szelleme és munkájának korszakos nagy eredménye terjesztett áldást. A másik szobor *Czuczor* Gergely, a költő arczvonásait örökíti meg érczben. Czuczor a környékről, a nyitramegyei Andódról származott s ott élte gyermekéveit, ott nyerte azokat a benyomásokat, melyeket később úttörő jelentőségű népies verseiben alakított művészi formába. Mint költő és mint hazafi egyaránt

halászatból élnek, az igének is keletje van körükben. Igazán nem kell szégyelnünk ezt a rokonságot. Az imént visszavivták szabadságukat vér és szenvedés árán. Van irodalmuk, művészetük, tudományuk, melyet főleg akaratuk, jellemük erejével alkottak meg. Ki tudja, egyetmást még tanulhatnánk is tőlük.

A RÉGI DALOK.

Alkonyat. Lihegve várja már az estét
S kéjjel tárja ki szirmát a virág . . .
Benn, a sötétedő szobában
Ül a hugom fehér ruhában
És halkan játszik egy melodiát.

Félénk, elhalón megütött
Akkordok szállnak szerteszét —
Mintha csak szeliden, mintha csak tompán,
Elfojtott sóhajjal elsusognák
Az én szivem történetét.

Bánatok, aprók, furcsák, szomoruk —
Könny, mely csak szivem mélyén reszketett,
Reménység, a melynek a vége
Átolvadott a csüggedésbe,
Mint fény az árnyba ott a hegy felett.

Sehol harsogó, vibráló akkord,
Mely után sokáig reszket a hur . . .
Csillogó könnyek, elhaló nóták,
Haszontalanul letépett rózsák,
Mit eldobunk s felejtünk szótlanul . . .

Farkas Imre.

BARCAROLA.

Az est tündérszép — csolnakunk
Szelíden ring az áron.
Az alvó tenger hivogat, —
Oh jöszte, édes párom!

Mézeshetes pár nem vagyunk,
Velencze gondolája
A mult hullám-ölén lebeg
A csillagos homályba'.

De lásd: szerelmes ajkadat
Én most is ugy sovárgom.
Mint akkor ott a lagunán —
Oh jöszte, édes párom! . . .

Jártunk mi már viharban is,
Küzdeni megtanultunk.
Egymás keblére százszor is,
Zokogva is borultunk.

De bánatunk, de könnyeink
— Akár csak a mesében —
Mind drága gyöngygyé változtak
Szerelmünk tengerében . . .

A tenger és a vihar így
Forrasztá egybe lelkünk.
Boldogságot, ha másba nem:
Egymás szivébe leltünk.

Igy száll kicsinyke csolnakunk
Zajos és csöndes áron —
S így ringat el a szerelem —
Oh jöszte, édes párom!

Sas Ede.

BÁRÓ PERÉNYI ZSIGMOND SZOBRA.

A mostanában sűrűn tartott hazafias ünnepélyek közt is figyelmet keltett a szabadságharcz nemes emlékezetű vértanúja, báró *Perényi* Zsigmond szobrának leleplezése. A szobrot a Perényiek ősi megyéje, Ugocsa vármegye állíttatta, székhelye, Nagyszöllős egyik főterén s nagy ünnepélyességgel leplezte le. A jelenvolt nagyszámú előkelő vendégek közt általános figyelem tárgyai voltak a vértanú családtagjai: fia, báró Perényi Zsigmond, Ugocsa megye volt

BÁRÓ PERÉNYI ZSIGMOND SZOBRA NAGYSZŐLLŐSÖN.

főispánja s ennek fia, szintén Zsigmond, a jelenlegi máramarosi főispán.

Sok üdvözletben részesült a szobor készítője, *Székely* Ernő, a ki már az éjsekujvári Kossuth és Czuczor-szobrokkal is szerzett elismerést.

Az öt méter magas, impozáns szobor talapzatának felirata így szól:

BÁRÓ PERÉNYI ZSIGMOND
volt a felsőház elnöke
1848—1849.

A ki vértanú halált szenvedett 1849. október 24-én a budapesti Újépületben.

«Te kimagasló alak, ki korodban oly páratlanul egyedül állasz, leborulok emléked előtt, mesterem.

Kossuth Lajos».

A NOSZTY-FIÚ ESETE TÓTH MARIVAL.

Elbeszélés. (Folytatás.)

Irta **Mikszáth Kálmán.**

Mondani sem kell tán, magától értetődik, hogy volt most hegyen-völgyön lakodalom, a mi hadnagyunk kihúzta magát, szabadságot kért, elment Rajeczre és ott olyan szelet csapott a szép Velkovics Rózsika körül, hogy a világ bámult. Meg kell adni, hogy mutatósan tudott költeni. Nem járt itt ilyen gavallér még tán a Thurzó-kisasszonyok idejében sem, a kik itt fürdőztek a hajdankorban. Picziny lábnyomaikat még most is látni véli a fenyvesekben egy-egy a multakon elmerengő sétáló.

A pénz röpült, de az idő is. Egyszer csak vége lett a nyárnak. Velkovicsék hazajöttek a skatulyáikkal és ládáikkal, a hadnagy szabadságideje is lejárt, minden elmúlt, a nyár virágai elnyiltak, a falevelek sárgulni kezdtek, minden hervadozott, csak a szerelem nyilt javában a két ifjú szivben. A hadnagy érezte, hogy itt az ideje huszárosan nekivágni, s megkérte Velkovicstól is a leányt. Az öreg úr nem mondott nemet (nem mert az asszonyoktól), hanem annyit mondott, hogy «aludjunk rá egyet, hadd ösmerkedjünk meg jobban.» A halasztás pedig veszedelmesebb volt most a kosárnál, mert a váltó lejárati ideje közelgett kérlelhetlenül, megdöbbentő bizonyossággal. A halál semmi, még ha biztos is, mert az elácsorog, megáll, kanyarodik, megfordul, visszahúzódik, mint az útközben egerésző macska, Isten tudja, mikor érkezik meg, enged egy napot vagy egy hetet, talán többet is, de a határidő rideg szám, az nem engedhet semmit. Október 10-ike — tehát nem lehet se előbb, se utóbb. Az éjek és a napok egyszerű fehér és fekete koczkák, mint a híd padlóin, ő rajtuk keresztül lépeget zordonan, kimérten a kiszemelt áldozat felé a rettenetes október tíz.

Míg messze az idő, száz terv, megannyi száz vigasztaló barát enyhíti, oszlatja a gondot, törüli a verejtéket az izzadó üstökről, de a mint zsugorodik a koczkás mező, szétszaladnak a jóbarátok, a vérmes tervek s marad csak egy, a legutolsó, a legkétségbeejtőbb, megirni haza az «öreg»-nek.

«Kedves Apám!

Ha még életben akarsz találni, jöjj hamar, nagy vallomást kell tennem, de azt csak élő szóval lehet. Ha október 10-ikéig jösz, még beszélhetsz velem. Tizedikén reggel már halva leszek. Bocsássatok meg nekem és temessetek anyám mellé.»

Hej, erre a szomorú levélre megdobban otthon az apa szive. Mikor indul a legközelebbi vonat? Hamar a táskámat, a köpönyegemet! Mint a záporeső, sirdogál a kisasszony. Jaj, meghalok itthon a nagy bizonytalanságban, vigy magaddal engem is, apuskám! Bizony nem is olyan rosz gondolat. Ki tudja, mi baja a fiúnak, de legyen bármi szivbeli keserűség, ha valaki vissza birja őt rántani a sirból, az a huga keze, hiszen mindég annyira szerette, olyan nagyon kényeztette. Jól van, készülődj fel, együtt megyünk leányom!

Noszty Pál és Vilma leánya 9-ikén estefelé Trencsénbe értek és a «Nagy Szamár»-hoz szálltak be, onnan küldték el a bérszolgát, hogy keresse fel Noszty hadnagyot.

Rövidre kell összehúznunk ezeket az eseményeket, melyek még történetünk kezdete előttiek. A hadnagy nemsokára előjött (már az is milyen nagy öröm, hogy életben van) s töredelmes vallomást tett.

Máskor földig sujtotta volna az öreg Nosztyt az eset, most csak annyit mondott sötéten:

— Ilyesmi még nem történt a familiánkban, de most már késő, hogy e miatt neked szemrehányásokat tegyek. Most már csak annyi időnk van, hogy mentsünk, a mit lehet. De mikép? Mert pénzt nem hoztam. Annyira megijesztettél, hogy rögtön jöttem. Hol vegyek itt pénzt? Engem itt senki se ösmer.

— Hiszen épen az a jó, — jegyezte meg nagy czinizmussal a fiatalabb Noszty.

Az öreg eltünődött, miféle ismerőse lehetne itt? Hát a kis Kubicza főispán. Az bizonyosan megembereli, ha itthon van, s ha nincs is pénze, segít valahogy. Aztán itt lakik most báró Kopereczky Izrael Izsák is, igaz, hogy önző tót ember, de lehet vele beszélni, van rajta egy kis kaszinói patina. Csakhogy most már későn van, vacsora ideje, ilyenkor senkit sem illik meglátogatni, ilyen szándékkal; legjobb lesz reggelre halasztani a műveletet.

— Eredj most a szemem elől, ne lássalak, mert csak az epém forr fel, — pirongatta meg a hadnagyot, — végezd a dolgodat, ha van, vagy aludj, ha tudsz aludni, de én előlem elpusztulj. Reggel aztán eljöhetsz, és ha az Isten szerencsét ad, hát még egyszer kiváglak, pokol fajzatja, hanem aztán azt se mond, hogy apád vagyok.

Ezzel a mennydörgéssel könnyítvén atyai lelkén, a könnyelmű emberek csodálatos módon helyreigazodó nyugalmával lesétált leányával a «Nagy Szamár» étkező termébe, mely

Schultzberg Anselm: Az erdőben.

alul volt, két rekeszre osztva a vörös és fehér abroszok számára.

A fehér abroszos teremben első volt, a kit megpillantott egy nagyobb társaságban, báró Kopereczky Izrael. Az asztalfőn ült, szürke kabátban, nyúlszinű fajdkakas-tollas vadászkalap a fején. Épen javában beszélt valamit, mikor a Vilma kisasszony szoknyáinak suhogására egyszerre minden szem az ajtó felé fordult. Gyönyörű jelenség volt nyulánk, magas termetével, finom fehér arczával, melyen valami költői köd borongott; fekete haja volt, de nem fényes, olyan mint a korom, s ahhoz egy imádandó fitos orrocska, hogy az ember szeretné megenni.

— Ohó! Hohó! Hiszen ez Noszty, — kiáltott fel a báró kitörő örömmel, s úgy vágta az asztalhoz a kalapját, hogy szinte zúgott.

— Szervusz Kéti öcsém! Ejnye de derék dolog, hogy látlak!

Kopereczky felugrott, eleibök sietett és egyben átigazitá magát kaszinói alaknak, kiegyenesitvén nyakát, félkörben hajlitá meg karjait. «Csak a zúza hiányzik a hóna alul», jegyzé meg a törzsasztal seniorja, a járásbiró, a rántott csirke szokásos tálalása jutván eszébe az arisztokratikus kéztartás formájából.

Kopereczky aztán ott is ragadt a Nosztyak asztalánál. Az öreg úr felette nyájasan fogadta s a kisasszony olyan pompás társalgó volt, hogy mindjárt át tudta melegíteni, a kivel beszélgetett, mintha tiz éves ismerősök volnának. A báró apró szürke szemei csakhamar ragyogni és világítani kezdtek, mint a macskáé. Hova-tovább jobb kedve támadt, még pezsgőt is hozatott és vizespoharakat rendelt hozzá. Így előkelő az a vidéken, hogy a plebs ne tudja, mit isznak az urak.

Egyébként hiába erőltette a nagyvilági bontont, azért igazi typusa maradt a vidéki gavallérnak, bizonyos zöld allure-okkal. Jongleur-mutatványait vette elő, mindjárt első intradára elnyelte a Vilma kisasszony keztyűit, majd újveretű körmöczi aranyakat szedegetett elő a hajából és a csipkés gallérja fodraiból, a mire nagyokat kaczagott az öreg Noszty, de Vilmának határozottan visszatetszett a szellemtelen tréfa, bár nem mutatta.

Mikor a kunsztokból kifogyott, odaintette a kucsébert, rákényszerítvén Vilmát, hogy húzzon a zacskójából három számot. Vilma húzott, de a három szám összeadva túl volt a százon, tehát nem nyert. Most maga húzott Kopereczky, megint nem nyert. Dühös lett, káromkodni kezdett, majd megmustrálta a kucsébert, hogy csal, kiszedte a számait, megolvasta, hogy kilenczven-e, mindez igen közönséges, izetlen magaviselet volt, de csak el kellett azt nyelni jó képpel, mint egy kapitális bohóságot szokás, hiszen kis városban kisvárosi emberek laknak és végre is Vilma kiérezte apja modorából, hogy Kopereczky ez idő szerint becses ember.

Különben nem volt ostoba s látszólagos együgyüsége mellett ravasz tervet főzött ki. Az a művelet, hogy az aranyakat a Vilma hajából fogdosta ki s hogy az elálló hajszálak érintése édesen csiklandozta, veszedelmes kóstoló volt. Tovább, tovább! — incselkedett vele az a pajkos tündér, a ki a pezsgőben lakik.

— Tudja mit, Vilma kisasszony, se az én kezem nem szerencsés külön, se a magáé, van egy babonám, próbáljuk meg, húzzunk egyszerre együtt, én egy számot, maga a másik kettőt.

Megrázta a zacskót és odanyújtotta Vilma felé. Vilma kisasszony bedugta a keskeny kis kezét, mire a selyma Kopereczky is benyúlt a maga nagy mancsával, de volt annyi esze, hogy a zacskóban nem a begöngyölitett számokat hajszolta, hanem mohón kapott a fehér kezecske után, megszorongatva azt nagy kéjjel, mámoros pislogással; mintha puha meleg madárfészekben turkálna, érezte a kéz lüktetését, izzó tűz nyargalt át erein, a leány arcza pedig piros lett, mint a rózsa. A bolond is kitalálhatta, hogy a zacskóban mi történik, de hát a mit az emberi szem nem lát, azt nincs joga az apai vigyázatnak figyelembe venni.

— Ejnye Kopereczky! — szisszent fel durczásan Vilma, és kirántotta kezét a zacskóból. — Meg van maga bolondulva, vagy mi?

— Úgy látszik, hogy csakugyan bolond vagyok, mert kis számot kellene húznom s a helyett szándékosan egy nagy numerus után vetettem ki a kezemet. Haragszik?

— Persze hogy haragszom, — felelte és elfordította a szép, álmatag arczát.

Erre aztán teljesen elkeseredett Kopereczky. Fejét lehajtotta a félkönyökére és elkezdett könnyezni.

— No, ne okoskodj *Kéti*, ne légy gyerek! — szólt közbe az öreg Noszty. — Micsoda dolog az, Vilma? Hiszen csak tréfa az egész. Még csak az hiányzik, hogy felhivjátok rá a közfigyelmet. Máris idenéznek az idegen asztaloktól. Hamar, nyujts kezet Kopereczkynek!

Vilma engedelmeskedett, a mi aztán any-

Schultzberg Anselm: Hazatérés az erdőből.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT NEMZETKÖZI TÁRLATÁRÓL.

Használati utasítás

A leleményes fogyasztónak hamar eszébe jut, hogyan lehet a vasaló talpán kávét főzni. Ön általában meghatározott célra fejleszti ki termékét. Vásárlói ellenben kifogyhatatlanok a felhasználói ötletekből. Gyakran persze így kárt okoznak. Ön pedig nem gondolhat mindenre. Mégis, naponta vállalnia kell a kockázatot, hogy az Ön által gyártott, forgalmazott termék, szolgáltatás hibás, használati utasítása hiányos, kárt okoz. És viseli az ezzel járó felelősséget is.

Ezt a felelősséget oszthatja meg a Generalival, amikor termékfelelősség-biztosítást köt. A Generali termékfelelősség-biztosítása garanciaként szolgálhat a közös piaci exportőrök számára is.

Jöjjön el hozzánk. A fogyasztó leleményes.

GENERALI. A GONDOK OROSZLÁNRÉSZE A MIÉNK.

GENERALI

GENERALI BUDAPEST BIZTOSÍTÓ RT. Központ: 1012 Budapest, Kuny Domokos u. 13–15. Tel.: 175-9722 Telefax: 156-6003

SZÉKELY Ernő szobrai

SZÍNHÁZI ESTÉK

Csíkos Gábor

ILOVSZKY BÉLA FELVÉTELE

a Várszínház refektóriumában Székely János egyfelvonásos panaszdalát mondja Dózsáról. Monodrámának csupán a divat nevezteti: inkább *lamento*, egészen szabatosan *lamento storico*. Vesztett csaták helyett vesztett reményeket sirat el Dózsa György. Nem a parasztháború leverését panaszolja föl, hanem a nemzetkarakter, a széthúzás, a föl nem ismért lehetőségek elvesztegette alkalom lamentációjának tárgya.

Van a magyar történelmi drámának egy olyan vonulata, aminek létrejöttét és túltenyészetét mindig igazolja a magyar történelem, mégis koloncként visszahúzza a színjátszást. Sírós hangok. Öntúlértékelések. Puffasztott személyiségtúltengések. Nemzeti kiabálás és hondübörgés jellemzi ezt a stílust. Hangerő és hazafiasság, kirobbanó műtemperamentum és zászlólengetés hímezik sujtássossá ezt a jelmeztárakból előrángatott színpadi mentét.

Csíkos terhes göncként veti el az égre dübörgő hazapufogtatást. Halkan szól, emberi hangon beszél történelmi röcögtetés helyett. Magának vall, nem a ceglédi sokaságnak. Csak egy-egy szeme villanása jelzi ironikusan, hogy a nézőtéren ülő utókorhoz is intézi szavait annak okulására! Székely Jánostól persze semmi sem áll távolabb, mint a dagály, a hazafias hisztéria. Szikár aszkézisében fukaron méri a szavak pántlikáját: a haza megmentésének lehetőségeit gondolkozza végig darabjaiban. Eszessége és értelmiségi mértéktartása mégsem hűti le szívének szenvedélyét. Csíkosnak igen jól áll ez a könyörtelen önvizsgálat, parázsló drámaiság és meditatív szenvedély. Hangja és beszédtechnikája is van ahhoz, hogy halk lehessen, szavalás helyett fontolóra vegye a tényeket, égre kiáltásnál fontosabbnak tartsa agya és szíve megnyitását.

Bessenyei Ferenc hozta meg színjátszásunkba a halk szavak méltóságát, az ünnepit emberivé fordította le, a történelmi szoborcsoportokat kortársivá lírizálta át. Bessenyei méltóságteljesen begyalogol a refektóriumba. Oldalt állva kivárja a Himnusz elhangzását. Megnyitja az évadot. Mintát ad zengő hangjából, és Illyés 1956-os Dózsája átengedi a pályát Székely János 1983-as Dózsájának. Csíkos galoppban vágtatja el az órányi szöveget. Belső megkergetettséggel úgy száguld keresztül történelmi tényeken és kortársi tépelődéseken, mintha fél nyolckor vett lélegzete kitartana egyetlen mondatnak érződően fél kilenc utánig. Nem bajlódik részletek teátrális előmütyürkézésével: az elhivatott ember szilajsága érdekli, nem vizionál apró hiteleskedéseket: neki látomása van a történelmi szerepét betöltő emberről, és közvetíti is nézőihez látomását.

1983 tavaszán Veszprémben mutatták be Székely Dózsáját. Csíkos azóta higgadtra érlelte a színpadi szilajságot. Szép estét ad a Nemzeti azzal, hogy egy sikeres vidéki produkciót műsorára emelt, és hogy egy érett drámai tehetségnek szólólehetőséget adott. Az új Nemzeti létrehozatalának egyetlen lehetősége — az ember. A dolgában biztos, ügyében hivő színész. Nem pénz, nem hírverés: tehetséges emberek elhivatottsága emelheti föl a nemzeti színjátszást.

Fölhívom a színház titkárságának figyelmét a magyar nyelv azon sajátosságára, hogy megkülönböztet hosszú és rövid magánhangzókat egymástól. Csíkos Gábor nevét hosszú ível írják. Tehát: nem Csikosnak. A következő évadban harmincadik szolgálati évét betöltő színész megérdemli, hogy nevét hosszú ível írják a falragaszokra, mint a Székely drámáját rendező Sík Ferencét.

M. G. P.

A Reader's Digest magyarul

(Munkatársunktól.)

A Reader's Digest — kiadója állítása szerint — a világ legolvasottabb folyóirata. Tizenhét nyelven 41 kiadásban, több mint 28 millió példányban jelenik meg. A két legújabb kiadás a Szovjetunióban és Magyarországon lát napvilágot; az utóbbi október 30-án kerül forgalomba 80 ezer példányban, 149 forintos áron.

Az ezután havonta Budapesten is megjelenő lap válogatást tartalmaz a Reader's Digest többi kiadásának cikkeiből és hirdetéseiből, amit magyar vonatkozású írásokkal egészítenek ki.

Storaro, a sztár

avagy HDTV egy mozifilmfesztiválon

Láttam a jövőt. No nem az egészet, csupán egy piciny részecskéjét. S nem a távolit, hanem a közelit. Ez utóbbi körülmény korántsem sajnálatos, hanem egyenest örvendetes.

A mozi (=mozgókép, amúgy általánosan) jövőjébe pillanthatott bele az idei San Sebastián-i filmfesztivál részvevője. Ez volt az első alkalom, hogy a HDTV, vagyis a „high definition" televízióvideorendszer egy hagyományos mozifilmfesztivál műsorán helyet, sőt kiemelt, előkelő helyet kapott. Háromnapos szemináriummal körítve, amelynek csupán két napján folyt a szó — s a vetítés — a technika bűvöletében, egyik napján azonban többről: e technika művészi alkalmazhatóságáról beszéltek. S nem akárkik. Vittorio Storaro, aki a RAI-nál 1983-ban az első, kísérleti rövidfilmet fényképezte (Giuliano Montaldo volt a rendezője, s *Arlecchino* a műalkotás címe) a vadonatúj technikával; a szintén olasz Peter Del Monte, aki viszont a világon a legelső HDTV-re készült nagyjátékfilmet rendezte 1987-ben *(Julia és Julia);* Hamada Jaszuo japán operatőr, a tavalyi tokiói nemzetközi elektronikus filmfesztivál nagydíjas alkotásának — *Árnyak dicséretére* a címe — a kiváló fényképezője; Tamegaja Hideicsi szintén Japánból, az NHK tv-társaságtól, az egyetlentől a világon, amelyik már naponta sugároz „hádé"-ben: 1988-ban már közvetített így a szöuli olimpiáról, 1989-ben napi egy, majd nemsokára már napi két órában adott műsort, az idén augusztustól pedig napi hat órán át sugározza a szédítő tökéletességű mozgóképet — egyelőre csak a japánoknak.

Ismétlésül vagy újdonatúj ismeretként, röviden annyit a HDTV-ről: más alakú képernyőjén (16/9, másként kifejezve 1:1,77 a képernyő hosszának és széltének aránya, tehát igencsak közelít a cinemascope mozivászonéhoz) egy-egy vízszintes sorában nagyjából ötször annyi képelem van, mint a normális televíziós rendszerekében, s emellett az európai Pal és Secam szisztémák 625, az amerikai és japán NTSC 525 sorával szemben a japán szabvány 1125, az európai 1250, az amerikai pedig 1080 sort tartalmaz — illetve tartalmazna, mert ez utóbbi csupán normajavaslat, gyakorlatilag még nem létezik, nyilvánosan nem látható; az európai rendszerben már készülnek filmek, bár koránt sincs vége a fejlesztés időszakaszának; az elismerten legjobb rendszer pillanatnyilag a japán. A képelemek számának sokszorosára növelése hatalmas minőségi ugrást eredményez nem csupán a televíziós képátvitelben, a videózásban, hanem mindenben, ami csak a „vizuális kultúra" címszava alá vonható. A HD ugyanis modern korunk technikájának legcsábosabb találkahelye. Itt összetalálkozik a film, a grafika, a televízió és a számítógép. Ezen az értendő: *azonosan magas minőségi szinten váltható át benne az egyik vizuális ágazat terméke a másikéra, minőségveszteség nélkül!* Tehát amit „high definition" technikával fölvesznek, tárolnak (digitálisan), az ugyanolyan minőségben „visszahívható" akár képernyőre, akár filmre, akár papírra; akárhány képi műveletet végeznek is el egy-egy részletképpel, a „másolás" közben megőrzi eredeti minőségét. Csupán idő — rövid idő — kérdése, hogy mikor lép be e villámsebesen fejlődő-fejlesztett technikába a holográfia, tehát a térhatású képgyártás és -tárolás s máris elképzelhetjük, micsoda tökéletes álló- vagy mozgóképekkel fog majd szolgálni utódainknak akár már a mi nemzedékünkről is a számítógépben, igen kis helyen tárolt óriási anyagából a jövő archívuma!

Eddig csak olvastam a HDTV-ről, s egy-két hozzá való berendezést láttam egy fővárosunkban nemrég rendezett kiállításon, de magát a működő rendszert most láttam először huzamosabban, a maga igazán elképesztő nagyszerűségében. Mellesleg, San Sebastiánban nemcsak HDTV és HDVS (a Sony cég hozzá kapcsolódó videorendszere) volt tanulmányozható, hanem az *infografiára* is kiterjedt a többnapos tanácskozás részvevőinek érdeklődése — ez, röviden szólva, a komputerrel előállított vagy változtatott, mozgatott képvilág technikájának a neve, természetesen itt ez is „high definition" volt.

Még csak annyit a technikáról — sajnos elkerülhetetlen technikáról beszélni, mielőtt alkalmazásáról szólhatnánk: mifelénk még nem közismertek az emlegetett fogalmak —, hogy a „hádé" (remélem, szabad így becéznem) videorendszeréhez, egyelőre még csak a kutatás és a fejlesztés központjaiban, egy pompásan működő „kinescoping" rendszer is csatlakozik (általános elnevezése: *Electron Beam Recorder*, rövidítve EBR), amely a digitálisan tárolt képi információt közvetlenül viszi át a filmnegatív emulziójára, a film expozíciója tehát e rendszerben elektronnyalábokkal történik, nem holmi kivetített képet fényképeznek le — megint csak nincs minőségvesztés a művelet közben.

Hogy mennyire nincs, azt már, szerencsés módon, bármely hazai mozinéző is tapasztalhatja. Épp most került ugyanis nálunk a mozikba Kuroszava *Álmok* című filmje, amelyben mintegy ötperces részt (a Van Goghról szóló epizódban) HDTV-re vettek föl eredetileg, s EBR-rel írták át szélesvászonra. De még meggyőzőbb a látható példa Peter Greenaway *Prospero könyvei* című Shakespeare-filmátdolgozása esetében: ez ugyanis csaknem egészében a „hádé" csodáját tárja elénk (a japán rendszer, a japán szakemberek közbeiktatásával), csupa olyan különleges effektussal, amelyet filmen korántsem ilyen jó minőségben, és legföljebb évekig tartó, hosszú munkával lehetett volna előállítani. A „hádé" villámgyors. Van rá példa, hogy egyetlen filmbeállításhoz hatvan (!) különféle képet használtak föl alkotóelemként (ha nem tévedek, az Amerikában dolgozó nagy „hádé"-kísérletező lengyel, Zbigniew Rybczynski egyik kisfilmjében történt így). Ennek összemontírozása legföljebb néhány óra ezzel a technikával, s nem tart hetekig-hónapokig, mint akármely normális filmlaboratóriumban. San Sebastiánban, az említett szemináriumon a japán szakemberek bemutatták néhány részletét annak a pompás munkának, *ahogyan* készült Greenaway említett filmje.

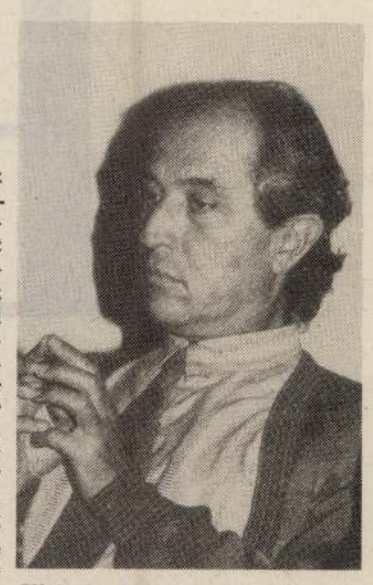

Vittorio Storaro a San Sebastián-i HDTV-szemináriumon.

A szemináriumon Storaro, a háromszoros Oscar-díjas volt a sztár. Nem viselkedett szenvedélymentes-elegánsan: kijött a sodrából, gorombán letorkolta az egyik újságírót, aki mindenáron a mozifilm és a HDTV szembeállítását erőltette kérdéseivel. Storaro szerint ostobaság olyat kérdezni: melyik a jobb? Miért volna például a fekete-fehér némafilm „roszszabb", mint a színes, szélesvásznú hangosfilm? S ebben okvetlenül igaza volt. De talán még abban is, hogy szigorúan elítélte a mai helyzetre jellemző, szabványügyi — valójában gazdasági és politikai — marakodást a Távol-Kelet és Európa közt. Ezzel voltaképp az európaiakat ítélte el. Hiszen Japán tart előbbre: tőle lehetne átvenni az elért eredményeket, nem fordítva. Csakhogy Európában azt mondják: a meglevő televíziós technikákhoz hozzáilleszthető „hádé"-t akarnak meghonosítani. Japánban nincs mese: az NKH-Sony kifejlesztette HDTV inkompatibilis minden meglevő televíziós szisztémával szemben. Magyarán, mindent újra kell megvenni, ha használni akarjuk rendszerüket. Storaro ezt a kifogást komolytalannak látja. Mihamar *egyetlen közös világszabványt* kell életbe léptetni, nem szabad az elkülönülésen munkálkodni! „Butaság becsukni az ajtót — mondta. — Mert ezzel nemcsak azt akadályozzuk meg, hogy hozzánk bejöjjön valaki, hanem azt is, hogy mi kimenjünk."

Csala Károly

Rekordsebességgel az autóig

Románszky Ilona közgazdász alig néhány héttel azután, hogy csatlakozott egyik fogyasztói csoportunkhoz, máris új FIAT Unójában ül. Az autó teljes vételárát pedig csak évek múlva kell majd kifizetnie.

A Poligrupo mindenkinek segít, mert páratlanul előnyös feltételekkel:

60

havi részletre, előleg nélkül és kamatmentesen

kínál önnek bármilyen gépkocsit.

Autót vásárolni csak a Poligruponál ilyen könnyű!

poligrupo

1075 BP. KIRÁLY U. 21. ☎ 121-44-18 ❋ 1071 BP. ERZSÉBET KRT. 1-3. ☎ 142-09-70 ❋ 1052 BP. PÁRISI U. PASSZÁZS ☎ 118-04-90

KORONA IRODA

GARANCIA

Young & Rubicam Hungary

A NEMZETI ÖNÁLLÓSÁG VÉRTANÚJA VOLT

Perényi-szobor Nagyszöllősön

(Tudósítónktól.)

A szobrászok úgy tartják, hogy kőbe álmodott műveik sorsa az emberi fátumhoz hasonlatos: a szobor megszületik, hosszú évekig létezik valahol, majd múzeumba vagy raktárba kerül, elporlad, esetleg ledöntik. Csütörtök délután egy szobor — miután „átélte" a fenti sor mindhárom fázisát — újjászületett.

A kárpátaljai *Nagyszöllősön* — 85 esztendővel az eredeti avatás után — ünnepélyesen újraavatták *báró Perényi Zsigmond* mellszobrát. Az 1848—1849-es forradalom és szabadságharc vértanújának *Székely Ernő* szobrászművész állított emléket 1906-ban.

A jog és közigazgatás területén kiváló szaktudású *báró Perényi Zsigmond* (22 évesen már Ugocsa megye főjegyzője volt) a reformkori ellenzéki arisztokraták közé tartozott. A szabadabb eszmék szellemében összesen hat országgyűlésen képviselte megyéjét. A Tudományos Akadémia igazgatóságának tagjaként, a hétszemélyes tábla ítélőbírájaként és Ugocsa megye főispánjaként ugyanilyen szellemben tevékenykedett.

1848 májusában a kormány képviseletében részt vett az erdélyi országgyűlésen, októberben pedig a főrendi ház elnökévé választották. Ebben a rangjában 1849. április 14-én ő írta alá elsőként a függetlenségi nyilatkozatot. A királypárti, de alkotmányos érzelmű Perényi Zsigmond Szegeden át Aradra is követte a kormányt. A világosi fegyverletétel hírére önként jelentkezett az osztrák hatóságoknál, akik Pestre szállították, és az Újépület falai között 1849. október 24-én kivégezték.

A nagyszöllősi Perényi-szobor a második világháború után lekerült talapzatáról. Helyét Sztálin mellszobra foglalta el, később pedig néhány dísznövény borította az üres oszlopot.

Az eredeti művet néhány hónapja *Milován Sándor*, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség ugocsai területének elnöke kutatta fel az ungvári múzeumi igazgatóság egyik raktárában.

A csütörtök délutáni szoboravatáson részt vett *Katona Tamás* külügyi államtitkár és *Lator László* irodalomtörténész. Koszorút helyeztek el a magyar Művelődési és Közoktatási Minisztérium, a Legfelsőbb Bíróság és a budapesti Kárpátaljai Kör képviselői.

Az egykori megyeháza — ma Perényi Zsigmond általános iskola — kertjében felavatott szobor annak az embernek alakját idézi, aki *Szekfű Gyula* szavaival: „a nemzeti önállóság vértanúja lett, akinek emléke élni fog, míg a Dunamedencében magyar nemzet él saját erkölcsi törvényei szerint".

SZÉKELY János Jenő

Smohay-ösztöndíj/Smohay Scholarship 1990

Életrajz/Biography

1956-ban született Kolozsváron

1981	I. Andreescu Képzőművészeti Főiskola, szobrász szak
1985-89	Olaszországban él
1988-89	Tanulmányút az USA-ban
1989	Székesfehérvár város meghívására Magyarországra költözik

Egyéni kiállítások/One-man exhibitions

1981	Mátyás király szülőháza, Kolozsvár
1989	"Made in Transylvania Tuscany", Beagle Gallery, Peekskill, USA
1990	Technika Háza, Székesfehérvár

Kiállított műve/Exhibited work

Hierarchikus explózió(1984)*
márvány,
80 x 45 x 51 cm

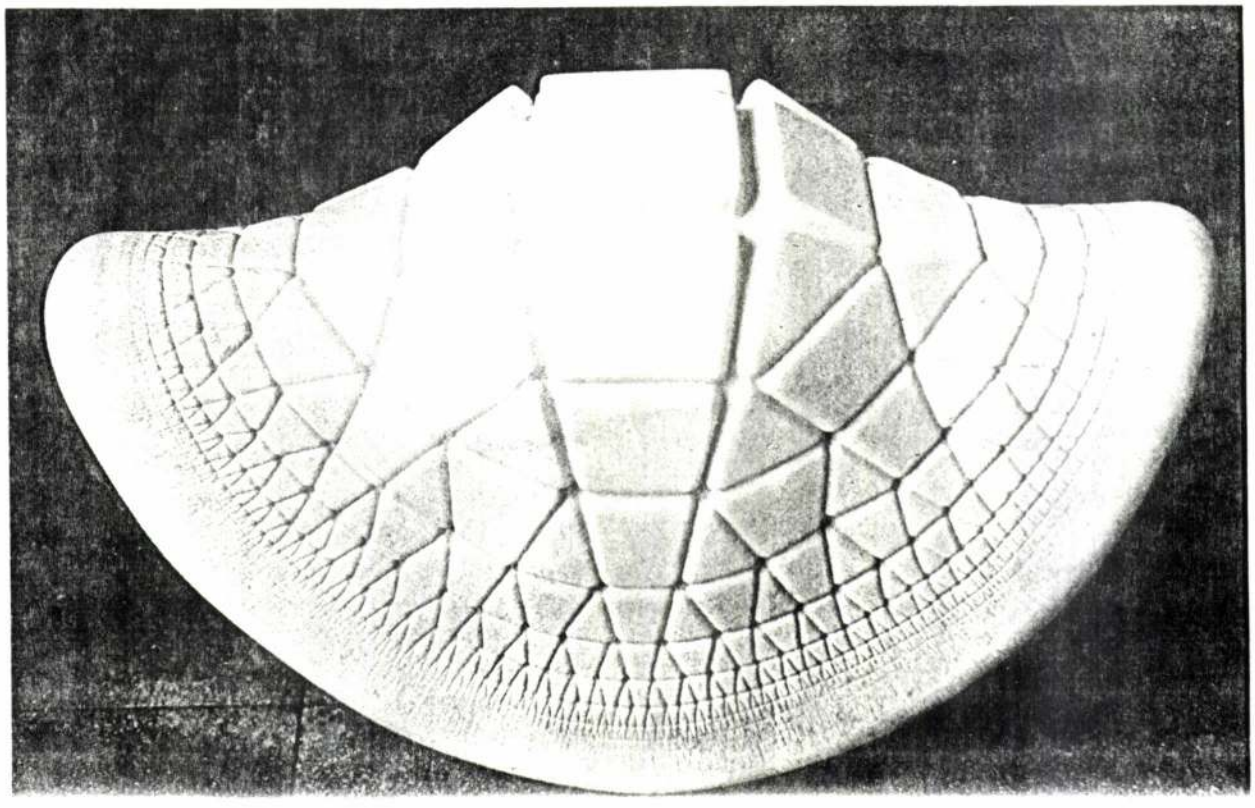

SZÉKELY János Jenő

A Smokay-díj tíz éve.
Szék. fehérvár, Csók K, 1991

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KAPCSOLÓ
Budapest

1979 FEB 19

Székely Éva

1021

A zománcozóban

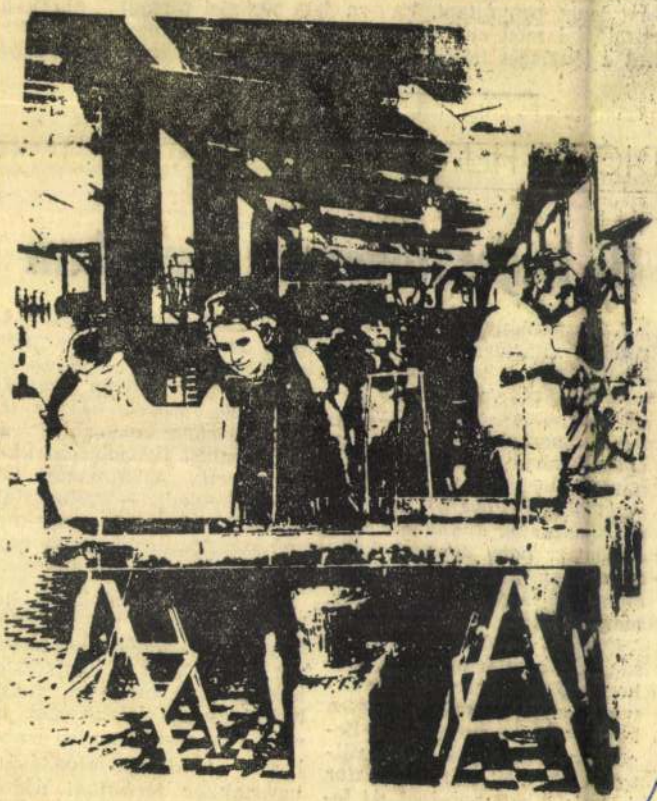

(Székely Éva fotografikája)

messége és
vétel időb
mást. A r
vitelezése
Az elvégz
számlákon
ként lehet
számlázási
lent a tén

DIÓDA HELYETT TIRISZTOR

Új hegesztőgép az Anódban

A hagyományos kézi ívhegesztést világszerte felváltja a félautomata és teljes automata, védőgázas vagy fedett végű fedőporos eljárás, valamint a porbeles huzalok felhasználásával kialakított hegesztési technológia. *A hegesztőgépeket gyártó cégeket a felhasználók állandóan arra ösztönzik, hogy alkalmazkodva a korszerű technológiához, állandóan tökéletesítsék gyártmányaikat.*

Évekkel ezelőtt még újdonság volt a szilíciumdiódás ívhegesztő áramforrás — a félvezető elemek továbbfejlődése következtében azonban a hegesztőgépek szerkezete is változott. ***A jövőt már a tirisztor jelenti: alkalmazásával új lehetőségek nyílnak a hegesztőgépek gyártásának terén.*** *Az Anód gyárban — magyar szabadalom alapján — olyan tirisztoros hegesztőgép készül, mely 300 amperig eső és lapos jelgörbén egyaránt kiváló hegesztési tulajdonságokkal rendelkezik.* Alkalmazási köre is kiterjedt — felhasználható hajógyárakban, nagy méretű szerelőcsarnokokban egyaránt.

Az Anódban kialakított hegesztőgép típus a több munkahelyes hegesztőgépekkel szemben támasztott igényeknek hiánytalanul megfelel. tirisztoros egysége lehetőséget teremt a veszteségmentes szabályozási mód megvalósítására, ugyanakkor *technikai újdonság is a hazai piacon.*

Művészek a nagy sömmi közepén

Dinnyével és borral támogatják a nyári tábort

– Levetettem itt a bőrömet, és új bőrbe bújtam – summázza a vele történt változást Antal Imre festőművész, aki a Keleti-Kárpátokból érkezett a makói művésztelepre.

Makónak jó, hogy az egész Kárpát-medencéből érkeznek a városba magyar képzőművészek. Jó, hogy a gazdasági és demográfiai hanyatlás közepette is igyekeznek fenntartani az Espersit János ügyvéd és köre által József Attila és Juhász Gyula idejében ismertté tett művészetpártoló hagyományokat.

– Mi van Makón megfestenivaló? A táj lapos, mint az asztal, reszket a levegő, olyan nagy a hőség. Ez itt „a nagy sömmi közepe" – mondja róla Székely Géza kolozsvári festő, akit éppen ez ragad meg: a viszonyítási pontok hiánya, a végtelenség érzete. De téma mindig van: kinek a Maros, amely régen a só- és faszállítmányok mellett kultúrát, református tanokat, üzleti szellemet is hozott a városba, kinek a jellegzetes hagymásházak, kinek a fények adnak témát – de talán mindenkinek legfontosabb a társaság, a nyaranta újra megtalált közösség hangulata.

Antal Imre festő azt mondja: 40 éve együtt érettségizett Marosvásárhelyen a ma Sepsiszentgyörgyön élő Köllő Margittal és a Székelyudvarhelyen élő Bíró Gáborral, de aztán szem elől tévesztették egymást. Makón találkoztak újra, a művésztáborban. Antal arról beszél: odahaza, Gyimes-Felsőlokon hideg-rideg kékeket, zöldeket használt, óvakodott a melegebb színektől. Amióta Makóra jár, azóta érzi szükségét, hogy melegebb színvilágot alkalmazzon. Makón meleg van: nem csak a napfénytől – az emberekből megértés, szeretet sugárzik.

Jámborné Balogh Tünde, a tábor szervezője, maga is képzőművész, azt mondja: kezdetben próbálkoztak azzal, hogy szerb nemzetiségű művészeket is hívjanak, hiszen a művészet nyelve nem kötődik etnikumhoz. Ám a szerbek nem jöttek el, később pedig már nem is kísérleteztek nem magyar anyanyelvű művészek meghívásával. Köllő Margit textilművész szerint minden nemzetközi táborban kell egy közvetítő nyelv, amelyen azonban senki sem képes olyan felszabadultan kommunikálni, mint az anyanyelvén. A határon túl élő magyaroknak, akik rendszerint nagyon jól beszélik az ottani többség nyelvét is, külön öröm, ha az anyanyelvükön beszélgethetnek egymással. Igenis számít a nyelv: a tréfa például nyelvhez kötött, a gesztusok jó része kultúrához, amely szintén különböző nemzeti hagyományokat őrző családokban épül be az emberek személyiségébe. Nemes-Fekete Edit szabadkai keramikus számára újdonságértékű volt, amikor itt hallott először modern művészettörténeti előadást az anyanyelvén, s ízlelte meg magyarul mindazokat a szakmai kifejezéseket, amelyek szerb változatát már ismerte.

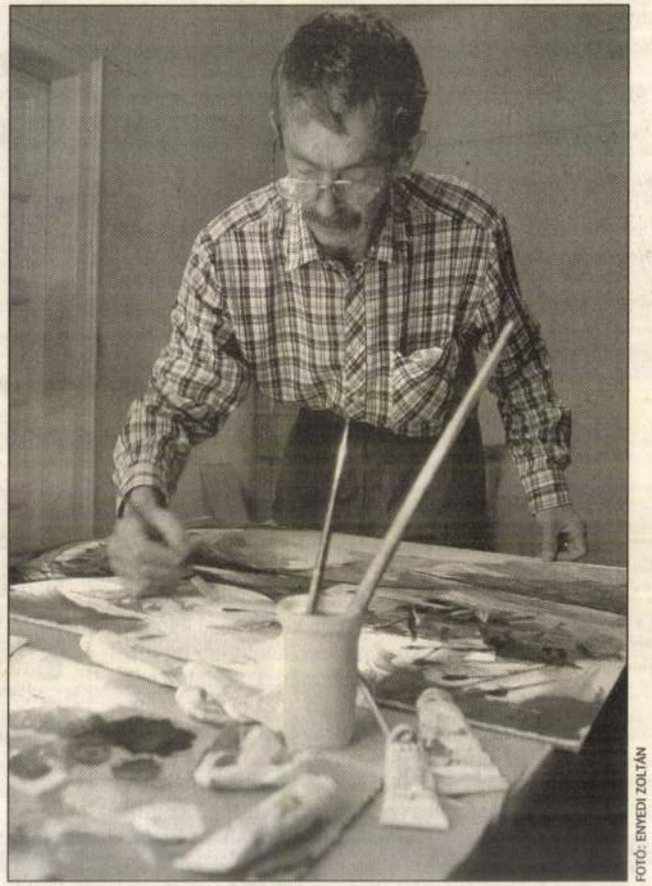

FOTÓ: ENYEDI ZOLTÁN

Antal Imre a Keleti-Kárpátokból érkezett

Jámborné Balogh Tünde azt mondja: a kárpátaljai magyar művészek munkáin látszik a pravoszláv ortodoxia motívumkincsének a hatása, az erdélyieken a magyar történelemhez való vonzódás. Furcsa módon érvényesülnek a társadalmi hatások: a korábbi viszonylagos szabadság azt is jelentette, hogy a Vajdaságban, az ottani magyar művészek körében elterjedt a nonfiguratív ábrázolásmód; amikor Magyarországon az előző rendszerben nem nézték ezt jó szemmel, akkor a magyar grafikusok olykor ugyanúgy irigyelték őket érte, mint ahogyan az átlagpolgár irigykedett a jugoszláv tévében látható amerikai filmekért, vagy még régebben a szabadkai piacon kapható orkánkabátért és farmernadrágért. Most, a háborúk kataklizmája után a Vajdaságban is visszatérőben van a témák közé a történelem, a táj, az ember. Ám az összes különbség ellenére a tábor résztvevői úgy érzik: munkájukban van valami mélyen húzódó, lényegi azonosság.

A táborba érkező alkotók hétköznapi gondokat is otthonukban hagynak. Tőlünk keletre és délre a magyarországinál is sokkal kevesebb a pénz, csekély a kereslet a műalkotások iránt, ezért az alkotók többsége vagy nagyon nehéz körülmények között él, vagy polgári foglalkozást is vállal. Sokan az alkotáshoz szükséges jobb minőségű anyagokat sem tudják beszerezni, vagy a kevésbé sikerült munkákat nemcsak a művészi kudarc, hanem az anyagra elköltött pénz miatt is rossz lelkiismerettel teszik félre.

Szeretik és támogatják a tábor lakóit a makóiak. A legtöbbet a városi önkormányzat vállalja, jelentős részét fedezi a költségeknek. Pályáznak is: innen cseppen, onnan csurran egy kis pénz. Ez némi kompromisszumkészséget igényel – az utóbbi években van ajánlott téma. Például a millennium évében a millennium volt az ajánlott téma, de mindenki olyan műfajban alkotott róla, amilyenben akart. A vállalkozók egy önkormányzati rendelet értelmében a helyi iparűzési adójuk 15 százalékát felajánlhatják kulturális célokra – a művésztábor szerepel a támogatható helyi célok listáján. De vannak magánmecénások is: éppen ottjártunkkor hozott valaki két dinnyét meg egy láda őszibarackot. Előző nap egy demizson bort kaptak a művészek. A város a költségekért cserébe minden résztvevőtől két-két alkotást kér évente – kiállításokat rendeznek belőlük.

Magyarországon sem könnyű kortárs képet eladni, nem is üzleti alapon szerveződik a tábor, de a művészek mégis örülnek, ha vevőre találnak alkotásaik. Itt valamivel nagyobb az igény, mint a szomszéd országokban, ahol szinte mindenütt nagy a szegénység a kultúrafogyasztó értelmiségiek körében is. Antal Imrét egy képvásárló az itt látott alkotása nyomán otthonában kereste fel, és vásárolt tőle. Nem nagy összegről van szó, de ez is a siker és a jó érzések egyik összetevője: olykor anyagot vesznek belőle, vagy ajándékot a családtagoknak.

A legnagyobb értéknek a feltöltődést tartják a résztvevők. – Itt megnyugszom, és dolgozom – fogalmaz Nemes-Fekete Edit.

– Megújulást és felfrissülést jelent ez a tábor – állítja Székely Géza.

– Ilyenkor érzem, hogy létezik valami, ami a nyelvnél is jobban összeköt bennünket – mondja Köllő Margit.

TANÁCS ISTVÁN

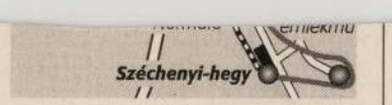

NÉPSZABADSÁG-grafika

■ **AZ AUGUSZTUS 19-ÉN,** nyolcadik alkalommal megrendezett, 20 km-es éjszakai túrával a Hűvösvölgy–Széchenyi-hegy vonalon és környékén található műemlékeket – és persze magát a Gyermekvasutat szeretnék megismertetni a szervezők a résztvevőkkel. Szeptember 13-án pedig az úgynevezett nosztalgianap lesz, amikor korábbi gyermekvasutasok állnak ismét szolgálatba, egy napra felváltva a gyermekeket. A következő gyermekvasutas-tanfolyam szeptember 27-én kezdődik.

Clark Ádám tér, délután, csúcs, körforgalom. Középen nagy, kerek virággrupp, pici mező. A fűben két, gondosan felgereblyézett, csupasz félhold, a virágok helye. Kilopták, most fogják ültetni, ki tudja? Tombol a hőség, a három sávban ötösével állnak az autók, mint a mesebeli kecskék a hídon. Mindenki másfelé akar menni, mint amerre áll. Egy jól öltözött, új autóban ülő hölgy szájáról ismerős kifejezést vélek leolvasni, meccseken láttam hasonlót. Mindenki agresszív, kevés az udvarias ember, azt is kidudálják, kimacskajancsizzák maguk közül.

A járdákon turisták, ők a Siklóért, az Alagútért, a Várért jöttek.

Itt van a Clark Ádám téren a nulla kilométer. Minden távolságot ehhez viszonyítanak.

Ha sokáig nézed az itteni viszonyokat, érteni fogsz mindent. Ez tényleg maga a nulla.

MOLNÁR PÉTER ERIK

HIRDETÉS

A ***Raiffeisen Bank Rt.*** munkatársakat keres a következő munkakörökbe:

újonnan nyíló váci fiókjába

fiókvezető

Feladatok: lakossági és vállalatokat kiszolgáló bankfiók irányítása • ügyfelek akvirálása, kapcsolattartás a kulcsügyfelekkel.

Elvárások: felsőfokú szakirányú (közgazdasági, pénzügyi) végzettség • többéves, hasonló területen szerzett tapasztalat, vezetői gyakorlat • tárgyalóképes angolnyelv-tudás • számítógépes felhasználói ismeretek (Word, Excel) • piac-, eredmény- és ügyfélorientált szemlélet.

budapesti fiókokba

forint-valuta pénztáros

Feladatok: a lakossági, kis- és középvállalati ügyfelek készpénzforgalmának lebonyolítása.

Elvárások: középfokú végzettség • érvényes forint-valuta pénztárosi vizsga • hasonló területen szerzett szakmai tapasztalat • számítógépes felhasználói ismeretek (Word, Excel) • alapfokú angol- és/vagy németnyelv-tudás.

Ha hirdetésünk felkeltette érdeklődését, kérjük, juttassa el pályázatát (motivációs levél, önéletrajz, igazolványkép) **a munkakör megjelölésével** a következő címre:

Raiffeisen Bank Rt., humánpolitikai főosztály
1054 Budapest, Akadémia utca 6.
email: hr@raiffeisen.hu
további állásajánlatok: www.raiffeisen.hu/allasok

Raiffeisen BANK

Szikely György festő

Kolozsvár 2003 Aug. 4.

Ősztől fognak nőzza a tavaly téli fővárosi kátyúk eltüntetéséhez. Lezárult a közbeszerzési eljárás, a munka húsz helyszínen, több mint 17 ezer négyzetméteren kezdődik.

Szeptembertől húsz helyszínen kezdődhet a tél okozta kátyúk eltüntetése. A Városháza közbeszerzési bizottsága ugyanis legutóbbi ülésén a legolcsóbb, 1,1 milliárdos ajánlatot fogadta el – tájékoztatta lapunkat a döntésről *Deák András*, a szakbizottság elnöke. A nyertes ajánlat csaknem 370 millió forinttal volt olcsóbb a rangsorban következőnél – tette hozzá.

Az aszfaltozási csomagban szerepel a Szépvölgyi út egy szakaszának felújítása, amelyet eredetileg a Folyondár utca és a Virág Benedek utca között terveztek, noha a Fővárosi Közgyűlés tavasszal még úgy döntött: a Bécsi út és az Ürömi út közötti útszakaszt újíttatja fel. A szakbizottság legutóbbi döntésével korrigálta a hibát, így már semmi akadálya a szerződéskötésnek és a munka megkezdésének.

A tervek szerint ősztől több mint hetvenezer négyzetméternyi területen tüntetik el az előző télen keletkezett úthibákat. Az egyik legnagyobb kiterjedésű felújítás a Károly körúton lesz, ahol több mint tizenkétezer négyzetmétert aszfaltoznak. Megújul a Soroksári út Boráros tér és Haller utca közötti szakasza, valamint a Népfürdő utcában a Dráva utca és az Árpád híd déli lehajtója közötti terület. Ötötezer négyzetméteren javítják ki az úthibákat a Podmaniczky utcában – a Bajcsy-Zsilinszky út és a Teréz körút között –, valamint Kispesten a Nádasdy utcában.

Az előbbiek mellett egy-egy kisebb szakaszon tüntetik el a kátyúkat a II. kerületben (a Csévi utcában és a Kapy úton), a Váci út és a Megyeri út kereszteződésében, a Baross utca Kálvin térhez közeli szakaszán, Kőbányán a Keresztúri utcában, a XII. kerületi Ugocsa utcában, a zuglói Szentmihályi úton, az M3-as Szerencs utcai csomópontjában. Munkagépek fognak dolgozni a Pesti út és a Ferihegyi út csomópontjában, a Lőrinci úton, Budafokon a Kossuth Lajos utcában, valamint a soroksári Rézöntő utcában.

Decembertől vehetik ismét birtokukba az autósok a XIV. és a XVI. kerületet összekötő, Csömöri úti felüljárót, az 1979-ben épült objektumot eddig még egyszer sem újították fel. A beruházás csaknem nyolcszázmillió forintba kerül.

Október végére fejezik be a szakemberek a Dózsa György út Dembinszky utca és Thököly út közötti szakaszának rekonstrukcióját. A kockaköveket aszfaltra cserélik, megújulnak a közművek, és új növényzetet is telepítenek. A Dózsa György út teljes szakaszának rendbe tétele másfél milliárd forintba kerül.

Két kisebb útszakasz is szerepel az idei elképzelések között: háromszázmillió forintot szánnak arra, hogy Nagytétényben felújítsák az Angeli utat, Csepelen pedig a Szabadkikötő út egy részét.

S. G.

■ **ŐSZI ASZFALTOZÁSOK BUDAPESTEN**

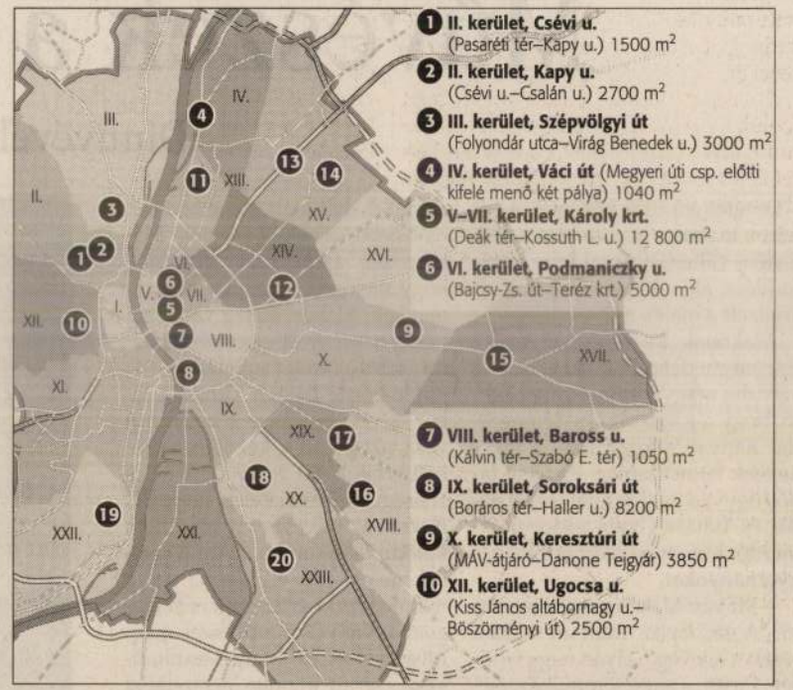

1. **II. kerület, Csévi u.** (Pasaréti tér–Kapy u.) 1500 m²
2. **II. kerület, Kapy u.** (Csévi u.–Csalán u.) 2700 m²
3. **III. kerület, Szépvölgyi út** (Folyondár utca–Virág Benedek u.) 3000 m²
4. **IV. kerület, Váci út** (Megyeri úti csp. előtti kifelé menő két pálya) 1040 m²
5. **V–VII. kerület, Károly krt.** (Deák tér–Kossuth L. u.) 12 800 m²
6. **VI. kerület, Podmaniczky u.** (Bajcsy-Zs. út–Teréz krt.) 5000 m²
7. **VIII. kerület, Baross u.** (Kálvin tér–Szabó E. tér) 1050 m²
8. **IX. kerület, Soroksári út** (Boráros tér–Haller u.) 8200 m²
9. **X. kerület, Keresztúri út** (MÁV-átjáró–Danone Tejgyár) 3850 m²
10. **XII. kerület, Ugocsa u.** (Kiss János altábornagy u.–Böszörményi út) 2500 m²
11. **XIII. kerület, Népfürdő u.** (Dráva u.–Árpád híd déli lehajtó) 6000 m²
12. **XIV. kerület, Szentmihályi út** (Ond vezér útja–Füredi u.) 4200 m²
13. **XV. kerület, M3-as Szerencs utcai csomópont** 1700 m²
14. **XV. kerület, Rákospalotai határút** (Szilas-patak-híd–Szentmihályi út) 2800 m²
15. **XVII. kerület, Pesti út–Ferihegyi út csomópont** 900 m²
16. **XVIII. kerület, Lőrinci út** (Kettős-Körös u.–Szálfa u.) 4000 m²
17. **XIX. kerület, Nádasdy u.** (Hofherr A. u.–Vas Gereben u.) 5000 m²
18. **XX. kerület, Ferenc u.** (Szent Imre herceg u.–Török Flóris u.) 1800 m²
19. **XXII. kerület, Kossuth Lajos u.** (Savoyai tér–Mészáros köz) 4200 m²
20. **XXIII. kerület, Rézöntő u.** (Tiszta u.–Szitás u..) 1200 m²

Forrás: Főpolgármesteri Hivatal

NÉPSZABADSÁG-grafika

Székely Géza

Dückstein Zoltán. Művészi és versenytorna. A magyar ifjúság testnevelésének előmozdítására írta —. A címlapot terv. *Székely* Géza. [Számos ábrával.] Bp.: Szerző (Tipogr. műint. Maretich ny.) 1935. 148 l. 8-r.

5·—

....." c. 1827-ben megjelent müvé-

ungarischen Freyen Städte Ofen und
mit beyhilfe der besten bereits vor-
et und dem löblichen Magistrat der
idmet von Samuel Benjamin Blaschk-
inrajz magyarázatokkal. "Lithogr. bey
se Nr 11. in Pesth. - Schrift und Nu-
ithogr. von E.K. Frühwirth" /1831,
bbi három kiadásáról tudunk/. - Föv.

terve Blaschnek Sámueltől. A bal fel-
x 33 cm. - Kremmer A régi Buda és

Székely Géza

Székely Géza festőművész, reál-gimn. tanár, VII. Damjanich-u. 35.
420-631

Bptávb 1940 szept.

T. 816.

jobbra
alja el; az előtérben az 4 ost-
átjuk, mig balra a mocsáron át
en pedig, a hol az iránytüt is
rei közelednek. Felirata :

CHEN STADT STVLWEISENBVRG WIE
RDEN. AÑO 1601 den 20. Septr.

. Die Statt Stulweisenbrg és be-
fen.

m.

Székely György

Magyar Hirlap 1978-97-6

Wagner:Budapesti fotókiálli

A *Fiatal Művészek Klubjának* félig-meddig zárt körű, többnyire rövid időtartamú, kísérleti jellegű és kamaratárlat méretű rendezvényei sorában legutóbb *Székely György* fotókiállítását tekinthette meg az érdeklődő. A tárlat színhelyén vitát is szervezett a klub fotószekciója *Kameránk tája* címmel. Volt miről beszélgetni, hiszen — mint a fiatal alkotók többsége általában — szerzőnk is többféle eljárással kísérletezik. Kedveli a sorozatokat, amelyek révén történést *(Látogatás I—VIII.)*, avagy valamilyen természeti, társadalmi átalakulási folyamatot örökít meg. Így például a *Methamorphosis I—IX.* variáció az elmúlásra és a megújulásra öreg, göcsörtös fatörzsek ábrázolása révén, míg az *Egy ház a pusztában I—VI.* valójában rekviem egy tanyáért és gazdájáért. Szívesen alkalmazza azonban a fényképkivágás, a montázs eljárást, sőt, olykor kollázzsá fejleszti mindezt grafikai kompozíciós elemek beiktatásával.

Székely Hugó

Térés Forma, 1931

IV. évf. 175-179.o.

Az Orhágos Társadalombiztosító Intézet Lehbána.

Pesti Futár 1927. 7. 17

PERLÉKNEK KEZD ROSSZUL MENNI

A Széchenyi-fürd botrányrovata nap-nap után fellángol, mindig ujabb fahasábokat dobnak a tűzbe.

Perléknek kezd rosszul menni, a Walla-név patináját lekaparták s ott áll a világ előtt egy fiatal hazardőr, aki amerikai méretekben dolgozott, behálózta az egész fővárost. Minden üzlet az övé volt, mindent ő épitett, városnál, államnál hihetetlen összeköttetései voltak.

Most kikezdték a firmát. Egyszerre két épitkezésnél is beszüntették a Walla-gyár munkáját.

Az egyik ház Grossmann hordógyáros fiának a nevén szerepel. A Herkules-művek főtisztviselője.

A ház a Gizella-ut 59. szám alatt épül, épiti a Walla-gyár.

Az épitkezés már befejezéshez közeledett, három emeletre tervezték és betonból készült. Májusra már készen is lett volna.

De nem lesz készen, Perlék a házat **csekély öt méterrel magasabbra épitették a megengedettnél.**

Azonkivül a vizvezetéket is **előirás-ellenesen vezették a házba.**

A Walla-cég mindent meg mert csinálni, ugy látszik.

A házon az áll, hogy az épitkezésért dr. Székely Hugó műépitész felel.

A főváros 12.5 méter magasságu házat engedélyezett, de ez nem zavarta Walláékat és Székely műépitészt, hogy a házat ne épitsék 17 méterre. Csekélység.

Hültl műegyetemi tanár és Térffy államtitkár felszólalásai után most ugy döntöttek, hogy az épitést végző műépitész ellen **fegyelmi eljárást kérnek a Mérnöki Kamarától.**

Perléknek ezenkivül **le kell bontatni** az engedély nélkül épitett harmadik emeletet.

A Herkules-művek részére épitik a Gizella-uti házat, **Perlék benne vannak a Herkules-művek igazgatóságában.**

Azonkivül Wahrmann Ernő, a Herkules-művek egyik igazgatósági tagja, egyuttal igazgatósági tag a Walla-gyárban is.

Nem nehéz tehát megállapitani, hogy a Walla-gyárnak, illetőleg Perléknek igen nagy érdekeltségük van a betonháznál, melynek harmadik emeletét le kell bontani.

Egy másik épitkezésüknél is baj van.

Az Asztalos Sándor-utca 10. szám alatt kétemeletes irodaházat épit a Walla-cég a Hirsch Mihály utépitési részvénytársaság-

Igy telik el az élete, ami felesleges ideje marad, a családjának szenteli.

Fel kell nevelni a lányokat, e célból intézetbe kell adni őket külföldre s ez nagy gond mamának. Nagyon nagy körültekintés és élettapasztalat kell ahhoz, megállapitani, hogy melyik intézetben tanitják legjobban a divatos táncokat.

Ami ideje ezenfelül marad, azt papának szenteli. Jó feleség, kedves pajtás ő, gyöngéd s nem akar egyebet, minthogy papa szeresse őt, de ezt ne mutassa, viszont legyen pénze papának s ezt mutassa is.

Gyöngédséget s megértést követel papától, viszont ő is gyöngéd és megértő. Papa nem nézhet senkire, papa nem táncolhat idegennel, papa nem udvarolhat, nem mehet egyedül sehová, szegény papának ott kell ülni s várni, hogy mamának mikor elég, mikor fárad el mama, mikor rogy össze a tánctól, ivástól.

De meg kell hagyni, hogy mama is gyöngéd és tapintatos papával szemben. A multkor Párisban láttam őket, egy bárban ültek s egy szinész ült mama mellett, valami fölött vitatkoztak. Mama szemrehányást tett a szinésznek, hogy kokettál egy harmadik asztalhoz, a szinész tagadta, mire mama ugy megcsipte a szinész karját, hogy az felsikoltott.

Mindenki odanézett s ekkor mama odahajolt papájához, megcirógatta arcát, igy szólt hozzá édesen: „Mucus, ne haragudj, de olyan szemtelen ez az ember!“

Hát nem gyöngéd?

EREDMÉNYES TAVASZI KURÁK

Dr. PAJOR SZANATÓRIUM VIZGYÓGYINTÉZETÉBEN

VIII., VAS-UCA 17

Villamos szénsavas fürdők, Diatermia stb. **Ortopäd** és Zander gyógytermek.

Az **idegosztályon** betegfelvétel mérsékelt klinikai árakon.

Székely Hugó

Székely Hugó dr. T.M.T. okl. mérnök és építőmester, tervező irodája, VIII. Népszínház-u 19 **337-516**

Bptávb 1940 szept.

T. 813.

el megerősitett város az elő-
pedig a Sárvizen túl hegyek lát-

RG.

l. Thumkirch és befejezése: 11.

30.8 cm.
vinciarum Pannoniae, Augspurg 1684.

Székely Ildikó

ötvösmüvész

— **Székely Ildikó**, esztergomi ötvösművész kiállítása szombaton, Komáromban, a Csokonai művelődési központban megnyílt. A több hazai és nemzetközi díjjal kitüntetett művész ékszereket, étkészleteket, aranyozott réztárgyakat, fa- és fémkombinációkat mutat be.

Az esztergomi ötvösmüvésznek kiállitása nyilt Komáromban a Csokonai Müvelődési Központban

Népszava, 1977. február 27.

12. oldal

Székely Ildikó, ötvösművész

— SZÉKELY ILDIKÓ ötvösművész kiállítását nyitották meg szombaton a komáromi Csokonai Művelődési Központban. A művész ékszereket, étkészleteket, aranyozott réztárgyakat, fa- és fémkombinációkat mutat be.

— : Hí —

14.

Új szabadság Bp. 1977. febr. 27.

Székely Ildikó, ötvös

Lasonci Miklós: Megyei kiállítótermekben.

Pest Megyei Hírlap, 1977. szept. 1.

Székely Ildikó

SZÉKELY ILDIKÓ esztergomi ötvösművész kiállítását tegnap nyitották meg Komáromban, a Csokonai Művelődési Központban. A művész ékszereket, étkészleteket, aranyozott réztárgyakat, fa- és fémkombinációkat mutat be. I 26.

Magyar Hirlap 1977/49/13

Székely Zoltán, ötvösművész 2) Folytatás

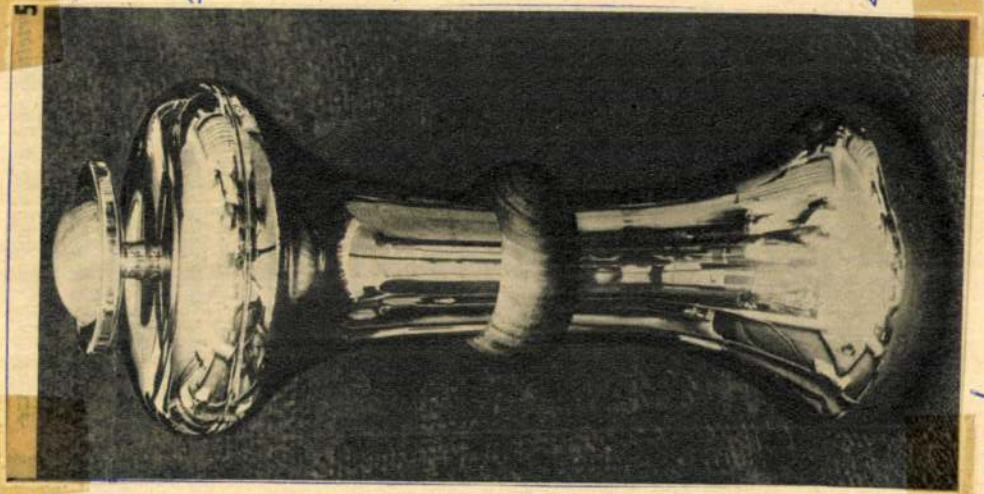

"Krómozott acélcső."

Wehner Tibor: Befogad, ötvös, kisugárzik.

Népművelés, 1980. 1.

Székely Ildikó

— **Székely Ildikó,** esztergomi születésű ötvösművész tizenkét méteres bronz domborművét avatják fel Esztergomban, az újonnan épített József Attila Általános Iskolában június negyedikén, csütörtökön délután öt órakor.

Magyar Nemzet 1987. V. 28.

Székely Imre dr
Mohács
V. Szent István tér 5

MKSz 1947

ben a történelmi órákban. Fegyvertársam a le-
iklós, aki félországot hóditott meg a nemzeti nép-
yvertársam minden jóérzésű ember, aki rendet,
és kalandmentes külpolitikát akar.
nhez, jóakaróimhoz. Szeretettel hivom őket, csat-
. Én becsületes iparkodással szolgáltam minden
ájáért, küzdöttem a panamák ellen és segitettem
em tehát a főváros közönségétől, hogy segitsen

ne és bizalom fűz hozzám: **ne irjon alá senki-
nem jönnek olyan ajánlási ivvel, melyen
erepel.**
sorsdöntő választások előestéjén

Payr Hugó.

Nagy.

Dr. Szentiványi Gyula ismerős

H.

XI. Liegymányosi u 16.

Székely Imre dr

nobrány

Dr. SZÉKELY IMRE
fogorvos
poliklinikai
assistens
V. Szent István-tér

Székely Imre

XII. Rejtahalom u. 3

Székely Imre okl. építészmérnök,
vasbetontervező, XI. Rimaszombati
u. 15/c. 257-031

Tel. 164-564

Bptávb 1940 szept.
4 1942 jan

T. 2430.

és köröndökkel megerősitett vár és
pedig a Sárvizen túl a hegyek közt
k ki. Felirata fölül táblaczkán:

RG

1. Thum Kirchen és befejezése: 11.

3.5 : 14.7 cm.

ALFÖLDY JENŐ:

Pihenő vagy repülés?

■ *Kalász Márton: Szállás (Szépirodalmi, 119 old.)*

Kalász Márton kilencedik verseskönyve a *Szállás*. Legszembetűnőbb minőségjegye szerintem a homályosság; ez azonban nem alaktalanul gomolygó ködöt jelent az ő esetében, hanem afféle páratelítettséget, amelyben a dolgok még aggályos-pontosan a helyükre kerülhetnek, csak kevés látszik belőlük.

Másként szólva: ez a költészet hermetikus, nehezen átvilágítható, zárt és titokzatos. Egyik visszatérő hasonlatával szólva, olyan, mint a nehezen feltörhető héjú dió, melynek belső tartalmához csak fáradság árán juthatunk hozzá, ám ez a tartalom értelmes tartalom, hiszen a dió ovális-kerek csonthéja, tekervényes, rovátkolt béle a kokísértéseinek okából is. Még sok ízét, zamatát sorolhatnám a kötetnek — fanyar humora, alig észrevehető, de belül melegítő elmosolyodásai, tragikus elkomorodásai meg is őrzik sokszínű személyességét. Ebben a kötetben is rábukkanunk internacionalista politikai állásfoglalásának megnyerő jeleire — az *Öt spanyol vértanú* például kiemelkedőn szép darabja gyérülő közéleti líránknak.

A homályos, vagy így is mondhatnám: hóvaksággal kápráztató metaforák gyakran a költői metakommunikáció határához közelítik sok versét. Igen, vannak versei, melyek építménye inkább váz, mint szerkezet, közlése inkább

Kétségtelen: a kötetben ellentétes tendenciák küzdelme figyelhető meg. Egyik a teljes elszakadás a beszélt nyelvtől, s vele hallgatótól, olvasótól — ő maga ezt így fogalmazza meg: *„ha már felhőfénylése lesz a versnek, / mikor már értelmetlen, vak éneket hallotok (...)"*. Másik az elhatározott igehirdetésnek valamilyen szemérmes formája: *„rejteni a megvilágosulás / tudatát, titkon / elköpködni egy eszme magvait"* — vagyis kerülni a szónokiasságot, a dagályos, romantikus harsányságot, minél jobban ellenpontozni a költői magatartás messianisztikus, prófétáló voltát, hogy ami ebből nélkülözhetetlen, mégis átmenthető legyen a változó időben. Van egy harmadik jellegzetessége is, ez

Székely Iván

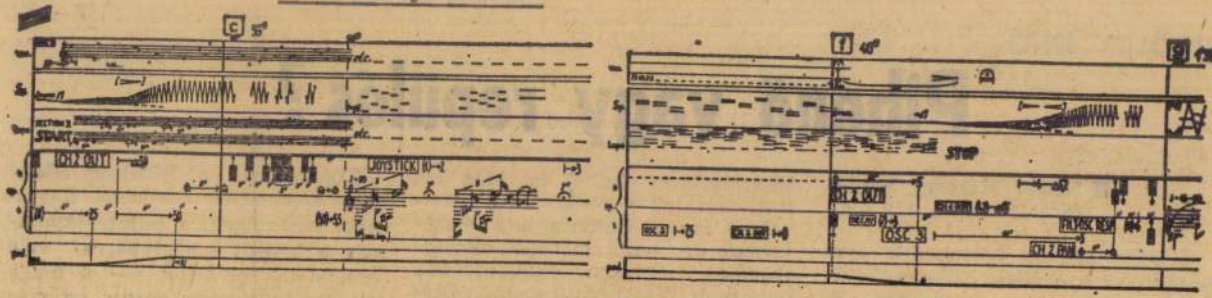

Székely Iván: Elektronikus zene kottája

Élet és Irodalom, Bp. 1978. nov. 18.
XXII. évf. 46. sz. 12. lap.

Egyszer egy néha semmi

Mióta világ a világ, az ember nehezen törődik bele az egyszer-egy-életbe. Az elmúlás fenyegető bizonyossága ellen vígasztaló gyógyszert keres. A vallás a túlvilág ígéretével, a lélekvándorlás a folytatódás ópiumával csendesíti a végleges megsemmisülés el-

nek is nehéz eleget tenni a maga erejéből. S mi az a plusz öröm, mi az a változatosság, amit szegény feje cserében sajátjának mondhat? Az egyik asszony fitos, szőke, a másik rezgő húsú, nagytermészetű barna, az egyik lakás szép, meleg színűre festett, a másik egyszerű

rukcióban — bár itt még a logikának is abszurddá kellene átszellemülnie —, a történet bennragad a köznapi realitásban. Hiába minden erőlködés, a film nem repül fel. Csak a papa repül fel befejezéseként a ház tetejéről a levegőbe, döbbent grimasszal kapálózó

MK SAJTÓFIGYELŐ
MŰVELŐDÉSI MINISZTÉRIUM
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Székely Istvánné

MECSEKI ÉRCBÁNYÁSZ

1971 MÁR 1-6

1021

HÍREK

Festőművésznő a vállalatnál. Székely Istvánné budapesti festőművész, a Bányaipari Dolgozók Szakszervezete javaslatára vállalatunk vendégeként tartózkodik Komlón. A művésznő a munkásszállón lakik tíz napon keresztül és vázlatokat készít Zobák-bánya életéből.

✦

retterjeszto előadás. ... kezdettel: Szocialista brigádok klubja.

Zalka Máté: 18—20 óráig: Kodály kórus próbája és Foto-szakköri foglalkozás.

Május 1 (Komló): 19 órai kezdettel Tudományos Isme-

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1975 7

Népművelés

Székely István grafikus

1021

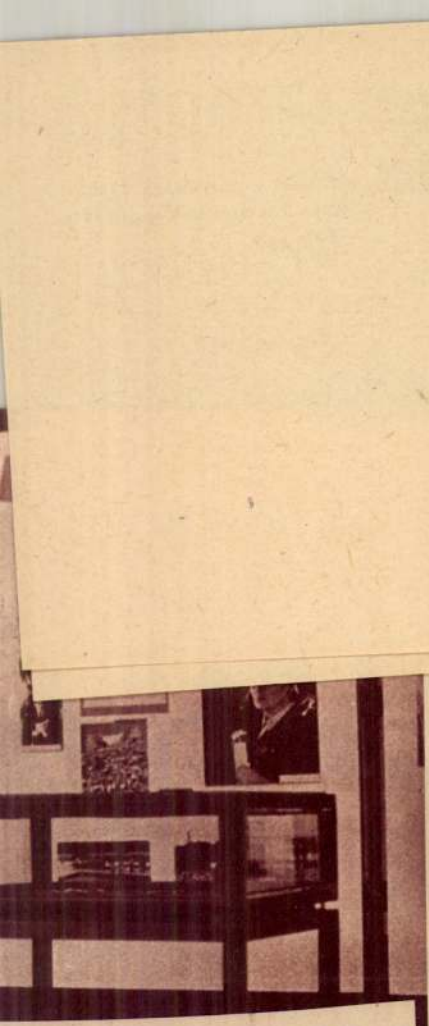

Mányoki Ádám festőművész (1673—1757) szobrának avatása alkalmából emléknapokat rendeztek szülőfalujában, Szokolyán. A festőt ábrázoló grafika Székely István alkotása

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KISALFÖLD

1021

SZÉKELY IMRE

Részlet a készülő IKER—KI kiállítás anyagából: Székely Imre gyökérszobrai

(Nagy Éva felv.)

megtekinthető
szódnak. Útika

Vers
35 s
A tavassz

Mozgalmas
pokat ígér a 14—18 éves...
népes táborának, a középiskolások és szakmunkástanulók százezreinek az idei tanév. A számukra készített programról, az ifjú nemzedéknek ezt a rétegét érdeklő eseményekről nyilatkozott az MTI munkatársának *dr. Vajó Péter*, a KISZ Központi Bizottságának titkára.

— *A harmadik országos diákparlament felhívásának megfelelően az idei tanév az iskolai KISZ-szervezetek erősítésének esztendeje. Ennek megfelelően a KISZ-tagokra váró feladat, hogy tanulmányozzák az ifjúsági mozgalom történetét, mérjék fel és értékeljék a KISZ VII. kongresszusa óta végzett munkát.*

— Hozávetőleges számításaink szerint 40 000—50 000 fiatal vesz majd részt az országos középiskolai tanulmányi versenyeken, amelyet — közösen a Művelődésügyi Minisztériummal — tíz tantárgyból hirdettünk meg. Ismét jelentkezőket várunk az *Arany Dániel matematikai versenyre, az országos földmérési tanulmányi versenyre, az országos műszaki tanulmányi versenyre, s a kollektív közgazdasági pályázatra.* Az Ókor-tudományi Társaság a középiskolák latin szakosainak hirdetett versenyt. A szakközépiskolai és technikumi harmadik, negyenyen mérhetik össze tudásukat.

— Hagyományainkhoz híven — együtt a Munkaügyi Minisztériummal — az idén is versenyre szólítottuk az ország szakmunkástanulóit. A tét: *a szakma kiváló tanulója* cím elnyerése. Felhívásunk ezúttal is nagy visszhangot keltett: több, mint százezer fiatal áll majd sorompóba, hogy bizonyítsa felkészültségét, vizsgázzon 35 szakma ismeretéből.

Irányít

A világon mindenütt gondot okoz az országutak forgalmának növekedése és az egyre gyakrabban előforduló közúti balesetek veszélye. A *Hannoversche Allgemeine Zeitung* egyik számában érdekes cikket olvastam az utak automatizálásáról.

A cikk szerint sem az utak, sem a rajtuk közlekedő járművek nem mutatják azt a fejlettséget, amelyet a technikai haladás lehetővé tesz. Az automatizált utakat már a következő évek során meg lehet építeni.

A feladat — a lap szerint

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728

Kisalföld

Székely Imre

1021

1973. JANUÁR 11., CSÜTÖRTÖK

ki

Székely Imre: Petőfi Sándor, linómetszet

Szabályozzák a Dunát

A Duna-meder szabályozásán az Országos Vízügyi Hivatal irányításával az idén is jelentős munkálatokat végeznek a vízügyi igazgatóságok, elsősorban a Felső-Dunán és a Dunaföldvár—déli országhatár közötti szakaszon.

A közös magyar és csehszlovák tervek szerint a Rajka és Gönyü közötti szabályozási munkákkal a vízszegény időszakokban is kedvező hajózási lehetőségeket kívánnak teremteni. A magyar területen ugyanis a Dunának ezen a 60 kilométernyi szakaszán található a legtöbb (18—20) gázló. Ezért fontos feladat, hogy a folyó mellékágainak elzárásával a főmederbe tereljék a vizet. Az idén Rajka térségében és Tejfaluszigetnél mintegy 20 000 köbméternyi kő beépítésével több mellékágat zárnak el. A folyó csehszlovák partjánál Dobrohost térségében zárnak el mellékágakat. Ezenkívül mintegy 15 000 köbméter kővel a medvei híd és Denkpál térségében meghosszabbítják és magasítják a folyó medrében korábban kiépített kőműveket, amelyeket a víz sodra megbontott, „elkoptatott". A folyó medrébe beépített művekkel tulajdonképpen szűkítik a medret, s így növelik a hajózási vízmélységet.

A Dunaföldvár és a déli országhatár közötti mintegy 120 kilométer hosszú Dunaszakaszon a folyamszabályozás elsőrendű célja a jeges árvízveszély megelőzése a jégtorlódást, torlaszt okozó a túl éles kanyarok és zátonyos mederszakaszok megszüntetésével. Így az idén meggyorsítják a paks—zádori kanyar rendezését. Mintegy 20 000 köbméter kőből építenek keresztgátakat, hogy szűkítsék a medret, nagyobb ívű kanyart alakítsanak ki, amelyben a hordalék és zátony már nem akadályozza a jég levonulását. Többéves munka utolsó szakaszát kezdik meg az idén a bátai kanyarban, és a Sirina—déli országhatár közötti szakaszon. E munkálatok befejeztével kerül sor a következő években a Baja alatti sárosparti kanyar szabályozására.

A jugoszláv vízügyi szervezettel közösen Drávaszabolcs térségében szabályozzák a Drávát. A tiszamenti vízügyi igazgatóságok közül elsősorban a szolnoki és a szegedi végez az idén nagy munkát, főleg partvédőművek és több helyen keresztgátak építésével. (MTI)

Kisiparosok betegbiztosítási

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

CAMION ÚJSÁG

1972 JUN 10

Székely Imre
1021

BEMUTATJUK

Székely Imrét

A műalkotás igazán akkor éri el célját, ha szemlélője számára nemcsak egyszerűen esztétikai élményt okoz, de szellemi izgalmat indukál, gondolatokat ébreszt.

***Az ilyen műalkotás** értékét csak fokozza, ha alkotója — meglepően fiatal, mondhatnánk bátran, szinte még gyermek.*

Székely Imre mindössze tizenhét esztendős. Képei ifjú kora ellenére, érett alkotóról, társadalmi felelősséggel gondolkodóról tesznek bizonyságot. Az itt bemutatott linóleummetszetek alapján nehéz ítéletet mondani, legfeljebb biztos rajzkészségéről, technikai tudásáról, képeinek erős indulati töltéséről győződhet meg az olvasó. Valódi — a két-három és több színű linóleummetszetek — világába azonban az újságelőállítás sajátosságai miatt, vajmi kevés betekintést nyerhetünk.

Nyugtalan útkeresés, szüntelen kísérletezés eredményeként jutott el az aluminium fóliára készített linómetszetekig, ahonnan már egyetlen apró lépés vezetett a tükörfelületre vitt képig, amelynek legemlékezetesebb darabja a Mementó. A kép előtt álló néző egyszerre maga is részévé válik a háborúellenes tiltakozást kifejező képnek. Arca visszatekint a mindent elborító atomfelhőn keresztre feszített ember vonagló teste mögül, s önkéntelenül is felébred felelősségtudata, belső tiltakozása minden erőszakos, pusztító erő ellen.

Székely Imre néhány hete fejezte be a győri Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakközépiskolát, s most gimnáziumban fogja folytatni tanulmányait. Mesterei, Krausz Imre rajztanár és Tóvári Tóth István hétszeres Munkácsy-díjas festőművész biztatására azonban festőművésznek, grafikusnak készül. Érdeklődik a belsőépítészet és a plakáttervezés, a szobrászat és a konstruktiv művészetek iránt. Különleges anyagokkal: fával, fémmel, üveggel, tükörrel dolgozik, és az elektromos áram képszerű hatásával foglalkozik.

Képei megjárták Csehszlovákiát, Lengyelországot, számos pályázaton nyert díjat.

Hogy végül is hol, a képzőművészet mely ágában találja meg igazi kifejezési formáját, ma még nem tudjuk. Egy azonban bizonyos: Székely Imre nevével a jövőben egyre gyakrabban találkozunk majd.

— áté —

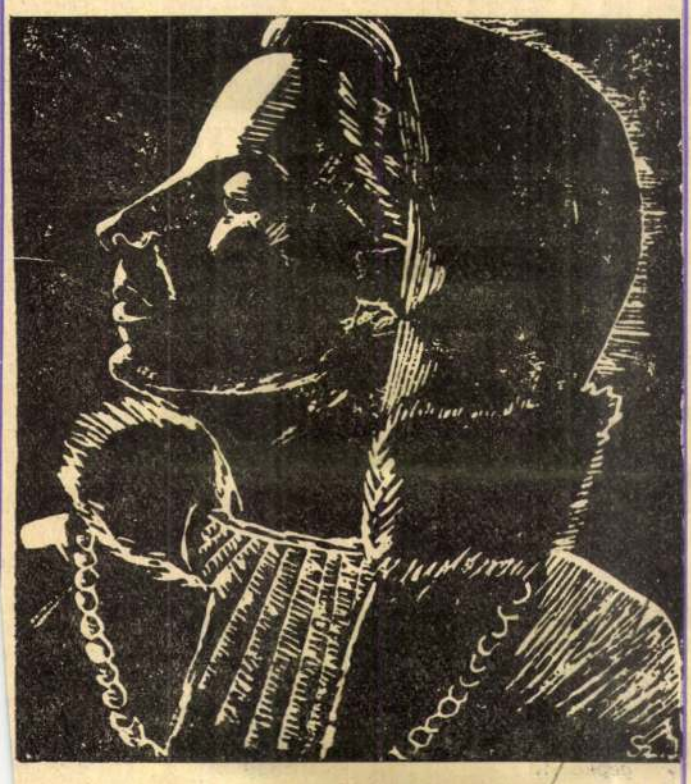

CAMION ÚJSÁG
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-736

BNV

I.

Heringfilé a föld alatt. Pontosabban egy Ferenc József-i dobozka, zsúfolásig töltve májusi gőzben pácolt emberekkel. Még pontosabban: 1896-os földalatti szerelvény, s ebben a közlekedési matuzsálemben az utazó: egy a vásárba igyekvő, fent említett „heringek" közül.

Sokszoknyás asszonycsapat — ez a tetszetős, ám kevéssé egészséges viselet is kiveszőfélben, de lám a vásár előtornásztatta a szekrényekből a tucatnyi derékkarimát —, az asszonyok mögött iskoláscsoport, aztán „kicsipett" magánosok (alighanem sajtófogadásra igyekvő kollégák vagy más hivatalos meghívottak). Sokszínű kobakfürt: léggömbök mindenfelé, s megint: nyüzsgés, tolongás, villogó kis fagylaltkupacok, röplapszőnyeg a lábunk alatt. Kint vagyunk már a késő tavaszi vásáros téren, a budapesti nemzetközi vásár egyik kapuja előtt.

*

Hófehér propeller óriás karjai közé kerülünk: visz befelé a forgóajtó, aztán máris — csudák csudájára — a városligeti labirintusból előkerül a Hungarocamion szerényen megbúvó pavilonja: a fák alatti csöndes tárgyaló zugocska. Camionos zászló a magasban, hangtalan ajtónyílás, s máris „otthon" vagyunk. Tamás Zoltán „ügyeletes" kereskedelmi osztályvezető arca s a meleg utáni hűsebb, árnyékosabb környezet, amire belépvén, fölfigyelünk.

Aztán kis körpásztázás: „gyorsírással" dolgozik most a figyelem, bevési a fali dekorációt az emlékezetbe. Tárcsás „camionbaba", színes fotók a Cinkotai úti forgalmi telepről, fekete-fehér tablók a vállalat fejlődéséről, szolgáltatásairól. Bentebb, a kicsi térségben tárgyalóasztalkák, vendégmarasztalóan kényelmes ülőalkalmatosságok. S balra, egy függönnyel elzárt ajtó mögött: (ahová később, kíváncsiskodva „betekintést nyerhetünk") a „házibár", pontosabban: egy hűtőszekrény üdítő és „hevítő" italokkal, kávéfőző masina, egyszóval: a vendéglátási figyelmesség miniatűr vegykonyhája.

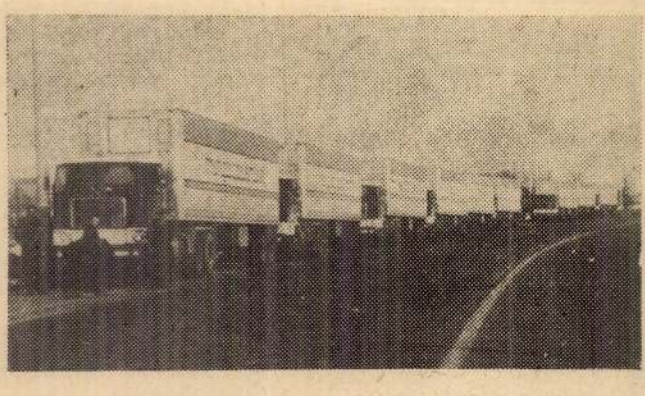

— Most indul csak az „üzlet" — mondja Tamás Zoltán. — Fél 11-re a BM és a KPM illetékeseit várjuk, különböző „túlméretes" engedélyügyekben. Délben érkezik a France Export cég képviselője: Boeli asszony, délutánra a komplexeseket várjuk. Az első „nagy" napunk a péntek: kereskedelmi osztályunk ekkor rendezi szakmai bemutatóját. Számos tárgyalást időzítettünk a vásár időpontjára, de bizonyos értelemben kiállítók is vagyunk: a Blumhardt cég felkérésére bemutatjuk a közelmúltban vásárolt két új szerelvényünk egyikét: a Mercedes—Blumhardt típusú komputerszállító gépkocsit.

Rövid terepszemle odakint. Laikus szemmel is megállapítható: ebben a kocsiban úgy érezheti magát a legkényesebb számítógép is, akár a vattába csomagolt porcelán. Kattogtatjuk a fényképezőgépet: megörökítjük a pavilont, a fák lombjában úszó zászlót, s most már dr. Major Tamás kereskedelmi főosztályvezető-helyettes dicséri az imént megszemlélt „kiállítási tárgyat".

— Igen jelentős beruházásunk a két megvásárolt új kocsi. Légrugós a vontató és a „pótkocsi" egyaránt, tehát a megbízóknak dupla garanciát adhat. A vásáron kiállító nagy komputerkészítő cégek meggyőződhetnek róla: ezek a szerelvények biztosítják az igen kényes gépek rázkódásmentes és megfelelően szigetelt szállítását.

Isszuk a méregerős kávét, s közben kicsit „lazítva" beszélgetünk. Vendéglátóim elmondják: többnyire régi tárgyalópartnereink keresik fel a vásári pavilont, de akad néhány alkalmi, sőt váratlan üzletfél is. Vállalatunk mindennapi munkája a kereskedelmi tárgyalás, nem várható hát e vásártól sem különleges szenzáció, ám jó alkalom mégis arra, hogy a kiállítók véleményt cseréljenek. Egy-egy megkezdett beszélgetéssorozat is lezárulhat az ilyen reprezentatív bemutatókon, s új kezdeményezések is születhetnek. Ismét dr. Major Tamásé a szó:

— A BNV-n, mint más vásárokon is, számos „túlméretes" árut láthat. Ezek jelentős részét mi szállítottuk. A kiállítási anyag egy része nem kerül vissza a megbízóhoz, hanem „továbbutazik" Poznanba, Plovdivba. Ennek a rendkívül igényes munkának nagy része (igen gyakran szétszerelés nélkül, egészben szállítjuk a hatalmas gépeket, berendezéseket) ugyancsak miránk hárul.

Később, már a Ceglédi úton megtudjuk Gál Sándornétól, hogy a Maspe megbízására 38 kocsirako mány árut szállítottunk BNV-re. (30 NSZK, Svájc—NSZK, 3 olas „köbtartalomra" rende fuvart.) De most még i vagyunk, s kérdezgetjü

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Székely Imre

1969 JÚL 16

KISALFÖLD

Győr

forint.

Kiállítást rendeztek a győrszabadhegyi József Attila Művelődési és Ifjúsági Házban a 13 éves Székely Imre linóleummetszeteiből. A fiú az idei megyei képzőművészeti pályázaton dicséretet kapott.

1021

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1977 MÁR 9
DOLGOZÓK LAPJA
Tatabánya
Székely-Ildikó ötvösmunkái
1021

LAPJA 1977. március 9., szerda

Kiállítás Komáromban

Székely Ildikó ötvösmunkái

Érdekes jelenség: a közszemléletben az iparművészet ma is még mintha mostohatestvére lenne a képzőművészetnek. Abból a szempontból kétségtelenül elfogadható ez a felfogás, hogy tudniillik az iparművészeti alkotások általában nem (pontosabban: nem feltétlenül) szuverén emberi mondanivaló hordozói. Ezt azonban nem szabad abszolutizálni. *Székely Ildikó* esztergomi ötvösművésznek Komáromban, a Csokonai Művelődési Központ galériájában megrendezett kiállításán remek példát találunk a fent mondottak cáfolatakéntis.

A *Pávás kút* azonnal felkelti érdeklődésünket, amint a terembe lépünk. Igaz, a többi kiállított tárgyhoz viszonyítva mérete is feltűnő. Nos, ez a szép ívű Pávás kút — funkcióját tekintve — egyértelműen köztéri alkotásnak nevezhető. Ha nonfiguratív szobrok emberi hangulatokat képesek felidézni bennünk, megszépíthetik környezetünket — akkor különösen érvényes ez Székely Ildikó díszkútjára. A két részre tagolódó alkotás felső fele a „kényes, büszke", koronás pávafigura, ám az alkotó egyetlen lendületes formai megoldással szerves egységbe fogja a pávát a kút víztartó tál-részével. Bármelyik szépen kialakított parkban megállná a helyét ez a díszkút.

Íme, tehát az ötvösművészeti alkotások is szuverén művekké érhetnek értő, alkotó keze alatt. Nem állítom ezzel azt, hogy Székely Ildikó kiállításának minden darabja ebbe a kategóriába tartozik. Azt viszont igen, hogy egyetlen tárgyat sem találhatunk most a Komáromi Kisgalériában, amelynek ne lenne *esztétikai értéke*. Ugyanakkor Székely Ildikó munkái kétségtelenül használati értéket képviselnek, a felhasznált anyag, illetve a célszerűen megmunkált anyag jellegéből következően. Legyen szó akár nyakláncról, akár falitükörről, bármilyen más lakásdíszítő tárgyról.

Az Esztergomban letelepedett művésznő ötvösmunkái az alkotó magas színvonalú felkészültségéről, szakmai tudásának állandó gyarapodásáról, a művészi megújulási készségről tanúskodnak. Minden egyes tárgyat gondosan, finoman munkál meg — s noha a „szakma" általában ismert fogásait használja, fantáziája, ötletgazdasága révén egyéníti, sajátos hangulatúvá teszi azokat. Ezért is csak lassan, újra s újra megállva, hosszan szemlélődve jár körbe a művészetekben talán járatlanabb nézőis. Persze, az a tudat is munkál bennünk, hogy a Komáromi Kisgalériában látható alkotások nem szériában készült ötvösdarabok, hanem egyediek, s ettől természetesen forgalmi — forintban kifejezhető — értékük is növekszik. Székely Ildikó ékszerei, dísztárgyai tehát több értelemben értékesek. Számunkra — érthetően — elsősorban az esztétikai értékük a döntő (ettől függetlenül, avagy ezzel közvetlen kapcsolatban — jogos a látogatóban élő vágy, hogy birtokolhassa egyik vagy másik tárgyat).

Székely Ildikó: Pávás kút

Szükségtelen bizonygatni, hogy Székely Ildikó megyénk iparművészei között a legjobbakhoz sorolandó (ha ugyan nem a legjobb). Szándékunk inkább az volt, hogy az iparművészet, jelen esetben az ötvösművészet iránt felkeltsük az érdeklődést — amennyiben az alkotó műhelyében esztétikai értéket képviselő munkák születnek. Örvendetes, hogy a megyében rendezett kiállítások sorában, a képzőművészeti tárlatok mellé érdemben felzárkóztak már az iparművészeti bemutatók is. Reméljük, a folytatás méltó lesz az eddigiekhez.

—j—

A KISZ szerepe az iskolai élet demokratizmusában

A KISZ Komárom megyei bizottsága keddi ülésén az ifjúsági szövetség szerepét és lehetőségeit tárgyalta az iskolai élet demokratizmusában. A témát az esztergomi Botyán János Gép- és Műszeripari Szakközépiskolában vizsgálták.

A középiskolai rendtartásból indultak ki, amely pontosan meghatározza a KISZ-szervezet helyét az iskola életében. Kimondja, hogy a KISZ iskolai vezető szerve az igazgatóval együttműködve dolgozik, önkormányzati joga van, továbbá védi a tanulóifjúság jogait az állami vezetés előtt.

A demokratizmus megvalósításának egyik alapvető feltétele a jogok ismerete. A Botyán János szakközépiskolában a KISZ-vezetők, aktivisták és a felsőbb évfolyamos tanulók ismeretei a demokratizmusról széleskörűek. Kialakult a jogok és a kötelességek egészséges összhangja. Tudják, hogy elsőrendű dolguk a tanulás. Az iskolai tanulmányi versenyek, pályázatok, vetélkedők, az egyéni értékelések is erre késztették a tanulókat. Szívesen vállalnak társadalmi munkát a fiatalok. Az Eötvös alapszervezet például 300 órát vállalt, s 600-at teljesített. Az iskolai életben a KISZ-bizottság döntési hatáskörébe tartozik a negyedikes továbbtanulók jellemzésének jóváhagyása.

Egyetértési jogkörével az IKB a rendtartásban előírtaknak megfelelően, illetve azon túi is élhet. Elmondható, hogy az iskola állami és pártvezetése nem dönt diákságot érintő kérdésben a KISZ meghallgatása nélkül. A felelősséggel végzett közös munka az évek során kialakította a szocialista tanár-diák viszonyt.

Az elért eredmények nem jelentik azt, hogy nincs további tennivaló. Az elkövetkező időszakban szeretnék a szervezeti kereteket még tartalmasabban kihasználni, s közéleti tevékenységbe a kevésbé aktív diákokat bevonni. A pályaválasztás segítése a Bottyánba jelentkező, hátrányos helyzetű tanulók felkészítése ugyancsak megoldásra vár még.

Nyereséges termelés, növelik szolgáltatásaik színvonalát

Ipari tevékenysége folytán nyereségesen gazdálkodott 1976-ban a dorogi Vegyesipari Szövetkezet. A ktsz vezetősége gazdálkodásuk tapasztalatait tárták a tagok elé az évzáró közgyűlésen. A múlt évi teljes termelési értékük 10,4 ményességen. Ez vonatkozik a fémipari tevékenységre is.

A 10,4 millió forint árbevételből 2,3 millió forint származik a lakosságnak nyújtott szolgáltatásokból. Ez azonban az összes termelési értéknek csak 22 százaléka. Ezzel szem-

Megnyílt a Tárna

A Kristály Vendéglátó Vállalat az elmúlt években sorra felújította és korszerűsítette éttermeit. Dorogon a Tárna étterem több hónapos szünetelés után vasárnap újra megnyitotta kapuit. A korszerűsített

Sütemény az első napi menühöz

étterem mellett a sörözőt is átadták, később a borozó is megnyílik. A több mint 2 millió forint beruházással átalakított épületben 380 ezer forint értékű hűtőgéplánc, kávéfőző rendszer és elektromos gépek sora segíti a konyhai dolgozók munkáját. Ez évben 3 sörtankot vásárolnak még, így a folyamatos ellátás biztosítottnak ígérkezik a

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR IFJÚSÁG

1972 MAJ 19.

Székely Ildikó

1021

Tíz ötvösművész

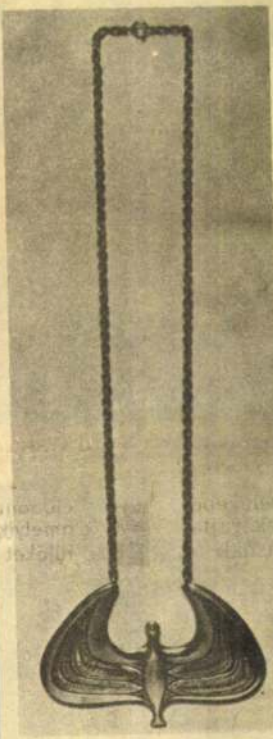

A kaposvári Rippl-Rónai múzeumban tíz ötvösművész: Dömötör László, Kertész Géza, Kótai József, Kovács Károly, Máté János, Pap Zoltán, Péri József, Szabó Gyula, Székely Ildikó, Tótfalusi László – munkáiból nyílt árusítással egybekötött kiállítás. Ennek anyagából mutatjuk be Székely Ildikó egyik munkáját, egy szép nyakéket.

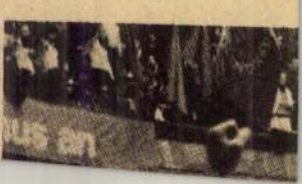

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1974 OKT 15
Dolgozók Lapja (Komárom)

Székely Gloliké ötvösmüvész
1021

Fogalmazványok a jó közérzetről

Az esztergomi képző- és iparművészek Sigillum csoportjának kiállítása

Valahogy nehéz volt elszakadni szombaton délután Esztergomban, a Zodiakus-klubban megnyitott *Sigillum-tárlat* anyagától. Azt hiszem, így volt ezzel a kiállítás megnyitására összesereglett közönség is. A sürgető idő ellenére (a Várban üvegművészeti gyűjteményt is szombaton mutattak be) alig akart oszlani a kellemes klubból. Valamiféle barátságos melegség, simogató atmoszféra veszi körül ezeket az alkotásokat. Mímennyire érett művész. Valahonnan a kaffkai világból nőtt ki gazdag jelzésrendszere. A hidegség, az oktalanság ellen harcol Barcsai a grafikáiban. Nem véletlen, hogy az *áldozati* relikviáit (gyertya, akasztófa, kopár fa) a *feláldozás* hangnemére komponálja. Megdöbbentő, megrázó képe, amikor egy rombadőlt antik város gyönyörűségét, emberi pompát, harmóniát sejtető falai mögül egy hadihajó sziluettje bomlik ki.

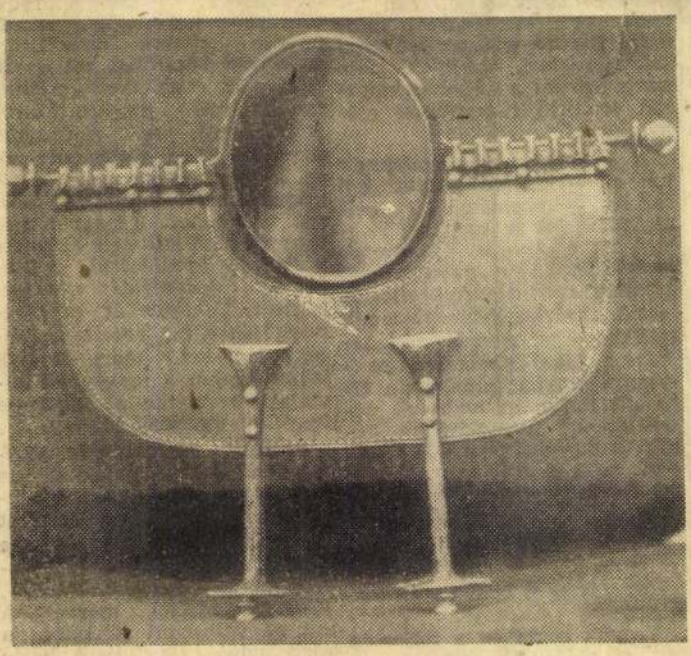

Székely Ildikó: Tükör (fém—bőr—üveg kombináció)

lőjük van ezeknek a műveknek. Emberi karakterükben és művészi törekvéseikben egyaránt szimpátiát kelt a Sigillum-csoport. Ami talán a legbecsülendőbb: nem véd- és daccszövetség, a harmincéves fiatalok (a Sigillum ugyan levetette már a „fiatal" megjelölést) spontán összecsapódott céhje ez. Homogén művészeti törekvések jellemzik a festőkből, grafikusokból, textilesből, keramikusokból és ötvösből álló társaságot. És mint hírlik, még nem csukták be a csoportosulás kapuját — a közeljövőben fotóművész is társul hozzájuk.

A Sigillum nem tartozik a gyakran kiállítók közé. Ők nem azért szólalnak meg, mert szeretnek beszélni. *„Ha van mit mondani"* — jelenti számukra a *kötelességet* és a *lehetőséget* a megnyilatkozásra. Ebben a szellemben fogant a mostani kiállításuk. *Karakterben megerősödtek, kvalitásokban gazdagabban léptek ismét a közönség elé.* Beértek.

Barcsai Tibor letisztult, puritánságig levetkőztetett grafikái meglepetést keltenek. Senkit sem akarok meggyőzni arról, hogy a képzőművészetnek ez a fregoli fenegyereke szigorúan célratörő szerkesztésben tálalja tetszetős alkotásait. Még bátrabban kell ezt az utat járnia! Szentessy már nem ígéret. Vegyük észre, itt van!

Kaposi Endre képei előtt sokat tűnődtem. Vajon mi a magyarázata annak, hogy többféleképpen is megbontja a képek egyensúlyát? Félbemetsz, asszimetrikusan komponál — és mégis szemnek tetszetős képek „állnak összse". A tisztaság, a rend, a szigorúság, az egyenesség (és ebben az összeállításban még száz jelzőt felsorolhatnék) hitét tolmácsolja, és hiteti el velünk.

Becsületes, tiszta munkáknak adott otthont a Sigillum-csoport „gazdája", a Zodiakus-klub. A megyei tervezőintézet több, mint mecénás. Felmérhetetlenül hasznos az intézet művészetserkentő, támogató közreműködése. Mennyiségileg nem gazdag az anyag, amit a látogató élvezhet a klubban. Ám a szűkszavúság nem szerénységet takar. Szeretnék valamennyi esztergomihoz, s az ide látogató túristákhoz szólni: nyisson be a Zodiakus-klubba, töltsön néhány percet az alkotások között. Hogy érdemes-e, nem ez az írás dönti el. Inkább az élmény, amelyben a közönségnek része lesz.

— csolnoki —

Bárdos Annamária kerámikus táljaival és figurális munkáival bizonyítja, nemcsak mestere, hanem művésze hivatásának. Szellemes groteszk a *Bagoly*, egyszerűségében, funkcionalitásában pompás gyertyatartói, tükre ékessége a tárlatnak. *Süttő Ferenc* kerámiáira nem tudok kitalálni olyan jelzőt, ami ne lenne ismétlés. Becsületes, tisztességes művészi alkotások. Bumfurdi *Oroszlán*-ja szívderítően kedves. Van érzéke a *humorhoz* — és mennyire ritka ez a művészetben. *Kókay Krisztina* textiles: négy ruhája (bárcsak ilyen ízlésesen öltöznének lányaink) és terítője előtt sokan megállnak. És nem hiába. *Brunkl János* talány. Úgy vagyunk vele, hogy van egymillió forintunk s nem tudjuk hová tenni. *Székely Ildikó* ötvösművész alkotásaival nemcsak a fővárosi boltok kirakataiban találkozhatunk. Ékszereit és használati eszközeit szívesen őrzik a pipereasztalok. Érdekes a réz és a bőr (tűz és víz) kombinációjával megoldott tükre. Piperés edénykéi — ékszerek.

Szentessy László új arcát mutatja meg a tárlaton. A bravúros, flancos „korszaka" után gondolatilag elmélyült,

fennállásának 20. évfordulója alzi konferenciára és műszerkiállíl magyar származású tudós matei alapján szerkesztett két csillagátorkvétumot. Ezek a műszerek k közé tartoztak. Képünkön: Dár kipróbálja a gallust.
t foto Bajkor József felvétele)

gazdálkodás
ési program

nisztérium termelési és műszaki-fejlesztési főosztályának javaslata szerint, a középtá-

Pártcsoportok számvetése

NOVEMBERBEN, decemberben sor kerül az alapszervezetek *beszámoló taggyűléseire.* Ezúttal — mint ismeretes — az elmúlt négy év távlatában kell megvizsgálniuk, *hogyan hajtották végre a X. kongresszus határozataiból rájuk háruló nagy jelentőségű feladatokat.*

A beszámoló taggyűlések előkészítését mindig jól szolgálták az azokat megelőző *pártcsoport-megbeszélések.* Elmondhatjuk, hogy a pártmunkában immár nélkülözhetetlenné váltak a pártcsoportok év végi számvetései. Van tehát múltja, előzménye a most sorra kerülő pártcsoport-megbeszéléseknek, amelyek feladata ezúttal a négyéves munkát értékelő taggyűlések előkészítése.

A pártcsoportbizalmiaknak három — szorosan összefüggő terület — problémáival kell foglalkozniok e megbeszéléseken. *Az egyik a párttagok munkájának, magatartásának személy szerinti értékelése. A másik a pártcsoport egészének tevékenysége, a működési területén folyó gazdasági, politikai, mozgalmi munkában elfoglalt helye, az emberek nevelésében, formálásában betöltött szerepe. Végül szükséges, hogy a pártcsoportbizalmi összegezze a pártvezetőség munkájáról szerzett tapasztalatokat, véleményeket,* hogy ezzel is segítse a vezetőség felkészülését a beszámoló taggyűlésre.

Vegyük sorra — a teljesség igénye nélkül — azokat a mérlegelésre váró kérdéseket, amelyeket figyelembe kell venni minden párttag tevékenységének megítélésekor. Elsősorban is értékelni kell, *mennyire rendszeres részvétele a pártéletben,* a pártcsoport-értekezleteken és a taggyűléseken. Számba kell venni, milyen volt aktivitása, vélemény-formálása, *hogyan teljesítette pártmegbízatását,* hogyan tett eleget munkaköri kötelességeinek. Milyen hatással volt környezetére munkafegyelmével, szorgalmával, munkája eredményességével, *hogyan befolyásolta, formálta környezetének politikai hangulatát;* hogyan képviseli, terjeszti a párt politikáját, miként száll szembe a párt politikáját torzító, vagy támadó nézetekkel. Ez éppoly fontos része az értékelésnek, mint az, *hogyan gyarapította politikai ismereteit,* marxista műveltségét, milyen eredményességgel vett részt a pártoktatásban, mennyire ismeri a napi politikai eseményeket és hogyan segíti megértetni az események lényegét környezetével. Végül az sem mellékes, *milyen a családi és magánélete,* a kommunista erkölcs normái szerint él-e.

Felmerülhet a kérdés: *hogyan szerezzen a pártcsoportbizalmi megbízható és pontos ismereteket az egyes párttagokról?* Azt ajánlhatjuk, hogy hogy mindenekelőtt a pártcsoport tagjairól *év közben* szerzett tapasztalatait, ismereteit összegezze. Ha valamely kérdésben nincs eléggé megalapozott ismerete, tapasztalata, *joga és kötelessége érdeklődni,* véleményt kérni azoktól, akik megbízható információval szolgálhatnak. Megkérdezheti például az illetékes *állami, intézményi, gazdasági vezetőket,* mi a véleményük az illető párttag munkájáról, magatartásáról, fegyelméről. A társadalmi szervezetekben tisztséget viselők esetében *az illetékes tömegszervezeti vezetőktől kérjen véleményt.* Kérdezze meg a propagandistákat is az egyes párttagok *tanulásáról, politikai érdeklődéséről,* vitakészségéről. Tekintse át a pártvezetőség által vezetett „Emlékeztető"-ket, mert ezekből képet kaphat a taggyűlési felszólalásokról, sőt az esetleges fegyelmi ügyekről is.

VEGYE SZÁMBA *a pártmegbízatások teljesítését,* de nézze meg azt is, hogy a végrehajtásnak milyen konkrét politikai haszna, eredménye született. Ha pedig a pártcsoport tagja magasabb párt-, vagy társadalmi szervekben tölt be választott funkciót, a pártvezetőség segítségét kérje ahhoz, hogy munkájáról ez esetben is megfelelő információt kaphasson.

Hosszan lehetne még sorolni a lehetőségeket, amelyekkel a pártcsoportbizalmi megbízható ismeretekhez juthat az alapos és felelősségteljes értékelés elvégzéséhez. Meggyőződésünk, ha a pártcsoportbizalmiak körültekintően vizsgálják valamennyi párttag tevékenységét, magatartását, az értékelések alaposak és objektívek lesznek.

Az elmúlt években a pártcsoportok értékelése, javaslata alapján nagyon sok párttagot név szerint dicsértek meg a beszámoló taggyűléseken. Az elismerés mindig jólesik, és egyben újabb feladatok megoldására serkent. *Ne feledkezzenek meg most sem az eredményesen működő párttagok tevékenységének elismeréséről!* Tegyenek javaslatot a vezetőségeknek a taggyűlésen történő név szerinti dicséretekre is. Ugyanakkor a pártcsoport-értekezleteknek most is feladatuk *név szerint bírálni azokat a párttagokat, akik munkájukkal, magatartásukkal arra rászolgáltak.*

A pártcsoportok együttes tevékenységének értékelése a működési területen folyó gazdasági, politikai, mozgalmi munkában betöltött szerepéből tevődik össze. *Jó gyakorlatnak tartjuk a pártvezetőségi tagok részvételét a pártcso-*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1978 MÁJ 2 4

DOLGOZÓK LAPJA
Tatabánya

1021

Ötvösműhely az esztergomi Montmartre-on

Jártál már Esztergomban, a Szent Tamás hegy ódon házikói között. A kis kápolna, ahol a hegyre forduló utcákra lépsz, valamiféle mini Sacré Coeur csöppent ide.

A szűk utcácskák macskakövein lépkedsz, de vigyázz, mert a macskakövek között kígyózó szennyvíz erecskék rohannak közeli céljuk felé. Hamisítatlan kép: az esztergomi Montmartre-on vagyunk.

Egy éve fiatal ötvösművésznő telepedett le itt, Székely Ildikó.

A műterem — valaha asztalosműhely céljait szolgálta — hangulatos kis zug. Minden „berendezése" vidám, jókedélyű gazdára vall. A villanykapcsoló fölött egy házi tízparancsolat függ: „Ne gondold azt, hogy okos vagy" — szól az egyik pont, majd utána: „Ne köszörülj szemüveg nélkül". Egy üvegen fekete betűs felirat: Desztillált víz, alatta piros színnel egy gyengéd figyelmeztetés: Nem szesz, te kis hülye, ne idd meg... A falon csontdarabok, kövek, virágok függnek.

— Ez a fixa gügyüm... — vágja el a látvány fölötti álmélkodásomat Székely Ildikó, majd hozzáteszi: Szeretnék a természet tárgyaihoz kötődni, csontokhoz, csigákhoz, vízmosta kövekhez. Ez a „természet tárgyaihoz kötődni" a népművészetben tisztán jön ki, éppúgy tisztán, mint az embereknek a vágya a szép iránt. A népművészet mindig a használati tárgyakhoz kötődött, ez hallatlanul szimpatikus nekem. Az, amit csinálok, használati tárgy is legyen. Ne értsen félre: nem arról van szó, hogy népművészeti motívumokat használjak, inkább a népművészet szelleméről van szó.

— Divatos dolog erről beszélni...

— Sajnos, hovatovább az ember tényleg félve ejti ki a népművészet szót. Főiskolás korunkban rendszeresen jártuk a falvakat, gyűjtöttünk dolgokat. Nem azért mondom el ezt, mert divat. Félő, hogy sok tárgy kerül olyan kézbe, ahol tényleg a pillanatnyi divat miatt vásárolják, esetleg becsülik. Aggaszt, hogy a divat elmúltával szemétdombra kerülnek ezek a kincsek.

Székely Ildikó útja a képzőművészeti gimnáziumtól Esztergomig nem volt éppen „sima": a gimnázium elvégzése után két évig az óra és ékszer vállalatnál dolgozott. Mint mondja: „Gombostűfejnyi markazit köveket foglaltam gyűrűkbe. Magunk között „csajos ékszerek"-nek hívtuk ezeket a nem éppen legízlésesebb „valamiket", mert ékszernek nem nevezném." 1964-ben került az Iparművészeti Főiskolára, ötvös szakra. 1968-ban kapta meg a diplomáját: Az Országos Műemlék Felügyelőség most épülő székházába készített egy vörösrézlemez díszkutat.

— Érdekes feladat volt — mondja diplomamunkájáról Székely Ildikó. — Műemlék környezetben új, modern függőfalas udvart építettek. Ezt a két tényezőt kellett összehangolni a munkámban. Ez adta azt a gondolatot, hogy hagyományos technikával, felhúzással, szögecseléssel készítem a munkámat. Másrészt arra is gondoltam, hogy a készülő kútnak tulajdonképpen térplasztikának is kell lennie.

— Úgy érzem Székely Ildikó esetében sem banális a kérdés: a főiskola után választania kellett, Esztergomba jött. Miért?

— Esztergomi vagyok. Itt élnek szüleim. Itt, a műhelyemben nyugodtan tudok dolgozni. Budapest közelsége segít abban, hogy a munkámmal járó adminisztratív ügyeket viszonylag könnyen elintézhetem. Inspirál ez a város. Jól érzem magam itt.

Esztergomban valamikor komoly ötvös céhek voltak... Ezt folytatni?

— Túl szerénytelenség lenne erről beszélni. Pillanatnyilag az iparművészeti cikkeket árusító boltoknak dolgozom, ékszereket készítek. Gyakorta mondják, konjunktúrája van az ötvösművészetnek. Nem így fogalmaznék. Az embereknek több pénzük van — az iparművészeti cikkek iránt általában kereslet van. Van egy bizonyos réteg, amely áldoz arra — akár azért, mert igényli, akár azért, mert sznob —, hogy lakásában, vagy önmagán tényleg értékes dolgok legyenek.

Alapjában véve azonban nem ez a konjunktúrális helyzet határozza meg a munkámat. Szeretném magam függetleníteni a kereskedelemtől. Persze, az érem másik oldala is igaz: Nem akarok erőnek erejével újat csinálni. Az ember akarva akaratlanul is elődeinek nyomába lép bizonyos tekintetben. Az esetek többségében nem tudnék válaszolni arra, hogy kitől mit tanultam, kit miben és mennyiben követek. A külső szemlélő talán jobban tudna beszélni erről. Egyelőre a vörösrézzel dolgozom. Nagyon szép a vas is, szeretem, élvezni is tudom, de nem tudok vele mit kezdeni. Foglalkozom a bőrnek a rézzel való kombinációjával. A fa puhasága is izgat, úgy érzem, lehetne ezt a fémmel együtt alkalmazni.

Hangulatos kanalas gyertyatartó

— Úgy tudjuk, tagja az esztergomi fiatal művészek „Sygillum" csoportjának...

— Ez olyan, mint egy házasság. Vannak problémák, de végül is összehangolódunk, nyilván idő kell hozzá. Az „egy húron pendülés" egyelőre az, hogy mindannyian dolgozni akarunk. Mindannyian esztergomiak vagyunk.

— csolnoki —

annyira alacsony jövedelemmel rendelkeznek, hogy nem tudnak eltartani egy munkanélküli férfit, s a néger munkanélküliségi arány majdnem kétszer akkora, mint a fehér. A házasságon kívül született néger és fehér gyermekek aránya közti nagy különbséget az az egy-

A Tatabányai Karbidgyár keres

férfi segédmunkásokat

Fizetés megegyezés szerint.
Munkaidő heti 40 óra.

HÁNY NŐ

Hányan vannak a nős papok? Csupán az utóbbi öt évben tízezren nősültek meg a 425 000-ből, ha ugyan hinni lehet a bizonyára nem hivatalos, de valószínűleg a valóság alatt maradó statisztikának; ez ugyanis olyan terület, ahol nincsen „népszámlálás" és ahol a hallgatás gyakran győzedelmeskedik. De a számoktól függetlenül el lehet mondani, hogy a katolikus egyház önkéntes, vagy kényszerű elhagyása azoknak a papoknak a részéről, akik a cölibátust visszautasítják, már több év óta állandó probléma. Erről tanúskodnak a katolikus táborban nyíltan elterjedt vitá
szály-epi
egyházé);
hierarchi
rabban k
VI. Pál
jában, az
lis coelib
előadott

első enciklika az egyház egész történelmében, amely a cölibátussal foglalkozott.

Egy Olaszországban lefolytatott vizsgálat azt mutatta, hogy országunk papjainak 40 százaléka helyeselné a cölibátus eltörlését. Az egyházon belül érezhetővé vált a szabadság iránti igény, amely le akarja dönteni a „szakrális" típusú ezeréves szervezetet, hogy „misszionárius" típusú szervezéssel váltsa fel. Az korlatával párosítja. [illegible] az olyan papnak, aki kérte, hogy megnősülhessen, körülbelül négy évet kellett várnia; 1969-ben ez az idő egy évnél kevesebbre csökkent.

Ily módon igyekeznek semlegesíteni, enyhíteni, elodázni egy olyan probléma megoldását, mely csak egyik megjelenési formája annak a jóval szélesebbkörű válságnak, amely a katolikus világot megtámadta.

Villanyszerelőipari Vállalat
Lábatlan,
Tatabánya,
Százhalombatta DKV,
Szentendre

munkahelyeire azonnal felvesz

villanyszerelőket, segédmunkásokat, kubikosokat

Jelentkezés:

Lábatlani Vékonypapírgyár építkezés VIV kirendeltségen Hársvölgyi Mihály vezető szerelőnél.
Villanyszerelőipari Vállalat 4. sz. Szerelőipari Üzem Budapest VII., Síp utca 23. Lendvainénál.

Financial Times

A tengerfelszín tisztítása

Az olajnak a tengeri kikötők víz-felszínéről történő eltávolítása egyszerű és elegáns módszerét mutatta be Franciaországban a „Big Elf" olajkonszern, amely a Bertain-féle kutatócsoporttal karöltve új eljárást dolgozott ki, s a hozzá szükséges berendezést ellenőrizte is. A tisztítási eljárás alapja egy ultra centrifuga — ilyenekkel foglalkozik a francia Atomenergia Igazgatóság is — és szupersebességű propellerek.

A szupersebességű propeller az olajjal szennyezett felszín alatt meghatározott mélységben kör irányú mozgást végez, függőleges tengelyű örvényt kavarva. A felszínen elhelyezkedő olajat gyűjtőkbe szívja, melyekből később a szennyeződést szivattyúk segítségével távolítják el.

Az első eredmények nyomán elhatározták e készülékek szélesebb körű alkalmazását. Az egy méter átmérőjű készülék másfél óra alatt 300 négyzetméter területen elterülő 25 mm vastagságú olajrétegből 7500 litert képes összegyűjteni. A kísérletek 99 százalékos hatékonyságról tanuskodnak. Külön érdekessége a készüléknek, hogy energiafogyasztása minimális.

Árverés helyett átverés?

- tették föl sokan a kérdést Izsákon november 2-3-án, mikor megtudták, hogy a régen várt földárverés elmarad. A községben eddig alig több, mint 300 Ak - jórészt erdő - került csak kalapács alá.

A most elmaradt árverés lett volna az első érdemi lépés a tulajdonrendezés ügyében. Meghiúsulása azt jelenti, hogy a rendezetlenség miatt tovább romlik a már így is sok helyen lepusztult földterületek állapota. A rengeteg parlag tovább gazosodik, emiatt egyre reménytelenebbé válik a rendbetételük. A még meglévő ültetvényeken zsaroló gazdálkodást folytatnak akiknek éppen a kezében van, mondván ki tudja mi lesz holnap? Mindez persze nemcsak izsáki probléma.

Napról napra romlik a magyar mezőgazdaság színvonal és csökken az esélye, hogy belátható időn belül talpra álljon a magángazdálkodás. Jelenleg már gabonából, sertéshúsból, marhahúsból, tojásból is behozatalra szorulunk, az árak ennek megfelelően az égig nőnek.

Egyre gyakrabban elhangzó vélemények szerint a magyar mezőgazdaság tudatos lerombolása folyik, amit a szocialista nagyüzemeknek nem sikerült, azt most befejezik, mivel a nyugat érdekei ezt diktálják. A mezőgazdasági túltermeléssel küszködő nyugat számára egy prosperáló magyar mezőgazdaság nem jó partner, hiszen ők eladni és nem vásárolni akarnak.

Bizony sokakban megerősödik ez a vélemény, amikor arról hallanak, hogy csak Bács megyében 65 árverés marad el most, másfél hónap alatt. Ezeken a helyeken már biztos, hogy nem tudják az őszi munkálatokat megkezdeni és a tavasziak is kétségesek.

Az izsákiakban is hasonló kérdések fogalmazódtak meg november 2-án, amikor Lombos Ferenc és dr. Pintér László a megyei kárrendezési hivatal képviseletében tájékoztatta őket az árverés elmaradásának okáról. Nevezetesen arról, hogy nincs pénze a földhivatalnak az árverés számítógépes előkészítésére. Mint elmondták, országos szinten erre mintegy kétmilliárd forintra lett volna szükség, ezzel szemben 900 milliót kaptak a költségvetésből. Ez az összeg elfogyott, így természetesen a megyei keret is kimerült. Ezek után a földhivatal csak saját kapacitását veheti igénybe az előkészítő munkára. Ezért a meghirdetett napi négy árverésből csak egyet tudnak megtartani, azokat melyeknek az előkészítését saját maguk végezték.

Izsáknak nem volt szerencséje, az itteni anyagot egy külső vállalkozó készítette volna. Új árverési időpontot erre az évre már nem tűznek ki, mivel a törvény előírta határidőket nem lehet betartani. Ideális esetben - ha lesz pénz az előkészítésre - januárban, vagy februárban kerülhet sor licitálásra Izsákon.

Ami némi vigaszt nyújthat az az, hogy a részarány földek kiadása talán az évvége előtt megkezdődhet. Mint sok Olvasónk bizonyára tudja, ezek kiadása és a kárpótlás megkezdése is azért húzódott ilyen sokáig, mert a Tsz területein a sorozatos művelésiág változások miatt meg a természetvédelmi kezelésbe került területek miatt közel 20 ezer aranykoronával kevesebb van, mint a várható igények. Több fellebbezés után sem sikerült azonban a helyzeten változtatni. A területek további leromlását megelőzendő az érdekegyeztető fórum többsége úgy döntött, elfogadják a hiányokkal a földkijelölést, hogy megindulhasson a tulajdonrendezés.

A hiányokat lehetne pótolnia az Izsáki Állami Gazdaság területeiből, ha itt meg nem volna az izsákiak kárpótlásának másik nagy - ha nem a legnagyobb - akadálya, a területek jelzálog terhe. Ennek mielőbbi rendeződésében viszont bízni sem lehet. Az érdekegyeztető fórum végső tehetetlenségében bírósághoz fordult az ügyben, mondván annak idején állami vállalat vette föl ezeket - a most mindent megbénító - kölcsönöket, rendezze hát most is a jogutód állam ezek sorsát. Szavatolja a kormány a hitelezők követeléseit, felszabadítva ezzel a zálogos földeket, lehetővétéve a tulajdonlási kérdések rendezését, a földek megművelését. Az igazat megvallva ebben a bírósági keresetben sem lehet nagyon bízni, mivel a hitelezők jogait törvény védi, az állam pedig ismerve a költségvetés gondjait aligha vállal magára bármit is.

Valójában ki tudna segíteni? Úgy tűnik tényleg csak a Jóisten - ahogy az egyik gazda megfogalmazta az elmaradt árverés utáni beszélgetésben.

- tetézi -

Önkormányzati hírek

A képviselőtestület 1993. november 9-én tartotta soros ülését. Fő napirendként foglalkozott a kárpótlási törvény végrehajtásának helyzetével. Megállapította, hogy az állami gazdaság területére vonatkozó földkijelölések jelenleg a bíróság előtt vannak, mivel a kárpótlás a jelzálogjog miatt gyakorlatilag nem hajtható végre.

A szövetkezet területére vonatkozóan az elmaradt árverések hátráltatják a kárpótlásra jogosultak földhöz jutását, ugyanakkor azonban a vételi jogos területek kiadása megkezdődött, valamint hamarosan sorra kerül a részarány földtulajdonok kiadása is.

A képviselő-testület az állami gazdasági kárpótlási földterületek ügyében a jogszabályok által biztosított utat nem látja elegendőnek,így több informális csatornát is keres, hogy a földterületek az izsáki gazdák részére kerüljenek kiadásra a kárpótlási eljárás keretében. A képviselő-testület egyéb ügyeket is tárgyalt. Ennek keretében tájékoztatót hallgatott meg a költségvetés harmadik negyedévi teljesítéséről. Foglalkozott a testület a központi óvodák helyén felépítendő üzletház ügyének állásával.

A pénzügyi támogatások körében a testület hozzájárult ahhoz, hogy a kisizsáki gyerekek iskolába járásához szükséges buszköltség térítést magára vállalja, míg a sportegyesület támogatási kérelmét elutasította. Fellebbezés kapcsán tárgyalta a testület Andrássi József ápolási díj kérelmét, melyet nem talált indokolnak.

A Polgármesteri Hivatal közleményei

Pályázat hivatalsegédi állásra

A Polgármesteri Hivatal pályázatot hirdet nyugdíjazás miatt 1993. december 1-jével megüresedő hivatalsegédi állásra.

Pályázati feltételek:
- nagykorú magyar állampolgárság,
- büntetlen előélet, melyet erkölcsi bizonyítvánnyal kell igazolni,
- a község nagyfokú ismerete, a postaküldemények továbbítása miatt.

Az állásra vonatkozó pályázatokat 1993. november 19-ig kell benyújtani a polgármesterhez. A pályázatok elbírálása személyes meghallgatás után történik.

Illetmény: a köztisztviselőkre vonatkozó jogszabály szerint.

Vásárok

November 13. Orgovány
November 14. Szabadszállás
November 21. Csengőd, Kunszentmiklós, Tiszakécske
November 28. Fülöpszállás, Nagykőrös
December 5. Lajosmizse, Nagykőrös
December 7. Cegléd (oáv)
December 12. Tiszakécske

Őszi vetések állami támogatása

A 114/1993. Korm.sz. rendelet értelmében kérelmet lehet benyújtani az 1993. évi őszi vetések állami támogatására. A támogatáshoz szükséges az igénylők által elvetett terület bejelentése, annak nagysága, valamint a felmerült költségek (fémzárolt vetőmag, műtrágya, vegyszer, gázolaj, egyéb mezőgazdasági szolgáltatás) számlával igazolt költsége.

A támogatások alapja a számlák ÁFA nélküli értéke, amely maximum 2000 Ft/ha. A költségráfordításokat eredeti számlákkal kell igazolni. A támogatás igényléseket, illetve az ehhez szükséges adatlapot a polgármesteri hivatal ügyfélszolgálati irodájában lehet benyújtani.

Tüdőszűrés

1993. november 15-től december 1-jéig tart a község lakosságának tüdőszűrése. A szűrés reggel 8 órakor kezdődik és 13 óráig tart. (November 18-án 8-10-ig, december 1-jén 8-12-ig). Felhívjuk a lakosságot, hogy saját egészsége érdekében a szűrővizsgálaton jelenjen meg.

Orvosi ügyelet

November 12-14.
Dr. Rigó József Zsolt
November 15-21. Dr. Sőreghi István
November 22-28. Dr. Pap Gyula
November 29. december 5.
Dr. Rigó József Zsolt
December 6-12.
Dr. Sőreghi István

Szabálysértés

A szabálysértési hatóság jogerős határozattal, tulajdon elleni lopás miatt Pongó Zoltán, Izsák, Berzsenyi u. 7.sz. alatti lakost 3000,-Ft pénzbírsággal sújtotta.

Földügyek intézése

Tájékoztatjuk a lakosságot, hogy a polgármesteri hivatalban működő földügyi csoport a részarány földtulajdonok kiadását készíti elő, ezért kérjük, hogy csak ügyfélfogadási időben sziveskedjenek a csoportot felkeresni.

Ügyfélfogadás: kedden 8-11 óráig pénteken 8-11 óráig

A későbbiekben a Földkiadó Bizottság az érintetteknek idézőt fog küldeni.

Kábeltévé ügyelet

November 8-21-ig Nagy Mihály, Vesselényi u. 7.

November 22- december 5-ig Szekér István, Kodály Z. u. 24/b. Tel.: 374-175.

December 6 - december 12-ig Nagy Mihály Vesselényi u. 7.

Kábeltévé hírek

Mivel a mozicsatornát néhány tv-típussal nem lehetett fogni az S-11-es frekvencián, egy új konvertert is beszereztünk, ami az S-10-es frekvenciára keveri a műholdas jelet; itt már gyakorlatilag bármely típusú, még az OIRT hangnormás orosz tv-k is tudják venni. Hangoláskor az OIRT 6-os csatornára kevert MTV 2 alatt kell keresni, 166,25 MHz-en.

Egy ideig párhuzamosan, mindkét kábelcsatornán látható lesz a műsor. A helyi stúdió kimenőjelét az OIRT 2-es csatornára konvertáljuk, ezen jelenleg a NOVI-SAD-i, illetve a MOSZKVA I-es fogható, egymást váltva.

A legutóbbi számban felhívtuk az előfiztők figyelmét a karbantartási díj esedékességére. Október 31-ig alig néhányan tettek eleget a felszólításnak. Többen úgy tudják, rendezték az éves díjat, holott csak 600,-Ft-ot fizettek be.

Kérjük, sziveskedjenek meggyőződni arról, hogy az egész évi díjat befizették-e. A befizetésről hivatali időben - telefonon is - információt adunk.

Versenytárgyalás

A Polgármesteri Hivatal 1993. november 18-án de. 8 órakor a hivatal emeleti tanácskozó termében versenytárgyalást hirdet.

- a tulajdonában lévő építési telkek értékesítésére.
- Izsák, Szabadság tér 5. szám alatt lévő volt óvoda épület bontására.

Érdeklődni lehet a hivatal műszaki ügyintézőjénél.

Dr. Hauzmnann János

FOGY AZ IZSÁKI ÁLLAMI GAZDASÁG

Felszámolási helyzetkép

Lapunkban már többször adtunk hírt az állami gazdaság felszámolásáról. Az egykor prosperáló, ám közben komoly kölcsönöket felvevő nagyüzem napjai meg vannak számlálva. Hitelezői sorbanállnak többszáz milliós követeléseikért, melyeket a vállalat létesítményeinek, vagyontárgyainak eladásából befolyó összegekből remélnek megkapni. A hitelek kihelyezésekor a bankok biztosítékként jelzáloggal terhelték meg a gazdaság létesítményeit, földjeit. A zálogként lekötött területek hozzáférhetetlenek. Nem adható ki az alkalmazotti földalap és nem kezdődhet meg a kárpótlás sem, amíg a követelések fennállnak.

Hol tart ma a felszámolás, van-e remény a gyors pénzügyi rendezésre és ezzel az akadályok elhárulására? Ezekről beszélgettünk a felszámoló Kecskemét Dunaholding Kft megbízottjával, **dr. Böröcz Sándor** felszámoló biztossal.

- Már korábban elkelt a Platter, a Koszka telep és Uzovics. Milyen létesítményeket sikerült azóta eladni és mennyiért?

- Új gazdája van már a központi irodaépületnek, az üzemikonyhának. A húsüzem már korábban elkelt, de a vételárat csak most tudta kifizetni a vevő, amely egyébként egy a húsiparban közismert budapesti Kft. Éppen ma történik (november 9. a szerk.) az üzem átadása, melynek újraindításával bizonyára több, korábban itt dolgozó jut ismét munkához.

A húsmarha ágazatra kiírt pályázatra négyen adták be jelentkezésüket, de az árverésre végülis csak egy érdeklődő jött el, mivel magasnak találták az általunk kért árat. Ez egy kiskunlacházi magyar-olasz érdekeltségű kft volt, amely elfogadta az általunk kért összeget. Ezt már be is fizették, így még a héten átadásra kerül az ágazat, amely az állatokon kívül Balázspusztát, a százasi istállót, a Mózes tanyát és a B.Szabó tanyát tartalmazza. Hogy mindezek menynyiért keltek el, az hadd maradjon üzleti titok.

- A titok ellenére azért eléggé pontosnak tűnő árakról beszélnek a faluban. Köztudomásúan igen szép tenyészállományról van szó. Az új tulajdonos szándékait ismerik-e? Kivágásra, vagy tenyésztésre szánják-e az állatokat?

- Tájékoztatásuk szerint tenyésztési céllal vették meg az állományt. Ezt az is megerősíti, hogy nagy legelőterületeket bérelnek hozzájuk, melyeket szintén megvennének, de ez nem lehetséges, mivel külföldi tulajdonos is van a Kft-ben. Az új földtörvény dönt majd abban a kérdésben, hogy külföldi szerezhet-e tulajdonjogot. Addig bérlik a legelőket, ötéves szerződést kötöttünk velük.

- Hogyan köthettek önök ötéves szerződést, amikor a gazdaság felszámolását '95. januárjában be kell fejezni.

- A megmaradó vagyon, mint állami tulajdon, az Állami Vagyonügynökségre száll, így velük kerülnek majd jogviszonyba.

- Pályázat volt már, de új gazdája még nincs az Agárdy pincészetnek.

- Igen, mivel az első körben jelentkezett három pályázótól túl alacsony árajánlatot kaptunk. A második pályázat leadási határideje november 15. Borítékbontás november 22-én lesz. Úgy tűnik, most több érdeklődő lesz, mivel eddig tizenegy pályázati anyagot vittek el. Hogy hányan gondolják közülük komolyan, az majd kiderül.

- Úgy tudom, több külföldi - német, amerikai - érdeklődő is van. Megtudhatnánk erről bővebbet?

- Egy orosz befektető csoportról tudunk, amely azért tűnhet komolynak, mert a nyirségben már vettek egy konzervgyárat és mögöttük van - az izsáki pezsgőt illetően - egy tradicionálisnak mondható nagy felvevőpiac. Egy német cég szintén érdeklődött, ők át is világíttatták az üzemet egy tanácsadó szervezettel. Pályázatot eddig még nem adtak be. Voltak belga érdeklődők is. Amerikai befektetőről nem tudok, illetve hallomásból annyit, hogy az egyik hazai érdeklődő mögött talán egy ilyen csoport áll.

- Ha az eddigiek mellé elkel még Agárdy is, már nem sok eladnivaló marad.

- Valóban ha a borászat elkel, már csak a gépműhely marad, mint jelentősebb létesítmény. Ezt is meghirdettük már, de a pályázók túl keveset - nyolc-tízmilliót - ígértek érte. A 29 millióra értékelt üzemet 15 millió alatt nem kívánjuk eladni. Ha ez is elkel, akkor már csak néhány eszköz és a földek maradnak.

- Amelyek jelzáloggal terheltek. Többek között emiatt késik az izsákiak kárpótlása. Mint bizonyos értelemben a hitelezők képviselője, milyen gyorsító megoldást tart elképzelhetőnek ezügyben?

- Két módot tudnék elképzelni. Az egyik az volna, hogy az állam fizesse ki a hitelezőket. Ismerve a költségvetés helyzetét ez aligha várható. A másik elgondolás egy kompromisszum lenne, mellyel elsősorban a dolgozóinkat tudnánk az alkalmazotti földalaphoz juttatni, de futná némi kárpótlásra is.

Ennek az volna a lényege, hogy a hitelező mondjon le a föld áráról, elégedjen meg a rajta lévő ültetvényért járó összeggel. Így a földalapra és a kárpótlásra jogosultak az ültetvényért fizetnének valamennyit, a földet viszont ingyen kapnák meg a kárpótlás keretében.

Ilyen értelmű kérelmünk van bent jelenleg az Országos Kereskedelmi és Hitelbanknál. Nem tudjuk milyen választ kapunk.

Tetézi Lajos

Megjelenik havonta

Ára: 20 Ft

Olvasóink kívánságára:

Izsák térképe az 5. oldalon

IZSÁKI Hírek

Önkormányzati lap

1993. november 12.

III. évfolyam 11. szám

KÉPES HÍREK

⇐ Az önkormányzat Székely György szobrászművész irányításával felújíttatta az 1924-ben készült első világháborús emlékművet. A talapzaton lévő 270 elesett nevét megörökítő névsort a tavasszal vésik és aranyozzák újra.

⇑ Jó ütemben halad a kilencven milliós beruházással készülő sportcsarnok építése. Várhatóan a nyár közepére átadásra kerülő létesítmény megoldja az iskola tornaterem gondjait, valamint lehetőséget nyújt minden korosztálynak a minőségi és szabadidős sportágak művelésére is.

⇑ Jó almatermésünk volt az idén. Olyannyira, hogy értékesítési gondoktól is tartania kellett. A Sárfehér Szövetkezet szervezésében napi 8-10 vagon léalmát szállítanak el Izsákról, enyhítve ezzel a gondokon. Noha itt az átlagosnál magasabb árat kapnak a termelők, azért szívesebben adnák el étkezési almaként, annak megfelelő áron termésüket.

FALI-NAPTÁR

Decemberi számunk mellékleteként ismét megjelentetjük a már hagyományos falinaptárunkat. Vállalkozók, hirdetni szándékozók figyelmébe ajánljuk a naptár olcsó és hatékony hirdetési lehetőségét. Az egész évben szemelőtt lévő hirdetés díja egységenként 1500,- Ft+ Áfa. Megrendeléseket a Polgármesteri Hivatal pénzügyi csoportjával, Papp Lukácsnénál lehet leadni, december 6-ig.

Jön, jön, jön! December 19-én

Részletes programot decemberi számunkban közlünk.

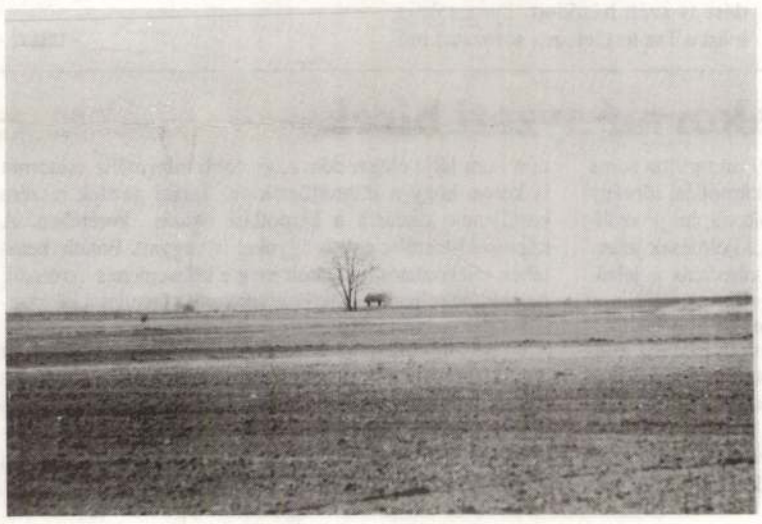

⇐ Már többször beszámoltunk munkatársunk, Bálint Vilmos fotós sikereiről. Legutóbb a Szentesen megrendezett XIII. Délalföldi Fotószalonon kapott első díjat. Alkotásai a törökszentmiklósi "Paraszti élet" című fotókiállításon is szerepeltek.

Fotók: Bálint Vilmos

Nyílt levél dr. Sepesey Tamás címzetes államtitkár úrnak az Országos Kárrendezési és Kárpótlási Hivatal elnökének

Tisztelt Államtitkár úr!

November 6-án hallgatva a rádiót a déli hírekben szó volt a kárpótlásról. Arról, hogy elégedettek lehetünk, mert a földárverések száma a tulajdonba került föld területe és az új tulajdonosok 250 ezres tábora ezt indokolja.

Sajnos kénytelen vagyok vitatkozni Önnel, mert megítélésem szerint nem lehetünk elégedettek.

Az adatok meglehetősen nagy területről, és sok embert érintően hangzottak el. Azt is figyelembe kell vennünk, hogy az egész ország területét érintően kell Önnek ezt látnia. Azonban elfogadhatatlan az egész kárpótlás kérdése, ha azt innen nézzük, ahol még semmi nem történt és bízom abban, hogy így már Ön is elégedetlen. Nem történhetett semmi, mert olyan törvények útvesztőjében próbálunk haladni, amely sehova nem vezet.

Amikor az Ön hivatala olyan határozatot hoz, amely elfogadhatatlan az izsáki, és más parasztember számára akkor Ön sem lehet elégedett. Itt már tovább kell bontani a kérdést, mert a nagyon kevés kárpótlási terület a "részleges" kárpótlást is további fokozatokkal részlegessé változtatná. A természetvédelmi területek kijelölhetősége körüli vita a kisebb gond. Sokkal inkább gond az állami gazdaság által felvett hatalmas hitel kapcsán elzálogosított földek kérdése.

Természetesen tisztában vagyok azzal, hogy személy szerint Ön nem felelhet e súlyos kérdések megoldatlan volta miatt. Azonban kénytelen vagyok ilyen módon a leghatározottabban felhívni a figyelmét minden e kérdésben segíteni, vagy intézkedni tudó személynek a megoldás keresésére. Sajnos az eddigi próbálkozásaim nem vezettek eredményre, így Önnek teszem fel a kérdéseket, mert az Ön által vezetett Országos Kárrendezési és Kárpótlási Hivatal hozta meg a számunkra elfogadhatatlan határozatot.

Szeretném ha a kérdések eljutnának a megfelelő helyre ha van ilyen!

1./ Lehet-e úgy eredményt várni a mezőgazdaságtól ha a földnek nincs gazdája?

2./ A hatalmas parlagföldeken hogyan indulhat élet ha az továbbra is a senki földje?

3./ Az alkalmazottaknak beígért földek esetében mit mondhatunk nekik?

4./ Hogyan maradhat el a meghirdetett földárverés pénzhiányra hivatkozva?

E kérdésekből látható, hogy tulajdonképpen ez már nemcsak kárpótlási feladat. Ezért minden józanul gondolkodó, a földet megművelni szándékozó, és abból - ha szerényen is de - megélni akaró ember nevében követelhető e gondok sürgős rendezése.

Azt hiszem, hogy a mezőgazdaság talpraállításának egyik legfontosabb feltétele a földek tulajdonviszonyának rendezése. Ebben a kérdésben a hitelező bankok gondját központi, kormányzati feladatként meg kellene oldani. Ma csak a bankok érdekeit védik a törvények.

Elfogadhatatlan az, hogy egyik településen megkapják az alkalmazottak a földet, itt viszont egy 1990-ben aláírt zálogszerződés ma 1993-ban lehetetlenné teszi ezt. Így ez durva megkülönböztetése az érintetteknek, hiszen minden magyar állampolgárnak alkotmányos joga élni a törvény adta lehetőségekkel.

Mivel hasonló gondok miatt sok más Bács-Kiskun megyei településen lehetetlen a földek tulajdonviszonyának megnyugtató rendezése, így különösen fontosnak tartom ügyünket.

Szeretném felhívni a figyelmet arra, hogy bármennyire is jámbor embernek tekinthető a parasztember az ő türelmének is van határa!

K.Szabó József polgármester

Budapest, 1908. szeptember 30-án.

ket vasszerkezettel,

rakat, szikrafogókat, ablak

nálatos sodronykötelet, **betonirozáshoz**

en

d

-49

s be

k és
vetés,
róm.
r á k
IV.,
etők,
ig az
iven-
seny-
ében
meg-
kozók
meg-
kénél
vényt

k u t
vács-
tendő
ljából
kozó-
d e

szaki művelet

MMÉ ÉVK
1937. 247. l

FISCHER FERENC
ÉPÜLET-, MŰ- ÉS TÜZHELY-LAKATOS

Ké
va
ka
va

NOVÁK JÓZSEF
SZOBRÁSZ

mint a szerződési minta a trencséni m. kir. államépitészeti hivatalnál megtekinthetők Ugyanott megszereszhetők az ajánlati felosztási kimutatáshoz szükséges ürlapok és ajánlati mintalapok is.

Zalaegerszeg. (Fahidak javitása.) A csesztreg—bellatinci th. közuton levő 38. és 39. sz és a nemesnép—őriszentpéteri uton levő 12. és 16. sz. fahidak javitása összesen 2648 k. 77 f. erejéig engedélyeztetvén, a munka biztositása céljából október 15-én d. e. 11 órakor a zalaegerszegi m. kir. államépitészeti hivatalban tartandó versenytárgyalás hirdettetik. Az ajánlathoz az engedélyezett összeg 5%-ának megfelelő bánatpénznek az állampénztárnál történt letételét igazoló nyugta csatolandó. A mű-aki művelet és részletes feltételek nevezett ál-eti hivatalnál megtekinthetők. Befeje-ét.

zeg. (Fahidak javitása.) A szárnyuton levő 1. sz. és a csesz-iszigeti uton levő 24., 25., 29. és hidak javitása összesen 3054 k. 33 f. ngedélyeztetett 5 heti befejezési határ-munka biztositására október 11-én

hird
lak
műv
min
Péc
min
szül
ért
M
fel
keri
let
kész
04
sitá
kor
gán
A s
9 ó
be.
mel
szól
lat
gált
az

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1978 NOV 18

ÉLET ÉS IRODALOM

Székely Iván

1021

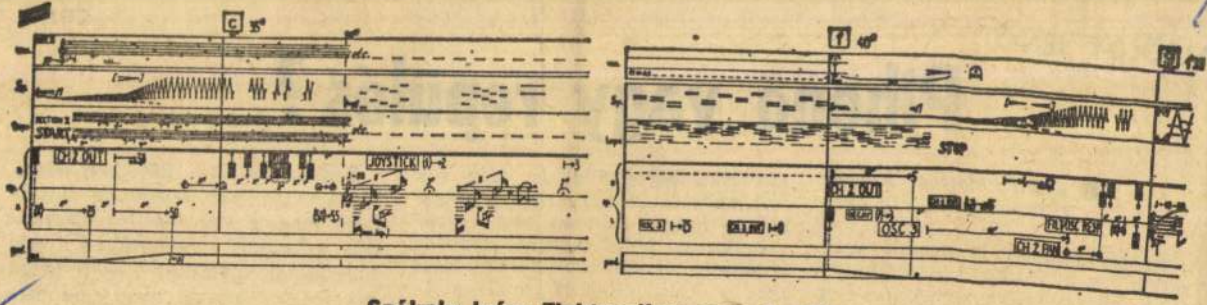

Székely Iván: Elektronikus zene kottája

ALFÖLDY JENŐ:

Pihenő vagy repü

■ *Kalász Márton: Szállás (Szépirodalmi, 119 old.)*

Kalász Márton kilencedik verseskönyve a *Szállás*. Legszembetűnőbb minőségjegye szerintem a homályosság; ez azonban nem alaktalanul gomolygó ködöt jelent az ő esetében, hanem afféle pára-

kísértéseinek okából is. Még sok ízét, zamatát sorolhatnám a kötetnek — fanyar humora, alig észrevehető, de belül melegítő elmosolyodásai, tragikus elkomorodásai meg is őrzik sokszínű személyességét. Ebben a kötetben is rábukkanunk internacionalista politikai állásfoglalásának

Kétségtelen: a kötetben ellentétes tendenciák küzdelme figyelhető meg. Egyik a teljes elszakadás a beszélt nyelvtől, s vele hallgatótól, olvasótól — ő maga ezt így fogalmazza meg: *„ha már felhőfénylése lesz a versnek, / mi-*

Székely János diszlettevező

Pesti Hirlap. 1922. jan. 1. 12

A bálmány

1965 NOV 12

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Székely János

MAGYAR NEMZET

— **Elhunyt Székely János könyvművész,** a debreceni Alföldi Nyomda műszaki vezetője. A fiatalon meghalt, közszeretetben álló szakembert ma déli egy órakor búcsúztatják Debrecenben.

Azt, hogy mi vállalható később, a minőség dönti el

A szobrász régi tanulmányrajzai és a készülő Árpád-szobor

Különleges kiállítás látható mostanában a székesfehérvári Vörösmarty Teremben, ahol szokatlanul hatalmas méretű *tanulmányrajzok* fogadják a látogatót... S hogy mi ebben a különleges? A művészek többsége nem őrzi meg a tanulóévek útkeresésének állomásait. Azt az időszakot, amikor a művésznövendék dolga, hogy megszerezze az alapokat, amelynek birtokában később csak rá jellemző, önálló, egyéni útra léphet...

A néhány év óta Székesfehérváron élő *Székely János Jenő* szobrászművésznek eszébe sem jutott, hogy megsemmisítse a kolozsvári képzőművészeti főiskolán készült, egykori rajzait:

— A művész — akárcsak az élő egyed — , a filogenezist ismétli a ontogenezis folyamatában — mondja erről Székely János Jenő. — Ami azt jelenti, hogy az egész művészettörténet idősíkját kell stílustörténeti szempontból bejárnia a mesterségbeli tudás megszerzésekor. Erre a hiteles alapra épülhet később az absztrakció. Szobrászként engem elsősorban az elvont formák izgatnak, de tudatosan őriztem meg a tanulóéveimből azokat a rajzokat, amelyek célja a látvány hűséges bemutatása volt. S az elvont szobrok mellett később is készítettem ceruza- és szénrajz portrékat. Azt, hogy valójában mi vállalható később is, a minőség dönti el... Úgy gondoltam, hogy ez a tárlat érdekes lehet a képzőművészettel komolyan foglalkozó diákok számára is. Magyarországon szokatlan a rajzok mérete: a budapesti képzőművészeti főiskolán nem készülnek ilyen hatalmas méretű munkák. Kolozsváron ez volt a hagyomány a szobrász szakon. Mesterem, Vetró Artúr úgy vélte, a szobrász közvetlenebb kapcsolatba kerül az emberi test arányaival, ha életnagyságban ábrázolja...

Ez a kiállítás a múltat idézi, ám Székely János Jenő műtermében mostanában új szobor készül:

— A fehérvári Árpád Szakképző Iskola igazgatója, Lasky Gyula már két évvel ezelőtt megkeresett, hogy Árpád vezérről készítsek mellszobrot az iskola aulájába. A művet most a millecentenárium tiszteletére, az Árpád-napok alkalmából, április 19-én avatják fel — meséli. — A kész szobor robosztusabb Árpádot formáz majd, mint amit a rajz tükröz. Nagyon örülök, hogy rátaláltam a vértesi kemény mészkőre, amely geológiailag már szinte márvány. Úgy érzem, ehhez a témához a legkiválóbb anyag, hiszen olyan pannon kő, amely az egykori magyarok útját is szegélyezhette. Természetesen sokat olvastam a témához, főként László Gyula munkáját. A legtöbb ábrázolás süvegben láttatja Árpádot, én ezt túl banálisnak tartom: itt a fej tetején „lelapuló" haj formája sejteti majd a süveget. Fontosabb számomra a varkocsokba font haj, amely jellemzi a korabeli viseletet. De hatások értek legutóbbi egyiptomi utamon is: ezért a felsőtest majdnem meztelen, s jól láthatók az erős izmok... Illyés Gyula Árpád-versében „ferde vadmacska-szemről" ír, ez is megihletett. Az pedig a görög torzókat idézi, hogy „alul"a mellszobor a kő természetes törésvonalát követi. Ezzel azt az érzést szeretném kelteni, mintha a honfoglaló magyaroknak lett volna szobrászatuk, akár a görögöknek... **(gábor)**

Árpád még idealizált rajza a szoborhoz készült terven (fent), s egy régi tanulmányrajz a diákéveket bemutató tárlatról (lent)

Távol Európától: rajtolnak a gyorsasági motorosok

A Forma-1, az IndyCar után vasárnap elkezdődik a motorbike szezon is. Az első futamot Európától meglehetősen távol, Malajziában, Shah Alam-ban rendezik. A tél mozgalmasan telt a gyorsasági motoros istállóknál: a versenyzők valóságos székfoglalót játszottak egymással a csapattagságokért. Miután minden csapat leszerződtette pilótáit 1996-ra, beindultak a végnélkülinek látszó tesztelések, hogy a nyitányon már mindenki a legjobbat hozhassa ki magából és a gépéből.

A legkevésbé jól a Marlboro Team Roberts istállónak sikerült a pilótakeresés. A csapatfőnök, a korábbi legendás versenyző *Kenny Roberts* ugyanis nem tudott olyan motorost szerződtetni, akivel harcba szállhatna a bajnoki címért. Robertsékre rájárt a rúd télen, az ifjabbik Kenny ugyanis a malajziai teszteléseken eltörte a lábát, egyáltalán nem biztos, hogy rajthoz tud állni vasárnap. Ezen kívül a papának nemet mondott *Mick Doohan*, *John Kocinski* és a korábbi szuperbike világbajnok *Carl Foggarty* is. Végül kénytelen volt leszerződtetni a japán *Norifumi Abe*-t és *Jean-Michel Bayle*-t. Ráadaásul a Yamaha gyár vezetőivel nézeteltérése támadt a csapatfőnöknek, ami miatt fontolgatta is, hogy kiszáll a cirkuszból.

Daryl Beattie (Suzuki) számára sem alakultak igazán jól a dolgok: az aszfalt helyett jó ideig kórházban készült az idényre. Bal lábáról két évvel ezelőtti balesete során elvesztette a lábujjait, s ez igen sok problémát okozott neki tavaly. Most komoly operációkat végeztek annak érdekében, hogy idén fájdalmak nélkül versenyezhessen. Egyébként a Lucky Strike csapat nem tesztelt együtt a többiekkel, így csak élesben derül majd ki, mire is képesek a Suzukival — *Kevin Schwantz* nélkül, aki tavaly visszavonult. Az ő helyén *Scott Russell* versenyez ebben az évadban.

Max Biaggi az Apriliaval — kétszázötven köbcentis motorral is vetekedik az ötszázasok idejével

Idén *Luca Cadalora* (Honda) mindenképpen meg akarja szerezni a királykategória világbajnoki címét, hisz már csak ez hiányzik a gyűjteményéből. Ehhez azonban mindenek előtt Michael Doohan-t kell legyőznie, ami korántsem egyszerű feladat. A tesztelések alatt ugyanis Doohan volt a leggyorsabb és szeretné megnyerni a harmadik világbajnoki aranyát is az 1996-os szezonban.

A kicsiknél, vagyis a kétszázötven köbcentis kategóriában az Aprilia idei egyedüli gyári versenyzője, a tavalyi bajnok *Max Biaggi* a toronymagas esélyes. Ő volt a leggyorsabb a teszteléseken, ráadásul olyan köridőket futott, amelyek vetekednek az ötszázasok eredményeivel. Biagginak azonban meg kell küzdenie az 1993-as bajnok *Tetsuya Haradával*. Nem lesz könnyű, a Yamaha istálló egész télen azért dolgozott, hogy egy versenyképes motort adhasson a japánnak.

A szövetség emberei sem tétlenkedtek a felkészülési időszakban: jónéhány szabályt megváltoztattak. Ezek közül a legfontosabb, hogy ebben az évben minden rajtrács sora ferde lesz, ugyanis így csökkenthető a második sorból indulók hátránya.

—rr—

Dunaújvárosi hírlap

Tájékoztató a hirdetések feladásáról

Tisztelt Ügyfeleink!

Várjuk hirdetési megrendeléseiket személyesen a Városháza tér 1. félemeleten lévő irodánkban, vagy **írásban, telefaxon is feladhatja hirdetését:** Dunaújvárosi Hírlap 2401 Dunaújváros, Pf.: 123 Telefon: (25) 312-211/270 mellék, fax: (25) 310-999

Magánmegrendelők

A magánmegrendelők személyesen, készpénzfizetés ellenében feladhatják hirdetéseiket a Dunaújváros, Városháza tér 1. félemeleten lévő irodánkban. Nem üzleti jellegűnek minősülő hirdetéseiket a hétfőnként megjelenő hirdetési szelvényen is feladhatják.

Vállalatok, intézmények, vállalkozók

Közületi vállalkozói hirdetőfeleinket kérjük – ahhoz, hogy hirdetési igényeiknek mindenben megfelelhessünk – a cégszerűen aláírt megrendeléseikben egyértelműen tüntessék fel a hirdetendő szöveget (pl.: a cég nevét, címét is), mellékeljék a lehetőleg méretarányos emblémát, grafikát, jelöljék a kiemelendő szavakat, sorokat, a kért hirdetés felületét, megjelenésének időpontját, a hirdetés helyét (szövegoldal, hátoldal, címoldal). Kész hirdetést, grafikát, fotót, filmet szívesen fogadunk. Végül kérjük, hogy megrendelőikben utaljanak a fizetés módjára (kp., utalás, inkasszó), és közöljék bankszámlaszámukat.

Kérésére megtervezzük az Ön hirdetését.

HIRDETÉSI SZELVÉNY

Székely János Jeńő szobrai

E pillanatban még csak Székely János Jenő lehet büszke rá, hogy épp Székesfehérváron (a Technika Házában) mutatkozhat be — szobrainak, formáinak kiállításán — Magyarországnak. Ám Fehérvár is előre megfontoltan sejti, mit teszen. Mint jószemű király, ha udvarába kiváló piktort invitál.

Műveihez még nem szokott hozzá a szemünk. Ő másképp lát s láttat, mint amire nevelődtünk. Másképp, mint egyik névadója, Servátiusz Jenő, a balladai aktok és siratók szobrásza. Másképp, mint apja, Székely János, irodalmunk szemérmes, maradandó szellemi hatalmassága. Másképp, mint ahogy Erdélyben és Carrarában, Párizsban és Amerikában a szeme elleshette a világ megformált látványait.

Csinált darabjaiban az anyag hol komoran, várakozóan, zárkózottan pihen, hol megfeszül, ragadozón; élettanian gömbölyded, védekező — vagy agyarosan vad; visszaváltozik kővé, mintha csak tudatosan lenne kő: vállalja sorsát, s a legtöbbre törekszik, amivé kő egyátalán lehet. Csak fecsegni nem tudnak a formái, csak locsogni és kelletni magukat nem tudják, még a rajzai sem — ebben apjára üt a szobrász. Munkái: kiindulópontok — vagy összegezések. Drámák expozíciói — vagy végkifejletei, tovább nem játszható pillanatai. Az anyagból anyagot teremt, miután átvezeti poklokon és örömökön, s megmutatja neki, mi a gondolat és a szenvedés. De nem tanítja meg betűkre, nem tanítja meg beszélni és énekelni és irodalomkodni — vérbeli szobrász. Nem mesemondó, nem fabulákat mintáz. Olykor úgy tetszik, a folyamat nem is érdekli — csak a kezdet és a vég. Holott szüntelenül újra e kettő közé feszít bennünket: a folyamat rajtunk hullámzik át, mint áramütés. Szobrász, mondom. Nem a siker érdekli, hanem a szobor.

DIURNUS

lozófiai töredékekkel teleírt uszadékok között: ha elég sok szó úszkál köröttünk, a végtelen időben egyszer összeállnak majd végső igazsággá. Ha észrevesszük. A végső igazságok a legmulandóbbak.

A falakon kisebb és nagyobb képek: a fotólapra (vajon kik a fotósok?) a festő rázúdította az árvizet, az meg magával sodort minden mozdíthatót. Cápaként épülettaraj emelkedik ki a hullámokból, a víz a játékrakéták lábát nyaldossa, és nyilván befolyt az igazi rakáták silójába is (ha még nem repültek haza, a rakéták, megrázva magukat, mint az ázott kutyák). A képi árvízen fiatalasszony szaxofonozik, több példányban is, miközben a sötét lé keresztülcsorog az élelmiszerbolton, megáll a zacskós tej ládájában.

Politikai pamflet vajon a dadával mindig szimpatizáló, egészségesen verbovizuális Hegedűs 2 László szita-festmény-xerox-grafika sorozata? Avagy csak egy kósza geg, magánszám: a művész körüli légüres teret tölti ki a butaság túlcsorduló agyvize? Ez lenne a megtisztító ár? Avagy az emelkedő ár? Lehet, hogy a megduzzadt Csele-patak már Fehérvár szennyesét mossa? Ez lenne az a víz, ami magával sodorja mindazt, amit az idő hiábavalóan ráaggatott koronázóvárosunkra? Avagy csak terjed a lötty, hogy méltóságtelin elmocsarasodjon a tájkép, a természet újra magához vegye, ami az övé, lidércek lobbanjanak a Gagarin téren?

az Iroszovetségben, az Ujságíró Szövetségben, politikai befolyását 1956 elején mégis nagyon hiányosnak ítélte. Ugyanis az ország lakosságának tömegeiben, elsősorban a munkásosztály soraiban nem volt számottevő befolyásuk.

Haraszti Sándor vallomásában erről a következőket mondotta:

»Emlékezetem szerint egy alkalommal Gimessel együtt jöttünk el Nagy Imrétől. Beszélgettünk. Gimes olyan kijelentéseket is tett, hogy harcunk nem terjed túl az értelmiség sorain. Ennek okát harcunk szervezetlenségében határozta meg. Érdeklődésemre azután kifejtette, hogy eredményesebben akkor tudnánk továbbvinni harcukat, ha azt más — nem értelmiségi — tömegek felé is kiterjeszthetnénk. Ennek előfeltételeként vetette fel valamiféle szervezet létrehozásának szükségességét.«" (26. l.)

Kiszabadulása után megkérdeztem *Haraszti Sándort*, hogyan került szóba ez az egész. Hiszen a tény, hogy egyáltalán fölmerült a szervezkedés gondolata, egyiküknek se vált hasznára.

Nem akartam én felelősségre vonni, hiszen mélységesen tiszteltem. Makulátlan jellemű ember volt, olyan bátor, önfeláldozó és puritán, akár egy ifjúsági regény forradalmár hőse. No, persze a sorsát — a felszabadulás utáni sorsát — már kissé nehézkes volna álmodozó serdületleneknek elmagyarázni. Bár *Horthy, Rákosi* és *Kádár* börtöneiben

---

Részletek a „Magánügy" című kötetből

SZÉKELY JÁNOS JENŐ
Magyar Nemzet, 1990. 193. sz.
3. p.

1021

TÓTH ERVIN

SZÉKELY JÁNOS

[1924–1965]

Székely János

TÓTH ERVIN

SZÉKELY JÁNOS

[1924–1965]

A Székely Jánosról szóló megemlékezés a Magyar Grafika 1968. 2. számának mellékleteként jelent meg. Szerkesztette Szántó Tibor. A kiadásért Lengyel Lajos főszerkesztő felel. Készült az Alföldi Nyomdában, 11 pontos Bembo betűvel, 2500 példányban. Felelős nyomdavezető Benkő István

sebességgel közelednek a megpróbáltatások évei. Szívbeteg apjával, Székely Andorral, aki az akkori Király utcában a pesti Waldmann cég papírlerakatának vezetője, és Éva nővérével aggódva latolgatják a jövőt, amely végül is – a nyilas éra idején – Auschwitz poklába torkollik.

A felszabadulás után egy ideig még régi munkahelyén találjuk, de mind nagyobb részt vállal nyomdaipari problémák megoldásából, az államosítás tervszerű lebonyolításából. Majd az Alföldi Nyomdába kerül műszaki vezetőként. Kovács Mihály nyugalomba vonulása után pedig ő veszi át az irányítást, s szenvedéllyel lát hozzá elképzeléseinek megvalósításához. Gyorsan, magas fokú koncentrációval dolgozik.

Pillanatok alatt határoz bonyolult helyzetekben. Még egy-két perces telefonbeszélgetéseit is éles logika, páratlan emlékezőtehetség, s ha a körülmények úgy kívánják, szatirikus hangvétel jellemzi. Elviselhetetlennek tartja a mellébeszélést s még inkább az őszinteség hiányát, a becsület kategóriájának bármily csekély megsértését.

Gazdag képzelőerejével párosult szervezőkészsége sohasem egyéni érdekeket szolgál. Magas mércét állít magának, s jottányit sem enged ebből, akkor sem, amikor a súlyos betegség megtámadta törékeny szervezetét. Sőt, dédelgetett álma, az új nyomda megtervezése idején, meghitt barátaival – mit sem törődve az orvosok figyelmeztetésével – éjt nappallá téve dolgozik. A munka jelenti számára az élet meghosszabbítását. Az „üresjáratok", a gyakori kórházi kényszerpihenők – ahogy barátainak beszámol – többet ártanak szervezetének, mint maga a betegség. Az üzem szerves részévé válik életének.

Mindenhol segíti s támogatja a rászorulókat. Még a tragikus vég előtti hetekben is feljegyzi naptárjába s noteszébe a mások egyéni gondjait és bajait. Vonzó egyéniségét a fiatalok s a vissza-visszajárogató nyugdíjasok egyaránt tisztelik és becsülik. Úgy tűnik, az élceket is azért szerette, azért járt oly szorgalmasan a labdarúgó mérkőzésekre, azért szervezte oly lelkesen a kirándulásokat, a János-napi ünnepségeket, mert tudatában volt annak, hogy a jókedv segíti a munkát, neki pedig menekvést jelent a végül is önként vállalt halál szorongató közelsége elől. Munkáján kívül családjának élt. Szünnapokon gyakran láthatták feleségével és Péter fiával a Nagyerdő sétányain, vagy a Déri tér lócáin beszélgetve.

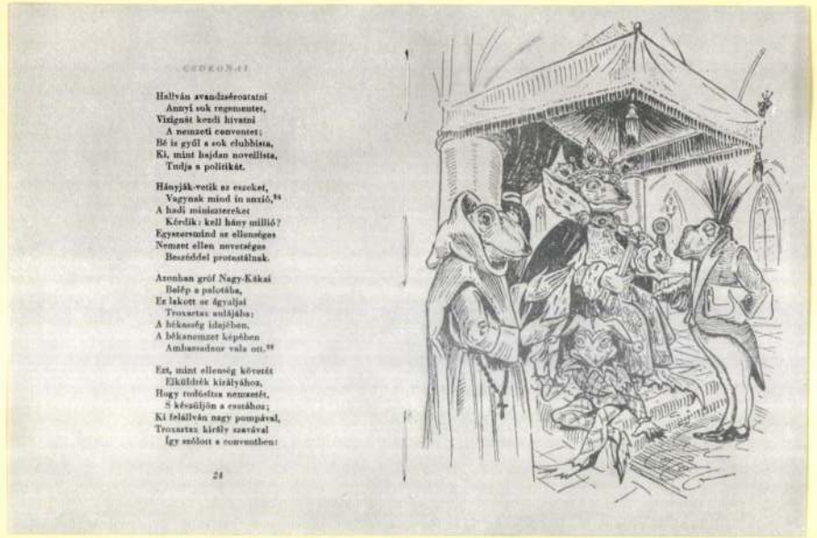
CSOKONAI

Hallván avanizéroztatni
Annyi sok regementet,
Vizigást kezdi hivatni
A nemzeti conventet:
Bé is gyűl a sok clubbista,
Ki, mint hajdan novellista,
Tudja a politikát.

Hányják-vetik az ezeket,
Vagynak mind in summ,[24]
A hadi ministereket
Kérdik: kell hány millió?
Egyszersmind az ellenséges
Nemzet ellen nevetséges
Beszéddel protestálnak.

Azonban gróf Nagy-Kákai
Belép a palotába,
Ez lakott az ágyaiba
Trouxertax uralkodva;
A békeség idejében,
A békenemzet képében
Ambassadeur vala ott.[25]

Ést, mint ellenség követét
Elküldték királyához,
Hogy rodósítsa nemzetét,
S készüljön a csatához;
Ki felállván nagy pompával,
Trouxertax király szavával
Így szólott a conventhez:

24

CSOKONAI VITÉZ MIHÁLY »BÉKAEGÉRHARTZ« CÍMŰ MŰVÉBŐL, AMELY SZÉKELY JÁNOS GONDOZÁSÁBAN JELENT MEG

Azok közül a könyvek közül, amelyeknek műszaki szerkesztését végezte, emeljük ki a Déri Múzeum Baráti Körének első kiadványaként megjelent Csokonai: *Békaegérhartz*-nak, továbbá *A képzőművészetek Debrecenben* című bibliofil kötetnek gondozását. Elgondolása alapján készült Tóth Ervin: *Mata János fametszetei* kiadvány is.

Arra, hogy mennyire pártfogolt az üzemen belül mindenfajta művészeti megmozdulást, ismét csak egy példát említünk: 1963-ban bevezető szöveget írt Vágó János: *Én így láttam* című, ólommetszetekből álló mappájához. E grafikák tematikailag az új üzemrész építésével foglalkoznak. Székely nagy szeretettel ír bevezetésében a fiatal nyomdászról – szinte önmagát vetítve bele az előszóba –, aki délutánonként, amikor már véget ért munkaideje, ceruzát, papírt, vésőt és saját kezével megmunkált ólomlapokat vett magához s elindult, hogy az ezüstszürke fémre vésegesse az újjászülető nyomdát. Székely bevezető sorait betegen,

kórházi ágyán, a külvilágtól elzárva írta. Ez az írása több volt, mint előszó: betegágyán elvonult előtte az építkezés minden mozzanata.

*

Székely János törekvéseivel, sok irányú alkotókészségével az elsők közül való, akik a felszabadulás után az építők közé álltak, s akik felrázták a megbénult tipográfia életét. Műszaki szemléletének s tudásának teljes gazdagsága az új nagyüzem megtervezésénél bontakozott ki. A körülményeket reálisan mérlegelő módszerei, a hazai és külföldi tanulmányútjaiból ötvöződött műhelykultúra szemléletesen világítják meg sokoldalú egyéniségét.

E tanulmány azokra a küzdelmekre világít rá, amelyeket Székely János a debreceni nyomdászat, elsősorban az Alföldi Nyomda korszerűsítéséért, a szakmai és általános műveltség emeléséért s a bibliofilia megszerettetéséért folytatott. Kner és Tevan nyomdokait követte, hagyományaikra épített, de körülményei és lehetőségei meggátolták abban, hogy a bibliofilia korszerű értelmezésében s munkájuk színvonalában felzárkózhassék hozzájuk.

Elsősorban munkastílusát, terveit, elképzeléseit s emberi magatartását igyekeztem felidézni: kutató, mérlegelő egyéniségét pszichológiailag is megértetni, hiszen egész alkotó tevékenysége, a kollektívát maga mögé felsorakoztató ereje sokban tulajdonítható kifinomult lelkiségének, a közösség törekvéseit helyesen felmérő és megértő képességének. A múltba tekintve, annak helyes értékelésével erősítette a jelenbe, a haladásba vetett bizalmat. Szívesen áldozta kevés szabad idejét fárasztó kutatásoknak, hogy cáfolhatatlan tényekkel okmányszerűen is igazolja a múlt értékeit és rávilágítson hibáira. Ez utóbbiak kendőzetlen feltárásával erősítette a felszabadulás után a nyomdai munkásság öntudatát. Székely János magatartásának s cselekedeteinek helyes értékelése csak ezeknek a küzdelmeknek az ismeretében válhatott hitelessé.

AZ EMBER, A BARÁT ÉS A MUNKATÁRS

Róla szólva és rá emlékezve egyértelműen áll előttünk egyénisége, magatartása családjával, munkatársaival, a társadalommal kapcsolatosan. Egyik munkatársa így jellemezte: „Ha mint emberre emlékezem, egy gyermekkori mese jut eszembe arról az óriásról, aki nagy-nagy zsákot hordott izmos vállán, s ez a zsák mindig telve volt mindenféle széppel és jóval, s akivel találkozott, annak adott is belőle." Székely János nem volt ugyan óriás, sőt testalkata törékeny, fiatalabb korában is inkább sovány, jellegzetes „ideglény", de – mint ama mesebeli óriás – sohasem fáradt el, ha szeretetet, segítséget kellett adnia a körülötte élő embereknek.

Újpesten született 1924-ben. Tizenhét éves korában került a debreceni Székely és Saly nyomdába betűszedőnek. A rendkívül fogékony, minden iránt érdeklődő fiút hamar megkedvelik munkatársai. Kitűnő eredménnyel végzi tanulmányait. Esténként szorgalmasan jegyezgeti elmaradhatatlan noteszébe az élceket, a szellemes és humoros mondásokat, s rengeteget olvas, noha vészes

nológia felépítéséhez csak részben álltak rendelkezésére hazai tapasztalatok, szovjet földön és a Német Demokratikus Köztársaságban látott s hallott ismeretekkel egészítette ki ezeket. Ténykedésének vezérfonala a nehéz fizikai munka minimálisra csökkentése, a baleseti veszélyek biztonságos megelőzése, az egészségvédelmi szempontok messzemenő érvényesítése. A kultúrterem, az étterem, az orvosi rendelő, a váró-, pihenőszoba, az öltöző- és mosdóhelyiségek, a konyha és mellékhelyiségeinek elhelyezése, a könyvtár és a klubhelyiség: mind-mind gondja az új üzemet szervező Székely Jánosnak és kollektívájának. Legalább 2000 kötetes – később állandóan gyarapítandó – könyvtárat kívánt szervezni a szabad idő tartalmas eltöltésének elősegítésére.

NYOMDATÖRTÉNETI KUTATÁSAI

Aki ilyen szeretettel foglalkozott az üzem fejlesztésével, mozgatott, irányított mérnökökből és nyomdai szakemberekből álló kollektívát, vitázott, harcolt, írt és utazott, annak a négy évszázados nyomda története is szívügyévé vált. Három évvel a 400 éves jubileum előtt – a nyomdaipar államosításának tizedik évfordulójára – a *Magyar Grafika* külön lenyomataként, az ünnepi számban jelent meg a debreceni nyomdáról jórészt levéltári kutatások alapján írt tanulmánya. Egyéni megállapításaira s korabeli dokumentumokra támaszkodó tanulmányában kimutatja, hogy bár hazánkban – alapítási évét számítva – a debreceni nyomda kilencedik, mégis az egyetlen a XVI. században keletkezett officinák közül, amely négy évszázadon át megőrizte tevékenységének folytonosságát. „Eszerint a debreceni tipográfia nemcsak a legősibb hazánkban, de a legrégibb ipari üzem is, amelynek jogfolytonossága okmányszerűen kimutatható. *(A 400 éves debreceni nyomda. 1958.)*

A magyar nyomdaipar államosításának 10. évfordulójára írt tanulmánya felelevenítette az elmúlt századok krónikáit, s írója meghajtotta az elismerés zászlaját a szakmájukat szerető, a kultúrát terjeszteni vágyó debreceni nyomdászok áldozatos munkája előtt. Bebizonyította, hogy míg a XVI. században létesült nyomdák mindegyike valamelyik főúr vagy fejedelem támogatásának köszönhette létét, Debrecenben csak a városi tanács és a kulturális dolgok iránt érdeklődő polgárság nyújthatott anyagi segítséget. Huszár Gál prédikátorban Székely

CSOKONAI VITÉZ MIHÁLY – MATA JÁNOS (1907–1944) FAMETSZETE

mindent a megfelelő helyre tegyen. A hetvenöt vegyes kérdéscsoport mellett hetvenöt szakosított témakeretet találunk.

Természetesen nem az a célja – mint ő maga humorosan megjegyezi –, „hogy két lábon járó statisztikai zsebkönyv vagy lexikon legyen belőle (ti. az olvasóból) –, de nem lehet 1000 km-eket vagy évszázadokat sem tévedni.

Az általános műveltség nem jelenthet adathalmazt, de helyes tájékozottságot igen." S ehhez nyújt ez az összevont szövegű – egy éven belül két kiadást megért – könyv segítséget. Olvasáskor az ember valósággal úgy érzi, hogy önmagát vizsgáztatja.

A *Törd a fejed* sorozat kedvező visszhangját jelzi, hogy felkérésre a néphadsereg részére is készített szellemi vetélkedőt.

A Zrínyi Katonai Kiadó 500 kérdés-feleletet kért, természetesen katonai vonatkozásban s ugyanennyi kérdés-feleletet általános műveltségi kérdésekből.

A nyomdász szakszervezet fennállásának 100. évfordulója alkalmából egy mintaszerűen tipografizált kis füzetet ad ki *Nyomdász mozgalmak Debrecenben, a századforduló éveiben* címen. Ez az írása újabb bizonyíték arra: Székely megragad minden lehetőséget, hogy a múlt tényleges eredményeit tisztán láttassa, s ebből olvasója erőt meríthessen a jövő küzdelmeihez. E tanulmányt is annak tudatában írja, hogy a múlt és a jelen összehasonlítása különösen időszerű, amikor az üzemben ismét nagyarányú műszaki fejlesztés folyik, új Monotype gépek álltak munkába, s elérkezett a pillanat, hogy mindenki a saját szemével lássa a különbséget, mi történt és történik a műszaki fejlesztés terén a múltban és a jelenben. Néhány éve még egy korszerű gép beállítása a munkások egy részének elbocsátását is jelentette. Székely eredeti kutatások alapján okmányszerűen igazolja, hogy Debrecenben is – mire egy-egy gépet üzembe helyeztek – már készen sorakoztak a megcímzett elbocsátó levelek. De a szerző azt az etikai vonást is kiemeli, hogy a debreceni nyomdai munkásság több alkalommal élt a munkabeszüntetés fegyverével, s eme mozgalmakból – kevés kivételtől eltekintve – részt vállaltak a városi nyomda alkalmazottai is. Bebizonyítja, hogy miért volt sikertelen – a munkások szervezetlensége miatt – az 1886. évi sztrájk. Rávilágít arra is, hogy pl. az 1890. december 15-i, a magasabb bérekért és a munkaidő csökkentéséért lezajlott sztrájk eredményezett ugyan valamelyes bérjavítást, de a követeléseket csak részben sikerült elfogadtatni.

A szerző felfedi az ezzel kapcsolatos manipulációkat; hogyan igyekezett az akkori városi tanács különböző fondorlatokkal – pl. nyugdíjjogosultsági kedvezményekkel, állandósításokkal – kivonni a munkásság egy részét, ugyanakkor röghöz kötni ezekre a kedvezményekre való utalásokkal az állandó dolgozókat s így elszigetelni őket a sztrájkmozgalmaktól. Ezt bizonyította az 1907. októberi és a még nagyobb szabású 1910. évi két hétig tartó bér- és sztrájkharc, amikor Debrecenben százharminc munkás hagyta ott az üzemeket. Ennek eredményeként született meg az első vidéki országos árszabály, ami ötévi egy helyben töltött munka után három nap fizetéses szabadságot biztosított.

Hagyatékát kutatva számos félbemaradt kezdeményezés, beszédvázlat, magyar és idegen nyelvű cikk került elő gondosan rendezett mappáiból.

Számos helyen közli elképzeléseit az Alföldi Nyomda rekonstrukciójáról, így pl. a *Magyar Grafiká*-ban, továbbá a *Revista Sindical Hungara* 1961/8. számában *La empresa mas antiqua de Hungaria* címmel.

A *Nyomdai Munkás* mellékleteként 1960 májusában kétíves füzetben jelent meg különböző tervek s elképzelések összefoglalásaképpen a nyomdai rekonstrukció technológiai leírása, amelyet Szendrei Ferenccel közösen dolgozott ki. Korszerű, egészséges létesítmény lebegett Székely János szeme előtt. Tervezetét úgy akarta megvalósítani, hogy az építés alatt a munka az üzemben egy percre se szüneteljen. A Debreceni Tervező Iroda olyan leírást kapott, amelynek alapján a szakemberek már elkészíthették az Alföldi Nyomda fejlesztési tervét. Nemcsak közvetlen munkatársait s a budapesti szakembereket, hanem a nyomda szinte minden dolgozóját is bevonta a nagy munkába: a technológiai tervezés, s a kivitelezés vitájába. A „több szem többet lát" elvét érvényesítette, jól tudva, hogy a közösség erejének, tevékeny részvételének mellőzése a hibaforrásokat növelte volna, a kollektíva bekapcsolása viszont nagy segítséget, sok irányba kiterjedő figyelmet, gondosabb elmélyedést jelentett. A hasznos észrevételeket „bedolgozták" a technológiába. Úgy gondolta: „Jobb és sokkal olcsóbb előre gondolkozni, bírálni és javasolni, mint utólag, az építkezés és a szerelések befejezése után megállapítani: ez így nem jó, ezt másképp kellett volna..." Számított a szakmabeliek jószándékú, de mégis káros „üzemi vakságára", s ennek megnyilvánulásait tapintattal szerelte le. Nemes gondolkodását, emberiességét jól jellemzi alábbi megállapítása: „S ami a technológiában nem szerepel, talán az a legfontosabb: az emberi munka. Az, ami a technológiát majd megvalósítja, a gépeket mozgásba hozza."

Mindvégig a szakmai kultúra elsajátítását tartotta a legnehezebb, de egyben legsürgetőbb feladatnak. Nemcsak a felszabadult ipari tanulók szakmunkás csapataival óhajtotta az üzem termelékenységét emelni, hanem szakmai szeretetre épülő kulturált munkát kívánt ifjaktól, idősebbektől egyaránt, méltót a 400 éves nyomdához, olyan mértékű tudást, amelyre a népgazdaság bizalma is kötelezte őket.

A technológia kidolgozásának fárasztó munkájában súlyos problémákkal kellett megküzdenie. Az átvirrasztott éjszakák, a tervek átdolgozása, menet közben való módosítása erején felül igénybe vették. Tanulmányozta más üzemek, főleg a Kossuth és az Athenaeum Nyomda nagyüzemi szervezetét; a számításokhoz, ellenőrzésekhez állandó kapcsolatot teremtett a Nyomdaipari Kutatóval. A tech-

séges helyiségekben elhelyezett korszerű üzemrészek felszerelésével befejezéshez közeledik az új épületszárny építése, megnagyobbítják a zsúfolt szedőtermet, gondoskodnak a női dolgozók részére is minden tekintetben megfelelő öltöző- és mosdóhelyiségekről.

Székely János nem sokat írt, inkább munkájának eredményeit rögzítette, szinte távirati stílusban. Arról nem beszélt, hogy hány száz munkaórát fordított tervezésre, utánjárásra, azt csak közvetlen munkatársai tudják. „A magyar gazdasági csoda éve" nyújtotta távlatoknak megfelelően 1958-ban az üzem tömegesen veszi fel az ipari tanulókat. Abban a tényben, hogy további két-három év elteltével a nyomdában a szakmunkások száma másfélszerese a korábbi idők létszámának, hogy ez a gárda a legkorszerűbben felszerelt üzemben indulhat el a munkás élet útján, az ő megvalósított javaslatainak rendkívül nagy a szerepe. Hiszen a nyomda még jubileumi évéhez közeledve sem rendelkezett az átlagot meghaladó berendezéssel, gépekkel. Országos hírét mindenkor dolgozói képzettségének s szakmai szeretetének köszönhette. Ennek tüzét élesztette Székely a nyomda kis közösségében, ahol mindig kialakult egy sejt, amely sohasem adta fel a szakma és a szép iránt megnyilvánuló szeretetet. S ez a szakmai mag vezette be a nyomdászat rejtelmeibe a nagyüzem fiatal szakmunkás csoportját.

A BIBLIOFILIA JEGYÉBEN

A debreceni Alföldi Nyomda fennállásának 396. évében, 1957. június havában egy szép kiállítású könyvecske jelent meg, mondhatnánk így, üzemen belül: *Ódák a betűkről* címmel.

A nyomdai dolgozóknak régóta hagyományos ünnepsége a Gutenberg emlékére rendezett János-ünnepély. Ebből az alkalomból – Székely régebbi elhatározásának valóraváltásaképpen – a dolgozóknak egy csoportja vállalta – munkaidején kívül – a könyvek elkészítését.

„Magunknak és barátainknak készítettük" – írja Székely János valamennyi könyv előszavában. A művek technikai részleteit kollektív elképzelések figyelembevételével dolgozta ki. A formátum, a betűtípus, az oldalak tükre, a kötés, a papír minősége azok vitájából kristályosodott ki, akik nap mint nap a mások ízlését követve más elképzelésű könyvek születésénél bábáskodtak.

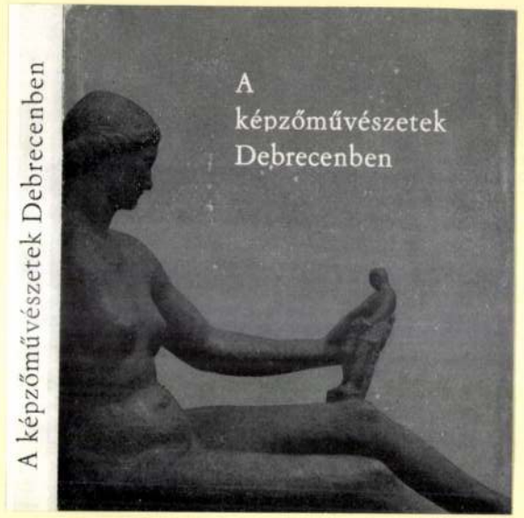

VÉDŐBORÍTÓ: SZÉKELY JÁNOS TERVE

mint annak a megmásíthatatlan ténynek a tudata, hogy az, akit szeretünk, már nincs többé..." „A szeretet örök kategória, eszközei változhatnak ugyan, de maga a fogalom és az érzés soha."

Ezekkel a gondolatokkal zárul a teljessé vált *Magyar költők* sorozat első négy kötete, hogy majd 1961-ben most már ne a tervezett nyomdatörténeti kis kiadványokkal, hanem Székely legalaposabban, legnagyobb kedvvel művelt területével: a könyvről, olvasásról és nyomdászatról szóló két kötetre növekedett idézetgyűjteménnyel foglalkozzunk. A *Könyvek között* megjelenése csaknem két évig váratott magára, végül is a nyomda fennállásának 400. jubileumán látott napvilágot. Ez az idézetgyűjtemény korábban már megjelent az *Alföld* folyóiratban, sőt az üzemi újság külön mellékleteként is, bár a válogatás eredetileg is ehhez a bibliofil páros kötethez készült. Több mint száz új idézettel is megtoldotta a szerkesztő a könyvvé érett gondolatgyűjteményt. Ezzel az elképzeléssel Székely szakmailag is közelebb került a célhoz, mert itt maga az írás is a nyomdászatról és a nyomdászokról szól.

Vezérlő szempontja: a mondások ne csak szellemesek, hanem igazak is legyenek. Mindenütt előtérben áll a fő cél: a témák a könyvről szóljanak. Székely gyűjteményébe csak prózai idézeteket vesz fel, verseket nem szerepeltet. Terjedelmesebb szövegekből úgy kellett kiemelnie az idézeteket, hogy az alapgondolat ne károsodjék. Kétszáz szerző hatszáz gondolata, háromezer évet átívelően, tizenkét gondolatkörben s mindez igényes válogatásban – nyilván alaposan próbára tette betegsége következtében legyengült szervezetét, amelyben hovatovább már csak az értelemtől irányított akaraterő vívta reménytelen küzdelmét 1965-ben bekövetkezett, önmaga választotta haláláig.

A könyvek között élő és a könyvek előállítását irányító ember bölcseleti, esztétikai, etikai, tipográfiai és technológiai elképzeléseinek jelzőköveit főleg ezekben a miniatűr könyvekben, valamint idézet- és aforizma kutatásaiban, az általános műveltséget tágító kérdés-felelet gyűjteményében rakta le.

A hagyatékában talált mappák, jegyzetek, vázlatok tanúsítják, hogy minden szabad idejében jegyzetelt, gyűjtött és válogatott.

AZ ÁLTALÁNOS MŰVELTSÉGÉRT...

A Minerva kiadásában 1962-ben jelent meg Székely három korábbi népszerű kötetének, a *Törd a fejed* (1957), *Törd megint a fejed* (1958) és *Törd harmadjára a fejed* (1959) összegező kiadása.

3000 kérdés s 3000 felelet szerepel a kiadványban; fedőlapját Szántó Tibor, rajzait Kaján Tibor készítette. Négy év alatt több mint százezer példányban hagyta el a sajtót ez a kiadvány. Olvasóinak tábora rendkívül megnövekedett, hiszen a könyv nemcsak egyének, hanem csoportok szórakoztatására is alkalmasnak bizonyult. Székely szerényen elhárítja magától a minden oldalról felé áradó elismerést. Sikerének titka valójában abban rejlik, hogy a minden emberben benne élő tudásvágyra alapoz, s az érdeklődőt a mindennapi élet területeiről: a sport, a kártya, a háztartás stb. témáitól vezeti át magasabb fokú érdeklődést igénylő témakörökbe.

A megjelent kötetek kérdés-feleletei az élet szinte minden problémakörét felölelő színes anyagot tartalmaznak.

A szerző nyilvánvaló célja, hogy egy általános műveltségű ember agyában

nemcsak a debreceni nyomda alapítóját tiszteli, hanem a meg nem alkuvó, áldozatot hozó tiszta szívű embert is. A nyomda politikai helytállásával cáfolja, hogy Debrecen topográfiailag is a „maradandóság városa" lett volna, hiszen az alföldi metropolis akkor az egyházilag s politikailag haladónak számító nagy szellemi áramlat: a reformáció mellé állt.

Ugyanígy kivette részét nyomdai termékeivel mind a II. Rákóczi Ferenc vezette, mind az 1848/49-es szabadságharcból, mind a Tanácsköztársaság ideje alatti működésével.

Különösen szemléletes példákat sorakoztat fel a nyomdának a Tanácsköztársaság alatti tevékenységére. Ismert, hogy a Tanácsköztársaság uralma Debrecenben mindössze egy hónapig tartott, jelentős nyomtatvány nem került ki a sajtó alól. Azonban Székely ez esetben nem a nyomda termékeit, hanem az üzem dolgozóinak akkori szerepét, forradalmi magatartását domborította ki. A direktórium, a tanács és a Vörös Őrség tagjai között tizennégy nyomdásznak s könyvkötőnek a nevét kutatja ki, akik közül hat a városi nyomda dolgozója volt.

Igen jelentősek azok a topográfiai tájékoztatások, amelyek segítségével Székely tanulmánya a nyomda eredeti fekvését kutatja, de csak 1571-től tudja nyomon követni a nyomda településeinek helyét. A tanulmány bizonyítja, hogy a nyomda tulajdonosa mindig Debrecen városa, s csak egyetlenegyszer, az 1810-es években merült fel a nyomda eladásának kérdése. Vevőnek az ősi kollégium jelentkezett, amely rézmetsző diákjainak kezére szerette volna juttatni a nyomdát. Az udvari kamara azonban megrémült attól a gondolattól, hogy a felvilágosodásért harcoló, a francia forradalomért lelkesedő debreceni diákok kezében nyomda legyen, s 1813 augusztusában megtiltotta a városnak a tipográfia eladását.

Székely a nyomda történetének leírásába is lépten-nyomon beleszövi emberi magatartását. Nemcsak új gépekért harcol, nemcsak új épületszárnyakat tervezget, hanem a nyomda pillanatnyi helyzetét is számításba véve, átcsoportosításokat latolgat, a munka jobb megszervezését próbálgatja. Tudja, hogy ez csak becsületes munkával, megértéssel, mindenekelőtt szakmai szeretettel érhető el. Az a tény, hogy a nyomda 400 éves jubileuma közeledik, nemes kollektív vállalkozások megszervezésére sarkallja. Ekkor már a létszám jóval meghaladja a háromszáz főt, a nyugodt termelési feltételek biztosítottnak látszanak, megindul az első kéttúrás gyorssajtó (1958), s már várják a másodikat is. Útnak indították külföldről a pneumatikus könyvprést, ezenkívül két automata cérnafűző gépet. Egész-

A könyvek illusztrációi eredeti fametszetek, javarészt Menyhárt József – néhány Várkonyi Károly és Végh Oszkár – vésetei.

A verseket Székely János válogatta, itt is mindenkor helyet adva munkatársai meglátásainak. Tervezetét a kollektíva elé terjesztette, s a gyűjteménybe csak azok a versek kerültek be, amelyeket a munkacsoport tagjai nem elleneztek. Így az összeállítást is mindenki sajátjának érezte.

„Mi ezekkel a könyvekkel szeretnénk dokumentálni... létezik még szakmai szeretet. Lehet, hogy szakszempontból sok kifogásolni való lesz a könyvekben, de szívvel és szeretettel készültek – ezt nem lehet elvitatni." Székely ezzel a sorozattal megragadott minden alkalmat – irodalmi délutánokon, ifjúsági napokon, János-ünnepélyeken, anyák napján, az üzemi újságokban –, hogy a betű és a könyv szépségének ápolásán és propagálásán túlmenően a mű tartalmát is megszerettesse. „Úgy érezzük... ennyivel tartozunk annak a közel másfél száz fiatalnak, akik a mi tipográfiánkban most kezdenek betűvel és könyvvel foglalkozni, és azoknak az idősebb dolgozóknak, akiknek a múltban nem volt lehetőségük, hogy a könyvek formájának alakításán kívül azok tartalmával is megismerkedjenek. Ezek a kiadványok hozzásegítenek bennünket ahhoz is, hogy az üzem törzsgárdája, közössége minél jobban összekovácsolódjék."

A Székely irányította vállalkozásnak „lokálpatrióta" vonatkozásai is voltak. Követendő példaként álltak előtte az országos hírű gyomai és békéscsabai könyvkiadás magas szintű eredményei. „Nem mondhatjuk egyetlen szóval sem, hogy mi olyan minőségű könyvet készítettünk, vagy akár a jövőben is készíteni fogunk, mint Kner vagy Tevan, csupán azt szeretném mondani, hogy tőlük akarunk elsősorban sokat tanulni, az ő hagyományaikat akarjuk elsősorban ápolni." Ez a szakmai szerénység mutatkozott meg Tóth Ervin Mata János fametszeteiről írott könyvének nyomdai utószavában, amelyben Székely János és munkatársai a mű tipográfiai és formai szépségeinek megtervezésében a gyomai Kner Imre útját óhajtották követni.

E tanulmány szerzőjének nemcsak Mata-könyve több délutánt igénybe vevő tervezgetésekor, hanem egy másik korábbi nagyszabású bibliofil munka: *A képzőművészetek Debrecenben* előkészítésénél is alkalma nyílt személyesen meggyőződnie Székely János minden részletre kiterjedő figyelméről. Nemegyszer teljesen átcsoportosította az oldalak tükrét, újra szedetett szövegrészeket, jelentéktelennek tűnő kifogások miatt megváltoztatta az illusztrációk sorrendjét.

MENYHÁRT JÓZSEF FAMETSZETEI SZÉKELY JÁNOS ÁLTAL GONDOZOTT KIADVÁNYOKHOZ

Szokásává vált, hogy a már sokszorosan megbeszélt, többször korrigált művet hazavitte, s nyomás előtt – a magány csendjében – még egyszer átvizsgálta, olvasgatta. Meglepődtünk, látva, hogy még mennyi javítanivalóra bukkant, s milyen alaposan megtréfált volna bennünket a sajtóhibák ördöge.

Ez az utólagos tallózgatás kiterjedt a tartalom elemzésére is. Ha a könyv érdeke úgy kívánta, a szöveg pontos ismeretében vitába szállt a szerzőkkel is. A szívügyének tekintett könyvek nyomásakor gyakran látogatta a géptermet, a munka minden fázisáról jelentést kért, személyesen bírálta el az illusztrációkról készült levonatokat, részletes utasításokat adott, s teljesen beleélte magát a mű szellemébe.

Az *Ódák a betűkről* c. kiadványt 1957-ben a bibliofil sorozat második kötete a *Kései siratók* követte. A mű már burkolóval készült, 250 számozott példányban. A könyv előállításában a korábbi húsz főnyi önkéntes munkatársi gárda harminc tagúra növekszik.

Magyar költők édesanyjukról alcímet kapta e gyűjtemény. (Itt Székely előszóul egy ófrancia népdalt választott ki Kiss József fordításában.) A költemények egyes

sorához Menyhárt József vésett fametszeteket. A harmadik kötet *Imák a gyermekért* (1959). Ebben magyar költők vallanak gyermekükről. (A fametszeteket Menyhárt József és Várkonyi Károly vésték a kiadványhoz.) „Valóban legdrágább kincsünk a gyermek" – jelzi a könyv mottója. Előszavában Székely kapcsolódik az anyagyilkos szerelmes legény történetéről szóló ófrancia népdal sötét hangvételű alaptónusához. A kötet költői szinte mind az aggodalom hangján szólalnak meg – Arany Jánostól Várnai Zseniig, Illyés Gyulától Gulyás Pálig. (Az előszóval együtt itt is tizenkilenc költemény kapott helyet, akárcsak az előző kiadványban.) A sorozat negyedik kötetét 1959 augusztusában fejezi be az immár harminchat tagú munkacsoport *Levelek a hitveshez* címmel, Schiller mottójának jegyében: „A szenvedély elszáll, a szeretetnek meg kell maradnia."

A szerzői jogdíjak tisztázását hosszadalmas levelezés előzte meg, hiszen a kollektíva semmiféle anyagi alappal nem rendelkezett. A szerzők vagy jogutódjaik szívesen egyeznek bele a közlésbe, például Szabó Lőrinc boldog, hogy „fogadott szülővárosában", Debrecenben láthatnak napvilágot ezek a kis könyvek. Ő írja, ma már irodalomtörténeti dokumentumnak számító levelében, hogy a nyomdai dolgozókkal való együttérzésének jeléül, a János-ünnepély alkalmából, amelyre már betegsége miatt sem tudott eljönni személyesen – „. . . a nap örömére könyvtárszobámban még ma zengeni fog a Mesterdalnokokból a János-esti varázslatosan szép dal és nyitány." De ugyanilyen szeretettel írtak Benjámin László, Várnai Zseni, Weöres Sándor és mások, s a számozott példányok boldog tulajdonosai is.

Tanácsok és bíráló megjegyzések is érkeznek szép számmal, ez a munka további javítását eredményezi: azonkívül felajánlások, különleges nyomdafestékekből, szokatlan gyártású papírokból, „eselékekből", amelyek a kisformátumú köteteknél jól felhasználhatónak bizonyultak.

Érdekes körülmény – ismerve Székely János életének tragikus befejezését – a költemények mérlegelésének módja: a kötetbe került versek szomorú, sőt tragikus jellegűek, holott bőven lett volna alkalma optimizmust sugárzó versek beiktatására is. Vonzódott az élet sötétebb színeihez, mintha saját tragikus sorsára keresne magyarázatot, igazolást. Talán maga is érezte, hogy meg kell indokolnia a válogatásnak ezt a könyörtelen következetességét: „A szeretet érzése. . . sohasem vidám. Az igazi szeretet legmélyén. . . mindig ott a féltés, ott van a félelem az elválástól, talán az örök elválástól. . . És nincs fájdalmasabb érzés a világon,

S egy új világ alapjait rakta le
E legszebb mesterség s nemes tudomány;
Bekoronázta a teremtés művét
S ennek köszöni létét mindahány,
Amit azóta ember alkotott,
Mi az emberre jót, szépet hozott.

Irodalom, művészet, tudomány,
A dal, a zene, a festőecset,
A technika ezernyi szép csodája,
A munkavágy, a munkaszeretet
Azóta terjed szét a nagy világon,
S indult el úgy, hogy soha meg ne álljon.

Kinyílt, kitágult a szűk látóhatár;
Az ember-agy rejtelmes kohójában
Szították a tüzet s a lángok
Szakadatlanul ontották a fényt,
S a kis ismeretlen nyomtatott betűk
Teremtettek egy új, szebb világot!

S jaj, ellenségei hogy törtek rá,
Hányszor akarták vérbe fojtani,
Hányszor ronták le oltárát, templomát
A sötétség gyászos lovagjai.
Börtön, bilincs, máglyatűz nem hatott:
Új életre kelt mindig a halott.

Ma sok millió gőzgép rohan
A nagy világ vasúthálózatán,
Nagy gőzhajót, a tengerek csodáit
Viszi előre a fűtött kazán,
S a légben föntóriási madarak
Biztos szárnyán gépek, gömbök szállanak.

Dróton, drót nélkül fut a röpke hír,
Nincs távolság ország s népek között.
Gáz, villany és ezernyi új találmány:
Mi tegnap tied, holnap már közös.
Az alkotó ember-agy tudományát
A kis betűk kiosztják, felajánlják.

EGY OLDALPÁR AZ »ÓDÁK A BETŰKRŐL« CIMŰ KÖNYVBŐL ÉS MENYHÁRT JÓZSEF FAMETSZETE UGYANEZEN KÖTETHEZ

A VESZPRÉMI MŰVÉSZETEK HÁZA

tisztelettel meghívja 1997. június 28-án, szombaton 11.00 órára
a Csikász Galériába (Vár u. 17.)

SZÉKELY JÁNOS JENŐ

szobrászművész
KIÁLLÍTÁSÁNAK
megnyitójára

Megnyitja:
SZABÓ GÁBOR
a Fejér megyei Közgyűlés elnöke

A kiállítás megtekinthető július 20-ig, naponta 10–18 óra között, csütörtökön 20 óráig

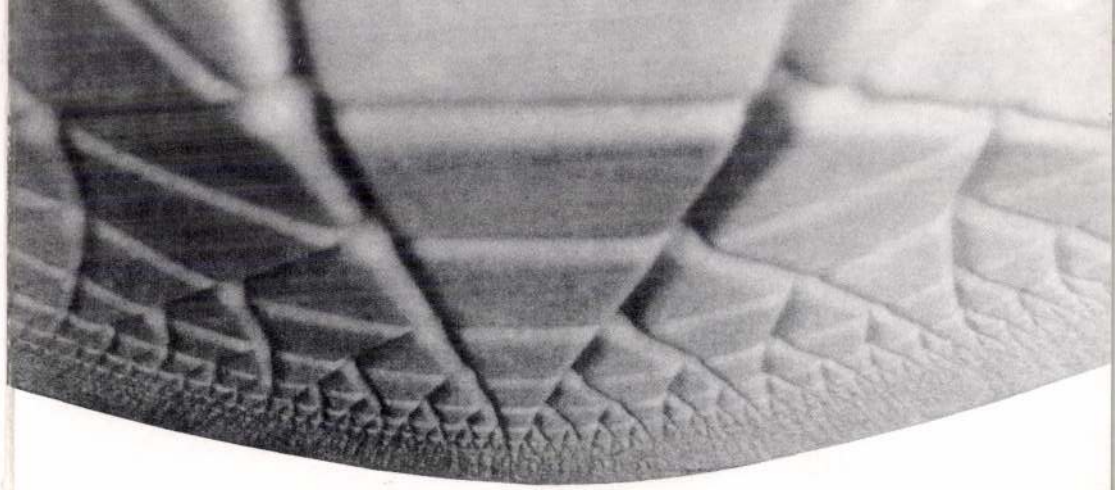

SZÉKELY J. J.

Székely János Jenő portréi

A fehérvári Vörösmarty Színházban évek óta szívesen látják a társművészetek képviselőit, hiszen az emeleti kiállítóteremben időről időre rendeznek kamaratárlatokat, amelyeket az előadások szünetében tekinthet meg a közönség. Vasárnap itt nyílt meg *Székely János Jenő* szobrászművész Portré című kiállítása.

Az erdélyi művész '85-ben Olaszországban telepedett le, ahol több nemzetközi tárlat résztvevője volt, majd 1989-ben az USA-ban is egyéni kiállításokon mutatkozott be. Székesfehérvárra 1990-ben költözött, a város meghívására. Köztéri szobrai állnak Olaszországban, Ausztriában és Romániában. Fehérváron látható a repülés áldozatainak emlékére készített emlékműve, Árpád fejedelem mellszobra és több — a városhoz kötődő neves személyiségről készült — domborműve. Az alkotó — aki legszívesebben nonfiguratív, absztrakt szobrokat készít —, ezúttal a számára „ujjgyakorlatnak" számító, ám a mesterségbeli tudásról árulkodó portrékkal szerepel. *(A képen: Deák Dénes műgyűjtő portréja)*

Fejér Megyei Hírlap 1997.01.13.

2 999

3000 Ft előleggel havi: 1230 Ft

99

• Székesfehérvár,
Távirda utca 21.
Tel.: 22/348-518

• Dunaújváros, Technikum,
Balogh Ádám u. 14.
Tel.: 25/311-726

• Veszprém,
Vár Áruház 1. emelet
Tel.: 88/406-503

• Tata, Fényes Áruház,
1. emelet
Tel.: 34/381-399

• Pápa, Korvin utca 1.
Tel.: 89/312-206

EM
ELEKTRO
MARKT
MŰSZAKI ÁRUHÁZLÁNC

• Balatonfüred,
Kossuth utca 16.
Tel.: 87/341-635
• Ajka
• Keszthely
• Zalaegerszeg
• Nagykanizsa
• Szombathely

A vidék legnagyobb műszaki áruházlánca

SZÉKELY János Jenő

J. J. SZÉKELY: Secrecy/*portuguese pink marble*
Titok/*portugál márvány*

Stúdió: H–8000 Székesfehérvár, Szúnyog u. 9.
Tel.: 22/342-278

A Győri Városi Könyvtár
(Herman Ottó u. 22.)
tisztelettel meghívja Önt és kedves családját

SZÉKELY János Jenő
„EZREDVÉGI IMPORT ABSZTRAKCIÓK"

című szoborkiállításának megnyitójára,
1995. november 7-én, kedden 17 órára.

A kiállítást megnyitja: Gülch Csaba.
Közreműködik: Fodor Mária előadóművész.

A kiállítás megtekinthető:
1995. november 8-24-ig hétfőtől péntekig 14-18 óráig

Felelős kiadó: Kucska Ferenc

Vörösmarty Nyomda 8000 Székesfehérvár, Irányi Dániel u. 6.

GYŐR 2 P.1.59 3.1.95
VÁROSI KÖNYVTÁR Pf. 427. 9002 Győr
MAGYARORSZÁG 0016 FORINT

Új Művészet
Szerkesztősége
Budapest
Báthori u. 10.

1054

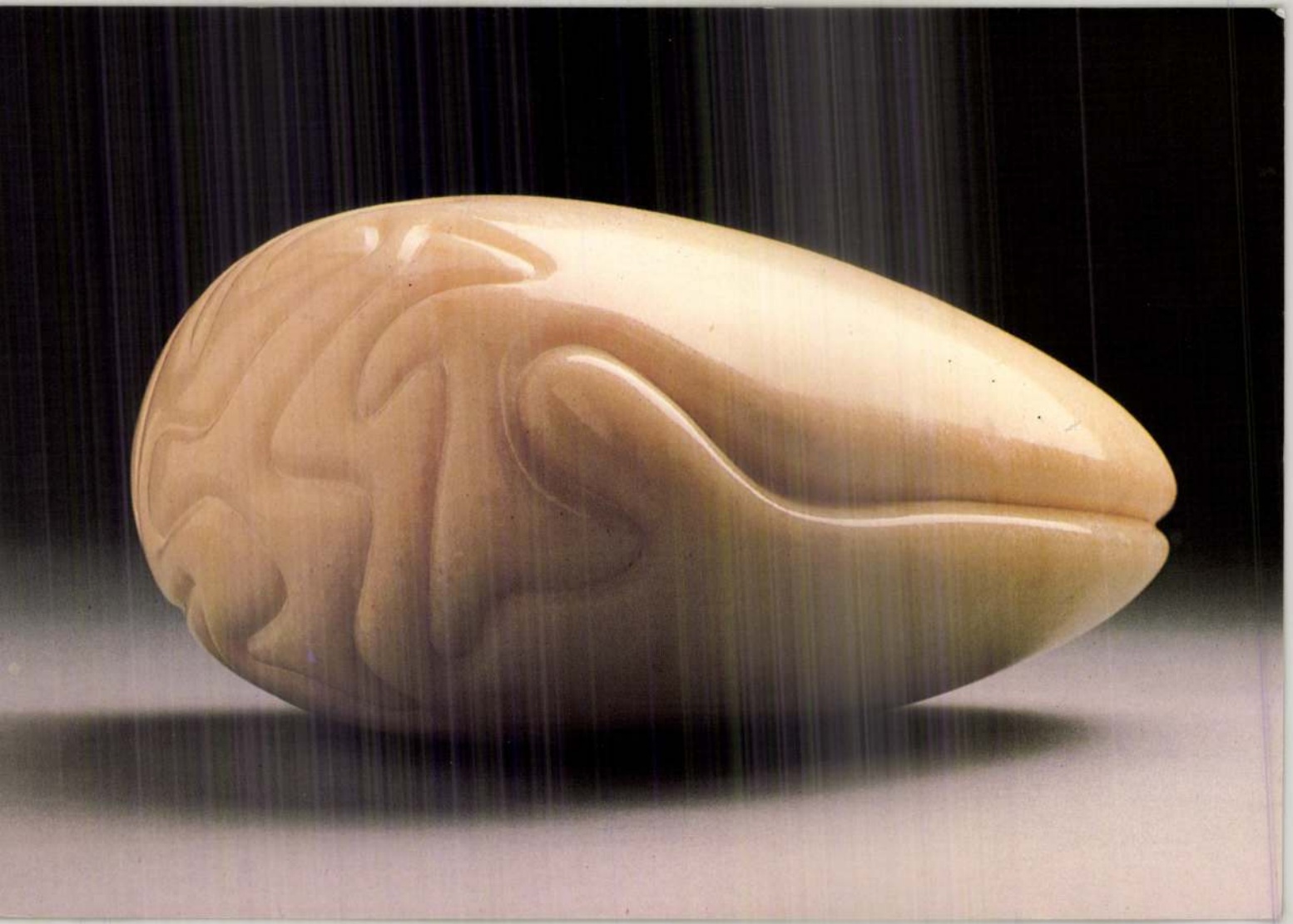

A Vörösmarty Társaság
szeretettel meghívja Önt és Barátait

Székely János Jenő

LIFE SIZE / ÉLETNAGYSÁG

c. tanulmányrajz-kiállításának megnyitójára

1996.március 1-én (pénteken) **17 órára**

a Vörösmarty Terembe

(Székesfehérvár, Kossuth L. u. 14.)

Megnyitja:

Filep Sándor

festőművész

Az "Íves könyvek" 7., a kiállító szobrászművészt bemutató kötetét ismerteti:

Péntek Imre

az Árgus főszerkesztője

Sorozatszerkesztő: Bari Károly költő

Közreműködik:

Bobory Zoltán

előadóművész

Megtekinthető március 29-ig:

hétfőtől - péntekig 10-17 óráig, szombat - vasárnap zárva

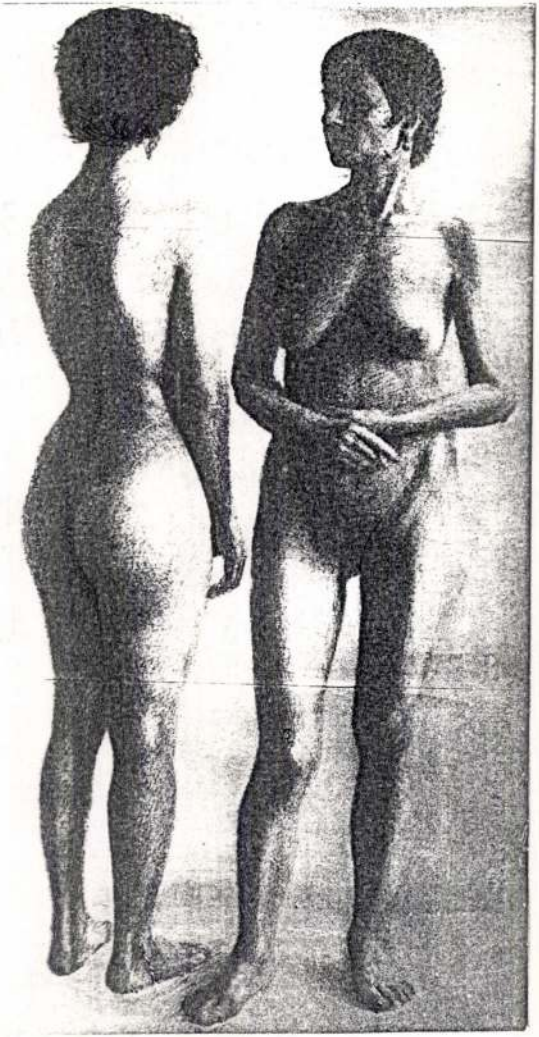

A Renée Művészeti Társaság
meghívja Önt és kedves ismerőseit
a Műhelygaléria program keretében

SZÉKELY JÁNOS JENŐ

szobrászművész kiállítására

1998 október 27-én kedden 18-órára
az Erdős Renée ház pincéjébe
(Budapest XVII. Rákoshegy Báthori u. 31. T: 256 6062)

bevezeti Szyksznian Wanda grafikusművész
megnyitja Wehner Tibor művészettörténész

A kiállítás megtekinthető november 29-ig hétfő kivételével naponta 15-18 óráig, megközelíthető: Kőbánya - Kispesttől a 98-as, vagy az Örs vezér tértől a 168-as busszal, vagy a 61/E, majd a végállomástól a 98-as buszokkal a Rákoshegy vasútállomásig.

Következő kiállítsunk: III. Renée Művészeti Napok
december 14 - 1999 január 18.

A kiállítás támogatója a
Székesfehérvári Polgármesteri Hivatal

Székely János Jenő Fejér M. i Hírlap 1996. szept. 28.

A József Attila Gimnázum 1969-ben érettségizett IV. B osztályos diákjai kezdeményezték, hogy emlékdombormű jelezze a ciszterci gimnázium hajdani épületén, hogy itt töltötte diákéveit Reguly Antal utazó, néprajztudós, finnugor nyelvrokonaink kutatója. Tegnap avatták fel Székely János Jenő szobrászművész alkotását: tardosi vörösmészkőn szerepel az emlékeztető felirat, s ebbe illesztette az alkotó Reguly Antal hófehér márványból készült portréját

level 25

98.

Alexander Bernát - Fülep Lajos

Kedves Fülep ur!

A forditás 1. elk

gratulálok! Hiszem, hogy jó le

oly jól forditani, mint Ön. A

tetszett.

A terjedelmesebb tanulmán

gondolja meg, hogy ez nem könn

ban nagy hasznára fog szolgáln

Szemlében kiadnók, hogy igy is

jövedelme legyen. A B. udapest

tárcára valót, esetleg másutt

vedelmeből:

Először a világon törvényesen hajtottak végre eutanáziát Ausztráliában: egy gyógyíthatatlanul beteg férfi saját maga nyomta meg az „enter" gombot a számítógépen, mely halálos adag méreginjekciót fecskendezett be vénájába.

„Enter" ... Jó lenne tudni, mi futott át a beteg agyán, mikor megnyomta a gombot. Egyszer, persze, ha nem is pontosan ezt, de majd meg fogjuk tudni. Csak nem mondhatjuk már el senkinek...

Meghalt Nicu Ceausescu. 45 éves volt.

Lásd, mint fent: most már soha nem fogunk mindent megtudni az 1989-es romániai eseményekről. Nicolae Ceausescu kijelölt utódja, fia, csatlakozott szüleihez és áldozataihoz... **(Pekarek)**

J. J. SZÉKELY: Secrecy/*portuguese pink marble*
Titok/*portugál márvány*

Stúdió: H–8000 Székesfehérvár, Szúnyog u. 9.

MEGHÍVÓ

SZÉKELY János Jenő
a Magyar Olvasástársaság
és a Könyvtárostanárok Egyesületének
konferenciája keretében megrendezett

EZREDVÉGI /IMPORT/ ABSZTRAKCIÓK

c. szoborkiállítására

Bevezetőt mond ROMÁN Károly tanár
Megnyitja HUBAY Miklós író
a Magyar PEN Klub elnöke
az ÁRPÁD Szakképző Iskola aulájában
Székesfehérvár, Seregélyesi út 182.
1994. március 25-én, 19 órakor
Megtekinthető április 2-ig

SZÉKELY TAMÁS
Vörösmarty Nyomda 8000 Székesfehérvár, Irányi Dániel u. 6.

PATAKI GÁBOR úrnak
% ÚJ MŰVÉSZET
BUDAPEST
Bathori u. 10

1054

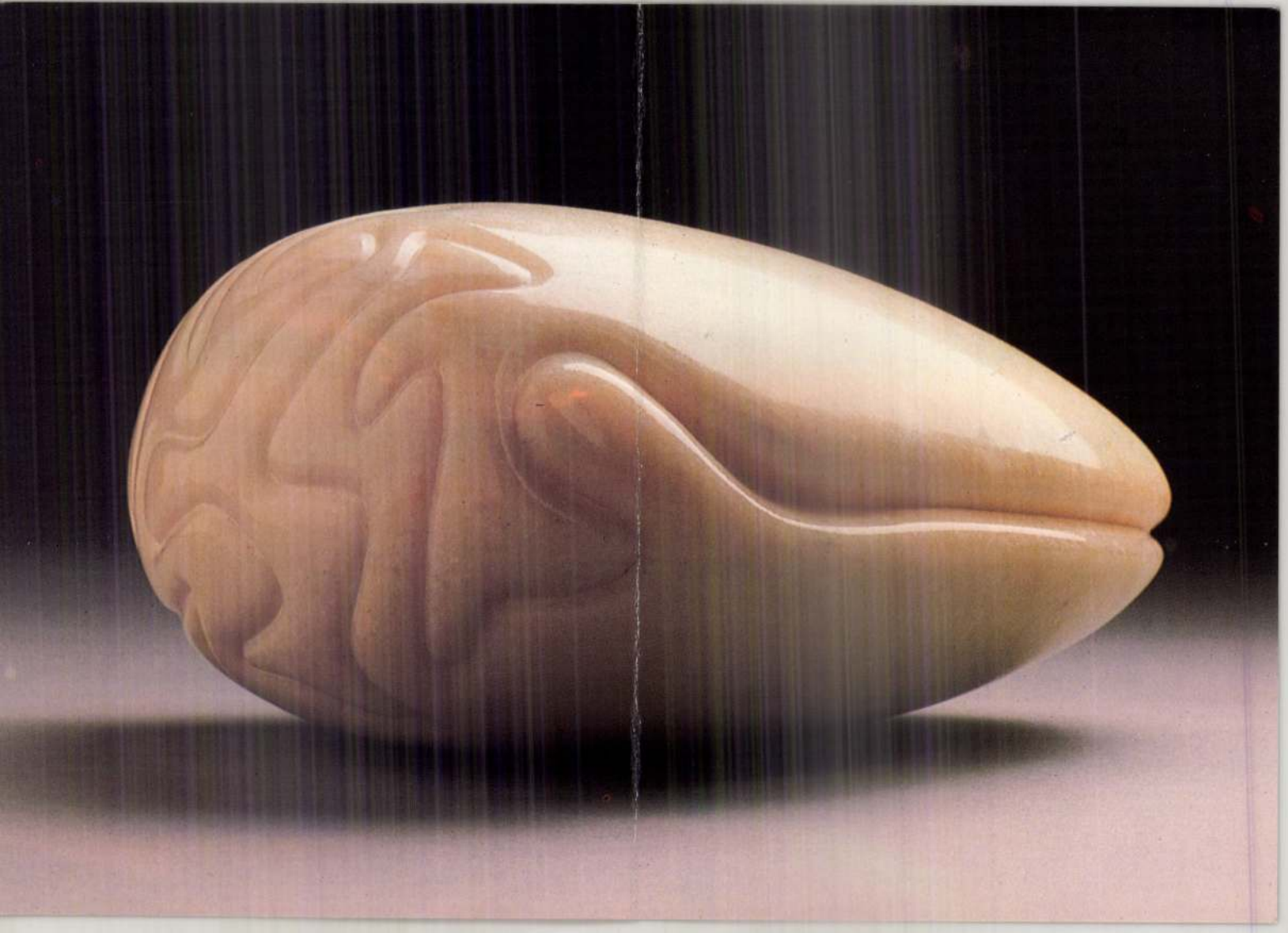

91. měr. 8. Székely János Jenő

NÉPÚJSÁG
MAROSVÁSÁRHELY

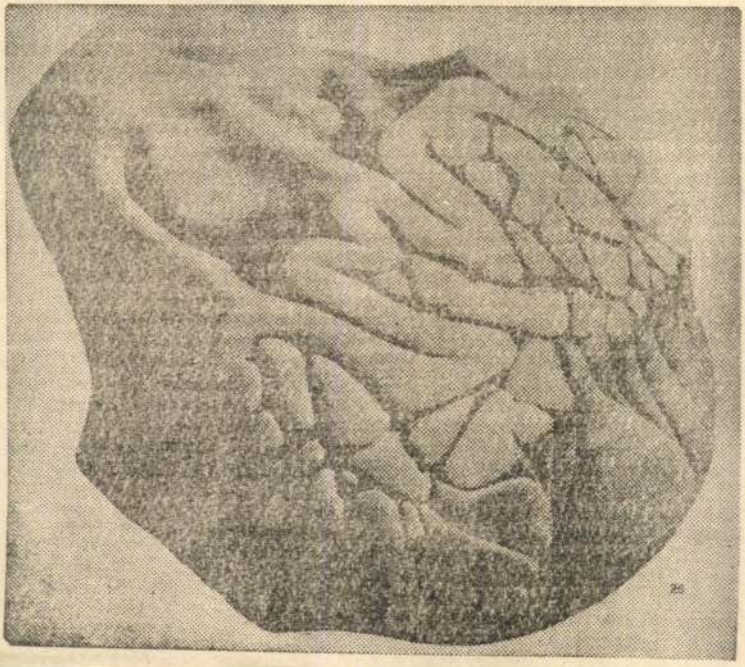

Organikus koegzisztencia

c.

d

e.

ek születése

ázsiai megfelelője, az emberré-válás következő lépcsője) birtokolta, használta a tüzet. Mindenevő volt, sőt, a meghasogatott csontok tanúsága alapján megállapítható a kannibalizmus szokása is. A neandervölgyi ősember színvonalán álló ősünk már okosan, célszerűen kialakított kőszerszámot használ. Ez az eszköz még nem specializálódott: ugyanaz a durván hasított kovakő szolgált az állat elejtésére, bőrének letisztítására, a hús feldarabolására, vagy akár gyökerek kiásására. Ez az eszköz a „mindentudó" **kőszakóca** =kézi balta

ismeretére van szükség. Megjelenik az ún. **árvéső** is, melyet egy-egy újabb réteg lepattintásával újra lehetett élezni. Ezekkel együtt megjelennek a csont tűk, amelyek az állati bőrből készült ruházat előállításáról tanúskodnak.

A későbbi szerszámok, főleg kézi balták, már nagyobb gonddal és ízléssel készülnek. Nem csak hasznos, hanem szép tárgy készítésére is törekszik alkotójuk . . .

ZRÍNYI ENDRE

A kettősség jegyében

Mai lapszámunk képzőművész vendége Székely János Jenő. A rendelkezésünkre álló elavult nyomdatechnikával az ő alkotásaiból próbálunk bemutatni néhányat. Mint már annyiszor, bizonyára most is csalódást okoznak reprodukcióink, de valamennyit talán mégis sikerül visszaadnunk a szobrok szépségéből, az alkotói ötlet eredetiségéből., a művész tehetségéből.

Kolozsvár szülötte, de városunk fia, ifjúkora és indulása, szellemi feltöltődésének színhelye Marosvásárhely. A Bolyai líceumban végezte a középiskolát. A kolozsvári Ion Andreescu Képzőművészeti Főiskola befejeztével ide tért vissza, nem a kollégiumba, a rendszer jól bevált művészettipró politikája eredményeként gyárba, bútortervezők közé.

Művészi elképzeléseit nem adta föl, képzőművészeink közös tárlatain úgy tűnt fel, mint az egyik legtöbbet ígérő fiatal szobrászunk. Filozofikus mélységű, komoly gondolati töltetet hordozó geometrikai formái, kisplasztikái és térszobrai, sajátos, újszerű kompozíciói hamar magukra vonták a figyelmet. Aztán 1985-ben, akárcsak annyi más nemzedéktársa, ő is elhagyta az országot. Távozásának fő oka a családegyesítés volt, de a szakmai kiteljesedés lehetősége is vonzotta a nemes kő, a márvány hazájába, Itáliába. Firenzében, majd a Carrara-környéki Pietrasantában telepedett le. A kőmegmunkálás modern technológiáját SEM Ghelardini — Brâncuşi és Henry Moore barátja — műhelyében sajátítja el. Pietrasanta majd Alessandria nemzetközi szoborkiállításain mutatkozott be, aztán Prato és Firenze következett. Az eredmény két köztéri kompozíció, az egyik egy arezzói síremlék, a másik márványszobor Alessandriában a Palazzo dell' Amministrazione Provinciale udvarán. Pályájának újabb jelentős állomása az Amerikai Egyesült Államok, ahol egyéves tanulmányúton vesz részt. Ottlétét két egyéni kiállítás is jelzi. Szobrait, rajzait New Yorkban állítja ki, meghívást kap egy Rhode Island-i tárlatra is. 1990-ben áttelepül Magyarországra. Székesfehérváron elvállalja Lux Elek Szent Imre szobrának restaurálását. A székesfehérvári Technika Házában került sor sikeres bemutatkozó kiállítására a múlt év augusztusában.

Székely János Jenő 35 éves. Alkotásai közül Marosvásárhelyen Nagy Pál festőművész és felesége, Kemény Zsuzsa, Molter Károly és Zoltán Aladár zeneszerző síremléke látható a református temetőben, id. Székely Jánosék síremléke a római katolikus temetőben.

ösmerték el, hogy a fejedelem a római katolikus egyháznak dicséretes, valódi és igaz fia volt, mert megakadályozta a máshitűek kívánságát, hogy ezt a kápolnájukat elvegyék, a rendet pedig — a magyarországiak módjára — Erdélyből kiűzzék.

A fejedelem azután kihallgatást adott Szabó Ferenc házában, hová a kápolnából gyalog ment át. Először a rendek üdvözölték szép szónoklattal s ő mindenkivel kezet szorított. Szépen üdvözölték őt a katolikus, majd sorban a református, evangélikus és unitárius papok, kikkel szintén kezet fogott. Nyilvános kihallgatáson fogadta Des Alleurs marquist is, aki trónfoglalása alkalmával XIV. Lajos üdvözlő-levelét nyújtotta át, a magyarországi szövetséges rendek szintén külön követség útján kívántak neki szerencsét. Az egész napi ünneplésben a fejedelem kifáradt s estebédjét egymagában költötte el.

Udvari hadait másnap azonnal a Szebent ostromló hadak erősítésére küldte, hogy senki se vádolhassa afféléről, mintha katonai nyomás alatt akarná megtartani az országgyűlést. A rendek még aznap magában az országgyűlésben esküdtek meg, hogy hűségesek lesznek iránta, mire a fejedelem 7-én hét különböző palotában vendégelte meg az urakat s a piacon a népet. „Álmélkodtak is rajta az mint reméljük, végre mindnyájan szemlélhessük". Teleki zerint az erre következő kemény javaslatok jobb és állandóbb időkre haladhattak volna. Három olyan urat is látott, aki a fejedelem háta mögé tétette volna az ország törvényét, csak javukra váljék. Rákóczi beiktatásából önként következett, hogy a rendek örökre ellene mondtak II. Apafi Mihály és az Ausztriai Ház erdélyi fejedelemségének. De a többi törvényjavaslat is keménynek látszott, amit az erdélyiek arra magyaráztak, hogy a Rákóczival jött magyar, főképp katolikus urak, otthonosan akarnak berendezkedni Erdélyben.

(folytatjuk)

HÁZASSÁG

„Marosvásárhely Sz. Kir. Város" körfelirat áll, a hátsó lapján *erkélye továbbra is maradt, oda nem illő vaskorlát mellvédjével. Sajnos az anyagiak miatt a homlokzat helyreállítása nem tel*

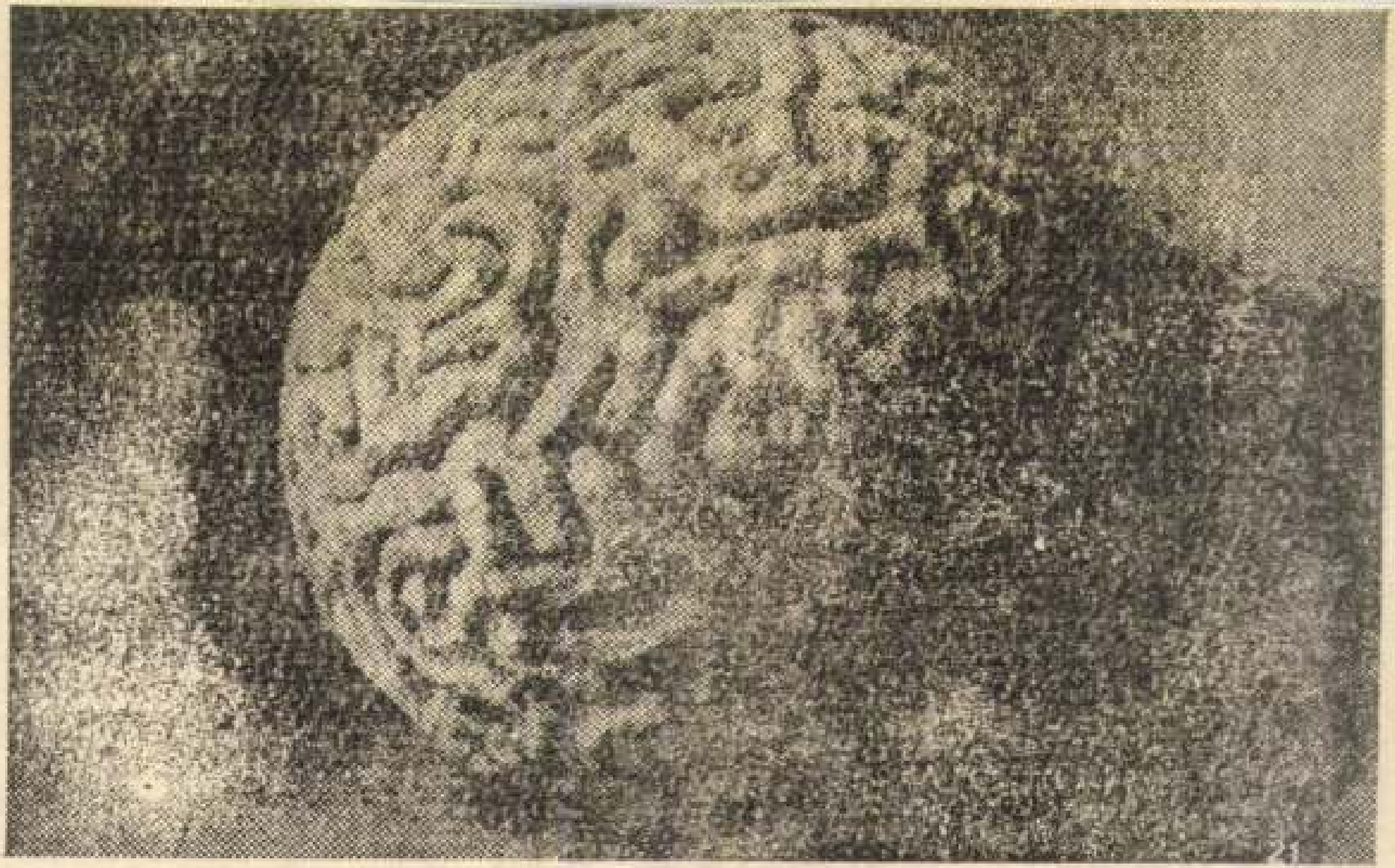

Bölcsek köve

, hogy minél
ondják el a
unkról, járul-
etlen, őszinte,
l kialakulásá-
entette, hogy
(vagy éppen
ik, észrevéte-
annak, azok
nak át a kis
munkatársunk,
följegyzi azo-
em tud hely-
et vagy eliga-
újság hasáb-
álaszt kérdé-

elindult volna
sok özöne,
főszerkesztő
elmondani
beri átalkulá-

Így kedvesnek tűnt az-az első megjegyzés, miszerint olyan kicsi ez a lap, hogy nincs is már hely benne, ahova még valamit írni lehetne. Mégis megkockáztatta ugyanaz a hozzászóló, hogy kérje: amint a területi rádióstúdió tette, mi is szorítsunk be a „műsorunkba" valamit Erdély történetéről. Nehogy még valaki elhiggye, miszerint valamennyi cserépedény, amit a régészek kiásnak, mind-mind legalább kétezer éves. A felszólaló már helyben megkapta a választ: reménykednünk kell, hogy a történelmi igazságok feltárását a történészekre bízzák és konkrét tervünk van arra vonatkozóan, hogy több helytörténeti írást jelentessünk meg ezután. Mindenek előtt Orbán

lyesen kell válla
get a kézjegyével
és amennyiben
nem ért egyet, j
lat közléséhez.

Üdítő színfolt
újságíró-olv
többórás es
ben a Marosvásár
gyi István Szinm
mia három elsőé
nak intermezzója.
Mátyás Zsolt és S
úgy szavaltak, já
vös teremben, ho
testünk, lelkünk
Szilágyi Domokos
a boldogságról,

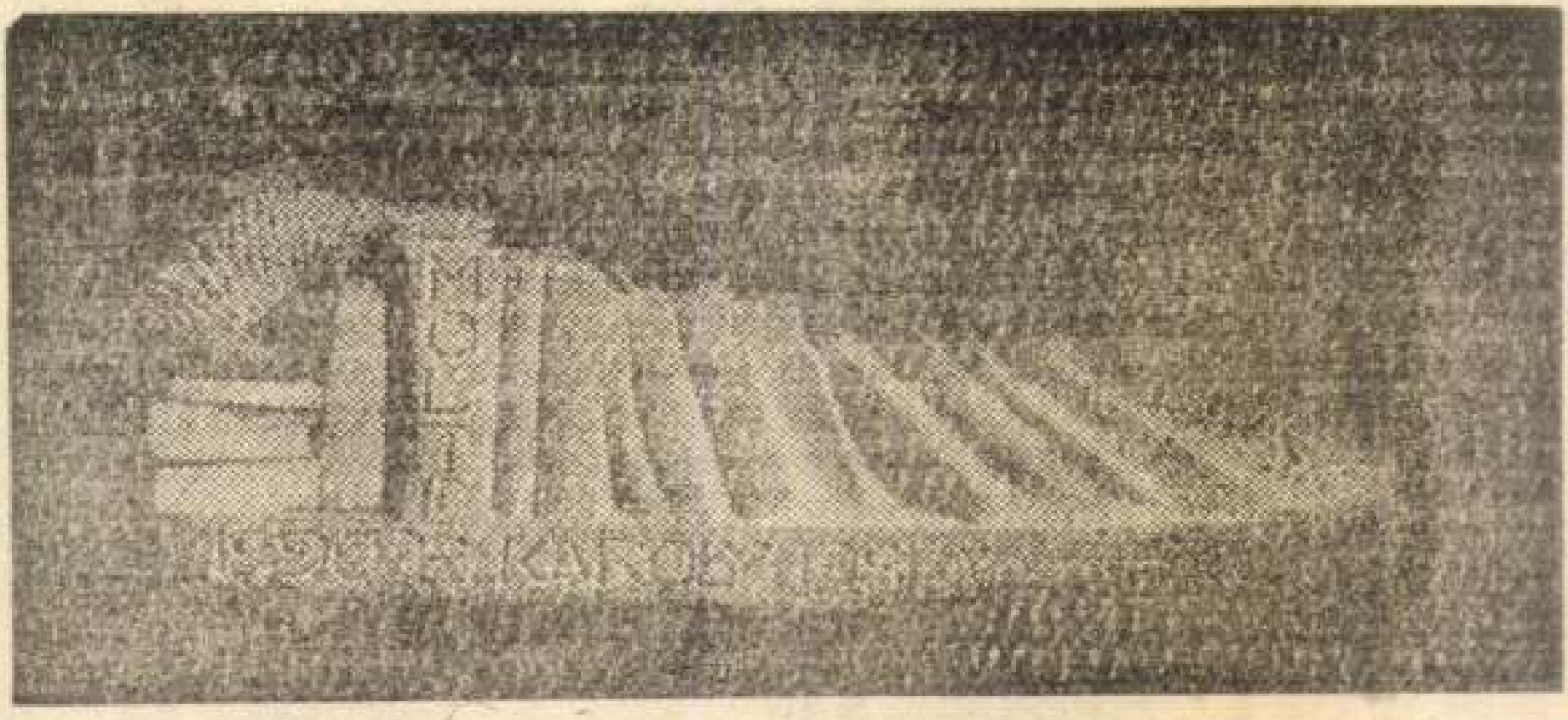

Molter Károly siremléke

RÉGENBEN A

Portré (ceruzarajz)

az igazságba
amennyiben
oz szolgáltas-

t kellett vi-
annak a hoz-
i a helyi vo-
eseménybe-
lta a lapból.
, ez tény.
, hogy azok-
esznek a vi-
ében, egyet-
hogy néhány
megyei új-
onban az is
ottuk meg
városok, köz-
ói nap mint
erkesztőséget
vagy szemé-
eszámolva a

kis vihar is,
ány panaszos
örül kavaro-
nyták, hogy
előzőleg a
z esetből a-
következteté-
sősorban az,
ág körülmé-
inek szemé-

Sipos Domokos Két tűz között, Markó Béla Szonáta piros csörgőórára, Milyen színű a tücsök?, Vörösmarty Mihály A vén cigány és Szkhárosi Horváth András Pajkos ének című verse, talán nem túlzás azt állítani, hogy mindannyiunkat megindított.

Zárjuk azzal e vázlatos beszámolónkat, hogy tartalmas, eredményes volt ez a régeni dele-

Székely Jenő ejtett

Jelenidő

„Boross Péter miniszterelnök engedékenységet tanúsít a médiumvitában, hamarosan kiegyensúlyozott új törvénytervezetet ígér, miközben a rádió és a televízió újságíróitól köztisztviselői engedelmességet követel, miként a K.u.K jelszava volt: Manl halten und weiter dienen, szájat befogni és zokszó nélkül szolgálni. Vagyis lemondani azokról az alkueszközökről, amelyek minden jogállamban a kiegyezés nélkülözhetetlen kellékei.

Ezalatt tovább nyomulnak a komisszárok. Ami mellesleg a gyöngeség, a bizonytalanság beismerését is jelenti. Ha egy uralkodó párt olyannyira bízik további négyéves jövőjében, nem rohan sebtében elfoglalni minden posztot."

Magyar Hírlap, I. 7.

„Antall József ‚nemzeti színekben és kegyesrendileg tudta a liberálisok politikáját megvalósítani, és sűrű tizenötmillió-magyarozás közepette tudta lejáratni sőt gyűlöletessé tenni a nép szemében a magyarság értékeit. S mindezt az első paktummal'. Tehát – tessék figyelni! – Csurka szerint a nemrég elhunyt Antall József tette gyűlöletessé a magyarság érdekeit. Hát ez nem semmi."

Kurír, I. 7.

„Az új hatalom, épp úgy, mint ideológikus elődje, jobban bízik a politikai nézetazonosságban, a mi kutyánk kölykében, mint a tehetségben. A rendszer három és fél éves teljesítményén ez meg is látszik."

Népszabadság, I. 7

Szemétgyűjtés összefogással

A települési háztartási hulladékok gyűjtésére és kezelésére Becker-Duna Települési Kommunális Rt. néven részvénytársaságot hozott létre tizenhét Fejér megyei település, valamint a németországi Jakob-Becker KG és FKG GmbH. A tízmillió forintos alaptőkével megalakított, január 1-jétől működő német-magyar vállalkozás részvényeinek 60 százaléka a német cégek tulajdona, egymillió forint tulajdonrésze van az Adonyi Közös Közüzemi Szolgáltató Vállalatnak, félmillió forint értékű részvénnyel pedig az ercsi Armancsa Kft. rendelkezik. Az alaptőke fennmaradó részét a társaságot alapító önkormányzatok adták. Első lépésként a vállalkozást alapító településen oldják meg a zárt rendszerű hulladékgyűjtését és szállítását, valamint a régió több pontján való tárolását és kezelését, majd megszervezik az újra hasznosítható hulladékok gyűjtését, feldolgozását.

Park – téli álomban

Január, február... itt a nyár, tartja a mondás, jelezve, hogy már kifelé tartunk a télből, bár még elképzelhető nagyobb havazás. Lassan majd benépesülnek a parkok, játszóterek. A tatai angol park is most még téli álmát alussza, várva a tavaszt, üres a patakmeder, havasak a padok, de a park szépsége így is megragadó. **Fotó: Fenyvesi Ágnes**

Gyarapodott a vagyon

Négymillió forinttal gyarapította az Universitas-Győr Alapítvány vagyonát két győri cég. A Gardénia Rt. és a Graboplast Rt. két-kétmillió forintot ajánlott fel azért, hogy az alapítványi célok mielőbb megvalósuljanak. Az Universitas Győr Alapítvány 1990 nyarán jött létre azzal, hogy előmozdítsa a Széchenyi István Főiskola egyetemi rangra emelését. A szervező munka évekkel ezelőtt kezdődött, s a főiskolai karok mellett jövőre indítanák az egyetemi szintű közgazdászképzést, a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemmel közösen. Egy évvel később az ELTE jogtudományi karával együtt kezdenék a jogászképzést, s azt követné a mérnöki kar megnyitása. Az egyetem ügyének támogatói bíznak abban, hogy előbb-utóbb megérkezik a várostól a 200 millió forintos támogatás, amelyet a közgyűlés szavazott meg, hogy legyen egyeteme Győrnek.

A méhek télen sem alszanak

Várjuk, nagyon várjuk a tavaszt

A méhész az utat nézi. A vastag szűzies hótakarót, mely alatt álmodnak a füvek, virágok.

Magyar József Vértesszőlősön a tavaszra gondol, az örök megújulásra. Arra a csodálatos ismétlődő körforgásra, a folytonosságra, amely értelmet ad az életnek.

– Ó nem! A méhek nem alszanak téle n– iltakozik a méhész. – Rendkívül fontos feladatuk van. Dolgoznak. Melegítik az anyát, a királynőt. Közben fogyasztják a bekészített mézet. Összesen 15-20 kg mézzel telelnek, de csak 6-8 kilogrammot esznek meg belőle. A többi azért kell, hogy az anya időben elkezdje lerakni a petéket. Mert csak úgy fog hozzá a családalapításhoz, ha nyugodt, mert teli van a spajz. A méhek is, mi is várjuk a tavaszt.

A takaros családi házban plafonig érő karácsonyfával köszöntötték az ünnepet.

– Azt mondtuk az urammal, amíg be tudjuk hozni a lakásba, addig nagy fánk lesz. – *Margitka*, a feleség nagymamaszemmel nézi a dolgokat. A kisunoka öröme mindennél fontosabb. – Most egy kicsivel jobban ráérünk, mert szorgalmas kis napszámosaink a letakart, befóliázott kaptárakban telelnek.

– Úgy bizony – veszi vissza a szót a családfő – egerek, madarak ellen meg kell védeni őket. Mert bizony ilyenkor éhesek a cinkék. Mindent megesznek, amihez csak hozzájuthatnak. De nem lehet az ember szakbarbár. A cinkék is védelemre szorulnak. Tavasszal szükség van rájuk. Ezért inkább a méhcsaládokat helyezzük biztonságba.

Egy ember kevés a méhészkedéshez. Legalább két személy szükséges ahhoz, hogy a nyitás, a szállítás, a vándoroltatás, pörgetés munkájával megbirkózzanak.

– Margitom nélkül nem is menne a dolog. De bizony jól jön egy másik segítő, ha ránk köszönt a munka dandárja. Csak hát a gyerekeknek is megvan a maguk munkája. Több terhet nem szabad rakni rájuk...

A bejárat fölött megszólal a jelző harangocska.

– Jó napot Margit néni! Harisnya kellene, meg egy fekete top szilveszterre. Örülnék ha nem kellene ezért Tatabányára bebuszozni.

A fiatal lány izgatottan várja a választ. Margitka méhészné'ből kereskedővé avanzsál.

– Feketét nem tudok adni, de keressünk valami mást.

Előbukkan az áru a porvédő takarók alól. Blúzok, pulóverek, kosztümök, gyerekruhák, sokféléből kevés darab. Ahogyan egy kis falusi boltban szükséges.

A kislány vacillál, aztán kiválaszt egy mintás topot, hozzá egy kitűnő szabású szoknyát, és már szólhat is az óévbúcsúztató trombita.

– Kicsi a forgalom, csak éppen annyi, hogy ránknyitják az ajtót. Nem a haszon a mozgatórugó.

– Hát ami azt illeti, a méhészkedést sem a kereseti lehetőség miatt választja az ember. Vannak évek, amikor ráfizetéssel zárjuk az esztendőt, ritkaság, ha sok pénzt tud kivenni belőle a méhész. Mindig szükség van beruházásra, motoros lesöprőre, pörgetőre, akkumulátorra, új keretekre, hordókra, edényekre... Sokba kerül a szállítás, magasak a költségek. Előfordul egy-egy tragédia is...

Így mondja a méhész, tragédia, mintha nem egyszerű rovarról, hanem családtagról, közeli rokonról lenne szó.

– Ha felfordul a szárnyasjószág, úgy fogalmaznak a faluban, hogy szegény kimúlt, a kecske, a hízó megdöglik, ha váratlanul búcsút mond az árnyékvilágnak. A ló, a tehén kiadja a páráját. A méhe viszont, úgy mondjuk, meghal, akár az ember. Pályafutása alatt mindenkinek beüt egyszer-kétszer a tragédia. Mégis mindig újra kezdi az igazi méhész. Különös életforma ez, nem is foglalkozás, hanem hivatás. Abbahagyni nem lehet.

Még nem látszik, de a hó alatt ott a tavasz ígérete. Amikor az első tavaszi napsugár bearanyozza a barkákat, a fűzeket, kirajzanak a méhek, és begyűjtik a virágport. A kenyerüket. Aztán virágba borulnak a gyümölcsfák, a repce, és elindulnak mézgyűjtő útjukra a szorgalmas dolgozók.

– Az akácról nem maradhat le a méhész. Az Alföldön van az első virágzás. Aztán Nógrádban és itt a mi szűkebb hazánkban is. Kétszer, háromszor költöztetem akácra a méheket. Aztán már óriási a választék. Selyemkóró, hárs, az értékes napraforgó, meg a szolidágú méz. Mind-mind ízletes nektárt kínál a méheknek.

De még tél van, hátra a fagyos január, a kegyetlenül zimankós február... Mindennek eljön a maga ideje. *unger*

Az NDSZ is felkészült

A tagkönyv helyett „szerződés"

Bányay Istvánt, a Nemzeti Demokrata Szövetség tatai helyi szervezetének ügyvivőjét, a párt megyei koordinációs bizottságának tagját munkahelyén, a Lábatlani Cementipari Kft.-nél kerestük fel, hogy az NDSZ elmúlt évéről, idei feladatairól kérdeztük. A politikus kérdések előtt, „nyitányként" személyes dolgokról beszélgettünk a negyvenhat éves okleveles külkereskedelmi üzemgazdásszal.

– Pozsonyból nősültem Tatára. Anyai ágú rokonságom ős Komárom megyei, több mint száz éve, egy részük tatai la- Feleségem a tatai Eötvös ium tanára, van egy hat- k. A Cementipari cvenkettő őszétől külkereskedelmi k. Naponta in- batlan között.

DSZ tagjainak

– Korábban semmilyen pártnak nem voltam tagja, de soha nem voltam apolitikus alkat. A rendszerváltozás idején nem láttam egyetlen tömörülést sem, amely az én jövőformáló elképzeléseimnek megfelelt volna. Aztán megjelent az NDSZ, megismertem és elfogadtam a programját. Kilencvenkettő nyarától van tagsági igazolványom.

– *Ez utóbbit hányan mondhatják el magukról megyénkben?*

Kétszáz megyei tagunk van, a szimpatizánsok, az együttműködők száma ennek többszöröse. Megjegyzem, hogy az NDSZ-hez való tartozásnak nem előfeltétele a tagsági igazolvány.

A Tatabánya, Tata és Oroszlány központú három helyi szervezetben, illetve a később megalakult Komárom és Esztergom bázisú másik két helyi szervezetben egyre aktívabb munka folyik. Például Tatán legalább havonta egyszer, illetve most, a választások közeledtével kéthavonta háromszor találkozunk a Baji úti Sportpresszóban.

– *Milyen volt az NDSZ elmúlt éve?*

– A legfontosabb feladat országos szinten a párttá alakulás megszervezése, a pártmunka beindítása, a pártprogram kidolgozása és jóváhagyása volt. Ezt a feladatot, széles körű, kollektív munkával, a helyi szervezetek javaslatait, véleményét figyelembe véve, eredményesen megoldottuk.

– *Ha 1994, akkor választás...*

– A múlt év végén megyei választási bizottságot alakítottunk, tagjai a helyi szervezetek ügyvivői, illetve meghívott szakemberek. Január 20-ától, minden második csütörtökön délután négytől megtalálnak bennünket az érdeklődők irodánkban Tatán, a Munkás utca 19. szám alatt. Célunk egyértelmű, az NDSZ parlamenti párttá akar válni.

– *Vannak már név szerinti jelöltjeik?*

– Az NDSZ az ország valamennyi választási körzetében akar jelöltet állítani, hetvenöt százalékban már megtörtént az előkiválasztás. Megyénk öt választó kerületéből a tatabányai, a tatai és a kisbéri körzetben vagyunk túl az első kiválasztáson, Komáromban és Esztergomban ez a munka folyamatban van. A végleges listát majd a helyi ügyvivőkkel kibővített országos választmány hagyja jóvá.

A jelöltségnek nem feltétele az NDSZ-tagság. Az azonban igen, hogy legyen egy szerződés, amelyben a jelölt elfogadja, hogy az NDSZ programjának megfelelően ténykedik a ciklus végéig, vagy megbízatása lejártáig. Tehát nincs átülés, annak, aki eltér programunk szellemétől, annak át kell adnia helyét a Parlamentben.

Fenyvesi Károly

„Összefogás..."

Kivel és miért?

Van egy olyan, egészen közeli ismerősöm, aki a Fideszben, annak vezetőségében bizalmi állást tölt(ött) be. Nem választott ember, de ahogy mondani szokták – már csak azért is, mert alapító „atya" volt a maga 28 évével – közel áll a tűzhöz.

Na, ez az ismerősöm '92 nyarán így hencegett a balatoni nyaraló kellemesen árnyékos teraszán:

– *Sajnos, nekünk a választások után az MSZP-vel kell koalícióra lépni.*

Mivel akkor már több hideg sört megittunk, én emígy igazítottam helyre az öcsköst:

– Mi az, hogy sajnos, talán ezekkel az uram-bátyám, őskövületi ideológiákat feleleventő pártokkal akartok közösködni? Vegyétek már észre, hogy az ország lakossága egyre baloldalibbá válik, és ha ti fanyalogtok az MSZP-től, labdába se rúgtok majd a választásokon.

Akkor még szerettem, ezért féltettem a Fideszt, talán még azt is hozzátettem a fentiekhez, hogy ezt meg is mondhatod a Viktor barátodnak.

Most azon gondolkodom, hogy miért pont ez a szóváltásunk jutott eszembe arról a nyárról, hiszen egy egész hetet átpolitizáltunk esténként a teraszon, és a fő kérdésekben egyet is értettünk. De ez szóváltás volt valóban, mert a közeli ismerősöm tovább is ellenkezett. Egyrészt nevetségesnek tartotta még a feltételezést is, hogy ők a koalíciós pártok bármelyikével közösködjenek. *Az egy tőlük teljesen idegen világ.* Hiszen pontosan ezért kényszerülnek ők, liberálisok „az MSZP-ben gondolkodni". Ez van, ezt kell szeretni! A fideszes eszmefuttatás logikusnak tűnt, meg is győzött. Abban viszont már különböztünk, hogy az ország balra megy. – *Elege volt már a népnek a komcsikból* – mondta. Ezen hosszan vitatkoztunk, hogy azok már nem komcsik, hanem szocialisták, szocdemek – mondtam én. *De az ugyan az!* – mondta ő. Erre én végső érvként: hülye vagy! Ő sem kímélt, stb., stb. Ahogy ez már a politikai vitákon a parlamentben és családon belül lenni szokott.

Azért jutott pont ez az eszembe, mert hallgattam a minap a Reggeli Krónikában Orbán Viktort, hogy azt mondja: ő el tud képzelni egy *MDF-SZDSZ-Fidesz-KDNP* koalíciót is.

A Fidesz tehát benn tartaná a hatalomban az MDF-et, csak az MSZP-től mentse meg őt a jóisten. Ez az Orbán-nyilatkozat *lényege* – szerintem.

A népnek valóban elege volt a komcsikból, de véleményem szerint az MDF-ből is. Pontosabban az egész mostani kurzusból. Ezért járja mostanában az a mondás, hogy *azt már tudjuk, kire nem szabad szavazni, azt még nem, kire igen.* Ha a Fidesznek jó az MDF, akkor a liberális beállítódású szavazóknak talán nem lesz jó a Fidesz... Váratlan fordulat: a Fidesszel szaporodik a *kire nem*-pártok száma.(?) Kár érte. Ezt még mindig – bár lényegesen lecsökkent – szimpátiával üzenném Orbán Viktornak.

Miért fél a Fidesz annyira az MSZP-től? Vagy még pontosabban (mert nem félnek ők, bátor fiúk), miért zárják ki egyre inkább a kapcsolat lehetőségét? Azt a nyári mondatot – „sajnos, nekünk a választások után az MSZP-vel kell koalícióra lépni" – én elsőkézből való, akkori Fidesz-álláspontnak tekintem. Meggyőződésem, hogy az is volt: a szükségszerűség felismerése és kényszerű elfogadása: *sajnos, de kell!* Ez racionális helyzetfelmérés volt akkor. Am a mai idegenkedésnek valódi politikai okát nem látom. Illetve politikai magyarázkodásokat hallani, de a józan helyzetfelmérés szikrája sincs bennük. Több szempontból sincs...

Van viszont egy másik nyilatkozat. Csurka keresztény-nemzeti összefogást sürget, mert nem lehet „szovjet típusú, álnok baloldali kormányzatot" ránk erőszakolni. És ki veszélyeztet bennünket, Csurka úr ezzel? A népboldogító vezér pedig mondá: *az MSZP!* Minden józanul gondolkodó ember tudja, hogy ez marhaság...

Orbán is össze akar fogni, Csurka is össze akar fogni. Igaz, még nem egymással, de mindketten az MSZP ellen. Ha tovább nő ennek a „szovjet típusú, álnok baloldali" pártnak a népszerűsége, még majd eljön az-az idő, amikor Orbán és Csurka is egymásra talál. Az lesz aztán a nagy összeborulás...

Gyimes Zsolt

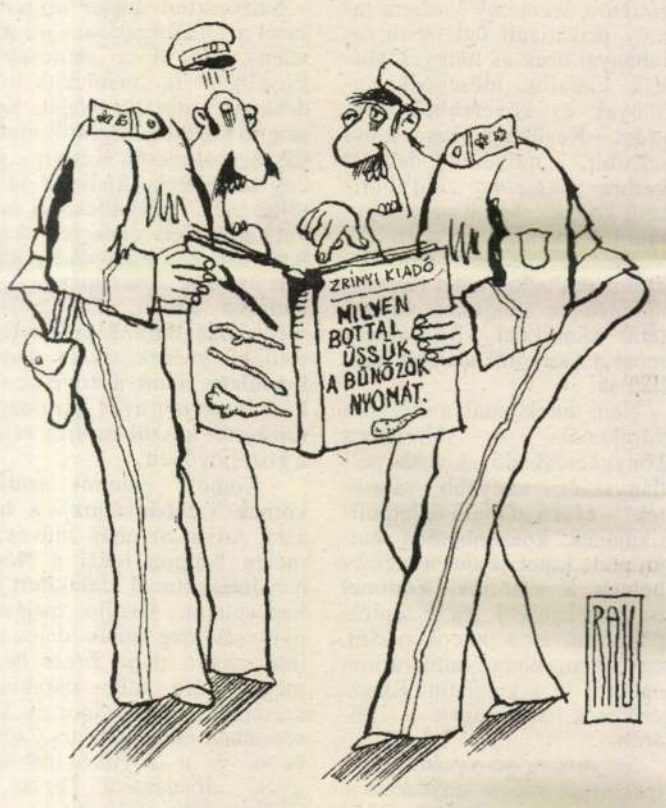

Könyvújdonság

A „papucs" tisztítva jó

A vasúti vágányzat lelke a váltó. Nemcsak télen, fagyban, hóban, hanem állandóan szükségeltetik gondozása a biztonságos közlekedés érdekében. Főleg a korszerű, elektromos működtetésű kitérők mozgó alkatrészei igénylik a rendszeres és gondos karbantartást.

Képünkön Csizmadia József, tatabányai kocsirendező elegyrendezési szünetben az egyik váltó „papucsát" tisztogatja. *(Thorday)*

Csak a díjemelés a megoldás?

Napjainkban egyre többször ébredünk arra, hogy valamelyik közüzemi szolgáltatás (telefon, áramdíj, közlekedés, stb.) díja valamikortól ismét emelkedik. Az állampolgár ilyenkor sóhajt vagy káromkodik vagy együtt teszi. Fizet, ha tud, ha nem, nem fizet.

A lakosság növekvő fizetésképtelensége miatt pedig drasztikusan nő a közüzemek kintlévősége, ez pedig már-már a működőképességet veszélyezteti. De mi lesz, ha nem kapnak az otthonok áramot, fűtést, vizet, ha nem utazhatunk busszal, mert nem fog közlekedni a járat? Meddig lehet emelni a díjakat? Hol a határ, a lakosság fizetőképességének határa?

Csapda ez a javából. A kiút keresése a lakossági érdekvédelmi szervezetek aktuális kérdései között is szerepel. Ebben a témakörben kérdeztük *Hegedűs Csaba* tatabányai önkormányzati képviselőt és *Kocsis György* egyesületi elnököt.

– A probléma felvetésén túlmenően lát-e kilépési lehetőséget ebből a helyzetből? – szegeztük a kérdést Kocsis Györgynek.

– A Tatabányán működő társadalmi egyesületünk a lakossági érdekek képviseletében, azok érvényesítésének szándékával, fogalmazta meg azt, hogy kiút például a városi közművek közös érdekeltségi alapon, illetve együttes vertikum formában működtetése lenne.

– Ennek megvalósítása aligha egyszerű?

– Nem bizony. Különösen, ha tudjuk, hogy a vállalati szervezetekben működő közüzemek nem tudnak fejleszteni, az állandóan emelkedő szolgáltatási díjak ellenére sem. A berendezések elavultak. Felmerül a kérdés, hogyan tud majd az önkormányzat megfelelni az ellátási kötelezettségének, még abban a kedvező esetben is, ha a jelenlegi helyzet – valószínűtlen módon – nem romlana tovább? Tudatában vagyunk annak, hogy az állami költségvetésnek nincs módja ennek a – korántsem Tatabányára jellemző – helyzetnek a lényeges változtatására.

Azt is tudjuk ugyanakkor, hogy a város alapellátási vonatkozású adottságai átlagon felüliek. Rendelkezünk bőséges és jó minőségű karsztvízzel, viszonylag korszerű elosztóhálózattal, van fűtőerőművünk és most épül ki a gázellátás.

– Akkor mi hiányzik?

– A lehetőségeknek a költsége minimalizálását szolgáló összerendezése, a berendezéseknek, a szervezeteknek, a települési érdekeket legjobban szolgáló, összehangolt működtetése.

– Ez úgy hangzik, mint egy az önkormányzatnak címzett bírálat. Valóban erről van szó?

– Ma, amikor a legnagyobb összefogásra van szükség, nem időszerű a mulasztások előtérbe helyezése. Kétségtelen tény azonban, hogy a városi önkormányzat három évében a műszaki gondolkodás hátterébe szorult az elosztásos gazdálkodás mögött, kivéve az útépítés beruházásait, amelyek erőteljes kritikát kaptak a legutóbbi testületi üléseken. Mindezzel együtt azonban van a jelenlegi testületben annyi erő, amely a vázolt feladat támogatásához szükséges.

– Az olvasók már bizonyára kíváncsiak az önök javaslatára.

– Elképzelésünk lényege szerint – veszi át a szót Hegedűs Csaba – első lépésben a Tatabányai Fűtőerőmű – Távfűtő Vállalat – Áramszolgáltató Közös Vállalat (RT) létrehozására kerülhetne sor. Az új energiatörvény életbelépésével a Fűtőerőmű a hőtermeléséhez mérten optimális mértékű áramtermelése egyrészt kiaknázható lenne (és ezzel a városi fogyasztás durván fedezhető is), másrészt változatlan áram-, és hődíjak mellett is évi 200-300 millió forint fejlesztési forrás képződhetne. A forrás igénybe vételét elsősorban a szolgáltatási rendszerek stabilitása és gazdaságossá tétele igényli. A későbbiekben a vízellátás is bekapcsolódhatna az összevont közművállalatba.

– Miért lenne ez hasznos a lakosság részére?

– A lakossági érdeket úgy lehetne megfogalmazni, hogy kielégítő szolgáltatást igénylünk megfizethető áron. Az alapellátásban még sokáig nem számolhatunk a szolgáltatók piaci versenyével. A működőképesség megőrzését, és ezzel egyidejűleg a költségek további csökkentését a lakosságot képviselő önkormányzatnak kell garantálnia, tehát a szolgáltatói szervezetekben ezért – és csakis ezért – jelen kell lennie. A szolgáltatók szervezetében, tevékenységében (pl. számlázás, hátralékok kezelése) és technikájában rejlő párhuzamosságok mérsékelhetősége már a felszínen is jelzik a takarékossági lehetőségeket.

– Ezek szerint ez a – talán nem is egészen új – elképzelés mindenkinek hasznos lenne. Vajon mi lehet a megvalósulás akadálya?

– Elsőnek az irányító politikai akarat hiányát említeném. A gazdasági ésszerűség érvényesülése ma még egyáltalán nem magától értetődő. A csodavárás helyett a saját erőre támaszkodás kényszere reményeink szerint a kiutat mutatja már ma is. A miért nem lehet helyett a hogyan kell optimizmusával szeretnénk a városi polgárt legalább a véleményformálásra, jobb esetben véleménynyilvánításra késztetni. Szomorú lennék, ha tovább is a véletlen kényének és a zabolátlan haszonelvűségnek lennénk kiszolgáltatva. Szerintem az egyetlen akadályt a tétova mélázás jelentheti. A folyamatban lévő, és korántsem településcentrikus privatizáció esélyeink elvesztését is jelentheti.

– Végezetül engedje meg, hogy válaszoljak a gondolat újdonságával kapcsolatos utalásra is. Valóban, a század első felében hasonló, sőt szélesebb körű vertikum gazdaságosan tudott működni a városban. Egy ilyen, a teljes tevékenységi körben eredményt hozó egymásra utalt egység megbontása, és ugyanakkor az életképességnek elvárása ostoba öngyilkosság volt, és az ma is. A helyzet hasonló ahhoz a fogatos gazdáéhoz, aki nincs megelégedve a bevétellel, és a fogatot részekre bontva akar nagyobb jövedelemhez jutni. A lóval még csak elboldogul valahogy (elvileg lehet belőle verseny, vagy cirkuszi ló is, bár egy éhesebb kibic esetleg a virsli mellett agitálhat), talán a kerekeket is megveszi valaki cégérnek, a többi rész azonban a tűzre kerül. Ha a faluban ez volt az egyetlen fogat, és szállítani pedig ezután is kell, akkor mégis csak gondolkodni kellene előbb a bakon ülőnek és a zsákosnak. Külön-külön és együtt is. *V. K.*

Mikor szentelték fel a szobrot?

Novemberbe… jain „Méltó hel… szobor" címm… zöltünk, amell… *Németh Ferenc* … sónk a következ… mészetesen ör… szobrot végre … korábbinál mé… rült. A cikkben … lés időpontja (1… dóba ejtett. Hog… tem fekszik a Pesti december 10-i, ke… egy megviselt lapja.

A cikkhez mellé… a következők látható… ken *Vida Jenő*, gazda… nácsos, felsőházi tag, a … t az Általános Kőszénbánya … a elnök vezérigazgatóját ör… A ték meg. Ő tette lehetővé, … az új Tatabánya-Újtelepi te… lom felépülhessen. A következ… képen *Rehling Konrád* magya… királyi, bányaügyi főtanácsos, a Magyar Általános Kőszénbánya rt. tatabányai bánya-főigazgatója látható, akinek a hercegprímás vasárnap adta át az új tatabányai-újtelepi templom fölszentelése alkalmából a XI. Pius pápa által adományozott Szent Gergely rend parancsnoki keresztjét.

A tatabánya-újtelepi római katolikus templomot a Magyar Általános Kőszénbánya Rt. építtette a saját költségén. Vasárnap délelőtt szentelte fel *Serédi* hercegprímás és átadta fényes ünnepségek közt a híveknek. A templomot tervezte és megalkotta *Székely Jenő* társulati főépítész. Különleges, díszes festési munkálatait a közismert *Hantos* testvérek rt. végezte.

A levélben leírtak kapcsán megkérdeztük *László Tibor* városi főépítészt, aki elmondta, hogy az ünnepi beszédében a Szent Imre szobor felszentelésének idejéül megjelölt 1924-es dátumot az Egyháztörténeti Értesítőből vették. A hírforrás helyességét megerősítette *Fűrészné Molnár Anikó*, a Tatabányai Múzeum igazgatója is.

Pécsi Ildikó a könyvesboltban

„Nevetni mindig kell"

Népszerű színésznő, népszerű könyvesboltban... *Pécsi Ildikóra Szemethy Violetta* tavaly privatizált üzletében tatabányai urak és hölgyek várnak. Fiatalok, idősebbek, soványak és kövérebbek egyaránt. Kezükben karácsonyi színfolt, a művésznő decemberben megjelent zöld borítású kötete: „Mitől nem fogytam le... és mitől fogytam le".

Az ötvenezres példányszámban kiadott kötet hasznos ajándék az alakjukon változtatni akaróknak. Ráadásként most a szerzőtől aláírást kaphatnak.

Nem unatkoznak a szignóra várakozók. A dózsakerti könyvkereskedő „kisebb példányszám, nagyobb választék" – elvén alapuló üzletpolitikájának köszönhetően hatszázféle kötet között böngészhetnek a vásárlók. Zömmel ismeretterjesztő és szépirodalmi művek a polcokon. Sőt, egy beugróban antikvárium egészíti ki a kínálatot. Klaszszikusok, ritkaságok – féláron.

Se sípszó, se vezényszó, a tekintetek mégis egyszerre a bejáratra szegeződnek. Pécsi Ildikó férjével, *Szűcs Lajossal* lép be az ajtón. Mosolyog, elnézést kér a néhány perc késésért. Nem mintha bosszús arcokat látna, mindenki örömmel áll be az aláírásra várók sorába.

Szilveszteri műsor forgatásáról a toll forgatására jókedvűen vált át a színésznő. Egyébként is „mániákus íródeáknak" titulálja magát. Két szignó között eddigi írói munkásságáról mesél. Két víg-, és egy mesejáték „kedvenc időtöltésének" gyümölcse. S mivel darabjait ő rendezte és keltette életre a főhősöket, úgy érzi szerzői „szereposztása" a háttérbe került. De emiatt mégse bánkódik. Most kiadott első könyvének sikere újabb lendületet adott a következőhöz: huszonöt éves házassága történetét készül papírra vetni a közeljövőben.

– Komoly érzelmi szálak kötnek Tatabányához – a József Attila Színház művésze meleg hangon idézi a Népház-Játékszínnel kialakított jó kapcsolatot. Önálló estjével nyitották meg annak idején az intézményt, majd *Éless Béla* meghívására több darabban szerepelt. Kedves mosoly kíséretében emlékezik a „Csóközön" és a „Gyilkos én vagyok" előadásaira. Persze a sikert szerényen említi.

Elégedett, jókedvű, nem fukarkodik a nevetéssel. Véleménye szerint ugyanis „nevetni mindig kell, ha hizlal, ha nem"... **Mohácsi Éva**

Ötven év után is boldogan

Nedermann József és Balogh Irén Zsuzsanna 1943. december 24-én fogadott örök hűséget egymásnak Felsőgallán. Az ötvenéves évfordulóra a tatabányai házasságkötő terem ünnepségén emlékeztek meg. Az unokák száma három: Róbert 27 éves, a komáromi benzinkúton dolgozik, fia 3 éves, így a Nedermann házaspár dédunokával is büszkélkedhet. Tamás 21 éves, ő a bátyja beosztottja, legényember. Szilvia pedig 9 éves. Az ünnepeltek gazdag, hosszú életutat mondhatnak magukénak, bejárták a fél világot, voltak Spanyolországban, Franciaországban, Koreában, a Szovjetunióban. Józsi bácsi Franciaországban 18 évig élt, iskoláit ott végezte. Gazdag, tartalmas életükhöz jó egészséget, további boldogságot kívánunk mi is!

Mennyből az adás...

Ma, amikor nagyon sok család mindennapi megélhetési gondokkal küzd, bizony néha már a napi sajtó, a televízió – hogy a szorosabb értelemben vett kultúrát ne is emlegessük – is luxuscikknek minősül. Nos, a közeli napokban jó néhány ember számára szinte szó szerint égből pottyant az ajándék: *Száraz Sándor*, Tatabánya alpolgármestere, önkormányzati képviselő hivatali kerete terhére összesen 105 család nézheti díjmentesen, két hónapon keresztül a mozicsatorna nélküli, legmagasabb besorolású kábeltelevíziós programcsomagot, a legalább tucatnyi égi adást. (számukra természetesen a beszerelés költségei is térítésmentesek).

A nagylelkű gesztusnak január-februárban 75, míg februárban és márciusban további 30 család örülhet.

A képviselő szerette volna, ha a Mozgássérültek Klubja is részesülhet eme ajándékból, ám az ő székházuk sajnos nincs beépítve a városi nagyközösségi antennarendszerbe.

Ám a Bánhidai lakótelep Kölyökklubja – ahová annak idején már ingyen bevezették a kábelcsatlakozást – ugyancsak Száraz Sándornak köszönhetően február 1-jétől július 31-ig díjmentesen veheti az Anfel-KÁBELKOM Kft.-től a mozicsatorna nélkül fogható legmagasabb programcsomagot.

A képviselő a valóban váratlan új évi meglepetésről levélben tájékoztatta az összes érdekeltet.

Mennyből az égi csatorna – ferdíthetnénk el (kissé elkésve ugyan és elég profán módon) az ismert karácsonyi dalocskát, ám a jó hír mindig jókor jön. S jó lenne tudni, hogy talán mások is – ha esetleg másképp is – követik az alpolgármester példáját. Hiszen az öröm mértékegysége: a végtelen...

-dt-

Drog-stop!

Január 15-én lesz Tatabányán, a Sárberki lakótelepen, a Fellner Jakab … zépfokú Iskolában … szenzációs diszkó. … rendőrség … Drog-stop cím … Fantasztiku… nyek. A belé…

Székely Jenő

épitész

tervezte a tatabá-
nyai uj rk. templo-
mot 1930.

wód

Biertempl

VII. l.

-vela.

TÁRGYMUTATÓ-CSOPORT

SZÁRMAZÁSI HELY

MESTER

SZEMÉLYI VONATKOZÁS

Balassa-sirkő.

EGYÉB MUTATÓBA VALÓ ADAT

ZÉS):

Székely Jenő

Székely Jenő, a M. Á. K. ny. főépítésze, építőmester, II. Olaszfasor 57.
151-799

Bptávb 1940 szept.

DR WINKLER ERNŐNÉ: A ZSIDÓ GYERMEKJÁTÉKRÓL

Szimchasztóra napját ma is nagy örömmel várják a gyermekek. Ez alkalommal a máskor oly fenségesen komoly hangulatú templom sem idegenkedik a gyermekek vidám zajától. A szokásos zászlócskákon kívül, mellyel a gyermekek a templomba vonultak, régi idők óta szokásos volt, hogy a karzatról az azon évben férjhezment asszonyok édességeket dobáltak le a gyermekseregnek, mely ezt az égi áldást természetesen nagy marakodással és élénk sikongással fogadta. Galiciában a gyermekek zászlórúdjaik tetejébe almát és ennek kifúrt belsejébe égő gyertyát helyeznek el. Ugyanitt az érettebb tanulóifjúság szokása volt, hogy a Tóra ünnepét mozsárlövésekkel is köszöntötték. Ezt a szokást azonban a Talmud-tudósok nagyon helytelenítik.

Különös hagyománya van e tekintetben a nagykanizsai Szimchasztórának. Itt a chevratagok ötéves gyermekei viszik körmenetben a tórát ékesítő díszeket és vallási kegyszereket, utánuk következik az egykori kórus-fiúk ruháiba öltözött középiskolai ifjúság, lobogó fáklyákkal kísérve a díszes tóra-menetet.

A mult emlékezései után visszatérve a jelenhez, felvetődik az a kérdés, hogy *hogyan alakult, fejlődött ki az újjáalakult Szentföldön a zsidó játékok és gyermekszokások hagyománya.* Tulajdonképpen igen nehéz ezt éppen Palesztinában megtalálni, mert itt a világ legkülönbözőbb kulturáiban nevelkedett emberek találkoznak. Erec Izraelben a játék is az új életbe, a társadalom kialakító harcaiba kapcsolódik bele. Míg tehát másutt a játék csak alig, vagy csak kiválasztott körökben céltudatos, addig Palesztinában teljes mértékben be van állítva ez új köröket uraló gondolatkörbe. Ez annál is érthetőbb, mert ez a zsidó ifjúság népileg öntudatos és a pedagógia legmodernebb elveit gyakorló gyermekkertekben nevelkedik. Egész életét az ideáloktól áthatott gyermekközösségben éli le. A l'art pour l'art játék a Szentföldön nem igen létezik, mert az ő játékuk nem a kicsinyek sportja, de a gyermeki lélek alkotó és alakító energiájának a kifejezője. A Gan Jeladimban, a gyermekkertekben minden gyermeknek van egy darab külön kis földje, melyet maga művel. Később, ha munkája eredményes volt, ezt a Keren Kayeméthnek ajánlja fel, résztvesz az egész gyermekkert együttes munkájában. Maguk díszítik, takarítják a konyhát, egyéb munkákat is maguk végeznek. Kis kolóniákat építenek agyagból, tipikusan eredeti szentföldi ruhaterveket rajzolnak és varrnak, megrajzolják Palesztina tájait és a zsidó történelem eseményeit.

Szukkothkor például saját sátraik vanank és régi chaszid szokás szerint mindennap más és más vendéget hívnak oda. Pld. Mózest, Jeremiást, Bar Kochbát, Herzlt, Nordaut stb. és erre az esetre annak a kornak a képeivel az illető életét, munkásságát ábrázoló rajzokkal díszítik fel a sátrat. Aznap róla beszélnek, írásaiból olvasnak, költeményeket szavalnak, énekelnek stb. Chanukka előtt menórát készít minden kis gyermekcsoport és résztvesz a nagy felvonulásban. Purimkor eljátsszák a nap történetét és korhű kosztümöket varrnak és rajzolnak. Általában minden ünnepben alakítóan és alkotóan vesz részt minden gyermek és mindig megtalálja azt az összefüggést, amely őt, a mai kort az ünnep eseményeihez fűzi. *A gyermek így végigéli a maga alakított játékában az egész zsidó történelmet* és így készül el testileg és lelkileg is a mai élet követelményeire. Ezt teszi azáltal is, hogy izmos karral és egészséges testtel akar az épülő közösség szolgálatába állani, átszövi testedző játékait héber mesével és dallal és belehelyezi azt a zsidó történelem küzdelmes harcaiba.

Befejezésül még néhány szót a nyugateurópai modern zsidó gyermekjátékokról. Úgy vélem, hogy sokkal jobban szorul ezekre a támaszokra a mai kor erősen asszimiláns levegőjében felnövekedő zsidó gyermek, mint a gettóbeli fiú vagy leányka. Ezeknek nem kellettek hangsúlyozottan zsidó játékok, hiszen az egész légkör, melyben születtek és éltek, át meg át volt itatva a zsidóság szellemétől. De kísérjük csak figyelemmel egy ilyen magyarországi, talán dunántúli környéken élő kisgyermek életét. A szülői házban legtöbbször kiveszőben vannak a tradicionális zsidó szokások, melyek őseik éltébe annyi bájt és poézist vittek.

A gyermek így felnő s míg kicsi, mindenütt képekben és mesékben, dalban s kedves szokásban egy idegen vallás szimbolumába ütközik, természetes, hogy a fogékony gyermeklélekben nyomot hagynak ezek az emlékek és közelebb érzi magát ahhoz a környezethez, mely melegséget és fényt áraszt az életébe. De vajjon szükségünk van-e nekünk, zsidóknak, arra, hogy idegen tollakkal, kölcsönvett drágaságokkal tegyük színesebbé gyermekeink életét?

Nincsen-e a mi zsidó szokásainkban is elég poézis, melyet modern formába öltöztetve, bevihetnénk a gyermekszobába. Itt vannak ezek az előbb felsorolt zsidó ünnepi szokások. Nem tudjuk-e a chanukka-gyertyák fényét olyan meleg, fénytárasztóan fellobbantani, hogy a gyerek ne tekintsen más lángok felé?

Ajándékozzuk meg és szerezzünk neki örömet chanukkakor, nehogy fájdalmas szívvel gondolhasson pajtásai karácsonyi ajándékaira. A zsidó élet szimbolumait egyszerű eszközökkel szemléltető módon bevihetjük a gyermekszobába.

A kisgyermek alszik és ágyacskája fölött ott őrködik a héber zsoltárfelirat: „Kisdedek és csecsemők ajkára alapítom az én dicsőségem." (Zsolt. 8.) Már egészen kicsi korban, mikor öntudatosabban kezd játszani, bele lehet vinni játékaiba a zsidó élet szimbolumait. Mily örömet szerez például a kis leánykának az a házilag előállított, talán primitív kis szombati babaszoba, ahol az asztalon a két gyertyatartó, az ajtón mezuza, a falakon a zsidó ünnepi képek díszelegnek. Ugyanígy lehet megcsinálni azt a miniatür iskolát, ahol a babáknak a kis tanítónéni héber betűket ír a táblára, ahol a falakon köröskörül szentírási idézetek: a menóra, meg az álef-, bész-tábla láthatók. Mikor nagyobb a gyerek, jöhetnek sorra a szebbnél szebb héber, magyar, német szövegű képes- és meseskönyvek. A héber betűket játékos könnyűséggel tanulhatja meg a gyermek nagyszerű betűjátékok, meg az egyszerű, összerakható kockajátékok által. Nürnbergben és Bécsben egész sorozata van az ilyenfajta új zsidó játékoknak. Nagyon érdekes volna például a közismert irodalmi, zenei, művészeti kvartett játékok példáira, zsidó irodalmi és művészeti kvartett, játékokat adni a nagyobb gyermekek kezébe, hogy abból a játékszerből könnyűséggel ismerjék meg népünk irodalmát. Ilyen ó- és újtestamentumi lottójátékot volt alkalmam már látni. Nem szólok e helyütt a zsidó, vagy esetleg héber óvodák óriási vallásos nevelőhatásáról, ahol kis versekkel, gyermekdalokkal, eljátszott bibliai jelenetekkel tudnak közelférkőzni a gyermekhez és keltik fel érdeklődését a zsidóság iránt.

Minden eszközt, bármilyen kicsinynek is tessék előttünk, meg kell ragadnunk e célra. Nem lehet elég korán kezdeni a gyermek zsidóvá való nevelését. A talmudi elbeszélés szerint Rabbi Józsua ben Chananja édesanyja a még bölcsőben fekvő kis gyermekét bevitte a tanházba, hogy a kis fiúcska füle már idejekorán megszokja a tanulás hangját és egész életen át édes emléknek érezze azt.

Igyekezzünk mi is ebben a szellemben nevelni gyermekeinket, hogy a jövendő harcaira erősen felkészült ifjúság várhassa a bekövetkező boldogabb zsidó jövendőt.

II. sz. lengyel pavillon

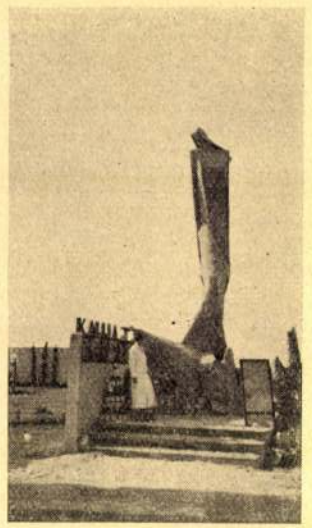

Lóthné szobra (Káliművek)

Tel-Aviv városa pavillonja

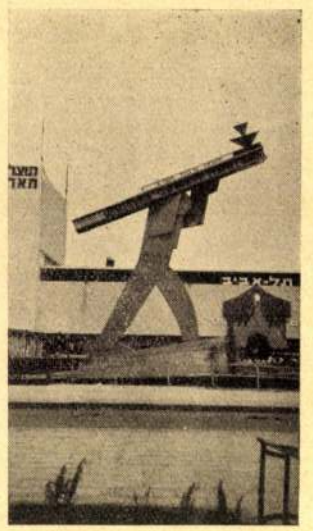

A munkásszervezet szobra

Képek a telavivi Közel-Kelet Mintavásár kiállításából

PALESZTINA GAZDASÁGI FEJLŐDÉSE

A palesztinai gazdasági tényezők csak most teszik közzé a telavivi Közel-Keleti Mintavásár eredményeit számszerű adatokban. A brit iparkamara Londonban külön beszámolót adott ki a Közel-Keletnek erről a nagy gazdasági eseményéről. *„A telavivi Mintavásár — irja — külsejében, kultúrájában, forgalmában olyan kiállítás volt, aminővel Európának bármely fővárosa joggal büszkélkedhetett volna."* A kiállítás igazolta buzgó rendezőinek minden optimizmusát. Megmutatta a sok brit cégnek és a világ ipari és kereskedelmi tényezőinek általában, milyen lehetőségek vannak még a közel Keleten. A kiállítók teljesen meg voltak elégedve az elért eredményekkel, a jövő számára kötött gazdasági kapcsolatokkal. A legtöbb üzletet kötöttek építőanyagokban, gépekben, de volt üzlet minden kereskedelmi ágban. Megalakult a brit-palesztinai kamara, mint ahogy hasonló kamarák állnak fenn más országokkal kapcsolatban is. Tel-Aviv a Közel-Kelet tőzsdéje lett.

A beszámoló részletes leírást ad a kiállítás területéről, a különböző nemzetek, országok stilusos pavillonjairól s a homokból kinőtt csodálatos növényzetről, a sivatagos terület gyors kiépítéséről és a szabadságról és demokráciáról, mely a munkaközben uralkodott. Kényszer nélkül, lelkesedéssel, dalolva dolgoztak a munkások és minden elkészült pontosan időre. Megemlékezik a brit beszámoló az arab kiállitásról, amelyet egyidejüleg politikai okokból Jeruzsálemben rendeztek és a kizárólagos arab felírások folytán csukott könyv maradt a külföldiek előtt. Jobban tették volna az arabok, ha résztvesznek a telavivi kiállításban — esetleg külön pavillonban.

Tel-Aviv hirtelen fejlődésével párhuzamosan emelkedik Haifa jelentősége is. A kikötő máris szűknek bizonyult. Bevétele egy év alatt majdnem négyszeresére szökött fel. A Karmel minden oldalán folyik az építkezés. A mezőgazdasági hitelt elősegíti a kormány nagyszabású támogatásával, egy félmillió font alaptőkével meginduló jelzálogbank, amely a jövő év elejétől kezdve hosszú lejáratú hiteleket fog folyósítani a rászoruló gazdáknak. Ez nem jelent közterhet, mert a kormány költségvetésének feleslege állandóan emelkedik. Sőt többet is lehetne fordítani tulajdonképpen a speciális zsidó célok állami támogatására.

A kormány által kiadott legujabb költségvetési előirányzat a bevételt 3,482.665 fontba állapitja meg a tavalyi 3,015.917 fonttal szemben. Vámokból 1,650.000 font. A főbb behozatali cikkek: benzin, automobilok, gumi, cukor, liszt, kávé, dohány, textil és faanyagok. Jövedelmi adó bevezetése egyelőre nincsen tervbevéve, miután a kincstárnak erre szüksége nincsen. A bíróságok és hivatalok bevétele, amely 378.000 fontba van felvéve a tavalyi 332.000 fonttal szembe, főkép földek és telkek átírási illetékeiből adódik, minthogy az ingatlanforgalom további lényeges emelkedésére kell számitani. A posta bevétele 273.000 font a tavalyi 229.00 fonttal szemben. Jeruzsálemben most uj hatalmas postapalota épül.

Az export terén első helyen áll a narancs és grapefruit kivitel, amely rohamosan emelkedik és már túlhaladta az ötmillió ládát. De megindult az export már egyes ipari cikkekből is, főleg a Holttenger kémiai kincsének kiaknázásával kapcsolatban. A munkáshiány a bevándorlás állandó fokozása dacára igen jelentékeny, különösen az építőiparban. Sok nagy terv nem tud megvalósulni a munkáshiány miatt. És minthogy az építőipar magas munkabérei a városokba vonzzák a mezőgazdasági munkásokat és elvonják a földmívelés fontos pozicióitól, a Jewish Agency ugy döntött, hogy ezentúl certificatokat csak azoknak ad, akik előre kötelezik magukat, hogy mezőgazdasági munkánál maradnak.

A palesztinai gazdasági fejlődés sok új problémát vet fel, aminek megoldását nem lehet csupán csak az időre bízni, hanem bele kell szólni előrelátással és bölcs irányítással.

FELEKI SÁNDOR: TEMPLOMBAN

Sok év előtt, emlékezem még,
Künt a tavaszi szellő játszott
És milliónyi méh belepte
A himbálózó, friss akácot.

Bent a templomban zsongás-bongás,
Mintha ott is sok méh repdesne.
És száll az ima fel az égbe:
Oh, áldva légy te ünnepeste!

Kábító illat terjed széjjel,
Öröm, fény, szín minden zugolyba,
Liliom, rózsa, szekfű, mályva
Virágerdőbe összefolyva . . .

És múlnak évek. Kis falumba
Csalódott szívvel visszatérek,
Nem ismer itt már senki, senki.
Ti eltünt édes gyermekévek!

A templomba fordultam újra,
Talán ott ismét megtalálom
Az elvesztett hit drága kincsét,
Amely lelkemben már csak álom.

De fájó csend a nagy templomban.
Eltünt a fény, eltünt az illat.
Rozsdásak az ajtón a zárak
S kelletlen, nyikorogva nyílnak.

És bent a „stánder" és a lámpa
Sűrű, piszkos porral belepve.
A zajra ijedten repül fel
Egy felzavart éjjeli lepke.

A falakon nagy repedések,
Bennük a pók tanyáját verte.
A fakó ablakok bezárva
S fülledt, dohos szag szállong szerte.

És vérzik sóhajtozva lelkem:
Mi lett belőled drága templom!
Hogy elhagytak, hogy elfeledtek,
Te düledező, régi, szent rom!

A templomszolgát kérdezem most:
Miért e bántó pusztulás itt?
Tán volt, ki vallását elhagyta
S koldusbotra jutott a másik?

Oh nem, felelt reá leverten.
Elköltözött mind lassan végre,
Oda, honnan nincs vissza út már,
A temetőbe, faluvégre . . .

S ott álltam a komor falak közt,
Csüggedve, búsan, önfeledten.
A halál árnya nehezült rám.
Magam vagyok. Be öreg lettem!

G. HALMÁGYI MÁRIA: A BOT

Ott, hol a magas bércek ormát
örökké hópelyhek lepik,
egy kisgyermeknek játszótársa
volt a bot, hosszú évekig.

Hajrá, hopp! — A gyermeklélek
tiránus, kegyetlen, nagy úr.
Botparipáját ostorozta,
vesszőzte, kacagva, vadul.

Egy láncolt ebet talált később,
szomorú, éhező rabot;
rávágott, s bosszús kis markában
jajjongva felnyögött a bot.

S hogy diák lett a kis legényből,
meg nem változhatott szíve.
Botszolgáját magával vitte
békerontónak, messzire.

Egy éjszakán kitört a vád,
ahogy örökül belevésték,
s kegyetlen száján vadul robbant
— Ma vesszen hát a hitvány
népség

Fegyver dörrent az éjen át . . .
itt sebesültek . . . ott halott . . .
Testet öltött sok apró sátán,
s egy öreg zsidó hajlott hátán
szilánkká hullott szét a bot,
az érzőlelkű, néma bot.

Tel-Aviv tengerpartja

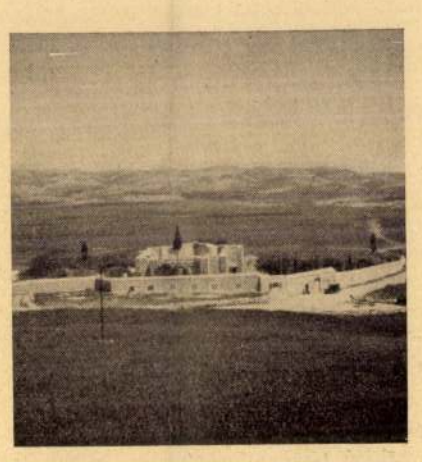

Breuer Lipót szentföldi felvételei

TISBI ILLÉS: A TENGER PARTJÁN

Világít a téli éjszaka
csend, csend s az árkok szélén
fekszik valaki bilincsbe verve.

„Ember ébredj!" —
rázom a vállát, fülébe súgom
az új titkokat,
de hiába pattog a vágyak
ostora,
hiába zúg-zakatol fölötte
az élet fergetegje
és színes madarak csapkodják
ő csak fekszik, fekszik
némán könnyeket hullatva
áztatja a kérges földet
és fekete halotti lepelként
ráterül az éjszaka.

„Ember, ember nem látod
a karneválos örömök
tombolását,
vértüzek máglyája lobog
és vad táncba fognak
Ádám fiai,
csak te fekszel dermedten,
mint az érzéketlen bábuk
a díszes kirakatok
közepében."

De ő nem mozdul,
testére szitál a hó
és mint egy megrokkant aggastyán
fekszik az árkok szélén
világos téli éjszakán.

Vörös Magén David (Mentők) állomása a kiállításon

Palesztina kormányának pavillonja

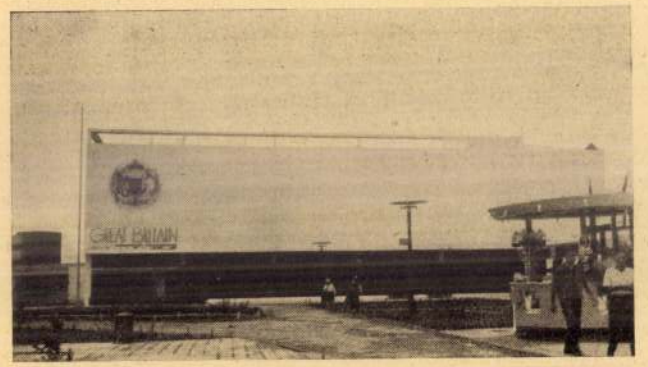

Nagybritannia pavillonja

Svéd pavillon

A munkások szervezetének pavillonja

Belga pavillon

Felvétel a repülőtérről

Főiroda. Előtte a skót zenekar

A telavivi 1934. évi Közel-Keleti Mintavásár kiállításából. Székely Jenő főépítész albumából

Múlt és Jövő
1934. szept

SZEKELY J. Jenő
Kolozsvár, 1956. május 25.
IA Képz. Főisk. Kvár, szobrász
(Olaszországban, majd Magyarországon él.)

Banner Erdély

SZÉKELY Jenő János

J. J. SZÉKELY: Secrecy/*portuguese pink marble*
Titok/*portugál márvány*
Stúdió: H–8000 Székesfehérvár, Szúnyog u. 9.

A Püski Könyvesbolt és Galéria
(Székesfehérvár, Kossuth u. 15.)
tisztelettel meghívja Önt

SZÉKELY János Jenő

szobrászművész

kiállításának megnyitására
1992. április 30-án csütörtökön 18 órára

Bevezetőt mond

SASVÁRI EDIT

művészettörténész

Megtekinthető: 1992. ~~június 1-ig.~~
május 22-ig

Vörösmarty Nyomda 8000 Székesfehérvár, Irányi Dániel u. 6.

Új "MŰVÉSZET" stúdió
— Sinkovits Péter —
BUDAPEST
BÁTHORY u. 10

1054

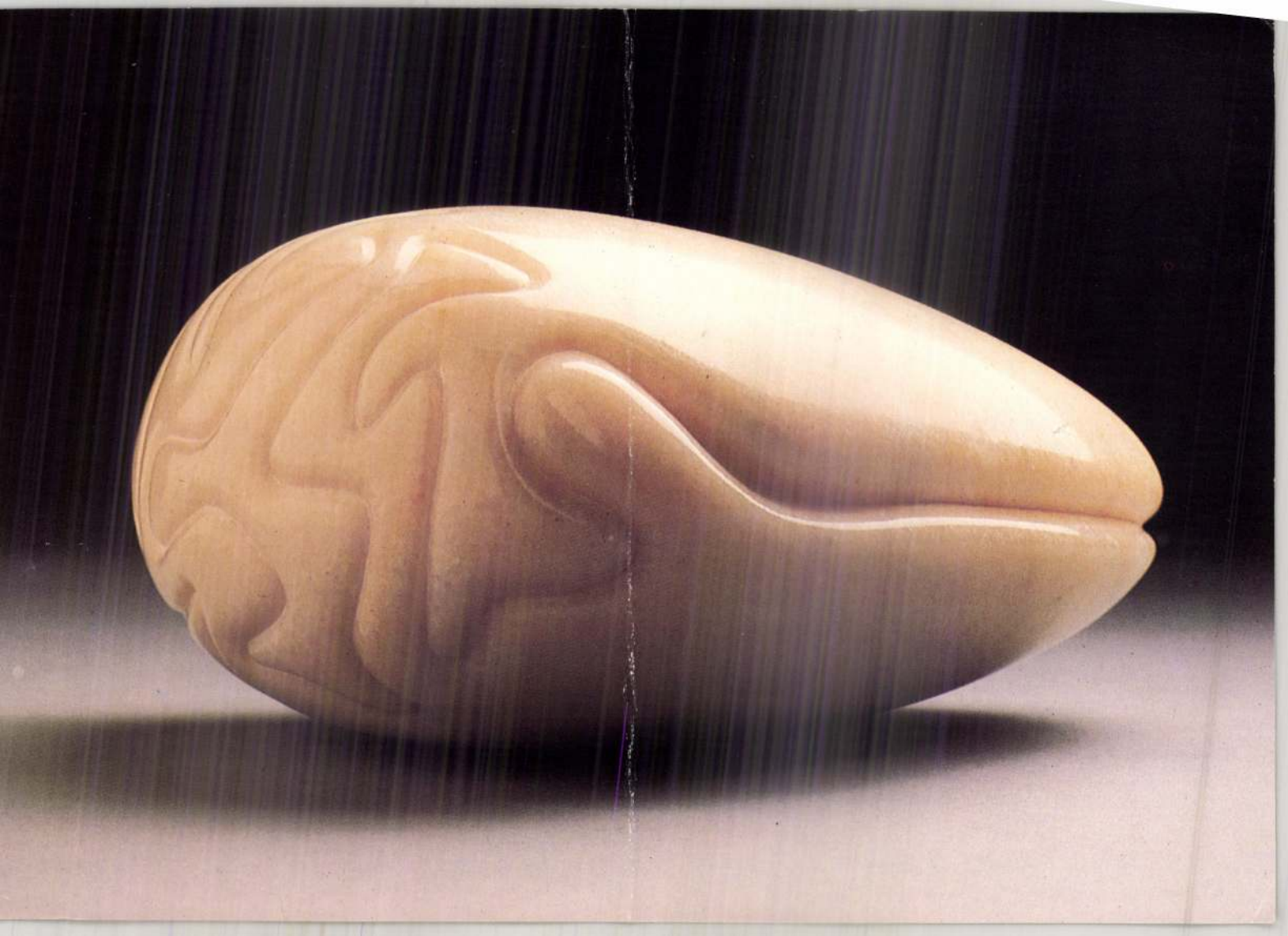

J. J. SZÉKELY: Secrecy/*portuguese pink marble*
Titok/*portugál márvány*
Stúdió: H–8000 Székesfehérvár, Szúnyog u. 9.

Vörösmarty Nyomda 8000 Székesfehérvár, Irányi Dániel u. 6.

Tisztelt művészet szakértők,

nem tudom, a szfvári PÜSKI galériától kaptak e meghívót az ott 1992 ápr 30-án nyílt kiállításomról (fa, kő és márvány szobrok, + II. vh. emlékműterv (gipsz) + Deák Dénes műgyűjtő arcképe (ceruza)); a hirdetett időtartam ugyanis – bármily vidékies megnyilvánulás egy intézmény részéről – VÁLTOZIK: már 1992 május 22-én zárul, ugyanis 24-én nyílik a 35 napos Salzburg mellett (ADNET) Nemzetközi Kőszobrász Szimpóziumra (+ vitt anyagból csoportkiállítás Halleinben v. Salzburgban ~~utob~~ egyén 4–29. között) AUSZTRIÁBAN, amelyre meghívást kaptam, HÁLA ISTENNEK, rémelve, hogy a belhoni „szakma" füle botja is csak-csak bemozdul, minekutána (III. éve Magyarországon, ITÁLIÁBÓL ideköltözvén Székesfehérvár meghívására) erdig nem tette. Remélem, nem sok, itthoni „kollégám"-ra kíváncsiak Európában. ÜDV; ha valakit érdekel a kiállítás, most láthatja, 22-ig: Székely J.J.

Ú) MŰVÉSZET

szerkesztői, munkatársai

BUDAPEST

Báthory u. 10

1 0 5 4

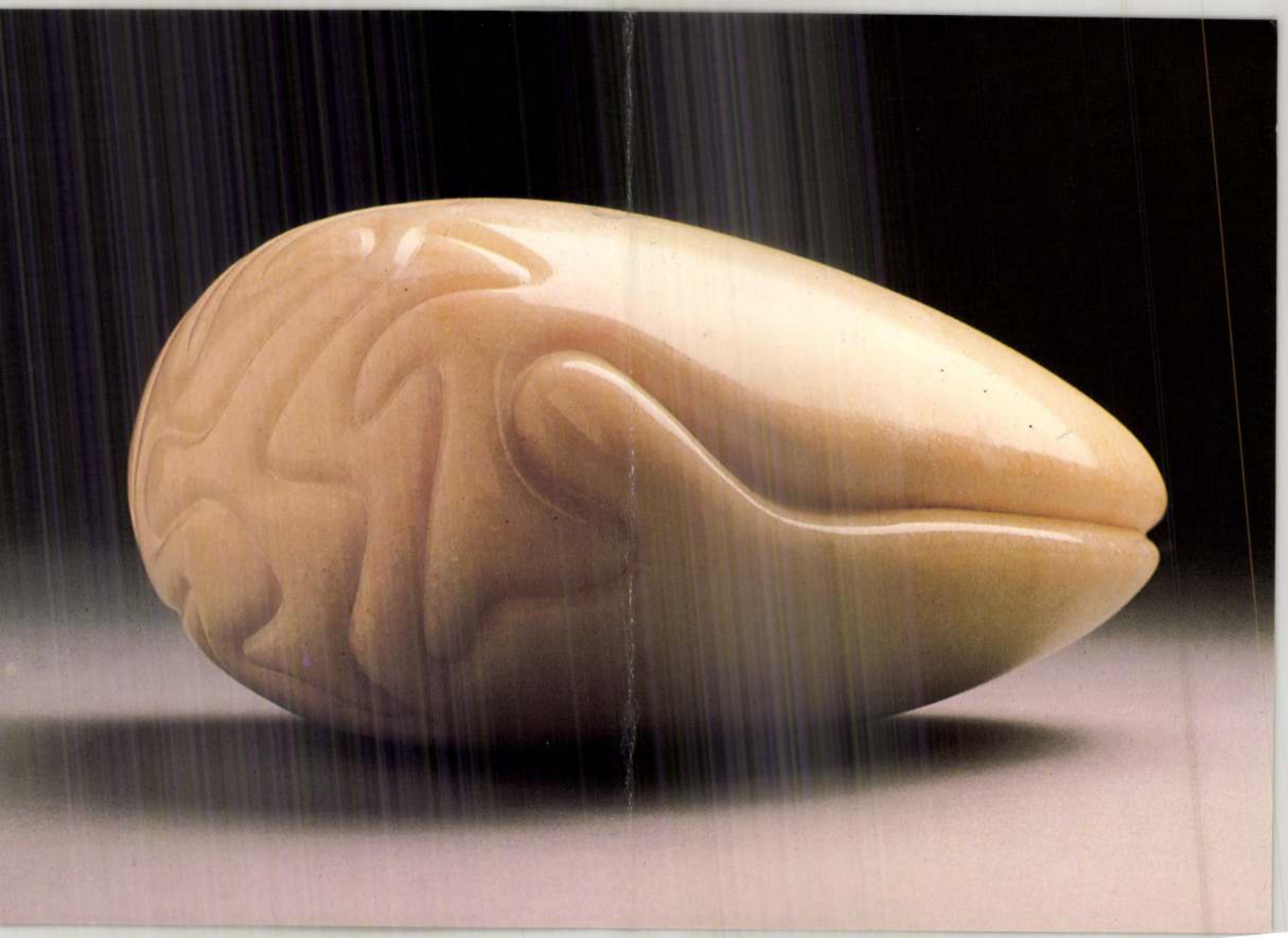

SZÉKELY József *111, 127, 135, 136*
Erdőszentgyörgy, 1929. február 8.
IA Képz. Főisk. Kvár, szobrász

Banner Erdély

Székely József

P.H.930.XII.20.
M.930.XII.20.

930 **PESTI HIRLAP** XII. 20

— **Amerikai magyar festőművész kiállítása Newyorkban.** Sikeres kiállítást rendezett Newyorkban *Székely József*, amerikai születésű fiatal magyar festőművész. Newyork egyik legnagyobb tekintélyű művészeti galériájában, a *Milch Gallery*-ben, amelynek tárlatai már csak azért is figyelmet keltenek, mert e galléria csak válogatott művészekkel foglalkozik. Székely József a legnemesebb értelemben vett impresszionista, akinek a modern festőművészet amerikai fejlesztésében még jelentős része lehet. A fiatal festő Budapesten végezte a képzőművészeti főiskolát. Képeit kiállította a budapesti Műcsarnok tárlatain, majd Olaszországban, Párizsban nyitott műtermet — ahol nagy elismerést arattak a Tavaszi Szalonban kiállított festményei — végül Newyorkban telepedett meg.

Israelis Please!

Székely József amerikai magyar festőművén kiállítása a Milch Gallery-ben.

---

8 órai Ujság.
1930. XII. 20., 4.
(:Kritika.:)

Székely József
festőművész

— **Magyar művész sikere Párizsban.** Egy fiatal magyar művész párizsi sikeréről számol be a Newyork Herald. Székely Józsefről, egy Amerikában nevelkedett ifju magyar festőművészről van szó, aki amerikai származása ellenére is magyar maradt és a budapesti Képzőművészeti Akadémiát végezte. Az ifju művész Párizsban beküldte két képét a tavaszi párizsi tárlatra. A Párizsban ismeretlen művésznek mind a két képét, a „Firenzei részlet"-et és a „Ponte Vecchio"-t elfogadták és mind a két képnek igen nagy sikere volt. A párizsi kritika melegen irt róla és a Newyork Herald nagy cikkben számolt be, mint az amerikai magyarok dicsőségéről.

Pesti Hirlap
1929 IV. 27

Összesen

Bi/.....ügyoszt

.....

A főpénztárkönyvbe bejegyezte:

192.....

Könyveltetett a folyószámla-könyvben:

192.....

Könyveltetett.....a könyvben:

192 .....

Székely József

festő

a Miskolczi Művészek

társaságának alapító

rendes tagja.

Správszky Ohmsa óvónő

X. 220.

el az okmány:

ak Országos Főfelügyelősége.

herczeg Sándor utcza 13./

Jelen leletet fölvette:

Budapest, 191 évi.....hó....

SZÉKELY Julia

1995. nov. 15.

Újra itthon – a Rajna mellől

Egy pillanatkép a gyulai tárlatról

BARTOLF ÁGNES FELVÉTELE

DAL

„Ezek a művek a huszadik század vége emberének gondolatvilágát tükrözik. Nem úgy kell nézni őket, hogy értem vagy nem értem, hanem a művész és a szemlélő lelkének kell rezonálnia. Ha ez sikerül, nem jöttünk el hiába!"

Vangelis 1492 című zenéjének hangjai mellett e szavakkal nyitotta meg a gyulai Tourinform Kisgalériában tegnap délután *dr. Kálmán Alajos* egyetemi tanár, autodidakta művészettörténész *Székely Júliának*, a Gyulán született festőművésznek kiállítását. Székely Júlia férje révén a Körösök vidékéről messzire sodródott, egészen a Rajna mellékére. Az ott benne megfogalmazódott sajátos új érzések, gondolatok nyomán jöttek létre azok a művek, melyekkel most visszatért szülőföldjére.

Azt írtuk a tegnapi lapban, hogy megkapták az új szolgálati igazolványaikat a határőrök, és mint fontos pontosító jellemzőt, közöltük: éghetetlen ez a dokumentum. Elgondolkodtam, az meg minek? Még ha tűzoltók lennének! Azoknál esetleg ki van a tulajdonos téve ilyenfajta foglalkozási ártalomnak, elvégre „ég a kezük alatt a munka".

Vagy netán benzines tárolás esetére, hogy ha már a határőr odavan, legalább az „egy darab '95 mintájú" igazolvány megmaradjon? Nem!!! Ez az ellenszegülő polgárok féken tartását szolgálja. Ha ugyanis igazoltatásnál megtudja, hogy a tok éghetetlen, akkor nem mondja a munkáját végző derék határőrnek: Na, most már ELÉG!

I. Zs.

BÉKÉSCSABA

Fogadóóra

Hanó Miklós és *Takács Péter*, Békéscsaba város gazdasági

Almáskamarás

BÉKÉS–TARHOS

„Árok, árok..."

„...de mély árok, Nem gondoltam, hogy így járok"

FAZEKAS FERENC FELVÉTELE

GYULA

Viva la musica kórusfesztivál

Székely Kálmán

1944-ben született Budapesten
Végzettség: Iparművészeti Főiskola
Tevékenységi terület: az alkalmazott grafika valamennyi területe
Lakcím: 1013 Budapest, Attila u. 2.

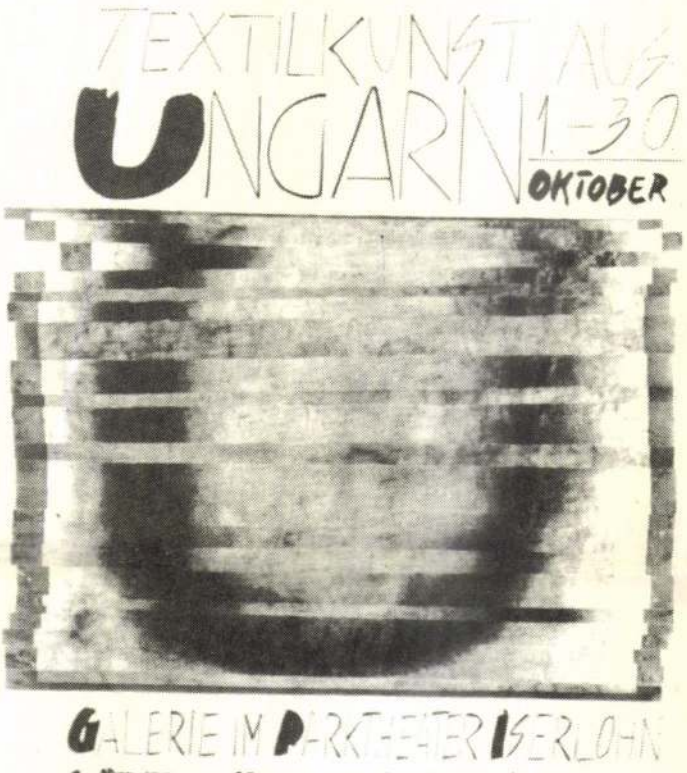

Tamás Ernő

1941-ben született Kápolnásfaluban
Tevékenységi terület: embléma, prospektus, plakát
Lakcím: 1015 Budapest, Ostrom u. 15.

Székely Kálmán graf.

NATUREXPO '96

A millecentenárium évében megrendezésre kerülő Nemzetközi Kiállítás méltóan illeszkedik abba a sorozatba, amely a magyarság e hazában való letelepedésének állít emléket.
A Naturexpo '96 alapgondolata: az ember-természet kapcsolatrendszerében olyan szemlélet és etika kibontakoztatása, mely hozzájárul ahhoz, hogy a XXI. században a természeti készletekkel és értékekkel való gazdálkodás szerves részévé váljon a természet megőrzésének.
A Magyar Posta ezen alapgondolat szellemében és bemutatva az ember és természet kapcsolatát, a természetvédelem témakörben egy reprezentatív postabélyeg-sorozatot hoz forgalomba kisív formátumban.
A 13 Ft névértékű bélyegek a következő állatokat, illetve növényt mutatják be: magyar facincér (Ropalopus ungaricus), hiúz (Lynx lynx), nagy kócsag (Egretta alba) és a szibériai nőszirom (Iris sibirica).

Magyar Posta

Környezetünk e csodálatos növényét és védett állatait bemutató bélyegsorozatot Székely Kálmán grafikusművész tervezte. Az Állami Nyomda Rt.-ban 800 ezer (200 ezer kisív) példányban készült bélyegeket a Magyar Posta 1996. augusztus 12-én hozza forgalomba. A bélyegek perforálási mérete: 43,2×29,58.
A kisív össznévértéke: 208 Ft.

NATUREXPO '96

The International Exhibition to be organized in the year of the Millecentenary fits worthily into the series of events that commemorate the settling of the Hungarians in this homeland.
The basic idea of Naturexpo '96 is: to develop such an approach and ethics in the relationship between man and nature which contribute to the fact that in the XXIth century the management with the reserves and values of nature become an integral part of the preservation of the nature.

The Hungarian Post Office is going to issue in the spirit of this basic idea and depicting the relationship between man and nature a representative series of postage stamps of small sheet format in the topic environmental protection.
The stamps with a face value of HUF 13.– show the following animals and plant: Hungarian long-horned wood-beetle (Ropalopus ungaricus), lynx (Lynx lynx), great egret (Egretta alba) and Siberian iris (Iris sibirica).

The small sheet has a total face value of HUF 208.–.
The series of stamps depicting this wonderful plant and the protected animals of our environment has been designed by graphic artist Kálmán Székely. The stamps produced in the State Printing Office Co. Ltd. in 800 thousand copies (200 thousand small sheets) will be issued by the Hungarian Post Office on August 12th 1996. The perforation size of the stamps is 43.2×29.58 mm.

18/1996

NATUREXPO '96

Die Internationale Ausstellung, die im Jahre des Millezentenariums veranstaltet wird, fügt sich auf eine würdige Art in die Serie, die der Ansiedelung des Ungartums in dieser Heimat gedenkt.
Die Grundidee von Naturexpo '96 ist: in dem Beziehungssystem von Mensch und Natur eine Anschauung und eine Ethik herauszuwickeln, die dazu beitragen, dass im 21. Jahrhundert die Bewirtschaftung mit den natürlichen Beständen und Werten zum integrierten Teil der Bewahrung der Natur werde.

Die Ungarische Post gibt im Geiste dieser Grundidee und durch die Vorstellung der Beziehungen zwischen Mensch und Natur eine repräsentative Postmarkenserie mit Kleinbogenformat im Themenkreis Naturschutz heraus.
Die Briefmarken mit einem Nennwert von Ft 13,– stellen die folgenden Tiere bzw. die Pflanze dar: ungarischer Holzbock (Ropalopus ungaricus), Luchs (Lynx lynx), Grossreiher (Egretta alba) und Sibirische Schwertlilie (Iris sibirica).

Der Kleinbogen hat einen Gesamtnennwert von Ft 208,–.
Die Markenserie, die diese wunderschöne Pflanze und die geschützten Tiere unserer Umwelt vorstellt, wurde vom Graphiker Kálmán Székely entworfen. Die in der Staatsdruckerei AG in 800 Tausend Exemplaren (200 Tausend Kleinbögen) gefertigten Briefmarken werden von der Ungarischen Post am 12. August 1996 herausgegeben. Die Briefmarken haben eine Perforationsgrösse von 43,2×29,58 mm.

Székely Kálmán

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 349-726

grafikusművész

ÉLET ÉS IRODALOM
1983 ÁPR 1

1021

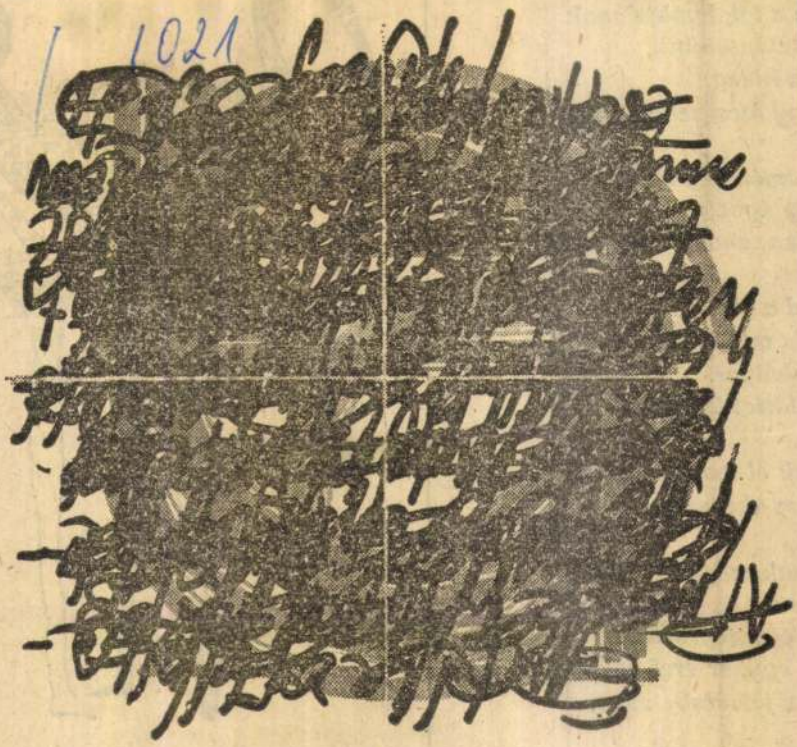

Székely Kálmán rajza

a tél, lombtalanok
tekintenünk,
s hideg.
gy átcsúszhassanak

emény ég alatt,
az égnek
an, ahogy a magzat,

d a gát,
és minden csupa vér,
ábályos.
löttet láttunk

nk el magunkért,
m akarom:
,
nak megszületni.
mint ez a tél,
éles fogsorunk
egykor érző fákba,
a feledésbe most.

Székely Kálmán

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

grafikusművel

ÉLET ÉS IRODALOM

1983 ÁPR 1

1021

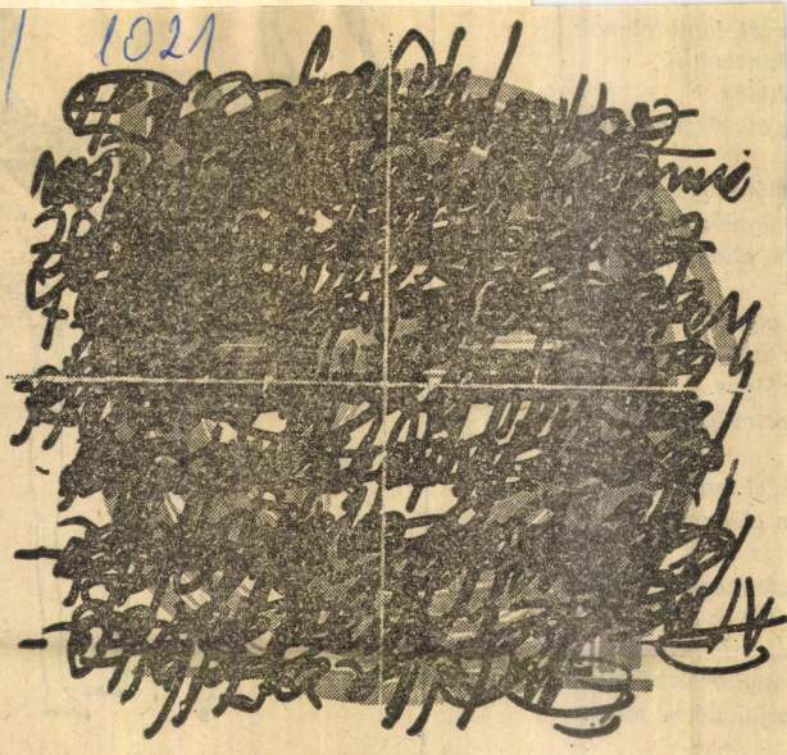

Székely Kálmán rajza

tél, lombtalanok
intenünk,
ideg.
átcsúszhassanak

ény ég alatt,
égnek
, ahogy a magzat,

a gát,
minden csupa vér,
ályos.
ttet láttunk

el magunkért,
akarom:

k megszületni.
int ez a tél,
les fogsorunk
gykor érző fákba,
feledésbe most.

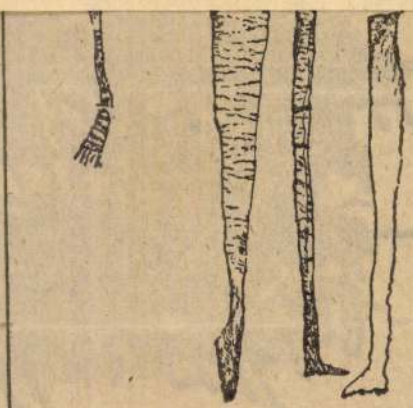

Székely Kálmán, grafikusművész

Ibos Éva: Képeslapok Békéscsabáról, az alkalmazott grafikai műveiztelepről.

Művészet, 1989. október, 14-old.

2 Székely Kálmán munkája

Introvertált exhibicionizmus

Apartmanház, Buda

„...1988-ban egy pillanatra úgy tűnt, sikerül egy nagyobb munkát megépíteni, ami referencia lehet további megbízásokhoz.
A telket (nem az itt bemutatott épületről van szó – a szerk.) mi „szereztük", a programtervünk lett a beruházás és az engedélyezés alapja.
Ám a beruházónktól a telek időközben külföldi kézre került, és a házat is a továbbiakban külföldiek tervezték feketén. Igazammal házaltam minisztériumokban, leendő kamarában, az ÉSZB-elnöknél, engedélyező hatóságnál. Mondták, más szelek fújnak, ne álljak ellen a külföldi tőkének, és mosolyogtak. Egy éve tartott a küzdelem, amikor a beruházó az egészet megelégelve tetőtéri műtermünk fizikai pusztulását jósolta további engedetlenségem esetén. Akkor megértettem, hogy vesztettem.
1990 őszén a Jászai téri villamosmegállóban várakozva, régi barátom szólt ki kocsijából, és a Török utcáig érve megbízott családi háza tervezésével.
Így lettem családiház-tervező.
Ma, okosan visszanézve, ez az egész történet kisszerű és nevetséges, de mégis szükségesnek tartottam elmondani."

(Elhangzott az N&n galériában, 2002. január 9-én rendezett kiállításmegnyitón.)

Építész tervezők:
Koris János DLA, Vizer Balázs

Építész munkatárs:
Székely György

Statika, talajmechanika:
Bencze Zoltán CÉH Rt.

Gépészet – külső közmű: Kálmán Zsolt Kálmán és társai Kft.

Elektromos tervező:
Sax Dezső Hochplan Kft.

Tűzvédelem:
Glück Gábor KOFIT Bt.

Vendéglátó technológia:
Szefcsik József

Kert, tereprendezés, út, parkoló:
Herzeg Ágnes Pagony Kft.

Akusztika: Torma József

Épületszerkezeti tervező:
Horváth Sándor Pataky és Horváth építésziroda

Épületfelügyelet:
Böjthe Ferenc

Fotó:
Häider Andrea, Zsitva Tibor

4

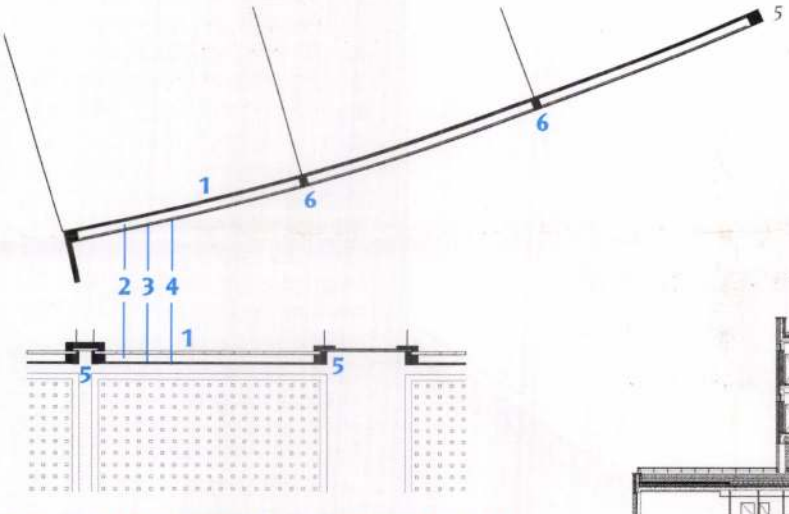

1. 12 mm hajlítható MDF hátlap
2. 33 mm légrés
3. 0,2 mm öntapadós akusztikus fátyol (Soundtex)
4. Gőzölt bükk felületű lemez (Locatelli Quadro 11)
5. 5/5 cm bükk keret
6. 3,3/3 cm bükk keret

1. Szuprematista főbejárat
2. Szegedi úti fák
3. Erkély mint faltagoló elem. A megoldás nem új (lásd például: West End moziszárnya), de itt a felugró falfelületen jól érvényesül
4. Tanácsterem
5. Az aula beakasztott hídszerkezete
6. Metszet a tanácstermen át

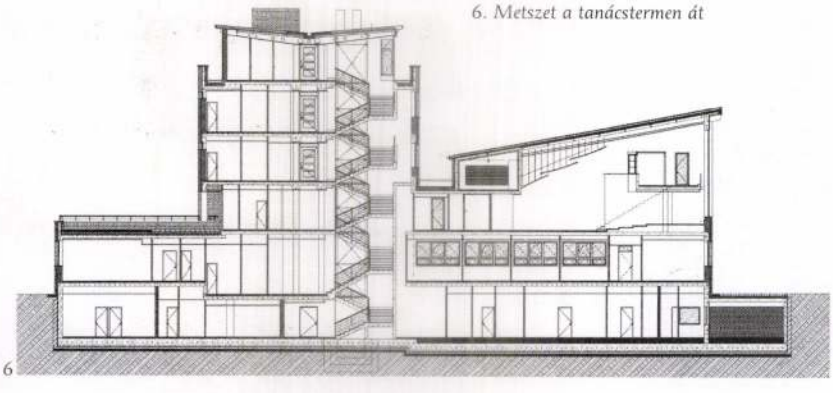

6

Az új ház

Koris és Vizer a megbízást meghívásos tervpályázaton nyerték el. Versenytársaik a második díjas Földi Zoltán, a harmadik díjas Varga Levente, illetve Schrammel Zoltán és Kismarty Lechner Egon voltak. A nyertes pályamű határozott szándéka volt, hogy a szolgai másolás helyett a régi épülettel egységes vizuális megjelenésű, azzal szerves egységet képező együttest hozzon létre. A területre vonatkozó RRT a meglévő épülethez kapcsolódóan, az építési vonalra szerkesztett L alakú beépítést javasolt. Az előírásokat és a főépítészi ajánlást betartva az L alakú beépítést biztosították, de az irodaszárnyat a meglévő épülettel párhuzamosan telepítették. Az egykori főbejárat és az új tömeg bütühomlokzata közötti azonosság az, ami Korisék megoldásában az idő feletti kapcsolatot megteremti, mivel a régi ház horizontális osztása a későbbi szalagablakok előképe, míg az új épület a nyílásszerkesztésében egyértelműen a lukarchitektúra, így a régitől megfogalmazott távolság mellett voksol.

Az új épületszárny két egységre oszlik. Az irodai tömb alá becsúszó „vasaló" a külön bejárattal és ügyfélforgalommal rendelkező szociális osztályt, félnyeregtetős egysége pedig a reprezentatív tanácstermet rejti. Koris és Vizer különleges gondot fordít a két tömeg elválasztására. A vasaló az irodai szárnytól eltérően szalagablakos, szerkezetében pedig a pillérek helyett oszlopok jelennek meg. A visszaugratott fa-üveg teraszok segítségével a két blokk valóban additív egységek plasztikájaként értelmezhető, ám a templom felől a tanácsterem csatlakozása már megoldatlan. Ez a hiányosság a belső térben, a főlépcsőház falváltásában is jelentkezik. A vasaló kertje rendkívül szellemes ötlettel süllyesztett, így külön bejárat adatott a házasságkötő teremnek és a bankettek szervezésére is alkalmas különteremnek. A kertművészeti attrakcióként megjelenő kontraaquincumi műromokról viszont már egy kicsit nehezebb nyilatkozni...

Az együttes telepítésének legnagyobb előnye, hogy a templom felé az épülettel határolt U alakú városi tér (21x26 méter) méreténél fogva alkalmas szabadtéri ünnepségek megrendezésére is. A Szegedi út felől épülettel elzárt fórum akusztikai adottságai mellett könnyed egységbe zárja a Béke tér parkját, a Szent László-templomot és Varga Tamás emlékhelyét. Koris és Vizer felismerte, és biztos kézzel használta ki azt az esélyt, hogy hatalmas városgeneráló erőt jelent egy olyan beruházás, mely helytartóság bizalmát is bírja.

1

2

3

Az eredetileg osztott tömeg helyett a jelenlegi téglánynak megfelelő, többször átdolgozott tervdokumentáció készült, ami azonban mindvégig megőrizte az 1930-as évek modern építészeti értékeit.

Paulheim számára előkép lehetett az Amszterdami iskola és a de Stijl mozgalom modern funkcionalizmusa, mely gondolkodásmódhoz a hazai építészet olyan kiemelkedő alkotásai kapcsolódtak, mint Szendrői Jenő Fehérvári úti rendelője, Gulyás Zoltán és Rimanóczy Jenő klinkerburkolatú OTP-lakóházai. A ténylegesen meglévő és történeti eszközökkel definiálható hazai és külföldi stíluskapcsolatok mellett az eredeti épület – a véletlennek köszönhető tömegformálása következtében – érdekes tradíciólánc részévé vált. Azzal, hogy nem jöhetett létre az eredeti L alakú beépítés, az épületet merev tengelyessége, zárt kubusa, a homlokzat reliefhatású, modernista allűrjei ellenére a történeti építészet reprezentatív középületeihez köti. A helytartóság Parlamenten, megyeházán, városházán, községházán (faluházán), mint tárgyi szimbólumokon keresztül reprezentált, gyakorolt és megvalósuló hatalma majd minden esetben ikontömörségű ar-chitektúrát eredményez. Olyan építészetet, amely piktogramon megjeleníthető és kitáblázható. Térképre rajzolható, mivel egyértelműen jelzi: „itt vagyok". Átvitt értelemben tehát rendkívül erős, képi szimbólumokon keresztül megjelenő történet, amely történet kevéssé építészeti, inkább szociális: a közösség és egy funkció, még élesebben a közösség és a hatalom viszonyának története. Az a történet, amely aszketikus tömörséggel jelenik meg a Felszállott a páva című népdalunkban. Ezeket a rögzült, kölcsönös viselkedési kódokra épülő viszonyrendszereket az egységesítő modern társadalommeg- váltó demokratizmusa jegyében – ahol tehette – felbontotta. Ez azonban, a szerencsétlen alapozási körülmények következtében, a XIII. kerületben hetven évvel ezelőtt nem történt meg, az elinduló alaprajzi szervezés ellenére sem „irodaház" épült. Koris Jánosék mai tervét paradox módon tehát a meg nem valósult korabeli pályázatok legitimálják. Feltehetjük azonban a kérdést: akkor hát mi változott az elmúlt hatvanhat év alatt? Hiszen a Reichstag újjáépítése óta tudjuk, hogy a hatalom átlátható, demokratikus volta építészetileg kifejezhető, sőt ennél összetettebb filozófiai gondolatok is megjelentek Zumthor vagy a dél-európai racionalisták munkáiban.

1. Helyszínrajz
2. A vasaló és a pilletető találkozása a boncasztalon. A tetőteraszos penthouseban a főépítészi iroda kapott helyett
3. Tanácsterem, integetőerkély

Wesselényi-Garay Andor

Egyes adatok szerint a fővárosban az építési engedélyek húsz százalékát a XIII. kerületben adják ki. E páratlan építési boom hátterét képző aktivitás egy jó ideje már az önkormányzatra is jellemző. Az elmúlt négy esztendőben önállóan megépített Vagyonkezelő (Vajai Tamás) és a Lehel téri piac (Rajk László) után szintén saját forrásból került sor a polgármesteri hivatal bővítésére. Ezzel, és a tér mikrokörnyezetét érintő beruházássorozattal a kerület érzelmi és építészeti központja végleg kettévált. Ha a Róbert Károly körút–Váci út sarokra álmodott felhőkaristolókért folytatott lobbyzás sikerrel jár, akkor olyan képbe zárható kerületi központ alakul ki, amely tompítani képes a metró közelsége által generált, a kerületre eddig meghatározó, ujjszerű fejlődéssel járó vizuális egyensúlyvesztést. Egy ilyen központ feledtetni tudja azt a fonákságot, hogy a tomboló architektúra és az áramló tőke ellenére a kerület a bejárati csomópontjait felettébb kérdéses városi tárgyakkal jelölte meg (piac, Sconto áruház). A fő közlekedési útvonalak inspirálta legújabb kori beruházásfilozófia a XIII. kerület esetén tehát városi léptékben értelmezendő, gigantomán „útifalu" kialakulásához vezetett, mely kínos pontossággal követte a nyugat-európai modelleket. E fejlesztési vonal melléktermékeként jött létre a már említett két alcentrum, melyek közül a Béke tér fokozódó önállósággal, városmorfológiai adottságokra is támaszkodva vállalja fel az érzelmi központ szerepét. A téren – Varga Tamás zöldbe ágyazott emlékhelyével, az 1929. őszén felszentelt Szent László-templom neogótikus téglaarchitektúrájával és az újonnan átadott önkormányzati szárnnyal – valóban olyan igazgatási egység alakult ki, ahol az egyenrangúan képviselt világi és a transzcendens mellett a személyes is megjelenhetett. Olyan városi együttesről beszélhetünk, mely a szomszédos kórház közelségével a működés alapfeltételét jelentő városi funkcióheterogenitás iskolapéldája. A Béke tér makrokörnyezete is azokat a változásokat mutatja, amely a mindig kívánatos urbanisztikai diverzitás irányába mutat. Hosszú hezitálás után nemrégiben adták át a rafinált architektúrát magában rejtő Észak-pesti Gázszolgáltatót, kicsit korábbi darab a Nyírő Gyula kórházban Marosi Miklós jegyezte elmepavilon, a kórház tömbjével szemben pedig dr. Fekete Lajos – nevében megmosolyogtatóan ambiciózus, a legújabb kori lakótelepek archetípusát felmondó – Central Parkja épül.

A régi ház

A XIII. kerület magdolnavárosi elöljáróság terveire a Székesfőváros 1936-ban nyilvános tervpályázatot hirdetett. Az I. díjat Kovács Ferenc székesfővárosi mérnök nyerte el, aki a területre Z formájú épületet képzelt. A II. díjat Paulheim Ferenc építész és a társtervezőként megbízott Szabó Lajos statikus kapta. A székesfőváros polgármestere és a XIII. kerületi ügyosztály tanácsnoka hosszú vita után a korszerű terv mellett döntött. Így kapta a tervezési megbízást a II. díjas terv, ami végül megépítésre került. A talaj vizsgálatakor azonban agresszív talajvizet találtak, ami az eredetileg L alakú épületet oly mértékben megdrágította, hogy a tervek módosítására kényszerültek.

1. Régi épület
2. Bővítmény: ügyfélforgalmi irodák
3. Bővítmény: szociális osztály, tanácsterem, az alsó szinten házasságkötőterem

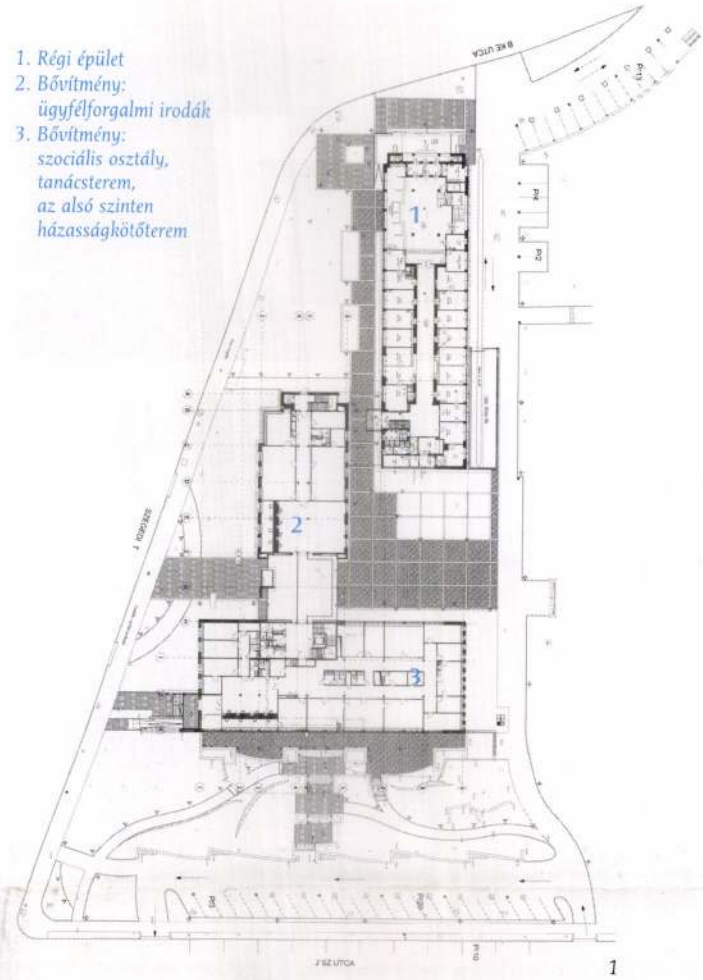

1

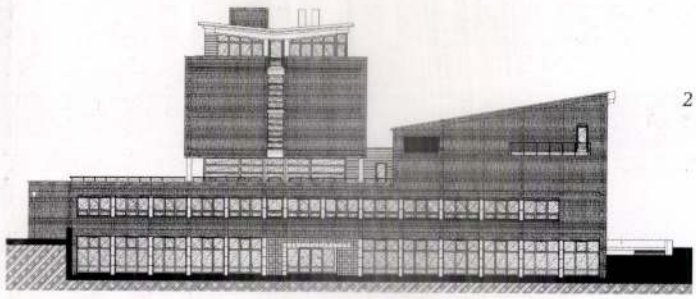

2

3

A DUNA GALÉRIA
(Budapest XIII., Pannónia u. 95.)
tisztelettel meghívja Önt
2002. december 18-án 17 órára

SZÉKELY J. J. szobrász

Szellemi kárpótláskísérlet, fedezettel

c. kiállítására.

Megnyitja: **BODOR PÁL** *író*

Közreműködik: **BÁLINT MÁRTA** *színművész*

„*Székesfehérvári Nemzeti Emlékhely*" tervét ismerteti a szerző

A művek létrehozását az égadta világon senki nem támogatta.
„*Én úgy gondolom, hogy a kultúra támogatja a társadalmat, a nemzetet, az emberiséget. Ebből kell kiindulni.*" (Sz. J. J., 1995)

Megtekinthető:
2003. január 5-ig, hétfő kivételével, naponta 10-18 óráig.

E kiállítás létrejöttét a MAOE és a Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány (szoborszállítás nélkül) tette lehetővé.

DUNA GALÉRIA

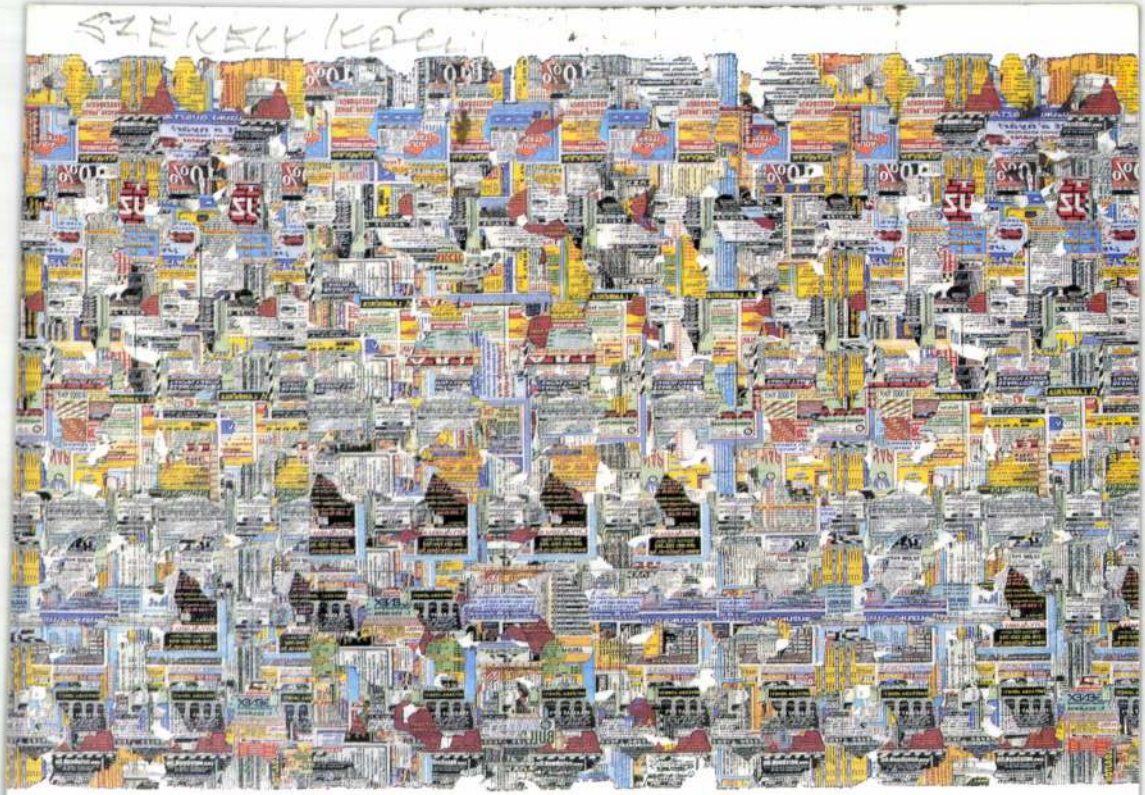

KORTÁRS GALÉRIA

Tisztelettel
meghívjuk
Önt és családját
a Pintér Sonja Galériába
2001. szeptember 14- én
pénteken 17 órára.

Székelyi Kati

képzőművész kiállítását

SULYOK MIKLÓS
művészettörténész
nyitja meg.
A megnyitó után
kötetlen beszélgetésre
nyílik lehetőségünk
a művésszel
a galéria
kávézójában.

Pintér Antik 1055 Bp., Falk Miksa u. 10. Tel/Fax: 311-3030 Nyitva: hétfőtől péntekig 10-18 óráig,

SZÉKELY KATI

A HUNGART VIZUÁLIS MŰVÉSZEK KÖZÖS JOGKEZELŐ TÁRSASÁGA EGYESÜLET ÉS A VIGADÓ GALÉRIA MEGHÍVJA ÖNT

A HUNGART EGYESÜLET 2000. ÉVI ÖSZTÖNDÍJAS MŰVÉSZEI

ALMÁSY ALADÁR
KÉPZŐMŰVÉSZ
BALLA ANDRÁS
FOTOGRÁFUS
CSÍKVÁRY PÉTER
KÉPZŐMŰVÉSZ
LÉVAY JENŐ
KÉPZŐMŰVÉSZ
SZÉKELYI KATI
KÉPZŐMŰVÉSZ
VERECZKEY SZILVIA
IPARMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

2001. OKTÓBER 19-ÉN PÉNTEKEN 17 ÓRAKOR A VIGADÓ GALÉRIÁBA (BUDAPEST, V. VIGADÓ TÉR 2.)

A KIÁLLÍTÁST MEGNYITJA: **DR. KESERÜ KATALIN** MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ, AZ ERNST MÚZEUM IGAZGATÓJA

A KIÁLLÍTÁS RENDEZŐJE: **LACZKÓ IBOLYA** MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

MEGTEKINTHETŐ: 2001. NOVEMBER 4-IG HÉTFŐ KIVÉTELÉVEL NAPONTA 10-18 ÓRÁIG.

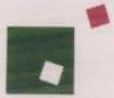

H·U·N·G·A·R·T

vitéz FODOR ÁRPÁD
BUDAPEST
IX. RÁDAY-UTCA 43.

Képző- és Iparművész Vitézek
kiállításának tárgymutatója.

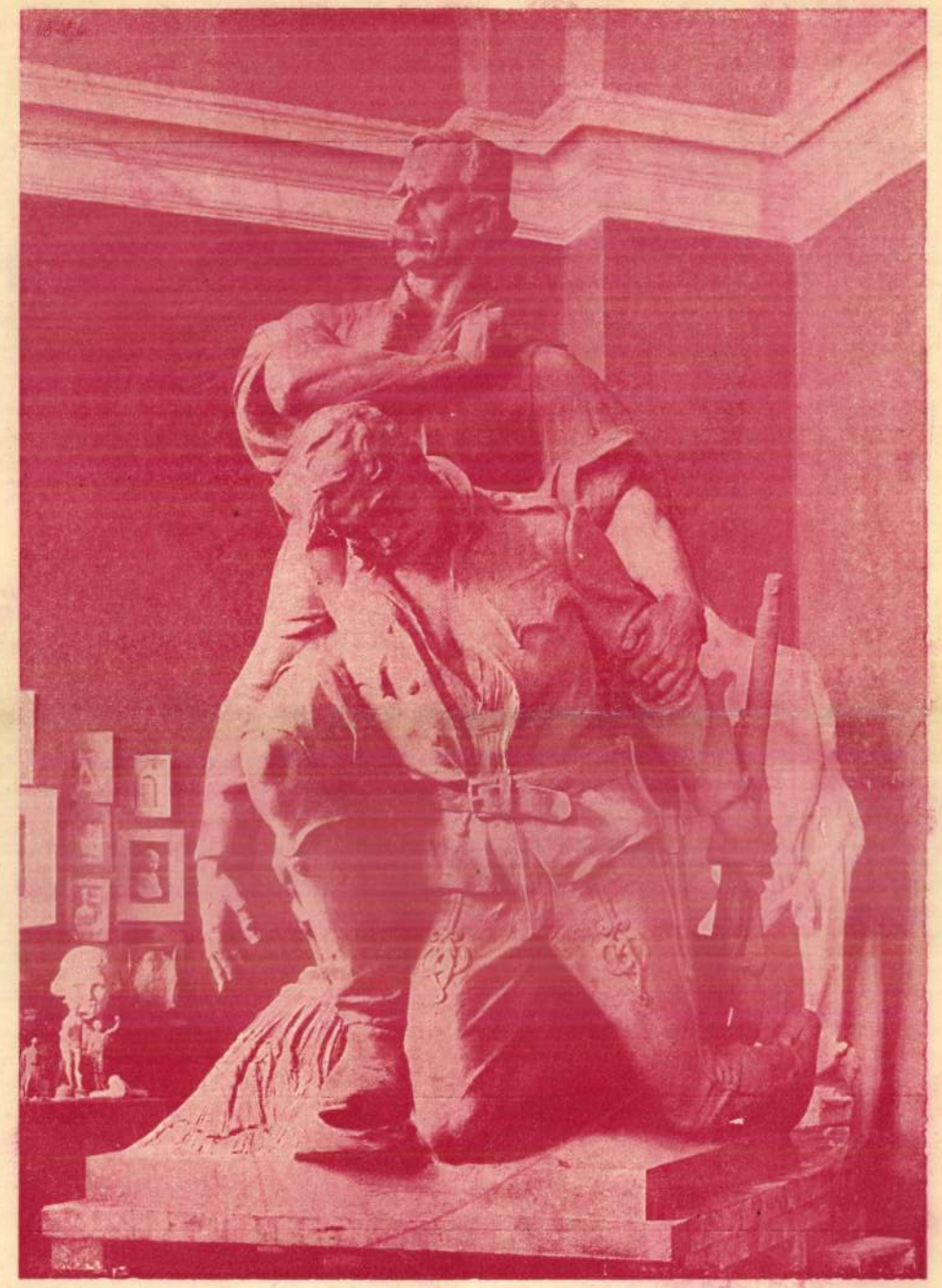

HŐSI EMLÉK
VITÉZ SZÉKELY KÁROLY SZOBRÁSZMŰVÉSZ ALKOTÁSA

Bp. 1933.

viléz TÉCSY LÁSZLÓ szobrászmüvész. 1892-ben született Gyulán. Érettségi után az Iparmüvészeti Iskolában tanult. Az orosz harctéren 1915-ben hadifogságba került, ahol főként plaketteket mintázott. Innen való az Orosz Templom cimü munkája, mellyel először szerepelt a Mücsarnokban 1920-ban. Azóta annak állandó kiállitója, tagja a Képzőmüvészek Egyesületének, müvésztagja a Képzőmüvészeti Társulatnak, titkára a gyulai Müvészegyesületnek. Vidéki kiállitásokon több dijat nyert. Dürer-plakettje a nürnbergi muzeumban, Thán-plakettje és önarckép-érme a Nemzeti Muzeumban van. Gyulán áll Göndöcs-bronzszobra, Karácsonyi történettudós emléktáblája, háborus emlékműve a 2-es honvédek emlékére. Közel száz plakettje, érme és portréja közül megemlitjük Tormay Cecile plakettjét, P. Gulácsy Irén nemsokára kiállitásra kerülő szobrát.

Cime: Gyula.

KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZ VITÉZEK KIÁLLITÁSÁNAK TÁRGYMUTATÓJA

BUDAPEST, 1933. DECEMBER HÓ 8—11

A BUDAI VIGADÓBAN

A BIRÁLÓ BIZOTTSÁG TAGJAI:

VITÉZ LÁCZAY OSZKÁR
MARÓTHY-MAYOR JENŐ
VASTAGH GYÖRGY

SZERKESZTI: VITÉZ GÁL CSABA FELELŐS: VITÉZ FEHÉR XAVÉR FERENC

41.	— Bevégezetlen.	Eladó: P	40
42.	— A kassai dóm.	Eladó: P	25
43.	— Dolce far niente.	Eladó: P	400
44.	— Reggel a Dunán.	Eladó: P	300
45.	— Mécs László arcképe.	Eladó: P	30
46.	— Képmás.	Nem eladó.	
47.	— Képmás.	Nem eladó.	

FESTŐMŰVÉSZEK.

48.	vitéz BIHARY ISTVÁN: Falusi udvar.	Eladó: P	50
49.	— Kisgyőr főutcája.	Eladó: P	60
50.	— Hárosszíget.	Eladó: P	60
51.	— Borpince.	Eladó: P	50
52.	— Kerekeskut.	Eladó: P	40
53.	— Tanulmányfej.	Nem eladó.	
54.	— Tanulmányfej.	Eladó: P	50
55.	— Tanulmányfej.	Nem eladó.	
56.	— Tanulmányfej.	Nem eladó.	
57.	— Tanulmányfej.	Eladó: P	60
58.	vitéz DARVASSY ISTVÁN: Fürdőzők.	Eladó: P	250
59.	— Tiszapart.	Eladó: P	250
60.	— Parasztszoba.	Eladó: P	250
61.	— Borulás	Eladó: P	80
62.	— Nyári tájkép.	Eladó: P	250
63.	— Aratók.	Eladó: P	500
64.	— Halászok a Tiszán.	Eladó: P	800
65.	vitéz ERDÖS JÁNOS: Szent Imre.	Eladó: P	120
66.	— Sárközi leány.	Eladó: P	50
67.	— Cigányasszony.	Eladó: P	250
68.	— Tanulmányfej	Eladó: P	30
69.	— Napraforgós csendélet.	Eladó: P	60
70.	— A pásztorok.	Eladó: P	15
71.	— Sióparti füzfa.	Eladó: P	80
72.	— Szekszárdi tájkép.	Eladó: P	100
73.	— Szent Imre.	Eladó: P	30
74.	vitéz FEKETEHÁZY GYULA: Vágy.	Eladó: P	300
75.	— Apacsleány.	Eladó: P	800
76.	— Hontalan.	Eladó: P	600
77.	— Fekvő akt.	Eladó: P	800
78.	— Férfiarckép. (Magántulajdon.)	Nem eladó.	
79.	— Férfi tanulmány.	Eladó: P	300
80.	— Női tanulmány.	Eladó: P	400
81.	— Orgonák.	Eladó: P	200
82.	— Tabáni részlet.	Eladó: P	300
83.	— Falurészlet.	Eladó: P	100
84.	vitéz GALÁNTHAY GLOCK TIVADAR: A reichstadti herceg mint magyar ezredes.	Eladó: P	1.200
85.	vitéz JUHÁSZ JENŐNÉ RÁTH OLGA: Kora tavasz.	Eladó: P	100
86.	— Öreg ház udvara.	Eladó: P	180

vitéz PATAKY FERENC festőművész. 1897. augusztus hó 17-én született Budapesten. Tanulmányait az Iparművészeti, majd a Képzőművészeti Főiskolán végezte.

1927. év óta állandó kiállitója a Műcsarnok és Nemzeti Szalonnak. Külföldi reprezentativ kiállitásokon szerepelt Stockholmban, Oslóban, Malmőben, Barcelonában, Velencében, Japánban Tokióban és Nagojában. Itthon az összes nagyobb vidéki városban.

Több grafikai dijat, kitüntető elismerést nyert 1924, 1928, 1929, 1932. években.

A m. kir. hadtörténelmi muzeumban és a szombathelyi muzeumban van egy-egy képe.

Több grafikai munkája van a Kormányzó Ur Öfőméltósága, Benito Mussolini, Borah szenátor, Lord Rothermere, Edmonds Harmsworts stb. méltóságok gyüjteményében.

Müvésztagja az Országos Magyar Képzőművészeti Társulatnak, a Magyar Képzőművészek Egyesületének, a Magyar Képzőművészek Országos Szövetségének és alapitó tagja a Nemzeti Szalonnak.

Müterme: Budapest, VII. Murányi-u. 8.

---

vitéz PÉTERFY LAJOS. Született 1894. évben Salgótarjánban, a Müegyetemen az épitészi fakultást végezte. Több kiállitáson vett részt.

Cime: Budapest, I., Gellérthegy-u. 6.

---

néhai vitéz SOMOS ISTVÁN BÁLINT. Grafikus művész 1893 dec. 12-én született Pozsonyban. Reáliskolai tanulmányai után az Orsz. M. Kir. Iparművészeti iskolába lépett ott a háboru kitöréséig a grafikai szakosztálynak volt igen tehetséges növendéke. 1914. év nyarán kitört világháboru azonban elszólitotta őt az intézettől. Harctérre vonult, ahonnan sulyos sebesüléssel tért haza. Majd felépülvén, ismét a frontra ment. Bátor magatartásával számos kitüntetést szerzett. Mint tart. főhadnagy rokkantan szerelt le. Az összeomlás Pozsonyban éri, ahol nemcsak művészetével, de fiatal magyar szivének minden dobbanásával a magyarság ügyének szolgálatába állt. Veszélyt nem ismerve, szervezi meg legnehezebb években a felvidéki magyarságot. Lantjával, mint egykor Tinodi Lantos Sebestyén járja a magyar városokat és dalaival hitet, reményt önt a csüggedő magyar lelkekbe. Azután előadásokat tart időt fáradságot nem kimélve. A kényszeritő körülmények hatása alatt azonban el kell hagynia Pozsonyt.

1921/22. tanévben folytatta és fejezte be grafikai tanulmányait az Iparművészeti iskolában, mint Helbing Ferenc professzornak, a kiváló grafikus művésznek egyik legtehetségesebb és legszebb jövőt igérő növendéke. Akkor nyerte Iparművészeti grafikai oklevelét. Az osztrák megszállás folytán kisebb hazájából Kismartonból is távoznia kell.

Családi költségen járja be Olaszországot és Rómát. Közben egymásután kerülnek ki keze alól a legtalentumosabb grafikai alkotások. Állami ösztöndíjjal két évet tölt a Bécsi Kollegium Hungaricumban. Ellátogat Erdélybe, kivált a Fekete-Kőrös vidékére, majd Tolna megyébe, ahol a népművészetet tanulmányozza. Mindezen sok ambiciónak és jeles tehetségnek 1931 augusztus havában váratlanul vetett véget a halál, mely könnyen győzedelmeskedett a sok nélkülözésben legyengült szervezete felett. Műveivel szerepelt az 1930. évi Nemzetközi Képzőművészeti kiállításon Veneziában és Monzában, valamint a magyar művészek 1931. évi Tokiói kiállításán.

---

viléz SZEREDA BÉLA. Született Ujaradon, Temes vármegyében. Podolini Volkmann Arthur festőiskolájában végezte tanulmányait.

1926. év óta a Nemzeti Szalon, ifj. Szinyey Merse Pál társaság és a Műcsarnok több kiállításán vett részt.

Cime: Pestszenterzsébet, Lázár-u. 20. szám.

---

viléz SZÉKELY KÁROLY szobrászművész. Született Marosvásárhelyt 1880. Szaktanulmányát az Iparművészeti Főiskolán kezdte, hol három dijat nyert és jeles eredménnyel végezte az iskolát. Utána állami ösztöndijjal a párisi akadémián folytatta tanulmányait. 1907-ben hazajött s a budapesti királyi szobrászati mesteriskola ösztöndijas növendéke lett, hol Strobl Alajos professzor volt a mestere.

1908-ban elnyerte a mesteriskola 2000 koronás állami nagydiját. A mesteriskola elvégzése után ismét külföldön, Bruxelles, Anglia, Olaszország és Hollandiában folytatta tanulmányait.

1912-ben jött haza Budapestre s lelkes művelője a faj-magyar és klasszikusan szép plasztikának.

Főbb művei: Hászler-család, Kienle Gyuláné, Papp Elek volt orsz. gy. képviselő siremlékei a budapesti temetőkben, Miksa Zsuzsanna siremléke a nagyenyedi és Biró Józsefnéé a kolozsvári temetőben. A marosvásárhelyi Rákóczi szobor, dr. Horthy Szabolcs plakettje a Kormányzó Ur Őfőméltósága tulajdonában és még számos mellszobra és plakettje.

Nevezetesebb hősi emlékei: Szarvas, Edelény (mellyel pályázaton első dijat, a honvédelmi miniszter diját nyerte el), Törökszentmiklós, Csaják, Kunmadaras, Dombegyháza, Tiszasüly, Sióagárd, Szilsárkány, Marcaltő stb. stb.

Tagja az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat törzs- és társtagok testületének.

Műterme: Budapest, I. Ybl Miklós-tér 3. Várbazár.

SZOBRÁSZOK.

1.	viléz SZÉKELY KÁROLY: Törökszentmiklósi hősök emléke	Eladó: P	6.000
2.	— Az élet alkonyán.	Eladó: P	16.000
3.	— Sas.	Eladó: P	2.500
4.	— Esti ima.	Eladó: P	2.000
5.	— Akarat.	Eladó: P	2.000
6.	— Zirzen Janka emléktábla az Erzsébet Nőiskolában.	Nem eladó.	
7.	— Huszár Adolf szobrászművész arcmása.	Eladó: P	700
8.	— Reggel.	Eladó: P	1.000
9.	— Drapériás női alak.	Eladó: P	4.500
10.	— Női torzó.	Eladó: P	200
11.	— Hősiemlék tervezet.	Nem eladó.	
12.	— Leányközépiskolai vándordij.	Nem eladó.	
13.	— Leveldi Kozma Ferencné urnő képmása	Nem eladó.	
14.	— Hermann Ottó ornithologus.	Eladó: P	1.900
15.	— Munkás.	Eladó: P	1.000
16.	— Dr. Ravasz László püspök arcképvázlata	Eladó: P	300
17.	viléz NESZTHYNÉ HAICH ERZSÉBET: Leszámolás.	Eladó: P	3.000
18.	— Merengő.	Eladó: P	2.400
19.	— Szégyenkező.	Eladó: P	100
20.	— Vénus.	Eladó: P	200
21.	— Gida	Nem eladó.	
22.	— N. E. képmása	Nem eladó.	
23.	— F. L. képmása.	Nem eladó.	
24.	— v. N. E. képmása	Nem eladó.	
25.	— H. S. képmása	Nem eladó.	
26.	— Gusztinéni.	Eladó: P	200
27.	— Zephir.	Eladó: P	250
28.	— Soproni Széchenyi emléktábla.	Nem eladó.	
29.	— Elefánt.	Eladó: P	70
30.	— Szőts Ernő emlékplakett.	Nem eladó.	
31.	— Endres György plakett.	Nem eladó.	
32.	viléz TÉCSY LÁSZLÓ: A gyulai Göndöcs-szobor feje.	Eladó: P	120
33.	— Néhai Thán Károly professzor.	Eladó: P	80
34.	— Rothermere lord.	Eladó: P	120
35.	— Gyulai vár.	Eladó: P	80
36.	— viléz Nagybányai Horthy Miklós.	Eladó: P	120
37.	— Vitézi plakett.	Nem eladó.	
38.	— Kis váromanyos.	Nem eladó.	
39.	— Orosz templom	Eladó: P	80
40.	viléz BAJOR (Bayer) ÁGOST: A palermói dóm.	Eladó: P	60

Kiállítási 1892/13

134.	— Parkrészlet	Eladó: P	200
135.	— Cseresznyefa ősszel	Eladó: P	120
136.	— Rőzsevivő	Eladó: P	100
137.	— Az árok télen	Eladó: P	1.200
138.	— Muskátlik és petuniák	Eladó: P	200
139.	— A juhász	Eladó: P	1.000
140.	— Vörös lombok a Remetehegyen	Eladó: P	300
141.	— Őszi hangulat Budán	Eladó: P	600
142.	— Szappanvirágok	Eladó: P	1.000
143.	— Sárguló bokor, ködben	Eladó: P	200
144.	— Alföldi táj	Nem eladó.	
145.	— Faluvége télen	Eladó: P	150
146.	— Zuzmarás tél	Eladó: P	300
147.	— Zuzmarás fák Budán	Eladó: P	1.600
148.	— Ősz a Hármashatárhegyen	Eladó: P	900
149.	— Őszi napsütés a hegyekben	Eladó: P	150
150.	vitéz NEMES IMRE: Önarckép, tanulmány, idő 1 óra	Nem eladó.	
151.	— Arcképtanulmány, idő 2 óra	Nem eladó.	
152.	— Arcképtanulmány, idő 2 óra	Nem eladó.	
153.	— Arcképtanulmány, idő 3 óra	Nem eladó.	
154.	— Kiss Endre bankigazgató arcképe	Nem eladó.	
155.	— Tanulmányfej, idő 2 óra	Nem eladó.	
156.	— Tanulmányfej, idő 2 óra	Nem eladó.	
157.	— Tanulmányfej, idő 4 óra	Nem eladó.	
158.	— Tanulmányfej, idő 2 óra	Nem eladó.	
159.	— Tanulmányfej, idő 2 óra	Nem eladó.	
160.	vitéz OLÁH JÓZSEF: »Cséplés után«	Eladó: P	80
161.	— Nyári napsütés	Eladó: P	150
162.	— »Alföldi táj«	Eladó: P	60
163.	— »Hajók a Dunán«	Eladó: P	60
164.	vitéz karstenfelsi és hegyaljai PACOR JÓZSEFNÉ: Dáliák	Nem eladó.	
165.	— Parlament	Nem eladó.	
166.	— Paprika	Nem eladó.	
167.	— Halak és gombák	Nem eladó.	
168.	— Cseresznye	Nem eladó.	
169.	— Gastein	Nem eladó.	
170.	— Mimózák	Nem eladó.	
171.	— Gasteini részlet	Nem eladó.	
172.	— Rózsák	Nem eladó.	
173.	— Tulipános láda	Nem eladó.	
174.	— Rózsák	Nem eladó.	
175.	— Gyöngytyuk	Nem eladó.	
176.	vitéz PATAKY FERENC: »Tabáni részletek«	Eladó: P	120
177.	— »Halászok.«	Eladó: P	130
178.	— »Nehéz felhő.«	Eladó: P	300
179.	— »Bakonybéli részletek.« (3 drb.)	Eladó: P	75
180.	— »A legyező.«	Eladó: P	100
181.	— »Királyi vár a Tabánnal.«	Eladó: P	80

vitéz nemes JUHÁSZ JENŐNÉ RÁTH OLGA. Született Budapesten. Tanulmányait az Iparművészeti Főiskolán és Udvary Géza tanárnál végezte. Kiállító művésze a Műcsarnoknak és a Nemzeti Szalonnak.

Cime: Budapest I., Mártonhegyi-út 52.

---

vitéz KATONA MIHÁLY. Szegeden született 1877-ben. Az ép. ip. iskolában nyert végbizonyitványt. Az építészi és építőmesteri tanulmányait édesatyja (néhai Katona Mihály Céh-beli építőmester) irodájában folytatta. Építőmesteri vizsgát 1900-ban tett. Baumhorn Lipót müépitész irodájában dolgozott 7 évig.

Tanulmányokat végzett Ausztriában (1909), Olaszországban (1911), Szerbiában (1914), Oroszországban (1915), Svájcban (1926) stb. stb. Számos középületet, bérházat, villát, mauzóleumot tervezett, illetve épitett, — sok pályadijat nyert.

A XII. nemzetközi építészkongresszus kiállitásán dicsérő oklevéllel tüntették ki 1930-ban. Az Országos Iparos Szövetség 1931-ben 30 évi munkássága elismeréséül a nagy aranyérmet és diszoklevelet adományozta.

Tagja a Mérnöki Kamarának, alapitó tagja a Magyar Mérnöki és Építész Egyletnek, választmányi tagja a Magyar Építőmesterek Egyesületének.

Cime: Budapest, I., Horthy Miklós-út 152.

---

vitéz KEMÉNY SIMON. Szabadkán született. Éber Sándor festőművész tanitványa. 1908-ban Zomborban, 1930-ban Kaposvárott szerepelt tárlaton, mindkét helyen diszoklevelet nyert. A kaposvári kiállitás a Berzsenyi Dániel Irodalmi és Művészeti Társulat (székhelye Kaposvár) tavaszi tárlata volt.

Cime: Baja.

Dr. vitéz KIRÁLY ANDORNÉ LADÁNYI LIA. Visken, Máramaros vármegyében született. Tanulmányait Budapesten végezte. A Képzőművészeti Főiskolán rajztanárnői oklevelet szerzett. Mint tehetséges növendék ösztöndijat nyert. A főiskola elvégzése után külföldön folytatta tanulmányait. Rajzainak, festményeinek nagy részét külföldiek vásárolták meg.

Cime: Debrecen, Simonyi-ut 34.

---

vitéz KOMÁRNOKY GYULA. Ujpesten született. Tanulmányait a budapesti Képzőművészeti Főiskolán végezte. Két izben küldötte a Főiskola a nyári szünidőben a szolnoki művész-telepre. A háboru előtt mint »Apponyi collégista« továbbképzős volt a főiskolán, ugyanakkor óraadó tanár Budapesten az I. ker. állami tanitóképző-intézetben.

Tanulmányai elvégzése után rövidesen bevonult katonának (1914. jul. 27.). Leszerelése után tanári müködését folytatta Budapesten.

A »Magyar Képzőművészek Egyesületé«-nek rendes tagja, a Műcsarnokban 1923 óta állit ki. Több időszaki kiállitáson vett részt. Szappanvirágok, Az árok télen, Zuzmarás tél, A juhász stb. képeiről elismerő kritikák jelentek meg. Egyik rózsalugasos képe József főherceg őfensége tulajdona.

Cime: Budapest III., Perényi-ut 2173. Hrsz. (Remetehegy.)

---

vitéz NEMES IMRE. Szül. Marosvásárhelyt 1888-ban. Középiskoláit a marosvásárhelyi róm. kath. státus-gimnáziumban végezte. Utána Kolozsvárt volt önkéntes, majd 1914. juniusában rajztanári oklevelet szerzett a Képzőművészeti Főiskolán. 1914. augusztus 8-tól 1918 november 17-ig hadiszolgálatot teljesitett. 1920 óta a kisujszállási ref. Horthy reálgimnázium rajztanára.

Mint III. éves főiskolai növendék egy aquarell arcképet állitott ki a Műcsarnok 1913. évi tavaszi tárlatán. Számottevő művészi munkásságot csak 1926 óta folytat kizárólag az arcképfestés terén. Az itt szereplő művei az elmult 7 esztendő terméséből valók.

Cime: Kisujszállás, Reálgimnázium.

---

vitéz NESZTHYNÉ HAICH ERZSÉBET. Budapesten született. Tanulmányait az Iparrajziskolában végezte (felnőtt korában) mint rendkivüli növendék. Később Pásztor János növendéke lett. Négy év óta szobrászkodik. Szobrokat a Műcsarnokban, kerámiai müveket pedig az Iparmüvészeti Társulat kiállitásain állitott ki.

Cime: Budapest II. Trombitás-u. 25.

---

vitéz OLÁH JÓZSEF. Született Székesfehérvárott 1896. április 11-én. Tanulmányait az Orsz. Iparmüvészeti Főiskolán végezte (háborus szolgálata miatt az oklevelet 1924. évben szerezte meg). 10 éve a székesfehérvári ipariskolánál működik mint rajztanár.

Munkáival több izben szerepelt Székesfehérvárott, a kaposvári Berzsenyi Dániel Irodalmi és Művészeti Társaság tárlatain, hol 1928. évben dicsérő elismerést, 1930. évben pedig ezüst érmet nyert Őszi táj cimü olajfestményével. A fenti társaság keretében Budapesten 1931-ben a Nemzeti Szalon csoportkiállitásán vett részt, 1932-ben pedig a Szombathelyen rendezett tárlaton.

Cime: Székesfehérvár, Gyümölcs-utca 41.

87.	— Tabáni részlet	Eladó: P	80
88.	— Ósdi házak	Eladó: P	180
89.	— Cipő utca	Eladó: P	250
90.	— Falusi udvar	Eladó: P	80
91.	— Krizantémum	Eladó: P	200
92.	— Régi butorok	Eladó: P	250
93.	— Biedermeier szoba	Eladó: P	250
94.	— Jüsel	Eladó: P	350
95.	— Peoniák	Eladó: P	250
96.	— Régi udvar	Eladó: P	160
97.	— Tavaszi virágok	Eladó: P	220
98.	— Szobasarok	Eladó: P	200
99.	— Őszi virágok	Eladó: P	200
100.	— Tavaszi szinek	Eladó: P	160
101.	— Tavasz a Mártonhegyen	Eladó: P	160
102.	— Tabáni utca	Eladó: P	160
103.	— Paraszt bokréta	Eladó: P	300
104.	— Udvar az Aranyhalas utcában	Eladó: P	160
105.	Dr. vitéz nemes JUHÁSZ JENŐ: Place Maubert	Eladó: P	120
106.	— Tavasz a Luxemburg kertben	Eladó: P	240
107.	— Fehők	Eladó: P	120
108.	— Az $^1/_{40}$ visszaiopja lövegeit az oroszoktól	Eladó: P	300
109.	— A pótlás	Eladó: P	300
110.	— Fasor	Eladó: P	600
111.	— Budai kioszk	Eladó: P	400
112.	— Estefelé	Eladó: P	250
113.	— Vasárnap délelőtt	Eladó: P	250
114.	— Balaton	Eladó: P	150
115.	— Párizsi utca	Eladó: P	100
116.	vitéz KEMÉNY SIMON: Naplemente a Kamarás-Dunán, Baja	Eladó: P	50
117.	— Hadak utján, Genova	Eladó: P	50
118.	— Hadak utján, Éjjeli támadás, Chirow	Eladó: P	60
119.	— Hadak utján, Chirow	Eladó: P	60
120.	— Hadak utján, Napfelkelte a Kárpátokban	Eladó: P	40
121.	— »Hadak utján, Campoformido«	Eladó: P	50
122.	— Hadak utján, Selo	Eladó: P	60
123.	Dr. vitéz KIRÁLY ANDORNÉ, LADÁNYI LIA: »Vontatás«	Nem eladó.	
124.	— »Peoniák«	Eladó: P	100
125.	— »Ilka«	Eladó: P	400
126.	vitéz KOMÁRNOKY (Klaudy) GYULA: Holdas éjszaka a kertben	Eladó: P	150
127.	— Nyári éj	Eladó: P	150
128.	— Téli napsütés	Eladó: P	150
129.	— Őszi délután	Eladó: P	80
130.	— Havazás után	Eladó: P	200
131.	— Virágzó mandulafák	Eladó: P	150
132.	— Enyhe tél	Eladó: P	60
133.	— Zuzmarás téli délután	Eladó: P	80

230.	— Fraknó vára.	Eladó: P	96
231.	— Biharmegyei részlet.	Eladó: P	120
232.	vitéz SZEREDA BÉLA: Falu végén.	Eladó: P	60
233.	— Virágok.	Eladó: P	200

MŰÉPITÉSZEK.

234.	vitéz IRSY LÁSZLÓ: Üdülőház terve Balatonakaratlyán.	Nem eladó.	
235.	— Kapu egy bérvillában	Nem eladó.	
236.	— Bérvilla a Gyarmat-utcában.	Nem eladó.	
237.	— A csepeli róm. kath. plebánia templom terve.	Nem eladó.	
238.	— Vitézi társasház terve.	Nem eladó.	
239.	vitéz KATONA MIHÁLY: Tüzérek hősi emlékműve pályaterv.	Nem eladó.	
240.	— Szegedi fogadalmi templom tér kiképzési tervpályázat.	Nem eladó.	
241.	— Pancsovai ev. ref. templom I. díjas pályaterve.	Nem eladó.	
242.	— Családi sírbolt a rákosi temetőben.	Nem eladó.	
243.	— Genfi népszöv. palota pályaterve.	Nem eladó.	
244.	— Gárdonyi mausoleum pályatervei.	Nem eladó.	
245.	— Hercegprimási palota pályaterve.	Nem eladó.	
246.	— Zalaegerszegi II. templom pályaterve.	Nem eladó.	

IPARMŰVÉSZEK.

247.	vitéz NESZTHYNÉ HAICH ERZSÉBET: Ebédlő szőnyeg.	Nem eladó.	
248.	vitéz MÁTYÁSI BRUNÓ: Secretaire.	Eladó: P	7.500
249.	vitéz ERDŐS JÁNOS: Vitézi családfa.	Eladó: P	20
250.	— Vitézi földtartó.	Eladó: P	80
251.	vitéz FEHÉR XAVÉR FERENC: Kis szőnyeg.	Nem eladó.	
252.	— Párna (négyszegletű fehér alappal).	Megrendelhető.	
253.	— Párna (négyszegletes).	Megrendelhető.	
254.	— Textiltervrajzok.	Megrendelhető.	
255.	— Iriszes párna.	Megrendelhető.	
256.	— Textiltervrajzok.	Megrendelhető.	
257.	— Textiltervrajzok.	Megrendelhető.	
258.	— Ovális párna.	Megrendelhető.	
259.	— Párna (hosszukás).	Megrendelhető.	
260.	— Pávaszemes összekötő szőnyeg.	Magántulajdon.	
261.	— Gobelin tálca.	Nem eladó.	
262.	— Szőnyegterv.	Megrendelhető.	

vitéz BAJOR ÁGOST Esztergomban 1892-ben született. Középiskoláit ugyanott végezte. Pesten a Rajztanárképző Főiskolán tanult, majd Zemplényi Tivadarnál továbbképző művésznövendék. Közben néhány hónapig Drezdában volt tanulmány uton.

A diktatura alatt Bécsben dolgozott s onnan visszatérve Pesten részt vett a Műcsarnok, Nemzeti Szalon, Aquarellisták és Rézkarcoló művészek kiállításán. Több izben tölt hosszabb időt Itáliában (Róma, Firenze, Nápoly és Sicilia) s itt neves emberekről készített portrékat. Az olasz király az egyik római kiállításon megvásárolta egy festményét.

Az itthoni kiállításokon kivül résztvett a bécsi, római, koppenhágai, krakkói, malmöi reprezentativ magyar kiállításokon, több velencei, monzai, a firenzei nemzetközi rézkarckiállításokon és a barcelonai világkiállításon, ahol dijat is nyert.

Tagja a Képzőművészek Egyesületének, a Munkácsy Céhnek, a Rézkarcolók Egyesületének és a Zichy Mihály társaságnak.

Cime: Budapest, VIII, Népszinház-utca 16.

---

vitéz BIHARY ISTVÁN. 1893-ban született Budapesten. Polgári iskolában Sződy Szilárd szobrászművésztől tanult mintázni, a festészetre is ő inspirálta először. Műasztalos mesterséget tanult; tanonc évei alatt az Országos Iparművészeti Iskola esti tanfolyamát végezte. Később a nappali tanfolyamra járt. 1912-ben Bécsbe ment, hol mint mintatervrajzoló a háboru kitöréséig dolgozott. 1921. óta önálló asztalos mester. Ez időtől többször állitott ki a Nemzeti Szalonban.

Cime: Budapest, IX., Üllői-ut 115/b. Telefon: 35-6-12.

---

vitéz nemes DARVASSY ISTVÁN festőművész, Hódmezővásárhelyen született 1888-ban. A budapesti Képzőművészeti Főiskolán tanult, majd a flórenci akadémián folytatta tanulmányait. 1913-ban a kecskeméti művésztelep tagja. 1916-ban Badenben a főhadiszálláson IV. Károly király arcképét festi meg. 1918. évben a Műcsarnok téli tárlatán a Gránátdobók cimü képével dijat nyert, azóta állandóan szerepel hazai és külföldi kiállításokon. 1925-ben a Szalonban gyüjteményes kiállitást rendezett, amelyet a Kormányzó Ur Őfőméltósága nyitott meg. Gyüjteményes anyaggal szerepelt még az Ernst-muzeum és a Fészek-klub helyiségeiben. Megfestette a doberdói ütközetet a honvédelmi miniszterium megbizásából. Tagja a Képzőművészeti Társulatnak, a Munkácsy Céh -nek stb. 1919 óta a budapesti felsőipariskolán a művészeti rajz tanára.

Cime: Budapest, VIII. Népszinház-utca 8.

---

viléz ERDŐS JÁNOS grafikus és festőművész. 1898 október 8-án született Bátaszéken. A szekszárdi gimnázium elvégzése után 2 évig teljesitett katonai szolgálatot a kaposvári 44-es gy. ezrednél. Azután az Iparművészeti Főiskola 5 éves tanfolyamát végezte a grafikai szakon, majd a Képzőművészeti Főiskola kecskeméti művésztelepén négy évet töltött és Révész Imre főiskolai tanár, festőművész mellett folytatta festőművészeti tanulmányait.

Jelen kiállitáson szereplő művei közül a »Cigányasszony« c. festménye a Műcsarnok 1931-i arcképkiállitásán, »Szent Imre« rézkarca az 1931-i páduai egyházművészeti kiállitáson szerepelt.

Cime: Hódmezővásárhely, Hódy Pál-u. 6.

---

viléz FEHÉR XAVÉR FERENC. Született 1892-ben. Ez az első bemutatkozó kiállitása.

Cime: Budapest, II., Halász-u. 2.

---

viléz IRSY LÁSZLÓ épitőművész. 1895-ben született. Középiskoláit Budapesten végezte, majd a József Műegyetem épitészi fakultásának lett hallgatója, ahol műépitészi oklevelet nyert. Hosszabb tanulmányutat tett Németországban. 1922-ben tanársegéd, majd később adjunktus a Műegyetemen.

Jelenleg tanár a m. kir. Felső Épitő Ipariskolában. Dijakat nyert pályázatokon, több terve kivitelre is került. Legutóbb a csepeli róm. kath. plebánia templom épült tervei szerint.

Szerkeszti a Magyar Épitőművészet c. havi folyóiratot és az »Én házam az én váram« cimü 3 kötetes munkát. Tagja a Magyar Képzőművészek Egyesületének, a Budapesti Mérnöki Kamarának, valamint több társadalmi egyesületnek.

Cime: Budapest, I., Lipótmezei-ut 6.

---

viléz nemes JUHÁSZ JENŐ dr. Született Sátoraljaujhelyen. Tanulmányait Berlinben, Münchenben és Párisban végezte, mesterei voltak Müller Schönefeld, O. Seitz és Hollóssy Simon. Kiállitott a Nouveau Salonban, a Műcsarnok és a Nemzeti Szalon különböző tárlatain. Breazai táj cimü vizfestménye a Szépművészeti Muzeum, Párisi utca cimü képe a Fővárosi Muzeum tulajdonában vannak.

Cime: Budapest I. Mártonhegyi-ut 52.

182.	— »Nevelő faun.«	Eladó: P	100
183.	— »Szilvásváradi reggeli hangulat.«	Eladó: P	60
184.	— »Kriszlinatéri templom.	Eladó: P	150
185.	— »Vajdahunyadi részlet.	Eladó: P	70
186.	— »Imádkozó öregember.	Eladó: P	50
187.	— »Kőmiveslépcső a Tabánban.	Eladó: P	100
188.	— »Bakonybéli részletek.« (3 drb.)	Eladó: P	100
189.	— »Szalajka völgy.	Eladó: P	40
190.	— »Kujon.«	Eladó: P	150
191.	— »Szent István szobra.	Eladó: P	50
192.	— »Tabáni öreg udvar.	Eladó: P	100
193.	— »Szilvásváradi részlet.	Eladó: P	50
194.	— Tabáni részlet.	Eladó: P	50
195.	— »Áhitat.«	Eladó: P	45
196.	— »Milleniumi emlékmű.	Eladó: P	60
197.	— »Ami a tabánból megmarad.	Eladó: P	60
198.	— »Anonymus.	Eladó: P	50
199.	viléz PÉTERFY LAJOS: Erdő napsütésben.	Eladó: P	120
200.	— Kilátás a Krisztina-térre.	Eladó: P	160
201.	— Unalmas téli nap.	Eladó: P	200
202.	— Férfikép mása (a Gellértheggyel).	Eladó: P	800
203.	— Kilátás.	Eladó: P	200
204.	néhai viléz SOMOS ISTVÁN BÁLINT: Pásztorválasztás.	Eladó: P	54
205.	— Kemencerakás.	Eladó: P	48
206.	— Pulykatanya.	Eladó: P	48
207.	— Templom előtt.	Eladó: P	12
208.	— Perugia. Il municipio.	Eladó: P	36
209.	— Spoleto. Il ponte.	Eladó: P	36
210.	— Assisi. Chiesa S. Rufino.	Eladó: P	36
211.	— Róma. Castell S. Angelo.	Eladó: P	48
212.	— Erdé'yiek.	Eladó: P	144
213.	— Belényesi román asszonyok.	Eladó: P	60
214.	— Fenesi székely kapu.	Eladó: P	96
215.	— Pányvavető csikós.	Eladó: P	18
216.	— Pásztortűz.	Eladó: P	18
217.	— Idyll.	Eladó: P	24
218.	— Velencei-tó este.	Eladó: P	60
219.	— Vásár	Eladó: P	12
220.	— Erdélyi templom.	Eladó: P	240
221.	— Nagyanyó mesél.	Eladó: P	60
222.	— Borostyánkő. (Nyugatmagyarország.)	Eladó: P	72
223.	— Poros Alföld.	Eladó: P	180
224.	— Hólapátolók a bécsi Collegium Hungaricum előtt.	Eladó: P	48
225.	— Belényesi vásár.	Eladó: P	48
226.	— Varró menyecske.	Nem eladó.	
227.	— Fenesei fiatalok.	Eladó: P	144
228.	— Körtánc.	Eladó: P	48
229.	— Asszony a kemence előtt.	Eladó: P	180

Szekely Károly ifj.

Párisban tanult.

Történik 1905/6.

19. l.

Kis

SEKRESTYE-AJTÓ
(KERET MÁRVÁNY,
AJTÓ TÖLGYFA)

III. DÍJ

TERVEZTE ÉS MINTÁZTA
SZÉKELY KÁROLY

Az orsz. m. kir. iparművészeti iskola pályázata.

Magyar Iparművészet
1905.

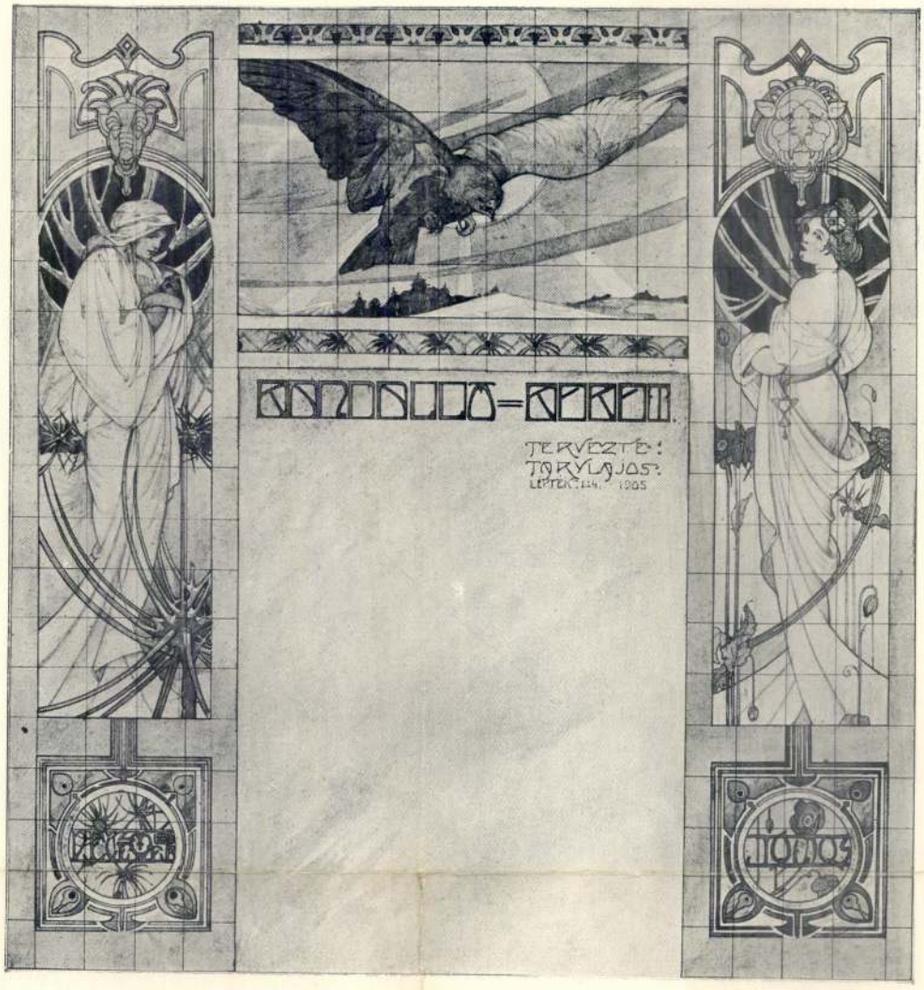

KANDALLÓ-KERET
TERVEZTE TARY LAJOS

IPARMŰVÉSZETI TERVEZÉS
TANÁR BENCZÚR BÉLA

FESTETT FRIZ
TERVEZTE LIPÓTH FERENC

DÍSZÍTŐ FESTÉSZETI OSZTÁLY
TANÁR FEICHTINGER GYÖRGY

Az orsz. m. kir. iparművészeti iskola pályázatai.

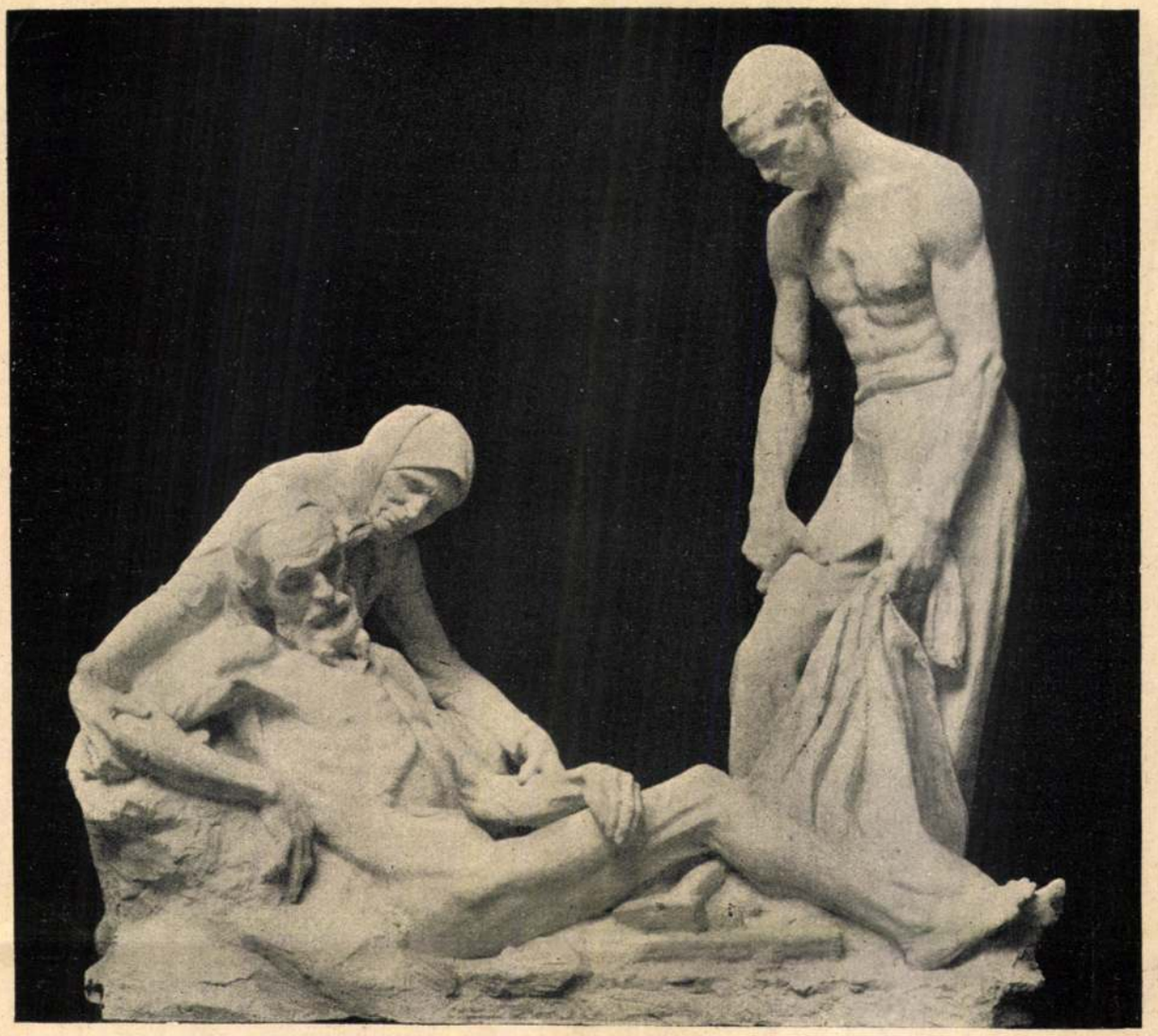

A Hadviselt Művészek kiállításából. Székely Károly: Proletárhalál.

dön nyakszirtjét simogattam. Mégis derék emberek a tanítók, akik tiszteletre nevelik a gyermekeket.

Délben piros bort ittam és gyönyörködtem a bor színében, mint egy pincemester, vagy egy boldog szerelmes. A megbarnult képek, az ódon bútorok, a szarvasagancsnyelű evőeszközök, a törzsvendégek kiszívott pipái a vendégszobában, az elhalkult és csupán bortól felderülő vénséges kedv a polcokra állított pohos ivóedényekből, a télszagú ajtónyitás, a vén kandur módjára ődöngő fogadós, a kimustrált behavazott omnibusz az udvar sarkában: mind azt mondták, hogy az öreg szívben fellobogó rőzselláng Istennek tetsző és célirányos dolog.

Fiam, Szilveszter és Zirzilla délután fölkerestek az Arany Csillagban, mert szánkózást terveztünk. A fehér falakról most eltünt a halálos éji árnyék. Valóban, mosolyognom kell, hogy itt éjszaka meghalni akartam. A régi polituros bútorok, a pap-sipka alakú bolthajtás, a mérges kis csizmahúzó barátságosan mosolyogtak, amikor Zirzilla a szobába lépett, fenyőerdők hercegnőjének illatát, falusi kisasszonyok dolgos kis tenyerének rugalmasságát, az ifjúság almapirosságát hozván magával. Szilveszter szerény mosollyal futott el a szánért, mint egy apród. Zirzilla csodálkozott az Arany Csillag szobáján, amelyet a megigért új élet első állomásának vélt.

Ekkor még egyszer szemügyre vettem Zirzillát és kértem, foglalna helyet, beszéljen testvérkéiről, anyjáról, szülőházáról. Oly szeliden zengett a hangom, mint egy színészé, míg rosszban törtem a fejem, mint egy gorilla.

— Van egy testvérkém, Bumbinak hívják. Ez a fiú mindig a nyakamba ül, mint egy huszár. Sarkantyúz és a hajamat tépi. De nem tud elaludni, amíg a kezem a kezébe veszi. Vad és makrancos, de az én jóságomon nem tud kifogni.

— Bumbi, — mondtam.

Zirzillának csaknem könnybelábbadt a szeme.

— Bumbi tavaly beleesett a patakba, ott ahol leggyorsabb az ár. Mire a csáklyás emberek elérték, megfulladt, megkékült. A póstaszán eljött értem, hogy haza vigyen Bumbi temetésére. De én egész úton nem tudtam elhinni, hogy Bumbi valóban meghalt. Ha utban volna a rossz fiú a másvilágra, az én jóságom onnan is visszacsalogatja őt. Így történt. Bumbi a koporsóban feküdt, mint egy princ. Igen megelégedettnek látszott, hogy az egész ház vele foglalkozik, mindenki a nevét mondja és siratja. Megállj csak, te önfejű lurkó, majd én kifogok rajtad. A makacs Bumbi képes lett volna magát eltemettetni, mert az önfejűségénél a hiúsága nagyobb. Leültem Bumbi mellé és elkezdtem dörzsölgetni. Előbb szeliden, mint amikor altattam. A szemecskéjét, a fülét, a száját. Jön a homokember. Aludj, Bumbi, aludj. Bumbi úgy feküdt a koporsóban, mint egy kis malac. De aztán erősebben tapogattam Bumbi homlokát, a talpát, a kezét, a derekát. Megcsiklandoztam, hogy nevessen. Ütögettem ahol kövér. Az ujjam a szájába

Ujdonok 1918/19 XXV. 26-27.

Dolgozzunk!

Mühlbeck Károly rajza

Szilveszter fiam

Elbeszélés

Irta KRÚDY GYULA

— Hogy végre Istennek tetsző dolgot is műveljek, — kezdte utitársam, — elhatároztam, hogy H.-ba utazom és felkeresem Ágota kisasszony gyermekét, egy kacsafarkhajú, mélyhangú kamaszt, akihez mindössze annyi közöm volt, hogy Ágota kisasszony öngyilkossága előtt barátnőjének bevallotta, hogy én vagyok a gyermek apja. Régi dolgok ezek! Ne gyötörjük vele a lelkiismeretünket. Mindenkinek előre megszabja a végzet az életkorát. Az öngyilkossági hajlam éppen olyan közönséges betegség, mint a himlő. Némelyik belehal. Magam is sokszor gondoltam éjszaka, hogy no most az ablakfüggöny zsinórját hamar a nyakamra zsinegelem . . . és mégis itt vagyok. Tehát H.-ba érkeztem.

Este jöttem a városba. A kalendárium szerint újholdnak kellett volna lenni, egyébként sem vettem észre valamely ellenséges babonát, amely megzavarhatta volna utazásomat, nőnemű nap volt és páros számú. Ködös, havas idő volt, mint az olyan estéken, mikor a házak kapuit korán bezárják és a családapák csendesen szívják pipáikat az aluszékony tűz mellett. A gyertyát korán eloltják, hogy a korcsmából kiballagó zsoldos katonának ne jusson eszébe megállni az ablak alatt és a ház fehér-lábú asszonyát mindenféle szavakkal gyalázni. A tejillatú asszonyok a dunna alá bújnak és a kamasz hiába lesi a nyári éjjelt, midőn a nők lerugják álmukban takaróikat. Az Arany Csillagban, ahol kvártélyt vettem, úgy sírt a tél, mint egy nagybőgős, akit itt befalaztak, mert tanúja volt valaminek. A gyertyaláng akasztófákat és bús hídakat rajzolt a fehérre meszelt falra. Komolyan kezdtem félni, hogy itt végre nyakon csip az üldözőm, a félrecsapott kalapú Halál, aki elől annyiszor elszöktem a városból, betegen és szerelmesen, a szélmalom tájékán leányka várt alkonyatkor, mint egy mályva-illatú igéret, — a pajtások a jeges-pincében, mécsvilág mellett szürték az orrosba a hideg bort, hogy majd együtt elfogyasszuk: mégis elszöktem, mert a kártya és egyebek Halált mutattak. Most bizonyosan odaát imbolyog a túlsó oldalon, derékban rövidre szabott frakkban, mint egy vándorcirkusz istállómestere, részegnek teteti magát, de a kalap karimája alól félszemmel lesi az ablakom. Ilyenek szoktak lenni néha az éjszakáim.

Fogvacogva olvastam húszezerig és reggel a ködön át benézett a nap az ablakon, mint egy ajándékos, piros öregember, aki rókatorkos bundájában most érkezett meg egy messzi utazásból.

Andalogva néztem széjjel a városban.

Az éjszakai híd zöld volt. Az egyemeletes házak csontvázairól színes női szoknyák libegtek, mintha a bánatot szellőztetnék az ablakokból. A hosszúlábú atyafi piros színház-cédulákat ragasztott a falakra, mintha előre hangzana Szép Heléna muzsikája. Nagyot lélegzettem és szerettem volna a kalapomat a levegőbe dobni.

A városkában piros volt a bor, s a nők szeme oly sötét, mint a szalmakazal belseje, amelyből lámpavilág mellett huzogatják az esett leányzót. A lábak mesemondóan kopogtak a bástyasétányon. És midőn megtaláltam Szilvesztert, a vörös kamaszt, éppen egy hölgyikének mutatta be hódolatát, akivel gyorsan megismerkedtem.

Szilvesztert a postahivatalba küldtem esetleges sürgönycímért. A kis hölggyel a bástyasétányon maradtam, ahonnan oly messziségbe lehetett látni a tájon, mint a nagyságos élet. Országútakat, amelyek a vételenségbe nyúltak és szekereket, amelyek a megelégedett sorssal mendegéltek egyforma pályájukon; vándorlókat, utasokat, akik mindig jókedvűek, mert ismerik az élet titkát; hosszú léptű rőt csavargókat, akik bort és csókot lopnak a városokba és senki sem tudja, hol laknak, hol hálnak, hol pihennek. Zirzillának hívták őnagyságát.

Mintha még eddig sohasem láttam volna hasonló fekete hajat, összenőtt szemöldököt, kéklő tavaszt az ajkán és szenvedélyes pihegést a keblecskében. Biztosítottam, hogy megszöktetem a városkából, messzire elviszem, dalok, prémek és virágok hazájába. Ő megaranyozza hervatag életemet, s én kincseimet kis lába elé szórom. Pihegett szavaimtól, hosszú pillái megremegtek, midőn igértem, hogy színésznőnek nevelem, a keze ernyedten feküdt a kezemben. És mindig vigabban mondogattam a sokszor elmondott szavakat, hogy végül magam is elhittem. A táj oly tiszta volt köröskörül, mint egy álom. Őszintén szálltak a varjak a háztetők felett. Valószerűen nyikorgott a püspöki kut, innen nem messzire. Becsületesen füstöltek a kémények és a délelőtti harangozónak tiszta, fehér inge volt, mint egy szókimondó öregembernek.

Zirzilla egy vidéki postamesternek volt a leánya és iskolái elvégzéséért lakott a városban. El is felejtettem megkérdezni, hogy milyen érzelmekkel viselkedik Szilveszter fiamhoz. A fiatal fa gyorsan beforrja a sebet, gondoltam magamban és nem sokat törődtem Szilveszterrel, akinek különben is hizelgett, hogy hölgyét, ideálját, elérhetetlen szerelmét nyomban kitüntettem, karomra füztem és megkérdeztem tőle, hogy kik vannak a templom küszöbe alatt eltemetve. A cukrásznál üldögéltünk és a gyermekek temérdek süteményt megettek. Egy szőke leány a kassza mellett oly elmerengve állott, mint a várvavárt levél. A téren bőségesen havazott és az emberek, mint karácsonyfáról való mézesbábok mendegéltek tova. A szívem duruzsolva vert, mint egy boldog kályha. Gondoltam, örökké így volna jó ülni, a tiszteletteljes Szilveszter és Zirzilla társaságában, aki félénken viszonozta kézszorításomat, elpirult, midőn hajának jó szagát említettem és hibátlan fogsora szerénykedve nevetett, mi-

Székely Károly
Hobrány

Uj Magyarság Vasár-
napja 1935. aug. 4.

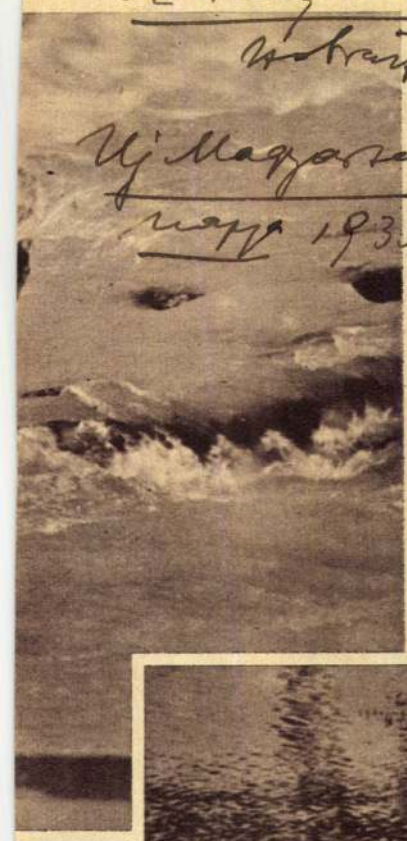

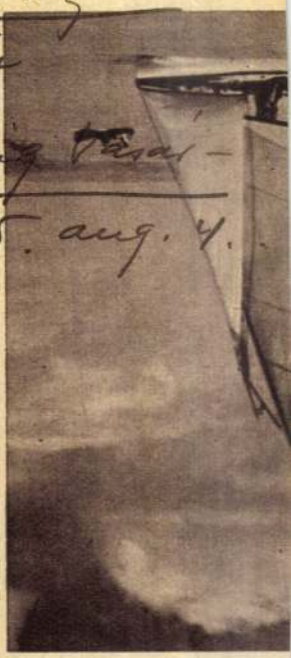

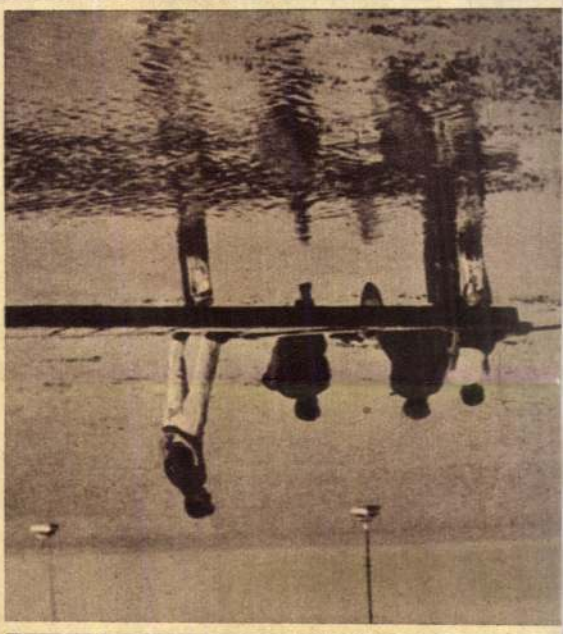

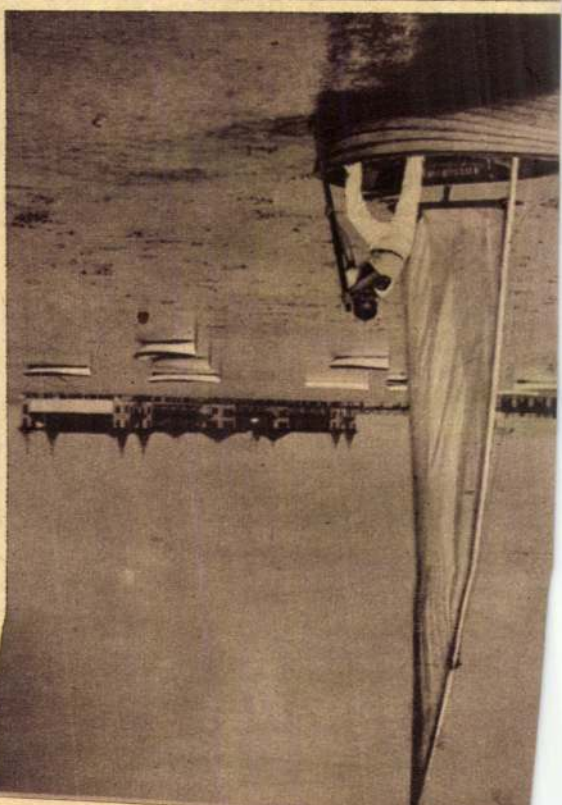

ól

Vitéz Székely Károly művei

Vitéz Jamándy-Hegyessy Géza testőrezredes

Gyulai Pál

Székely Károly

Szilsárkány (sopronmegyei) község hősi halottainak emlékszobra. (Székely Károly műve.)
V. Pottyondy Erzsébet felv.

Magyarság képes vasárn. 1925. aug. 20.

ASÁRNAP
15
at. Teréz sz.
Prot. Teréz

N. k. 6 ó. 17 p. N. ny. 17 ó. 14 p.

HÉTFŐ
16
at. Gál ap.
Prot. Gál

KEDD
17
t. A. Margit
rot. Hedvig

ZERDA
18
Lukács ev.
ot. Lukács

ÜTÖRTÖK
19
t. A. Péter
ot. Lucius

ÉNTEK
20
t. Vendel
ot. Iréne

OMBAT
21
Orsolya vt.
t. Orsolya

Izr. 8. S. Lekk-Le.

gyarságából kivetkezett forradalmi lélek.

Micsoda szemforgató beszéd az, amely itt óriási és felesleges adminisztrációt, iskolák közt fennálló vagyoni különbségeket, iskolaügyi nehézségeket próbál felhánytorgatni. A felekezeti iskolák, éppen ellenkezőleg, mentesitik az államot az adminisztráció tetemes részétől. Az pedig csak nem lehet kára a nevelésnek, ha egy iskola gazdag, fel van szerelve a tanitás minden eszközével. Mert a felekezeti iskolák ilyenek. Hát a bencéseknek, ciszterciitáknak, premontreieknek, piaristáknak, jezsuitáknak, ferencrendieknek s a női tanitó rendeknek, orsolyáknak, angolkisasszonyoknak, sacré coeuröknek, redemptoristáknak kitünően felszerelt, legjobb hirü iskoláit akarná becsukatni ez a meghibbant forradalmi láz, azokat az iskolákat, amelyekből évről-évre a magyar ifjuságnak szine virága, a magyar életnek legjava, szellemi hadserege kerül ki? Vagy éppen a szellemnek akar hadat üzenni ez a sekélyes és alantas tömegtéboly?

De éppen ilyen halálos bün terhe nehezednék magyar szempontból azokra, akik a felekezeti iskolák eltörlésén munkálkodnak. Van sejtelme ennek a nagyhangu rikoltozásnak arról, milyen nemzetmentő feladatot vállaltak sokszor vértanu szenvedések árán is a felekezeti iskolák a magyarság testétől elszakitott, idegen hatalmak alá kényszeritett területeken. Ezek a felekezeti iskolák voltak a letiport, a megsanyargatott, a végső megsemmisüléssel fenyegetett magyar kisebbségek utolsó menedékei. Hogy a Felvidéken és Erdélyben a fiatalabb nemzedékek megőrizték magyar nyelvüket és magyar szivüket, az legtöbbször ezeknek a szivósan ellenálló felekezeti iskoláknak a műve.

Ha valaki ennyire tudatlan hazai viszonyainkat illetőleg, nem csodálkozhatunk rajta, hogy a külföldi állapotokról a legrosszabbul tájékozott. Mert teljes tájékozatlanságra vall az az állitás, hogy Európa államaiban már sehol sem tartják fenn a felekezeti nevelést. Éppen ellenkezőleg. Franciaország megpróbálta iskoláit laicizálni. Ma már ujra virágoznak az egész országban a szerzetesi iskolák s a felekezeti nevelés legszebb virágait termi. Belgium, Hollandia, Anglia a felekezeti iskoláknak egész sorát és legmintaszerübb példáit mutathatja fel. Sőt a fascista Olaszországban sem szünt meg a felekezeti nevelés. Elég ha tán a milanoi katolikus egyetemre, erre a világhirü felekezeti főiskolára hivatkozunk.

Alaptalan és tudatlanságtól hemzsegő ez az egész támadás. De még éppen jókor jött és a katolikus közvélemény örülhet neki, hogy a nyilasság végre leleplezte önmagát. Ime kibujt a lóláb a hazug frázisok és a vallásossággal, katolikus meggyőződéssel takaródzó hazugságok alul, a félműveltségnek és tudatlanságnak ez a kettős szövetsége most megmutatta egész sátáni valóját. Itt az ideje, hogy a keresztény közvélemény is feleszméljen. Most már kinyilhatott a szeme, láthatja a gonoszság igazi arcát leplezetlenül. Többé semmiféle hangzatos, hazug és szemforgató szólam meg nem téveszthet.

gényesen berendezett szobában, egyedül volt. Kopott vekker morzsolta a perceket az asztalon, mellette ott állt a koffer. Ugyanaz a koffer, amit előző este a villamosban talált s amit bevitt a rendőrségre. Azt hitte, hogy álmodik. Gonosz álmok üldözik, mint bent a cellában, az első napokban. Kiugrott az ágyból, felrántotta a böröndtetejét: a ruha, ing, cipő, harisnya ...

— Mi ez? Hogy került ide? ... Ki hozhatta vissza? ...

Mint eszét vesztett ember, össze-vissza kiabálni kezdett. Növérét kereste.

Sehol senki.

Kotorászni kezdett a holmik között. Kidobálta az asztalra a nadrágot, kabátot. Valami tompán koppant a padlóra. Pénztárca esett a földre. Kettényilt rekeszéből pénz vigyorgott felé: tiz ... husz ... ötven ... nyolcvan pengő ...

Magára kapkodta gyorsan gyürött ruháját, zsebrevágta a pénztárcát, becsapta maga után az ajtót. Azután a tárcát, amelyből később mohón kimarkolta a pénzt, behajitotta a Dunába.

Vitte a viz egy darabig a tárcát, majd alámerült. Elnyelték a titkot, a koffer rejtélyének kulcsát az iszapos hullámok. A megfejtést, pársoros levelet, amely a pénz mellett feküdt, biztatóan kiejtette a tárcából, anélkül, hogy észre vette volna. Pedig a levél neki szólt.

— Sándor! Itt küldök nyolcvan pengőt, meg egy öltözet ruhát. Csak akkor akarlak látni, ha már rendes ember lettél. Az itt megadott cimre okvetlen menj el, munkát fogsz kapni, dolgozhatsz, s ujból becsületes ember lehetsz. Élj boldogul, szerencsétlen nővéred vigasztalására. Borbála."

A koffert Borbála férje vitte fel a fogházba, de már későn érkezett. Dolga végezetlen indult tehát haza és a nagy zsivajban, tolongásban a villamosban felejtette. Reggel aztán a rendőrségen, mint a talált tárgy jogos tulajdonosának, kiadták.

Borbála, mikor visszaérkezett a piacról, hogy ebédet főzzön hármuknak, mozdulatlan arccal állt meg az asztal előtt. Előre tudta, hogy igy fog történni. Arról azonban nem tudhatott, hogy levelét Sándor nem olvasta el.

Összehajtogatta a ruhát, visszatette a böröndbe azzal, hogy mégegyszer ugysem kerülhet sor rá. Bátyja ismerős távozásából megérezte, hogy Sándorból nem lesz rendes ember.

Soha többé!

Hatvanegy halottja és kétszáz sebesültje

van a zernyesti celluloze-gyár robbanásának

Borzalmas szerencsétlenség történt csütörtökön hajnalban a Brassó melletti Zernyest község papir- és cellulozegyárában. Hajnali 4 óra tájban hatalmas erejü robbanás hallatszott, melyet rövidesen két kisebb detonáció követett. Eddig ismeretlen okból *felrobbant egy klórral teli 1.100 köbméteres tartály.* A robbanást két másik, egy 400 és egy 300 köbméter ürtartalmu tartály felrobbanása követte. *A klór mindhárom tartályból kifolyt és roncsoló erejü, fojtó gázt fejlesztve, elárasztotta a gyártelepet és a környékbeli házakat.*

A község lakosságát vakrémület fogta el. A robbanások hangjára felriadt emberek tanácstalanul, izgatottan szaladgáltak ide-oda a sötét éjszakában és igyekeztek minél messzebbre kerülni a mérgező gázt ontó tartályok közeléből.

Szerencsére a celluloze gyár Zernyest község alsó, alacsonyabban fekvő részén épült. Igy a *levegőnél sulyosabb gáz, a mélyebben fekvő részek felé huzódva, elkerülte a községet* és csupán azok érezhették borzalmas hatását, akik a szerencsétlenség idejében az éjjel-nappal működő gyárban tartózkodtak, a közelfekvő házakban laktak, vagy a rémület első pillanataiban a völgy irányában menekültek.

Éppen a robbanás idején futott be a zernyesti állomásra egy Brassóból jövő személyvonat. *Az utasok között pánik tört ki,* leugráltak a vonatról és ész nélkül menekültek. A mozdonyvezető azonban a helyén maradt, ott érte a gyilkos *gáz. A szerencsétlen ember már nem tudott elmenekülni: megfulladt.* Ugyanez a sors érte az állomásfőnököt is.

A szerencsétlenség hirére Brassó és a környékbeli községek tüzoltósága azonnal kivonult. Kirendelték a csendőrséget és katonaságot is és kordonnal vették körül a gázzal elöntött területet.

A gyárban, az állandó üzem folytán, éjszaka is mintegy 50 munkás dolgozott. A munkások nagy részét a gáz olyan hirtelen lepte meg, hogy menekülésről már szó sem lehetett. *Az eddigi román adatok szerint Zernyestben 61 halottat találtak. A jelentések szerint a halottak között van a gyár három igazgatója is. Egyes hirek szerint a három igazgató családja is áldozatul esett a szerencsétlenségnek, valamint több munkáscsaládot megölt a kiömlő klórgáz.*

A sebesültek számát mintegy 200-ra becsülik. Nagy az eltüntek száma. Brassóba egész napon át érkeztek sebesülteket és mérgezetteket szállitó kocsik. *Sok beteg már kórházba szállitás közben meghalt. A brassói kórházak telve vannak a szerencsétlenség gázsérültjeivel.*

Keresztes-Fischer belügyminiszter uj törvényjavaslatot jelentett be a visszacsatolt területek teljes beolvasztására

A képviselőház pénteken folytatja az egészségügyi vitát

Tasnádi Nagy András elnök délelőtt 10 óra után néhány perccel nyitotta meg a képviselőház csütörtöki ülését. Bejelentette, hogy a miniszterelnöktől átirat érkezett, amelyben megküldi a kivételes hatalom meghosszabbitása iránti előterjesztését.

Krudy Ferenc, a közigazgatási és közoktatásügyi bizottság előadója a magyar-német filmegyezmény becikkelyezési javaslatának bizottsági részletes tárgyalásáról nyujtotta be jelentését. A javaslat harmadszori tárgyalására a sürgősséget kimondták.

Salkovszky Jenő, a közjogi bizottság előadója, a felvidéki és kárpátaljai területeken tartandó képviselőválasztásról szóló jelentést nyujtotta be. Ennek napirendre tüzésére is kimondották a sürgősséget.

Napirend szerint áttértek *a törvényhatósági bizottsági tagsági jogról* szóló javaslat vitájának folytatására.

Malasics Géza arról beszélt, hogy ez a javaslat a bizottsági tagok mandátumát egy évvel meghosszabbitja s nem elégiti ki a munkásosztályt. A munkásság adóival a városok fenntartásához nagyban hozzájárult, de a törvényhatósági munkára eddig nem volt befolyása. Kifogásolta, hogy a hatóságok a választásokat csupán három nappal a választás előtt irják ki. Nem fogadja el a javaslatot.

Több szónok nem volt, az elnök a vitát berekesztette.

A belügyminiszter felszólalása

Vitéz Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter válaszolt a vita során elhangzottakra. A vita a közélet minden részére kiterjedt, de a javaslatban csupán arról van szó, hogy az ország törvényhatóságainak megujitását, amely 1939 december 31-én lett volna esedékes, ez a javaslat egy évvel elhalasztja. Emlékeztetett azokra az eseményekre, amelyek a bécsi döntési terület visszacsatolása óta ezen a területen történtek. Ezek a területek, igy Kárpátalja is, meglehetősen hosszu ideig katonai igazgatás alatt voltak, hogy ott bizonyos vonatkozásban rendet teremtsenek és a napi élet folytonosságát biztositsák. Ez alatt a hónapokig tartó idő alatt nem volt mód és lehetőség, hogy a közigazgatási és közjogi berendezkedésre intézkedéseket tegyenek. Itt elsősorban be kellett osztani ezt a területet, beállitani az apparátust, amely szükséges a közigazgatási élet megindulásához. De rendezni kellett az állampolgársági viszonyokat is, mert törvényhatósági választásokban természetesen csak magyar állampolgárok vehetnek részt. Az állampolgárságok rendezése csak államközi szerződések utján volt lehetséges. A szerződésekre vonatkozó tárgyalások meglehetősen hosszu ideig tartottak, amik életbe lehetett léptetni azokat. Meg kellett még teremteni a közjogi előfeltételt is, hogy a választói névjegyzéket elkészithessék. A felvidéki választásra vonatkozó törvényjavaslatot most fogadta el a Ház. Ilyen körülmények között nem indokolt az az állitás, hogy a visszacsatolt területeken előbb is lehetett volna választani. Ez a javaslat az unifikációt szolgálja. A belügyminiszter ezután a visszacsatolt területek vármegyei beosztását ismertette. Lehetetlenség lett volna, hogy egy megyének a visszacsatolt területén ne legyen választás, ugyanakkor a régi területen meg legyen. Az egyik felszólalásra válaszolva rámutatott arra, hogy *még egy törvénynek kell jönnie, hogy az unifikáció teljes legyen.* Az uj terület közjogi helyzetének az anyaország közjogi helyzetébe való teljes beleözökkentése még mindig nem történhetett meg véglegesen és még mindig törvényes intézkedésekre van szükség, amelyek a teljes unifikációt végrehajtják. Vállalja a politikai felelősséget azért a most kiadott rendeletért, hogy a törvényhatósági választásokra az előkészületeket ne tegyék meg. *Ez az intézkedés logikus és helyes volt.* Szólt még a tisztviselők ujra választásáról. Bizonyos főtisztviselők mandátumának és a választási határidő tiz évben való megszabásának junktimba hozása nem helyes s a törvénynek nem is intenciója, hogy a törvényhatósági bizottság mandátumát együtt járassa le a főtisztviselők mandátumával. Kérte a javaslat elfogadását.

A Ház a törvényjavaslatot általánosságban elfogadta.

Tizenöt pengőt fizetnék
annak megállapitásáért és közléséért, hogy melyik r. k. egyházközségben kötteteti 1846/48. között **Határ Mihály** házassága **Winisch Máriával?**
KELEN JÓZSEFNÉ, Budapest, Török-utca 10.

Az egészségügyi javaslat tárgyalása

A gümőkór és a nemibetegségek elleni védekezésről, valamint a közegészségügyi törvények egyes rendelkezéseinek módositásáról szóló törvényjavaslat tárgyalását kezdte meg ezután a Ház.

Somogyi Ferenc előadó ismertette a javaslatot, amely egyik kiegészitő része a közegészségügyi törvényeknek. A népi erők felfokozását, a honvédelmi és fajvédelmi szempontokat szolgálja ez a javaslat, amelyet valláserkölcsi, nemzeti és társadalmi nevelés szempontjából is igen fontosnak tart. Utalt *Johan* Béla belügyi államtitkár könyvére, amely a közegészségügyi szolgálat munkásságát vázolja és feltárta az államtitkár által készitett tizéves közegészségügyi munkaterv tennivalóit. Ezek közül az egyik legfontosabb a javaslat által érintett betegségek megelőzése, amelyeket nem népbetegségként, proletárbetegségként, hanem elsősorban fertőző betegségként kell felfogni. A javaslat kitér a megelőzés és gyógyitás intézményeinek felállitására és szabályozására. Igen szigoru intézkedésekkel teszik kötelezővé az ilyen betegségek gyógyittatását. A javaslat rendezi a bábakérdést is.

Krudy Ferenc, mint a közigazgatási bizottság előadója, tett jelentést arról, hogy a törvényhatósági bizottsági tagságról szóló javaslatot a képviselőház közigazgatási bizottsága a plenáris szavazás utár nyomban letárgyalta. A jelentés tárgyalására kimondták a sürgősséget.

Rapcsányi László (nyilas) a napirenden levő javaslathoz szólva a tüdővész gyógyitására nagyobb összeget kivánt. Fontosnak tartja és örömmel üdvözli a javaslatot. Birálata során csak a javaslatnak néhány hiányára tér ki. Kéri, hogy a preventiv intézkedéseket minél hamaráb tegyék meg. Mindenképpen meg kell akadályozni a fertőzéseket. Végül sürgette a családvédelmi törvényjavaslat beterjesztését. A javaslatot általánosságban elfogadja.

Szabó Zoltán (MÉP) a javaslatot láncszemnek tartja a kormány nemzetépitő programjában. Örül, hogy a gondoskodás az egész népre kiterjed. Utalt a finn nép egészségvédelmi államerősitő intézkedéseire. Az államnak kötelessége a néperő védelme. Elismeréssel szólt a Közegészségügyi Intézet működéséről, valamint a tébécé és a nemibetegségek elleni küzdelemről. Sulyt kell vetni az alkoholkérdés megoldására. Dicsérettel emlékezett meg a tisztiorvosi és körorvosi gárdáról és a védőnői szervezet tagjairól.

Szabó Gyula (MÉP) szintén örömmel köszönti a javaslatot nemcsak egészségügyi, hanem várható erkölcsi vonatkozásai és eredményei miatt is. Különösen a falura lesz nagy hatással a népbetegségek kötelező gyógyitása. Ismertette az egészségvédelem történetét s azt a szorgalmas munkát, amelyeket a népegészségügy munkásai végeztek. Szociális szempontból foglalkozott a javaslattal, amely többek között intézkedik arról is, hogy a szegénysorsu betegeket a szakorvos székhelyére szállitsák államköltségen. A törvény fontos intézkedéseket hoz, amelyekkel a személyes szabadságot korlátozza a fertőző betegségek kezelése érdekében.

Az elnök napirendi inditványt tett, amely szerint a legközelebbi ülés *pénteken délelőtt* tiz órakor lesz s annak napirendjére tüzték ki a kivételes hatalom meghosszabbitása iránt tett miniszterelnöki előterjesztés feletti, vita nélküli döntést, továbbá a magyar-német filmegyezményt, a felvidéki választásokról szóló javaslatot, a törvényhatósági bizottsági tagsági jogról, valamint a beruházási hozzájárulással kapcsolatos országos döntőbizottság kiegészitéséről szóló javaslat egyes szakaszai felett való döntést. Végül a gümőkór és a nemibetegségek elleni küzdelemről szóló törvényjavaslat vitájának folytatását és az előző napirenden szereplő mentelmi ügyeket. A Ház az elnök napirendi javaslatát elfogadta.

Napirend után

Félreértett szavai helyreigazitása cimén **Korláth Endre** kapott felszólalásra engedélyt. Szerdán elmondott interpellációja félreértésre adott okot, ezért kijelenti, hogy *az általa felhozott panaszok kizárólag a kárpátaljai területre vonatkoznak.* Megállapitja azt a vitathatatlan tényt, hogy a felszabadult területeken csak egyetlen párt volt, az Egyesült Magyar Párt, amely a magyar érdekeket szolgálta és minden más párt, akár benne volt a magyar szó csaléteknek, akár nem, kizárólag a cseh törekvések szolgálatában állott. Kéri a Házat, vegye tudomásul az egész magyar politikai közvélemény, hogy *azok a magyarnyelvü személyek, akik nem az Egyesült Magyar Pártnak, hanem a csehszlovák pártoknak voltak tagjai, nem voltak sem nemzethü, sem tisztességes magyarok, hanem a magyar ügy árulói* (Ugy van, ugy van.), akiknek járhat megbocsátás idővel, amikor megtérésüket tettekkel bizonyitják. (Ugy van, ugy van.)

Pléss István személyes megtámadtatás visszautasitása cimén szólalt fel. A szerdai interpellációs napon *Nagy* Ferenc az Országos Mezőgazdasági Kamara elnökválasztásával kapcsolatban az ő nevét is megemlitette. A kamaránál történt dolgokra nem illetékes felelni, *majd a vizsgálat megejtése után a földmivelésügyi miniszter fog nyilatkozni.* Az ülés ezzel félhárom előtt néhány perccel véget ért.

— Gyengélkedés idején, különösen ha a rosszullétet még szorulás, derékfájás és keresztcsti fájdalmak is fokozzák, az enyhe és igen kellemes hatásu, tisztán természetes „Ferenc József" keserüviz — reggel éhgyomorra egy kis pohárral véve — mindig puha, könnyü székürülést és kielégitő anyagcserét biztosit. Kérdezze meg orvosát!

Angol-német tengeri ütközet a La Plata torkolatában

Időjárás: *Várható időjárás a következő huszonnégy órára: Több helyen havazás, vagy havaseső. Sok helyen köd. A hőmérséklet alig változik*

NEMZETI UJSÁG

XXI. évfolyam, 284. szám ◆ PÉNTEK ◆ Budapest, 1939 december 15

Ciano *szombati beszédét nagy világérdeklődés előzi meg — Az angol titkos ülés 7 óra 33 percig tartott — A római szovjet nagykövet hirtelen hazautazott*

Manuel Avila Camache tábornokot, eddigi hadügyminisztert választották Mexikó uj elnökévé

Leslie Burgin, Anglia utánpótlási minisztere

Ostavió Fialhó budapesti brazil követ előszavával jelent meg az első magyarra forditott brazil költők műve

Vitéz Székely Károly szobrászművész készitette a TESz-ben leleplezett Gömbös-szobrot

Végre kibujt a szög a zsákból!

A jóhiszemü katolikus és keresztény közvéleményt következetesen azzal áltatták a nyilasok, hogy ez a párt nem egyházellenes, hanem éppen olyan keresztény erkölcsi alapon áll, mint más politikai pártok. A *Nemzeti Ujság* már annak idején rámutatott, amikor a nyilaspárt egyházpolitikai programja az egyik nyilas lapban Szálasi—Széchenyi aláirással megjelent, hogy a fogadkozás, amellyel magát a nyilas felfogás az Egyház hivének vallja, üres szemfényvesztés s egyetlen célja a könnyen megtéveszthető tömegek félrevezetése. Már akkor viiágosan és félreérthetetlenül kimutattuk és bebizonyitottuk, hogy ennek a programnak minden egyes pontja a legszögesebb ellentétben áll az Egyház alaptételeivel, hogy milyen sekélyes és alárendelt szerepet szán az Egyháznak és az Egyház mellett a többi történelmi felekezetnek. De egészen természetes volt, hogy mint minden ilyen forradalom, a nyilas mozgalom is a maga totális hatalomra való törekvésében szükségkép szembekerül az Egyházzal, amelyet szintén ennek a totális államhatalmi szervezetnek szolgálatába szeretne kényszeriteni.

Percig sem volt kétségünk minden szemforgató és megtévesztőnek szánt hangzatos kijelentés és tüntetés ellenére ez irányzat lényege felől. Most azután nyiltan is levetette csalóka álarcát a nyilasság és ott áll leplezetlenül sötét céljainak tartózkodás nélkül való kiteregetésével az egész keresztény közvélemény előtt. A Magyarság legutóbbi száma cikket irt, amelyben a biboros hercegprimás felsőházi beszédének egy kiragadott mondatába belekapcsolódva nyiltan azt követeli, hogy *szüntessenek meg Magyarországon minden felekezeti oktatást, zárják be egyszersmindenkorra valamennyi felekezeti iskola kapuját.*

A legvakmerőbb és legélesebb támadást intézi ez a nyilas lap a magyar katolikus Egyház ellen, éppen akkor, amikor a magyar katolicizmus legfőbb pásztora, az ország első zászlós ura félreérthetetlenül megmondotta és bebizonyitotta, hogy a magyar katolikus Egyház a multban is már egy százada, minden áldozatot meghozott a magyar földbirtok helyes megoszlása s a helyes földbirtokpolitika érvényesitése érdekében, s most sem riad vissza a legmesszebbmenő áldozatoktól sem és kész mindenben támogatni a kormányt a helyes, okos és eredményes földbirtokpolitika terén.

Nincs okunk kételkedni abban, hogy a Magyarság a nyilaspárt hivatalos álláspontját hangoztatja s eddig burkolt, de most nyiltan bevallott törekvését jelenti be, amikor az összes felekezeti iskolák és mindennemü felekezeti oktatás végleges és teljes megszüntetését követeli. Meg kell döbbenni és fel kell háborodni ilyen vakmerő s amellett mélységesen tudatlan kijelentések hallatára!... Micsoda fogalma lehet annak Magyarország ezeréves kulturájáról és abban a felekezeti iskolák szerepéről, akiben megvan a felelőtlenségnek, az ostobaságnak és müveletlenségnek teljes bátorsága, hogy ilyen követeléssel próbáljon előállni? Hogy milyen erőssége, kultura és nemzetépitő tényezője volt évszázadokon át az országnak a felekezeti nevelés, hogy milyen közkincse ma is az egész magyarságnak, arról fölösleges bővebben beszélni. Akinek csak kis köze van a kulturához, aki nem lexikonokból tanulja rosszul az idegen szavak jelentését, akinek halaványsejtelme van a magyarságnak és kulturájának történelmi fejlődéséről, az igen jól tudja, hogy nemzeti szellemünknek, tudásunknak, müveltségünknek, erkölcsi szivonalunknak és magasabb emberi és magyar öntudatunknak milyen kimerithetetlen, örök forrása már egy ezredéve a felekezeti nevelés.

Az Egyház soha és semmi körülmények közt nem mondott le és nem mondhat le erről a jogáról és kötelességéről, de nem mondhat le a magyar állam sem. Nem dobhatja el magától könnyelmü kézzel azt a mérhetetlen kultur- és erkölcsi tőkét, amelyet a katolikus felekezeti oktatás képvisel, nem szüntetheti meg tulajdon sulyos vesztesége nélkül azt a szerepet, amelyet az ifjuság lelki és szellemi arculatának kialakitásában a katolikus nevelés és a mellette kifejlődött protestáns iskolák játszottak.

Micsoda elborult agy, micsoda fékevesztett forradalmi düh kell ahhoz nekirohanni kulturánk ilyen hatalmas tartó oszlopainak? Micsoda barbár és vak elfogultság követelheti, hogy bezárják valamennyi felekezeti iskola kapuját s laikus iskolákkal, természetesen az ő szájukizének kedves államtotalitásos iskola-tipussal helyettesitsék őket, olyan iskolákkal, amelyek messze vannak minden keresztény erkölcstől, messze a magyar alkotmánytól, messze az igazi magyar nemzeti szellemtől, olyan iskolákkal, amelyekben mint melegágyban tenyészne tovább a minden erkölcsi tartalékából, hitéből és ma-

SOHA TÖBBÉ!

IRTA:
KONCZ KÁROLY

— Soha többé?...

— Soha többé!... Fogadom, soha többé!...

Réz és nikkel fillérek kopogtak előtte az asztalon, munkabéréből megtakaritott sovány utravaló. Aztán, bezárult mögötte a gyüjtőfogház ajtaja s hogy ujból szabad lett, alig mert elindulni az emberek közé. Állt egy szélszaggatott akácfa alatt s egyre azt mormolta: „Soha ... soha többé! ...“ — „Elég volt ebből!“ ...

Ment, ment, amig el nem fáradt. Bent a fogházudvaron egy hét alatt nem gyalogolt ennyit séta közben. Ugyanannak a rabnak a vonagló hátát látta minden nap maga előtt, ugyanazoknak az őröknek könyörtelen, marcona arcát.

A kőbányai sorompónál villamosra szállt. Átszállót váltott s leült. Fiatal regényt olvasó munkásleány mellé. A leány hóna alatt szorongatta a táskáját s mélyen elmerült az érdekes olvasmányban. Azt se vette észre, hogy valaki leült mellé.

Valaki.

— Kicsoda? ... Ki vagyok én? ... — kergették a gondolatok. — S ha tudnák, hogy ki vagyok? ...

Szánalommal nézte a fiatal leány gondtalan arcát. Bizonyára a heti keresetét viszi haza, azt szorongatja táskájában.

Bent a fogházban a főfoglármester most vizsgálja a rabokat ...

Hét óra. Zárnak az üzletek. A lány még ott ül mellette ...

Ráncokba verődött sovány arca. Kavargott benne a lánynak szánt, de ki nem mondott figyelmeztetés.

— Menj el mellőlem ... Menekülj, amig nem késő ... Könyörgöm ... menekülj! ... Tudod, hogy ki vagyok? Ugy-e, nem is sejted? ... Tolvaj, betörő, bitang utonálló ... A legbiztosabb kezü zsebmetsző. S te? Egy gyanutlan gyermek ... Látod, csak a kezemet kellene kinyujtanom s mielőtt bárki is észrevenné, már ki lennél fosztva ... Most már érted? ... Elvenném a pénzedet, amin talán tüzelőt akarsz venni télire, vagy félre akarod tenni stafirungra. Esetleg orvosságra kell beteg öcsédnek... És még sem menekülsz ... Szánj meg s hagyd abba az olvasást .... Veszélyben forogsz ... Mit esztek holnap, ha én ...

Remegni kezdett zsebredugott keze s mielőtt kinyujthatta volna, kipattant a perrónra s leugrott a robogó villamosról.

A kocsi hirtelen zökkenővel csikorogva megállt.

— Tolvaj, fogják meg — hallotta a kiáltást és futásnak eredt. Fekete, sötét épületkaszárnyák között. Mint annyiszor a multban. De most zsákmány nélkül. Nyomorultan és kétségbeesve.

Egyszerre megijedt a szabadságtól. Sulyos teher volt számára, amitől legjobban meg szeretett volna szabadulni. Bujkált még egy ideig s amikor már biztonságban érezte magát, leült egy üres telek közepére. Megismerkedett óvatosan környezetének bizonytalan vonalaival. A sötétben is megtalálta hamar a menekülés utját egy esetleges veszély esetére. Kihalt utcák szántották át a külvárost, csak nagynéha suhant el a járdán egy-egy alak sietve, mint a szürkület denevérei.

Föltápászkodott, hogy elinduljon nővéréhez. Mielőtt kiért volna a telekről, fiatal nő és férfi állt meg előtte egy fa alatt. A nő beszédéből semmit sem értett, csak a férfi erős fogadkozása ütötte meg fülét.

— Soha, többé ... drágám! ... Soha többé ...

Lám, mások is fogadkoznak, valami jóvátételre, nemcsak ő. Meg fog változni. Rendes ember lesz. Családot alapit ...

Ujra villamosra szállt. Egy-két ember ült csak a kocsiban s mert késő este volt, nagyobb sebességgel futottak a végállomás felé. Végül már csak ketten álltak kint a perronon, a kalauz pedig egy padon bóbiskolt, ölében táskájával. Kereste a szavakat, ahogyan beállitson nővéréhez, a mentő körülményeket, amelyekkel csökkenthetné büne sulyát. Már látta a végállomást, néhány méter csak ... és le kell szállni. S akkor, az egyik ülés alatt megpillantott egy hatalmas koffert. Valaki bizonyára ottfelejtette. Szólni kellene a kalauznak, de hogy hirtelen megállt a kocsi, ő is fölriadt, s indult a vezető felé. Megállt a koffer mellett, de rá sem nézett. A perrónon utazó két ember is leszállt már, de ő még mindig nem mozdult.

— Végállomás! ...

Fölugrott, megragadta a koffer fülét, s hogy senki sem vállalta, a kalauz sem szólt, leszállt vele. És elindult a sötét uton nővéréhez, az idegen holmival.

Tudta, hogy nővére időközben férjhez ment s egyszeriben elhagyta a bátorsága, hogy szembenézzen egy becsületes idegen férfivel. Megállt, majd letért az ismerős utról, be egy kocsmába. Félliter bort rendelt s letette maga mellé a bőröndöt. Körülnézett, kihivó szemekkel, mintha azt kérdezte volna:

— Ki állitja azt, hogy loptam? ... Na ... Találtam ... Valaki elhagyta ...

A második pohár bor után maga elé tette az asztalra, hogy meggyőződjék, érdemes volt-e?

A zár engedett. Fölkattantotta a tetejét s kacagni kezdett. Hiszen ez a koffer egyenesen rá várt. Vadonatuj férfiruha, ing, harisnya, meg egy alig használt pár cipő volt benne. Nem, nem követett el ujabb bünt, nem volt lezárva kulccsal, magától engedett a tetejc s ez még nem zártörés. Ha, mondjuk, megtartaná ...

Kitöltötte a bort s egyszerre kiitta. Vad erő hajtotta el a kocsmából. Szoritotta a koffer fülét s szaladni kezdett vele. Még elérheti az utolsó villamost. Beviszi a bőröndöt a rendőrségre a detektiveknek s megmondja, hogy találta. Hadd tudják meg, hogy megjavult, rendes ember akar lenni. És ha nem hiszik el? ... Ha ráfogják, hogy ezt is lopta? ... S ott tartják? Hogyan bizonyitja be?

— Akkor is mindegy ...

Elérte az utolsó kocsit. Eszébe nem jutott, hogy filléreit, keservesen megkeresett filléreit okosabb dologra is elköltheti, mint villamosra. Leadta a bőröndöt a rendőrségen s megkönnyebbült lélekkel elindult ujból az éjszakában gyalog, Nővéréhez.

Másnap délben, amikor felébredt a sze-

Lapunk mai száma 10 fillér

Székely Károly
szobrász.

* **(A Ferenczy-nagydij nyertese.)** A magyar királyi szobrászati mesteriskola *Ferenczy*-féle 2000 koronás nagydiját az idei pályázaton az iskola első éves tagjának, *Marosvásárhelyi Székely* Károlynak ítélte oda egyhangulag a kiküldött jury. A pályadij nyertese már a marosvásárhelyi Rákóczi-szobor alkotásával jelét adta tehetségének, melyet a mostani egyhangu itélet csak megerösittetett. Székely már két év előtt hozott egy első dijat Párizsból, és reméljük, hogy igazi góbé szivósságu alkotó ereje még sok pálmát szerez részére. 1)

1) Pesti Hirlap. 1908. febr. 16. 7.

ékesebbek támogatására igéretet nyerve, a régi
ét átvettem. A magyar könyv híveinek érdeklődő
ni kívánunk, minél tökéletesebben el is érhessük.
ob érték az olvasók érdeklődő szeretete. A szer-
nár többször tüntetett ki érdemén felüli érdeklő-
eg tőle, annál kevésbé, mert ezúttal áldozatos köz-
.

Asztalos Miklós dr

a Magyar Nemzeti Múzeum Országos Széchenyi Könyvtárának tisztviselője

Bptávb 1940 szept.

Székely Károly vitéz, szobrász-
művész, I. Ybl Miklós-tér 3.
151-762

Székely Károly

VIII. évfolyam *Budapest, 1934*

KÖNYVTÁR

KÖNYVTÁRAK, OLVASÓK ÉS KÖN

Előfizetési ára: Egész évre -- 4 pengő
Fél évre -- -- 2 pengő

Sze
Asztalos

A Könyvtári Sze

A mai, egyre jobban fejlődő és nagy
életben **egyre nagyobb hiányát érezzük anna**
elevenen szerkesztett lap, amely kapcsolatot
ország könyvtárosai, a magángyüjtők, a könyvsz

A könyvnek saját élete van és a kö
világnak magyar földön ma nincs saját, gyors é
lyek így valósággal el vannak szigetelve egymás
szórva, nem egyszer megkésve, vagy egyáltalá
sorban őket érdekelnék. A könyvgyüjtők és a k
aukciók sorsáról csak a mind nehezebben hozzá

A legkülönbözőbb érdekek találnák

Székely Károly, vitéz

Szent Imre c. mohra repr.

KMTár. Szent István kiáll. tárgym. 1938.

BELÉPÉSI NYILATKOZATOT KÉSZSÉGGEL KÜLD
A TITKÁRI HIVATAL (HÖSÖK-TERE, MŰCSARNOK)

Légrády Testvérek nyomdai műintézete, Budapest. (Igazgató: Kertész Árpád.)

Székely Károly vitéz

1933 febr márc !

Hermann Ottó
szobra

Klebelsberg emlékkiállí Műcsarnok

Feladó: Városi Muz

Méltóságos

Dr. Gerevic

kormán

Nyomtatvány.

A Clipper

Aki ma Amerikában beszáll a Lisszabon felé induló Clipper-repülőgépbe, kényelmetlenül érzi magát már a gép megpillantásakor. Egykori ezüstös színét tompa szürke színnel váltották fel, mintha máris hadirepülőgép volna. Az ülések száma is alig fele a réginek. A hangtompító készüléket leszerelték, mint minden kényelmi berendezést. A gép saját súlyát ugyanis csökkenteni kellett, hogy teherbíró képességét fokozzák. Az utasok is nemkivánatos teherré váltak, mert súlyukat nem fizetik olyan jól meg, mint a kiszorított hasznos teherét. Minden gramm csomagot valósággal aranyért szállitanak. Aki például ezen az úton kapja az amerikai ujságokat Európában, a New-York Times egyetlen vasárnapi számáért harminc-negyven dollár viteldijat fizet.

A Clipper utasainak többsége az utóbbi időben három-hattagú amerikai katonai küldöttségekből áll. Amerika tengerészeti szakértőket küld Angliába, Londonból viszont kormánytisztviselők utaznak tovább Amerikába Halifax lord támogatására. Alkalomadtán egy-egy súlyosabb egyéniség is feltűnik: Mr. Winant, aki Washingtonba utazik, hogy Rooseveltnek jelentést tegyen. Előtte Menzies ausztráliai miniszterelnök fordult meg Lisszabonban. A legtöbb Clipper-utas csupán egy éjszakát tölt Portugáliában.

Idéérkezik az egész Európa számára szánt légiposta is Amerikából, amelyet azután az Angliának szánt küldemények kivételével a német Lufthansa gépei szállitanak tovább. A csomagok tekintélyes részét teszik ki a washingtoni külügyminisztérium futárzsákjai. Ezeket az Egyesült Államok külügyi képviseleteinek továbbítják az európai fővárosokba.

— Varga József miniszter nyitotta meg az olasz kézművesipari tárlatot. Varga József iparügyi miniszter hétfőn délben ünnepélyesen megnyitotta az olasz kézművesipari tárlatot, az olasz idegenforgalmi hivatal Váci-utcai helyiségeiben. Az érdekes kiállításon megismerhetjük az eredeti olasz kisipari termékeket, a híres olasz kerámiai készítmények mellett az ízléses faipari tárgyakat, a művészi bőripart, a muranói színes üvegárukat, a korall, elefántcsont és filigrán ipart, a kovácsolt vas-, textil- és szőnyegipart, továbbá a művészi kivitelű szövetbabákat. A kiállítás első napja nagy látogatottságnak örvendett.

— Kolozsvárott tartják idei konferenciájukat a Magyar Keresztény Leányegyesületek. A Magyar Keresztény Leányegyesületek Nemzeti Szövetsége június 28—29. napján Kolozsvárott tartja idei konferenciáját. Első ízben találkoznak az erdélyi és anyaországi leányegyesületek tagjai, hogy megbeszéljék közös kérdéseiket. A kolozsvári egyesületek nagy szeretettel várják az anyaországi vendégeket és azon igyekeznek, hogy az Erdélyben töltött megbeszélések napjai felejthetetlenek maradjanak a résztvevőknek.

— MEGGYILKOLTA SZERETŐJÉT, MAJD TINTACERUZÁVAL BÚCSÚSOROKAT IRT AZ ÁLDOZAT TESTÉRE. A bukaresti rendőrség a román főváros villatelepén az egyik házban meggyilkolt nő holttestére bukkant. Megállapították, hogy a gyilkos a szerencsétlen nő száját vattával tömte be, megfojtotta és az áldozat lábára tintaceruzával ezeket a szavakat írta: „Nem élhetek nélküled, inkább senkié sem légy, mint a másé." A gyilkos kézrekerítésére erélyes nyomozást indult.

— Német kutatók megmászták a Fehér Cordillerák tizenhat eddig hozzáférhetetlennek tartott hegycsúcsát. Az innsbrucki egyetemen Kinzl professzor a napokban számolt be annak a német kutatóexpedíciónak az eredményéről, amely két évvel ezelőtt a perui Fehér Cordillerákban végzett kutatásokat. Az expedició feladata az volt, hogy a járhatatlan hegyvidék déli részét kutassa át és térképezze. A kutatóknak nem kevesebb, mint hét olyan 6000 méternél magasabb csúcsot kellett megmászniok, amelyre eddig ember még nem tette a lábár. Ezzel a Fehér Cordillerák huszonkét 6000 méternél magasabb hegycsúcsa közül tizenhatot a német hegymászók győztek le először.

Elegáns nap-szemüvegek

CHMURA

IV., Ferenciek-tere 2.

KÁVÉHÁZBAN

— Mondja, mi lesz velünk, zsidókkal?

— Nézze! Én azt mondom: amig mi szabadon vásárolhatunk sorsjegyet, addig nincs semmi baj.

— Adományok a hirlapirói nyugdijintézet javára. A Magyar Hirlapiró Országos Nyugdijintézetéhez újabban a következő adományok érkeztek Dr. Szabó Istvná szerkesztő 3000 pengő, Magyar Katonaujság szerkesztősége, Magyar Tartalékos Tisztek Lapja, Vitézek Lapja szerkesztősége, 20—20, dr. Kiss István, Papp János 10—10, Mándy András 10, Somssich Eszter, Szolnoki MAV Sportegyesület 5—5, Varga Béla 5, özvegy Németh Antal Zsadány 4.50, Borbély Brunó, Tomkuljáik Ferenc, Simoncsics Mihály, Hagsch Emilia, dr. vitéz Sümegh F., Ibos szölögazdaság Badacstony, özvegy Nagy Jánosné, vitéz Gombos Vince, Sztachó Olivérné, Nagy Antal, vitéz Mezey D-nes 1— 1 pengő, Verzán Magda, Gyula 51 fillér.

— Több debreceni bőrkereskedőt letartóztatott a rendőrség. A debreceni rendőrség a bőrellátással kapcsolatban nagyarányú visszaélést fedezett fel. A rendőrség a lábbeli készítésére használt bőrök, valamint zárolt bőrárukkal való lánckereskedelem, árdrágítás és be nem jelentés miatt eddig őrizetbe vette Kaiser Mór, Kellner Ármin és Tóth Ignác bőrnagykereskedőket. A vizsgálat nagy erélyel folyik és további őrizetbevételek várhatók.

— Nekiszaladt a kirakatnak egy kislány: a törött üveg elvágta a torkát. Erdélyi Ida kolozsvári 12 éves kislány játszadozás közben nekiszaladt az egyik üzlet kirakatüvegének és a széttört üvegszilánkok a gyermek torkát elvágták. Életveszélyes állapotban a sebészeti klinikára szállitották, ahol gyors műtéttel sikerült az életét megmenteni.

— Június 17-én tartja közgyűlését az Országos Mezőgazdasági Kamara. Az Országos Mezőgazdasági Kamara közgyűlését június 17-én délelőtt tíz órára hivta össze gróf *Khuen-Héderváry* Károly elnök. A közgyűlésen töltik be a kamara igazgatói állását, amelyre egyetlen jelölt van: *Halács* Ágoston dr., a kamara eddigi helyettes igazgatója. A közgyűlés napirendjén szerepel a kamara vezetőségének jelentése a terméyek igénybevétele, és az egységes mezőgazdasági árrendszer ügyében folytatott tárgyalásokról.

— Házasság. *Kendeh-Kirchknopf* Márta, néhai vitéz Kendeh-Kirchknopf Gusztáv bányakerületi evangélikus központi lelkész leánya és *Oroszlány* István mérnök június 14-én délután 7 órakor tartják esküvőjüket a Deák-téri templomban.

— Meghalt vitéz Székely Károly szobrászművész. A Vitézi Rend Zrinyi-csoportjának egyik leglelkesebb munkása, vitéz Székely Károly szobrászművész, a képzőművészeti szakosztály vezetője kidőlt az élők sorából. A magyar katonaeszmény szolgálatának fáradhatatlanul példaadó harcosát vesztette el távozásával a Vitézi Rend, de sokat vesztett a magyar képzőművészet is, amelynek az elhúnyt értékes tagja volt.

Vitéz Székely Károly hatvanegy esztendős kora ellenére is szüntelenül munkálkodott a Zrinyi-csoport keretében s egész sor kultúrális és társadalmi egyesület is sokat köszönhetett neki. Ma délután 5 órakor, a farkasréti temetö halottasházából helyezik örök nyugalomra a református egyház szertartása szerint.

— Június 30-ig bevátlják a rézmészporutalványokat. A hegyközségek és szölösgazdák országos szövetkezete értesíti a szölösgazdákat, hogy a rézmészporutalványokat *június 30-ig beváltja*. Erre az intézkedésre azért volt szükség, mert egyes helyeken az utalványokat a gazdák megkésve kapták kézhez.

— Időszerű ételek: zöldfőzelékek, húsos és hústalan ételek készítésének bemutatásával könnyítenek az Elektromos Müvek főzőelőadásai a háziasszony főzési gondján. Délutáni előadás szerdán 5 órakor, délelőtti pedig hétfőn és pénteken 10 órakor van. Részvétel, ruhatár díjtalan.

— Beküldött hírek. *A szegedi Orvosi Kamara Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter fővédnökségével erdélyi tanulmányutat rendez.* A tanulmányút célja, hogy az ország figyelmét felhivják a székely fürdők rendkívüli értékeire. Ezzel kapcsolatban július 3-án Kolozsvárott az egyetem aulájában, július 11-én Marosvásárhelyen és július 13-án Nagyváradon tudományos üléseket tartanak. A tanulmányutat dr. vitéz Meskó Zoltán vezeti. — *A Zentai Öregdiákok június 28-án és 29-én Zentén ünnepélyes találkozót tartanak.* A résztvenni óhajtók jelentkezzenek dr. Recskó András ügyvédnél Budapest, Lónyay-utca 32., vagy Simon Mihály főgimnáziumi igazgatónál Zenta. Jelentkezési határidő június 15. — *A sárospataki MOVE tisztújító közgyülést tartott,* amelyen Szabó Zoltán országgyülési képviselőt választották meg elnökévé. — *Negyvenéves érettségi találkozó lesz Losoncon június 28-án* azok részére, akik 1901-ben érettségiztek a losonci főgimnáziumban. Felvilágositást nyujt Tornallyay Zoltán Tornalja.

FIÚINTERNÁTUS

gimnazistáknak havi 56 P. Tájékoztató: Minorita Rendház, Eger.

Diáknyaraltatás

Bükkhegységben havi 70 P. Tájékoztató: Minorita Rendház, Eger.

Jó tudni,

hogy málna- és szederfoltokat úgy vesszünk ki, hogy azokat egy órán át híg klóros vízzel áztatjuk, majd langyos vízzel és szappannal átmossuk.

VELŐ, BUNDABAN. Két borjúvelőt megfőzünk páclében, megtisztitjuk és ujjnyi csikokra vágjuk, azután kis citromlével és olajjal meglocsolva állni hagyjuk, meg is forgatjuk. Negyedóra mulva forró zsirban kisütjük, palacsintatésztába mártogatva. Mártással, vagy főzelékkel tálalva kitünő. (Z. Tábori Piroska: Hústpótló ételek.)

— Külön gőzfürdőt és iskolát kapnak a nagyszalontai cigányok. Nagyszalontán nagy számban élnek cigányok, akik között három „társadalmi réteg" van. A Kigyó-réten földből készült viskókban mintegy száz „proletárcigány" él, a Vajda-téri vályogviskók lakói pedig — akik kereken háromszázan vannak — a cigányság középosztályát képezik. Ezek vályogvetéssel, és teknőfaragással foglalkoznak. A cigányok „arisztokratái" a Varcsa-utcai téglalházakban laknak. Mintegy nyolcvanan vannak és közülök kerülnek ki a zenészek, iparosok és kereskedők. Nagyszalonta polgármestere most látott hozzá a cigány-kérdés rendezéséhez és minden eszközzel megakadályozza a cigányok további beszivárgását. Intézkedésére a nagyszalontai cigányságot szigorú egészségügyi ellenőrzés alá helyezték, külön cigány-fürdőt létesitenek részükre, a népiskolákban pedig cigány-osztályokat állitanak fel, ahová a cigánypurdékat kötelesek lesznek a szülők beiratni.

RÁDIÓ

KEDD

BUDAPEST I.: *12.00* Harangszó. Himnusz. *12.10* Országos Postászenekar. Közben *12.40* Hirek. *13.20* Időjelzés, vizállásjelentés. *13.30* Pappné Kovács Edit zongorázik. *14.00* Töry Erzsébet hegedül. *14.30* Hirek. *14.45* Müsorismertetés. *15.00* Árfolyamhirek. *15.20* Mikulay Gusztáv szalónzenekara. Közben *15.40* Mit főzzünk. *16.10* Gyermekdélután. *16.45* Időjelzés, hirek. *17.00* Hirek szlovák és ruszin nyelven. *17.15* Mindnyájunk gondjai. A közellátási szolgálat közleménye. *17.30* Cigányzene. *18.00* Olaszország a második világháborúban. Felolvasás. *18.30* A 2. honvédgyalogezred zenekara. *19.00* Hirek magyar, német és román nyelven. *19.20* Zsivajgó természet. Bajor Gizi Kosztolányi-prózát mond. *19.45:* A régi Király Színház. Fellegi Teri énekel. Kíséri a Balázs-négyes. *20.10* Strauss Richárd-hangverseny. *21.40* Hirek. *22.10* Párducok a fővárosban. Közvetités a Nagycirkuszból. *22.30* Buttola Ede tánczenekara. *23.00* Hirek német, olasz, angol és francia nyelven. *23.25* Közvetités a Bodó-kávéházból, Lakatos Misi és Tóni cigányzenekara. *24.00* Hirek.

BUDAPEST II.: *17.15* Mursi Elek muzsikál. *17.30* Ruszin hallgatóinknak. *18.00* Erdélyi népdalok. *18.30* A földmivelésügyi minisztérium mezőgazdasági félórája. *19.00* A 2. gyalogezred zenekara. *19.30* Francia nyelvoktatás. *20.00* Hirek. *20.10* A rádió szalónzenekara. *21.10* „A Cinquecento". Előadás (IV. rész).

SZERDA

BUDAPEST I.: *6.40* Ébresztő, torna. *7.00* Hirek, közlemények, étrend, hanglemezek. *10.00* Hirek. *10.20* Régi híres orvosprofesszorok. Felolvasás. *10.45:* Régi furcsaságok. Szluha Lili. Felolvasás. *11.10* Vizjelzőszolgálat.

Bővérű, kövér egyéneknek, köszvényes betegeknek és aranyérben szenvedőknek reggelenként éhgyomorra egy-egy pohár természetes „Ferenc József" keserűvíz, biztos, alapos és mégis enyhe hashajtó hatása következtében, gyakran igen jó szolgálatot tesz. Kérdezze meg orvosát!

Június hó 11-én délután fél 3 órakor

ügetőversenyek

Szíriai képek

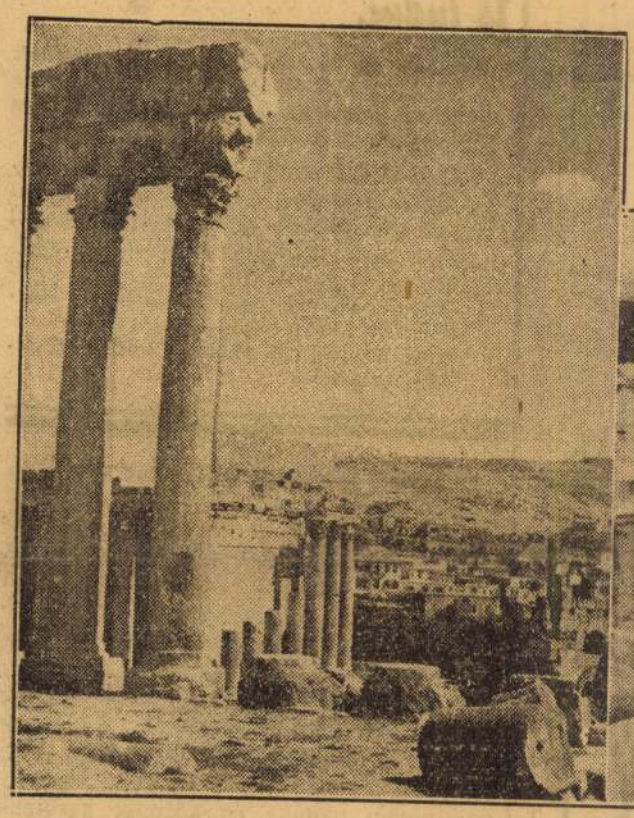

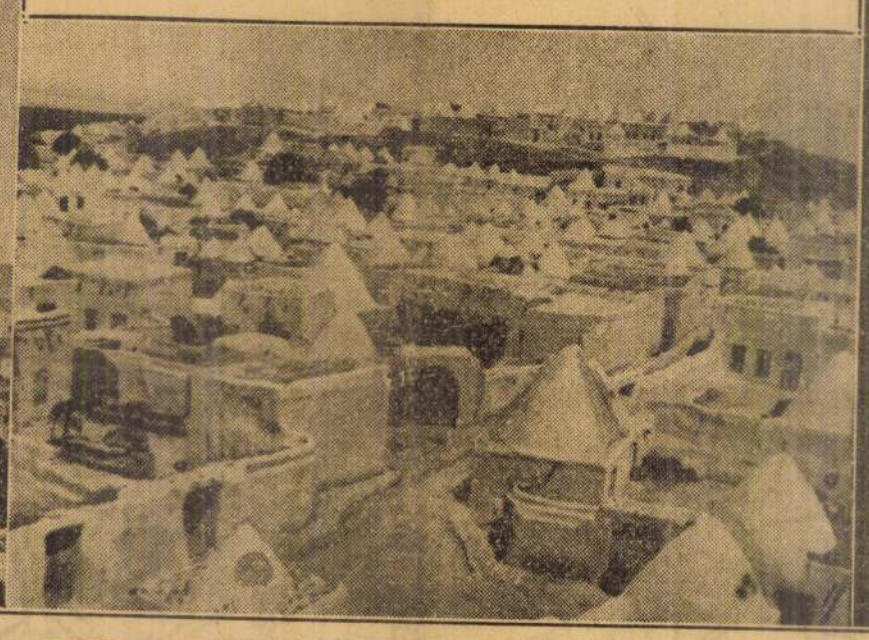

Darlan ma este rádiószózatot intéz a francia néphez

Vichy, június 10.

Darlan tengernagy kedden este kilenc órakor valamennyi francia rádióállomás közvetítésével rádióbeszédet intéz a francia néphez. A beszéd valószínűleg a Szíria ellen intézett támadással foglalkozik.

Duff Cooper belső kabinet-forradalmat készit elő

Stockholm, június 10.
(Budapesti Tudósító)

A Daily Herald jelentése szerint Duff Cooper információs miniszter belső kabinetforradalmat készit elő. Azzal fenyegette meg Churchill miniszterelnökőt, hogy amennyiben nem kap teljes cselekvési szabadságot, benyujtja lemondását.

„A magyar csapatok igazolták ősi erényeik és vitézségük hagyományait"

Vitéz Bartha Károly honvédelmi miniszter látogatása a Ducenál és az olasz haderő vezetőinél

Vitéz *Bartha* Károly táborszernagy, honvédelmi miniszter, hétfőn reggel *hivatalos látogatásra Rómába érkezett,* hogy az olasz hadseregnek a közelmultban hivatalba lépett vezetőivel a személyes érintkezést felvegye. Magyarország honvédelmi miniszterét *ünnepélyes keretek között,* katonai pompával fogadták Rómában. A honvédelmi miniszter hétfőn délelőtt a királysírok és a névtelen katona sírjának megkoszoruzása után *Cavallero* hadseregtábornoknál, az olasz nagyvezérkar főnökénél, majd *Galbiati* tábornoknál, a fasiszta milicia vezérkari főnökénél és *Ciano* gróf külügyminiszternél tett látogatást. Délután *Scuero* tábornok, hadügyi államtitkárt, *Riccardi* tengernagy, tengerészeti államtitkárt és *Priccolo* tábornok, légügyi államtitkárt kereste fel. Este 7 órakor a *Duce fogadta Bartha Károlyt a Venezia-palotában.* Mussolini hosszú és szívélyes megbeszélést folytatott a magyar honvédelmi miniszterrel.

A látogatás után *Cavallero* tábornok fényes keretek között estebédet adott vitéz *Bartha* Károly tiszteletére. Az estebéd a *Barberini-palotában* volt, amelyet a XVI. században a *Colosseum* köveiből építettek fel. A palota hatalmas termeit értékesnél értékesebb festmények és szobrok díszítik, bennük jelenleg a római tisztikaszinó kapott helyet.

A vacsora során *Cavallero* tábornok köszöntötte a magyar honvédelmi minisztert. Utalt a két ország között fennálló meleg barátságra és rokonszenvre s hangoztatta, hogy *a legnagyobb elégtétellel figyelték a magyar haza felemelkedését* és az igazságos határok elismerését.

— *A cselekvés órájában* — mondotta Cavallero tábornok — *a magyar csapatok haderőink és a szövetséges Németország haderőinek oldalán harcolva fényesen igazolták a legutóbbi győzelmes balkáni harcok során ősi erényeik és vitézségük hagyományait, amelyek minden időben híressé tették az Önök hadseregét.*

Vitéz *Bartha* Károly honvédelmi miniszter őszinte hálával mondott köszönetet az üdvözlőszavakért.

— *Az elmúlt hetek eseményei* — mondotta — *ismét kimutatták, hogy a két hadsereg közötti együttműködésnek és testvériségnek minő értéke van. Egymás oldalán harcoltunk, sőt harcolunk az új Európa rendezéséért és igazságáért. Mi magyarok úgy követtük az Önök époszi harcának fejleményeit, mintha a mi harcunk volna.*

A fényes vacsora ideje alatt *Bartha* Károly honvédelmi miniszter feleségét vitéz *Szabó* László attasé felesége látta lakásán vendégül.

Este 2-3 szem ARTIN reggelre normális ürülés
Enyhe, biztos hashajtó
2 szem 12 fill, 12 szem 54 fill, 20 szem 90 fill, 60 szem 250

EGYMÁS OLDALÁN

Az olasz és magyar fegyverbarátság nem újkeletű fogalom. Tíz évszázada, mióta magyarok élnek a Kárpát-medencében, sokszor küzdöttek egymás oldalán a két nép katonái. Az Anjou-királyok liliomos lobogója alatt, a Budát felszabadító keresztény seregben közös célért áldozták életüket a magyar és olasz vitézek. Monti ezredes légiói harcoltak itt a magyar szabadságért s magyar katonák indultak rohamra Garibaldi vörösingeseivel együtt az olasz egységért. Nálunk tehát ősi hagyomány az olasz barátság, az együttes harc, amely nagy események valóraváltásáért folyik ezúttal is. Évszázados tradíció egymás harci erényeinek megbecsülése s ennek adott kifejezést a dicsőségesen harcoló fasiszta sereg nagyvezérkari főnöke, Cavallero tábornok, mikor vitéz Bartha Károly honvédelmi minisztert köszöntötte a római estebéden. Egyszerű, katonás szavak voltak ezek, de megmelegszik tőlük a magyar szív, amelyet annyi reménytelenség keserűsége szorongatott a trianoni napokban. Akkor is a Duce igazságot követelő szavai jelentették a biztatást. Ma pedig a két világrészben küzdő szövetséges hadseregének első képviselője hirdeti, hogy a nagy barát nem csalódott várakozásában. *A cselekvés órájában — mondja Cavallero tábornok — a magyar csapatok az olasz és német haderők oldalán harcolva, fényesen igazolták a legutóbbi győzelmes balkáni harcok során ősi erényeik és vitézségük hagyományait, amelyek minden időben híressé tették a magyar hadsereget.*

Nagy utat tettünk meg, nagy mélységekből léptünk felfelé, de ami tíz éve még csak szép álom volt, most már valóság. Akkor egy széttépett, trianoni ország, lefegyverzett kicsi honvédség állt itt a kis-antant gyűrűjében. Ma pedig a megnövekedett ország és a diadalmas harcok tűzpróbáját kiállott honvédsereg jogos öntudatával mondhatja Rómában a magyar honvédelmi miniszter, hogy egymás oldalán harcoltunk, sőt harcolunk az új Európa rendezéséért és igazságáért.

Harcolunk azzal az Olaszországgal együtt, amely épp ma egy éve lépett hadba s azóta nehéz körülmények ellenére, óriási szolgálatokat tett a végső győzelem érdekében. Az olasz katona hősként küzdött szárazon és vizen, levegőben, az olasz nép pedig bebizonyította, hogy minden áldozatot, sőt minden csapást szívesen vállal a közös nagy célért. Ma, az egyéves évfordulón nem hiába hangoztatja a magyar honvédelmi miniszter, hogy mélységesen megragadta Olaszország háborús és győzelembiztos arculata. Mert valóban felemelő az az egység, amellyel a fasizmus által összekovácsolt olasz nép szembenéz minden nehézséggel. Megy előre azon az úton, amely végül is a győzelemhez, a teljes felemelkedéshez vezet. Ez a rendithetetlen egység egymagában is súlyos vereség a demokraták számára, akik vakon hitték, hogy Itáliában megingathatják a belső frontot. Katona és civil egyaránt úgy állt helyt egy esztendő alatt, hogy példát adott minden nemzet fiainak arra: miként kell viselni a háború terheit.

Mi magyarok — mondotta Rómában vitéz Bartha Károly —, úgy követtük az önök époszi harcának fejleményeit, mintha a mi harcunk volna. A magyar nép tömegei pedig valóban úgy érzik, hogy az olasz hősök küzdelme a mi igazságunk harca volt. Az is marad, mindaddig, amíg az egymás oldalán folyó harc a végső győzelem glóriájával nem vonja be az olasz lobogókat. Utána pedig a béke-munka következik, amelyet ugyanilyen elszántan, keményen fogunk végezni — egymás oldalán.

Izland másfélmillió dollárért amerikai hadianyagot vásárolt

Washington, június 10.

Most szerepel első izben *Izland* az amerikai külügyminiszterium hadi kimutatásában, mint *nagy vásárló fél a hadianyagszállitásoknál.* 1941 áprilisában 1,568.287 dollár értékü hadianyagot szállitottak *Izland* szigetére s összesen ez év májusáig az *Izlandba* irányuló kivitel legnagyobb része katonai célokat szolgáló áruból állott.

BAYER ASPIRIN tabletta
szép időben, esőben, szélben megvéd a meghülés következményeitől

Kisszakasz

Millimétersor ára hétköznap és ünnepnap 40, vasárnap 45 fill. Legkisebb hirdetés (10 mm) 4 P. Álláskeresőknek 50% kedvezm.

Házasság

BIZALOMMAL fordulhatnak özvegyek, hajadonok, komoly nősülendők Méltóságos asszonyhoz, Bpest Főpostafiók 304. Válaszboríték. — Poste restantera nem válaszol.

Levelezés

ÉDES, ÉDES

szerdán küldik. Máskor ne várjál az írással. Előző leveled hangjából, témából nem oktalan idegességedre következtettem, mai nagyot késett. Életem csak egy van, magamét akármi érje, legjobban nekem fáj. Haza várlak!

Magánnyomozó

Magánnyomozó
Dr. Békési Tibor ny. rendőrkapitány.
Erzsébet-körút 17. T.: 222-802.

Dr. JANDA MIKLÓS magánnyomozó
Megfigyel, informál, nyomoz. — 123-999. Teréz-körút 31.

Nemesség

NEMESSÉG felkutatására, elismertetésére példákkal megvilágított útmutatást is tartalmaz élvezetes olvasmányain kívül a Nemességi Könyv, melyről ismertetőt küld Kubissy I. Szeged

Bélyeg

„Duna" BÉLYEG-bolt
V., Mária Valéria-utca 19. Vesz, elad, cserél. Kérjen árjegyzéket! Küldje be hiánylistáját. T. 382-473

GOBÁT BÉLYEG
Kossuth L.-u. 17. ALBUM

Sofőriskola

Nívós szakszerű autóvezetés Viktória
ANDRÁSSY-ÚT 2

Oktatás

POLGÁRNÉ F. Paula gyorsíró iskolája, Kossuth Lajos-utca 11. Magyar- és (degennyelvű) gyorsírás, gépírás Államvizsga.

Irodai gyorsíróua gépíróra gyorsan, olcsón kiképezzük. Különórás, csoportos kiképzés. Stenografia, Rákóczi-út 14. Telefon: 223—846

ZSOLDOS-féle összevont tankönyvek, algebra magántanulók részére kaphatók. Dohány-utca 84. Telefon 223-406

Német
francia nyelv tanítását és elemista oktatását, nevelését (vidékre is) vállalom. Megkeresést „Gyakorlott" jeligére a kiadóba.

Nyugdíjas úriasszony kosztos diákot vállal, esetleg magántanítással. Jelentkezni 11—3-ig Nagy Imréné, VIII., Ludovicum-utca 10. II. em. 34.

VERBŐCZY Jogi szeminárium
mindenféle jogi vizsgákra, államszámviteltanra is előkészít. Legújabb jegyzeteit bérbe is adja méltányos feltételek mellett. Budapest, IX., Üllői-út 3.

Bútor

ÚJ LAKÁSBA ÚJ BÚTORT Ebnertől
VIII. KARPFENSTEIN-U. 2/A

BÚTOR Higyje el, hogy jól vesz nálunk **SZÉKELY** Vilmos csász.-út 63. Berlini-térnél Legolcsóbban vásárolhat

„MARS" GYERMEKKOCSIK
megbízhatók, olcsók
ANDRÁSSY-ÚT 36
Párisival szemben
Az utazási nehézségek miatt bizalommal rendelhet díjmentes árjegyzékünkből.

Akácfa-utca 7

Megtalál mindenféle új, keveset használt egyszerű, márkás műbútort. Hálóuriszobák, ebédlők, kombinált berendezések, egyes darabok, recamierek, bőrgarnitúrák dús választékban legolcsóbban Zimmermannál, Akácfa utca 7. Nemzeti Színháznál.

NAGY SÁNDOR 26
Károly-körút
Gyönyörű új és használt műbútorok, márkás hálók, ebédlők, úriszobák, bőrgarnitúrák, styl-szalónok, irodabútorok, csodás kombinált berendezések. Nagy Sándor, Károly-körút 26. a Városházánál.

BÚTOR saját érdekében asztalostól. KOVÁCS bútorüzlet, Nagymező-utca 43. saroküzlet. Fizetési kedvezmény.

Jó és divatos kisipari **butorok** LENGGY kétszemélyes kanapéágyak Budán, Lendér műasztalosnál, II. ker., Török-utca 6.

ROYAL Bútor részletre is Baross-utca 34.
Hálószobák, ebédlőberendezések, kombinált szobák. Választékunk óriási! Áraink olcsók. Minőségért garantálunk.

NINCS FÉNYES KIRAKAT, olcsón, kis részletre, konyha, szelon, matrac, recamier, hálók, kombinált berendezések kaphatók Károly-körút 16. udvarban

Hálók, kombináltak
nagy választékban, részletre is Nagymező-utca 12.
KISIPARI BÚTORTERMÉKEK

BÚTOR és TEXTIL
kereskedő r.-t., Liszt Ferenc-tér 5.
Egy helyen, egy számlán
Hálók, ebédlők, kombináltak. Teljes lakberendezések, szőnyegek, függönyök, kelengyék. — Kényelmes, hosszú folyószámlahitel. — Vidékre díjtalan képes árajánlatot küldünk.

MASZNÁLT és új hálók, ebédlők, kombináltak, konyhák, kárpitosáruk minden árban. LÁSZLÓNÁL, JÓKAI-UTCA 6.

BÚTORT legjobban „BOG-MIL" bútorüzletében vásárol. VI. Vilmos császár-út 43 (Báthory-utcával szemközt) Kombinált szobák, hálók, ebédlők dús választékban

LAKÁSBERENDEZÉSEK nagy választékban **jutányos árban** a Hazai Bútoripar ker. vállalatnál, Baross-utca 46. sz.

Használt butorok kitűnő karban, legolcsóbban, részletre is: Bútorüzlet, Klauzál-utca 26.

Király-u. 112. Jöjjön hozzánk, meglátja, érdemes. Használt és új, márkás műbútorok. Hálók és ebédlők, úriszobák, szalónok, kombinált szobák, antikvitások, irodabútorok, egyes darabok olcsón. BÚTORÜZLET, Király-utca száztizenkettő (Lövölde-térnél).

Márkás használt és új
IRODABÚTOROK
OLCSÓN. KLAUZÁL-UTCA 26.

Modern, színes konyha-, hall-, leányszoba-, kombinált szoba-, villaberendezés részletre is. Lapidesnél, Nagymező-utca nyolc. Teréz-templomnál.

Használt bútor
biztosan jó. Hálók 150-től, Sima hálók 280-tól, ebédlők 190-től, gyönyörű kombinált szobák, használtak és újak. Új és használt konyhák óriási választékban. Részletfizetés. — BÚTORMAGAZIN, Mária-utca 48.

Barok és biedermeier stílű bútorok. GARNITÚRÁK. Tóth Győző, Bakáts-tér 8. szám.

OLCSÓ NYÁRI PAPLAN VÁROSHÁZ-U. 2
KOSSUTH LAJOS-UTCA SAROK
TEHER PAPLAN

Hunor
IRODABÚTOR ÉS LAKBERENDEZÉS.
IV. Kecskeméti-u. 11. T.: 184-611

Részletre komplett hálók
kombinált szobák Modern Bútornál, Baross-utca 42.

ÚJ RENDSZERŰ BÚTORHITEL Közalkalmazottak és minden végleges állású lakását berendezheti harminc egyenlő havi részletre, azaz minden P 100 után havi P 3.33 törlesztéssel. Egy éven belüli törlesztésnél a kamatokat visszatérítjük. Kardos Testvérek, Wesselényi-utca 18.

HÁLÓK, EBÉDLŐK, kombináltak, konyhák, előszobák. Fizetési kedvezmény. Kérjen árajánlatot. BERTALANNÉ keresztény bútorszalon, Rákóczi-út 82, I. emelet.

Hangszer

Vásároljon a forrásnál
Az ország egyetlen zongoragyára
MUSICA
VII., Erzsébet-körút 43 (Royal). Zongorák, kispianinók garanciával. Kedvező fizetési feltételek. Csere, vétel, javítás, hangolás. Kérjen díjmentes ajánlatot

LYRA
r.-t. Magyarország legnagyobb zongoratermében, Erzsébet-körút 19. Részletre is.

Rövid, fekete gyakorló-zongora háromszáz, kitünő külföldi hatszáz, zongorák, pianinók feltünő olcsón, legcsekélyebb részletre is. Rákóczi-út ötven, Zongorateremben.

ZONGORÁK harmóniumok eladása és vétele őskeresztény cégnél. Mendölné, VIII. Bezerédi-u. 10. T.: 146-411

EHALL Andrássy-út 15
Legnagyobb keresztény vállalat! OLCSÓ ÁRAK!

KERESZTÉLY

hírneves zongoraterme, V., Vilmos császár-út 66. sz. Legjobb zongorák legolcsóbban, részletre is.
CSALÓDÁS SOHASEM ÉRHETI

BÖSENDORFER, Förster, Ehrbar, Stingl, Lauberger, Öser, stb. zongorák, pianinók, húszpengős részletre: FENYŐNE, Erzsébet-körút huszonhat.

Zongorák, pianinók SCALA Erzsébet körút 15. eladása részletre is.

HEGEDŰ, VIOLA, CSELLÓ, koncert, zenekar, iskolai célra, összes felszerelések részletfizetésre is TÓTH JÁNOS hegedűkészítőnél, Budapest, Kossuth Lajos-utca nyolc. 40 éves cég. Árjegyzék díjtalan.

ZONGORA HEGEDŰ HARMONIKA
BEMÉNYI nél VI, Király-utca 58. sz.

WEEKENDRE BÉRELJEN GRAMOFONT — LEMEZEKET
RYTMUSTÓL Arany János-u. 18. Telefon: 125-984.

Cianozás

Cianoz Reiner jótállással legolcsóbban 40 éves cég Népszínház-u. 16. Telefon: 13-05-05.

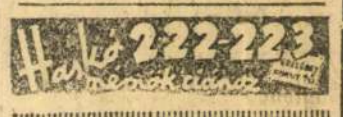

Hirdessen a KISSZAKASZ-ban

MAGYARORSZÁG földpénzgazdaság

Varga miniszter a Délvidék iparosainak támogatását hangsulyozta a szegedi vásár megnyitásán

Szeged, junius 7.

Varga József kereskedelmi és iparügyi miniszter feleségének társaságában és kíséretével szombaton Szegedre érkezett. A szegedi vásár megtekintésére megérkezett Hans Zechnert, a német kézművesipar birodalmi vezetője titkárával, Pierro Gazotti, a fasiszta kézművesipari szövetség és az olasz iparművészeti központ elnöke és Gennero Pistolese sajtófőnök is. A miniszter a fogadás után a német, olasz, magyar és városi színekkel fellobogózott városházára hajtatott, ahol villásreggeli volt tiszteletére. Délben Varga József és kísérete a szegedi vásár megnyitására indult. Ekkorra már ott voltak Kampf Erich szegedi németbirodalmi konzul, Tukats Sándor szegedi és Sinkó Elemér hódmezővásárhelyi főispán, vitéz Silley Antal hadtestparancsnok, Pálfy József polgármester és mások.

A minisztert a vásár kapujában Rainer Ferenc, a szegedi ipartestület és a vásár elnöke üdvözölte. Az üdvözlésre válaszolva a miniszter hangsúlyozta, hogy ez a vásár ma már nagyobb arányokban hirdeti Szeged és környékének, a magyar Délvidéknek fejlett iparát, a magyar társadalomban rejlő alkotóerőt. A vásár — mondotta a miniszter — azoknak az iparosoknak a munkája, akik az összefogás és egység jegyében erőiknek egy cél érdekében való beállítása mellett kívánják szolgálni a magyar jelen és a magyar jövő ügyét. Ujra magyar földdé lett Bácska és vele 72 ipartestület, mintegy 21.000 iparos jött vissza a magyar hazába. Az ezeréves magyar kard ereje, a történelmi szabadság, a nemzeti és gazdasági törvényszerűség érvényesülése szerezte vissza Bácskát. Az elhagyatott bácskai iparosokat részesíteni kívánjuk mindazokban a kedvezményekben, amelyeket a magyar törvények és rendeletek a kisipar számára, annak gazdasági helyzete javítása érdekében biztosítanak. Gondoskodunk arról, hogy mielőbb részt kapjanak a közmunkákból, megfelelő hitelekhez jussanak, hogy ne csak szivükben, hanem gazdasági téren is érezzék a magyar haza jóságos kezét. Hiszem, hogy Szeged, amely már egyszer kiinduló helye volt a nemzeti újjászületésnek, hagyományához híven most is melegágya marad a magyar kézművesiparosságban rejlő hatalmas nemzeti erőnek és magához karolva a felszabadult déli terület iparostársadalmát, hathatós védelmezésében viszi előre a Délvidék ipari fejlődését. Az eljövendő nehézségek törhetetlen akarattal való leküzdésére fel kell készülnünk, hogy továbbra is elszántan építsünk és bízzunk abban, hogy a mostaninál is erősebb Magyarországot kovácsolunk össze a magunk és utódaink számára.

A miniszter beszédét nagy tapssal és éljenzéssel fogadták. Ezután a miniszter kíséretével és az előkelőségekkel a vásár megtekintésére indult s a látottak felett legnagyobb elismerésének adott kifejezést. Egy órakor a város adott a miniszter tiszteletére ebédet a Hungária-szállóban. A miniszter és kísérete a késő délutáni órákban utazott el Szegedről.

— (Tizezerpengős adományt oszt szét a nemzetközi vásár elnöksége a kormányzó fiúunokájával egy napon született erdélyi fiúgyermekek között.) A budapesti nemzetközi vásár a kormányzó fiúunokájával egy napon, tehát 1941 január 17-én született szegénysorsu erdélyi fiúgyermekek között tizezer pengő értékű adományt oszt ki. Az akcióval kapcsolatban negyvennégy születést jelentettek be. Az adományok szétosztására a vásár elnöksége vitéz Horthy Istvánnét kérte fel, aki a hölgybizottság többi tagjaival, Varga Józsefnéval, Szendy Károlynéval Bethlen Lászlóné grófnéval, Gyárfás Pálnéval és Rimanóczy Kálmánnéval úgy határozott, hogy a gyermekek egyenként 200 pengő készpénzsegélyben és a természeti adományokból összeállított szeretetcsomagban részesülnek. Az adományokat junius 10—11-én osztják ki.

— (A gazdasági akadémiák elnéptelenedésével foglalkozott a gazdatisztek egyesülete.) A gazdatisztek egyesülete Vay Miklós báró elnöklésével igazgató választmányi ülésen foglalkozott a gazdasági akadémiák elnéptelenedésével. Fáber György ügyvezető-igazgató bejelentette, hogy újabb mozgalom indult a gazdasági akadémiák teljes főiskolai kiépítése érdekében, mert a mai helyzet mind a tanárok, mind a hallgatók szempontjából tarthatatlan. Rónay Ernő indítványára elhatározták, hogy megkísérlik egy gazdatisztekből álló szövetkezet összehozását a zsidó tulajdonban lévő szőlők kibérlésére, később tulajdonba vételére.

— (Junius 12-én nyilik meg Magyaróváron a növénynemesítő továbbképző tanfolyam.) A magyaróvári növénynemesítő intézet egyhetes növénynemesítő továbbképző tanfolyamot rendez. A tanfolyam ünnepélyes megnyitása junius 12-én lesz.

Ingatlan

Bérház
1961-ig nagyadómentes 11×2 és 15×1 komf. lakások 22.600 jöv. 325.000-ért.

Villa
Pasaréten 380 □-öles kertben, adóm., négyszobás összkomf. Láb-kölcsönnel 45.000-ért eladó. Telefon: 420-505.

Pasaréti villa
beköltözhető, 5 szoba, etage fűtéssel, gyönyörű gyümölcsössel, 900 □-öl, 90.000-ért eladó. Noszál, Török-u. 10. Telefon: 152-102.

BÉRHÁZ Horthy hídnál 954-ig nagyadómentes 15.000 bérjövedelemmel 200.000-ért. — Kényszereladások nyilvántartva! Dr. Hegyi. Tel.: 13-96-83.

VILLA Svábhegyen 1000 öles gyümölcsösben 5 szobás úrivilla, garázs, házmesterlakással 50.000 P-ért. Kényszereladások nyilvántartva: Dr. Hegyi. Telefon: 13-96-83.

Állatkert mellett, XIII. kerületben háromemeletes kislakásos, még 13 évig
nagyadómen'es bérház
5 százalék nettó jövedelemmel, alkalmi tőkebefektetésre 120.000. T.: 118—055, hétfőn: délután 3—5.

Foglalkozás

Ipariskolai vagy müegyetemi végzettségü keresztény
KONSTRUKTŐRT
keresünk mielőbbi belépésre Budapesten. — Ajánlkozásokat „Gépgyár" jeligére a kiadóba.

Paprika szakmában
bevezetett kereskedelmi utazókat keresek azonnali belépésre, az ország minden részében. Cím: „Produktiva". Vass Jenő paprika nagykereskedő, Horgos.

Könyvelésben jártas, perfekt gyors- és gépíró őskeresztény fiatalembert keresünk havi 150-el. Jelentkezés június 10-én 10—12 óráig, Tükör-utca 2, II. em. 9. Lenszövetkezet.

Budapesti keresztény nagyvállalat keres azonnali belépésre
őskeresztény, gyakorlattal biró gyors- és gépírónőt
Ajánlatok eddigi működés megjelölésével „Nagyvállalat" jeligére Haasenstein és Voglerhez, Dorottya-utca 8.

Őskeresztény perfekt
gyors- és gépírónőt azonnal felveszünk
Német gyorsirást ismerők előnyben. Ajánlatok: Pausz Tivadar üvegnagykereskedéshez, Kassa, Fő-utca 19.

Könnyű elfoglaltságot keres félnapra magányos, megbízható, komoly asszony. Pestkörnyéken lakom. „Anyámmal lakom" jeligén címem a kiadóban.

Telek

Balatonalmádiban levő 200 öles telkemet a műút mellett 2500 P-ért sürgősen eladnám. Levelezési cím: Baranyai A. Rákoscsaba, Wesselényi-utca 4.

KÉT bérháznak alkalmas üres SAROKTELEK, Naphegy, Gellérthegy lábánál (80.000). Feltünően kitünő helyen, 8-as autobusz megállónál! SZINTÉN 8-as és 9-esnél, 61-es villamosnál, 21 m. frontú, 224 négyszögöl teljesen és rögtön beépíthető (46.000). Épülettel! FŐ-UTCÁTÓL 2 perc 150 négyszögöles, 22 m. frontú, nagy földszintes ház, hozadékkal (56.000). — SAROKTELEK Csáky-utcánál. — KÖZÉPTELEK Retek-utcánál. ENDLER, tel.: 117-451, 114-119.

Budai Rivierán
XI. NAGYSZŐLŐS-UTCÁBAN
autobusznál épülő, remek kilátású 2 darab
8 lakásos társasvillánkban
1 szoba-hallos, 2 szoba-hallos, 3 szobás és garszon
öröklakások
novemberi beköltözéssel, garázzsal is lejegyezhetők. Versenyen felüli kivitel, prima rentabilitás.
Ideális családi otthon. AMORTIZÁCIÓS KÖLCSÖN. Tisztviselő Társasházak Építő Irodája, XI. Horthy Miklós-út 36. sz. Telefon: 268-469. Vasárnap délelőtt is.

TELKEK
részletfizetésre
Alag legszebb helyén
7—9 pengőért négyszögölenként. Pestkörnyéki Takarék, VII., Erzsébet-körút 27. Tel.: 422-151.

Vétel, eladás

10 pengős
havi részletre
rádiók
kaphatók. — Irógép, kerékpár, varrógép. — Használtat veszek. Lengyel rádió, VI., Teréz-krt 38.

VESZEK 4 szobás családiházat, vagy ÖRÖKLAKÁST Budán, autobusz vagy villamos közelében. „Készpénz" jeligére kiadóba

MODERN EBÉDLŐ, IRODABERENDEZÉSEK stb. olcsón eladók. Erzsébet-körút 39, II. emelet 10.

Üzlet

NAGYVÁROS főterén 30 éve fennálló CSEMEGE- és FŰSZERÜZLET cukor, petrol., szappan engedéllyel azonnal átadó. „Készpénzért" jeligére kiadóba.

Az Operaház és a Nemzeti Szinház vendégjátékával nyit a szigetszinpad

A margitszigeti szabadtéri színpadon rövidesen megkezdődnek az előadások. A tavalyi és a tavalyelőtti program szerint először az Operaház és a Nemzeti Színház vendégjátékára kerül sor, s csak azután következik a szigetszínpad állandó műsordarabja. Az Operaház vendégjátékát, egyben a színpad megnyitó előddását junius 14-én, szombaton tartják, amikor a „Parasztbecsület" és a „Pozsonyi majális" kerül színre. Ezt az előadást junius 17-én, kedden megismétlik. Junius végén lesz a Nemzeti Színház vendégjátéka: a „Szentivánéji álom", Németh Antal rendezésében.

A két állami színház vendégjátéka után tartják meg a szigetszínpadon Schubert híres operettjének, a „Három a kislány" című zenésjátéknak első szabadtéri bemutatóját. A tervek szerint Schubertet Pataky Kálmán személyesíti meg, a többi férfifőszerepet Ajtay Andor, Hajmássy Miklós és Pethes Sándor játssza, Tscholl mama Meggyaszay Vilma lesz, csak éppen a három kislányról nincsen még döntés. Egyébként az idei szezonban érdekes meglepetéssel szolgál a szigetszínpad vezetősége: újrendszerű hangerősítő berendezést szereltetnek fel, amely a szakértők szerint egycsapásra megoldja a szabadtéri előadások akusztikai problémáit. Egy németországi cég készítette el a hangerősítő berendezést, amellyel a természetes hangot addig a fokig lehet erősíteni, amig az egész nézőtéren minden szó egyformán hallható. Ez mind énektechnikai, mind pedig a prózai művészet szempontjából nagyjelentőségű, mert a színészek ugyanolyan hangerővel beszélhetnek és énekelhetnek, mint a rendes színpadokon.

BRILLIÁNS ARANY EZÜST
vétele és eladása **VARJAS** Károly-körút 22 **udvarban** Tel. 189-236

Az idei filmhét

Az idén harmadizben kerül sor a nemzeti filmhét megrendezésére. Az országos nemzeti filmbizottság ezúttal a filmhét szervezését a színművészeti és filmművészeti kamarára bizta és a szükkörü bizottság a napokban gyült össze, hogy megtárgyalja az általános teendőket. *Ruttkay* Ödön dr., *Morvay* Pál, *Erdélyi* István dr., *Szalontai Kiss* Miklós, *Cselle* Lajos kamarai főtitkár és *Lieber* László dr. titkár vettek részt az első szervezési megbeszélésen. Erdélyi István dr. ismertette a filmhét fontosságát és ugyancsak ő vetette fel azt javaslatot, hogy ezúttal nem Budapesttől távol, hanem a főváros közelében tartsák meg a filmhét üléseit és bemutatóit. A bizottság magáévá tette a javaslatot és elhatározta, hogy Lillafüred helyett a Margitszigeten lesz a filmkongresszus. A filmversenyt a szabadtéri színpadon rendezik, a gyüléseket pedig az egyik szállodában tartják. Az idén is nagyon sok díjjal jutalmazzák a filmversenyen résztvevő legszebb és legérdekesebb hazai újdonságokat.

Rókák, nerzek, bolerók
Balogh, Petőfi Sándor-utca 14. félemelet. Bevásárlási könyv nélkül.

Az asszony, az orvos és a harmadik

(Corso)

A divatos orvosfilmek sorában különleges figyelmet érdemel a Metro nagyvonalú és megrázó erejü filmjátéka, „Az asszony, az orvos és a harmadik" lebilincselő története. Külvárosi orvos a film hőse, aki egy nagyvilági nő megjelenésére megváltoztatja eddigi életét. Az asszony szerelméért elhagyja a szegények sokszor önzetlenül vállalt gyógykezelését és a könnyebb, kényelmesebb, de céltalanabb utat választja: a divatos orvosok sorában keresi boldogulását, lazább lelkiismerettel és lényegesen nagyobb anyagi sikerrel. A hivatásérzet és az emberszeretet azonban a gondatlanság s a jólét közben is felszínre kerül a lelkében és amikor úgy látja, hogy a felesége mást szeret, visszamegy abba a szerény környezetbe, ahonnan elindult. Az asszony ekkor érzi először, hogy igazán szereti a férjét és követi az egyszerübb életviszonyok közé, ahol az őszinte boldogság derüje, csendje várja őket. A töretlen vonalú történet számos kiváló alkalmat ad. S. Van Dyke, a világhirü rendező számára, hogy számos nagy sikerét ismét igazolja a tehetségével. Spencer Tracy lenyügöző alakitást nyujt az orvos szerepében, Hedy Lamarr játéka biztatóan közeledik rendkivüli szépségének színvonalához. Az amerikai élet frappáns keresztmetszete, a lendületes cselekmény és a pompás felvételek miatt a Corso ujdonsága egyike lesz az emlékezetes filmsikereknek.

* **Hogyan kell keresni egy elveszett feleséget?** Erre ad választ a legfrissebb német filmvígjáték, amelyet a héten mutatnak be egyik premierszínházunkban. A kacagtató bonyodalmakban gazdag német burleszk főszerepeit Hans Moser, Theo Lingen, Lucie **Englisch és Paul Kemp játsszák.**

Madách-kastély, Jászai-ház

Sok beszéd esik most a Nemzeti Színháznál egy főúrias kastélyról, meg egy kis falusi házikóról.

A kastély azért nevezetes, mert ott született Madách Imre. A nádfödeles házikóban pedig Jászai Mari látta meg a napvilágot.

— Ezt a kastélyt, meg ezt a kis parasztházat valahogyan meg kellene szerezni! — mondják a Nemzeti Színháznál. — Legyen ez a két épület állami tulajdon és nemzeti zarándokhely!

Ezt a kegyeletes gondolatot a Nemzeti Színháznak minden szépért hevülő igazgatója vetette fel, de lelkesedéssel tette magáévá ott mindenki.

A nemes szándék most nagyon időszerű, mert az ősrégi Madách-birtok a kastéllyal együtt eladó!

A Madáchok nem afféle kurtanemesek. Nemesi levelüket még II-ik Endre királyunktól kapták. Birtokaik voltak Nógrád-, Pest-, Hont- és Szabolcs vármegyében. Az alsósztregovai birtok 1430 óta mind a mai napig az övék.

Alsó-Sztregován két Madách-kastély is volt, (vagy talán van is). A régebbi egy domb tetején még Mátyás király idejében épült és várfallal volt bekerítve.

Nem tudom, megvan-e még ez az ősi, kéttornyú, emeletes várkastély, de annyi bizonyos, hogy a Madáchok még a mult század elején kiköltöztek belőle és átmentek az új kastélyba, mely a régi elé épült. Szép, tágas, tornyos kastély ez is és vagy húsz szoba van benne.

Ebben az új kastélyban született Madách Imre és itt irta meg „Az ember tragédiáját"-t.

Ez a két nevezetes esemény teszi különleges értékűvé a sztregovai kastélyt s éppen ezért kívánatos annak megszerzése.

A nevezetes kastély kettős célt szolgálhatna. Egyik termében egy kis múzeum őrizné Madách Imre emlékeit, a kastély többi részét pedig üdülőhelynek lehetne berendezni. Ennek jövedelméből biztositva lenne az épület karbantartása.

Csak egy baj van: a Madách-kastély a legutóbbi határmegállapitás alkalmával Szlovákiának jutott. (Igaz, hogy nem messze esik a magyar határtól.) Itt hát csak diplomáciai úton lehetne valami megoldást találni.

A Jászai-ház megszerzése nem ütközik ekkora nehézségbe. Itt nem kell semmiféle diplomáciai eljárás. Mert ez az egyszerű, alacsony, nádfedeles és vályogfalú parasztház magyar területen fekszik s ez idő szerint az Esterházy-uradalom tulajdona.

— Csak az a kár, — mondotta valaki, — hogy nagyon kiesik a forgalomból!

Egy pillantás a térképre mindenkit meggyőzhet arról, hogy ez az állitás nem egészen helytálló. Aszód község — Jászai szülőfaluja — Komárom vármegye déli csücskében, a Székesfehérvár—komáromi vasutvonal mentén terül el, közvetlen szomszédságában Kisbérnek, a méltán hires állami méntelepnek. Az ide irányuló idegenforgalomból tehát könnyű szerrel lehetne juttatni valamit Jászai szülőházának is, melyet szintén múzeumszerűen lehetne berendezni. A várható idegenforgalom révén — az ideális cél mellett — egy szinmagyar község anyagi boldogulását is előmozditanók.

Egy szóval: meg kellene szerezni a sztregovai kastélyt is, meg az aszádi kis parasztházat is. Hiszen a Múzsák amúgy is teremtettek közöttük valamelyes kapcsolatot... A sztregovai kastélyban érlelődtek „Az ember tragédiája"-nak magasztos eszméi; az aszádi kis parasztház pedig — keserű könnyek és szenvedések között — felnevelte a színpad számára a „tragédia" legnagyobb Éváját!

Az aszádi kis parasztház tehát megnőtt, felmagasodott... És valahogy oda kívánkozik a sztregovai kastély közelébe...

Pataki József

Fiatal ördögök

Öt fiatal amerikai suhanc izgalmas kalandjait viszi vászonra a legújabb amerikai filmjáték. Az öt kedves csirkefogó csavargásainak, naplopásának a történet szerint az vet véget, hogy egy bájos fiatal lány érdekében munkára, sőt harcra kényszerülnek. Az amerikai farmerélet szépségei és a gondtalan ifjúság emlékei elevenednek fel a „Fiatal ördögök" című érdekes amerikai újdonságban.

* **Uj „műsorszám" a rádióban.** A genfi rádiounió felkérésére a hangolás egységesitése céljából a magyar rádió a nemzetközi kamarahangot a „hangoló a"-t naponként műsorába iktatta. A rendszeres 16 óra 45 perces időjelzést megelőző szünetjel helyett elektromos hangvilláról gerjesztett „a" hang hangzik el. A zenei intézmények és egyesületek hangsipjaikat, hangszereiket a rádió útján sugárzott normál a-ra hangolják.

* **A legmodernebb diákfilm a „Megértés".** Az amerikaiak megfilmesitették Hillman „Megértés" című regényét, amellyel egycsapásra az amerikai irógeneráció egyik legjobbjává küzdötte fel magát. A regényben, illetve a filmben az egyetemek klasszikus levegőjében a mai fiatalság modern élete és problémái elevenednek meg. Richardt Greene, Brenda Joyce, Roland Joung és Richard Dix szerepelnek a filmben.

* **Pertile ismét Budapesten.** Aureliano Pertile, a világhirű olasz tenorista junius 11-én, szerdán ismét Budapesten vendégszerepel.

* **Főúr, fizetek!** Budapest moziközönsége, amely a francia filmeket különös szeretetébe fogadta, a jövő héten ismét francia újdonságról fog beszélni. Ekkor mutatják be Raimu, a kedvelt jellemszínész új filmjét, a „Főúr, fizetek" című vígjátékot.

* **Mirkovszky Mária táncakadémiája.** Mirkovszky Mária torna- és mozdulatiskolája szombaton délután a zeneművészeti főiskola kamaratermében tartotta nagysikerü vizsgaelőadását. A mozdulatművészet sokat fejlődött. Eleinte kicsufolták, nem sok jövőt jósoltak neki, azonban ez a korszerü tánc végül is, diadalmaskodott. Több évtizedes tapasztalat bebizonyította, hogy ennek az orkesztrikai, akrobatikus, plasztikai és ritmikai tánctanulásnak megvan a feltétlen jó hatása a gyermek testi és lelki fejlődésére. Semilyen iskola sem teremthet művészeket, de kifejlesztheti mindenkiben az érzéket a művészet megértésére és a szép tisztelete iránt. Négyévestől tizenhatéves korig láttunk növendékeket különböző mozdulatszámokban. A kitünő Mirkovszky Mária pedagógiai érzékét és művészi rátermettségét dicséri, hogy növendékeiben fel tudja kelteni a lázas érdeklődést. Az apróságok között kitünt Seidl Mariette és Ölvetzky Editke, a serdülők közül Vörösmarty Éva és Farnos Évike, a nagyobbacska leányok közül pedig Gergelyffy Edit és Révay Éva.

A rádiumos
JUVENTUS
KÁDFÜRDŐKET
nagy látogatottságuk miatt
***a nyári hónapokban* reggel 6 órától**
este 7 óráig tartjuk nyitva
Fürdőjét telefonon is megrendelheti 15-60-70 (Rudas)

Mákvirágok

(Forum)

A franciák mindig remekül értettek ahhoz, hogy társadalmuk fonákságait szellemes nyelvöltögetések, torz fintorok közepette úgy könnyedén, játékosan kigúnyolják. Ez a „Mákvirágok" is ilyen céllal készült. Ügyesen sikerült, ötletes keveréke a csipős, jóizü párisi vigjátéknak és a fordulatos bünügyi történetnek. Eszünkbe jut az a néhány év előtti rövid film, amely bemutatta, hogy egyazon témát különböző országok színészei, rendezői hogyan vitték volna vászonra. Ennek a filmnek a cselekményéből is például más nemzet fiai minden bizonnyal súlyos drámát faragtak volna, de igy: jellegzetesen francia komédia született belőle. A fordulatos mesét nehéz lenne mégcsak vázlatosan is elmondani. Előkelő körökben, grófnők, bárók között játszódik és egy eltünt nagyértékü nyakék körül bonyolódik. Közben egymást érik a szellemes csipkelődések. A játék kigúnyol mindent és mindenkit, a valódi marquisetől kezdve a szélhámosokon át még a nyomozó detektiveket is. (A végén szinte már nem is tudjuk, hogy a sok valódi és álelőkelő között ki a rendes ember és kik a szélhámosok.) A szerepeket a francia vigjátékok elit-gárdája játssza. Talán mondanunk sem kell, egyik remekebb figura a másiknál. Elvire Popescu ezúttal is elragadóan ropogtatja a francia nyelvet és talán még hódítóbb, szebb, mint valaha. Viviane Romance puha, meleg kiscicát játszik, Jules Berry hol fanyar humorral, hol meg kedélyes fölénnyel szélhámoskodik egy letört világfi szerepében. André Lefaur kedves öreg gavallérja és Pierre Larquey két-ballábas fontoskodó magándetektivje mellett ellenállhatatlanul mulatságos a tolvaj inast játszó színész. A kiállitás egészen nagyszabású, a kisérőzene szellemesen, ötletesen szövi át a játékot. A rendezés Pierre Colombier gondos, nagyvonalú munkája.

* **Az opera-stagione Győrben.** A magyar opera-stagione társulat Endre Béla vezetésével hétfőn este a győri színházban bemutatja Mozart „Szöktetés a szerájból" című operáját. A főszerepet Senyei Szabó Ilus, Sipos Erzsébet, Sándor István dr. és Szalontai (Szanati) József éneklik. A kis társulat autobuszon utazik Győrbe és magával viszi a bemutatásra kerülő dalmű diszleteit, színpadi kellékeit és az énekesek ruháit is. A kisérő kamarazenekart az Operaház tagjaiból válogatták össze.

* **Vörösköi-Wolfarth Olga: Áldozati füst.** Bemutatkozóul először fogta könyvbe költeményeit Vörösköi-Wolfarth Olga. Verseinek hangja néha suttogás, a nemes hegedü üveghangjához hasonlóan panaszkodó női lélek hangja, mely néha mély hangokba csap, mikor női életének harcairól szól és a nő örök kérdéseire igyekszik felelni. Érzésének feszültsége nem nyugszik el a könyvben, mindvégig ott marad, amikor az odaadó szerelemről énekel, vagy a fecskefészkek fiókáit nézi aggódó figyelemmel és napfelkeltekor találkozik a szépségekben dúsgazdag természettel. Érzései nem válnak közhelyekké, őszinték és egyéniek maradnak és bizonyára visszhangot találnak az olvasók szivében.

Pertile szerdán

11.-i hangversenyén operaműsorának legszebb áriái szerepelnek: Álarcosbál, Tosca, Afrikai nő, duett a Trubadurból felfedezettjével, **Martoni Éva** mezzoszopránnal, továbbá olasz dalok és nápolyi dalsorozat. V. S. (Rózsavölgyi).

*

KONCERT RENDEZÉSEI:

Pallay táncakad. balettrevüje

15-én Magyar Színház. D. e. 11.
Brandeisz Elza mozdulatművészeti matinéja gyermek és felnőtt növendékek közreműködésével 15-én Andrássy Színház ¾11.

* **Meghalt Székely Károly szobrászművész.** Nagy veszteség érte a magyar képzőművész-társadalmat: szombaton hirtelen meghalt vitéz Székely Károly, a neves szobrászművész. A Műcsarnok kiállitói közé tartozott, majdnem minden tárlaton résztvett és több alkalommal nyert dijakat. Portréi, nagyvonalú kompoziciói a naturalisztikus szobrászat legszebb művei között szerepeltek. Hősi emlékeket is tervezett, amelyek különösen sallang nélküli egyszerüségükkel tüntek ki. Több munkáját megvásárolta a szépművészeti muzeum.

* **A kispesti fedett nyári színház** épitése befejeződött. A 800 férőhelyes színházat junius 12-én nyitják meg ünnepélyes keretek között. Kiss Ferenc, a színészkamara elnöke mond beszédet.

* **Feketéné Korény Livia: Az élet szekerén.** Asszonyköltő, csendes, szerény, elmélyült hangulatú lirikus Feketéné Korény Livia. Mondanivalója minden versében más, kifejezésmódja is változatos, mégis jellemző minden sorára a pasztellszín: halk, meleg hangulatok, a szelid képekbe belesimuló finom jelzők és mély, vallásos érzések szövik át közvetten témáit. A terjedelmes verskötet igazi élvezete lesz mindazoknak, akik szeretik a hangulatos, önmagáért való lirát.

Filmhírek

A Royal Apollo keddi bemutatója:

Ököljog

Wallace Beery az „Ököljog" apró főszereplőjével, Bobs Watson-nal

Wallace Beery legújabb filmjében is az amerikai országutak, tehervonatok és erdőségek világának legérdekesebb alakját, a „hobót"-t alakítja. „Hobó" — ez a szó talán többet jelent a csavargónál. A hobónak egyetlen vágya és álma: a legteljesebb szabadság. Ez a tipikus amerikai figura nem munkakerülő csavargó, hanem életművész. Sütteti a hasát a nappal, élvezi az időjárás változatosságát, a kocsmák verekedéseit, a vonatokon való ingyen utazást, a nagy tavak körüli erdőségeket és azt a szabadságot, amelyben csak olyan embernek lehet része, akinek semmi pénze, semmi gondja, semmi dolga, semmi féltenivalója nincs, aki olyan mélyen van a társadalmi rengetegben, hogy már nem zuhanhat — nem bukhat el. Ha börtönbe kerül egy időre, akkor úgy érzi, hogy fedél alá jutott és hogyha a nyári vándorláskor talál egy kellemes, hűvös pajtát, akkor nagyobb boldogságban van része, mint az életet legyőző sikeres férfiaknak...

A Metro új filmjében, amelyet „Ököljog" címmel kedden mutat be a Royal Apollo, Wallace Beery hobó-típust játszik, aki közben félelmetes desperado s aki az ököljog alapján osztogatja az igazságot. Minduntalan megmámorosítja a szabad élet, a harcok, az ökölviadalok, amelyeket a skalpolo indiánokkal vív és... a szerelem. Vonatrablás, lélegzetelállító lovasbravúrok, indián nyílzáporozások és falufelperzselések teszik még változatosabbá ezt a filmet, melynek Wallace Beeryn kívül van egy másik főszereplője is, a négyéves új hollywoodi gyermeksztár, az apró Bob Watson.

Természetesen a humor is szerepel a filmen. Wallace Beery szerelmes Marjorie May-be, aki énekel a nagy darab embernek. Ebben a jelenetben Wallace Beery, a félelmetes csavargó ellágyul és szívemberlesz belőle...

A rendező és az operatőr ezzel a nagy színésszel együtt a jelenetek olyan sorát produkálják, amelyek nyári sikerré avatják a filmet. Van Wallace Beerynek néhány olyan jelenete, amely igen közel jár ahhoz, amit a színjátszás tetejének lehet nevezni...

Csákó és kalap

Pusztaszeri Margit forgatókönyvéből *Martonffy* Emil rendezésében készült el a *Csákó és kalap* című új magyar filmvígjáték, amelynek hőse a *„civil"*, aki szomorúan tapasztalja, hogy a női szíveket mindennél jobban vonzza az *egyenruha* és a *csákó*. Ezért azután elhatározza, hogy katonaruhát ölt, hogy így hódíthassa meg a nőt, akibe szerelmes. *Bilicsy* Tivadar, *Simor* Erzsi, *Csortos* Gyula, *Kiss* Manyi, *Latabár* és *Pethes* Sándor játsszák a főszerepeit ennek a filmnek, amelyet nemsokára bemutatnak Budapesten.

Raimu filmje a Radiusban

Raimu egy főpincért játszik a *Főúr fizetek!* című francia vígjátékban. Ez a főpincér egy életen át tartó szorgalmas munka után visszavonul falusi magányába, de a nyugalom nem ízlik neki és amikor végre sok kaland után visszamehet Párizsba, boldogan cseréli fel a falu csendjének békéjét Párizs mulatóinak zajos éjszakájával. *A legújabb francia filmet csütörtökön mutatja be a Rádius.*

Zenei hírek

* **Pertile ismét Budapesten.** Vasárnap Rimini melletti villájából érkezett *Pertile* Auréliano. Ideutazását négy átszállás súlyosbította, de mint az előnyösen lefogyott híres tenorista a Carlton-szállóban tartott sajtófogadáson mosolyogva mondotta, a nagy nehézségek ellenére is örömmel jött hozzánk. „Az idén korában kezdhettem meg a pihenést — mondotta *Pertile* —, mert az idén korábban végződött a szezon. Már húsvét után bezárták a római Operát és a Scalát, szabadtéri előadásokat pedig nem lehet most tartani. Szó volt arról, hogy Spanyolországban is fellépek, de az igazat megvallva, félek, nem lesz jó az ellátás." *Pertile* most nem az Operában énekel, hanem *szerdán* a Vigadóban hangversenyezik. Műsorán az elmaradhatatlan operaáriák mellett nápolyi dalok is szerepelnek s *Martoni* Éva személyében egy eddig Itáliában tanult magyar énekesnő is közreműködik.

* **Ottó Ferenc** *Mária-siralom* című oratóriumának pénteken volt a Zeneakadémia kistermében részleges bemutatója. Az új magyar passio szólamait a szerző zongorakíséretével *Basilides* Mária, *Hetényi* Kálmán és *Rösler* Endre énekelte, a kórusrészeket pedig *Lichtenberg* Emil vezényletével a *Budapesti Ének- és Zeneegyesület* tolmácsolta. A Krisztus keresztrefeszítését megjelenítő alkotás teljes egészében a következő évadban kerül előadásra s kritikai méltatásunkat így ehhez fűzzük.

Színházak műsora

Operaház. Kedd: Nincs előadás. — Szerda (½7): Tell Vilmos (Népsz. I. 3.). — Csütörtök, péntek, szombat: Nincs előadás. — Vasárnap: Háry János (Népsz. II. 3.) (½8.)

Nemzeti Színház. Kedd (III.), szerda (IV.), csütörtök, péntek (VI.): Elcserélt vőlegény. — Szombat (VII.), vasárnap (VIII.) (7): Peer Gynt. (½8.)

Margitszigeti Szabadtéri Színpad. Szombat: Parasztbecsület. Pozsonyi majális. (Megnyitóelőadás.) (9.)

Magyar Művelődés Háza. Kedd (3), szerda (3): Ifj. előadás. — Csütörtök (½8): Hegyek alján (V. I.) — Péntek (3): Ifjúsági előadás. — Szombat: Nincs előadás. — Vasárnap (½5, 7): Filmelőadás.

Vígszínház. Kedd: A tizedik kérő — Szerda (S.), csütörtök (M.), péntek (L.), szombat d. u. (szomb. d. u. bérl.): Nem lehessen tudni. Este: A tizedik kérő. — Vasárnap d. u.: A tizedik kérő. Este (T.): Nem lehessen tudni. (¼4, ¾8.)

Magyar Színház. Kedd (I.), szerda (L.), csütörtök (S.), péntek (O.), szombat (H.), vasárnap d. u. és este (B.): Tarka estek. (¼4, ¾8.)

Andrássy Színház. Minden este és vasárnap d. u.: Egyszer megcsallak. (¼4, ¾8.)

Nemzeti Bábjáték. Csütörtök, szombat és vasárnap d. u.: Soktudó fiú. Minden este: Toldi. (4, 8.)

Fényes Cirkusz. Minden délután és este: 1 asszony, 7 párduc és a nagy megnyitó műsor. (4, ½9.))

Magyar Műszínkör. Minden nap: Az ördög nem alszik. (½6, szomb.: ½6, 8, vasár- és ünnepnap: ¼4, 6, 8.)

A többi színházban: Nyári szünet.

FERENC JÓZSEF KESERŰVÍZ

Napirend

1941 JÚNIUS 10, KEDD

Róm. kat.: Margit királyné. Protestáns: Margit.

A nap kel 4 óra 37 perckor, nyugszik 20 óra 40 perckor, a hold kel 21 óra 26 perckor, nyugszik 5 óra 55 perckor.

— **Dr. Dániel Áron előadása.** Dr. *Dániel* Áron, a *Sajtókamara* főügyésze *A sajtó a nemzet szolgálatában* címmel előadást tartott a rákosszentmihályi kultúregyesületben. Kifejtette, mennyire fontos az ifjú újságírógeneráció nevelése. A mételyező, a bomlasztó hatású gondolatterjesztést — mondotta — a legbiztosabban úgy lehet megakadályozni, hogy a rendi szervezet védelmére alakult Sajtókamara őrködik az újságírói hivatás magasztos, nemzeti célt szolgáló feladata felett.

— **40 éves érettségi találkozó Losoncon.** A losonci főgimnáziumban 1901-ben érettségizett öregdiákokat felkérem, hogy június 28-án, szombaton este 8 órakor Losoncon, a Vigadó éttermében tartandó társasvacsorán, valamint a másnapi találkozón teljes számban megjelenni szíveskedjenek. Részletes tájékoztatót a szétküldendő meghívó tartalmaz. *Tornallyay* Zoltán, Tornalja.

Mozik műsora

(Sz. = szombat, v. = vasárnap, ü. = ünnep.)

ADMIRÁL. Olajváros. (¼4, ½6, ½8, ½10, v. és ü.: ½2-kor is.) Csütörtök d. e. 11-kor: Hatosfogat. — Vas. d. e. 11-kor: Rotschild-család.

ALKOTÁS. Alipang. (¼4, ½6, ½8, ½10, v. és ü.: ½2-kor is.) Csütörtök d. e. 11-kor: Pepita kabát. — Vas. d. e. 11-kor: Trader Horn.

ANDRÁSSY. Nem gyerekjáték. (¾4, ¾6, ¾8, ¾10, v. és ü.: 11, 2, 4, 6, 8, 10.)

ATRIUM. Édes ellenfél. (½6, ½8, ½10, sz., v. és ü.: ½4-kor is.)

BELVÁROSI. Olajváros. (4, 6, 8, 10, v. és ü.: jobb t.: 2 4, 6, 8, 10, bal t.: ¾3, ¾5, ¾7, ¾9.)

BELVÁROSI HÍRADÓ. (Telefon: 181-244.) Az ösztönélet csodái. — Országos tornász csapatbajnokság. — Rajzos híradó Krétáról. — Magyar, Ufa-, Luce- és Fox-híradók. — Színes rajzfilm. — Folytatólagos egyórás előadások 10—24 óráig.

BODOGRÁF. Hatosfogat. (¼4, ½6, ½8, ½10, v. és ü.: 11 és ½2-kor is.)

BROADWAY. Elkésett levél. (¼4, ½6, ½8, ½10, sz., v. és ü.: ½2-kor is.)

BUDAI APOLLÓ. Bamlajka. (½5, ¾7, 9, v. és ü.: ½2, ¼4, ½6, ½8, ½10.)

CAPITOL. Árvíz Indiában. (¼4, ½6, ½8, ½10, v. és ü.: ½2-kor is.)

CASINÓ. Érik a gyümölcs. (½5, 7, ½10.)

CITY. 3. hétre prol.: Érik a gyümölcs. (½5, 7, ½10.))

CORSO. Az asszony, az orvos és a harmadik. (½6, ½8, ½10, sz., v. és ü.: ½4-kor is.)

CORVIN. Vissza az úton. (¼4, ½6, ½8, ½10, v. és ü.: ½2-kor is.)

DAMJANICH. Hatosfogat. (¼4, ½6, ½8, ½10, v. és ü.: 2 4, 6 8, 10.)

DÉCSI. Fiatal ördögök. (½6, ½8, ½10, sz., v. és ü.: ¼4-kor is.)

ELDORÁDÓ. Alipang. (4, 6, 8, 10, v. és ü.: 2-kor is.)

ELIT. Balkezes angyal. (4, 6, 8, 10, v. és ü.: 2-kor is.)

FORUM. Mákvirágok. (½6, ½8, ½10, sz., v. és ü.: ½4-kor is.)

GLÓRIA. Alipang. (½5, ¾7, 9, sz: ¼4, ½6, ½8, ½10, v. és ü.: ½2-kor is.)

HÍRADÓ FILMSZÍNHÁZ. (Telefon: 222-499.) Háziurak és albérlők a tenger mélyén. — Országos tornász csapatbajnokság. — Rajzos híradó Krétáról. — Magyar, Ufa-, Luce- és Fox-híradók. — Színes rajzfilm. — Folytatólagos egyórás előadások 9—24 óráig. Hűtött nézőtér!

HOLLYWOOD. 2. hétre prol.: Egy asszony három élete. (½5, 7, ½10, v. és ü.: 2-kor is.)

HOMEROS. Olajváros. (¾5, 7, ½10, v. és ü.: 3-tól folyt.)

JÓZSEFVÁROSI. Olajváros. (¾3 ¾5, 7, ½10, v. és ü.: ¾1-kor is.)

KAMARA. Halálraítéltek. (11, 2, 4, 6, 8, 10.)

KORONA. Alipang. (¼4, ½6, ½8, ½10, v. és ü.: ½-kor is.)

LLOYD. Bűnhődés. (½6, ½8, ½10, v. és ü.: ¼4-kor is.)

NYUGAT. Bécsi vig asszonyok. (½5, 7, ½10, sz.: 4, 6, 8, 10, v. és ü.: 2-kor is.)

OMNIA. 5, ½8 órakor: Párizs vadonában. ½10 órakor: Elveszett a feleségem.

ODEON. A fekete asszony. (½5, ¾7, ½10 sz.: ¼4, ½6, ½8, ½10, v. és ü.: ½2-kor is.)

OLYMPIA. Bécsi vig asszonyok. (11, 2, 4, 6, 8, 10.)

OMNIA. Párizs vadonában. (5, ½8, ½10, sz., v. és ü.: 4, 6, 8, 10.)

ORIENT. Alipang. (¼4, ½6, ½8, ½10, v. és ü.: ½2-kor is.)

OTTHON. Hatosfogat. (¼4, ½6, ½8, ½10, v. és ü.: ½2-kor is.)

PALACE. 4. hétre prol.: A Manderley-ház asszonya. (11, 2, ½5, 7, ½10.)

PÁTRIA. Hulló csillagok. (4, 6, 8, 10, v. és ü.: 2-kor is.)

RÁDIUS. A madridi kém. (½6, ¾8, ¾10, sz., v. és ü.: ¼4-kor is.)

RIALTÓ. Olajváros. (11, 1, 3, 5 ½8, ½10.)

ROYAL APOLLÓ. Ököljog. (¼6, ½8, ¾10 sz., v. és ü.: 4, 6, 8, 10.)

SAVOY. Hulló csillagok. (¼4, ½6, ½8, ½10, v. és ü.: ½2-kor is.)

SCALA. Csalódott lányok. (¼6, ½8, ¾10, sz., v és ü.: 3-kor is.)

SIMPLON. Madarász (¼4, ½6, ½8, ½10, v. és ü.: ½2-kor is.)

STUDIÓ. Egyetlen éjszaka. (11, ½2, ¼4, ½6, ½8, ½10.)

TIVOLI. A fekete asszony. (¾4, ¾6, ¾8, ¾10, v. és ü.: ¾3-kor is.)

TURÁN. Olajváros. (11, ½2, ¾4 ¾6, 8, 10.) Csütörtök d. e. 11-kor: Hatosfogat. — Vas. d. e. 11-kor: Rotschild-család.

URÁNIA. Hamis pénz (5, ¼8, ½10 sz., v. és ü.: ¾3-kor is.) Vas. d. e. ½12-kor: Magyar-Német Társaság kultúrfilm-előadása.

Nyolcfokos júniusi fagy

Stockholmból jelentik: A svéd főváros területén és Svédország északi részein az elmúlt éjszaka olyan *erős júniusi fagy volt*, amilyen emberemlékezet óta nem fordult elő. A zöldségfélék és a virágzó gyümölcsfák elfagytak. Stockholmtól északra a hőmérő a mult éjszaka helyenként *nyolc fokig süllyedt a fagypont alá.* A vízutakat több milliméter vastag jégréteg borította. A mezőgazdaságban okozott kárt egyelőre fel sem tudják becsülni.

A vasárnapra virradó éjjel Kelet-Finnországban minusz nyolc fokot mértek. *Moszkvai* távirat szerint Szovjet-Oroszország területén június első harmadában óriási hőmérséklet-különbségek uralkodnak. Amíg Bakuban árnyékban 30 fok meleget mutatt a hőmérő, addig a finn-karéliai szovjetköztársaság területén fagypont alatt van a hőmérséklet és állandóan havazik.

Vízállás

A *Duna* Dunaremete és Paks között árad, másutt apad, Mohácsig közepes, lejjebb magas vízállású. *A hétfői dunai vízállások:* Schärding 350, Passau 562, Aschach 303, Struden 492, Stein 410, Bécs 432, Pozsony 305, Komárom 413, Budapest 351, ma 372, Paks 244, Baja 364, Mohács 402, Gombos 506, Újvidék 491. — A *Rába* Szentgotthárdnál mínusz 124. — A *Dráva* Barcsnál 112, Drávaszabolcsnál 212. — A *Tisza* Vásárosnaményig árad, lejjebb apad, Záhonyig alacsony, Tokajnál közepes, Tiszafüredtől lefelé magas vízállású. *A hétfői tiszai vízállások:* Máramarossziget 138, Visk 76, Tekeháza 98, Tiszaújlak 88, Vásárosnamény 151, Tokaj 310, Tiszafüred 502, Szolnok 676, Csongrád 660, Szeged 667, ma 666, Titel 566. — A *Szamos* Désnél 50, Szatmárnémetinél 40. — A *Bolrog* Bolrogszerdahelynél 290. — A *Sajó* Bánrévénél 96. — A *Hernád* Hidasnémetinél 67. — A *Berettyó* Margittánál 19.

— **Az alkalmazott gyógyszerészek** egyesülete vasárnap tartotta évi közgyűlését, amelyen több szociális kérdés tárgyalása mellett hangoztatták a Korpótlékos Fizető Pénztár felállításának sürgősségét és a nyugdíjpénztár mielőbbi működésének szükségességét.

Mi van a hivatalos lapban

A hivatalos lap vasárnapi számában a következőket találjuk. Rendeletek: a felvidéki és kárpátaljai községekben a helyhatósági állatorvosi szolgálat megszervezéséről — a soronkívüli bekapcsolási díjnak a vidéki távbeszélő-hálózatokban való megszüntetéséről — a líceum tanulmányi és vizsgarendjének átmeneti szabályozásáról. — Pályázatok: a főváros közkórházai 4 adjunktusi állásra — erdélyi tudó- és nemibeteggondozó intézetek vezető-orvosi állásokra — Csik vármegye főlevéltárosi állásra, — erdélyi gazdasági munkaügyi felügyelői, segédfelügyelői és gyakornoki állásokra — a zalaegerszegi törvényszék orvosi állásra — Mohács egy műszaki tiszti állásra hirdet pályázatot.

— **Sajtórágalmazás.** Báró *Csávossy* László az *Új Magyarság*-ban cikkeket írt, amelyekben dr. *Lőrincz* Bélát, az újpesti szülőotthon igazgató-főorvosát támadta. A cikkekkel kaycsolatban vizsgálat indult az újpesti szülőotthon ellen, amelynek eredményeképpen a *főorvost két hónapra eltiltották a gyakorlattól.* Lőrincz Béla ennek ellenére sajtórágalmazás címén feljelentést tett Csávossy ellen, aki *állításait nem tudta mindenben igazolni*, mire a törvényszék sajtórágalmazás miatt *száz pengőre* ítélte.

— **A jutalékok felemelését kérik a dohányárusok.** A *Dohányárusok Országos Szövetsége Usetty* Béla elnöklésével vasárnap tartotta évi közgyűlését, amelyen a dohányárusok jutalékának felemelésére vonatkozó indítvány is szerepelt. Az indítvány szerint a dohányárusok a mult évben leszállított jutalékból nem tudnak megélni.

Sporthírek

AZ ÚJPEST PONTOT VESZÍTETT SZOLNOKON. A vasárnapi bajnoki forduló nem hozott különösebb meglepetést. A *Ferencváros* fölényesen győzött a *Kispest* ellen, sajnos, a mérkőzésen dr. *Sárosi* súlyosabban megsérült. A *„kiesési"* fronton tisztázódott a helyzet. A *Haladás* és a *Törekvés* mellett már a *Tokod* is menthetetlen. A közönség száma egyre apad; a játékvezetők működése ezuttal sem volt kifogástalan és a játék színvonala általában alacsony volt. Részletes eredmények:

Ferencváros—Kispest 7:4 (4:2).
Újpest—Szolnok 1:1 (1:1)).
Gamma—WMFC 3:1 (0:0).
Salgótarján—Diósgyőr 2:1 (0:0).
Törekvés—Elektromos 6:5 (3:1).
Szeged—BSZKRT 5:3 (3:3).
Haladás—Tokod 2:1 (1:0).

GYŐZÖTT A MAGYAR TENISZCSAPAT, amely hatalmas küzdelemben *3:2* arányban legyőzte a *német* válogatottat. Vasárnap a margitszigeti pályára tízezer ember igyekezett bejutni, de a rendezőségnek hősies „küzdelem" után csak 5000 nézőt sikerült elhelyezni a különben 3000 személyre épült pályán. A verseny hőse ezuttal is *Asbóth* volt, aki pompás küzdelemben *9:7, 3:6, 7:5, 7:5* arányban legyőzte *Henkelt. Szigeti* csalódást keltett. Három játékban símán kapott ki *Kochtól.*

ÚJ REKORD. Az *UTE* atletikai bajnoki versenyén, a 3000 méteres akadályfutásban *Szilágyi* (BBTE) *9 perc 32 másodperc* alatt új rekordot futott. A 200 méteres ifjúsági versenyen *Csányi* (UTE) 22.1 mp-es idővel ugyancsak új ifjúsági rekordot állított fel.

AZ FTC NÉGYES CSAPATA nagy meglepetésre megnyerte a *kerékpáros nagystafétát* a csupa nagy nevekből álló *BSZKRT, WMTK* és *Postás* ellen.

A VASÁRNAPI KERÉKPÁROS PÁLYAVERSENYEN a kétüléses bajnokságot a *Rajczy—Király*-pár nyerte. A motorvezetéses bajnokságban *Nagy* Béla győzött.

A PANNONIA NYOLCASA győzött az újpesti öbölben rendezett 1800 méteres próbaversenyen a *Műegyetem* és az *Újpest EE* nyolcasai ellen.

Lósport

MEGLEPETÉSEK NAPJA volt a vasárnapi és a meglepetések között is meglepetésnek számított, hogy a *Báró Wenckheim Béla-emlékverseny* 1600 méterén *Haladj legyőzte a Király-díj hősét: Trissotint*, amelytől azonban a korterhen felül még 3 és fél kilót kapott. A versenyben eleinte *True Wonder* vezetett *Bimbó H., Trissotin* és *Álom* előtt, de az egyenesbe már *Trissotin* fordult be elsőnek, sőt lovasa még fokozta is az iramot. Az egyenes közepéig *Trissotin* még nyerőnek látszott, de másodpercek alatt *Haladj* tört az élre, beérte a vezetőt és könnyen elhagyta, végül másfél hosszal verte meg a célban és *Baloghnak* ugyancsak kellett vernie a lovát, hogy a távoszlop után nagy lendülettel jövő *Fricandeau* támadását nyakhosszal kivédje. Két hosszal hátrább *Álom* lett negyedik *Bimbó H.* előtt. Meglepetésként hatott, hogy a *Király-díjban* nagyszerűen futott *Para Yokk* a 200 méterrel rövidebb versenyben egyetlen pillanatig sem játszott szerepet. A favoritok közül csak az egyetlen *Siess* győzött a kétévesek versenyében, de csak — *holtversenyben.* A verseny részletes eredménye a következő:

I. 1. **Várnagy** (Rózsa, 4). 2. Lancaster (Keszthelyi, 2). 3. Vendetta (Kolonics, 3). Fm.: Vinkó H. Nyak-, ½ hossz. Tot.: 10:58, befutó 206. — II. 1. Holtversenyben **Nemere II** (Rózsa, 5) és Siess (Schejbal, 6:10 reá). 3. Humor (Kajári, 20). Fm.: Diadalittas, Csalafinta, Tündérálom, Vihorlát, Kortes, Forma. Holtverseny, 4 hossz. Tot.: 10:34, 6, helyre 16, 12, 21, befutó 42, 12, 306, 38. — III. 1. **Marcal** (Klimscha, 12). 2. Rapitya (Schejbal, 2). 3. Pityke (Alt, 5). Fm.: Dulcinea, Fészek, Etele, Vessző, Corti, Akaratos. 2½, 3 hossz. Tot.: 10:111, helyre 25, 16, 22, befutó 246, 570. — IV. 1. **Haladj** (Klimscha, 4). 2. Trissotin (Balogh, pari). 3. Fricandeau (Gutai, 6). Fm.: Álom, Cagliari, True Wonder, Para Yokk, Bimbó H. 1½, nyakhossz. Tot.: 10:46, helyre 16, 13, 16, befutó 259. — V. 1. **Ute** (Keszthelyi, 2½). 2. Basra (Kolonics, 2½). 3. Farandole (Novák, 12). Fm.: Földesúr, Brigi, Virtus II, Admiral, Komika, Hargita, Hands off, Annabella. 1½, 5/4 hossz. Tot.: 10:50, helyre 22, 19, 30, befutó 110, 262. — VI. 1. **Darabont** (Gelics, 4). 2. Kaláris (Tamási, 7:10 reá). 3. Albusz (Csömöri, 3). Fm.: Kongo, Krasznahorka, Verpelét, Dixie. 3½, 3½ hossz. Tot.: 10:44, helyre 13, 13, 14, befutó 133. — VII. 1. **Fénysugár** (Klimscha, 3). 2. Karakán (Gutai, 6). 3. Tourbillon (Csuta, 8). Fm.: Koma, Fecsegő, Munkás II, Gamine, Hindu, A tempo, 5/4, fejhossz. Tot.: 10:50, helyre 16, 31, 19, befutó 335, 104. — VIII. 1. **Pók II** (Karaszek, 14). 2. Gül Baba (Gill, 3). 3. Minek (Tóth Gy., 10). Fm.: Keep smilling, Tünemény II, Reményem, Rontó Pál, Castor, My Star, Witchcraft, Csöppi, Jó reggelt, Marcsa, Svita, Fruska, Hortobágy, Lívia. Nyak-, ½ hossz. Tot.: 10:328, helyre 53, 16, 50, befutó 693, 1290.

Rádióműsor

BUDAPEST I. (Kedden.) **10.20 és 10.45:** Felolvasások. — **12.10:** Postászenekar. — **13.30:** Zongorajáték. — **14:** Hegedű zongorakísérettel. — 15.20: Mikulai szalonzenekar. — Közben **15.40:** Háziasszonyok beszélgetnek. — **16.10:** Gyarmekdélután. — **17.15:** Mindnyájunk gondjai. — **17.30:** Cigányzenekar. — **18:** Katonai előadás. — **18.30:** Katonazenekar. — **19.20:** Bajor Gizi Kosztolányi-prózát mond. — **19.45:** Fellegi Teri énekel. — **20.10:** Strauss Richárd-hangverseny. — **22.10:** Közvetítés a Fényes Cirkuszból. — **22.30:** Buttola-tánczenekar. — **23.25:** Cigányzenekar.

BUDAPEST II. 17.30: Ruszin népdalok. — **18:** Erdélyi népdalok. — **18.30:** Mezőgazdasági félóra. — **19:** Katonazenekar. — **19.30:** Francia nyelvoktatás. — **20:** Hírek. — **20.10:** A rádió szalonzenekara. — **21.10:** Dr. Husztl Dénes előadássorozatának IV. része.

Nyolcezer újvidéki tűzharcos hűségesküje

Újvidékről jelentik: Vasárnap a volt szokol-székház színháztermében *nyolcezer újvidéki és környékbeli tűzharcos* gyűlt össze, hogy ünnepélyes dísztáborozáson átvegyék azt a lobogót, amelyet az anyaországbeli tűzharcosok adományoztak délvidéki bajtársaiknak. A Magyar Tűzharcos Szövetséget népes küldöttség képviselte. *Mándoky* Sándor ny. főesperes után vitéz *Martsekényi* Imre országgyűlési képviselő mondott beszédet, amelyben hangoztatta, hogy *Magyarországon nem ismerik ezt a szót, hogy kisebbség.* A magyar sors asztala mindenki számára terítve van. Végül *Kertész* Elemér országos alelnök átadta a zászlót, amelyet magasra emelve tartottak, míg *nyolcezer újvidéki frontharcos letette a zászlóra és a kormányzóra az esküt.*

Lőporrobbanás levegőbe röpítette Szendrő várát és elpusztította a város kétharmad részét

Újvidékről jelentik: Borzalmas szerencsétlenség zúdult csütörtökön Szmederevo (Szendrő) városára. A legendás szendrői várban felhalmozott hatalmas mennyiségű lőpor és robbanóanyag eddig még meg nem állapított okból felrobbant. *A vár levegőbe repült és rozsadőlt a városnak kétharmad része is.*

A szmederevói robbanás áldozatairól eddig még nem adtak ki hivatalos közleményt, de Újvidékre érkező *szemtanuk szerint mintegy 4000 halott és sebesült áldozata lehet a robbanásnak.* A város lakosainak száma 12 000 fő volt a robbanás előtt. Itt volt Szerbia egyetlen vagongyára, amely a robbanás következtében szintén elpusztult.

Újvidékről tehergépkocsik mentek Szmederevóba, hogy elhozzák onnan a magyarokat. Az első csoport hétfőn délben indult el. Újvidéken töltik el az éjt és reggel utaznak tovább illetőségi helyükre. A második csoport kedden délben indul el.

Új személyautók vásárlásánál enyhébben alkalmazzák a fennálló korlátozást

A *Magyar Távirati Iroda* jelenti: A Magyar Gépjárműkereskedők Országos Egyesületének elnöke eljárt dr. *Álgyay* Pál közlekedésügyi államtitkárnál, hogy a gépjárműkereskedelem életlehetőségeinek biztosítása érdekében az illetékes kormányzati tényezők intézkedéseit kérje.

Ez alkalommal sikerült meggyőződést szereznie atekintetben, hogy a multban megjelent 41.000/1941. K. K. M. sz. rendelet nemcsak, hogy nem kívánja a gépjárműkereskedők érvényesülését korlátozni, sőt ellenkezőleg, a kereskedelem- és közlekedésügyi kormányzat továbbra is mind nemzetgazdasági, mind nemzetvédelmi érdekekből a legmesszebbmenőleg kívánatosnak tartja, hogy a gépjárműkereskedők új gépjárműveket a jövőben is a fennálló lehetőséghez képest minél nagyobb számban hozhassanak az országban forgalomba és ezáltal a gépjárműállomány szükségszerű fokozatos felfrissítése — még az adott viszonyok között is — eredményesen tovább folytatódjék.

Ezt a fentvázolt célt szolgálja a honvédelmi miniszter 22.928/Eln. 18/1941. számú rendelete, amely az új gépjárműveket a magyar királyi honvédség ideiglenes használatára történő igénybevétel alól megfelelő időre mentesíti.

Ugyancsak a fent vázolt célt és irányelveket szolgálja a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszternek az a rendelete, hogy a gépjárművek gumiabroncsainak elidegenítése iránti igénylés gyors elintézés céljából közvetlenül a kereskedelem- és közlekedésügyi minisztérium illetékes osztályának nyujtható be, valamint az az intézkedés is, hogy *az új személygépkocsik adás-vételének elbírálásával egyidejűleg a további üzembentartásra vonatkozó döntést is meghozzák* és ezzel egyidejűleg az abroncsok elidegenítéséhez szükséges engedélyt (2380/1941. E. M. sz rendelet 1. §.) is kiadják.

A hivatalos részről elhangzott megnyugtatást a hazai gépjárműkereskedelem egyeteme örömmel vette tudomásul, mert a nyilatkozat alapján a motorkerékpárok és tehergépkocsik korlátlan vásárlása mellett *az új személygépkocsik beszerzésére is tág lehetőség nyilik és ezeknél a vásárlásoknál a használt gépkocsikra szükségszerűen bevezetett korlátozás nem fog oly szigorú alkalmazást nyerni.*

Hatieganu Emil részvéttávirata Nicolescu balázsfalvi metropolita halálára

A *Tribuna Ardealului*, a magyarországi románság kolozsvári hivatalos lapja hosszabb cikkben parentálja el *Nicolescu* balázsfalvi görögkatolikus metropolitát, aki a mult hét végén halt meg. Közli a lap, hogy Nicolescu metropolita halála mély megrendülést keltett a magyarországi románság körében és szombaton reggel Kolozsvárott gyászistentiszteletet tartottak az elhúnyt főpap lelkiüdvéért. *Hossu* Gyula püspök, az erdélyi görögkatolikus hívők nevében táviratot küldött Balázsfalvára, míg *Hatieganu* Emil volt miniszter az északerdélyi románság nevében a következő táviratot menesztette Balázsfalvára: „A magyarországi románok nevében, akiket mélyen lesujtott Alexandru Nicolescu metropolita, az illusztris görögkatolikus egyházfő és érdemes tudós korai halála, fogadják részvétünket. *Hatieganu* Emil."

— **Navratil Ákos a Pázmány Péter egyetem jövőévi rektora.** Hétfőn délben dr. *Domanovszky* Sándor prorektor vezetésével összeültek a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetem négy fakultásának rektorválasztó kiküldöttei. A küldöttség az egyetem jövőévi rektorává dr. *Navratil* Ákost választotta meg, aki a választást elfogadta.

Családi Értesítő

Ebben a rovatban megjelenő közlemények díjszabása 3 sorig 7-20 pengő, minden további sor 2.40 pengő.

Pátz Judit és dr. *Lajtai* Károly június 8-án este 7 órakor tartották esküvőjüket a Rákóczianum, érseki gimnázium templomában.

Kramer Licy (Marosvásárhely) és *Princz* Pál (Szatmárnémeti) ma tartják esküvőjüket. (Minden külön értesítés helyett.)

A fővárosi lóhúsüzemnél történt visszaélések ügye a törvényszék előtt

A büntetőtörvényszék hétfőn kezdte meg a főtárgyalását annak a nagyszabású bünpernek, amelynek vádlottjai *a székesfőváros lóhúsüzemének több tisztviselője.* 1939-ben megállapították, hogy *Mosch Béla igazgató többedmagával bizonyos szabálytalanságokat kzvetett el a lóhúsüzemnél.* Őt hűtlen kezelés és sikkasztás büntettével, *Maizler* Zoltán vállalati ügyvezetőt hűtlen kezelésre való felbujtással, *Bauer* Antal tisztviselőt sikkasztással és hűtlen kezeléssel, *Szikszai* Béla, *Paulheim* Gyula, *Tóth* Lajos tisztviselőket és *Vénusz (Hoffer)* Teréz tisztviselőnőt bűnsegédi bűnrészességgel vádolta meg az ügyészség.

A vád szerint Mosch *Maizler befolyását a lóvásárlásokkal kapcsolatban elősegítette* és ezzel vétett a vállalati érdekek ellen. Maizler viszont *túlértékelte az általa szállított árut* és a szállítási költségeket az üzemre hárította át. A többi vádlott segédkezett a visszaéléseknél. Bauer ezenfelül még *tizenötezer pengőt sikkasztott is a vállalatnál.* A vádlottak egy része árut a megengedettnél alacsonyabban adott át más alkalmazottaknak és ezzel is megkárosították az üzemet,

A vádlottak *valamennyien tagadták bűnösségüket,* csuán Bauer *ismerte be a tizenötezer pengő elsikasztását.* A többiek azzal védekeztek, hogy mindig a vállalat érdekeit tartották szem előtt. Az elnök ezután a tárgyalást elnapolta. A több napon keresztül tartó tárgyaláson *igen sok tanut hallgatnak ki.*

— **Újból közlekedik Budapest—Debrecen vonalon az 1701 és 1702 sz. vonatpár.** A MÁV igazgatósága közli, hogy június hó 11-étől, szerdától kezdődőleg a Budapest nyugati pályaudvarról 7 óra 39 perckor induló 1702. számú és ide 22 óra 30 perckor érkező 1701. számú gyorsvonatok Budapest nyugati pályaudvar—Debrecen között újból közlekedni fognak.

Június 10 Kedd

„A mi politikánk ebben a pillanatban a nyugodt munka politikája. Németországnak is, de általában a hadviselő feleknek az az érdeke, hogy a Dunamedencében béke legyen és folyjék a nyugodt termelési munka. Ennek az országnak erősnek kell lenni, sőt pillanatról pillanatra erősödnie kell."

Gróf Teleki Pál

ELEGÁNS NAPSZEMÜVEG
CHMURA
IV., FERENCIEK-TERE 2

Magasházy László ny. tábornok levele vitéz Horthy Istvánhoz

Vitéz *Magasházy* László ny. tábornok, a nemzetvédelmi kereszt odaítélésére hivatott káptalan elnöke a következő levelet intézte Nagybányai vitéz *Horthy* Istvánhoz, a MÁV elnök-igazgatójához:

„Kedves István!

Mélységes meghatottsággal olvastam a napilapokban, hogy mint a MÁV elnöke, elrendelni méltóztattál, hogy „a jövőben a Nemzetvédelmi Kereszttel kitüntetettek a keresztény és nemzeti gondolat és a magyar állameszme védelme terén, valamint a forradalommal szemben kifejtett ténykedésért az alkalmaztatásoknál egyenlő feltételek fennforgása esetén elsőbbségben részesüljenek és őket csak azok előzhessék meg, akiknek elsőbbségi igényét valamely törvény vagy törvényes rendelet biztosítja".

Hálával teli szívvel mondok ezért köszönetet a Keresztesek ezrei és a velünk érző milliók nevében Neked, aki kétszeres lelki indító okból elsőnek siettél a névtelen hősöknek, a kisembereknek leróni a nemzet hálaját. Kétszeres okból, mert a kemény, öreg tölgynek ifjú hajtása vagy és mert mint gyermekifjú, nemcsak nem tartóztattad, hanem kérve küldötted atyádat a kenderesi kúriából hazádért és fajodért Szegedre a bizonytalanságba, akit a vörös összeesküvésektől, méregtől, gyiloktól, golyótól csak az isteni Gondviselés mentett meg hazánk számára. Azután jóformán gyermekfejjel álltál közénk és nem volt olyan hazafias és irredenta megmozdulás, melyben a rettenetes idők hatása alatt korán megérve részt nem vettél.

Én, aki melletted és fölötted küzdöttem végig azokat a nehéz időket, nagy bizakodással és örömmel állapítom meg Rajtad keresztül, hogy a szegedi gondolatban felnevelt fiaink izmos markában szilárdan nyugszik a keresztény nemzeti Magyarország jövője.

Isten áldása kísérje további megértő munkásságodat és mégegyszer fogadd bajtársaink, magyar testvéreink, főleg a kisemberek nevében küldött hálás köszönetét

öreg barátodnak
vitéz nemes Magasházi László."

— **Kettős halálos motorkerékpárbaleset.** Hétfőn délután a Barossutca és Mária-utca sarkán egy Calvin-tér felől robogó oldalkocsis motorkerékpár két villamos közé került. A karambol következtében a motorkerékpárt vezető *Kasza* István 28 éves molnár és *Spielberger* Ferenc kereskedő sérültek meg. Kaszát a Rókus-kórházba vitték, Spielbergert a Bakay-klinikára. Rövid idő mulva *mindketten belehaltak sérüléseikbe.*

— **Állandó olasz kisipari kiállítás nyilt meg Budapesten.** *Varga* József iparügyi miniszter hétfőn nyitotta meg ünnepi keretek között a budapesti állandó olasz kézművesipari kiállítást az ENIT váciutcai helyiségében. A kiállítás megnyitásán megjelent *Talamo* márki budapesti olasz követ is. Az iparügyi miniszter megnyitó beszédében hangoztatta, hogy *ez a kiállítás a magyar—olasz barátság legújabb megnyilvánulása.* Olasz részről Pietro *Gazzotti*, az olasz kisipari szervezet római nemzetközi központjának elnöke bejelentette, hogy hamarosan megindul a két nemzet között a kézműiparos csere is és Romában a közeljövőben magyar házipari boltot állítanak fel.

Újból szabályozták a gazdasági záróvonal átlépését

A honvédvezérkar főnöke rendeletet adott ki a gazdasági záróvonal átlépésének újabb szabályozásáról. A rendelet szerint ez évi június 14-étől kezdve családi ügyben *külön utazási igazolvány nélkül átléphetik:* tényleges és katonai (csendőr) személyek és ezek feleségei, valamint kiskorú gyermekei, ha az 1941. évre érvényes személyazonossági vagy vasúti arcképes igazolványuk van; továbbá tényleges állományban lévő közszolgálati alkalmazottak, feleségeik és kiskorú gyermekeik, amennyiben az 1941. évre érvényes vasúti arcképes igazolvánnyal rendelkeznek. Ugyancsak átléphetik a gazdasági záróvonalat a Nemzetközi Hálókocsi és Európai Expresszvonatok Társaság vasúton és hajón szolgálatilag utazó személyzetének tagjai, szolgálati utazásaik tartamára, ha a társulat arcképes igazolványával rendelkeznek. Tiltott nemzetgazdasági, kereskedelmi vagy bárminemű üzleti tevékenységet azonban a katonai közigazgatás alatt álló területeken kiutasítás terhe mellett nem folytathatnak.

A visszafoglalt déli területeken az anyaországból megszálló honvédségnél és csendőrségnél, valamint a katonai közigazgatásnál (beleértve a rendőrséget, pénzügyőrséget, tűzoltóságot, vasutat és postát is) tényleges szolgálatot teljesítők családtagjainak látogatása, a visszafoglalt déli területen letelepedni óhajtó vitézeknek pedig tájékozódás céljából történő utazás esetén — amennyiben nem tartoznak a fentebb felsorolt személyek közé — *utazási igazolványt kell kérniök* a gazdasági záróvonal átlépésére. A beutazási szándékot az elsőfokú rendőrhatóságnál kell bejelenteni, ahonnan a kérvényt engedélyezés végett a legközelebbi honvédállomásparancsnokságnak küldik meg. *(MTI.)*

Dr. Pásztor Józsefné diák- és gyermeküdülője

Balatonlellén. Fiúk, lányok. Saját strand. Prospektust küld: Dr. Pásztor Józsefné internátusa. Budapest, VI., Délibáb-utca 25. Telefon: 220-462.

Vidéken július 6-án lép életbe a jobboldali közlekedés

A belügyminiszter leiratot intézett a törvényhatóságok első tisztviselőihez, amelyben közölte, hogy Budapest és Budapest közvetlen környékének kivételével *július 6-án lép életbe a jobboldali közlekedés.* A belügyminiszter leiratában felszólította a törvényhatóságok első tisztviselőit, hogy a közönség kioktatására tegyék meg már most a szükséges rendelkezéseket.

Névváltoztatások

A belügyminiszter *Meszléri* Ádám cselegörcsönyi lakos és kiskorú gyermeke családi nevét saját kérésére *Maszler*-re, továbbá *Pata* Jakab pilisvörösvári lakos és kiskorú gyermeke családi nevét *Pfeiffer*-re változtatta vissza.

Lendvai-est a Zeneakadémián

Lendvai István (Nomád) szerzői estje iránt, mely jún. 18-án este 8 órakor lesz a Zeneakadémia kistermében, érthető érdeklődés mutatkozik. A bevezető előadást *Parragi* György főmunkatársunk tartja. *Hantos* Ádám énekművész Lendvai-dalokat énekel, *Lendvai* Lászlónak, a versek megzenésítőjének zongorakíséretével. Lendvai István költeményeiből olvas fel, majd „Grillparzer drámája Bánk bánról" címmel tart előadást.

Jegyek a *Magyar Nemzet* kiadóhivatalában és a Zeneakadémián kaphatók. A május 2-án elmaradt előadásra megváltott és vissza nem igényelt jegyek érvényesek.

BRILIÁNST
aranyat, ezüstöt a legmagasabb árban veszek. SCHWARCZ DÁNIEL ékszerész, IV., Károly-körút 16. szám.

Magyar kötvényekre cserélik át a volt csehszlovák címleteket

A hivatalos lap keddi száma közli a pénzügyminiszter rendeletét, amely szerint a Magyarország területén őrzött *volt csehszlovák államadóssági címletekct* 4.5 százalékos magyar törlesztéses járulékkölcsönkötvényekre cserélik ki. A címleteket kicserélés végett a rendelet mellékletében felsorolt pénzintézeteknél vagy hitelszövetkezeteknél ez év július 31-éig kell benyujtani. A szükséges nyomtatványokat a benyujtó helyen bocsátják a felek rendelkezésére. Magyar államadóssági címletekre leendő kicserélés végett be lehet mutatni a magyar állampolgárok (természetes és jogi személyek) tulajdonát alkotó, *külföldön őrzött* volt csehszlovák államadóssági címleteket is, amennyiben azokat *július 31-éig* Magyarországra behozzák. Ajánlatos, hogy a külföldön őrzött kötvények tulajdonosai saját érdekük megóvása céljából kötvényeik behozása iránt a szükséges intézkedéseket haladéktalanul megtegyék.

A kicserélésre megszabott határidőt *nem fogják meghosszabbitani.*

ÍRÓGÉPEK
SZÉKI IRÓGÉPVÁLLALATNÁL
Javítás, karbantartás Üllői-út 11 Tel 180-641

— **A délvidéki nyugdíjas magánalkalmazottak** felkérték a *Nyugdíjas Magánalkalmazottak Országos Szövetségét,* hogy járjon el a hónapok óta elmaradt nyugdíjak folyósítása érdekében. A szövetség ezért kéri a délvidéki nyugdíjas magántisztviselőket, hogy adataikat sürgősen közöljék a titkársággal. (Szondy-u. 84).

Vadas László szabadlábra helyezését kéri a Magyar Aero Szövetség

Szombaton este, mint a *Magyar Nemzet* megírta, autószerencsétlenség áldozata lett *Bresztovszky* Béla műegyetemi tanár. A műegyetemi sportrepülők tanárelnöke *Vadas* László szigorlómérnök, ismert sportrepülő autójában *Tasnády* László, *Szegedy* József és *Marton* Pál mérnökök társaságában Vecsésről igyekezett a fővárosba, amikor a Nagyvárad-téren az autó összeütközött a 61-es jelzésű villamoskocsival. A rendőri nyomozás megállapította, hogy *Vadas* igen nagy sebességgel vezette autóját, a baleset színhelyén ugyanis több, mint harminc méteres féknyomot találtak az úttesten. Megállapították azt is, hogy az egyik BSZKRT-alkalmazott, aki a villamosforgalmat irányította a téren, tilosat jelzett az autónak, *Vadas* azonban nem tudta már lefékezni a nagy sebességgel rohanó kocsit. Vasárnap délelőtt a főkapitányságon *Vadas* Lászlót előzetes letartóztatásba helyezték, majd átvitték az ügyészségre. A *Magyar Aero Szövetség most beadványt intézett az ügyészséghez, amelyben Vadas László szabadlábra való helyezését kéri,* azzal az indokolással, hogy az ismert sportrepülő a Horthy Miklós Repülőalap irányítása alatt álló haderőn kívüli motoros pilótaképzés műegyetemi vezető főoktatója és munkájára a repülőoktatásban igen nagy szükség van.

Este 2-3 szem ARTIN reggelre normális ürülés
Enyhe, biztos hashajtó
2 szem 12 fill. 12 szem 54 fill. 20 szem 90 fill. 60 szem 250

HALÁLOZÁS

Vitéz *Székely* Károly szobrászművész, a Képzőművészeti Társulat ig. tagja, tart. százados életének 62. évében tragikus hirtelenséggel elhúnyt. Temetése kedden, június 10-én délután 5 órakor lesz a farkasréti temető halottasházából a református egyház szertartása szerint.

Mildner Kálmán tüzéralezredes, számos bel- és külföldi kitüntetés tulajdonosa, Kassán 55 éves korában meghalt.

Maier Géza középiskolai tanár 27 éves korában Kispesten meghalt. Nagy részvéttel temették el Kispesten.

Vaskövi *Förster* Nándor, a Magyar Állami Gépgyár nyugalmazott vezérigazgatója 88 éves korában elhúnyt. Temetése 10-én az óbudai új temetőben lesz délután ¾5 órakor.

Salacz Lajos ny. községi állatorvos, honvéd s. állatorvos, 42 éves korában Sárospatakon elhúnyt.

Horta Józsefné szül. *Doskar* Lívia június 7-én elhúnyt. Temetése június 10-én délután ½4 órakor lesz a kerepesiúti temető halottasházából, a róm kat. anyaszentegyház szertartása szerint.

Székely Károly postmester

Bartha Károly honvédelmi miniszter Rómába utazott

ÁRA 6 FILLÉR

Széchenyi István:

Dicsően ragyog a jövő előttünk, mely nemrég oly sötétnek látszott

Függetlenség

Kedd, 1941 június 10.
Budapest, IX. évf., 130. sz.

Telefonszám: 1-444-00

Szerk. és kiadóhiv.: Bpest, VIII., József-körút 5. szám.

SZERKESZTI
VITÉZ KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

Előfizetési ár egy hóra 1 P 50 fillér

Brit és lázadó francia csapatok betörtek Szíriába

Dentz tábornok hadserege vasárnap óta ütközetben áll a támadókkal

Ujabb 42.000 tonna kereskedelmi hajóteret vesztett Anglia

Másfélezer angol repülőgépet lőttek le az olaszok egy esztendő alatt

Alexandria kikötője romokban hever, a város lakossága elmenekült

VICHY, június 9.

Vasárnap hajnalban angol sorkatonaság és De Gaulle-párti francia csapatok dél felől betörtek Dzsebel-Dzsusz vidékén Szíriába. Ez a támadás vasárnap délelőtt vált ismeretessé Vichyben. Darlan tengernagy nyomban Pétain tábornagyhoz sietett, akinek jelentést tett a szükséges intézkedésekről.

Délben a kormány hivatalos jelentést adott ki az angol támadásról, amelyben hangsúlyozza, hogy a angolok és a De Gaulle-párti csapatok azzal az ürüggyel lépték át a szíriai határt, hogy ez a francia gyarmat német megszállás alatt áll. A francia kormány nyilatkozatában ismételten megállapította, hogy Szíriában nincsenek német csapatok és azok a német repülőgépek, amelyek Szírián átvonultak, ismét visszatértek nyugatra. Mindössze három vagy négy megrongált repülőgép maradt ott, amely használhatatlan. Anglia tehát igazolatlan támadást intézett a francia gyarmatbirodalom ellen, amelyet — fejeződik be a hivatalos jelentés — képességünk legvégső határáig meg fogunk védeni.

Pétain tábornagy felhívása a Szíriát védelmező francia katonákhoz

A Libanon és Szíria elleni támadás híre után *Pétain* tábornagy üzenetet intézett *Dentz* tábornokhoz és rajta keresztül az ottani francia hadsereghez. A francia államfő többek között az alábbiakat mondta:

„Levantei franciák! Azokat az országokat, ahol éltek és amelyek boldogulásáért fáradoztok, *ma minősithetetlen támadás érte.* Ezt a támadást, éppúgy, mint Dakarban, *azok a franciák vezetik, akik a lázadás lobogói alatt állottak.* Brit birodalmi csapatok támogatásával nem riadnak vissza attól, hogy *testvéreik vérét ontsák, akik az impérium egységét és a francia szuverénitást védelmezik.*"

A francia államfő ezután megállapítja, *hogy nem Franciaország fogott fegyvert volt szövetségese ellen,* és rámutat arra a propagandára, amely azt hirdette, hogy német csapatok vannak a levantei kikötőkben, hogy így az angol támadás számára ürügyet kovácsoljon. *Ezt az állitást mégegyszer megcáfolja Pétain,* s üzenetét azzal fejezte be, hogy Szíria és Libanon védői igazságos ügyért harcolnak és egész Franciaország jókívánságai kísérik őket.

Az első francia jelentés:

„Valamennyi csapatunk ragyogóan teljesíti kötelességét!"

BEIRUT, június 9.

A főparancsnokság jelenti:

A brit csapatok a nap folyamán délen tovább folytatják támadásaikat. Csapataink az egész vonalon ragyogóan védekeznek. Három ellenséges repülőgépet lelőttünk és több páncélos gépkocsit elpusztítottunk.

Az ellenséges repülők vasárnap 15 óra 15 perckor és 18 óra 30 perckor bombázták Beirutot. Az első légi támadás eredménytelen volt, a második légi támadás során a National Petroleum két kisebb kőolajtartályát találat érte és ennek következtében jelentéktelen tűz támadt. Légi támadást hajtottak végre a mezzei, a nerabi és a rayaki repülőterek ellen is. Komolyabb kár nem történt.

Egy brit tengeri kötelék, amely egy páncélosból, két cirkálóból és hét torpedórombolóból állt, a reggeli órákban Beiruttól délre a libanoni partokon partratett kisebb létszámú osztagokat, amely könnyű géppuskákkal volt felszerelve. Az osztagot elfogtuk.

Az ellenséges légi haderő bombázta Damaszkuszt és Aleppót, valamint a rayaki repülőteret.

A támadás miatt a francia kormány jegyzéket intézett

VICHY, június 9.

A Havas—OFI jelentése szerint Francois Pietri madridi francia nagykövet vasárnap átnyujtotta Sir Samuel Hoare angol nagykövetnek a francia kormány jegyzékét azzal kapcsolatban, hogy angol haderők megsértették Szíria területét.

Anglia új rablóhadjáratot indított — írják a német lapok

Berlin, június 9.

A hétfő reggeli berlini lapok részletesen közlik a szíriai angol betörésről szóló híreket és azt írják, hogy *Anglia új rablóhadjáratot indított.*

A *Völkischer Beobachter* többek között azt írja, hogy *Anglia a háború első napjától kezdve hajlandónak mutatkozott folytatni a harcot az utolsó franciáig.* Most, ohgy a francia katona már nem áll rendelkezésére, mint fegyveres szövetséges, *még mindig elég jónak tartja őket céltáblának.* Szíria elfoglalása nagyon szépen kikerekitené Anglia zsákmányát az arab országokban.

A *„Berliner Montagpost"* szerint *Churchill* ezzel az újabb brutális erőszakkal nyilván *az angliai hangulatot akarja megjavitani.* Ez az újabb angol támadás annyira jellemző Churchillre, hogy *nem is érdemes rá több szót vesztegetni.*

Ujabb támadás Málta ellen

Róma, június 9.

Az olasz főhadiszállás vasárnapi jelentésében Málta bombázásáról és Tobruk erődjeinek bombázásáról számol be. Megemlitette, hogy Kelet-Afrikában *Galla* és *Sidamo* környékén tovább folyik a csata, *Gondar* vidékén pedig az ottani helyőrség súlyos veszteséget okozott az ellenségnek, amely megelőzőleg feladásra szólította fel a védősereget.

Visszavert ellenséges légitámadás Bengázi, Derna és Tripoli fölött

ROMA, június 9.

Az olasz főhadiszállás 369. közleménye:

Észak-Afrikában az olasz tüzérség tüzelt két ellenséges gőzösre, amely Tobruk kikötőjébe futott be. A légi erő az erőd raktárait és állásait bombázta, s bombákkal ellenséges gépjárműveket pusztított el.

Az ellenség Bengázi, Derna és Tripoli ellen intézett légi támadásokat.

Kelet-Afrikában Galla és Sidama vidékén még elkeseredett harc folyik. A gondari övezetből heves ellenséges és tüzérségi tevékenységet jelentettek; az ellenséges tüzelésre azonban tüzérségünk hatásosan válaszolt.

Rooseveltnek nem sikerült Oroszországot a maga oldalára állítani

TOKIÓ, június 9.

A „Hochi" cimü japán lap értesülése szerint Roosevelt elnök fel akarja bontani a Szovjetunióval kötött megállapodást, amely szerint Oroszországnak jogában áll USA-hajókat bérelmi. A lap véleménye szerint politikai okok is közrejátszanak ennél a szándéknál. Rooseveltnek minden törekvése ellenére sem sikerült Oroszországot a maga oldala mellé vonni.

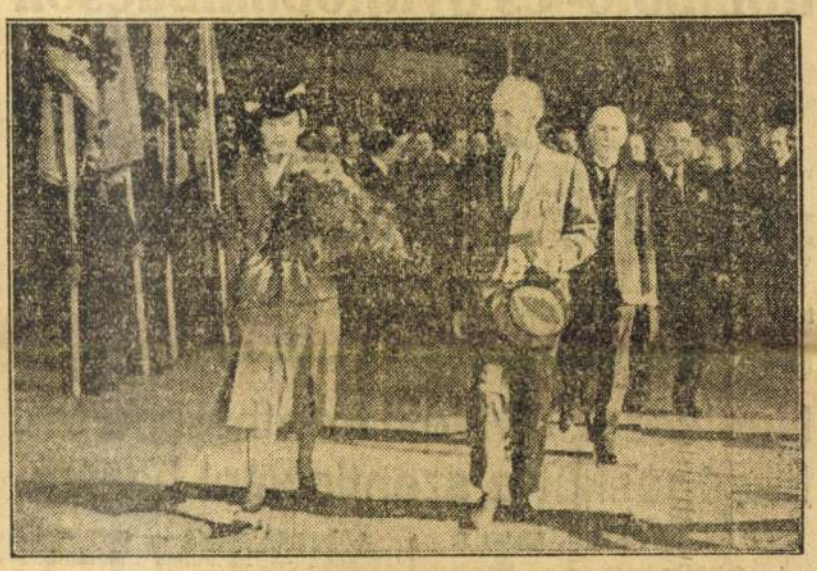

Bárdossy László miniszterelnök feleségével hazaérkezése után a Keleti-pályaudvaron

Római megbeszéléseim a háromhatalmi paktum építő szellemében folytak

— mondotta az Olaszországból hazaérkező Bárdossy László miniszterelnök

Bárdossy László miniszterelnök és külügyminiszter feleségével, valamint kíséretének tagjaival *vasárnap reggel olaszországi hivatalos látogatásáról visszaérkezett Budapestre.* A miniszterelnökkel együtt visszajött Budapestre *Talamo* márki olasz követ is, aki a miniszterelnököt elkísérte római útjára.

A miniszterelnök fogadására a Keleti pályaudvaron nagyszámú előkelőség jelent meg. Ott voltak vitéz *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter, *Varga* József kereskedelmi és iparügyi miniszter, *Radocsay* László igazságügyminiszter, *Bánffy* Dániel báró földmüvelésügyi miniszter és Laky Dezső közellátásügyi minister, *Tasnádi-Nagy* András, a képviselőház elnöke, *Vörnle* János rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, a külügyminiszter állandó helyettese, *Györffy-Bengyel* Sándor altábornagy, a honvédelmi miniszter helyettese, továbbá bárcziházi *Bárczy* István, *Zsindely* Ferenc és *Pataky* Tibor miniszterelnökségi államtitkárok, *Algyay* Pál kereskedelmi- és közlekedési államtitkár, *Kádár* Levente belügyi államtitkár, *Stolpa* József vallás- és közoktatásügyi államtitkár, *Weis* István közellátási államtitkár, *Szinyei-Merse* Jenő a képviselőház alelnöke, *Rákóczy* Imre, vitéz *Thuránszky* László és *Szép* László miniszteri osztályfőnökök, *Dulin* Elek és *Incze* Péter miniszteri tanácsosok, *Thierry* Herbert báró, a külügyminisztérium politikai osztályának h. vezetője, *Zilahi-Sebess* Jenő, a külügyminisztérium sajtó- és kulturális osztályának h. vezetője, *Pallavicini* Hubert őrgróf miniszteri titkár, *Horthy* István miniszteri tanácsos, az Államvasutak elnökigazgatója, valamint *Kölcsey* Istvánnak, a Magyar Élet Pártja országos alelnökének vezetésével a MÉP képviselőinek egy csoportja.

Megjelentek a miniszterelnök üdvözlésére *Del Balzo* herceg ügyvivő vezetésével a budapesti olasz követség tagjai, közöttük *Farace* és *Orlandi* követségi titkárok, *Voli* ezredes, katonai attasé, *Renzi* alezredes, légügyi attasé és *Stendardo* sajtóattasé, továbbá *Erdmannsdorff* követ vezetésével a budapesti német követség tagjai, közöttük *Werkmeister* követségi tanácsos, *Fütterer* ezredes légügyi attasé és *Krappa* ezredes katonai attasé. A pályaudvar előcsarnokában felsorakozott a budapesti olasz fascio formaruhás küldöttsége és kivonult zászlók alatt a Nemzeti Munkaközpont egyenruhás díszszakasza is.

Lelkesen ünneplik a miniszterelnököt és kíséretét

A miniszterelnök különvonata 9 órakor futott be a pályaudvarra. A szalonkocsiból leleépő miniszterelnököt és feleségét a megjelent előkelőségek *lelkes fogadtatásban részesitették.* Elsőnek vitéz *Keresz-*

tes-Fischer Ferenc belügyminiszter és *Tasnádi-Nagy* András, a képviselőház elnöke üdvözölték a miniszterelnököt.

Vitéz Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter a miniszterelnök feleségének hatalmas piros rózsacsokrot nyujtott át. Közben kiszálltak a különvonatból a kiséret tagjai is. Ghyczy Jenő rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, a külügyminisztérium politikai osztályának vezetője, *Bartholdy* Tibor rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, a külügyminiszter kabinetfőnöke, Ullein-Reviczky Antal rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, a külügyminisztérium sajtó- és kulturális osztályának vezetője és Ujpétery Elemér követségi titkár, a miniszterelnök személyi titkára, Bárdossy László miniszterelnök a pályaudvaron hosszabb ideig elbeszélgetett a fogadására megjelent előkelőségekkel.

A miniszterelnök nyilatkozata

Bárdossy László miniszterelnök és külügyminiszter olaszországi útjáról hazatérőben a különvonaton fogadta a Magyar Távirati Iroda kiküldött tudósítóját s előtte a következő nyilatkozatot tette:

— Olaszországi utamról a legjobb benyomásokkal térek vissza. Boldog vagyok, hogy alkalmam nyilott közelről is megcsodálni a fasizmusnak Itália klasszikus alapjaira épített nagyszerű alkotásait. Különös örömmel láttam, hogy a hivatalos körök csakúgy, mint a lakosság legkülönbözőbb rétegei állandóan elhalmoztak barátságuk és szeretetük egészen spontán megnyilatkozó jeleivel. Jól tudom, hogy mindez annak a magyar népnek szólt, amelyet Itália mindig hű barátjának ismert meg s mellyel az egész olasz nemzet szive együtt dobban.

— Megbeszéléseim, melyeket Olaszország nagy vezérével, a Duceval folytattam, mindvégig a háromhatalmi paktum építő szellemében, a legteljesebb összhangban folytak le.

— Ebben a szellemben és irányban tovább munkálkodni hazánk javára és az új Európa érdekében legfőbb feladatunk lesz.

A német sajtó Bárdossy miniszterelnök budapesti fogadtatásáról

Valamennyi német lap beszámol az Olaszországból hazaérkező Bárdossy miniszterelnök ünnepélyes fogadásáról. Az ujságok közlik a miniszterelnök megérkezésekor tett nyilatkozatát és különösen azt a részt emelik ki, hogy a magyar miniszterelnök és a Duce a háromhatalmi szerződés építő szellemében folytatta eszmecseréit. A Deutsche Allgemeine Zeitung vasárnapi számának vezércikke hangsulyozza, hogy a magyar államférfi látogatása a tengelyhatalmak háború alatt folyó azonnali ujjáépítő munkásságának jele.

Romboló- és gyujtóbombaesők Alexandria fölött

AMSTERDAM, június 9.

A Reuter Iroda alexandriai jelentése szerint a német repülőrajok a város lakóira egész éjjel tartó borzalmas villámokat szórtak.

A repülőgépek egész alacsonyra ereszkedtek le, hogy romboló- és gyujtóbomba-esőt hullassanak a városra. Attól tartanak, hogy többszáz személy meghalt vagy megsebesült. A legtöbbet a kikötő területe szenvedett.

A vasárnapi támadás nyomán körülbelül ötvenezer ember legszükségesebb ingóságaival elmenekült Alexandriából.

Nyolcezer újvidéki frontharcos tett hűségesküt a szentistváni hazára

Ujvidék, június 9.

A felszabadulás óta lezajlott nagyszabású délvidéki tűzharcos-megmozdulások során vasárnap a határmenti Ujvidék és környéke tűzharcosai vették át ünnepélyes dísztáborozáson azt a lobogót, amelyet

az anyaországbeli tűzharcosok adományozták délvidéki bajtársaiknak.

A Magyar Tűzharcos Szövetség képviseletében népes küldöttség jelent meg az ünnepségen. Ott voltak *Mándoky* Sándor ny. tábori főesperes, *Kertész* Elemér ügyvezető alelnök, vitéz *Martsekényi* Imre és *Kenessey* Gyula dr. országos alelnökök és *Mezey* Lajos országgyülési képviselő. Az adományozott zászlót *Litteczky* Lajos parancsnoksága alatt díszszázad vitte le Ujvidékre.

A levente palota — volt szokol székház — hatalmas színháztermében

nyolcezer újvidéki és környékbeli tűzharcos gyült össze.

A karzatokat és a páholyokat zsúfolásig megtöltötte a város közönsége, amely lelkes szeretettel vette körül a világháború hőseit. A város valamennyi hatóságának vezetősége megjelent és a dandárparancsnokkal az élén küldöttségileg képviseltette magát a honvédség is.

A dísztáborozást az új zászló kürtszó mellett való ünnepélyes bevonulása után a helybeli frontharcosok parancsnokának, *Nagy* Győző t. őhadnagynak jelentkezése nyitotta meg. Majd *Mándoky* Sándor főesperes emlékezett meg régi frontharcos szokás szerint áhitatos csendben az elesett bajtársakról.

„Mi nem ismerjük ezt a szót: kisebbség"

Vitéz *Martsekényi* Imre országgyülési képviselő tartott nagyhatású beszédet. Megrázó szavakban ecsetelte a világháború dicsőséges hőstetteit és fájdalmas szenvedéseit, amelyeket

egyformán élt át egybeforrva minden magyar katona,

akár magyar, német, sváb, bunyevác, vagy szerb nyelven beszélt is. Majd igy folytatta:

— Mi nem ismerjük ezt a szót, hogy *kisebbség*. Ez háború utáni idegen kitalálás. Mi bizunk bennetek idegenajkú bajtársaink épp úgy, mint

1848-ban biztunk a német, horvát és szerb hangzású nevet viselő tábornokokban,

akik Aradon életüket áldozták a magyar szabadságért. De egyet megkövetelünk, hogy éppen úgy, mint annak idején a világháborúban egy ütemre masiroztunk, most is

együttesen dobbanjon össze a szivünk.

Aki ma széthúz és berzenkedik, *bármilyen nyelven* is, nemcsak a magyar eszméknek és céloknak, hanem legelsősorban is

a nagy tengelyhatalmak kö-

zösségi politikájának

ellensége és árulója. Ma, az új Európában, a szentistváni állameszme nemcsak *magyar* kérdés, hanem Délkelet-Európa létének és fejlődésének záloga és biztositéka.

A tomboló lelkesedéssel fogadott beszéd elhangzása után *Schweisler* Antal német anyanyelvű vaskoronás tartalékos főhadnagy,

a német tűzharcosok nevében tett fogadalmat.

Kertész Elemér országos elnök adta át ezután lelkes beszéd kíséretében a zászlót. A magasra tartott nemzetiszínű lobogó alatt

nyolcezer újvidéki frontharcos tett esküt a kormányzó úrra és a szentistváni hazára.

Mezey Lajos országgyülési képviselő beszéde után a dísztáborozás egyhangú lelkesedéssel határozati javaslatot fogadott el, hogy táviratban köszönti a Kormányzó urat és üdvözlő táviratot intéz a miniszterelnökhöz, a honvédelmi miniszterhez, a honvédvezérkar főnökéhez és az elfoglaltsága miatt távollévő vitéz *Takách-Tolvay* József gróf országos elnökhöz.

Miért van sikere a nőknél?

Mert elbűvölően szép és dús haja van!

A kopaszság és őszülő haj az öregedés jele, meghiusitja az Ön sikereit életpályáján, sőt a szerelemben is. **Szerezze vissza tehát dús haját és eredeti hajszinét a hirneves Dr. Prof. Wilkins-féle „FLUOR" hajszesz által.** Ezen páratlan **hajerősítő visszaadja az elsorvadt hajgyükereknek a tápanyagokat, a kopasz helyeken új hajnövés indul meg és haja újból dús lesz. Hajhullását és korpásodását is megszünteti.** 1 üveg 2.20 P. 2 üveg 4.— P. 3 üveg 4.80 P. Aki 3 üveget most rendel, 10% árengedményt kap. Megrendelhető: VALÉRIA kozmetikai és vegyipari cikkek: **Budapest, Szondy-utca 22. F. 59.**

A harcoló Itália

Június 10-én, tehát pontosan egy esztendővel ezelőtt lépett hadba Itália, hogy kivívja helyét a nap alatt, amelyet megtagadtak tőle a versailles-i békecsinálók. Ezzel az európai kontinensen teljessé vált a feltörekvő nacionalista népek szövetsége. Mussolini elhatározása már magában is súlyos vereséget jelentett a demokráciáknak, amelyek szüntelenül azt hirdették, hogy döntő pillanatban a két tengelyhatalom elválik egymástól. Azóta sokat és keserveset kellett csalódniok a demokrata hírverőknek és mindazoknak a propagandistáknak, akik Olaszország állitólagos belső gyengeségére spekuláltak.

Egy esztendő alatt a fasiszta Itália csodálatos példáját mutatta annak, hogy mire képes egy olyan nép, amely egységes és amelyet nagy eszmények viharja sodor előre. Nem tetszetős látszat-sikerekben, nem elkápráztató eredményekben nyilvánult meg a fasiszta hadsereg egyéves harca, hanem hősies áldozatokban, amelyeket azonban az előbbieknél jóval többre értékel mindenki, aki tudja, hogy a tengelyhatalmak hadvezetését egy páratlanul magasrendü, sokoldalú elgondolás és olyan egységes szellem irányitja, amelyről fogalmuk sincs a túloldalon állóknak. Itália vállalta az áldozatokat. A Földközi-tengeren lekötötte a brit flotta nagy részét, amig megérett az idő az együttes tengelytámadásra. Abesszíniában hatalmas túlerő ellen is felvette a harcot, hogy a Balkánról és a Közel-keletről elvonja a brit erőket s állta, állja a küzdelmet olyan meseszerű vitézséggel, hogy — mint Amba Aladzsinál is történt — a gyülölködő ellenfél katonai tiszteletadással kénytelen elismerni az olasz hősiességet. Szárazon, vizen és levegőben egyaránt diadalmasan harcol az olasz hadsereg, háta mögött pedig keményen áll a belső front, mert minden olasz tudja, hogy az áldozatoktól, a pillanatnyi tévesztegségektől nem kell félni. Ezek is egy lépést jelentenek előre a győzelem felé, amely után Olaszország meg fogja kapni méltó pozicióját.

A magyarság nemrég szintén véráldozattal tett bizonyságot arról, hogy teljes elszántságával, rendithetetlen hitével, teljes felkészültségével ott áll hatalmas barátai, szövetségesei oldalán. Ez a magyar nép, az egyéves fordulón mélységes tiszteletadással köszönti a hös olasz hadsereget és szentül bizik abban, hogy Itália nagyszerű áldozatai a tengelyhatalmakat s azok hü szövetségeseit egyre közelebb hozzák a végső győzelemhez!

MEGHALT

vitéz Székely Károly szobrászművész

Vitéz *Székely* Károly szobrászművész, tartalékos százados, a Képzőművészeti Társulat igazgatósági tagja, a Rökk Szilárd-díj és számos más művészeti díj nyertese, a budahegyvidéki református egyházközség presbitere életének 61-ik évében június 7-én elhunyt. A kiváló szobrászművész a Vitézi Rend Zrinyi Csoportjának belső munkatársa és képzőművészeti szakosztályának vezetője volt. Halálával a magyar katonaeszmény szolgálatának fáradhatatlan és példaadó munkása dölt ki. Temetése június 10-én délután 5 órakor lesz a farkasréti-temető halottasházából.

Szíria és a demokrata erkölcs

Tavaly ilyen tájban, mikor megkezdődött az angolok dünkircheni futása, Churchill miniszterelnök beszédet mondott az angol rádióban. Mélyen sajnálom a vitéz francia népet — jelentette ki —, amelyet ily sors ért. Semmi sem változtatja meg a francia nemzet iránt érzett érzelmeinket és nem fog megváltozni magatartásunk sem.

Tegnap hajnalban pedig — a beszéd alig egyéves évfordulóján — ugyanennek a Churchillnak parancsára angol csapatok rohanták meg Szíriát. Az egykori ellenség nem nyúlt a francia gyarmatokhoz. A diadalmas német és olasz hadsereg még csak átvonulási jogot se követelt magának. Most jön aztán a hü barát, a tegnapi szövetséges és fegyverrel akarja elragadni azt, amit az ellenfél megkímélt. Szörnyübb, utálatosabb háború nem folyt még a világon annál, amit az angolok folytatnak Szíriában. Hiszen aki velünk szemben áll, az tegnap még mellettünk küzdött. Ereitük áldozta fel ifjúságának szine-virágát, városainak épségét, hatalma nagyságát. S miközben Churchill mélyen sajnálja a vitéz francia népet, csupa sajnálatból és hálából színesbőrüekkel, ausztráliaiakkal, hindukkal, degaullista lázadókkal gyilkoltatja a tegnapi barát legjobb fiait.

A demokrata erkölcsből sok izelitőt kapott már a világ, de ilyet még soha! Ezután nem kétséges többé, hogy a túlsó oldal vezetőinek hite, meggyőződése szerint mindent szabad és mindent el lehet követni egy láthatatlan bálvány, a Demokrácia szolgálatában. Mint egykor Mammon oltárán, fel lehetett áldozni a szüzek vérét, a férfiszó szentségét, a bajtársi hűséget, az enyém-tied fogalmát. Lefogalni a mások követelését, elkobozni a mások hajóit, megszállni a mások gyarmatait, esetleg elvenni a volt szövetséges arányát is, hiszen mindez egy nagy és szent célt szolgál, a demokrácia ügyét. Azét a demokráciáét, amelyben slumökön nyomorgó milliók és milliárdos gazdagok, kényszermunkára besorozott munkások és couponvagdosásból nyomorgó fegyvergyárosok egyaránt meg vannak győződve róla, hogy a világon a legnagyobb, legcsodálatosabb dolog a — szabadság. Érette mindent szabad! Beugratni a felkészületlen népeket, ölgyilkosságba hajszolni jobb sorsra érdemes nemzeteket, elfogadni a mások áldozatát, aztán a feláldozottól elvenni még az arányát is! Szabad ez? Lehet ez? Ime, azt kell mondani, hogy mégis csak lehet. Hiszen a demokrata szemlélet mögött ott áll egy faj, amely ötezer év óta tele van a kiválasztottság érzetével, tele a zordon fajvédő próféták, Ezekiel, Nehemiás és a Talmud tanításával, amely azt hirdeti, hogy minden jogos, minden szabad, amit mások ellen követnek el és ami a zsidóság érdekét szolgálja. Ott áll a demokrata cselekmények tengelyében az előbbivel azonos farizeus puritanizmus, amely szintén az ó-szövetségből merfi a kiválasztottság, az irgés, a skrupulusok nélküli gazdagodás jogosságának magyarázatát.

Eddig sokféleképpen próbálták áleázni a demokrata erkölcs lényegét. A szíriai támadás azonban mindent elárul, mindent megmagyaráz s ha másra nem, arra bizonyosan jó lesz, hogy végleg felnyissa azoknak a népeknek a szemét, amelyek eddig hittek a jogban, erkölcsben és az igazságban.

M. L.

Egy nap alatt közel 43.000 tonna angol kereskedelmi hajóteret pusztítottak el a német repülők és tengeralattjárók az atlantióceáni csatában

Berlin, június 9.

A német véderő főparancsnokság vasárnapi jelentésében újabb 42.500 tonna hajótér elsülyesztését közli, ebből 21.000 tonnán felüli mennyiséget egy német tengeralattjáró pusztított el, amelynek Hessler sorhajóhadnagy volt a parancsnoka. A másik 21.000 tonnatartalmú ellenséges hajóteret Skóciától nyugatra fekvő tengerrészeken pusztitották el a német repülők. Tehát a legtávolabbi Anglia felé vezető kerülő út sem biztonságos már a német légitámadások folytán.

Vasárnap is bombazápor hullott az alexandriai angol flottatámpontra

BERLIN, június 9.

A véderő főparancsnoksága közli:

Tengeralattjáróink összesen 31.500 tonnányi ellenséges kereskedelmi hajóteret sülyesztettek el.

A német légi haderő kötelékei a 8-ára virradó éjjel ismételt és igen eredményes támadást intéztek az alexandriai angol tengerészeti támaszpont ellen. Bár az elhárítás erős volt, sikerült a kikötőberendezésekben és haditengerészeti raktárakban több nehéz telitalálatot elérni. Több nagy tűz keletkezett a kikötő hadifontosságú berendezéseiben.

Harci repülőink az elmult éjszaka angol vizeken két kereskedelmi hajót sülyesztettek el, összesen 7000 bruttó regisztertonna tartalommal s bombázták Dél- és Délkelet-Anglia kikötőberendezéseit. Egyik harcirepülőgépünk sikeresen bombázta napközben Dél-Anglia egyik nyersanyagraktárát.

Tűzérségi és légiharc Tobruk előtt

Észak-Afrikában ismételten tüzérségi tüzzel támadtunk Tobruk előtt lévő angol ütegállásokat s a német és olasz harcirepülőkötelékek igen eredményes támadásokat intéztek Tobruk védelmi berendezései és légvédelmi ütegállásai ellen.

Az ellenség az elmult éjszaka kisebb erőkkel támadást intézett Nyugat-Németország ellen. A polgári lakosság köréből néhányan meghaltak, többen megsebesültek. Katonai vagy gazdasági kár nem keletkezett. Több lakóházban tűz ütött ki, de ezeket sikerült hamarosan eloltani.

A június 4-étől 8-áig terjedő időszakban az ellenség 10 repülőgépet vesztett. Ezek közül nyolc légiharcban pusztult el, kettőt járőrnaszádaink lőttek le. Ugyanez idő alatt kilenc gépet vesztettünk el.

Két búvárhajóparancsnok több mint százezer tonna angol hajóparkot semmisített meg

Heinrich Liebe sorhajóhadnagy és Endrass fregatthadnagy búvárhajóparancsnokok külön-külön több mint 200.000 tonnányi ellenséges hajóteret sülyesztettek el. A két parancsnok a negyedik és ötödik a buvárhajóparancsnokok közül, aki ezt a tonnaszámot túlhaladta.

A krétai harcokban merészségükkel és vitézségükkel különösen kitüntették magukat a Koch őrnagy, Altmann százados és Genz főhadnagy parancsnoksága alatt álló ejtőernyősalakulatok.

A Meindl vezérőrnagy, Braeur ezredes, Ramke ezredes és Sturm ezredes parancsnoksága alatt álló ejtőernyősalakulataink súlyos harcokban teremtették meg a döntő előfeltételeket Kréta elfoglalására.

Hit, erő, akarat,
ez a magyar jövendő!
Ezért harcol a
Függetlenség

Varga miniszter jelenlétében megnyitották a budapesti olasz kisipari kiállítást

Hétfőn délben a Váci-utcai *olasz idegenforgalmi hivatalban* megnyitották *az olasz kisipari és háziipari kiállítást*. Magyar részről ott volt *Varga* József ipar- és kereskedelemügyi miniszter, olasz részről *Talamo* márki budapesti olasz követ.

A vendégeket Piero *Gazzotti*, az olasz kisipari és háziipari szövetség elnöke, valamint a szövetség két igazgatója, sajtófőnöke és magyarországi megbizottja, Paulo *Santelli* fogadták.

Piero *Gazzotti* köszönetet mondott *Varga* miniszternek a megjelenésért és hangoztatta, hogy *a kiállitás célja megismertetni a magyar közönséggel az olasz kisipar termékeit*. A bemutatóról filmhíradó készült.

Székely Károly
09
szobrász
Tolnai Világlapja
1939. 52. sz.

Gömbös Gyula szobra. Országos érdeklődés mellett tartotta meg díszközgyűlését a MOVE és ez alkalommal leleplezték a MOVE alapító elnökének, vitéz jákfai Gömbös Gyulának, a pár évvel ezelőtt elhúnyt miniszterelnöknek a szobrát, vitéz Székely Károly szobrászművész kitűnő alkotását. A jubileumi díszközgyűlésen gróf Teleki Pál miniszterelnök mondott nagyhatású ünnepi beszédet. — Vitéz jákfai Gömbös Gyula mellszobra a MOVE székházában. *(Szécsy felv.)*

DI **ALBIN EGGER-LIENZ.**

ITTURE.

Autoritratto.
La Croce.
(app. al dott. Steingf di Innsbruck).
La Vita (affresco).
L' Uomo (affresco).
Donne di guerra.
La Famiglia.
Danza macabra.
Primavera imminente.
Seminatore.
Testa di bimbo.
Contadino.
Contadino (ritratto).
Alto Adige - Girge.
Alto Adige - Sygmundskron.
Pastori.
La raccolta del grano.
Rose.
Paesaggio.
Aratore.
Falciatori.
Il pranzo.

Székely Károly vitéz

Felesegem c. nobra repr.

~~Műcs. kiáll, tól~~
Pipics 159. l.

A terepfutók jutalma.

Vitéz MARSCHALKÓ KORNÉL altbgy. kiosztja a díjakat.

— **Magyarországon kétszázezerrel több a nő, mint a férfi.** Az idei népszámlálás adatainak előzetes feldolgozása nyomán megállapitható, hogy az összlakosságból 6.726,012 a férfi és 6.917,608 a nő. A nők száma tehát Magyarországon közel 200.000-rel több, mint a férfiaké. A nők arányszáma az utolsó harminc évben emelkedett, különösen Budapesten. A főváros lakosságából 541.839 a férfi, 620.983 a nő. Ezer férfira tehát ez idő szerint 1146 nő jut. Sok város akad azonban, amelyekben a nők száma kevesebb. E tekintetben a legkedvezőtlenebb a helyzet Komáromban, ahol 1000 férfira csupán 755 nő jut. Ungvárott 919, Baján 958, Kassán 929, Székesfehérvárott 961, Sopronban 963, Miskolcon 976 nő jut ezer férfira.

— **Sirius és a — béke.** Sirius mester, az ösmert időjós, aki már hosszu esztendők óta értesit bennünket az időjárás változásairól, ezuttal a békét jósolja meg. Még pedig azon az alapon, hogy — megálmodta! Igen, megálmodta, még pedig — részletekben. Ezt a sorozatos álomlátást a következőkben közli velünk: „Nyilatkoztam már a folyó évi április hó 18-án erről a kérdésről és akkor megirtam, hogy junius hónapban megszünik a háboru s aláirják a békét. Akkor még nem tudtam, hogy junius hó melyik napján irják alá a békét. Junius hó 8-án éjjel 12 órakor ujra megálmodtam, hogy junius hó 15-én, vasárnap meglesz a béke." — Ezuttal valóban rövid határidőt szab Sirius mester a jóslat beteljesedésében, hiszen pár nap mulva megtudjuk, hogy bevált-e a jóslat, vagy nem? A derék időjós annyira bizonyosra veszi jóslata beválását, hogy levelét ezzel fejezi be: „Örömet hirdetek az én kedves magyar hazámnak s a nagyvilágnak: junius 15-én meglesz a béke." Csak aztán addig mást ne álmodjon Sirius. Mindenesetre van még néhány nap, addig — álmodozzunk mi is a derék Sirius mesterrel. *

— **Hármas halálos villámcsapás.** A nagykőrösi határban *Ivanics János* 21 éves fiatalember, *Tóth László* és *Szabó Balázs* 12 éves gyermekek az eső elől az eresz alá menekültek. A villám mindhármukat agyonsujtotta.

— **Minusz nyolc fok!** Helsinkiből jelentik: Kelet-Finnországban a vasárnapra virradó éjszakán minusz nyolc fokra süllyedt a hőmérséklet. — Stockholmból jelentik: A fővárosban és Svédország északi részein az elmult éjszakán a hőmérséklet nyolc fokig süllyedt a fagypont alá. A zöldségfélék és gyümölcsfák elfagytak. A viziutakat több milliméteres jégkéreg borítja.

— **Az olasz kisipari kiállitást** dr. Varga József kereskedelmi és iparügyi miniszter nyitotta meg az ENIT helyiségében. Az elökelőségeket Paulo Santelli, a kiállitás vezetője fogadta. A kis gyüjtemény méltóan képviseli az olasz háziipari művészetet. Piero Gazzotti, a Rómában székelő Nemzetközi Kisipari Központ elnöke kijelentette, hogy Rómában a közeljövőben felállitják a magyar háziipari boltot.

— **A vidéken julius 6-án lép életbe a jobboldali közlekedési rend.** Vitéz Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter a törvényhatóságok első tisztviselőihez leiratot intézett, amelyben közölte, hogy Budapest és *Budapest közvetlen környékének kivételével julius 6-án lép életbe a jobboldali közlekedés.* A belügyminiszter felszólitotta a törvényhatóságok első tisztviselőit, hogy a közönség kioktatására tegyék meg már most a szükséges rendelkezéseket és ezekről 15 napon belül tegyenek részére jelentést.

— **A tokodi feleséggyilkos birái előtt.** Horvát Ferenc sörgyári alkalmazottat elhagyta felesége, *Back Katalin.* Az asszony Tokodra költözött és ott összeállt ifj. *Ongrádi János* cipészsegéddel. Horvát leutazott Tokodra és rá akarta venni az asszonyt, hogy térjen vissza hozzá, az azonban kijelentette, hogy továbbra is Ongrádival akar élni. A férfi erre *öklével leütötte az asszonyt, majd a padlóra zuhant nő mellére térdelve, zsebkésével háromszor bordái közé szurt.* A szörnyü tett után gyalog visszatért Budapestre és jelentkezett a rendőrségen. *Horvátné az esztergomi kórházban két nap mulva meghalt.* A pestvidéki törvényszék dr. *Csikmáktanácsa Horvát Ferencet erős felindulásban elkövetett szándékos emberölés büntettéért nem jogerősen három és fél évi fegyházra ítélte*

— **Elveszett egy orvosi szakmunka kézirata.** Vasárnap este fél 11 óra tájban a Nagydiófa-utcában egy személygépkocsiból kiesett egy barna aktatáska, amelyben egy sebészeti munkának teljes kézirata volt. Dr. *Kovács János,* az Országos Mentőegyesület igazgató-főorvosa kéri a megtalálót, hogy a kéziratot 50 pengő jutalom ellenében adja le az Országos Mentők székházában, Lánchid-utca 19. Telefon: 155—021.

— **Rendőri hirek.** Virág Klára 27 éves laboránsnő nagymennyiségü szevenállal megmérgezte magát. A Rókus-kórházba szállitották. — Vasárnap reggel a sashalmi vasutállomás közelében egy 25 év körüli, jól öltözött ismeretlen nő holttestére bukkantak. A nő minden valószinüség szerint öngyilkos lett.

„Vizé"
BEFŐZŐPOR
a tökéletes
befőtt konzerválószer.
Gyártja Dr. Bayer és Társa.

Kenderesen átadták a Kormányzónak

a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara örökös vándordiját

Dr. *Lossonczy István* főispán, mint a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara elnöke, *Szalay György* főtitkár kiséretében vasárnap Kenderesre érkezett, hogy ott átadja a kamara örökös vándordiját Horthy Miklós kormányzónak.

A Kormányzó Ur őfőméltósága féltizenkét órakor érkezett meg a szolnokvármegyei gazdasági egyesület által Kenderesen rendezett állatkiállitás területére. Lossonczy István főispán itt rövid beszéd kiséretében átadta a Főméltóságu Urnak a vándorserleget a kenderesi gazdaságnak a szarvasmarhatenyésztés terén elért kiváló eredményeiért.

— Mindig első gazdánknak tartjuk és érezzük Főméltóságodat — mondta — és hiven követjük azon az uton, amelyet példájával mutat.

A Kormányzó Ur a vándordij átvétele után elbeszélgetett a küldöttség tagjaival és tájékoztatást kért a kamara különböző akcióiról. Beszéd közben *Lossonczy* főispán megemlitette, hogy a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara a jövőben fokozottabb mértékben kivánja előmozditani az állattenyésztést és ezért értékes vándordijakat alapit a legjobb eredményeket elérő gazdák jutalmazására. A Kormányzó Ur megelégedéssel vette tudomásul a kezdeményező lépést és kijelentette, hogy *a maga részéről a tiszántuli lótenyésztő gazdák részére vándordijat alapit.*

A Kormányzó Ur ezután megtekintette a kiállitást. Több gazdával, akiket személyesen ismer, kezet fogott és érdeklődött állataik származása felől, majd tizenkét óra után elhagyta a kiállitás területét.

— **Hirtelen meghalt Forgács Gyula, a budapesti Skót Misszió vezetőlelkésze.** Forgács Gyula teológiai m. tanár, a budapesti Skót Misszió vezetőlelkésze, vasárnap délben 62 éves korában váratlanul meghalt. Vasárnap Forgács Gyula helyett vendégként dr. *Victor János* szabadságtéri lelkipásztor jelent meg a Vörösmarty-utcai misszióban a déli angol istentisztelet elvégzésére. Maga Forgács köszöntötte régi barátját, a következő percben azonban hirtelen szivéhez kapott, összeesett s az orvos már nem tudott segiteni rajta. Forgács Gyula előbb Pécelen, majd Sárospatakon volt paróchus s egyidőben a tiszáninneni püspökség jelöltjeként is emlegették. A belmissziói irányzat és a KIE-mozgalom egyik uttörőjét ismerték benne. Özvegye gyászolja. Szerdán délután félötkor, a Kerepesi-temetőben bucsuztatja dr. *Ravasz László* püspök és *Szabó Imre* esperes.

— **Halálozás.** Dr. *Orbán Rezső* v. nfk. ezredorvos, a kor. ar. érd.-kereszt tulajdonosa, 68. életévében Budapesten junius 6-án váratlanul elhunyt.

Maier Géza középiskolai tanár 27 éves korában Kispesten meghalt. Temetése nagy részvét mellett volt a kispesti temetőben.

Szabó Ferenc Budapesten meghalt. Temetése kedden fél 3 órakor lesz a rákoskereszturi temetőben. Az elhunytban *Politzer Teréz* férjét gyászolja.

Mildner Kálmán tüzéralezredes, számos bel- és külföldi kitüntetés tulajdonosa, Kassán 65 éves korában rövid szenvedés után meghalt.

Vitéz *Székely Károly* szobrászművész, a Képzőművészeti Társulat ig. tagja, ref. presbiter junius 7-én, 62 éves korában tragikus hirtelenséggel meghalt. Temetése kedden 5 órakor lesz a farkasréti temetőben. A Vitézi Rend Zrinyi-csoportja — amely külön gyászjelentést adott ki —, testületileg vesz részt volt szakosztályelnökének temetésén.

Ikafalvi és baróthi *Dénes Anna* 57 éves korában Pallcson meghalt.

Vaskövi *Förster Nándor*, a Magyar Állami Gépgyár ny. vezérigazgatója 88 éves korában meghalt. Temetése 10-én, ¾5 órakor lesz az óbudai uj temetőben.

Egyesületek és előadások

„A sajtó a nemzet szolgálatában" cimmel tartott előadást a rákosszentmihályi kulturegyesületben dr. *Daniel Áron*, a Sajtókamara főügyésze. Kifejtette, hogy mennyire fontos az ujságirói ifju nemzedéknek a nevelése. Nemzeti gondolattól áthatott erkölcsös, tiszta, hazafias gondolkodásu, a családot, a társadalmat megbecsülő ujságirókat szabad csak az iróasztalhoz és a tollhoz nyulni engedni. A mételyező, a bomlasztó hatásu gondolatterjesztést minden körülmények között meg kell akadályozni, ennek pedig legnagyobb biztonsága csak abban lehet, hogy a rendi szervezet védelmére alakult Sajtókamara féltékenyen őrködik az ujságirói tisztesség, az ujságirói hivatás magasztos, nemzeti célt szolgáló feladata felett. Az értékes előadást *Nagy Géza* pápai kamarás, esperes-plébános köszönte meg.

A Segédhivatali Tisztviselők Országos Szövetsége választmányi ülést tartott. Somogyi János főtitkár rámutatott arra, hogy a fizetésemelés nem hozta meg a várt eredményt, mert a kisebb kategoriákon nem segitett. A vezetőség tehát, tekintettel a fokozódó drágaságra, a kis tisztviselők helyzetének további javitása érdekében ismét el fog járni a kormánynál. Kérni fogja továbbá az árak szabályozását, vagy azoknak erélyes kézzel való letörését. A főtitkár sürgette a segédhivatali kar képesitésének felemelését.

A Dohányárusok Országos Szövetsége vasárnap délután tartotta évi közgyülését *Usetty Béla* elnöklésével. A közgyülésen a legnagyobb érdeklődést a dohányárusok jutalékának emelésére vonatkozó inditvány váltotta ki, amely szerint ma a dohányárusok a mult évben leszállitott jutalék mellett nem tudnak megélni. Nagy tetszéssel fogadták *Fattinger Sándor* min. osztályfőnök felszólalását, aki érdemben szólt hozzá a trafikosok problémáihoz. Ugyancsak nagy tetszés kisérte *Alföldy Alajos* felszólalását, aki a trafikosoknak a nemzetpolitikai szolgálatba való bekapcsolódását méltatta.

Az Okleveles Gyógyszerészek Orsz. Egyesülete közgyülést tartott. A felszólalók hangoztatták a „korpótlékos fizető pénztár" felállitásának sürgősségét, valamint a nyugdijpénztár mielőbbi működésének szükségességét.

A szabadkai Bocskay Egyesület, amely titokban még a szerb megszállás alatt alakult meg, vasárnap ünnepi ülést tartott. Az ünnepségről hódoló táviratot intéztek *Horthy Miklós* kormányzóhoz és üdvözlőtáviratot küldtek *Bárdossy László* miniszterelnöknek.

Az államvasutak kolozsvári műhelyének vasutassága vasárnap megalakitotta a Magyar Keresztényszociális Vasutasok Országos Gazdasági Egyesületének kolozsvári csoportját. Az erdélyi vasutasság e része lelkesedéssel tett hitet keresztény és magyar meggyőződése mellett, amelyet töretlenül őrzött meg az elnyomatás ideje alatt is. Honthy János mérnököt választották meg csoportelnöknek. A beszédek közben hosszasan ünnepelték a Kormányzó Urat és a magyar honvédséget.

Globol
védekezés molyok ellen!
Főraktár: Molnár és Moser, IV., Petőfi Sándor-utca 11. sz.
Kapható mindenütt.

— **Találkozó.** *Verbőczy-reálgimn. 1936-ban végzett VIII. A. oszt.* Csüt. reggel 9 ó. mise a krisztinavárosi templomban, utána farkasréti temetőben sirok felkeresése. — *Temesvári áll. főgimn.* 1906, 1911, 1916-ban végzett növ. Jun. 15-én. Közelebbi felvilágositást Szász József (II., Kandó Kálmán-u. 2/B.) ad. — *Bpesti kegyesrendi főgimn.* 1891-ben végzett növ. Jun. 22-én ½9 ó. Kegyesr. gimn. kápolnája, ahol Erdősi Károly pápai prelátus misét mond. — A *selmecbányai piarista gimn.*-ban 1891-ben a VI. oszt., valamint a IV. és V. oszt. volt növendékei közölják cimüket dr. *Firichky János* e. ü. tanácsossal (Jászberény).

SZINHÁZ ÉS ZENE

Szeleczky Zitát hat hónapra eltiltotta minden szinpadi és film-szerepléstől a Kamara fegyelmi bírósága

A Nemzeti Szinház kitünő és páratlanul népszerü fiatal művésznőjének, *Szeleczky Zitának* ismert szerepvisszaadása ügyében hétfőn délben hozott ítéletet a Szinészkamara fegyelmi bírósága. A művésznő nem volt hajlandó *Vörösmarty* „Csongor és Tünde"-jének Tünde szerepét eljátszani. A szerepet egyéniségétől idegennek érezte s az volt a meggyőződése, hogy se a darabnak, se önmagának, se az egész magyar szinjátszás ügyének nem válhat előnyére az, ha kényszerü ellenérzéssel, belső meggyőződés nélkül mégis eljátszaná ezt a szerepet. Sulyosabb kritikával épp ezért kezelte ezt a kérdést maga Szeleczky Zita is, mert a „Csongor és Tünde" előadásával külföldi vendégszereplésre készült a Nemzeti Szinház, Frankfurtban és Berlinben a magyar szinházi kultura nagy bemutatkozóján, ugy érezte, nem szabad olyan fél munkával megjelennie, mint aminőt ebből a szerepből csinálni tudott volna. Még emlékeznek olvasóink a művésznő érdekes nyilatkozatára, melyben a szinész művészetének határairól beszélt:

— *„A szinész művészetének vannak határai. Nem azért, mintha nem tudnék megcsinálni valamit. De lehet egy szerep lelkileg olyan idegen, hogy belebetegszik az ember. A művészi lélek érzékenyebb, mint egy műszer. Ha belemegyek, kikinlódom, meg tudom csinálni. De nem érzem igaznak. Csak a szinészi játék iskolás próbájának tarthatom és nem igazi művészi munkának. Legfeljebb nekem lehet érdekes, tanulságos, de nem tartozhat a nézők elé. Magánügy, stilusgyakorlat, de nem szinművészet . . ."*

Most a Kamara fegyelmi birósága sulyos itélettel marasztalta el a művésznőt. Fél esztendőre eltiltotta minden szinpadi és filmszerepléstől. *Az itélet nem jogerős.* A művésznő a *Szinművészeti Tanácshoz* fellebbezett. Mig a felsőbb fórum döntést nem hoz az ügyben, a művésznő tovább játssza a Nemzeti Szinházban a műsorra tüzött „Peer Gynt" Solvejg szerepét.

Szinházi körökben érthető feltünést keltett a Kamara fegyelmi tanácsának szigoru itélete. Ugy hirlik, a művésznő erősen bizik abban, hogy az itéletet a felsőbb hatóság enyhiteni fogja.

Vidéki szinház

A nagyváradi *Szigligeti Szinházban Kovács László* „Bukaresti kaland" cimü revüvigjátékának előadását néztük végig. Nagyvárad életének közelmultját vitte szinpadra az ügyeskezü szerző, a román uralom helyi hatalmasságait figurázta ki remek humorérzékkel és nem közönséges jellemző erővel. Amit ennek az előadásnak tanulságaként ismét megállapithatunk: *az együttes munkájának komolysága* jelenti a szinház komolyságát. Nincsenek kiemelkedő, nagy sztárjai *Putnik* igazgató társulatának, de odaadó, komoly és lelkes művész valamennyi tagja a társulatnak. *Molnár Iván* és *Berend Béla* nevét is csak azért emeljük ki, mert a váradi közönség az ő alakitásaikat olyan szokatlan lelkesedéssel ünnepelte, amilyennel csak ritkán tiszteli meg a fővárosból vendégként érkező legkitünőbb művészeket is.

A vidéki szinházak, régi szokás szerint, mindig a fővárosban már „kipróbált" darabokat szeretnek műsorra tüzni. Külön öröm, ha önálló kezdeményezéssel egy-egy eredeti darabot is előadnak vidéki szinházaink és kicsit kilépnek az önként vállalt központi irányitás „büvköréből" Már ezért is megérdemli a figyelmet a nagyváradi társulat. Az évadban a „Bukaresti kaland" már második eredeti bemutatója volt a szinháznak. **(sugó)**

Romantika, mosoly, izgalom és vakmerő csinyek filmje!
Fiatal ördögök
A főszerepekben: NAN GREY, a bájos 18 éves uj amerikai sztár és 5 aranyos csirkefogó, akik harcolnak a kislány igazságáért.
Premier ma! (Imago-film) DÉCSI

Rövid hirek

A Duce kihallgatáson fogadta *Emil Jannings* világhirü német szinművészt és szivélyes megbeszélést folytatott vele.

*

Fritz Kreisler, a világhirü bécsi hegedümüvész, akit áprilisban New Yorkban egy autó elütött és sulyos sérüléseket szenvedett, felépült és pénteken elhagyta a szanatóriumot. A baleset semmi nyomot sem hagyott és a 66 éves művész sebesüléseinek nem lesz kihatása művészetére.

*

Báró Kemény Melinda és Lieszkovszky Tibor művészi iskolájának vizsgaelőadását junius 12-én d. u. tartják a Zeneakadémián. A két világhirü táncpedagógus németországi vendégszereplésre indul legszebb magyar táncaival.

Aureliano Pertile, a vilghirü olasz énekes vasárnap Budapestre érkezett. A kitünő művészt jól ismeri a magyar főváros közönsége. Operaházunk többször látta már vendégül. Most önálló hangversenyt ad Budapesten Pertile. A szerda esti, nagy érdeklődéssel várt hangverseny első szereplése a művésznek magyar hangversenydobogón.

*

A Szinművészeti Kamara fegyelmi tanácsa szerdán tárgyalja *Mezey Mária* és *Karády Katalin* szerepvisszaadási ügyét.

*

A Magyar-Svéd Társaság és a Népmüvelési Bizottság a svédek nemzeti ünnepén, V. Gusztáv király születésnapján, jun. 16-án este 8 órakor a székesfővárosi zenekar közreműködésével svéd-magyar estet rendez a Zeneakadémián.

NYARALJON BALATON-NÁL
ÉS HÉVIZFÜRDŐN
Felvilágositást nyujt a
BALATONI IRODA
Andrássy-ut 29. Tel. 225—407.
és minden utazási iroda

WALLACE BEERY
a régóta nélkülözött őstehetség legujabb filmje:
ÖKÖLJOG
(Metro—Goldwyn—Mayer)
MA PREMIER!
ROYAL APOLLO

* **A Szentpál-iskola évzáró előadása.** Vasárnap délelőtt a Magyar Szinházban tartotta évzáró előadását a *Szentpál-iskola*. Két táncjáték szerepelt a műsoron. Az első „Furulyás Ferkó" cimmel a népmese világába vezetett el. Szines képei ügyesen foglalkoztatták az iskola minden rendü és rangu növendékeit; a legkisebbektől fel a kész művészekig. Különösen a cimszereplőnek volt sikere, neve *Rabinovszky Monika*. A második táncjáték a lovagi mondák világából mesélt el egy legendát a táncmozdulatok nyelvén. Szereplői közül különösen *Szentpál Mária* tetszett, továbbá a sok lány között két fiatalember, *Pártos Géza* és *Szüle János*. A szinház nézőtere zsufolásig megtelt.

MOZI

A mozik emelni akarják a helyárakat

A Moziegyesület beadvánnyal fordult az árkormánybiztoshz és az általános drágulásra való hivatkozással a mozgószinházak helyárainak emelését kérte. Az árkormánybiztos válaszában közölte az egyesülettel, hogy a kérelemmel nem áll módjában testületileg foglalkozni, hanem minden mozi, amely a helyáremelést indokoltnak tartja, *külön-külön forduljon ezirányu kérésével a kormánybiztossághoz.*

SPORT

Negyvenkét gól a labdarugóbajnokságban

Nagy gólhullás volt a bajnokság vasárnapi mérkőzésein. Az első osztály hét mérkőzésén összesen 42 gólt rugtak. A legtöbb gólt érték el a Ferencváros—Kispest (7:4) és a Törekvés—Elektromos (6:5) mérkőzésen. Szegedet a Beszkárt elleni budapesti 5:3 eredménye a harmadik helyhez segitette. A többi eredmény: Gamma—WMFC 3:1, Salgótarján—Diósgyör 2:1, Haladás—Tokod 2:1 és Szolnok—Ujpest 1:1.

A második osztály Duna-csoportjában a Szegedi Vasutas előnye változatlan, ezuttal a BLK ellen 4:0-ra győzött, a Tiszacsoportbanz az élcsapatok közül a vezető Lampart döntetlenül játszott (Miskolci Vasutas ellen 0:0), a MÁVAG Perecesen 4:6 és a Debreceni Vasutas Ózdon 0:1 arányban vereséget szenvedett és igy a Lampart előnye két pontra növekedett.

Magyar győzelem a magyar-német tenniszmérkőzésen

A magyar tenniszsport iránt rendkivül megnövekedett a közönség érdeklődése, ami a magyar versenyzők nagyszerü feljavulása folytán érthető is. A vasárnapi mérkőzésen a tenniszsport barátai oly nagy számban jelentek meg, hogy a nézők a sajnálatosan szükre szabott helyen elhelyezkedni nem tudtak. Ez kétségkivül arra kell késztesse a tenniszsport intézőit, hogy segitsenek a bajon, jelentősen nagyobbra szabott nézőtér létesitésével.

A magyar-német tenniszmérkőzés vasárnap hátra volt két egyes játéka közül az elsőben Koch könnyen végzett Szigetivel 6:3, 6:0, 6:1 arányban és ezzel döntő fontosságot nyert az Asbóth—Henkel-találkozó. Ez kétségkivül idegesitette a magyar bajnokot, aki eleinte kissé bizonytalankodott, később azonban fokozatosan visszanyerte biztosságát és pompás küzdőképességével 9:7, 3:6, 7:5, 7:5 arányban győzött. Végeredményben a magyar tennisz 3:2 arányban értékes diadalt aratott.

Nagyobb vállalat azonnali belépésre keres őskeresztény 16—18 éves
KEZDŐ TISZTVISELŐT.
Ajánlatokat „Németül tudók előnyben 3524" jelige alatt a főkiadóba.

Vidéki közönségre igényt tartó
kereskedők, iparosok, vállalatok
küldjék be cimüket „Alkalom 3538" jel. főkiadó.

Cukrászdai kiszolgálónőket
többéves gyakorlattal nyári hónapokra felvesznek. Hauer cukrászda, Budapest, VIII., Rákóczi-ut 49. Jelentkezés csak d.e. 11 és 12 óra közt.

Az evezősök Szent Kristóf ünnepségén a tábori mise után dr. Schwartz Elemér egyetemi ny. r. tanár, ciszterci rendi áldozópap a Hungária evezősegylet klubháza előtti partról megáldotta a felvonuló egyesületi hajókat, kajakokat, cserkész, levente, vándorevezős és motoros csónakokat.

A kerékpáros pályabajnoki versenyen 50 km-es távon motorvezetéssel Nagy Béla (Törekvés), a 25 km-es pontversenyben Karaki (Beszkárt), végül kétüléses versenyben a WMTK Rajczi—Király párja győzött.

A négyes kerékpároscsapatok váltásos futásában az FTC győzött a Beszkárt és a WMTK ellen. A küzdelemben 38 csapat vett részt. A győztes csapat tagjai: Barvik, Tóthfalusi, Kucsera és Éles. Az elért idő 6 óra 7 p 30 mp.

Két atlétikai csúcsteljesitmény született meg az UTE versenyén: **Szilágyi BBTE a 3000** méteres akadályfutásban 9 p 32 mp-es idővel győzött és kétszáz méteren az **ifjusági Csányi** UTE ideje 22.1 mp uj ifjusági csúcsot jelent. Tizezer méteren Csaplár győzött Kelen ellen, ideje 32 p 4 mp. A rövidtávfutók tizszer százméteres versenyén a BBTE átlaga 10.98 mp.

Az erdélyi labdarugók osztályozómérkőzésén győzött a Kolozsvári AC és a Nagybányai SE.

Az evezősök első próbaversenyén a nyolcasban a Pannonia csak erős küzdelem után győzött a MEC előtt, kormányos nélküli kettősben a Beszkárt ellenfelei a küzdelmet verseny közben feladták.

A magyar-olasz atlétikai viadal elmarad, helyette az olaszok a német atlétika képviselői ellen szerepelnek junius 28—29-én.

A magyar-német-olasz vizilabdatorna elmarad. Az olaszok az idén két izben mérkőznek a német vizilabdacsapattal.

Az Elektromos—WMFC bajnoki labdarugómérkőzés szombaton este féltizkor kezdődik az Elektromos sporttelepén.

LÓVERSENY

A vasárnapi lóversenyek eredményei

Vasárnap *Klimscha Albert* lovasművészetében gyönyörködhetett ismét a közönség. A kiváló zsoké *Haladj* nyergében a *Báró Wenckheim Béla-emlékversenyt*, *Marcal*-lal a *Nyeretlen kétévesek hendikepjét*, *Fénysugárral* pedig az 1100 méteres *Welter-hendikepet* nyerte meg. Tipjeink közül *Várnagy*, *Siess*, *Marcal*, *Darabont* és *Fénysugár* arattak győzelmet. A kétéves *Marcalról* meg kell jegyeznünk, hogy *nagyon sebes versenyben (0.54 mp. volt 900 méterre a győztes ideje!) starttól a célig könnyü győztes volt.* Részletes eredmények: I. 1. *Várnagy* (Rózsa), 2. Lancaster. F. m. 2 ló. Nyakh., ½ h. Tot. 10:58, 206. — II. 1. *Siess* (Schejbal) és *Nemere II.* (Rózsa) holtversenyben elsők, 3. Humor. F. m. 6 ló. Vihorlát megkésett. *Holtverseny*, 4 h. Tot. 10:6 (Siess), 34 (Nemere II.), 12, 16, 21, 12 (Siess—Nemere II.), 41 (Nemere II.—Siess), 38 (Siess—Humor) és 306 (Nemere II.—Humor). — III. 1. *Marcal* (Klimscha), 2. Rapitya, 3. Pityke. F. m. 6 ló. 2½, 3 h. Tot. 10:111, 25, 16, 22, 246—560. — IV. *Báró Wenckheim Béla-emlékverseny* (1600 m.). 1. *Haladj* (Klimscha), 2. Trissotin (Balog), 3. Friedandeau (Gutai). F. m.: Álom (IV-ik), Bimbó H. (V-ik), Cagliari, True Wonder, Para Yokk. 1½, nyakh., 2 h. Tot. 10:46, 16, 13, 16, 259. — V. 1. *Ute* (Keszthelyi), 2. Basra, 3. Farandole. F. m. 8 ló. 1½, ötnegyed h. Tot. 10:50, 22, 19, 30, 110—262. — VI. 1. *Darabont* (Gelics), 2. Kaláris, 3. Albusz. F. m. 4 ló. 3½, 3½ h. Tot. 10:44, 13, 13, 14, 133. — VII. 1. *Fénysugár* (Klimscha), 2. Karakán, 3. Tourbillon. F. m. 6 ló. Ötnegyed h., fejh. Tot. 10:50, 16, 31, 19, 335—104. — VIII. 1. *Pók II.* (Karaszek), 2. Gül Baba, 3. Minek? F. m. 14 ló. Nyakh., ½ h. Tot. 10:328, 53, 16, 50, 693—1290.

KÖZGAZDASÁG

Kicserélik a Magyarországon őrzött volt csehszlovák államadóssági cimleteket

A pénzügyminiszter rendelete szerint a Magyarország területén őrzött volt csehszlovák államadóssági cimleteket 4.5 százalékos magyar törlesztéses járulékkölcsönkötvényekre cserélik ki. A cimleteket a felsorolt pénzintézeteknél vagy hitelszövetkezeteknél julius 31-ig kell benyujtani. A szükséges nyomtatványokat a benyujtó helyen bocsátják a felek rendelkezésére.

Magyar államadóssági cimletekre leendő kicserélés végett be lehet mutatni a magyar állampolgárok (természetes és jogi személyek) tulajdonát alkotó, külföldön őrzött volt csehszlovák államadóssági cimleteket is, amennyiben azokat julius 31-ig Magyarországra behozzák. A magyar kormány, a szlovák köztársaság és cseh-morva protektorátus között megállapodás jött létre, hogy az ilyen cimletek kiszolgáltatásához az illetékes nemzeti bankok a kiviteli engedélyt soronkivül megadják. Miután lehetséges, hogy a szlovák köztársaság és a cseh-morva protektorátus kormánya a volt csehszlovák államadóssági cimletek soronkivüli kiadásának engedélyezését rövid határidőhöz kötik, ajánlatos, hogy a külföldön őrzött kötvények tulajdonosai saját érdekük megóvása céljából kötvényeik behozása iránt a szükséges intézkedéseket haladéktalanul megtegyék.

A pénzügyminisztérium felhivja az érdekeltek figyelmét arra, a kicserélés végett be nem mutatott volt csehszlovák államadóssági cimletekben kifejezett követelésekért a magyar állam semminemü felelősséget sem vállal és hogy a kicserélésre megszabott határidőt államközi szerződésben vállalt kötelezettsége folytán előreláthatólag nem lesz módjában meghosszabbitani.

Az Országos Iparegyesület vasárnap tartotta 99. évi rendes közgyülését. Kenéz Béla behatóan ismertette, mint jelent iparunk jövője szempontjából az ország területi gyarapodása. Megsokasodott az emberi munkaerő, bővült a fogyasztópiac, az ipari termelés köre és bővültek nyersanyagforrásaink. Erdélyben az iparfejlesztés terén sok tennivaló vár ránk, ami a közeljövő magyar ipar politikájának egyik legszebb és legfontosabb feladata lesz. Ezzel a közgyüléssel az Országos Iparegyesület fennállásának 100-ik évébe lépett.

A Országos Mezőgazdasági Kamara jun. 17-én, kedden délelőtt tiz órakor tartja rendes közgyülését az OMGE székházának nagytermében gróf Khuen-Héderváry Károly elnöklésével. A tárgysorozat egyik fontos pontja lesz a kamarai igazgatói állás betöltése. A kamarai tagok bizalma dr. Halács Ágoston helyettes igazgató személyében összpontosul és minden bizonnyal egyhanguan meg is választják a kamara igazgatójává.

A székesfővárosi fogyasztási adókirendeltségeket julius 1-től mindenütt ugy helyezik el, hogy a vámvonal — egy-két kisebb eltéréssel — egybeesik a közigazgatási határral. Julius 1-től tehát csak a polgármester által közzétett hirdetményben felsorolt kirendeltségeknél történt bejelentés és megadózás után lehet fogyasztási adó és városi vámköteles tárgyakat a főváros területére behozni.

Gyomorsav-tultengés, emésztési zavarok
Bilini gyógyviz.
Főraktár: Édeskuty, Budapest, Erzsébet-tér 8.

Ne szurkoljon az érettségi előtt!
Bizzék önmagában, remélje a legjobbat: érettségije jutalmául egy olcsó, jó
kis-CONTINENTAL 200-as irógépet!
kis forma, nagy munkabirás, szolid kivitel.
Kapható igen sok megbizható szaküzletben és a vezérképviseletnél:
GOY ÉS KOVALSZKY RT. Budapest, V., Nádor-utca 11. Tel. 114-630, 124-580, 126-933.

Tisztitsa meg szervezetét a belőlünk felhalmozódott salaktól, ha nincs is éppen székrekedése. Jó tisztító hashajtó a DARMOL

BRILLIÁNS
NAGYKÖVEKET veszek priváttól magas áron. Jelige „Drágakő" Blocknerhez, Vilmos császár-ut 33. 3460

Tisztviselőnőt
gép- és gyorsirásban, irodai munkában és német nyelvben teljes gyakorlattal felvesz gyárvállalat. Részben kézirásos ajánlatok Blockner J. hirdetőirodába, Városház-utca 10. „Őskeresztény 8942" jeligére kéretnek.

CSILLÁRT METEOR csillárgyárnál vásároljon: Podmaniczky-u. 27 József-körut 44

UTALVÁNY NÉLKÜL
cipőt átalakit és diszit PÁSZTY JÁNOS felsőrészkészitő, IV., Veres Pálné-utca 4/6. 3337

Bádogos mestereknek!
Biztos megélhetést nyujt a konyhaüzemekben használt
nagyméretü főzőedények ujból való megfenekelése.
Az uj eljárással réz, aluminium és zománcozott vasbádog edények egyformán és tökéletesen fenekelhetők. Szabadalmi sz.: 122.661. Szabadalom eladó vagy gyártási jogot ád Csapó Károly, Budapest, VI., Szív-utca 3.

Horváth József tulajdonát képező, Ujpest, Árpád-ut 8. sz. alatt lévő fűszerüzletet egyik ügyfelem átvenni szándékozik. Felhivom az esetleges hitelezőket, hogy követelésüket nálam 3 nap alatt irásban jelentsék be, mert ezen idő eltelte után azt figyelembe venni nem fogom. Dr. Händler Endre ügyvéd, Ujpest, Gr. Apponyi A.-utca 26. Telefon: 295—126.

Fiatal, őskeresztény, németül tudó
fogorvosnak ujszerü szájüregmegvilágitó és arcvédőkészülék magyarországi KÉPVISELETE ÁTADÓ.
Ötezer pengő szükséges. Ajánlatok „30% jutalék" jeligére Blocknerhez, Városház-utca 10.

Versenytárgyalási hirdetmény.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium VIII. 2. (közalapitványi) ügyosztályában az 1941. évi julius hó 1. napján 10 órakor tartandó nyilvános versenytárgyalás utján, az 1941. évi julius hó elsejétől az 1961. évi junius hó 30-áig terjedő időre haszonbérbe fog adatni a budapesti kir. magyar Pázmány Péter Tudományegyetem tulajdonában álló egyetemi alapot az 1861. évi ideiglenes törvénykezési szabályok VII. rész. 1. §-a értelmében a Nógrád vármegyében Terény és Herencsény községek határában elterülő 410 kataszteri hold 1201 négyzetöl kiterjedésü birtok alatt található ásványszénre vonatkozóan megillető kizárólagos kutatási, bányanyitási, kiaknázási és értékesitési jog, ideértve a budai bányakönyv VI. kötetének 186, illetve 221. birtokállási lapján felvett Sybil, Dorottya és Sándor védnevü bányatelket, továbbá leltári ingatlanokat (felszini terület, épületek és épitmények) és ingóságokat.

Ajánlati ürlap, versenytárgyalási feltételek, szerződéstervezet és térképvázlat a fent megnevezett ügyosztály irodájában (Budapest, V., Klebelsberg Kunó-u. 16. szám, III. emelet 42. ajtó), 5 pengő ellenében beszerezhetők. A helyszinén a bujáki kir. közalapitványi erdőhivatal szolgái felvilágositással.

Budapest, 1941. évi junius hó 4.

M. KIR. VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI MINISZTÉRIUM.

SZINHÁZAK	OPERA (1/28)	NEMZETI (1/28)	VIG (1/24, 3/48)	MAGYAR (1/24, 3/48)	ANDRÁSSY (1/24, 3/48)	VÁROSI (3, 1/28)
Kedd	—	Elcserélt vől. III. 20.	A tizedik kérő	Tarka esték I.	Egyszer megcs.	Ifj. előadás (3)
Szerda	Tell V. N. o. I. 3. (½7)	Elcserélt vől. IV. 20.	Nem lehessen S.	Tarka esték L.	Egyszer megcs.	Ifj. előadás (3)
Csütörtök ...	—	Elcserélt vőlegény	Nem lehessen M.	Tarka esték S.	Egyszer megcs.	Hegyek alján V. 1.
Péntek	—	Elcserélt vől. VI. 20.	Nem lehessen L.	Tarka esték O.	Egyszer megcs.	Ifj. előadás (3)
Szombat	—	Peer Gynt VII. 20. (7)	A tizedik kérő	Tarka esték H.	Egyszer megcs.	Ifj. előadás (3)
Vas. d. u.:	—	—	A tizedik kérő	Tarka esték	Egyszer megcs.	Filmek (½5)
Vas. este:	Háry Ján. Népsz. o. II.3.	Peer Gynt VIII. 20. (7)	Nem lehessen T.	Tarka esték B.	Egyszer megcs.	Filmek (7)

VIG (1/24). Szombat d. u.: Nem lehessen tudni (Szom. d. u.-i bérl.) — **MARGITSZIGETI SZINPAD** (9). Szombat: Parasztbecsület. — Pozsonyi majális. (Az Opera előadása). — **NEMZETI BÁB SZINJÁTÉK** (Podmaniczky-u. 8.) (4, 8). Naponta este: Toldi. — Csütörtök, szombat, vasárnap délután: Soktudó fiu. — **FÉNYES CIRKUSZ** (4, 8). Naponta kétszer: 1 asszony és 7 párduc stb.

SZINHÁZAK MÜSORA

Nemzeti. Elcserélt vőlegény. Fejérvizi B. 3 f. szinm. (Jávor, Mészáros A., Pataky) (III. 20. bérl.) (½8). — **Vig.** A tizedik kérő. Harsányi—Hunyady 3 f. zen. ját. (Tolnay K., Ajtay, Szilassy) (¾8). — **Magyar.** Tarka esték (I. bérl.) (¾8). — **Andrássy.** Egyszer megcsallak. C. Trask—Éri Halász 3 f. vigj. (Páger, Szilágyi Szabó E., Fejes T.) (¾8). — **Városi.** Ifj. előadás (3).

MOZIK MÜSORA

ATRIUM. (T. 153—034.) Édes ellenfél (1/26, ½8, ½10; szomb., vas., ü. ½4-kor is).

BELVÁROSI HIRADÓ. (T. 181—244.) Az ösztönélet csodái. Orsz. tornász csapatbajnokság. Rajzos hiradó Krétáról. Magyar, Ufa, Luce, Fox hiradók. Szines rajzfilm. D. e. 10-től éjfélig.

CASINO. Eskü-ut 1. (T. 383—102.) Érik a gyümölcs. (Mindennap ½5, 7 és ½10.)

CITY. (Tel. 111—140.) 3-ik hétre prol.! Érik a gyümölcs (½5, 7, ½10).

CORSO. (Tel. 182—818.) Az asszony, az orvos és a harmadik (½6, ½8, ½10; szombat, vasárn.. ünn.: ½4-kor is).

DÉCSI. (T. 125—952.) Fiatal ördögök (½6, ½8, ½10, sz., v., ü. ½4-kor is).

FORUM. (T. 189—543.) Mákvirágok (½6, ½8, ½10; szomb., vas. és ünnepen ½4-kor is).

HIRADÓ FILMSZINHÁZ. (T. 222—499.) Háziurak és albérlők a tenger mélyén. Orsz. tornász csapatbajnokság. Rajzos hiradó Krétáról. Magyar, Ufa, Luce, Fox hiradók. Szines rajzfilm. D. e. 9-től éjfélig.

KAMARA. (T. 423-901.) Halálraitéltek (11, 2, 4, 6, 8, 10). Első 3 mérsékelt.

PALACE. (T. 221—222.) 4-ik hétre prol.! A Manderley-ház asszonya (11, 2, ½5, 7, ½10).

RÁDIUS. (T. 122—098.) A madridi kém (½6, ¾8, ¾10; szom., v., ü. ¼4-kor is).

ROYAL APOLLÓ (T. 222—002). Ököljog. (Naponta: ½5, 7, ½10.)

SCALA. (T. 114—411.) Csalódott lányok (¼6, ½8, ¾10; sz., v., ü. 3-kor is). Nyitott tető!

URÁNIA. (T. 146—046.) Hamis pénz. — A német hadsereg (5, ¼8, ½10; szom., v., ü. ¾3-kor is).

MÁSODHETES MOZIK

Admiral. Olajváros (¼4, ½6, ½8, ½10). Alkotás. Alipang (¼4, ¼6, ¼8, ¼10). Astra. Kora Terry (¼4, ¼6, ¼8, ¼10). Belvárosi. Olajváros (4, 6, 8, 10). Budai Apollo. Balalajka (½5, ¾7, 9). Capitol. Árviz Indiában (½4, ½6, ½8, ½10). Corvin. Vissza az uton (½4, ½6, ½8, ½10). Elit. Balkezes angyal (4, 6, 8, 10). Glória. Bécsi vig asszonyok (½5, ¾7, 9). Homeros. Olajváros (¾5, 7, ¼10). Ipoly. Angelica (½4, ½6, ½8, ½10). Józsefvárosi. Olajváros (¾3, ¾5, 7, ¼10). Lloyd. Bünhődés... (½6, ½8, ½10). Odeon. A fekete asszony (¼5, ¾7, ¼10). Orient. Alipang (½4, ½6, ½8, ½10). Otthon. Kora Terry (¼4, ¼6, ¼8, ¼10). Rialtó. Olajváros (11, 1, 3, 5, ¼8, ½10). — Simplon. Madarász (½4, ½6, ½6, ½10). — Tiszti kaszinó. Jun. 12-én: Gömbös Gyula emlékverseny. 15-én: Tokaji aszu. 16-tól nyári szünet (½5, ¾7, 9). Tivoli. A fekete asszony (¾4, ¾6, ¾8, ¾10). Turán. Olajváros (11, ½2, ¾4, ¾6, 8, 10).

OLCSÓ JEGYAKCIÓNK

Két ujabb előadást

iktattunk be a Nemzetiből jövő hétre jegyakciónkba. Jövő szerdán Goldoni—Harsányi vigjátéka, a „Két úr szolgája", jövő csütörtökön Fejérvizi Béla „Elcserélt vőlegénye", a szinház szezonvégi ujdonsága kerül szinre.

Heti műsorunk két állandó műsordarabja: „Tarka esték" a Magyarban és „Egyszer megcsallak", Trask—Éri Halász vigjátéka az Andrássyban.

Jövőheti előadások. Nemzeti. Kedd: **Peer Gynt.** — Szerda: **Két úr szolgája.** — Csütörtök: **Elcserélt vőlegény.**

Jegyakciós előadásaink rendjét a műsortáblázatban vastag betükkel emeljük ki.

Jegyárusitás: Vilmos császár-ut 78. (Tel. 1—122—95—94—93). — Erzsébet-körut 1. (Tel. 225—686). — Apponyi-tér 5. (Tel. 1—833—99). — Krisztina-körut 133. (Tel. 1—509—24).

RÁDIÓ MÜSORA

Budapest I. keddi műsora. 6.40 Torna. 7 Hir. Lemezek. 10 Hir. 10.20 és 10.45 Felolv. 11.10 Vizj. 12 Harangszó. 12.10 Postászenekar, közben 12.40 Hir. 1.20 Idő. Vizj. 1.30 Zongora. 2 Hegedü 2.30 Hir. 2.45 Müsorok. 3 Árak. 3.20 Szalonzene, közben 3.40 Mit főzzünk? 4.10 Gyermekdélután. 4.45 Idő. Hir. 5 Hirek szlovák és ruszin nyelven. 5.15 Mindnyájunk gondjai. 5.30 Cigányzene. 6 Előad. 6.30 Katonazenekar. 7 Hir. 7.20 Bajor Gizi Kosztolányi-prózát mond. 7.45 Fellegi Teri énekel. 8.10 Strauss R.-hangverseny. 9.40 Hir. 10.10 Közv. a cirkuszból. 10.30 Tánczene. 11 Hirek idegen nyelveken. Kb. 11.25 Cigányzene. 12 Hir. **Budapest II. 5.15** Cigányzene. 5.30 Ruszin óra. 6 Erdélyi népdalok. 6.30 Gazdáknak. 7 Honvédzenekar. 7.30 Francia lecke. 8 Hir. 8.10 Szalonzene. 9.10 Előad.

Szekely Károly

wolwaz

l.

Müvészet (Kende)

1938. 137 l.

Auguste Rodin.

mber 4-én. † 1910 november 4-én.

ens.

mbenéz. Rövid hajat, bajuszt és kör-
: nyitva van, kulcscsontjai látszanak,

es izmai kidomborodnak. Jelzése
t«.

ga 57·3 cm. — Lelt. sz. 1985. —
27-iki 20398 sz. engedély szerint
Kifizettetett 1901 április 14-én. —
19-én (151–901). — Az elszámolást
ember 23-iki 64907 sz. határozat

– 69

Székely Károly
vitéz
szobrász

Műterem-pályázat. A Várkert-bazárban vitéz *Székely* Károly szobrászművész halálával megüresedett műteremre a vallás- és közoktatásügyi miniszter pályázatot hirdetett.

A pályázati kérvények f. évi augusztus hó 15-én déli 2 óráig a vallás- és közoktatásügyi minisztériumba nyujtandók be. A pályázati hirdetmény teljes szövege a Budapesti Közlöny július 22. számában jelent meg.

Képzőművészet
1941. 208. l.

GYULA szerkesztő urnak

BUDAPEST, XI.

Lágymányosi-ut 16.sz.

Székely Károly vitéz

Szobrász

archeje 884. l.

laid

böéletrajz

Karczagmagyállam

892, 893. h.

1133

1133. Span

A XVI. szá

Szent pünkösd

Egész alak, kissé jobbraf
házi ornátust és dicsfénytől kö
visel. Keztyüs jobbkezét, mely
esküre emeli és baljával, mely
kötésű és aranymetszésű kön
tart. A trónus faragott és a
aranyrojtok meg zsinórok kép

Fa, méretei 127 : 87·5 cm.
1894 július 16-án J. Goudstickertő
1894 deczember 17-én (279–94).
az 1895 márczius 26-iki 126
22919 sz. min. előadmányi ivet. –
1900 november 28-iki 4561 (6
26-iki 373 eln. sz. leirat (464–

Kifüggesztésére vonatkozó s
ban. 1906: VII. 289. *Spanyol*
1910: VII. 289. *École espagnole*

Jegyzet. L. az 1896-iki lajstr
Preisliste N° 224.

III

Vet. 1894

Székely Károly

— Bárd Miklós szobrot kap Nagykőrösön. A nagykőrösi *Arany János Társaság* választmánya elhatározta, hogy leveldi *Kozma* Ferencnek, a *Bárd* Miklós néven ismert költőnek a nagykőrösi Arany-ligetben szobrot állít. A szobor modelljét *Székely* Károly szobrászművész már elkészítette.

Függetlenség

1938. sept. 25.

Két gyertyatartó bronz, román stílű, agyarott románccal. Mag. 21 cm. Limogesi munka, 1250 körül. Valódisága kétséges.

A Paul - majd az Ipolyi - gyűjteményből

Egyházművészeti kiállítás, 1930, 347. szám (repr. 31. tábla)

Mihalek Gándor: Az Iparművészeti Muzeum egyházművészeti kiállítása. MPK, VI — 1930, 535 l. (repr. az egyik 531 l)

A magyar történeti ötvösmű - kiállítás

SZÉKELY KÁROLY (vitéz)

szül. Marosvásárhelyt, 1880. Tanulmányait Bpesten, Brüsszelben, Párisban, Angliában és Olaszországban végezte. Tanulmányfejét a párisi akadémia díjával, Nyilas szobrát pedig a Ferenczy-féle nagydíjjal tüntették ki. Feleségem című márványmellszobrát és több alkotását a Szépművészeti és a Fővárosi múzeum vette meg. Főművei: a marosvásárhelyi Rákóczi-szobor, több hősi emlékmű (köztük a törökszentmiklósi) és síremlék. A Hősök Emlékét Megörökítő Orsz. Szövetségnek három éven keresztül alelnöke volt. Az Orsz. Magyar Képzőművészeti Társulat törzs- és választmányi tagja.

SZÉKELY CARLO (vitéz)

nato a Marosvásárhely, nel 1880. Svolse i suoi studi a Budapest, Bruxelles, Parigi, in Inghilterra ed in Italia. Il suo „Studio di testa" si ebbe il premio dell'Accademia di Parigi, la statua del „Tiratore d'arco" il gran premio Ferenczy. Il suo busto di marmo intitolato „Mia moglie" ed altre sue opere sono state acquistate dal Museo di Belle Arti e dal Museo Municipale di Budapest. Fra le sue opere principali citiamo: la statua di Rákóczi a Marosvásárhely, varii monumenti ai Caduti (specie quello di Törökszentmiklós), e tombe. E' stato per tre anni vicepresidente della Alleanza Nazionale per la Cura dei Monumenti ai Caduti. E' membro fondatore e del consiglio direttivo della Società Nazionale Ungherese di Belle Arti.

KÉPES PESTI HIRLAP

LIX. ÉVFOLYAM, 168. SZÁM

1937 AUGUSZTUS 17. KEDD

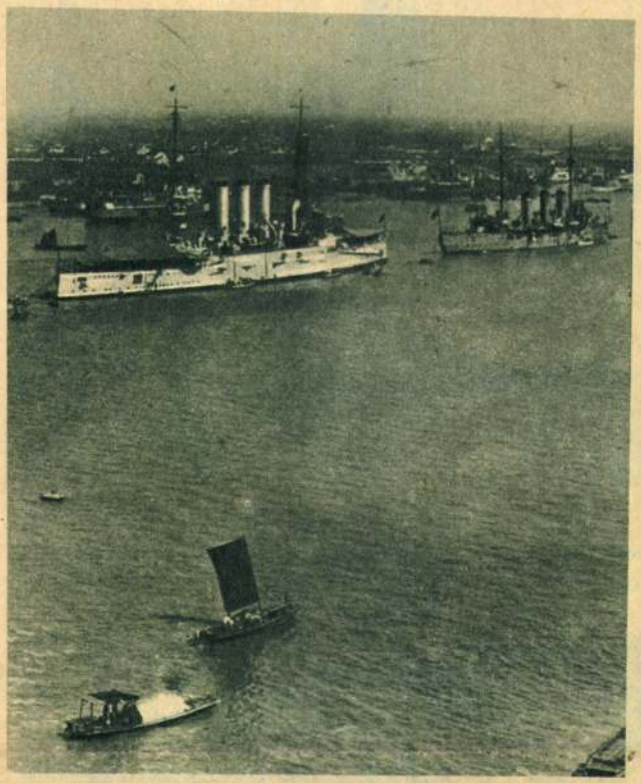

Képek a távolkeleti eseményekről. Fent: amerikai hadihajók érkeznek a sanghai-i kikötőbe. Jobboldalon: a newyorki kinai negyedben egy kinai lap kiadóhivatala előtt olvassák a Nankingból érkező hireket. Lent: a sanghai-i lakosság menekül Csapei felé.

Vasárnap leplezték le a Ludovikán a toledói Alcazart védő spanyol kadétok példaadó hősiességének emlékművét, Kozma Miklós v. belügyminiszter ajándékát. (Vitéz Székely Károly szobrászművész alkotása.)

Most próbálták ki Angliában az első Mayo-féle négymotoros „összetett repülőgép"-et. A gép törzsén látható szerkezetre erősitik fel a nehezen felszálló óceánrepülőgépet, amely a magasban aztán tovább repül, mig a Mayo-gép visszatér a kikötőbe.

Vasárnap érkeztek haza a hollandiai jamboreen résztvevő magyar cserkészek. Baloldali kép: megkoszoruzzák a Hősök Emlékkövét.

Trencsér József tűzoltó őrparancsnok, akit 35 évi szolgálat után szolgálati éremmel tüntettek ki.

Jobboldalon: vasárnap érkezett Budapestre a Pesti Hirlap kilencedik olasz Dunavonata 300 utassal.

Székely Károly

Nobrup

A szobrászati mesteriskola Ferenczy-féle 2000 koronás nagy díját Székely Károly nyerte.

Művészet 1908. 204. l.

Szelle Zsigmond-féle régiséggyűjtemény

VIII. 230.

2.

Székely Károly

Vitéz Székely Károly:
Hunyadi Mátyás

Székely Károly

Hunyadi Mátyás szobra a kőszegi reáliskola parkjában; vitéz Székely Károly szobrászművész alkotása

Uj Magyarság Pünkösdje
1935 jun. 9.

Székely Károly

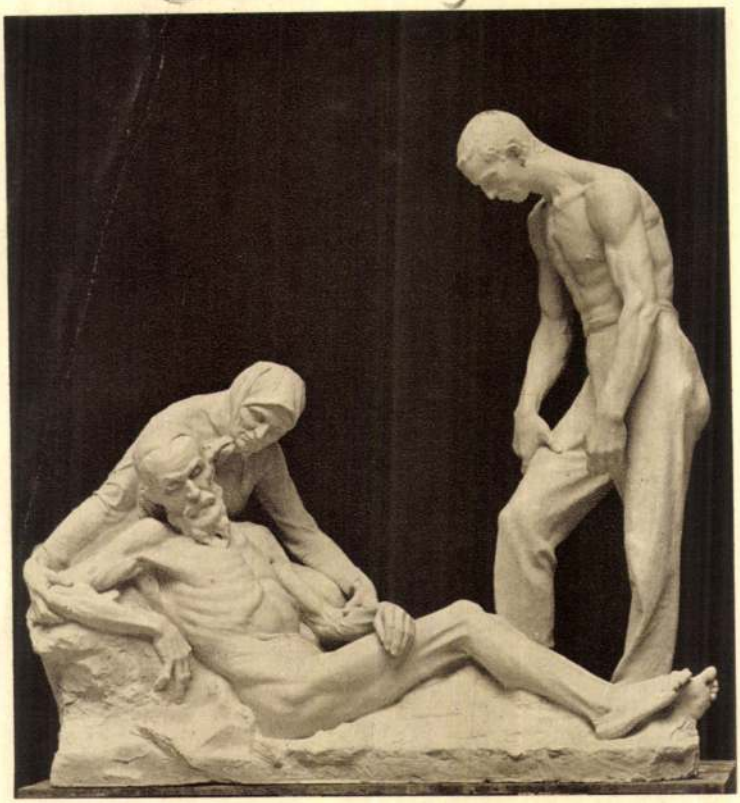

VITÉZ SZÉKELY KÁROLY: AZ ÉLET ALKONYA

Műcsarnok 1930/31. jub. Ei alf

K.

MARGÓ EDE: WERBŐCZY ISTVÁN

Székely Károly

32 Székely Károly: Nagy Béla m. kir. honvédszázados.

Kiállítás 1918. tav. Kiadó

318 Ujváry Ignác: A merengő.

Székely

Sz. 5. *Károly*, vitéz, szobrász és éremművész. • Marosvásárhely 1880 jan. 22. Stróbl Alajos mesteriskolájában Budapesten és Brüsszelben végezte tanulmányait. 1908. a Ferenczy-féle díjat nyerte. 1907 óta főleg képmásszobrokkal vesz részt a Nemzeti Szalón és a Műcsarnok tárlatain. Sz. műve volt a marosvásárhelyi Rákóczi-szobor. Egy bronz torzója a főváros, több műve a Szépművészeti Múzeum tulajdonában van. Kisplasztikai munkái közül említésreméltók a bpesti gyógynövénykiállítás díjérme, a hadi repülőgépkiállítás emlékérme, a honvédelmi minisztérium hadsegélyző érme stb.

E-G II 4951

K.

sok lapot tartak ~~ék~~ érdek
alkalmasnak arra, hog
leírjam. Vannak szomoru
unalmasak és érdekesek.
Hát én egyérdekeset írok

1928 augusztus 14

Meleg augusztusi nap vol
máma. S mi kirándultun
Római fürdőbe, Nagy tár
verődött össze. Apa és any
csak engem vittek magul
A többi otthon maradt Nag
mamával. Az utat nem ír
le mert az unalmas. És hel
sinesen sok, tudnilik ennek
a dolgozatnak a nagysága i
úgy meg van szabva mint
okorban a Krisztus szobor nagy
nak. A napnéni hez mentu
kinél tudvalevőleg pompás
lászlét lehet enni. Fürödni
én nem fürödtem. Mert a

Székely Károly

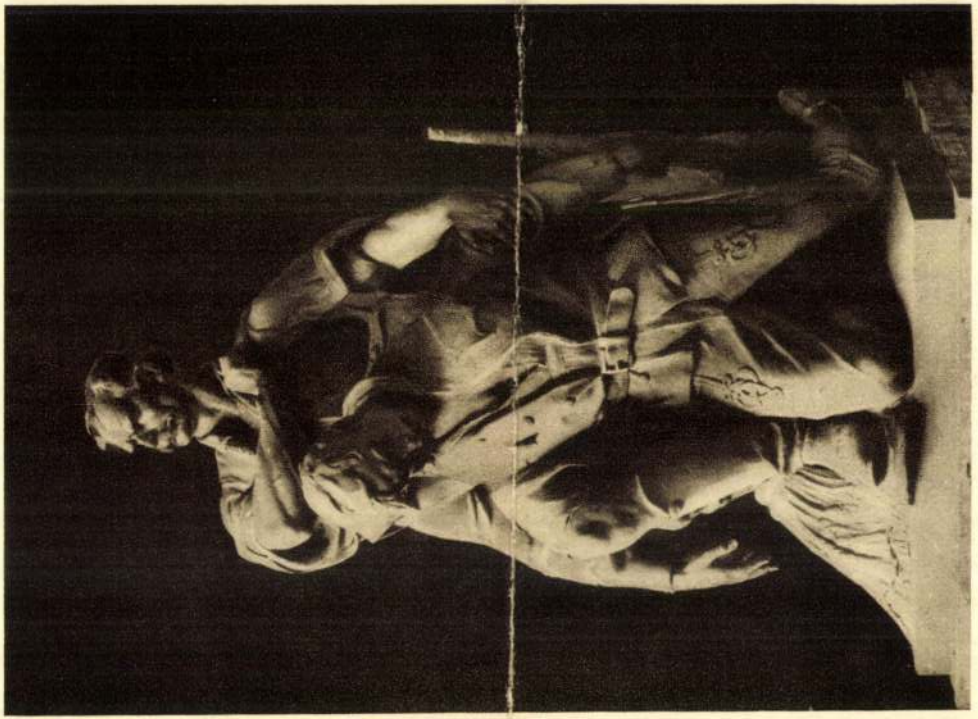

vitéz SZÉKELY KÁROLY: A TÖRÖKSZENTMIKLÓSI HŐSIEMLÉK.

Képzm. Társ. Közl.
Evkönyv. 1929. 152. l. kép

CSIZIK GYULA: MÁTYÁS KIRÁLY ÚTJA.

Székely Kálmán

K 1

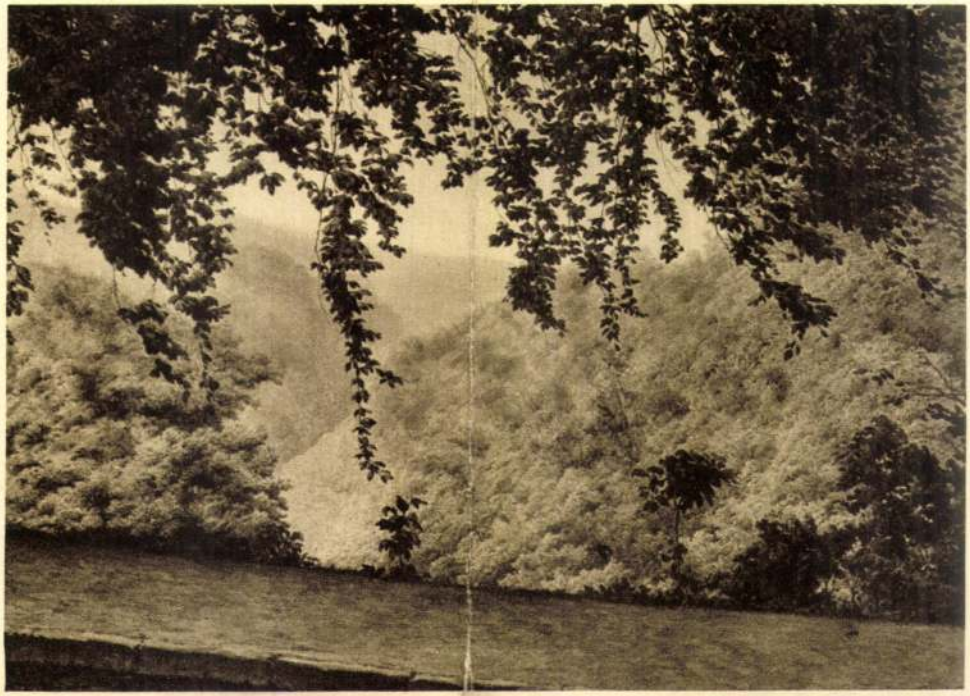

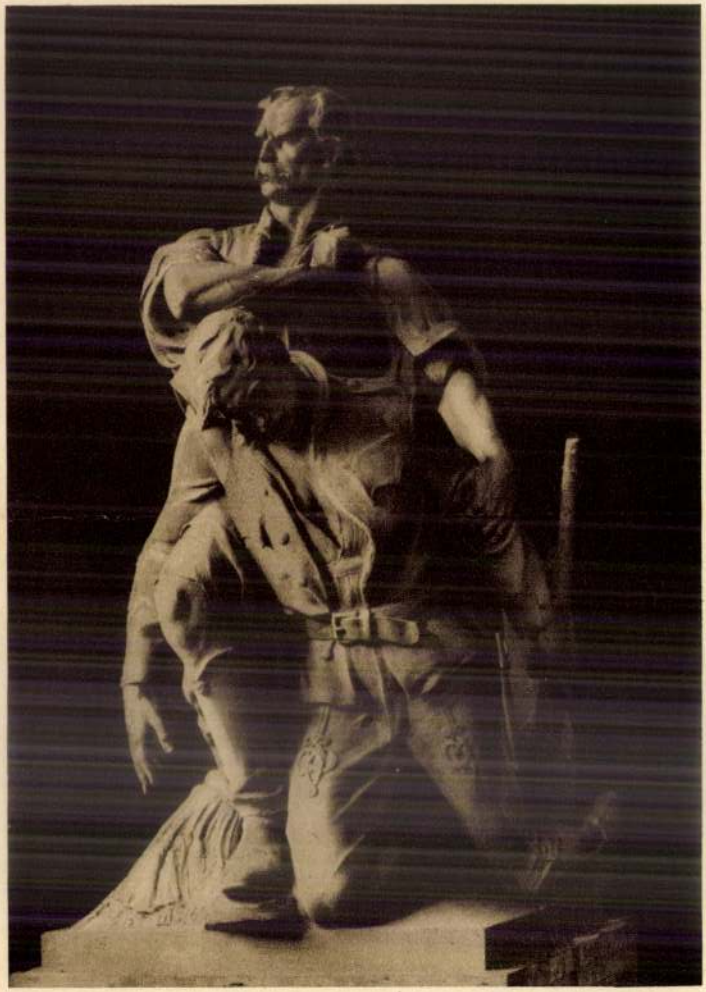

vitéz SZÉKELY KÁROLY: A TÖRÖKSZENTMIKLÓSI HŐSIEMLÉK.

Évkönyv. 1929.

Vastagh László: dr. Kenyeres Balázs.

vitéz Székely Károly: vitéz Igmándy-Hegyessy Géza.

Kiállítás. 1935. tél. kiáll.

Róna József: Sappho.

vitéz Székely Károly: Mátyás király.

K. M. Társ. jub. kiáll. 1936.

Székely Károly

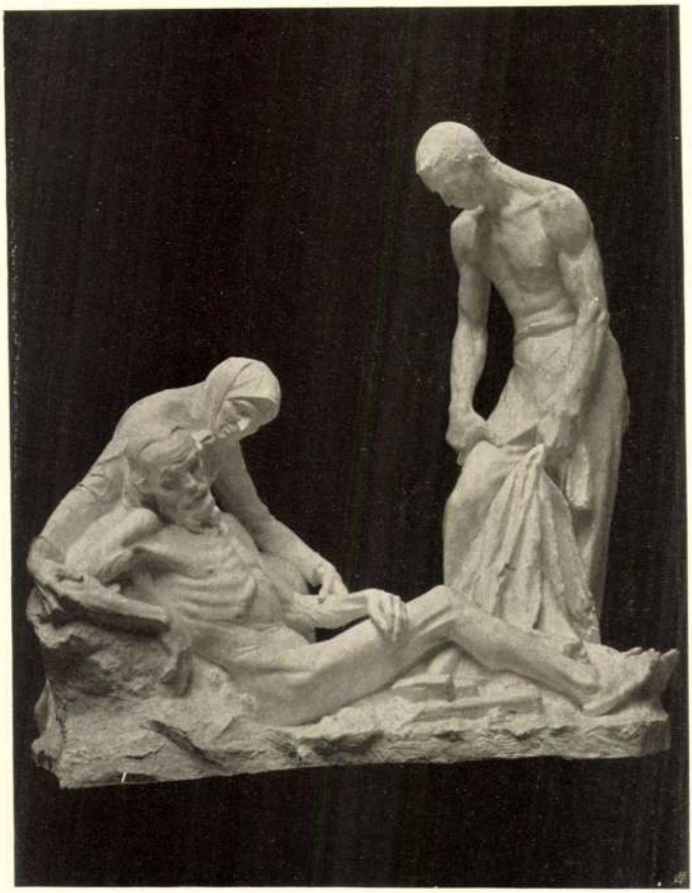

Székely Károly: Az élet alkonyán.

K.

Műcsarnok 1913/14. téli kiáll.

Liipola Yrjö: Jairus leánya.

AZ IPARMŰVÉSZETI ISKOLA
JUBILÁRIS KIÁLLÍTÁSA.

SÍREMLÉK.

TERVEZTE ÉS MINTÁZTA
SZÉKELY KÁROLY.
TANÁR MÁTRAI L. GY.

Magyar Iparművészet
1905.

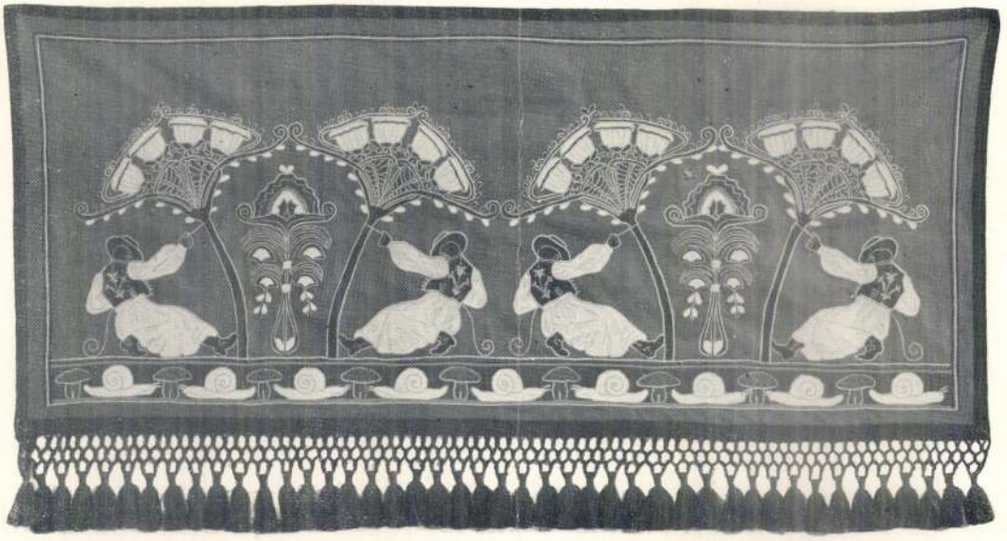

KÉSZÜLT A BUDAPESTI ÁLT. NŐIPARISKOLÁBAN.

HIMZETT FALIDÍSZ.

TERVEZTE BIRÓ MIHÁLY. TANÁR GRÓH ISTVÁN.

IPARMŰVÉSZETI ISKOLA JUBILÁRIS KIÁLLÍTÁSA.

GYERMEK-MELLSZOBOR.

RADNAI BÉLÁTÓL. AZ ISKOLA VOLT NÖVENDÉKE.

Székely Károly
MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPÍRÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1969 AUG 26

DÉLMAGYARORSZÁG
Szeged

1021

Szeged szobrai

Herman Ottó

(1835—1914)

Lóczy Lajos

(1849—1920)

(32—33.) Két természettudós portréját mutatja a Dóm téri panteon homokkő domborműve. Herman Ottó főképp madártani kutatásaival, Lóczy Lajos pedig geológiai munkásságával bizonyította kivételes képességeit. A portrékat Székely Károly készítette.

0 km-es 601-es eladó. Szeged, 36. sz.

Kifogástalan á hálószobabútor Tábor u. 5., I 5., érdeklődni 2-ről.

Jó állapotban l tós festett szel adó. Érd.: dél 7 óráig. Kossu sgt. 44/B, fszt.

Moszkvics sürgő adó. Németh Zákányszék, IV., 840.

Prima állapotban levő világos, festett kombinált szekrény eladó minden elfogadható áron. Martonosi, Kossuth L. sgt. 41.

811-es Terta magnó eladó. Párizsi krt. 34/C, I. emelet 1.

Egy zománcozott, egy fajenccal kirakott fehér asztaltűzhely és egy Novalux villanytűzhely eladó. Párizsi krt. 34/C.

szék. Petőfi S. sgt. 25.

Moszkvics 402-es személygépkocsi műszakilag vizsgázott eladó. Kossuth u. 17.

Használt sparbelt, mosdókagyló csappal olcsón eladó. Zászló u. 5.

Kordozható cserépkályha eladó. József A. sgt. 85. Nagyéknál.

Polsky FIAT személygépkocsi eladó. Árajánlatokat „3500 km" — 45 368 jeligére kérek a Hirdetőbe.

16" 22 612. jeligére a Sajtóházba.

Gyermekgondozást lakásomon vállalok. Özv. Gál Ferencné, Szelő u. 11. sz.

Gyermekszerető asszony tiszta lakásán kisgyermek gondozását vállalja. Szeged, Lenin krt. 39., I. em. 4. sz.

Elveszett sárga, nőstény tacsi kutyám, Csöpi nevű. Nyomravezetőt jutalmazom. Kiskundorozsma, Hunyadi u. 26. Peták János. x

Fiatal házaspár idős személy gondozását elvállalná lakásért. „Jó bánásmód" 45 402 jeligére a Hirdetőbe.

BUDAPESTI ŐS

1969. szeptember 5-től 15-ig A BNV te

Nyitva: reggel 10-től este 8 óráig

DIVATBEMUTATÓ, KOZMETIKA, TANÁCSADÁS!

A korszerű háztartás, a modern élelmezés és sok má érdekes látnivaló várja Önt. Vidéki látogatóinknak vásárigazolvány 33 %-os utazási kedvezményt nyújt é a vásár egyszeri meglátogatását teszi lehetővé. Vásárigazolvány beszerezhető a

Radnay Oszkár: Modern szoborgyüjteményünk.
/Illusztrációkkal/

Az az óriási lendület, mellyel a magyar müvészet nem is egészen egy évtized alatt a vezető nemzetek sorába jutott, felrázta a közérdeklődést is. A tárlatok eseményekké váltak, tizezrek látogatják és a közönség egyre hangosabban áhitozott olyan stabil, rendszerbe foglalt képzőművészeti anyagra, amiből az egész magyar fejlődés lendületét végigfigyelhesse. A Szépmüvészeti Muzeum e kivánságnak és hivatásának megfelelően - csaknem egy esztendei gondos munka árán - megnyitotta végre azt a 169 müdarabból álló kollekciót, amely nagyjában felöleli az utolsó két század szobrászatát.

Az első fülkében a kronologikus sorrend Ferenczy Istvánnal, az első tudatosan müködő magyar szobrászmüvésszel kezdődik. Hat arcmás és egy pompás genre-márványszobor képviseli a jeles mestert, aki szellemi és nemzeti felfrissülésünk korának, az 1800-as éveknek szülöttje. Rimaszombatból indult el, mint vándor lakatoslegény, hogy a bécsi müvészeti akadémia ércmetsző osztályára eljusson. Ott Klieber tanár tanitványa lesz, aki a nagytehetségü ifjut ösztöndijjal Rómába küldi, ahol csaknem tiz esztendőt tölt el munkában és tanulással. Mikor visszajön hazájába, a fővárosban telepszik le és nehéz küzdelmeket viv a táblabirói világ közönyével. Legjobb alkotásai közül való az itt kiállitott Kazinczy Ferenc szobra, melynek másod-

példányát a Magyar Tudományos Akadémia faragtatta ki a müvésszel 1847-ben. Pompás a Fáy András portré, továbbá Széchy Mária és Schodel Róza énekesnő mellszobra. A "Pásztorlányka" cimü szimbolikus genre-márványszobra a Nemzeti Muzeumból került át ide.

Ferenczy István müvészete - mestereinek hatása alatt - az uj klasszicizmus szellemében fejlődött. Finomkodó stilussal készültek szobrai, melyeknek patetikus modora különösen a Kazinczy arcképszobrán és a müvészet keletkezéséről regélő genre-jén érződik szembeszökően. Az ő hatása alatt növekedett melléje egymásután Dunaiszky Lőrinc budai faragómester, majd Engel József, Alexy Károly, Dosnay Károly, Izsó Miklós és Kugler Ferenc, akiknek részben tanitómestere, részben szellemi irányitója volt. Ők képviselik a magyar szobrászat első generációját, a német és francia hatásokon épült ujbarok és klasszicizáló, patetikus stilus-korszakot, amely után, szinte minden átmenet nélkül, a nemzeti érzés és vele az idegen hatásoktól elkülönülő nemzeti stilus jelentkezik a szobrászatban.

Izsó Miklós, aki Ferenczy Istvánnak volt növendéke, majd Bécsben és München ben folytatta tanulmányait, mindjárt első alkotásában magyarnak mutatkozott. A "Busuló juhász", mely most a muzeumban van, általános feltünést keltett és Izsó keresett müvész lett; egyre-másra alkotta meg az Alföld magyar néptipusainak genreszobrait. Táncoló paraszt-alakjai közkeletüek lettek. Ezekből egész terrakotta vázlatkollekciót állitott ki a muzeum egy Izsó-vitrinben. A magyar szellem közben tovább szélesedik és Huszár Adolf müveiben folytatódik a maiak

felé. Huszár Adolf "Huzd rá cigány"-a a 60-as évek egyik nevezetes eseménye, a népszinmüvek virágkorának hangulatából fakadt és hatása jól érződik Huszárnak budapesti Petőfi-szobrán, sőt egy-két momentumban dunaparti többi szobrain is (Eötvös, Deák Ferenc).

Az átmenetet innen a finomkodó naturalizmusba Kugler Ferencnek kiállitott Pulszky-siremlék-reliefje adja. Ez a márványdombormü a magyar szobrászat legjelesebb értékdarabjai közül való és disze a kiállitásnak. Utána szinte szembeszökően látszik az az ujabb müvészeti változat, melynek képviselői Zala György, Fadrusz János, Donáth Gyula, Stróbl Alajos, Róna József és Telcs Ede. Közülök az öt első egységes stilust képvisel és ez a stilus a monumentális naturalizmusban csucsosodik ki, bár az ujbarok ünnepiségét és pátoszát sem veti le egészen.

Zala György a milleniumi emlékmü, a parlament előtt álló Andrássy lovasszobor, a budavári 48-as honvédemlék és az aradi Vértanuk emlékének alkotómestere. Ebben a gyüjteményben, arcképszobrain kivül ott van a hires "Mária és Magdolna" hatalmas szoborkompozíciója, amely mesterének minden müvészi jellegzetességét elénk tárja.

Fadrusz Jánost, a korán elhunyt világhirü mestert csupán a farkasokkal viaskodó Toldi-jának bronzmásolata képviseli; Donáth Gyulát is csak egy szobor - igaz, hogy remekmü! - a "Halál angyala" reprezentálja. Stróbl Alajos müvészete azonban teljes szépségében áll előttünk az "Anyánk" nagyméretü, csudálatos márványszobrával és "Géniusz" cimü portréjával. Róna József müvészetét pedig barok-

hatásu Bacchus-szobra és reliefszerüen komponált, kissé diszharmonikus "Zsuzsanna és az öregek" márványcsoportja képviselik.

Ebből a müvészeti változatból Telcs Ede vezet át a ma uralkodó "modernizmusba", amely jelző egy egészen szétfolyó, kialakulatlan müvészeti "akarást" határoz meg. Telcsnek a "Góliát"-ját látjuk, a "régiek" stilusában megalkotva, mig a nemrég kiállitott "Toronyépitő"-je merész lendülettel már a modernizmus jegyében született. Plakettjei közül is egyik a naturális, másik a kereső stilust bizonyitják. Értékben pedig Telcs Ede az a magyar mester, akinek majdnem minden alkotása az egyetemes magyar müvészet egy-egy kiemelkedő eseménye.

A második terem a modern müvészeké, akiknek elrendezési sorrendje Simay Imre dekorativ állatszobrával kezdődik. Ezen az oldalfronton áll Cser Károly életnagyságu hires bronzszobra is, a "Győztes"; ez a férfiakt a jeles mester hatalmas tudásáról és invenciójáról tesz tanuságot. A "diadalmas férfit" ábrázolja, amint átköti homlokát a győzelmi szalagjelvénnyel. Sorban következnek aztán Körösfői-Kriesch Aladár finom márvány-portréja, Ligeti Miklós kis Anonymusa, Damkó József remekbe készült "Definitor" cimü terrakotta portréja, Kisfaludi-Stróbl Zsigmond barokkosan vibráló "Venczell Béla arcmása", Tóth István pompásan megkomponált "Déli pihenő" bronz-genreje, Sidló Ferenc finom "Primaverá"-ja, Horvay János "Beethoven"-je, Szentgyörgyi István klasszicizált "Kigyóbüvölő"-je, Moiret Ödön egy érdekes márványaktja, Pásztor János néhány szép aktja és "Bucsuzkodás" cimü hires magyar genréje, Sámuel Kornél végtelenül finom márványreliefje

és a "Menekülő" cimü bronzszobra, Ferenczy Béni elfinomitott bronzportréja, Orbán Antal markáns terrakotta fejtanulmánya és Lux Elek quattrocento-finomságu márványportréi. Az érem és plakettanyagban Beck Ö.Fülöp nagy kollekciója mellett Reményi József, zsákodi Csiszér János, Fémes Beck Vilmos, Berán Lajos, Murányi Gyula és Esseö Erzsébet vannak képviselve.

A külföldi szoborgyüjtemény büszkeségei a francia Rodin és a belga Meunier. Itt van Rodin világhirü márvány-kompoziciója, a "Tavasz ébredése", Laurens festő portréja, az "Ebredő ifju" életnagyságu bronzszobra és a párisi Hugo Viktor szobor mellékfigurájának szánt "Nereidák" bronzvázlata. Meuniert pedig a "Hajóvontató", egy remek bronzfej, nagyszerü életnagyságu dokkmunkása és több kisebb bronzszobra reprezentálja. Mellettük képviselve vannak még Lagae, Dubois, Stoltenberg-Lerche, Rombaux, Hildebrand, Zügel, Liipola György Budapesten élő finn szobrász, Stappen, Franges, Zutt és Maillol.

A modern szoboranyag egyik része se teljes, sőt a hiányok a kiállitás rendeltetését erősen korlátozzák. Olyan mesterek hiányoznak, akik pedig a magyar szobrászatban igen jelentős szerepet vittek és visznek. Igy nincs muzeumunknak egyetlen Fessler Leo szobra se, aki pedig a palatinusi magyar renaissance fontos müvésze volt. Az ő alkotásai a Kalvin-téri "Danubius" kutszobor, amely Budapest legszebb köztéri szobra. Továbbá a királyi várkert oroszlánjai, a Bazilika apostolai, stb.

Hiányzik Holló Barnabás is, akiről egyik legutóbbi számunkban irtunk és akinek özvegye, férje gazdag müvészi hagyatékának birtoká-

ban az éhhalállal küzd. A mai jelesek közül nincs képviselve Székely Károly, Margó Ede, Bory Jenő, Lukácsy Lajos, Csiszér János, ~~Mag~~ Maugsch Gyula, Keviczky Hugó, Szamosi-Soós Vilmos, Kallós Ede, Siklósy Lőrinc, Istók János, Farkas Béla, Szántó Gergely, és Visnyovszky Lajos, akik mind kiegészitő egyedei, értékes müvészei szobrászatunknak. Viszont Lux Eleket jellegzetességében nem mutatja be a gyüjtemény, hiszen világhires táncos-szobrai hiányoznak a kiállitásról, azok a szobrok, amikben müvészi lendület és mesterségbeli tudás tekintetében szinte egyedülálló értéke a nemzetközi müvészetnek. Ugyancsak széles kiegészitésre szorul a külföldi anyag is, melyben csupán Rodin és Meunier vannak jól képviselve.

A meglévő müanyag gazdagsága, szépsége és elrendezése azonban minden figyelmet megérdemel és ha a hiányokat pótolhatja az állam, a budapesti Szépmüvészeti Muzeum a legjelentékenyebb kontinentális muzeumok sorába emelkedik.

Panoráma. Bécs. 1926.jul.11. 9.sz. 9-11.p.

VITÉZ SZÉKELY KÁROLY: *Törökszentmiklósi hősi emlék.*

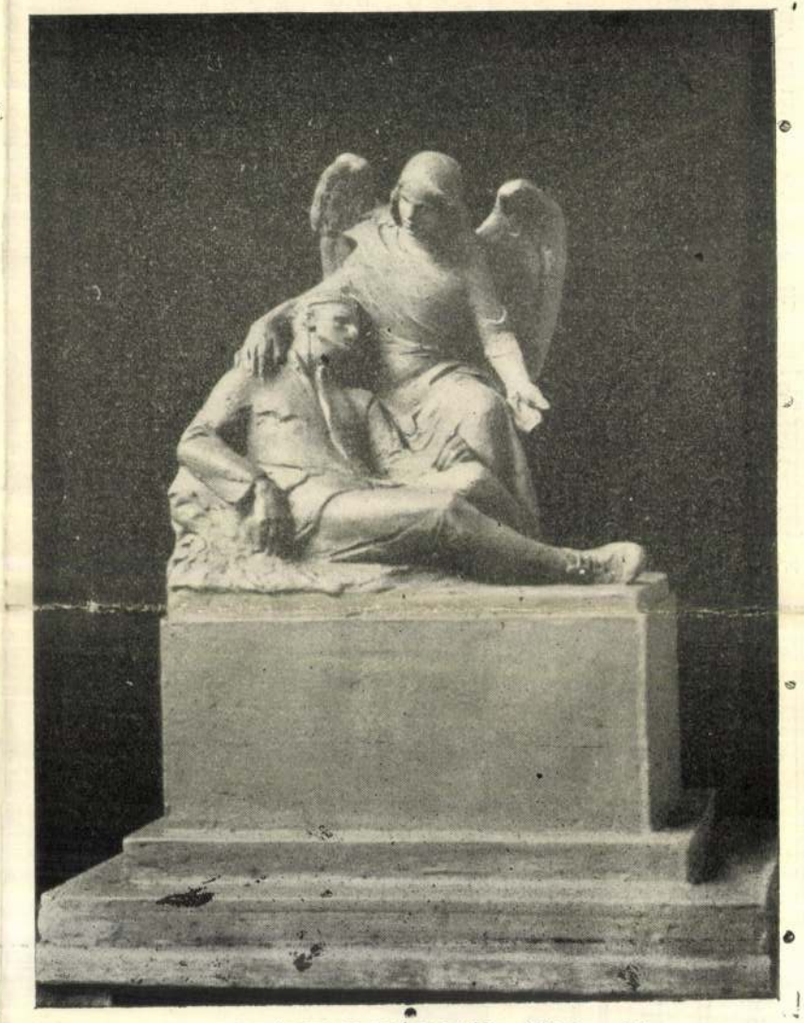

VITÉZ SZÉKELY KÁROLY: *Hősi emlék.*

Székely Károly, vitéz
mohány-
Képzőművészek
1927. 2. sz.
K.

a tervek nivójának emelése és az előállitási költségek csökkentése céljából egy országos pályaterv-kiállitást rendeznek, hol az egymással való versenyből a pályaterv qualitása és az előállitási ár minél kedvezőbb alakulása kerüljön ki győztesen.

Ez a lelkes hazafias elhatározás kiválóan magas érzés és odaadó szeretetnek a bizonyitéka. Ezen a kiállitáson a pályatársak arra vállalkoztak, hogy tisztán idealizmusból fáradságos munkáikat, müvészi ideáikat, alkotásaikat ellenőrzés és külön megbirálás végett mutatják be csak azért, hogy a felállitandó hősi emlékmüvek minél tökéletesebbek legyenek.

Hasonló lelkes eljárást még megközelitő leg sem tapasztaltunk és nem is látunk bárhol a külföldön.

Valószinű hogy ennek hatásos eredményét már a legközelebbi emlékeknél észlelni fogjuk Ezen önzetlen eljárásukért pedig müvésztársaim a legnagyobb elismerést érdemelték ki és ezen a helyen is köteleségemnek tartom, hogy a Szövetség vezetősége nevében hálás köszönetet mondjak nekik.

Hogy művészeink önfeláldozó lelkesedését mindenfelé már is méltányos elismerésben részesitik, legjobban bizonyitja a kultuszkormány, a belügyikormány, a Székesfőváros, a Hadimuzeum Egyesület, a Szövetség stb. szép számmal egybegyült dijai.

* * *

Kötelességem figyelmeztetésképen felemliteni hogy a képzőművészek alkotásainak egészben vagy részben való utánképzése, közzététele és forgalombahelyezése a mű szerzőjének kizáró'agos joga.

A képzőművészeti alkotásoknak a szerző beleegyezése nélkül történt utánképzése vagy utánzása a szerzőijog bitorlása.

Az utánképzett munka törvény szerint beborittatik, a kártéritésen felül pénzbirsággal és fogházra átváltoztatható büntetéssel jár.

Végül teljes tájékoztatás céljából utalunk arra, hogy a Hősök Emlékét Megörökitő Országos Szövetség összes ügyeit az iroda intézi, Az iroda a kiállitás tartama alatt a helyszinén, a Műcsarnokban, különben (I. ker. Országház u. 30 fldszt. 18. Belügyminiszteri épület) szövetségi helyiségében működik és az akcióval kapcsolatos fontos kulturális, közgazdasági, hazafias és kegyeletes célokra való tekintettel bárkinek teljesen önzetlenül és dijtalanul végzi az elvállalt feladatokat és áll rendelkezésre.

Reméljük, hogy áldozatkészségét és ügybuzgalmát az érdekelt hatóságok, intézmények és magánosok bizalommal viszonozzák.

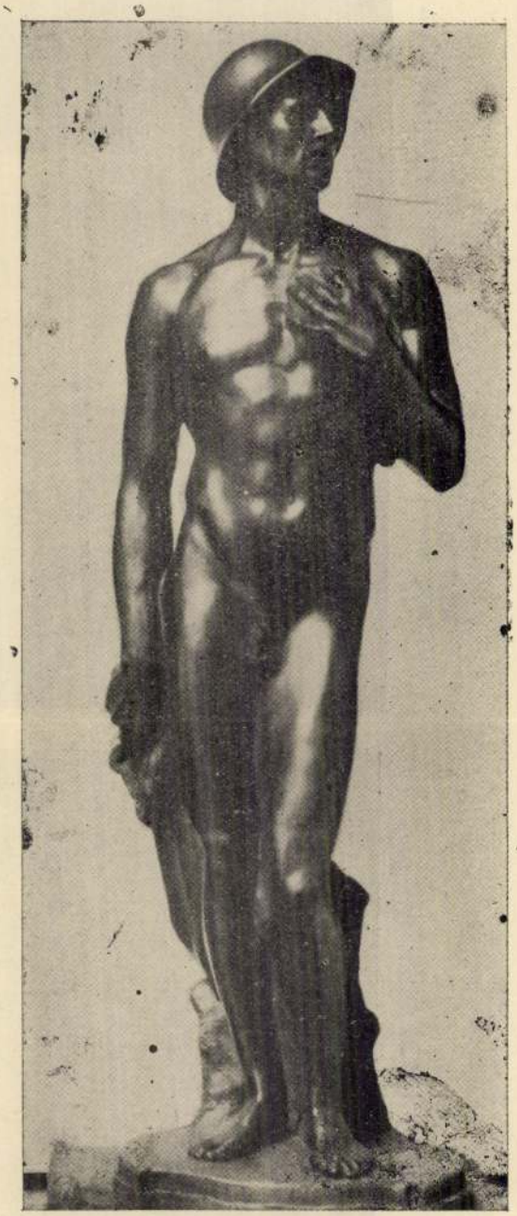

BORY JENŐ: *Sebzett hős.*

A „Képzőművészet" a tehetséges művészekért harcolók tehát a maguk erejét növelik, ha a „Képzőművészetet„ terjesztik.

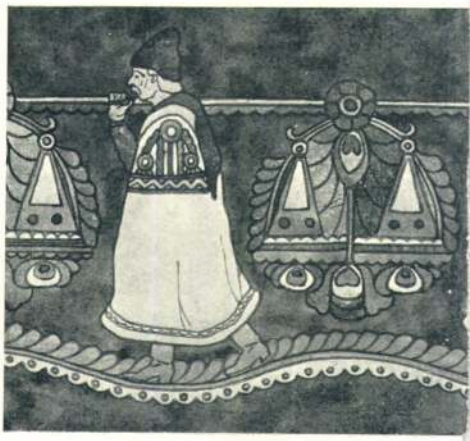

FESTETT FRÍZ.

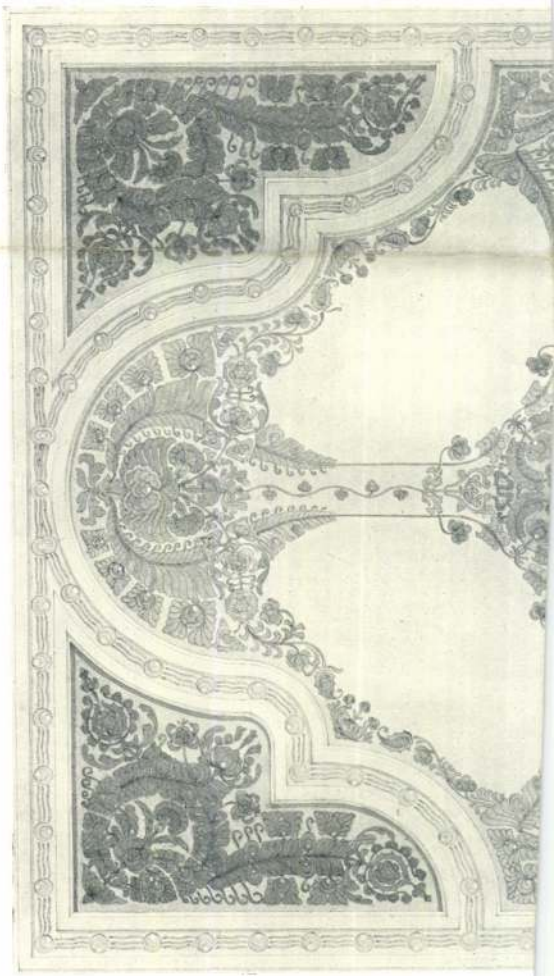

AZ IPARMŰVÉSZETI ISKOLA
JUBILÁRIS KIÁLLÍTÁSA.

MEI

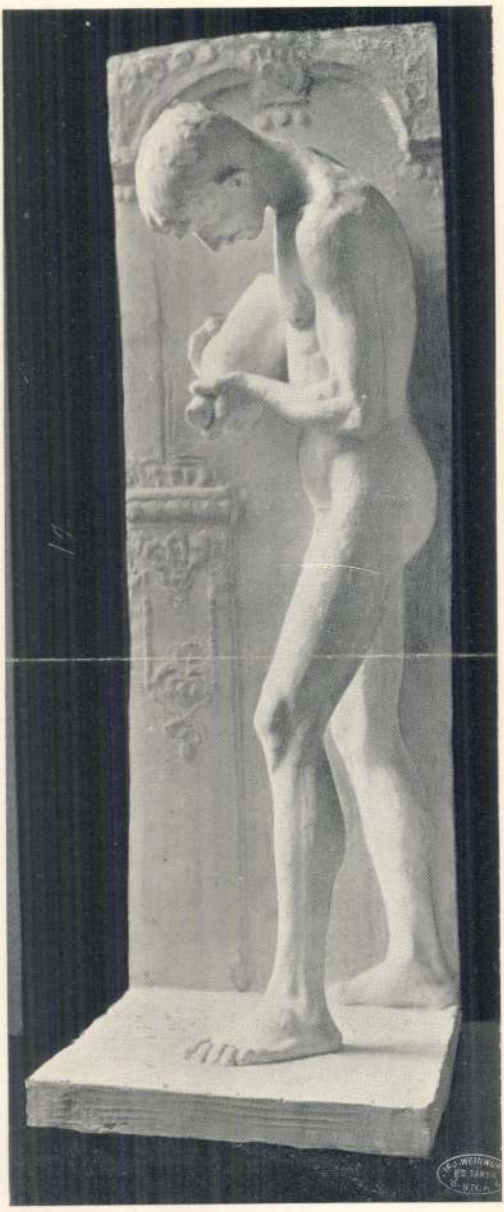

KÚTMOTIVUM. TERVEZTE ÉS MINTÁZTA SZÉKELY KÁROLY. TANÁR MÁTRAI LAJOS GY.

Iparmű. isk. jub.

ÚBILÁRIS KIÁLLÍTÁSA.

Magyar Iparművészet
1905. 307. l.

SZÉKELY Károly L. Kovásznai Viktória. Fejezetek a magyar éremművészet történetéből. Bp., 1999 Argumentum, M. Numizmatikai Társulat

. 139–140, 144, *146*
17, *28–30*, 92
71, 74, 76, *80–82*, 96
5

. 145, *160*
1–22, *31–33*, 93, 98

. 61–62, 73–74
. *160*

8
57
–145, *160*
141, 145, *159*
3, 136–137, 140–142,

138, 144, *158*
5, 76

7, 140–141, 144, *155*
25, *35*
142–144, *157*

Madarassy Walter 94, 97, 107–110, 112, *120–122*
Mayer Elek 15, 17, 21, *32*, *35*
Merényi Gina 98
Mester Jenő 98
Moiret Ödön 62, 65–67, 75, *78*
Murányi Gyula 42, 47, 50, 61, 63–64, *82–83*

Nagy István János 135, 138

Palotás József 135, 138, 144, *158*
Pátzay Pál 98
Patzó Pál 46, 50
Petrovics Demeter 13

Radnitzky Károly 9–10, 14–15, 17, 19–22, *31*
Reisner József 19, 21–22, 26, *37*
Reményi József 46, 50, 62, 64–65, 67–68, 71–73, 76, *84–85*, 94, 97–99, 107–108, 110
Renner Kálmán 98, 110–112, *123*
Rigele Alajos 98
Róna József 45, 50
Ruff András 48, 51

Scharff Antal 9–10, 15–17, 20, 22–23, *33–34*, 92–93
Schwartz István 15–17, 19, 23, *37–38*, 43
Seidan Wenzel 9–10, 14, 17, *31*
Soltra E. Tamás 144–145, *161*
Solymári Valkó László 98
Stiasny Aladár 96
Stuckhart Ferenc 11, *27*

Szabó Iván 140, 145
Szamosi Soós Vilmos 48, 51, 66
Szárnovszky Ferenc 24–26, *35–36*
Székely Károly 42, 50, 93, *119*
Szentessy Hiesz Géza 98
Szirmai Antal 40–41, 43, 45, 49, *55–57*, 93
Szlávics László, ifj. 98, 144–145
Szödy Szilárd 62, 75, 98
Szöllössy Enikő 132, 137, 140, 143, *152*

Telcs Ede 39, 46–47, 51, 60, 63–65, 69, 73, *79–80*, 97–101
Tornay Endre András 142, 145, *161*
Tóth Gyula 65–66, 68–69, 76, *91*
Tóth Sándor 98

Várnagy Ildikó 144–145
Vastagh György, ifj. 42, 50
Vígh Tamás 133, 136–137, 139–140, 142, 144–145, *151*
Vincze Pál 94, 98

Wirth János, ifj. 12
Wurschbauer Károly 11, 16, *27–28*
Zutt Richard 69, 76, *90*

Székely Katalin

A Tanács körut 4 sz alatti kiállitóteremben közös tárlaton szerepelt.

Magyar Hirlap 1

Korda: Művészet

A gyermek környezetét bemutató pályázaton számomra a böl csődei-óvodai jelek (*Balikó Gyula, Vertel Beatrix*) gazdag grafikai tervei, *Székely Katalin* kedves babái, valamint a fantáziadús, nagyon egyszerű játékok, képességet fejlesztő, a gondolkodást bátorító játékos eszközöl — mint *Nagy Katalin* építőkockája, *Karsay Judit* szerepjátszás

Székely Katalin.

Nógrád
1981. május
17.

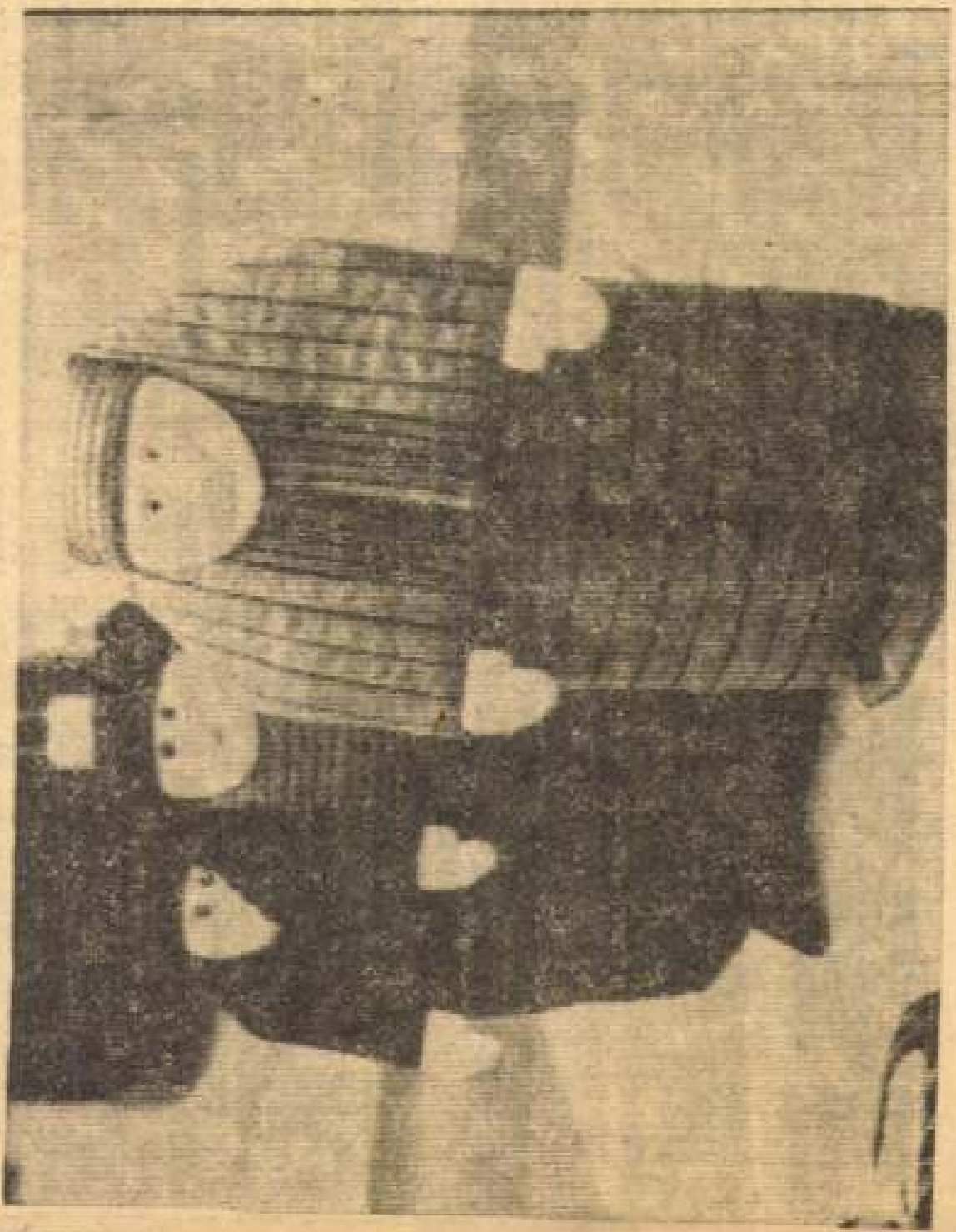

Székely Katalin babái

rogén vegyjele. 19. Kis termetű ragadozó emlős. 21. . . .-Antillák, Nyugat-indiai szigetcsoport. 22. Amazon egynemű betűi. 23. Mint a vízszintes 41. számú sor. 24. A filmek fényérzékenységének mértékegysége. 26. . . .Morgana (délibáb). 28. Huzatban áll! 29. Előírt gyógyrend. 31. Arab előnév (. . .Szaud). 33. Híres német író (Thomas). 35. „. . .rókácska" (Janacek operája). 37. A kalcium vegyjele. 38. Alma. . . 39. **Szigligeti Ede színműve.** 40. „. . .Blas" (Lasage kalandregénye). 41. Angol hírszolgálati iroda. 42. Kétszemélyes kártyajáték. 43. Dél-amerikai öves állat. 45. Űrmérték. 46. Francia férfinév (. . .Montand). 48. Kiejtett betű. 49. Tabula . . . 51. Portugál hírügynökség. 53. Hamis. 54. Időegység (ford). 55. . . .Bull, neves jele. 34. Indulatszó. 36. Biztatás. 37. Húros népi hangszeren játszik. 39. Azonos betűk. 40. A gallium vegyjele. **41. Csepreghy Ferenc színműve.** 43. TS. 44. Fejlődőben lévő. 47. norvég hegedűművész, Liszt Ferenc kortársa. 57. Menyasszonyok. 59. A halak e korszakában tilos a 12. Ez a tábor a fiatalok paradicsoma. 13. Artikulátlan hangot ad. 19. Mezőföldi község. 20. Haramia. 23. Menetrendi rövidítés. 25. Festőművész (Vilmos). 27. **Tóth Ede színműve.** 30. „. . .lady" (Kálmán Imre utolsó operettje). 32. A nitrogén, a kén és az ittrium vegyTova. 50. Alaszkához tartozó szigetcsoport. 52. Papírra vetném. 54. „. . .manó" (Dvorzsak szimfonikus költeménye). 56. Észlel. 58. Kép. 59. Menekülésszerűen fut. 61. Az oxigén, az ittrium és a kén vegyjele. 62. Énekhang. 64. Kerti szerszám. 65. Sporteszköz.

Beküldendő: vízszintes 14., 39., valamint a függőleges 1., 27., és 41. számú sor.

Beküldési határidő: május 21.

Múlt heti fejtörőnk helyes megfejtése: „Pomádé király új ruhája — Armida — A házi háború — Ali baba — A trójaiak Karthágóban."

Könyvjutalmat nyertek: Várhegyi Gyuláné Salgótarján, Takács János Pásztó, Tóth István Tar.

A könyveket postán küldjük!

Fejér Megyei Hírlap
1981. máj. 24.

Székely Katalin

Székely Katalin babái

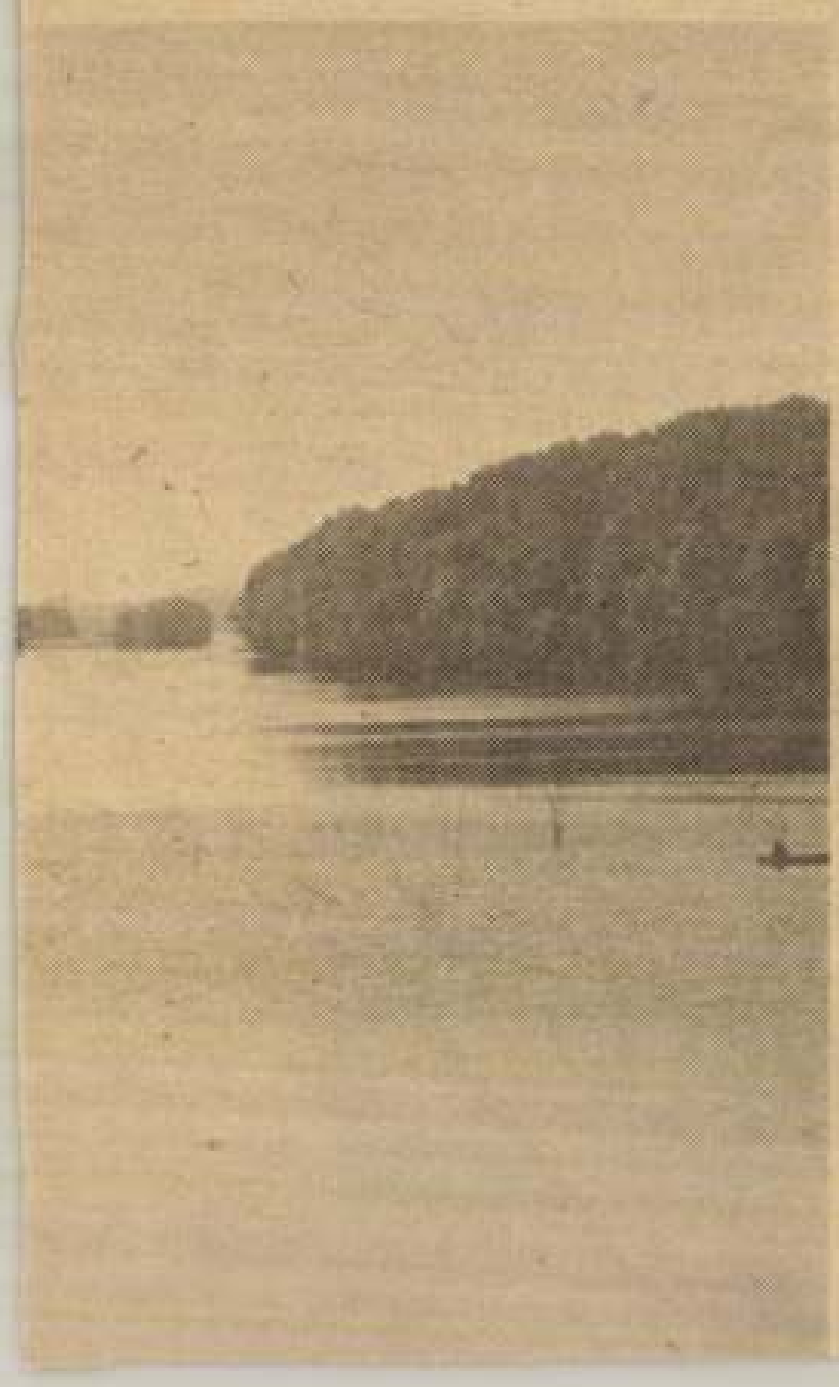

nali merítéssel érkező dévért. A hajnali kaland még sokkal adakozóbb, mint az éjféli volt.

Feljön a nap, s vele a nyírkos hideg eléri csontjainkat is. Hazai partok felé fordítjuk a ladik orrát, de nem kerüljük el útközben a kőgátak végén örvénylő befolyókat. Gyula mesterien kezeli a csuklójára hurkolt dobóhálót és a keszegcsalád minden válfaja ott ficánkol lábunk alatt.

— Ez bagolykeszeg, mert nagy a szeme, ez a bodorka, szép sárgás a szeme, ez a karikakeszeg, más a szeme és ez a dévér.

Reggel 6 óra. Tizedik órája vagyunk vízen. Feltűnik az otthoni part. A kompról szanorán soriáznak le a

Székely Katalin

Székely Katalin babái

Napló (Versprém), 1981. máj. 16.

Székely Katalin

A Vigadó Galériában a fiatalokat bemutató közös tárlaton szerepelt.

Aki pedig a textilművészek közül ad magára valamit is, mint például *Székely Katalin*, az a műfaj sajátos eszközeivel a grafika már bejárt útjára kel. Vagy például festményt imitál, vagy egyszerűen csak játszik.

Magyar Hirlap 1981/ 5/14/6

Kenessei: Fiatalok seregszemléje

VIGADÓ GALÉRIA L::&;OKT; _;
1994. október 8.
Megnyitja Fitz Péter

SZÍN-FOLT

INSPIRÁCIÓK PATCHWORK TECHNIKÁRA

1994. OKTÓBER 8 - 16.

SZÉKELY Kati textil

Kiállító művészek:

Balázs Irén. 1026 Budapest. Rügy u. 5.
Bonin Katalin. 1022 Budapest. Lóczy u. 6.
Dolányi Anna. 4024 Debrecen. Battyhany u. 11/c
Kass Eszter. 1125 Budapest. Kútvölgyi út 24/b
Kelemen Kata. 1054 Budapest. Szemere u. 9.
Lévai Nóra. 1098 Budapest. Csengettyű u. 21.
Molnár Zsuzsa. 1035 Budapest. Benedek Elek u. 12.
Pauli Anna. 2000 Szentendre. Bükkös part 68.
Regős Anna. 2000 Szentendre. Bogdányi út 14.
Rotter Antónia. 1124 Budapest. Vas Gereben u. 25.
Sárváry Katalin. 1022 Budapest. Lepke u. 35.
Sóváradi Valéria. 1028 Budapest. Kossuth L. u. 14.
Szabó Éva. 1024 Budapest. Buday L. u. 5/c
Székely Kati. 1024 Budapest. Keleti Károly u. 33. I.3.
Széles Judit. 1111 Budapest. Budafoki út 13.
Szilasi Anna. 1037 Budapest. Királylaki lejtő 7.
Szilvitzky Margit. 1136 Budapest. Pannonia u. 18.
Tóth Lívia. 2112 Veresegyház. Csokonai u. 55.

MAGYAR HIRLAP
94.03.11.

A beruházások ösztönzéséről

Az utóbbi időben gyakran hangzik el, hogy a recesszióból történő kilábaláshoz szükséges a beruházási ráta növelése adókedvezményekkel, vállalva akár az emiatt növekvő költségvetési deficitet is. Ez valóban ösztönözheti a beruházásokat, de kérdéses, hogy ez elégséges-e növelésükhöz. Véleményem szerint nem, mert a beruházásokat az adórendszer problémáinál erőteljesebb tényezők gátolják, miközben a növekvő hiány a beruházásokat mérséklő negatív makrogazdasági hatásokkal járhat.

A beruházásokat korlátozó egyik legfontosabb tényező a kedvezőtlen várakozások, melyek hatása jelentős, mert a beruházások a befektetőknek jövedelmeikről történő hosszú távú lemondást jelentenek, és megtakarításaikat csak akkor fordítják beruházásokra, ha stabil feltételekre számíthatnak. Ehhez inkább a gazdaságpolitika konzisztenciája, hitelessége és a várakozások makrogazdasági mutatókkal alátámasztott kedvező változása szükséges. A beruházásokat emellett erőteljesen korlátozzák az intézményrendszeri problémák, így a finanszírozási csatornák fejletlensége, a rövid távú szemléleten alapuló privatizáció, a mezőgazdasági tulajdonviszonyok rendezetlensége. Emiatt csökken a beruházási hajlandóság, a beruházásokra rendelkezésre álló jövedelem is.

Végezetül a beruházások növelésében az adócsökkentéssel azonos fontosságú a kiadások szerkezeti változása és a közösségi beruházások súlya. A nemzetközi tapasztalatok szerint pozitív a hatékonysági szempontokat és a piaci keresletet figyelembe vevő költségvetési és a vállalati beruházások közötti korreláció. Az ilyen költségvetési beruházások vállalatalit teremtő hatása nálunk is érvényesülhet, és ez a beruházások kínálati korlátai és magas kockázata miatt erőteljesebb lehet az adókedvezményeknél.

Az elmondottak miatt az adókedvezmények csak akkor növelik a beruházásokat, ha ezzel együtt növekszik a gazdaságpolitika hitelessége, módosul a költségvetési kiadások szerkezete, enyhülnek a beruházásokat gátló intézményi korlátok. A beruházásokat azért sem érdemes ösztönözni adókedvezményekkel, mert a növekvő hiány tervezett beruházásokra gyakorolt kedvezőtlen hatásai semlegesítik az általuk nyújtott támogatást.

Egyrészt a költségvetési deficit finanszírozása a megtakarítások csökkenése mellett szerepet játszik a magas kamatszínvonal, valamint a termelői és fogyasztói árindex közötti eltérésre gyakorolt hatással a hitel- és betéti kamatok közötti nagy kamatrés fenntartásában. Ugyanakkor ha az adósságszolgálati kiadások csökkentése miatt az egyensúlyi szint alatti kamatokkal finanszírozzák a hiányt, a bankrendszer az ebből származó veszteségek kompenzálására a vállalati hitelkamatokat tartaná magasan. A kamatrést fenntartja a forrásadó, valamint hogy a jegybank a pénzteremtésből származó bevételek miatt nem csökkenti a kereskedelmi bankok kötelező tartalékait, és korlátozza az erre fizetett kamatokat. Ezen eszközök növelik a bankok forrásköltségeit, fenntartva a kamatrést. Mindezek következtében a nagyobb deficit mérsékelné a kamatlábak csökkenését és különösen a megtakarítások csökkenésével erőteljes kiszorítási hatás érvényesülne.

A nagyobb deficit azért is gátolhatja a beruházásokat, mert növekednek a költségvetés kamatkiadásai. Mivel az ezeket nem tartalmazó primer egyenleg is negatív, fedezésük további forrásokat igényel, miközben sem keresleti, sem kínálati oldalról nem ösztönzi a beruházásokat. Emellett akár adóval, akár adóssággal finanszírozzák a többlethiányt, az infláción, illetve a kamatlábakon keresztül érvényesülő hatása kedvezőtlen a beruházásokra.

Gáspár Pál, az MTA Világgazdasági Kutatóintézetének munkatársa FOTÓ: PÉLYI NÓRA

Végezetül figyelembe kell venni a költségvetési és kereskedelmi mérleg, valamint a megtakarítások és beruházások közötti kapcsolatot. A deficit növekedése vagy a külső mérleg romlását, vagy a beruházásokat meghaladó megtakarításokat von maga után. Mivel a külső egyenleg romlásának erőteljesek a korlátai, a deficit további növekedése a visszaeső megtakarítások miatt a beruházások csökkenésével járna.

Az említettek miatt a beruházások ösztönzése adókedvezményekkel nem érné el a kívánt hatásokat. Egyfelől elégtelennek bizonyulna a beruházásokat korlátozó akadályok csökkentése szempontjából, másfelől a költségvetési egyensúlyt érintő olyan negatív hatásokkal járna, melyek semlegesítenék az adókedvezmények beruházásösztönző hatásait.

Miközben a beruházásokat valóban segítheti az adórendszer anomáliáinak megszüntetése és egy konzisztensebb adórendszer kialakítása, a beruházások tartós és fenntartható növekedéséhez két szempontot kell figyelembe venni. Egyrészt az utóbbi időben nagyon hiányzó kiegyensúlyozott pénzügypolitikára van szükség. A beruházásokat sokkal jobban ösztönzi az alacsony és kiszámítható infláció, az árfolyam és kamatlábak tervezhető alakulása, a stabil költségvetési és monetáris politika, mint a fiskális ösztönzők alkalmazása egyensúlyi zavarok mellett. Másrészt a beruházásokat korlátozó és a privatizációs politikával, a bankrendszer tőkehiányával, a vállalatok pénzügyi fegyelmét szigorító törvények hatásával, a mezőgazdaság átalakulásával összefüggő intézményi és szerkezeti korlátokat kell megszüntetni a beruházások növelése érdekében. Jelenleg ugyanis elsősorban nem a beruházásokat kell ösztönözni, hanem azokat a kereteket kell kialakítani, melyek idővel a beruházások autonóm növekedését eredményezik.

Gáspár Pál

Óbudai Társaskör Galéria

Budapest, III. Kiskorona u. 7.

ÚJRASOROLÁS
SZÉKELYI KATI

kiállítása

Megnyitó: 1997. február 11-én 18 órakor

Megtekinthető: 1997. március 2-ig,
hétköznap 14-18, szombat-vasárnap 10-18 óráig.
Hétfőn zárva.

Nemzeti Kulturális Alap
Fővárosi Képzőművészeti Alap

SZÉKELY Katalin
?
IA Képz. Főisk. Kvár

Banner Erdély

Székely Kati, textiltervezőművész.
Szárfás Péter: Rétegek (Kelemen Kati, Oláh Enikő, Székely Kati,
Bpest Kiállítóterem, 1987. X.

Székely Kati: Odúlakók, hungarocell, papír, olvasztás, 90 × 90 cm, 1987
(fotók Hasznos Zoltán)

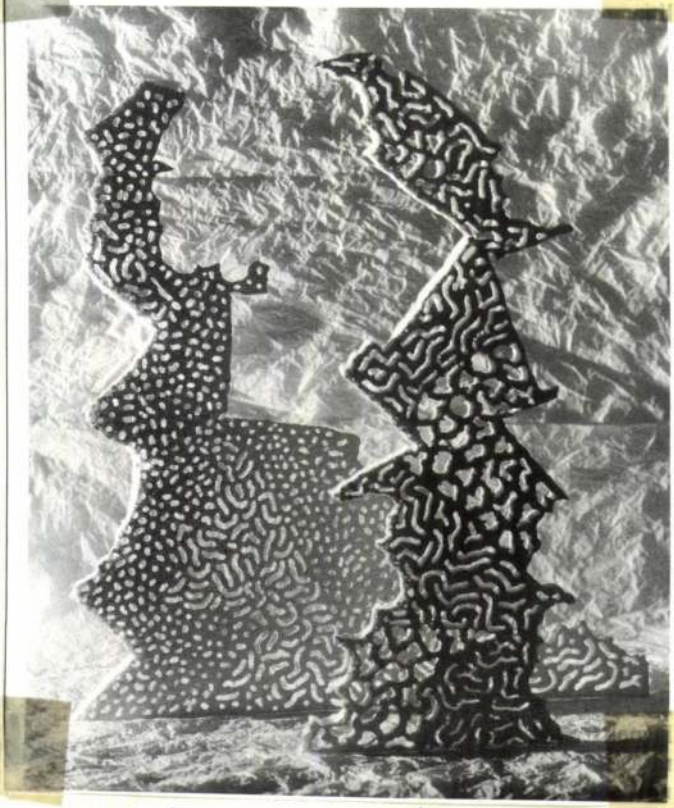

Művészet, 1988. júl., 47-old.

SÓVÁRADI VALÉRIA

SZÉKELYI KATI

SZILVITZKY MARGIT

KAROL PICHLER

A Budapest Galéria és
a Magyar Papírművészeti Társaság
tisztelettel meghívja Önt

DISTANCIA

című kiállításának megnyitójára
a Budapest Galéria Kiállítóházába
(Budapest III., Lajos utca 158.)
1999. június 30-án, szerdán 17 órára.

A kiállítást megnyitja:
Kovalovszky Márta
művészettörténész

Megtekinthető 1999. augusztus 1-ig,
hétfő kivételével naponta 10–18 óráig.

Székely Komor Anna szobrászmüvész életrajza .

19o2 március 24én Budapesten születtem. Kora gyermekkoromtól kezdve éreztem hajlamot rajzolásra és már elemiiskolás koromban is tanitoim figyelme ezen a vonalon reám irányult. Ezirányban való fejlődésemben nagy segitségemre volt és irányitott édesapám Komor Marcell épitőművész, kinek derüs kedélye és életfelfogása ugy magamra mint munkáimra hatással volt.

Középiskolai tanulmányaim után az iparmüvészeti főiskola grafikai szakára jártam két évig, majd az ötvösségre iratkoztám át mert állandó lázas kereséssel kerestem a kifejezési formát a bennem mind jobban kibontakozóban levő képességeknek.

A Gallé Tibor szabad iskolájában alakrajzra, aktrajzra és szobrászatra iratkoztam. A szobrászati tanfolyamot boldogfai Farkas Sándor szobrászmüvész irányitott a. A szobrász tanulmány közben ébredtem rá arra, hogy végre révbe jutottam, mert a szobrászatban teljesen megtaláltam magamat. A második világháboru után tanulmányaimat Örkényi Strasser István iskolájában Medgyesi Ferenez dr. szobrászmüvész irányitása mellett folytattam.

Mint kiállitó szobrászmüvész már az ostrom előtt két izben a Müesarnok tavaszi tárlatán és egyszer a Szinnyei-Merse társaság kiállitásán résztvettem.

Az 1944-es ostrom után minden nagyobb kiállitáson részt vettem. Ezeket az alábbiakban sorolom fel:

Első Magyar Képzőművészeti kiállitás a Müesarnokban	195o évben
Második " " " " "	1951 évben
Harmadik " " " " "	1952 évben
Tavaszi tárlaton a Müesarnokban	1952 májusban
"Magyar Katona a Szabadságért " kiállitáson a Fővárosi Képtárban.....	1952 évben

Ezeken kivül kisplasztikai pályázaton kétizben nyertem harmadik dijat. / " Mezőgazdaságunk épitői" a másik Gyermekszobor /

A második és harmadik Magyar Képzőművészeti kiállitáson kiállitott szobraimat megvásárolták.

Akkori mükritikusok munkámat ujságeikkben is méltatták.

Az ötödik Képzőművészeti Kiállitásra szoborportrékkal készülök.-

Székely Komor

Anna

Robánt

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 ÁPR 15

Székely Komor Anna szobrászművész

Magyar Nemzet

lis 19-én fél 12 órakor lesz a Farkasréti temetőben. ×

— Mérhetetlen fájdalommal tudatjuk, hogy **Székely Komor Anna** szobrászművész (Székely Emánuel Endréné), a Képzőművészeti Alap tagja, szelíd életének 72. eszményein szép hátasságának 50. évében hirtelen elhunyt. Gyászolják: szerető férje, fia Tamás, unokái Viktor és Györgyi, testvére Komor János, és mindenki, aki jóságos lényét megismerhette. Temetése 1973. ápr. 19-én 13 órakor lesz a Farkasréti temetőben. Minden külön értesítés helyett. ×

— A Bányászati Kutató Intézet vezetősége és dolgozói mély megrendüléssel tudatják, hogy **dr. Fe-**

1021

sággal, mit tesznek azért, hogy

A KALMÁROKAT.

n: I. ~~Bekel Prag 848.~~

Illuszt. ~~XVI. tábl.~~

ól.

ri.

39. KIVAGOTT ERDŐ. Jelzés lent j
Vászon. 44×79 cm.

Blau Tina (1847—1916).

40. TÁJ FOLYÓVAL. Jelzés lent jo
Lemezpapir. 31×56 cm.

Blau Tina (1847—1916).

41. TÁJ PARASZTHÁZZAL. Jelzés le
Vászon. M. 20.5×43 cm.

Blau Tina (1847—1916).

42. RÉSZLET A BÉCSI PRATERBŐ
Fa. 38.5×28.5 cm.

Boatti, 19. század.

43. EGY TISZT KÉPMÁSA. Jelzés le
Vizfestmény. 16×22 cm.

Boucher François után.

44. MULATÓ TÁRSASÁG.
Vászon. 55×91 cm.

Böhm Pál (1839—1905).

45. NYÁRI MUNKA. Jelzés lent balr
Vászon. 74.5×100 cm.

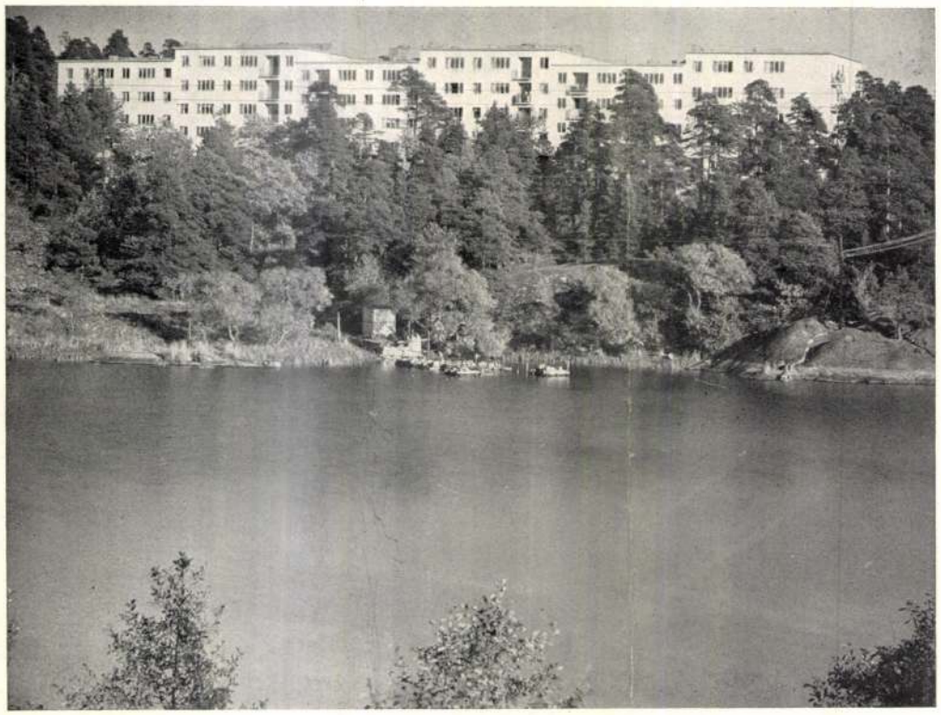

Szövetkezeti lakóházcsoport Stockholmban
Tervezte:
Björn Hedwall

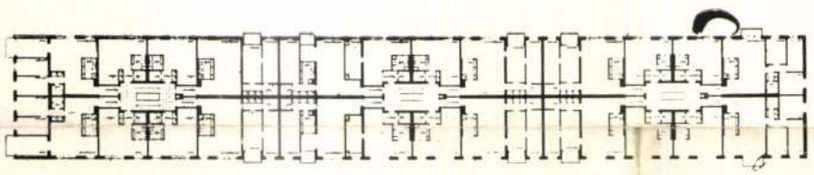

a magunk multja, a magyaros stílustörekvések története, hogy a népművészetek megbecsülése a XIX. század történelemből eseletében, politikai gondolkodásában nőtt naggyá — s ettől bizony ma már eléggé eltávolodtunk!

Másfelől az elmondottakból következik, hogy minden egy nép miliőjében megszülető spontán műalkotásnak megvan az a lehetősége, hogy népi jellegűvé legyen, ha a nép lelkének mélyebb húrjait meg tudja szólaltatni, ha alkotója környezetével tud érezni. A legszebb bizonyítékokat nyujtja erre a magyar népművészet, építészettörténet. A török hódoltság alatt ideérkezett keleti textiliák és kerámiák múlhatatlan nyomokat hagytak, az úriházakba került olasz szövött anyagok, hímzések nyomán keletkezett parasztlhímzések legtisztább, legigazibb népművészetté lettek. A klasszicizmus oszlopos nemesi házai a magyar falusi építészet alkotó elemeivé tudtak válni! Előttem fekszik egy erdélyi szőttes, díszítő motívuma a biedermeier kornak oly kedves líra... s mégis igazi népi alkotás...

„A történelmi fejlődés inkább átvétel, mint konzerválás...“ Meggyőződésem, hogy mindaz, amit ma kintről tanulunk, — amiért a kulturális autarkia lovagjai ostoroznak — amit átveszünk, de amit igazán át tudunk formálni, magunkévá tudunk tenni, ép úgy magyarrá, népivé lesz, mint ahogy Pollák Mihály oszlopsorainak leszármazottjai a magyar falu kedves és fontos elemévé lettek és formái átszármaztak a parasztházak ősi tornácáig.[6]

Dr. Bierbauer Virgil

[6] S végül még egy gondolatot vetek fel! Az előítéletmentes kutatás kiderítette, hogy mit vettünk át a külföldről, annak művészetéből — nem volna-e igen hálás feladat egyszer a kérdés feltevést megfordítani és azt kérdezni, hogy a magunkéból mi származott át a külföldre, hogy miként befolyásoltuk a magunk névtelen művészetével a külföldét? Nem felejtem el a müncheni müegyetem erősen pángermán érzelmű művészettörténet tanárának, Vollnak egy kérdését: nem lát ön Dürer édesapjának portréjában valami magyarosat, valamit ami nem germán vonás? S élesszemü, jól iskolázott kutató talán ennél többet is találhatna... s mennyit adott a magyarság a külföld, Nyugat iparművészetének, például a ruházkodás művészetének? Például a külföldi zsoldba került magyar huszárok, hogy termékenyítették meg a katonai ruhaformákat?

SZÉKELY-KOVÁCS FERENC: CSALÁDI HÁZ AZ ISTENHEGYI ÚTON

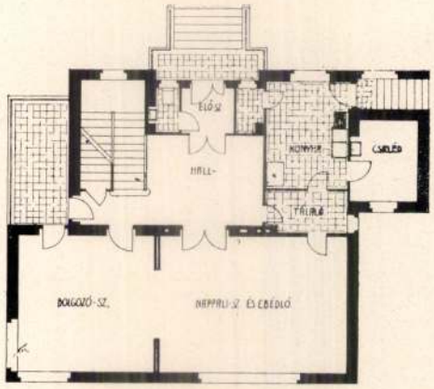

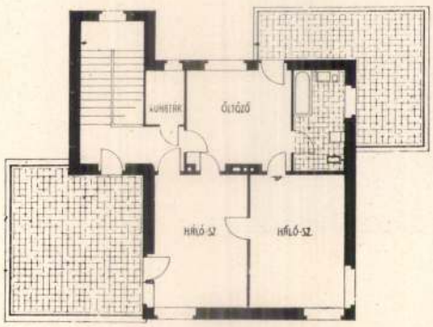

Kivitelező: Kovatsek Ferenc

OBLATH ÉS PREISICH MÉRNÖKÖK NYILATKOZATA TERVÜK VITÁJÁHOZ

Az Építőmesterek kiküldöttei által készített beszámolót alaposan átvizsgálva, megállapítjuk, hogy eredeti elgondolásunkért és adatainkért a felelősséget minden tekintetben vállalni tudjuk. Ellenben a kiküldöttek jelentésében vannak olyan jelentős hibák, melyek csak a terv meg nem értéséből eredhetnek és annak a sajnálatos körülménynek tudhatók be, hogy az Építőmester-bizottság nem vette magának azt a fáradságot, hogy a kiírást a tervezőkkel előzetesen megbeszélte volna, ami pedig elejét vehette volna egy sereg sajnálatos félreértésnek, mely által a dolgok egészen ferde beállítást nyernek.

Nem akarunk e helyen a részletekbe túlságosan belemenni, csak megemlitjük, hogy az építőmester urak által készített költségvetésben, mely az Építőmesterek Egyesülete előtt részletezve nem lett, a lépcsőház ára tévedésből háromszor lett elszámolva, az alapbeton, melynek maximálisan 30 P lehetne az ára, 60 P-re van felvéve, a lakások száma tévesen, kisebbre van véve stb. Csak így jöhetett létre a vizsgálat 36 P-s m³ ára.

Kontrollunk azt mutatja, hogy a kiküldöttek árait elfogadva, illetőleg azokat csak ott revideálva, ahol az eredeti elgondolás meg nem értéséből szár-

Tér és Forma
1933. 4-5. sz.

Székely Kovács Ferenc

Székely-Kovács Ferenc építészmérnök, I. Orvos-u. 10.
153-886

Bptávb 1940 szept.

Székesfehérvár.

A középtért a bástyákkal
város foglalja el; a háttérbe
középütt Vaczon épületei váln

STVLWEISSENB

magyarázó szövegének kezdete:
Ofenerthor.

Rm., mér. a vk.

131-91-20

Székely-Kovács Olga

— **Székely-Kovács Olga párizsi sikere.** A párizsi Charpentier-galéria termeiben *Székely-Kovács Olga*, aki-nek az Ernst-muzeumban már többször szenzációs sikere volt, most Párizsban mutatkozott be. Párizs észrevette. Ugy arcképei, mint aktjai a művésznő nagy eredetiségét és hatalmas kolorizmusát revelálták. A francia kritika jelesei, mint a *Figaro*-ban Arsene Alexandra, kijelentet-ték, hogy bemutatkozásán „egy mestert ismertek meg". A *Matin* kritikusa hasonlóképen az elismerés legmaga-sabb hangján szólal meg. Merész, rövidülésü aktjainak ragyogó koloritja arcképeinek mesteri erejét igazolták. A *Newyork Herald*, a *Paris Soir*, a *Petit Parisien*, mind hasonló hangon irtak. Végre egy igazi művészi magyar siker, melyet nem lehet megvenni, csak kiérdemelni.

P.H. 1930. X. 30

P.H. 930. X. 30.

OLGA DORMANDI kiállitása Párisban a Galerie du Pont des Arts-ban, 1951.április 10-től 24-ig.

A kritika egy érzékeny,félénk,romantikus festőről ir,akiben meglátszik az érzelemtől tuláradó sziv.

A R T S . Paris. 1951.ápr.20.-i szám

Illusztrálva: Fiatal leány képe. (Önarcképe?) 5.old.

MAGYAR RÉGÉSZETI MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
ÉS ÉREMTANI TÁRSULAT.
Budapest, Üllői-ut 33-37.

M E G H I V Ó

1951 JUN. 2.

a Társulat 1951. május 26.-án, szombaton d.u. 6 órakor az Eötvös Lóránt Tudományegyetem muzeologus előadótermében (VIII., Puskin-u.3.I.em.) rendezendő

f e l o l v a s ó ü l é s é r e .

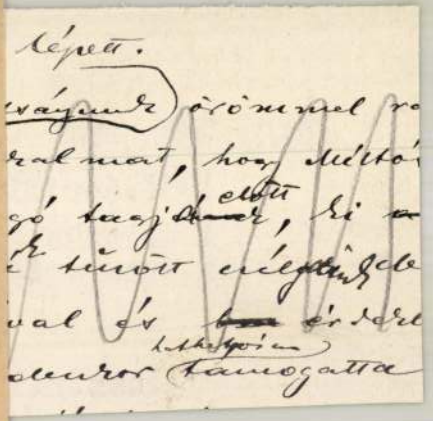

ÉR: Ttemplomból jövet

— viszont a merőben absztraháló és filozofikus piktúra is távol áll tőlem.

A festészetet önmagammal való örök küzdés közben a harmónia utáni folyton megújuló és változó vágyaimnak kifejezésének érzem.

Szeretném, ha munkám egységes, önnönmagával szerves egész volna, olyan harmonikus, mint maga a természet!"

SZÉKELY KOVÁCS OLGA

1922 december havában lépett k Székely Kovács Olga egy teremre való festménnyel s számos rajzzal az Ernst-múzeum egyik csoportkiállításán a közönség elé, nagy sikert aratván. Egy évvel előbb a Műcsarnok kiállításán egy életnagyságú *aktja*, első kiállított munkája, az Erzsébetvárosi Kaszinó díját nyerte el. Kollekciójának kiemelkedő tulajdonsága, hogy hatalmas, színes, életnagyságú aktok, virtuóz ecsetkezeléssel, jó formameglátással a nézők bámulatát kelti fel, ha különösen e műveket alkotójuk törékeny leányalakjával hasonlítja össze. A nagy energiakifejtés, melynek eredményéül e művek létrejöttek, így még csak szembeszökőbben tűnt fel. Az ezután eltelt esztendők alatt igen termékeny működést fejt ki, munkáit ismételt kiállításain: Budapesten, New-Yorkban és Párizsban mutatja be, mindenütt sikert és elismerést arat. Aktos kompoziciók, arcképek, kisgyer portrait-k, csendéletek, táj- és gen szerű képekből tevődik össze oeuvre-de szobrászattal is foglalkozik (Freu arcképe, gyermekének aktja) s a psz choanalitikusok egyik bécsi kongres szusán Berény Róbert társaságába kiadott karikatura-arcképgyüjtemény még külön említést érdemel.

Székely Kovács Olga műveiből ez al kalommal három portrait-tanulmányá mutatjuk be reprodukcióban. Gomba szögi Ella egyszerű, dekoratív arcképét, melyen meglepő tudással, világos karaktermeglátással, egyszerűen van visszaadva az ábrázolt lénye s ezért frappáns és meggyőző. Eltér a konvencionális portrait-któl, melyel hízelegni, kedveskedni akarnak, s a megrendelő kedvéért lemondanak a legnagyobb kvalitásról, a karakterről. A másik kép egy kislány arcképe, melyen érezhetők némi párizsi impressziók, nevezetesen Renoir-é. Nem rossz hatás. De látnivaló a legutóbbi festményein egy másik változás is, a könnyűség, világosság, színességre való törekvés. Sz. Kovács Olga egyik nagy kvalitása volt az összefoglaló, erőteljes — néhol szinte túlzó formalátás, formaábrázolás. Ebben élte ki azokat a tudatalatti művészi vágyakozásait is, mely minden festői alkotásnál általában oly nagy jelentőséggel bír. Hogy ez érzéseinek néha szinte korlátlanul engedett szabad folyást — sokszor már túlzásba — szinte némi manirizmusba esett. Ez utóbbi az ügyesség átka, — de úgy kell vennünk, mint a művészet egyik kísérő hangját —, mely ellen persze küzdeni illik. Az említett legutóbbi törekvés a világosság és színesség felé, úgy érezzük, tompítja ezt a kényelmetlen mellékzöngét.

Megkérdezvén a művésznőt művészi elvei felől, a válaszból idézzük a következőket:

„Teoriák, vélemények, irányok kaoszában egy biztos vezetőm van, az őszinteség. Minden egyéb, amit művészetről mondhatok: sejtés, találgatás, semmi bizonyosság... Lehet, hogy könnyebb úgy dolgozni, ha az ember tudja: merre, hova? De talán lehet úgy is, ha bátran valljuk, ami bennünk van, ábrázolni azt az egységet, amit érzünk, mely a világot összetartja s melybe beletartozunk..."

Magyarság, 30.XII.21.
KT jub. lidl — reliefkerü csoport

Hugyadi M. rejt.
= Új Magyarság Pünkösdje
35. jún. 9.

Luther: Lipsag 39.11.2
(polyánt eredmiytelen)

Munkás br. — Gföv. képtár és TM cyj. ver.
37/38
N Galon 39.

Torsklientnikbös. -br.
Vandordij, br.
= Múci 28. tavaszi

Nagy Béla bruvédsz. (rejt)
KT 18 tavaszi
32.

P Hirl. Tér. Szt. Mücs — [illegible]
35. XI. 16

N. U. 33. XII. 10
— Törökmenti-kiöbi. Lőtt [illegible]
a K-Ip. Vitézek kiáll.-n

N. U. 36. XII. 23
Reggel c. Lü
a Mücs. Lüttvégyszerbolatón

Magyarság, 38. II. 6 —
Mücs. tér. Szt. Kempel

Ujság, 35-V. 12.
Vitézi Rend kiáll. (Tech.)
HM [illegible]
[illegible] Kaszás

Ady — Sinaikérpány. Kempel
= A Reggel, 28. II. 13
Magyarság, 28. II. 9. 27. dec. 8.
— " — 11. 12
Nemz. U. 28. II. 9.

Kn. 3. 17. sz. 53. l.
/Hőtt Euléhét .../

MNG alkegj.

Kt öni 38. nov. 39. l.

Lovagi torna g. Mücs. 41. jul.
Gombos Gy. g.

Midhit — PH. 32. XII. 20.

Ht. Ilmre (rep.). — Mücs. 38. ht. tolmá

Magyarság, 33. III. 31.
Patrica kl. — Wor. a perről
szakont. — Wor. elvte

Barczy Gáti g. Mücs.
38. öni

26 tér. Veres Pál tr.
Pollak 1-né tr.

THM. — intuitető elistn.
KT Ésh. 29.18.l.

Jancsi – g. Műcs. 20/21 tér.
Kirchner Hernak g. Műcs. 17/18 tér.
Nőri torsó tr. Műcs. 17 tav.

Mátyás regr. Műcs. 36. jub.
Kut-urb g. Műcs. 36 Nő a ünv.
Reggel g.
Hit g.

Ombéj Műcs. 37-tér.
Pallavicini – g. Műcs. tér. 35
Ignardi (regr) és hekely D.

HM g. Műcs. 36 jub.
Lukács Pál m. Műcs. 36. jub
Felesegém m. –"–

Ferképzőn. főisk. ér. 137. l.
1908/9 — 10/11
5/6 — 8/9 Strobl isk.

Ért. m. isk. 4/5 19. l.
dimitő szóv. — gyles eredm.
végzett

Huszár — Pr. 393—5.

Ésteni isk. 5/6 sirenlér sz. 306. l.
(Ipm. isk. jub. kiáll. n. 1905) kutnotivum regk. regk. 307 l.

2/3; 54. l. isk. pály.
dicséret

Nemz. leg. 35. V. 12.
msz. — ok
Mátyás — a visúi rend kiáll. n

Est, 35. V. 12. Mátyás ed.
fázsuk kert. i technológiá
a kiáll.

KT 1940. a gyermek
Vadárfia -g.

Medvey 135. l.

Lepő v. 41. 109. l.

Karczag M. állam
892, -93
884. l. - arcképe
Törökmentmiklósi h. e. - rejt.

PTüz pál. 27. 1930
Jézus a gyermekekkel rejt.

Kozma Ferenc (Baid Miklós)
Szabó a nagykóssi. Gyorg - Lugetbe
= Függ. 38. rejt. - 25

Alcanor - képes PH.
37. aug. 17.

Székely Dániel

Grafikája.

Konvolt, 1973. nov. 32. erf. 11 sz. 1697 p.

Székely Dániel

Mezőség (grafika)

Konvok, 1972. dec. 31. elf. 12 sz. 1839 p.

Székely Dániel

Grafika.

Konunk, 1973. jan. 32. evf. 1sz. 99p.

Székely Dániel

Rajz

Konunk, 1973. okt. 32. ég. 10 s. 1617 p.

Székely Dániel

Linóleummetsete.

Konink, 1973. szept. 32. elf. 9 m. 1385 p

Székely Dániel

„Öreg paraszt"

– rajz, portré

Kommr. 1977/3

240 old

Szérely Dániel

Irajt

Konur 1978/9

7/7 old

Székely Dániel

- 2 drb rajz

Komur 1978/8

704. old
698 old

Szélely Dániel

1 grafika

Komm 1978/4

335 old

Rónay Márca

szíves Közlése

1957. febr. 12

dik a 9-emeletes első Madách-udvar és a Rima-múrányi Vasművek Kossuth Lajos-utcai palotája. Az Uj-lipótvárosban ő építette az első nagy háztömböket a Luczenbacher-telkeken, Budán pedig a Margit-körúton és a Rózsadombon épített nagy bérvillákat és sarok-bérházakat. 1928. megalapította a Zsidó Főiskolai Hallgatók Diákotthonát, amelynek elnöke volt. A felszabadulás után a Közmunkatanács tagja ~~[illegible]~~ és ~~[illegible]~~ a romház-bizottság elnöke volt. Miután önálló vállalatát államosították, ma a Bpesti Gyárépítési Vállalat N.V. Pest-déli kerületének csoportvezetője, s a Gyárépítő c. vállalati szaklap műszaki rovatvezetője.

330.
.....szám.

1

Műemlékek Ors

Tárgy:

Miniszter kin-
talja a MOB
május havi ja-
vadalmát.

A beadv

Melléklet

Egyúttal

Előirat s

Utóirat s

Másolta:

Összeolv

és Műszaki Közlöny" c. szaklapnak. Az első világháborúban frontszolgálatot teljesített. A háború után megalapította a Katona-Székely-Molnár-céget, amely évtizedeken át az ország egyik legnagyobb és legelismertebb építő-vállalata volt. 1940-ig további 60-70 nagyrabányi bérházat és villát épített a fővárosban, közben pedig - elnyert pályázatok alapján - számos középítkezését kivitelezett. Ezek közt a csepeli nagyvásártelepet, ahol Magyarország legnagyobb csarnoképítését (42 m. fesztáv) hajtotta végre. A Földmüv. min. részére a Vámmentes kikötőben (Csepel) hatalmas vasbeton-építményeket, szolnokon pedig gabonatárházakat épített. A Goldberger-féle Vespag-gyár épületeit részint tervezte, részben kivitelezte. Nagyszabású (bpi) bérház-építései közül kiemelke-

331. szám.

1

Műemlékek Orsz

Tárgy:

Min. 5.000 P.-t utal ki a munkálatok folytatására.

A beadv

Melléklet

Egyúttal

Előirat s

Utóirat s

Másolta:

Összeolv

Székely Dezső
építész

Szül. 1883 máj. 28. Kisvárdán (Szabolcs m.). 1904. szerezte meg építőmesteri oklevelét Bpesten. Eleinte Lechner Gdön, később Lajta Béla mellett dolgozott, 1907. önállósította magát. Az első világháború kitöréséig több mint 30 bérházat és villát épitett, jórészt saját tervei alapján. ~~Egitőben~~ Intézőbizottsági tagja volt a Mérnökök és Technikusok Szakszervezetének és tagja a M. Mérnök- és Epitész Egletnek, mindkét szervezet feloszlásáig. Elnöke volt az Épitési és Műszaki Rajzolók Orsz. Egesületének, ahol szíleskörű szociális munkát végzett. Málnai Bélával egütt alapitotta A Ház" c. művészeti folyóiratot, "amelynek 1907-11-ig felelős szerkesztője volt. Egidejűleg, főszerkesztője volt az Épitési

Szemere Gáspártól Tokaj

1952.			
hó	nap		
nov.	14.	Eladás hitelre Kovács Miklós-	20
		nak Győr	
nov.	25.	Eladás k.p. ért 3000.-	30
		3250	
		12 125	

Székely Dezső

Székely Dezső műépítész lakása.
II. Keleti Károly-u. 15/a. 152-980

Bptávb 1940 szept.

f	p	f	p
ÖSSZEG		ä	

MDK

Székely Dezső

Magyar Iparművészet 1908. évf. 136.1.

MDK

Székely Dezső

A Magy. Épitő és Ipmüv. Rajzolók Orsz. Egyesülete 1909 ápr. 3.-án tartott évi rendes közgyülésén alelnöknek választotta.

Vállalkozók Közlönye, 1909. ápr. 14. 6.l.

ister 1912. september 17-án 117260.
ármegye főispánjához intézette le-
adóhivatalhoz intézett rendeletének
ásolata:

I.

18-án 168. sz. a. kelt felterjesztésére
z intézett rendeletem másolatát
yzéssel küldöm meg, hogy megfelelő
pótállamsegélyt teljes összegében

odat: a 22640 K folyósitásáról az
elnökségét oly hozzáadással ér-
munkálatok költségeinek az össze-
-ban fedezetet kell találniok, mert
helyezhetek kilátásba. Ez okból a
tételei megfelelően leszállitandók
ő kiadások elhagyandók.

Székely Dezső

építész

meghalt 1953 nov. 2.

(életrajza az
Anyagban,
Rónay Mária I/c)

Székely Emília

A gyöni Petőfi Sándor Ifjúsági Házban tegnap nyílt meg a „Petőfi képzőművészeti kiállítás", melynek pályázatára harmadik helyezést kapott.

Kisalföld, 1973. márc. 16.

Székely Edith

Székely Edith

Készítette Sz. A. Szarkiszov: Agystruktúra és agytunkció c. műve borkoló és kötéstervét.

Díjazott /„Kép magyar könyv 68"/

Magyar Grafika 1968 mell.

Székely Edith

Lemítette M. Haydn: Sinfonia in B (A 66) – ... c. kottája kötéstervét.

Díjazott (Inkép magyar könyv 69"/

Magyar Grafika 1969 mell.

Székely É.
fotós

Székely É. fotós készítette a fotókat Jórsa Bálint műveiről.

Horváth Béla: Ahe tanítva tanult
Műviszet, 1975. május - 36 oldal.

Székely Ernö, szobrászm.

báró Perényi Zsigmond szobra Nagyszöllösön.
/a felsöház elnöke volt 1848-1849. Vértanuhalált szenvedett 1849 okt.24.-én a budapesti Ujépületben/
Uz .E. elismerést szerzett az érsekujvári Kossuth- és Czuczor szobrokkal is.
A Perényi-szobrot a Perényiek ösi fegyéje, Ugocsa vármegye állitatta.

BáróPerényi Zsigmond szobra.

Vasárnapi Ujság. 1906. 47.sz. 53.évf. 760.l.

Székely Ernő

Nobrass

Készítette az alabbi nobrot. Bronz vell. nobor. Nagyszőtős egyik fotoran all. leleplezter 1906. bin

---

Báró Pereji Zsigmond nobra Vas Ujs

1906. 759. l.

Eppel.

Székely Ernő

Hobrász

Eszitette az érsekujvári

Kossuth és Cruzor Gergely

Hobrot. Lebeplertér

und a Ettiót 1906, jun. 17.

ired

Nemzeti ünnep. Ersek

ujvár ott. Vas. Ujs

1906, 25 sz. Lepékkel

Székely Ernő

vobiu

U. 1667

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁTÓL

BUDAPEST, VI., ARÉNA ÚT 41. SZÁM.

..... szám.

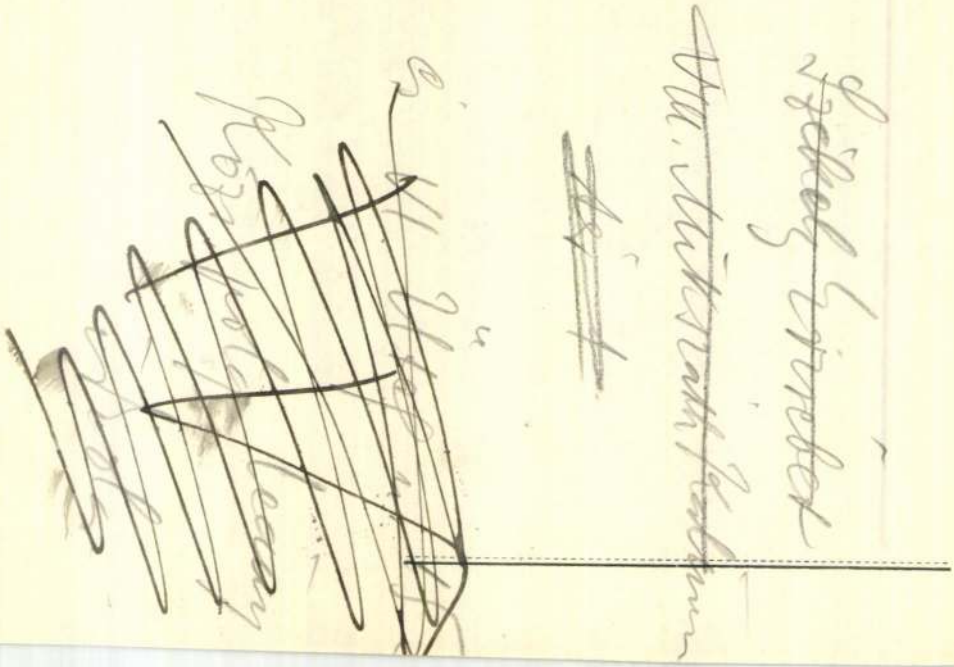

Székely Erzsébet

rajztanár

Székely Bertalan
leszármazottja.

lakik VIII Mikszáth
Kálmán-tér 1.

Tanít a VI-Üteg
utcai polg. leány-
iskolában.

Saját közlése

Székely Erzsébet

MDK

1921-ben Ösztöndíjat kapott

Képzőm.Főisk.Évk.1921-22, 22-23, 23-24. 24-25.
Bp. 1926.

MDK

Székely Erzsébet,

Réti István tanár növendéke

Akttanulmányok. /3 db/

Az Ernst Muz. OMKK Föisk.Helikon kiállításai.
Az OMKK Föisk.Növ.Munk.kiáll. Bp.1923 márc.18-25. Kat. 10.1.

MDK

Székely Erzsébet,

Réti István tanár növendéke

Krétarajzok.
Akttanulmányok.
Akt.

Szénrajz.

Az OMKK Föisk.Növ.Munk.kiáll. 1923 márc.18- 25
Ernst Múz. Kat. 17.1.

MDK

Székely Erzsi,

Réti István tanár növendéke.

Szénrajz.

Az OMIK Főisk. NÖv.Munk.kiáll. 1923 márc. 18-25.
Ernst Ilus.
Kat. 18.1.

Székely Erzsébet.

Az O.N.M. volt iskolatársak szövetségének művésztagjai műteremkiállításán műveivel szerepelt.

Pesti Hirlap. 1928. dec. 16.

Székely Erzsébet.

Művei szerepelni fognak az Orsz. Nőképző Egyesület leánygimnázium volt iskolatársai~~nak~~ művéztagjainak Szövetségének műteremkiállításán, melyet az őstöndéjalap javára rendeznek.

Pesti Hirlap, 1928. dec. 15.

B. Székely Erzsébet NDK

Kalotaszegi menyecske

Miccarnok 1938 Téli tárlat

B. Székely Erzsébet

MDK

Szegfücsokor

Műcsarnok 1941-42 téli kiállitás

Székely Erzsébet

Szerepel az O. V. E. volt
iskolatársak Szövetsége
művéntagjainak jelmé-
nyeiből és iparm. tárpat-
ból rendszett kiállításán.

m. 929. XII. 10.

B. Székely Erzsébet

MDK

Román leány

Miesarnok 1939 Téli tárlat

Székely Erzsébet.

A Volt Iskolatársak Szövetségének művésztagjai által rendezett kiállításon művei szerepeltek.

Magyarság, 1928. dec. 14.

Székely Erzsi.

Az O. N. E. Lg. volt Iskolatársak Szövetsége művésztagjai tanulmányi ösztöndíjalapja javára műteremkiállítást rendez, melyen művei szerepelni fognak.

Vénizeti Ujság, 1928. dec. 14.

Székely Erzsébet MDK

1923-ban ösztöndíjat kapott

Képzőm.Főisk.Évk. 1921-22, 22-23, 23-24, 24-25.
Bp. 1926.

Zölden fagyott baracklor
Zuhogó hó kiért surrog,
Ha tűzfalak közt kavarog
Könny ömlik az ablakom
Ne kötekezz panaszokra.
Látunk-e még jobb napok
Láttunk-e még jobb napo
Vélt vénáján vak napokr
Kételyrögök felízzanak.
Ha csak ennyi, nem
Ráadás voltál korodh

Székely Emília festő

lab. még Závory Zoltán

BUDAPEST
12 V 11 11
82 f

Székely Ernő

Szobrai

Czuczor Gergely

mellszobra a róla

nevezett tér partjában

Ersekujváron.

Tain Ersekujv

35. l.

MDK

Székely Ernő

Báró Perényi Zsigmond szobra Nagyszöllősön, repr.

Vasárnapi Ujság 1906. 47. sz. 759.l.

kékely (Weichse) Ernő nobrány M.D.U.

reútvett a sümegi Ramasatter nobor pályázaton. (1905)

Éles Kárely: Ramasatter Vince emlékezet
Sümeg 1908, 24

M.D.K.

Székely /Weisse/ Ernő

„Kossuth Lajos szobra Érsekujváron" cimmel a lap bemutatja a müvész alkotását. Repr.

Magyar Salon, Bp. 1905. szept. hó. 42. kötet 1115. lap

MDK

Székely Ernö, szobrászm.

alkotása a két szobor:
Kossuth Lajos szobra és

Czuczor Gergely szobra.
Nagy nemzetiünpepe volt e két szobor s 3 emléktábla leleplezése egy napon. Képek 401.l.
/Az emléktáblák: Tóth András müvei/.

Nemzeti ünnep Érsekujvárott.
Vas. Ujs. 1906. 53.évf. 25.sz. jun.24.
401-402.l.

Székely Ernő szobrán

D. Gy.: Előkerült a sztalinistál által ledöntött Perényi-emlékmű. = Kárpatalja, 2, 1991, 1. 12. ill

1906

Nagyszőlős, Perényi szobor

MDK

B.Székely Erzsébet, festö
/Targu Mures.

Kalotaszegi menyecske.

KiTárs. Téli tárl. 1938.febr.-márc.Gyüjt.kiáll.
Bp.Mücsarnok. Kat. 23.l.

MDK

B. Székely Erzsébet, festö

Napsütésben. Of.

Nemz. Szalon. Repr. Kiáll. - Dalló Ede emlékezetére.
Magy. Arcképfestök Társ. 1937.okt.9-24. Kat.

M.D.K.

SZEKELY Erzsébet

1920-ban Nagybányán a Szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya.... Bp. 1954. 334.l.

M.D.K.

SZÉKELY Erzsébet

1918-ban Nagybányán a Szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya ... Bp. 195[illegible]. 333l.

Székely Géza MDK

Tabán, vízf.

Mücsarnok 1931 tavaszi kiállitás

Székely Ferenc

Székely György

Szell László

Szerenchy Géza

építészek

tovább

Borb-Fabr. 56.l.

Ujjáépítés tervezői

MDK

B.Székely Erzsébet

Szegfücsokor.

KMTárs kiáll. 1941. dec. Mücs. 2o. 1.

B. Székely Erzsébet MDK

Román leány

Műcsarnok 1939. téli tárlat

MDK

Székely Erzsébet

Profil, olajfestmény

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiall.Kat.
Műcsarnok, 1940 Dec.15- 1941 Jan.12. 22.1.

Szécsy Erzsébet

Kiállít a Veres Pálné utcai Leánygimnáziumban, tanulmányi ösztöndíj alapjára rendezett képző- és iparművészeti kiállításon.

Magyarság
M. 1926. V. 23.

Székely Erzsébet MDK

Profil, olf.

Mücsarnok 194o A magyar mivészetért c.kiáll.

MDK

Székely Géza

Tabán, olaj

N.Szal. és Bicskei Műv.telep kiáll. N.Szal.
1922. jan. 1o 1.

MDK

Székely Géza

Kirándulók, vf.

Gellérthegy, "

Akv. és paszt. kiáll. N.Szal. 1932. máj. 13 l.

MDK

Ujabb Római Magy. Művészek kiáll. Kéx N. Szol.
1936. ápr.

[illegible]K

B.Székely Erzsébet
Kalotaszegi menyecske

KNTárs. Téli tárl. 1938.

MDK

Székely Géza,

Budai házudvar.

Nemzeti Szalon.-Őszi Tárlat. 1931. szept. Kat.

MDK

Székely Géza, festö

Csendélet. Olf.

Nemzeti Szalon. -Téli tárlat. 1932.dec. Kat.

Székely Géza MDK

Ingyen strand Keszthelyen, olf.

Balatoni Társaság V. kiáll.
Nemzeti Szalon 1933. május

Székely Géza, festö MDK

Városligeti játszótér.	Olf.
Városliget.	Vizf.
Zsák uccа.	"

Nemzeti Szalon.-Tavaszi tárlat. 1931.junius. Kat.

MDK

Székely Géza, festö

Keresztut.

Az Ernst-Muz.kiállitásai.CXLVII. -Munkácsy-Céh.VI. sors.egybekötött repr. kiáll. Bp.1934.május. Kat. 1o.l.

MDK

Székely Géza, festö

216. Balatoni táj.

Nemzeti Szalon. - A Balatoni Társ. IV.Kiáll.
Lp.1930 szept. Kat.

MDK

Székely Géza, festö

208. Nagybányai Kereszthegy.

Uj Szalon. Megnyitó Kiállitás. Bp.1934. ápr. Kat.

MDK

Székely Géza

Szénakazlak, paszt.

Müterem 18.csop.kiáll. 1938.jul.

MDK

Székely Géza

Akvinkumi jegenyék, paszt.

Müterem 18.csop.kiáll. 1938.jul.

Székely Géza

Szerepel a „Műterem"
csoportkiállításón

Nemzeti Újság 1938 VII. 30

SZÉKELY Géza *141*
Alsócsernáton, 1958. február 3.
IA Képz. Főisk. Kvár, grafikus

Banner Erdély

Székely Géza

neve emlitésre méltó a kiállitóké közül.

– io.: Nemzeti Szalon. – Függetl. Müv. Társ.

P. N. 931. XI. 15.

Székely Géza

kettős akt esoportja erősen hangsúlyozott konturokkal és formákkal (képen megrajzolt skurzzal) fejezi ki művészi mondanivalóját.

(Kiall. Nemz. B.)

(– –ó): Független Művészek Társasága

P.H. 931. XI. 15.

Tek
Török Krályno

MDK

Székely Géza festő

Csoportkiáll. a müteremben. Magyarság, 1938. jul.31. 2o l.

EA ..... ltsz.

MOK

Székely Góza, festő.

Csendélet,

Kompositió.

Nemz. Szalon. - A Független Művész Társ. - V. kiáll.

1931 XI. - Kat.

Székely Gabriella

A balatonfüredi képrőmv. szakkör tárlatai résztvesz.

Balogh Elemér: A művészet „elősszobájában"
Napló, Veszprém 1969. aug. 23.

Székely Gábor, Kerámikus művész
Wehner Tibor: „... a jelen valódi értékeit is". Esztergomi Tükör - 1989.

„Kerámiaplasztika", művész kerámia, 85 cm, 1988.
/rep./

„Művészet, 1989., 9., 2-old.

Székely Gábor

„Esztergomi tárlat – 1972" c. kiállítás ápr. 29.-én nyílt meg, melyen kerámiái szerepelnek.

-gög-: Esztergomi tárlat – 1972.

Dolgozók Lapja, Tatabánya, 1972. máj. 3

Székely Gábor keramikusművész kratergomban, a műv. Központban állítják ki műveiket hárman: Székely Sándor, Székely Gábor és Sütő Ferenc keramikusok.

Reggeli krónika, III.
1976. VIII. 13. Kossuth

T. 4942.

vértest teljes felszerelésben látjuk
ardot tart. Felirata:

bkürassier Regiment
.

l. 26.5: 19.1 cm.

Székely Frigyes

festő, építész

Életr.

Szepeltlex 1031. l.

SZÉKELY FERENC és RAINER ZSIGMOND, mérnökök

1887-es határtérképükön csak a nagyobb tanyák vannak feltüntetve. Átokházán eszerint is több a rét, mint a szá tó, ug anakkor az új osztású Gátsor-on az arány fordito a haszonbérlők a föld nagyobb részét rögtön feltörik, és müvelni kezdik, mivel kevesebb jószáguk volt, mint a tör zsökös gazdáknak. 87.old

JUHÁSZ ANTAL: Átokháza egy tanyasor települése és közösségi élete 83.old

A Móra Ferenc Múzeum Évkönyve, 1972/73, I.
Szeged, 1974

M.D.K.

SZÉKELY Szerenc

1919-ben Nagybányán a Szab adiskola tagja

Réti: Nagybánya.... Bp. 1954. 333.l.

P. Székely Éva, [ ]

L: B. Boros Ilona

B. Boros Ilona – P. Székely Éva
Bakkolás, tojásírás

8

–: Most jelent meg

Bp. 1981 szept. 11

Népszabadság.

Székely Éva, textiltervező

Si - Séd Teréz

Falus Gábor: Játszóház a MOM-ban 8

Népszabadság, Bp. 1981. máj. 9.

Székely Éva, népi vjasnůvesť

L: Monori Ishámé

Fejér Gyula: Hajki, Kiszi, kiszőcske 8.

Népszabadság, Bp. 1979. ápr. 14.

Székely Éva, gyékényes

L.: Kun Éva

—: Meghezdődtek . . . . 4.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. aug. 19.

SZÉKELY Erzsébet
? festő

Banner Erdély

SZÉKELY ERZSÉBET

grafikusmüvész

A Nagyváradi Uj Galériában Székely Erzsében grafikáinak kiállitása látható május-juniusban. /rövid hir/

Utunk, XXXVIII.évf.22.sz. 1983 junius 3. 8.old.

Székely Erzsébet grafikái

Napraforgó

Igen szép 69/1 128.-

Székely Erzsébet

Részt vett a marosvásárhelyi
téli tárlatom.

Kovács Iván kritikája
1902 Stó 65/3 432.o.

Székely Erzsébet

Részt vett a manoszásár-
helyi tárlaton.

Kovács Iván kritikája.

1902 Stó 66/2 291.o.

Szolnok.

A bástyákkal és köröndökke
Zagyva fl-tól balra az elesette
vasok küzdenek, mig a Teysa fl-
irata:

ZOLNOK
Exp. Ao

alól jobbra, de oldalt: 31.

Rm., mér. a rl.

Székely Erzsébet

1918/19 – 1923/24

Ferképzomfoiskavk

137. l.

B. Székely Erzsébet

festő

Műcs. kiáll. 1938 tól

Pipics 120. l.

191. kép. *Ékszertálka. Besztercebánya, 1632.*

Ipolyi Biharvármegye, 329. szám. — Radisics Ipolyi 85. szám. — Gerevich PA, 260. l. — Kőszeghy, 101b. szám.

OHÁR,

ipás dísszel, kívül PATAI KATAE, belül a nekén PATAI JÁNOS ANNO 1668 felirattal. lagyar munka, 1668-ból.
züst, mag. 10·3 cm.

ELLBOGLÁR,

zettás sodronyzománcos, áttört bogláros és ékves dísszel. Kiemelhető középrésszel. Michael ustädter brassói ötvös műve, 1680 körülről. Erdélyi kiállítás, 1931., 342. szám. — Kőszeghy, 233. szám.

NZES POHÁR,

ékén I. Frigyes József porosz király emlékérme 5-ból, oldalán 21 lengyel garas.
lin, XVIII. század. Aranyozott ezüst,
. 12 cm.

B. Székely Erzsébet

Napsütésben c. képe
(Arcképpastők kiáll.
Nemzeti Szalon)

Repr.
Művészet
1937. 158. l.

Székely Imre

Hobrány

Gyermek arcmás

Repr.

Művészet

1942. 43. 8. l.

építészeti kiállítást rendezni nem lehet, mert a képek és az építészeti rajzok belső értéke más, az utóbbiak nem állhatnak helyt magukért, ha az éltető levegőtől fosztják meg, nem helyezik abba a miliőbe, amelyből kikerültek; a ház, a szoba, a részletek, szóval az iparművészet meleg környezetébe. Dec. 31

A rajzok is, miket itt a tervezők elénk tárnak, érzik ennek hiányát, csak szemelvények javarészt, kinek is volna kedve képraktárakba állítani, hol hatása nem lehet, legintimebb szellemi termékeit. A legszebbeket produkálták a Vágó testvérek. Kiállított műveik javarészt e lapokban megjelent rajzokból kerültek ki. Tátray Lajos egy valóban hatásos és kiállítási hangulatra szánt terve, Wälder Gyula gyógyszertára és Kiss Géza rajzai gyakorolnak őszinte és komoly hatást. B. Dec. 31 Jan. Jan.

ILLUSZTRÁCIÓK

Jelen számunkban folytatólagosan közöljük Vágó László és József terveit. A rajzok Vágó József munkái. Jan. 31

Székely Imre

festő

lásd

Pálinkás

240

XVIII.

Esztergom

városi levéltár

16/1

MDK

Székely Imre, szobrász.

Gyermekfej. Szobor.

Férfifej. "

Föv.Kpt.-MKSzSz.-II.Szabad Nemz.Kiáll. 1947.márc.16.-
ápr. 6. Kat.18.1.

A.

3.6

Tartozik

KELET		Hivatkozás	TÉTEL
év, hó	nap		
1927. máj.	1.	1	Egyenlegért
– u.	3.	P/1	Befizetésemért

1.

% kamat

Követel

LEJÁRAT év, hó nap	Kamat nap	Kamatszám	ÖSSZEG Pengő f

14/a sz. Folyószámla 17463 DEB

Székely István

Hürszabó Debrecen

1808.–

Görffyszür

136.C.

MDK

Székely István

Békét, plakát

Békeplakát és 5 éves terv graf. kiáll.
Ernst Mus. 1953. szept. 3 l.

MDK

Székely István

Fiatalok, jöjjetek vasipari tanulónak, plakát

Békeplakát és 5 éves terv.kiáll. Ernst Muz. 1953.
grafszept. 5 l.

MDK

Székely István

Résztvett az Ernst Múzeumban rend.Plakátművészeti Kiállitáson 1953-ban.

Plakátművészeti kiáll.1953.Kat.

MDK

Székely István

Köszöntjük felszaba-
dulásunk ünnepét /terv/ 1955 plakát Műv.t.

Képzőművészetünk tíz éve. Műcsarnok.
Kiállított művek jegyzéke. 22.1.

MDK

Székely István /1926-/

Tűzveszély ellen védekezz. 1955., 70x50 MH

Szenet! /eredeti terv/ 1956., 100x70 mgt.

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás.1960.
Műcsarnok. Kat. 38.1.

Székely István, grafikus MDk

Kartörése ellenére sikerült befejeznie egy több négyzetméteres grafikai tablót a Belügyminisztérium városligeti kiállítása részére. A háború s' béke ellentétének művészi megfogalmazása volt célja. A megformálásnál sajátos monotípia-technikát alkalmazott.

-: Ma hallottuk 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1961. aug. 27.

MDK

Székely István, 1926--

Tüzveszély ellen védekezz

Szenet!

1885-1960. M. plakáttört. kiáll. Mücs. 1960.

MDK

Székely /István ?/
és Harsányi / ? /:

"Vár a Szabad Szakszervezet" 1945

"Épits, dolgozz, termelj!" 1946 ?

MAGYAR PLAKÁT-TÖRTÉNETI KIÁLLITÁS. Bp. 1960.

38.1.

MDK

Székely István /1926- /

"Tüzveszély ellen védekezz" 1955.

"Szenet!" eredeti terv. 1956.

MAGYAR PLAKÁT-TÖRTÉNETI KIÁLLITÁS. Bp. 1960.

38.1.

Szélely István
Grafikus

M.D.K.

"Szeret" c. plakátja az
"50 éves elyéről való.

Gerelyes Ede: Politikai plakát kiállítási
Művészet, 1965. November - 22 lap.

Székely István

MDK

Köszöntjük felszabadulásunk ünnepét /terv/ 1955, plakát

Mucsarnok 1955 Képzőművészetünk tíz éve

Székely István

Szenet (1957)

c. plakátja szerepel a
politikai plakát kiállítás
a Nemzeti galériában /szerző/

Négyművelés 1965 X.n. 35 old.

Székely István MDK

Tüzveszély ellen védekezz, 1955

Szenet! /eredeti terv/ 1956

Mücsarnok 196o.Magyar plakát-történeti kiáll.

Székely István

Csoportos kiállítás – Eötvös József réalgimnáriumban – az ötödikes tanuló uchány rajza nagyon értékesnek mutatkozik

Ujság
1935 II 15

MDK.

Székely István

Kiállitási kritika

Müvészet 1965 nov. lap 22.

MDK

Székely István

Plakátművészeti Kiállitás Ernst Muzeum 1953.
Kat.

MDk

Székely István, grafikus

Szép Chopin-plakáttal szerepel a IV. Magy. Plakátkiállításon a Műcsarnokban.

Péter Imre: Mai plakátművészetünk a mérlegen
7. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. jan. 7.

Székely István
grafikusművész készítette a Mányoki
emlékünnepség meghívóterét.

Mike Károly: Mányoki-emlékünnepség
Szokolyán

Raptanitás 1974/1 33 old.

Székely Imre

Az érem- és plakettgyűjtők is szakosodnak. dr. Varannai Gyula lyperti orvos az orvosérmék gyűjtője. Kollekciójában látható a művész gímyérme: egy trépás fogbúzási jelenetet ábrázol. (említve)

Berkó Pál-Fehér Béla: Szobrak kicsiben.

Magyarország, 1975, jún. 22.

DR SZÉKELY IMRE, ötvös

Magyarországi kórházak numizmatikai emlékei.-Budapest, 41.-EGYETEMI STOMATOLOGIAI KLINIKA BUDAPEST/DR.SZÉKELY IMRE/ 24+38 mm.AE. 16./376/.old.

DR. VARANNAI GYULA: Magyarországi kórházak numizmatikai emlékei 16/376/.old

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
--------XVIII. 1962. 20.sz. Bp.

Székely Imre MDK

Tanulmányfej, gipsz

Műcsarnok 1941 Arcképkiállítás

Szekely Imre

III. díjat kapott az IKER-KI

Szálításon a masonszentmikl

si klubban

q.b.: IKER-KI díjátadás

Kisalföld 1970 XII.10

Székely Imre

1927. Németh Gábor festőm. tervei szerint a tpl. diszitették.

A Szt. Keresztről nevezett ferences templom./ Esztergom/ Polinszky László: Esztergom XVIII. sz.i műv.emlékei. Bp. 1937. 14-16 l.

i mellékleb.

Székely Ilona

Sexsil

1917 - 1922

Éimisk 1930

89. l.

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS FIZOTSÁGA
211 1931
1931 jún. 15. 11. n.

Székely Ilona építész

Résztvett az alábbi pályázaton
(szajz. szerkő)

L.A–R.P.: A budapesti Állatkert
új akvásiumának ötletpályázata
1969

Magyar Építőművészet 1970/3 2 old.

B. Székely Ilona

1 dzb kerámia

Komunk 1977/9

855.rld

B. Székely Ilona

-aug. 6-án kerámiáiból és Balázs János faszobraiból nyílt kiállítás a Komur Galériában

(Komur hírei)

Komur 1977/8

Székely Hideko

On esztergomi „Sigillum" csoport tagja a művész.

Wehner Tibor: Visszhangtalanul.
Művészet, 1979. május – 36. lap.

Székely Ildikó

Székely Ildikó ötvösművész, la
közelmultban rendezte első
önálló kiállítását sikerrel.

Wehner Tibor: Visszhangtalanul.
Művészet, 1979. május – 36. lap.

Székely Ildikó

A művésznő Esztergoszban
él. A Magyar Képző és Iparmű-
vészek Szövetségének tagja.

– : Komárom megye képzőművészei.
Művészet, 1979. május – 40. lap.

Szihely Ildikó

1969 óta résztvevője a képzőmű-
vészeti és iparművészeti kiálli-
tásoknak. Díszt tárgyakat, ékszere-
het, használati tárgyakat készít.

—: Komárom megye képzőművészei.
Művészet, 1979. május – 40. lap.

Székely Hedvig

1975-ben az Iparmű vészeti Vállalat Jubileumi Pályázatának I. díját nyerte. 1976-ban az Ezüst Gerely-pályázatom II. díjat kapott.

—: Komárom megye képző mű vészei. Mű vészet, 1979. május - 40. lap.

Iparművészeti Szakközépiskola művésztanára volt. Kisplasztikáka
térhez kapcsolódó feladatokkal foglalkozik.
1983-ban és 1990-ben ösztöndíjasként a kecskeméti NKS-ban dol
A MKISZ-MKT (1994), a Művészeti Alap, majd MAOE (1973),
Művésztelep (1968) tagja.

Díjak:
1990 Kecskemét, SOS Gyermekfalu, pályázati különdíj

Művek közgyűjteményben:
Budapest, Iparművészeti Múzeum
Budapest, XVII. Kerületi Önkormányzat Gyűjteménye
Gyula, Városi Gyűjtemény
Kecskemét, Nemzetközi Kerámia Stúdió Gyűjteménye

Művek köztéren és középületben
1977 Hévíz, Hotel Thermál Étterem: Különböző méretű virágtartó
1980 Budapest, XXI. ker. Orion Gombavizsgáló: Gomba, plasztik
1985 Kunhegyes, Házasságkötő Terem: Esküvő és Madonna, ton
1990 Kecskemét, SOS Gyermekfalu, Igazgatósági épület: Mázas
cm
1995 Diósd, Rádió és Televízió Múzeum: Homlokzati relief, máz

Publikációk:
A kerámia művesség története. [Tankönyv] Bp., 1994
A kerámiakészítás technológiája és elmélete. [Tankönyv] Bp.,
Képek és kerámiák. Csekovszky Árpád gyűjteményes emlékkiáll
M.G. keramikus kiállítása, Rákosvidék 1997(8)

SZÉKELY Hedilő ottvár

Ferenczy Noémi - díj 1999

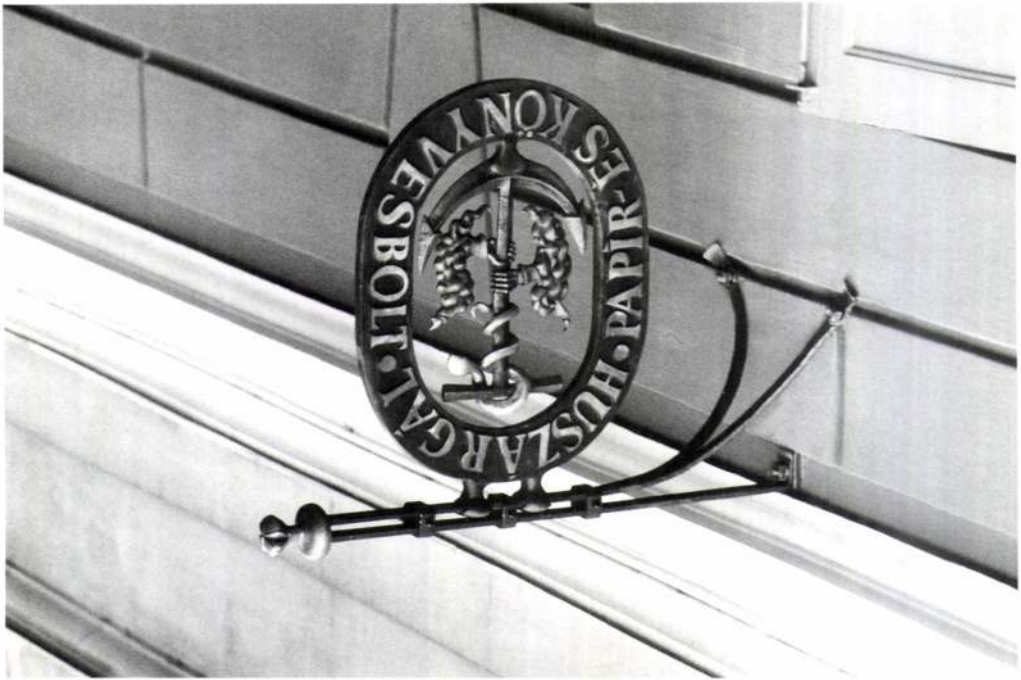
HUSZÁR GÁL • PAPÍR-ES KÖNYVESBOLT

Esztergomi Művészek Céhe

SZÉKELY ILDIKÓ

SZÉKELY ILDIKÓ (1944 –)

CÉGÉR (BRONZ, KOVÁCSOLT VAS)

1969 ÓTA KIÁLLÍTÓ MŰVÉSZ. AZ ÉKSZEREKTŐL AZ EVŐESZKÖZÖKÖN ÉS EDÉNYEKEN ÁT A DÍSZKÚTIG ÉS MURÁLIS DOMORMŰVEKIG TERJED MUNKÁSSÁGA

Székely Ildikó

Önálló-kiállításai: Komárom, Kisgaléria, 1977; Jablonec, 1977; Visegrád, Mátyás Király Múzeum, 1977; Esztergom, Balassa Bálint Múzeum, 1977.

—: Komárom megye képző művészei. Művészet, 1979. május – 40. lap.

Székely Ildikó

1964 tól 1968 ig az Sparmüvészeti Főiskolán végezte tanulmányait. Mesterei Tar ~~[illegible]~~ és Wagy József voltak.

–: Komárom megye képzőművészei, Művészet, 1979. május – 40. lap.

Székely Ildikó

Székely Ildikó ötvösművész 1944-ben szülelett Esztergomban. 1953 és 1962 között a Képző és Iparművészeti Gimnáziumban végezte tanulmányait.

—: Komárom megye képzőművészei. Művészet, 1979. május – 40. lap.

Székely Ildikó ötvös-iparművész

Esztergomban, az esztergomi képzőművészek új tárlatán szerepel munkája.

Welmer Tibor: Esztergom, képzőművészet. Dalgozók Lapja /Komárom/, 1975. máj. 21.

Szekely Istvánó

Tű (3 db.), aranyozott rész, 1971., átm. 5 cm, repr.

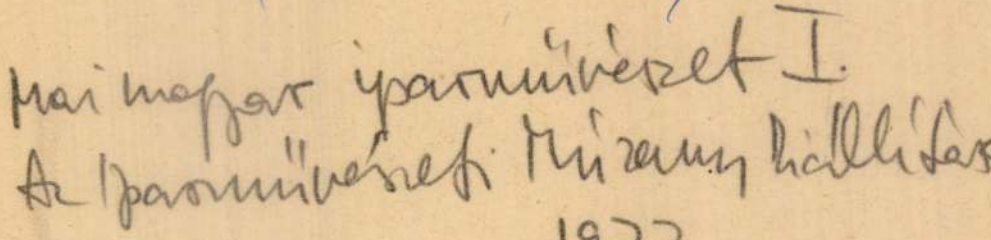

Mai magyar iparművészet I.
Az Iparművészeti Múzeum kiállítása
1977.

Székely Ildikó

„Esztergami tájlat – 1942" c. kiállítása ápr. 29.-én nyílt meg, melyen alkotásai szerepelnek.

-gog-: Esztergami tájlat – 1942
Dalszínek Lapja, Tatabánya, 1942. május.

Székely Ilsikó

Tű (3 db) aranyozott réz, 1971.
átm. 5 cm.

Mai magyar iparművészet I.
Az Iparművészeti Múzeum Diallítása
1972.

Székely Ildikó

készítette a nógrádsápi helyreállított rk. templom keresztelőmedenséjét és gyertyatartóit.

Műemlékvédelem, 1969. 4. sz., p. 225.

Székely Ildikó

Leverle a nógrádsápi rk. templom helyreállított belsejének ötvösmunkáit

Műemlékvédelem, 1969. 4. sz. p. 200. (jegyzetben)

SZÉKELY ILDIKÓ

IPARMŰVÉSZ. GYERTYATARTÓKAT ÉS A KERESZTELŐ MEDENCE TETEJÉT KÉSZÍTI EL A NÓGRÁDSÁPI GÓTIKUS TEMPLOM HELYREÁLLÍTÁSA SORÁN.

REPR: 2 DB FOTO. (44 LAP).

MAGYAR ÉPÍTŐMŰVÉSZET, 1969/4. 42. LAP

Székely Gyldelő
Ötvös

„Pávás kút"
(vegyes)

Mucsi András: Fiatal müvészek kiállitása Esztergomban.
MÜVÉSZET, 1970.szeptember - ~~27~~ 28.lap.

Székely Ildikó
ötvös

1968-ban az Esztergomban
megalakult Sigillum Croport-
hoz tartozott.

Mucsi András: Fiatal müvészek kiállitása Esztergomban.
MÜVÉSZET, 1970.szeptember - 28.lap

Székely Ildikó
Ottivs

Az Országos Műemlékfelügyelőség
tej sikkárába beszél zonnánc díszítés-
sel, szinces üvegbevakással ékesített szorós
vérdombositású Pávás diszkútja.

Mucsi András: Fiatal művészek kiállitása Esztergomban.
Művészet, 1970.szeptember - 23.lap

Szikely Ildikó
Ötvös

1968-ban az Iparmüvészeti Főiskola
Ötvös szakán fejezte be tanulmányait.

Mucsi András: Fiatal müvészek kiállitása Esztergomban.
MÜVÉSZET, 1970.szeptember - 28.lap.

Szekely Gedikó
ötvös

A kiállításon bemutatott aranyozott ékszerei az ősi Mezopotámiai és egyiptomi korszakokat idézi. Ötvösmunkáit dekorativitással párosult praktikum jellemzi.

Mucsi András: Fiatal művészek kiállitása Esztergomban.
MŰVÉSZET, 1970.szeptember - 28.lap.

Szekely Ildikó
Ötvös

Vörösrézből halapált dísztalán
madárdíszes nyeles bronzstukáron
a zománctechnikát alkalmazza.

Mucsi András: Fiatal művészek kiállitása Esztergomban.
Művészet, 1970.szeptember - 28.lap

Szekely Ildikó
ötvös

Figuralis zománcmunkája az Ádám – Éva motivumot szellemesen variáló plakettje kiváló munka.

Mucsi András: Fiatal művészek kiállitása Esztergomban.
Művészet, 1970.szeptember - 28.lap

Székely Ildikó
Csíros

„Ádámka és Évike"
(repro)

Mucsi András: Fiatal művészek kiállítása Esztergomban.
MŰVÉSZET, 1970.szeptember - XX 28.lap.

Székely Ildikó

Dohányos készlettel, tükrökkel szerepel a szolnoki Aba-Novák teremben

– egyi –: Ipolyművészet-lakáskultúra

Szolnok megyei Hétfő 1970 XI. 20.

Székely Ildikó

Szerepel az Élszer 70 c. tárlaton

Vadas József: Élszer '70

Élet és Irodalom 1970 XII. 12

SZÉKELY ILDIKÓ

ötvösművész. 1968-ban végzett a főiskolán.
A kiállításon bemutatott vörösréz tálakat,
nyeles bronztükröt, ezeken zománc díszítés.
Repr.: „Áldáska és Évike", plakett.

Mucsi András: Fiatal művészek kiállítása
Esztergomban.

MŰVÉSZET, 1970. SZEPT.

Székely Ildikó ötvös

A szolnoki Aba Novák tekem

Liáhitásán szerepel

Szocialista hűvészetért 1971 I.

Székely Ildikó

"Uj müfajhatárok" cimmel Vadas József ir a Csók István Galériában rendezett, ötvösmüvészek kiállitásáról. A müvész alkotásaival kapcsolatban ir a müvek cizellált szépségéről, az anyagkezelés ritmusáról, a különböző formák szellemes ellenpontozásáról. A kritika által kiemelt müvészek alkotásairól egyöntetüen dicsérettel emlékezik meg.

Élet és Irodalom, Bp. 197o. dec. 12.
XIV. évf. 5o. sz. 12. lap

Székely Ildikó

Aranyozott vyakékkel szerepelt.

P. Brestyánszki J.: „Ékszer '70" kiállítás; Ipari Művészet, 1971. 2. sz. 34. l.

Székely Aladár

Méltatás

Fiatal Művészek
Dolgozók Lapja Tatabánya.
1970. jún. 17.

Székely Ildikó ötvös

Az esztergomi „Sigillum" nevű
művészcsoport tagja

N. N.: Fiatal művészek

Komárom m. Dolgozók Lapja 1968 XI. 15

Dr. Székely Hugó MDK

Fénykép repr: A dunaharaszti vasuti hid.

Terv: Dr Székely Hugó és Gnädig Béla.
Tanácsadó Dr. Mihailich Győző.

116.o. 32. ábra.

Dr. Mihailich Győző: A XIX. és XX. századbeli magyar hidépités története. Bp. 1960.

Székely- Harsányi

plakát, 1945

Uj Irás 1975/4 boritón

Dr. Székely Hugó mdk

A dunaharaszti vasuti ivhidat
Dr Székely Hugó és Gnädig Béla tervezte.
Dr. Mihailich Győző tanácsadóként müködött
közre.

XIA/XI/ 115-116.o.

Dr. Mihailich Győző: A XIX. és XX. századbeli
magyar hidépités története. Bp. 1960.

MDK

Székely Hugó dr.

épitész

a Magasépitési Tud. Egyesület tagja, dicséretben részesült, mert munkáját a vállalt időre teljesitett

Simor D: Egyesületi hirek. Épités-Épitészet, 1949. 3.sz. 68.l.

MDKK

Dr.Székely Gyula, fotomüvész

Husvét. Foto.

Mücs.-OMKT."A gyermek a müvészetben" kiáll.1960.II.-I
Kat. 27.l.

M.D.K.

Székely Gyula Levente, építész

harmadik díjat nyert a munkácsi városi bérhárza kiírt szűkebbkörű terv-pályázaton.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1941. LXII. évf.

máj. 8. sz. 5 old.

M.D.K.

Szekély Gyula

építési

k.

Erődi – Bodnai

225 k.

133. kép. *Seghers, Daniel: Angyali üdvö*
virágkeretben.

MAFEKÖZI

Székely Gyula Levente.

A munkácsi városi
bérház tervpályáza-
tán dicséret.

MMEEKözl.

1941. 79. l.

Szolnok.

A bástyákkal és köröndökk
bogók lengenek a Sagia flu: Vul
az előtérben pedig a Tybiscus
hajó halad. Felirata:

ZOLNOCK

fölül balra: ad p. 306.

Rm., mér. a vk.

Székely Gyula

1904/5 – 1907/8

Ferkèpzomfoiskàvk
137 l.

Székely György

A kulturális eseményeket ismertető rovat az alábbi kiállitásokról számol be:
Muray Róbert grafikusművész tárlata a Helikon Galériában nyílik meg február 27.-én.
Szekeres Erzsébet szőnyegkiállitását a Csepeli Autógyár Művelődési Központjában rendezték. Megtekinthető február 28.-ig.
Székely György fotóművész munkáit a Ferencvárosi Pincetárlat mutatja be február 27.-ig.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. febr. 22.
XIX. évf. 8. sz. 8. lap.

Székely György

tanuló

20 éves

(hastífusz)

† 1945. IV. 9.

Rákoskeresztúri köztemetőben

Halotti főhangya

PETEREK ÉS WAGNER

SZERKESZTÉSI ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT

Budapesten, I., Döbrentei-utcza 20.

Nagytekintetü

Müemlékek országos

1902 év tehát múlt év november 2

Frigyes tanár úr kezeihez —

régi dom. templom, - nál ha

natkozólag — 615 kor. 50 fill

elintézés végett. ——

Többszöri szóbeli eredm

ápr. hó 14. levélben újból fe

urat számlánk rendezés

Székely György

kertész

Kollonits Szigfrid és felesége Perényi Zsofia levai kertészetének vezetője volt. Szegődése mely 1624 márc. 26-án Eelt, fennmaradt a Nemzeti Muzeum kamarai iratai közök.

Takáts Sándor:

Szegény magyarok.

Bp. c. n. Genius Kiadás 411. l.

Székely György

Csoportos kiállítás - Eötvös József reálgimnáziumban -
- nagyon értékesnek mutatkozik a nyolcadikos tanuló
uchány rajza. -

Ujvány

1935 II. 15

HOFFMANN FERENC

KÉPKERETGYÁROS

BUDAPEST

IV., GERLÓCZY-UTCA 5.

ÉS

KÁROLY KIRÁLY-UT 28.

A MŰCSARNOK SZÁLLITÓJA.

Szőkefy Gerda

Domboldal c. képe

repr.

Képzőművészet

1933. 124. l.

Székely Géza

Szénakazlak c.
képe
(Múzeum, csoportki áll.)
Répr.
Magyar Nemzeti Művészet
1938. 2. 5. 32. C

Akvinkumi jegenyék
c. olajt. u.o.
Repr. u.o.

Székely Gerá

festő

Tabain, olajf.

Nemzeti Szalon

téli kiáll. 1922. jan.

V.

1909.

1.

bibornok.

ábrázolva
issé jobbrafordult, de szembenéz.
vő Feszület előtt látható koponya
nyugtatja, gyürüs baljával pedig
keresztjét fogja. Előrefésült haja,
sszú szakálla őszbevegyült, szeme
t és cappa minor~~-viset~~. Mögötte a
l válla fölött pedig családjának ősi
al és egyházi jelvényekkel.

93:79.3 (65.8) cm.-- Vétetett 1909.
arolytól 200 K-án (396-909).

4

Székely Géza

199	Kirándulók	vizf.	120.—
200	Gellérthegy	vizf.	80.—

Nemzeti Szalon
[Akv past kiáll. 1932 máj-jun]

2267. Brodszky Sándor.

Sz. Fő Almáson 1819 július 20-án.

Tájkép.

A Boglár ~~felé eső~~ tájékán lévő előtért, ~~háborvó~~ Balaton foglalja el, mel nak, ~~és~~ a melybe jobbról a czikázó villán egyikén, Szigliget romjai látszan fekvő Szent György-hegy közt, Csc innen, a Keszthely felé eső hegys ~~csolnak közeledik.~~

Papiros, méretei 31.1: 43.
Adler Mór hagyománya 1902: VII.
Átvétetett 1902: XII. 29-é

Az 1907. augusztus 28-iki miniszterium államtitkári ~~kelyiset~~ szobaid

904: IV. 30.

Hag: Adler M

Székely Géza

307 Week End olajfestmény 250.—

Nemzeti Szalon
téli kiáll. 1932 jan

Székely Géza

festő. Műcsarnok

1931. tav. tárl. 376

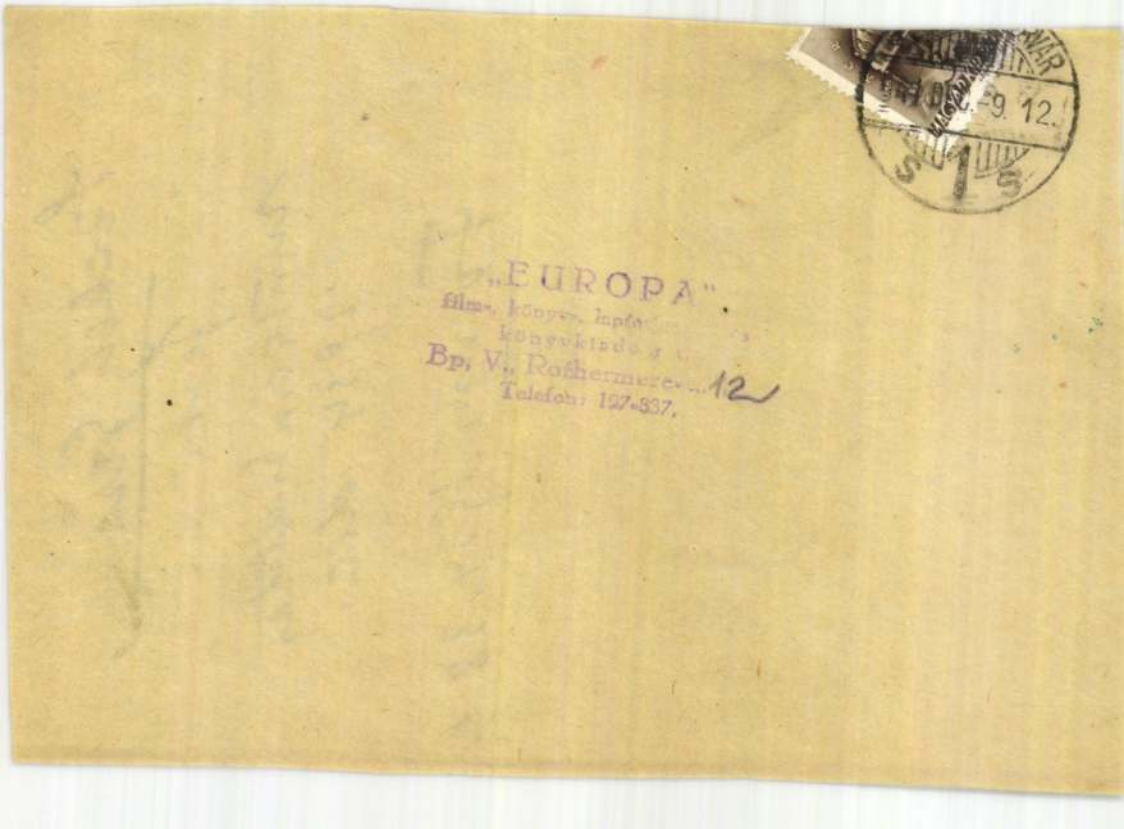
„EUROPA"
film-, könyv-, lapfo
könyvkiadó
Bp. V., Rothermere-...12
Telefon: 127-337.
9. 12.
1 s

Székely Géza

festő

művészeti kiállítás

1934. dec.

Forum 1934. 38. l.

Székely Géza

Jessö

Műcs, kiáll, 1931 tól

Pipics 120 l.

Zomaiczmunka, római V. 247.

Székely Géza

1922. jan.
kiáll. Nemzeti Szalonban
Tabain, olajf. 6000.—
1922. balatoni kiáll. u. o
Csopak a Balatonnál, virf.
4000.—

-

zült faluba most költözik be 70
zámláló népességgel. Szegény,föld-
cselédek legnagyobbrészt,akik eddig
án és más környékbeli uradalmakban
an véve nagyon örvendetes,aminek
ége,ha a továbbiak során még sok-sok
magyar honfoglalás első példája ez,
onlónak kell követnie,hogy a tenger-

kes és tanulságos ez az uj telepes
uj magyar épitő müvészet szempontjá-
magyar épitészekre a magyar épitészet
tisérteties és sok tévedésbe merült,
. Pezső,aki ennek a kérdésnek ma leg-
ru utáni években első megindítója,
ettel,lélekkel oldotta meg ezt az
is nagyon nehéz feladatot.
egységes terv elkészitése,amiben kü-

Székely Géza

Pesti

1937. telefonja

Budapesten

MDK

Székely Géza

Templomdomb

Ernst Muz. 138. kiáll. Munkácsy Céh V. kiáll.
1933. márc. 12 l.

Székely Géza

Csopak a Balatonnál, vizf.

I. Balatoni kiáll. N.Szal. 1922. jan. 27 1.

Székely Géza

Csopak a Balatonnál, vizf.

Balatoni Társaság I. kiáll. Nemz. Szal. 1922.
jan. 23 1.

Székely Géza

124. Dunahajlat Verőcénél, olaj

Duna Kiállítás katalogusa, Nemzeti Szalon
1933. január hó, 7 lap

Székely G. MDK

MÁV mérnök

A II. világháboruban lerombolt hidak ujjáépitésén Dolgozott.

78.o.

Dr. Mihailich Győző: A XIX. és XX. századbeli magyar hidépités története. Bp. 1960.

MDK

Székely Géza

Templomdomb

Munkácsy céh 5.kiáll. Ernst Mus. 138.kiáll.

1933. márc. 12 l.

körül.

zete Magyarországon. Bp. 1943, 221 ,

MDK

Székely Géza

Dunahajlat Verőcénél, olaj

Duna-kiáll. N.Szal. 1933. jan. 9 l.

Székely Ildikó, ötvös-iparművész 1) Folytatás

Esztergom képzőművészete sok irányból összefutó eredőkből táplálkozik, vállalva a befogadó, az ötvöző és a kisugárzó szerep kört. – A napjainkban Esztergomban élő-dolgozó művészek alkotásaival gyakran találkozhatunk országos tárlatokon. – A város egyetlen aktív iparművésze Székely Ildikó. Finoman megmunkált ékszerek és a funkciót és az esztétikus megformálást egységben szolgáló használati tárgyak készülnek műhelyében.

Wehner Tibor: Befogad, ötvöz, kisugárzik.
Népművelés, 1980. 1.

Székely János.
grafikus.

Az Őtéves Tervkiállítás térkép-festését
végezte.

Magyar Nemzet, 1971. aug. 15.

Székely János, Könyvművész MD4

Nov. 7-én tragikus hirtelenséggel meghalt.

—: Meghalt Székely János - Könyvművész 10.

NÉPSZABADSÁG bp. 1965. nov. 11.

MDK

Székely János

A Karácsonfalvi XIII.sz.-i templom egyik építője.

Entz Géza: Két udvarhelyszéki templom.

Ellenzék 1943.okt.16. 9.1.

itt akadálytalanul
natositandó ásatások
aira.
A papföldi bérlet iránt
ött egyezményben az ó-
ai róm. kath. lelkész
is kötelezi magát, hogy
z általa berlalt föld ki-
titása volna szükséges,
t cserébe adni hajlan.

Székely János

aortalosm

1696. ifjú mester

~~1703. Eörül~~

1702-ben céhmester

1704. " "

~~I. 6.~~

Jakab Kolozsvár

III. k. 36-l.

37 l.

38. l.

T.c.

"Europa"Film,könyv és lapterjesztö
r.t.

Budapest
V.Rothermere u
12.III.2.

Székely János

ács

1632. Kolozsvár

Baltzel 123. l

[illegible]

Székely János

Nurszabó Debrecen

1803

Györffy szür

136. l

Székely János

A Mária Terézia téri telefonközpont terveit rajzolta. Falus Elek építésznek is ő volt a legjobb rajzolója. Festett is. A Lehel úti művészházban lakott, néhány éve halt meg, nagy nyomorban. Dolgozott a szerzőnek is.

G.L.: Ey bútorkereskedő visszaemlékezései; Műgyűjtő, 1971. I. sz. 56. l.

Székely János 'Jenő' szobrász

„Portré"

(szobor fej a műmellék leten)

Igaz Szó 1977/8

Szekely Tamas

A képzőművészeti Debrecenben
c. könyv borítója.

Reprodukció.

A szép magyar könyv, 1961.

Székely János

Védőbirító: „A képrőműrénetek Debrecenben" c. könyvhöz. Repr.

Magyar Grafika 1968. 2./mell. B.

SZÉKELY JÁNOS JENŐ

Székely János Jenő munkáiról közöl reprodukciókat:

Igaz Szó, XXIX. évf. 3.sz. 1981 március.

Székely József, kerámikus

L: Majoros Hédi

–: Leopjench nebbeh az iskolák

4.–

Esti Hírlap, Bp. 1978. okt. 23

Székely Zenő

épitész

tervezte a tokod-
altárói rk. templomot
1930.

irod
-
Biertempl

XIV. l

SIMONY STEFA

Székely Jenő

építész

A tatabányai újtelepi
templom.
neoromán
Terverte fenti
repr

MAGYAR EPITOMUVESZET

1930. 2. 4.

er Software
lications

nhance your visuals by adding a wide variety of graphical images
ith other software programs. These can include charts, illustrations,
mages, and images created using specialized programs—such as
Project for Windows. In addition, PowerPoint includes over 400
ıally drawn Genigraphics illustrations.

apter, you'll learn how to import, resize, crop, and recolor graphical
s well as how to enhance them with frames, backgrounds, and

ps are involved in working with graphics files created by other soft-
grams.

ose a compatible file format. Before importing a file, be sure that
r output device is capable of reproducing it.

ort, resize, and crop the image. PowerPoint's moving, resizing,
cropping commands allow you to place and modify graphics

SZÉKELY János József szobrász

szobrai kd. Alföld 1992/3
belső ill.

SZÉKELY János Jenő szobrán

91 6.37

Erdélyben él!

Új Művészet

OBJEKTEK–MOBILOK c. kiállítás

ünnepélyes megnyitójára
1992. május 29. (péntek) délelőtt 11 órára

Kiállítás helye:

REPÜLŐ-MÚZEUM
(Petőfi Csarnok felső szint, Budapest, Városliget)

Kiállítást megnyitja:

Katona András
a Közlekedési Múzeum főigazgatója

Kiállítás megtekinthető:
hétfő kivételével naponta 10–18 óráig

Bakos [illegible]
Balás Eszter
Balogh László
Bodoczky István
Bráda Tibor
Bódó Károly
Csáji Attila
Dienes Attila
Erdős Sándor
Fekete László
Gaál Endre
Galántai György
Hans Kasper
Hevizi–Toth
Józsa Bálint
Kalmár János
Kovács István
Krnács Mercedes
Kovács László
Leval Jenő
Magén István
Marosi Ilona
Mihály Gábor
Pázmándi Antal
Pató Róza
Ponkala Éva
Polgár Csaba
Scherer József
Székely J. Jenő
Szatmári Béla
Terebessy László
Tuzson B. Péter
Tilless Béla
Urbánt
Vinczellér Imre
Xia Zhen Gou

SZÉKELY J. Jenő

Székely József.

Benkhardt Ágoston művendéke.

Impresszionistikus tájképei szerepelnek a Képzőművészeti Főiskola kiállításán, a Műcsarnokban. (emlitve.)

Nemzeti Ujság, 1928. Máj. 20.

Székely József.

A Miskolci Művészek Tár-
sadalmának tagja lett.

Budapesti Hírlap, 1928. Okt. 28.

Székely József.

Burkhardt-növendéke.

A Műcsarnokban, a Képzőművészeti Főiskola növendékeinek kiállításán szerepel munkája.

Pesti Napló, 1928. Máj. 20.

Szélely József

a csiki művésztelephez tartozó

művész - neve említve

Korunk 1974/2 250.old.

M.D.K.

Szérely József, szobrász növendér

Bolyai Jánosról mintázott alakját állította ki a kolozsvári Képzőművészeti Intézet növendér kiállításán

Igazság - Kolozsvár, 1955. aug. 7.sz.

Székely József

Az amerikai Munkácsy-ék kiállítá-
sát rendező bizottság tagja.

PH. 929.V.30.

T. 852.

el megerősitett váron innen középütt
háttérben pedig a Tiszán túl he-

zdete: 1. Statt és befejezése: 6.

3.1 : 11.3 cm.

Székely József

1923/24 – 1927/28

Ferkápzomfoiskávk

137.1.

Székely Júlia

A Gyulai Kfjúsági és Úttörőház szakkörei közös kiállítást rendeznek, melyen képzőművészeti munkáját bemutatják.

Békés Megyei Népújság, Békéscsaba, 1971. okt. 8.

M.D.K.

Székely József

A Váradó állomás tervpályázaton dijazva
III dij

Társtervező Szabó Máté- Milcz Viktor

Magyar Épitőművészet 1963/6. 8.1.

Székely József épitész M.D.K.

A véradó alközpont tervpályázaton ~~III. dij~~ megvétel

Társtervező: Szabó Mátéá Milcz Viktor

Magyar Épitőművészet 1963/6. 7.1.

Székely József

Amerikában élő magyar művészek
York Art Guild megalakulásával,
a kiállítást rendező bizottság tagja.

M.929.V.26.

Újra be kell mutatni: ..... n .....

Magyar királyi álla

Iktató-szám ..... 19 ..

..... osztály.

A beadvány { száma .....
kelte .....
beérkezése .....

Tárgy:

..... db melléklet ..... csomag ..... súl

Székely József
festőművész

(*) Magyar festőművész sikere Párizsban. Egy fiatal magyar művész párizsi sikeréről számol be a *New York Herald* párizsi kiadása. *Székely* Józsefről van szó, az Amerikában nevelkedett ifjú magyar festőművészről, aki azonban amerikai származása ellenére is magyar maradt és a budapesti Képzőművészeti Akadémiát végezte. Az ifjú művész, ahogy Párizsba érkezett, nyomban beküldte két képét a tavaszi párizsi tárlatra, ahol nyomban elfogadták. A párizsi kritika igen melegen írt a kiállító magyar művészről, akiről a *New York Herald* nagy cikkben számolt be.

Magyar Hírlap
1929 10. 27.

Székely József

1955-ben végzett a Kolozsvári képzőművészeti Főiskolán. Székely-hodvárhelyen telepedett le.

Gazda József: Ki mű.- i kiprutak
Kosmak, Kolozsvár 1959 XVIII. VI. sz. 900.

Székely József
festő

Résztvett a marosvásárhelyi kiállításon.

Jánoskány György: Képzőművészetünk sereg-
Kornuk, Kolozsvár 1958 XVII 294. szemléje

M.D.K.

Kettes számu cédula

Székely József

Olaszországi tanulmányutja után Párisba utazott. Itt érte az a kitüntetés, hogy a zsüri elfogadta a lapban bemutatott festményét és a kép kiállitásra került.

Szinházi Élet. Bp. 1929. május 5-11. XIX. évf. 19. sz. 49. lap.

Egyes számu cédula. M.D.K.

Székely József

"Olasz kikötő" c. alkotásának repr.-ját hozza a lap. A festményt Párisban állitották ki.
Dr. Strém Géza: „Kis riport, amely happy-enddel végződik" c. riportjában beszámol a müvész-nek külföldi sikereiről. A müvész Amerikában él családjával. Évekkel ezelőtt visszajött Budapestre és itt a Képzőmüvészeti Akadémia növendéke lett Berckhardt professzor keze alatt. Tanulmányainak befejezésével a főváros kiállitásán már feltünt tek alkotásai. Első kiállitása után Olaszországba utazott, ahol Milánóban, Rómában, Nápolyban, Firenzében dolgozott.
Szinházi Élet. Bp. 1929. május 5-11. XIX. évf. 19. sz. 49. lap.

SZÉKELY JOSEFF,csapó

A Székesfehérvári Városi Levéltárban két irat a város XVIII.sz.-i mestereiről.Az egyik 1784-ből,a másik pár évvel későbbi.64 mesterség,519 név.Az arab számok a két listát, a rómaiak az öt csoportot jelzik. 263.old
/ 1,2./ V. csapo. 265.old

U.VARGY MARIANNA: Mesteremberek Székesfehérvárott a XVIII.században 263.old

ALBA REGIA.István Király Múzeum Évkönyve.VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvár

I. [Ilyés] Gyula →|

SZÉKELY KATI

ÚJ MŰVÉSZET
2000/ápr.

P - 9765

4.o.

Székely Kálmán, grafikusművész

Tóth János: A vizuális szemlélet kesülete. Szereday Ilona pályaképe.

A csabai művésztelepen 1983-ban új arcok jelennek meg és az eddigi – már említett – koncepció is átformálódik. (Molnár Kálmán, Székely Kálmán és még többen) Magyarország új grafikai image-ének megfogalmazását tűzi ki céljául a csabai grafikusokkal együtt dolgozó műhely.

Művészet, 1989., 4., 46-old.

Székely Kálmán MDK

Bolgár tanulmányok, tus

Mücsarnok 1960. Képző- és Diszitőművészeti körök kiáll.

Székely Kálmán
Gráfikus

M.D.L
1

Rajz

— : —

Wiek Lapja, 1966. jan. 15 - 24 lap

Székely Kálmán, [grafikus]

Az Iparmův. Főiskola Tipografiai Tanszékének növendéke.

Plakáttervi: Repr.

— : Plakáttervi

Borító-hátsó-külső old.

Új Írás, Sp. 1970. július

X/7

Székely Kálmán MDK

14 éves tanuló

alkotási /kiállítva az I. ker. Hazafias Népfron
klubjában/ bizonyítják az I. kerületi Képzőművés
kör működésének eredményességét.

Műterem 1958 I.évf. 7. sz. 46p. o.

Székely Kálmán, grafikus

1 rajz : repr.

Székely Kálmán: Rajz 4.

Élet és Irodalom Bp. 1983. dec. 1. XXVII/13

Székely Kálmán grafikusművész

A Kulturális Kapcsolatok Intézetének Kiállítási Termében jan. 5.-én nyílik meg 70x100 c., tizenhárom fiatal grafikusművész kiállítása, melyen művei szerepelnek.

Meghívó

1974. jan. 5.

Székely Kálmán

Müteremlátogatásai során Frank János, Helényi Tiborral folytatott párbeszéde alkalmával, az 197o-ben végzett grafikusművész kollégái között emliti meg a művész nevét Helényi Tibor alkalmazott grafikusművész.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. juli. 8.
XVI. évf. 28. sz. 12. lap.

Székely Kálmán grafikus

Tizenhárom fiatal grafikus kiállítása nyílt meg a Kulturális Kapcsolatok Intézetében, melyen munkája szerepel.

Sík Csaba: Képzőművészet „Zsonglőrködés" „megrendelésre."

Tükör, 1974. jan. 22.

Székely Kálmán
grafikus

A művész részt vett a Kulturális Kapcsolatok Intézetében rendezett 13 fiatal grafikus művész kiállításán.

Horváth Béla: Kiállítási naptár.
Művészet, 1974. január - 47. oldal

Székely Kálmán grafikusművész.

Tizenhárom fiatal grafikusművész kiállítása – melyen művei szerepelnek – a Kulturális Kapcsolatok Intézetének kiállítási termében 1944. jan. 5-én nyílik meg.

Megnyitó

1944. jan. 5.

Székely Kálmán grafikus,
a Kulturkapcsolatok Intézetének
kiállításemben 13 grafikusművész tár-
lata nyílt meg, melyen munkái
szerepelnek.

Láttuk, hallottuk.
1943. I. 13. 11.41 Petőfi 111/V.

?DK

V.Székely Károly szobrász

Huszár Adolf szobrászművész arcmása
Reggel
Drapériás női alak
Női torzó
Hősiemlék tervezet , repr.
Leányközépiskolai vándordij

Képző és Ip.művész vitézek kiáll. Budai Vigadó
1933. dec. x3 **1.**

SZÉKELY Károly szobrász

SZATMÁRI Gizella: Székely Károly szobrászmüvész élete és munkássága. = A Miskolci Herman Ottó Muzeum Közleményei, 27 (1991) 27o-279. ill.

+ Oevre katalógus.

18 o-1945

SZÉKELY Károly rajzai

Mátyás király szobra (1935)

Barinka 1995 93.

Székely Károly
Dr. L.J. ur képmása, gipsz

Őszi Tárlat kiállitása. Műcs. 1922. nov. 9 l.

Thourneyser, Johann Jakob

Vianen, Jan van

Vogel

Vogel, Bernard

Weger, A.

Weigel Kristóf

Werner

Wolfgang Gy.András

Wussin J.

Zimmermann Martin

v. Székely Károly szobrász

Összi: Derű a művészetben. M.Hons. Művészet, 1939, 2.sz. 34 l.

?DK

v. Székely Károly

Leveldi Kozma Ferencné urnő képmása
Hermann Ottó ornitológus
Munkás
Dr.Ravasz László püspök arcképvázlata

Képző és Ip.művész vitézek kiáll. Budai Vigadó
1933. dec. 3 **l.**

MDK

Székely Károly, szobrász.

Női akt. Gipsz.

MK.Soc.Bis. Műv. Kiáll. 1914 nov.-dec. Kat. 8.l.
Szépmíves.

MDK

Székely Károly, szobrász

B.Kató urhölgy képmása.	Gipsz.
Dr.R.B. orvos képmása.	"

Tavaszi Tárlat. 1923 ápr.-máj. OMKT-Műcs. Kat. 14.1.

MDK

vitéz Székely Károly, szobrász

Alcazar.
Judith leányom. 15.1.

KMTárs.Téli tárl. 1938.febr.-márc. Gyüjt. kiáll.
Bp.Mücsarnok. Kat. 14.1. és 15.1.

MDK

vitéz Székely Károly, szobrász

A téli tárlat általános részét rendezte.

febr. havára

KMTára. Téli tárl. 1938. Gyüjt.kiáll. Mücsarnok. Kat. Címlap.

MDK

Székely Károly

Proletárhalál, gipsz

Hadviselt müvészek kiáll. Mücs. 1919. márc.

27 l.

MDK

vitéz Székely Károly, Rökk Szilárd-dij

Mátyás király, szoborműü

Berán Lajos nyerte a Képzőműv. Társ. nagydiját.
Pesti Napló 1936. máj. 14.

einzelnen in seiner Begrenztheit „*Eigenthümliche*" der Maßstab aller künstlerischen Leistung, insofern es echt und ursprünglich oder aber durch fremde Einflüsse, Regeln und Lehren verfälscht und verbogen zum Ausdruck gelangen kann. Durch solche in jenen Jahrzehnten sich immer allgemeiner durchsetzenden Überlegungen war der Gedanke eines allgemeinverbindlichen Kunstideals, wie er in den Köpfen der Klassizisten noch spukte, erschüttert, ja unmöglich gemacht: alle künstlerischen Werte waren endgültig relativiert worden. Friedrich selber hatte die Folgerungen, die dies für jede Art von künstlerischer Lehre haben mußte, deutlich gesehen. In der gleichen Richtung lag es, wenn 1828 ein anderer in Dresden tätiger Landschaftsmaler, der von Friedrich beeinflußte Norweger Johann Christian Dahl (1788—1857) seinem vorgesetzten Minister bekannte: „*In meinem jetzigen Lehrverhältnis darf jeder, der sich nicht gerade von meiner Eigenthümlichkeit angezogen fühlt, der Leitung eines anderen Landschaftsmalers folgen. Oft habe ich dies letztere nach einiger Zeit des Unterrichts selbst meinen Zöglingen empfohlen, damit sie mehr ihrem eigenen Genius als einem fremden folgen lernen, damit ihre Originalität sich immer mehr entwickele und damit sie nicht Jünger einer Schule, sondern Jünger der Natur werden, die keine Manier kennt*[33]."

Gedanken dieser Art müssen im Deutschland der 1820er Jahre weit verbreitet gewesen sein. Selbst Cornelius machte sich, wie wir durch einen 1827 datierten Brief Moritz von Schwinds[34] wissen, allerhand Sorgen darüber, das Erste sei doch, daß der Künstler werde, wozu er geboren sei: „*je*

SZÉKELY Károly szobrász

marosvásárhelyi Rákóczi szobra

ld. Marosvásárhely és vártemploma.
Szerk. Medvigy E. Bp., 1990. 376. p.

SZÉKELY KÁROLY, szobrász

Szigeti István, aki a lapban a szobrászokkal és éremművészekkel foglalkozik, többek között Székelyt is keresi. Aki közelebbit tud róla, kéri annak közlését.
16/144/.old.

HIREK-KÖZLÉSEK:.....

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------ XIV. 1958. 9.sz. Bp.

SZÉKELY KÁROLY, éremművész

Gátv-Goldmann Elöp 1921-ben az általa elérhető összes magy. szobrasz-éremművésztől megrendelte önarcképüket 100+100 mm. plaketten.-A gyüjt. a MNM.-ban van.-116.drb.
SZÉKELY KÁROLY.-Felirat:SZ.K.-MNM.-100+100 mm.-Leirás:
HP: 5106. 32.old
A sorozathoz tartozó önarcképplakettek

GOSZTONYI JÁNOS: Magyar szobrászok és éremművészek önarcképplakettjei 24.old

AZ ÉREM, XXXII.évf. 1975.-1. Bp. 1975

MDK

vitéz Székely Károly szobrász, honv.miniszter dija

A hősi emlékek pályatervkiállitásának dijnyertesei.
Epitő Ipar-Epitő Müv. 1927. szept. 1. 132 l.

és szemöldökpárkánya között szélről
y-egy rozetta.

ön. Épült 1840-1845 között. Klasszi-
ive. Az épület a megyeháza második ud-
k. "A börtön egy gömbölyü hatemele-
mint börtön az országban páratlanul
foglal magában, a középépületben pe-
tereme van"./Nagy 328 l./ Alaprajzi
rszl. Levéltárban.
jzu, ötemeletesoros épületen a négy
atos rizalitok.

Székely Károly
Női akt, gipsz

Magyar Képzőművészek Segítő Bizottsága. Művészeti kiállítás. 1914. 8 l.

Székely Károly
Tanulmányfej, márv.

O.M.K.T. 1918-19. évi kiáll. Műcs. 2o 1.

?DK

v.Székely Károly szobrász

Törökszentmiklósi hősök emléke
Az élet alkonyán
Sas
Esti ima
Akarat
Zirzen Janka emléktábla az Erzsébet Nőiskolá
ban

Képző és Ip.művész vitézek kiáll. Budai Vigadó
1933. dec. 3 1.

MDK

Székely Károly

hősi szobor pályázat, III. dij

Bonyodalom egy hősi szobor pályázata körül. Pesti Hirlap, 1934. ápr. 12. 9 l.

1904. XII. 9.

Temesvár bört. és vég. muz.

Szabályzatok és ügykezelési nyomtatványok.

(979/1904.)

Székely Károly

50 k a marosvásárhelyi ker. (és ~~[illegible]~~ iparkamarától.

60 k Marosvásárhelytől.

100 k az EMKE-től.

Értimisk

1902/3. 60 k.

Debreczen I. 236

~~míg a 15. század elején~~
~~már határozott formá-~~
~~ban, művéki célok hol-~~
~~gatatában jelentkezik~~

Székely Károly ifj

Márvány kandalló

terve

~~Repr.~~

Magyar Iparművészet

1905. 219. l

Tanár Matrai L. Gy

Ezuton kérek most minden rokonomat, barátomat, ismerösömet és jóakarómat arra, hogy e néhány sornak egy percnyi türelmet szenteljen.

A tavalyi siker arra késztet minket, a Magyar Divatcsarnok 780 alkalmazottját, hogy idén is bizonyságot tegyünk az áruház

Székely Károly, vitéz

Karvasi hősi emlék
fenntől, rep.

Képzőművészet

1927. 3. 7.

Székely Károly vitéz

nobrász

Műcs. Diáll. 1908 tól
Pipics 120-l

Székely Károly

A hősi emlékmű pályatervkiállításon 1927-ben a honvédelmi minister díja.

Képzőművészet

1927. 3. 7.

T. 2376.

lalja el, melytől balra patak kanya-
, az előtérben pedig jobbra két ka-
begő mondatszalgon, mely fölött mér-

Von denen Umschriebenen Figuren-nek
.

l. 17.6 : 11.4 cm.

-139.

Székely Károly (vitéz)

életrajz

irod

Csókássy 33. l.

Szül. Marosvásárhely 1880.
Bpest, Brüssel, Páris, Anglia,
Olaszországban tanult.
Nyilas c. szobra Ferenczy-dy.
Felesegem c. szobra szépm. Mus.
Marosvásárhely-Rákóczi-szobor
török szentmiklósi kösi emlék.

Tolna

Apar, r. k. templo
Bölcske, Paksi csa
Báta vagy bativai
Czikó, templomron
Dombóvár, várrom
Döbrököz, várrom.
Duna-Földvár, őr
Római út.
Római tölté
Római sánc
Decs, ref. templon
Értény, várrom.
Felső-Nyék, várro
Kömlőd, római ca
Leányvár, vár. (?)
Mária-Széplak (l.
Madocsa, ref. tem
Nanya, várrom. (
Paks, római út.
Simontornya, vár
Szakál, r. k. temp
Szegzárd, apáts. t
megyeház p

Székely Károly

szobrász

László

Lex Magyar

536. b. l.

Túróczy László:

Derékon alól, hatnyolczad
Feje elöl kopaszodik, haja galamb
kezét az „Instit. Societat. Je
val az asztalon fekvő nyitott kön
lapját forditja át. A könyveken túl
sünk éfre. Reverendája fekete. Föl
ezeket olvassuk: „P. Ladislavs T
Ungvariensis quem summi inge
notum Eruditis, insignis in su
morum svavitas charum omn
Filium consummatae vitae p
varia munia ipsos 15 annos
ad instituti, cujus vivum e
naviae die 8 Februar Anno
tul ez áll: „C. W. Brandt pinxit. Tyr
Olaszfestés, vaszonra,
Festette: Brandt C. W.
Ak. Kept. 128.

Székely Károly ifj.

Munkanek Hobrász Budapest

1908-9. teli kiáll. 300

1910. tav. kiáll. 216.

1911. tav. kiáll. 185

1911-12. jub. kiáll. Brüssel 367

1913. tav. kiáll. 246.

1913-14. teli kiáll. 354

Czetter Sámuel rézmetsző

18. sz.

III. 199.

itj Székely Károly
vobrán
1907. őszi. kiáll. Nemzeti Szalonban

Munkás, gipsz 150 K.
H. O. ürhölgy, gipsz 150 K
H. B. ür képmása. gipsz.

Burszky István festő

19. sz.

VII. 207.

Székely Károly
nobrány

1907. őszi kiáll. Nemzeti Szalonban

Lillyke, gipsz 300 k.

Székely Károly

rovás

U. 970, 971

isz-

t-

Székely Károly: vitéz
szobrász

részt vek az alábbi
tárlaton

Budapesti Hirlap 1933.
dec. 8. (Képző- és ipar-
művész vitézek kiállí-
tása.)

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191 .... év

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére ....

nevü munkástársamat szóbelileg megbizta

Kelt ....., 191 .... é

.....

tanu.

.....

tanu.

Aj Szekely Karol

vobrán

lásd

Sztlex 1931

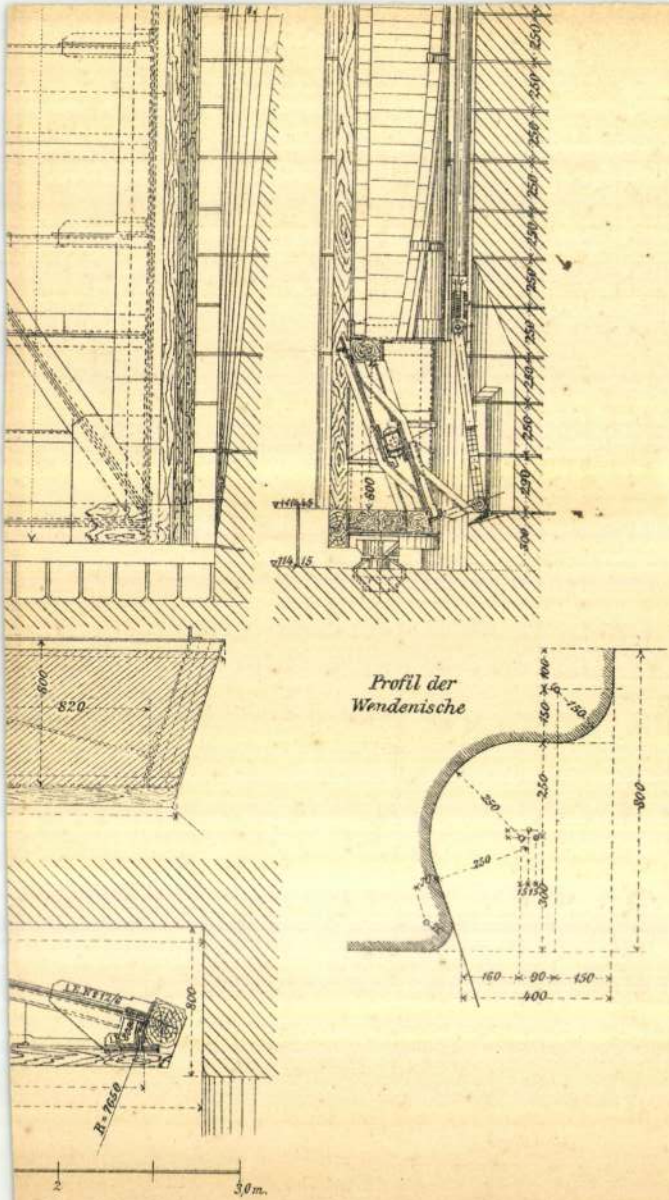
Profil der
Wendenische
820
800
R = 7650
2
3,0 m.
250
300
160
90
150
400

Székely Károly vitéz

nobrász.

l.

Nemesvári 131. l

Székely Károly

szobrai

készítette II. Rákóczi Ferenc marosvásárhelyi szobrát, melyet 1907-ben leplezték le. A román imperium eltüntette.

Ki? 110. l.

~~Bronz Karperecz X 50.~~

Székely K

Évenkiáll. Eat.
1924. 89 l

Szegedi Kath. Nővédő Egyesület

VI. 227

Székely Károly

zobrazy

U. 4124

öje

Kêzirat

Viktor

1/32.

Stékely Károly

Torzó, bronz

Budapest székesfőv. tulajd.

Székely Károly

Művészet 1908. 204

Székely Károly, ifj

szül. Marosvásárhely
1880 jan. 28. ev. ref.
Szőbraszáti mester-szolam

1909/10 I. negyedéves
Tanára Strobl Alajos

1909/10. II. ~~évf~~ félev. 4. osztály
Strobl Alajosnál.

1910/11. I. negyedéves
Strobl Alajosnál.

1910/11 II. ötödéves
Strobl Alajosnál

(1880 jan. 22.)
nem írva születése

V.

31. Mâtyás kirâly menyegzője
miniatur festécű kézirat

Akantîsz Viktor

21/32.

Székely Károly

Torzó, bronz

Budapest székesfőv. tulajd.

Székelyk.

laid

Cs-ezem 60. l 89. l.

Érkezett 1905 márc. 27.

241/1905 sz. (Kassa, 1905 márc. 23. 90 sz. a.)

A kassai mnoz. min. biztosa jelenti, hogy a számoldások átvizsgálására kiküldött bizottság jelentése a városi tanácshoz még be nem terjesztetett s így a 25000 K segély még fel nem használtatott (Elintézve a 215 sz.-mal V. 18. e. i. 38)

Székely Károly

Hobrai a

ORSZ. MAGY. SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM
BUDAPEST, VI. ARÉNA-ÚT 41.

Hirschau h. n. I. 98.

Ásatás, tószegi II. 177.

Székely Károly

Műcsarnok nobrász Bpest

1914. tav. kiáll. 248, 291

1917. tav. kiáll. 350

1917-18. téli kiáll. 313

1918. tav. kiáll. 32

1918-19. téli kiáll.

1919. hadviselt műv. kiáll. 482

haretiren volt.

1920-21. téli kiáll. 115

1921. tav. kiáll. 21, 33, 50

1922. ősi kiáll. 100

1923. tav. kiáll. 132, 139

1926. téli kiáll. 162, 168.

Vitéz Székely Károly

1928. tav. kiáll. 195, 229.

Ybl Miklós tér 3

Székely Vitéz Károly, Bp. I.Ybl Miklós-tér 3.

Adressenverzeichniss der ungarischen Medailleure

Székely Károly

viteź Oszlányi Károly nullszobra,
repr.

KMTárs 1937. téli Eiáll.
Eat

Székely Károly

vitéz

~~Műcs. kiáll. tól~~
Pipics 59. l.

Pálffy János hagyom.
Pozsony 2.

~~nott 1709 deczember 7-én.~~

I: 54.

a, hogy a látható
k ~~[illegible]~~, a melyeknek udvarán lombos
at és oromzatán ~~[illegible]~~ fülkébe helyezett
al ~~[illegible]~~ kettős erkélyű tornyával. ~~Körülöl~~ A há-
lé, a melynek deszkakeritése rozoga
megy, a ki ~~kezeivel~~ a vállára tett ru-
ap, kurta kabát, ~~[illegible]~~ térdig érő nadrág
ipő. Fönt a magasban balról két madár

m. — Becsértéke 3000 K.
~~nya 1907. november 14-én (1429-908).~~
árban 18 és annak kivonatában VII:

pag. 13

:
arzem Rahmen „Hölzerne Wohnhäuser- äusse-
er holländischen Stadt". Die Holzhäuser
Wien 1886. Licitation Artaria, 48 hoch
, am Fusse der Treppe No 2).

1

3.—

Székely Károly, vitéz
Kobán

egyik rendezője és
kiállítója volt az
alábbi kiállításnak

Ujság · 1927. aug. 19.
(Megnyílt a Hősi
Emlék Pályaterv – Ki-
állítás.)

Székely Károly
nohrát

Gyulai Pál mell-
nohra a
dísztemben
vod

Korjubcók
29. l.
116 l.

Коллекция Ю.А. Гагарина
Пилотируемые полеты

Székely Károly, inter

KMTÁRS művcsoptok
1931 feb-márc, kiáll.,

TV, 40, 41
1932/33. téli kiáll.
230, 557

Kama

		Tőke		A kamatoz
		P	f	

ítás

Napok	Kamatszámok	
	Tartozik	Követel

Az állatorvostan története. Heti 3 óra négy héten át a IV. év 1. félévében.

I. Az őskor és ókor állatorvosi ismeretei. II. Az állatorvostudomány újjáéledése Jordanus Rufustól Carlo Kuiniig (1200—1600). III. Carlo Kuinitól az állatorvosi iskolák alapításáig (1600—1762). IV. Újabb állatorvosi tudomány (1762—1940). — *Dr. Daday András* magántanár, előadó.

A korszerű honvédelem kérdései. Heti 2—2 óra az év 1. és 2. félévében. — *vitéz Holéczy Ödön* előadó.

Poliklinikai gyakorlatok. Heti 2 óra a III. év mindkét félévében.

A poliklinikára behozott betegek vizsgálata, kórtörténet vezetése és segédkezés a betegek gyógykezelésénél. Vényírás. — *Dr. Hetzel Henrik* ny. r. tanár.

Poliklinikai és állategészségügyi kirándulások.

A IV. éves hallgatók csoportokban minden csütörtökön a budapesti heti lóvásáron tanulmányozzák a vásárrendtartást és segédkeznek a felhajtott lovak és marhalevelek vizsgálatánál. Adott esetekben kirándulások Budapest környékén bejelentett betegekhez és gyakorlása a különböző fajú és nemű állatok ivartalanításának. — *Dr. Hetzel Henrik* ny. r. tanár.

Gyakorlati (IX.) félév.

1. A húshigiénei szigorlat után egy havi közvágóhídi gyakorlat az erre kijelölt nagyforgalmú közvágóhidakon. 2. A járványtani szigorlat sikeres letétele után egy havi járványtani gyakorlat a járványtani vagy az Országos Állategészségügyi Intézetben. 3. A III. szigorlat sikeres letétele után állatorvosi gyakorlat, és pedig: *a*) két hónapig a gödöllői m. kir. koronaurada-

Székely Károly

Thieme Becker

XXXII. 373.l.

(Lyka)

árnapiskolai Szövetség, Külmissio
könyvnyomda kiállitása is. Kiemel-
yomdát, amely a XVI. század közepé-
kodik és hazánk, illetve Kelet-

on páratlan értékü ref. régi magyar
állitva, amelyhez a vidéki ref. Kol-
unikumaikat. Most kerül először
a Nemzeti Muzeum kézirat tárának

három részes beszéde bizonyság a szin
egzett óriási kulturális jelentő-
raló komoly nekikészülődésről.

ltazár Dezső püpsökkel az élén kez-
gásába a kiállitás ügyét. Körleve-
sok figyelmét erre a páratlan gaz-
ltuszminisztor is készséggel támo-
emelkedő kiállitást. A gyüjtemény
Gróf Zichy István igazgatók is nagy
tásukkal a sikeres rendezést. A mü-
roly, az Iparmüvészeti Muzeum igaz-
üvészeti Muzeum őre végezték nagy
vészi elhelyezés Bodon Károly ipar-
s lankadatlan önfeláldozó munká já-
ök előtermmtése az Országos Refor-
pesti ref. egyházmegye s vezetőinek,
r. Némethy Károly v.b.t.t. egyház-
formátus kiállitás kezdeményezője
r egyetemi professor, ORLE és ORPSz
e és életének egyik legáldottabb

Székely Károly

nobrát

lásd bőélet

Képző- és Iparmű-

vesz Vitézek kiáll.

tárgym. Bp. 1933.

dec.

Loss, Sigismundus IV. 225.

Székely Károly

honvéd

László Medvey 135. l

Horváth: Palomar

Székely Károly

nebráz

l.

Árv. Csarnok 107, aukc. lat

" " 110, " "

Székely Kásoly vitér

laid

Szépmüvészet

1941. 109. l.

Székely Károly, vitéz

KUltárs 1940. A gyermek

Vásárfia, gipsz

Réponse à la

Monsieur,

Nous avons reçu
sommes surpris de son con
meilleurs livres dans la p
soigné l'emballage. Mais p
et pour vous être agréable,
du montant de la facture

Dans l'espoir que
Monsieur nos salutations di

Székely Károly

Szobrász.

Jézus a gyermekekkel c.
mivel repr.

Pásztortúz 1930. júl. 27

Székely Károly vitéz

Törökszentmiklósi
hősök emléke
repr.

Karczagmagyállam

Japszám nincs

Székely K. itj

Zaszlórud talaprata, fenti terol vepr.

Értimisk 1904/5.

RANSCHBURG GUSZTAV
KÖNYVKERESKEDÉSE ÉS ANTIQUÁRIUMA
BUDAPEST, IV., FERENCIEK-TERE 2.

Székely Károly, vitéz

1936. Rökk Szilárd-
díj Mátyás király
c. Hoborzuvevel

Pesti Napló
1936. máj. 14

T. 6400.

al megerősitett város foglalja
az előtérben pedig a Szamos hid-
l:

.

uss.

. 4 cm.
und Friedens Begebnüsse, Nürnberg 1686.

95

ifj. Székely Károly

1905/6 - 1908/9
Ströbl isk.

Ferképzőmfoiskèvk
137. l.

T. 6500.

. és a bástyákkal megerő-
. császári [illegible] lobo-
tábora van, jobbra pedig
sátraik helyezvék el. Felirata:

ng Tokay, sampt ihrer Be-
beschehen im jahr 1566

ller sachen der Belagerung vnnd
, valamint a lap hátán, a nyárs-
et nyomtatás olvasható.

l: 15.3 cm.

5

Szécsky Károly

1908/9 - 1910/11

Ferkó pzomfoiskèvk

137. l.

Bevétel	Kiadás
Pengő	Pengő

Székely Károly

szobrász

Részt vesz a József köruti technológián, a vitézi rend képző- és iparmüvész tagjainak müveiből rendezett kiállitásán. Emlitve Mátyás-szobra.

Est, 1935.V.12.

v. Székely Károly

Mellkebrai és a Kőszegen felállítot Hunyadi Mátyás alakja szerepel a Vitézi Rend tagjainak kiállításán.

Nemzeti Ujság 1935. V.12.

~~Apulum h. n. III. 233.~~

ifj Székely Károly

Isk. pályázaton
nobrászatban dicséret.

Értímisk 1902/3. 54. l.

Alapi könyvtár dr. V. 310.

Szekely Károly

300 kar EMKE-tól.

Erdőmisk 1900/1901.

24. l.

Székely Károly

Siremlék, terverte és
mintázta fenti

Repr.

Értimisk

1905/6.

Kubmotivum
repr.

u. o.

Viselet.

A teljes fegyverzetet vi
játszik. A háttér folyótól szel
rata:

Vn Fifre de Pa

ez után: La Musique en campagne,
L'anime et le met, en
L'harmonie de la flutt
Accourir à la danse au

fölül jobbra: 24.
legalól balra: C.P. Maj.
jobbra: Mart. Engelbrecht

Szines rm., mér. a rl.

vitéz Székely Károly 1882

Geboren am 22. Januar zu Marosnásárhely, absolvierte er die vier Jahrgänge der Kunstgewerbeschule in Budapest unter Meister György Mátrai, lernte ein Jahr an der Akademie in Paris bei Meister C. Verlet, sowie vier Jahre an der Bildhauer-Meisterschule Meister Alajos v. Strobl's in Budapest. Seine Studienreisen führten ihn nach Italien, Paris Bruxelles, die Niederlande, London, München und Wien. Errang 1908 den 2000-Kronen-Ferenczy-Preis der Meisterschule, 1918 in dem Künstlerhause in Budapest den 2000-Kronen-Preis der Magyar Bank und an der Frühjahrsausstellung des Künstlerhauses in Budapest die lobende Anerkennung des Landesvereins der Bildenden Künste. Sz. ist Monumentalplastiker, der sich nur ausnahmsweise mit der Plakette befasst.

393-395

HuPrmagyérem ~~[illegible]~~ l.

Sok nüvel fels.

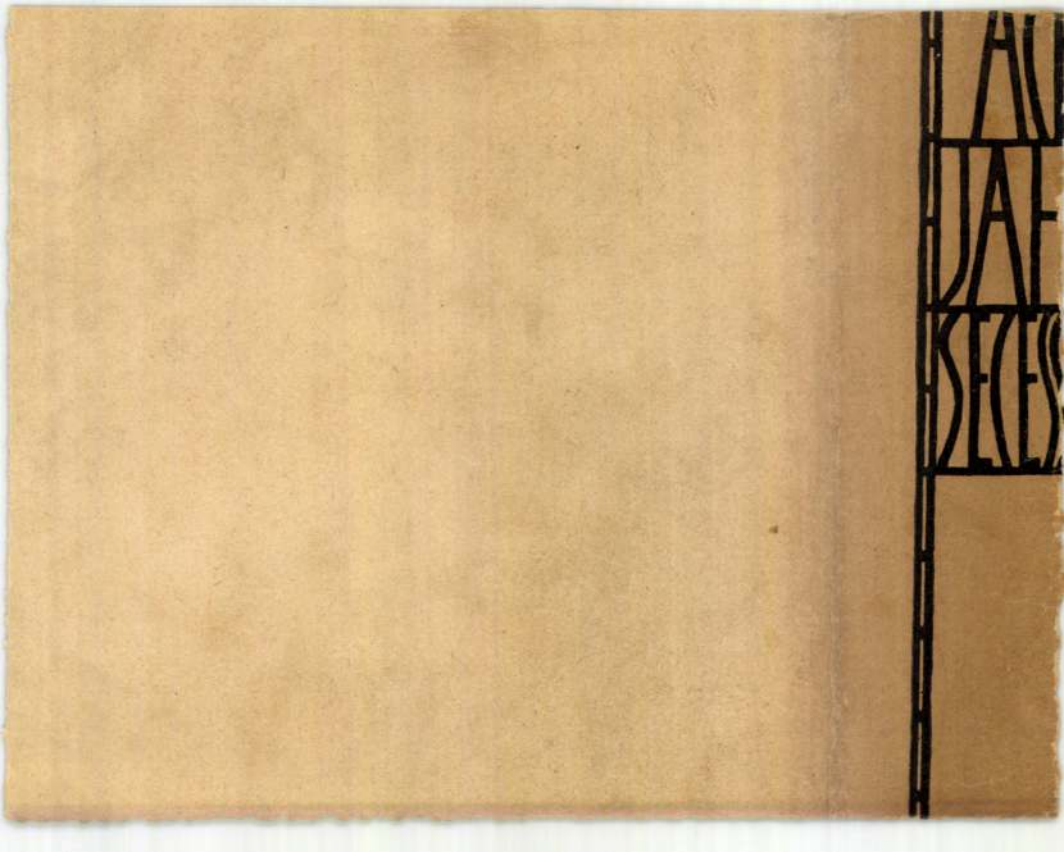

Székely Károly ifj

diszítő szobrász

Végbiz. jeles eredm.

Értimisk 1904/5

19. l.

Székely Károly ifj

50 K a marosvásár-
helyi iparkamarától

Erdőmisk 1904/5

17.l. 16.

tecudokot lát el.

Kiváló képzettséggel bír, magát állandóan tudomá-nyosan tovább képzi, szakiro-dalmi munkásságot is kifejt, több nyelvet bír s különösen az olaszban erős.

Páratlan buzgalmú munka-erő, tecudóit pontosan és lineu látja el, jellemileg is kifogásta-lan, tulajdonkéven egy tisztviselő hatáskörét látja, el mint is,

Székely Károly ifj

EMKE töl 400 K

Értímisk 1904/5

16 l.

oktatásügyi minisztertől.

...ó Dizottsága

Budapest X.

...ákos ...ka 10

Székely Károly ifj.

100 K államsegély

Történik 1904/5-

16.l

Székely Károly ifj

100 k államsegély

Érsémisk 1903/4. 32. l.

Lap V

KILIÁN F

MAGY. KIR. EGYETEMI K

Nagyságos Váczi-utcza, Dras

Számla f. h. Henszlmann J

A magyar,
franczia, angol és német
IRODALOM
tökéletes
RAKTÁRA.

REMEKIRÓK
diszkötésben.

TUDOMÁNYOS
KÖNYVEK
minden ágazatai.

IFJUSÁGI IRATOK.

IMAKÖNYVEK.

Szives áttekintés végett

1 Pulszky: Égé

A meg nem tartott könyvek mi

Székely Kárály ifj

EMKE-től 300 K

Értimisk 1903/4. 32. l

Székely Károly

Szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki kiállításán.

NM 1931. II. 24.

vitéz Székely Károly

szobrász

Képzőművészeti Társulat jubileumi kiállítása - a Műcsarnokban - szoborral szerepel.

Reliefszerüen, szépen komponált csoport.

Magyarság
1930.VII.21.

Székely Károly.

A fővárosi tanács Ady Endre
szerelék-terepályázatán részt
vesz művével.

Magyarság, 1927. dec. 8.

Székely Károly.

Részt vett az Ady Endre-
emlékpályázaton.

Nemzeti Újság, 1924. febr. 9.

Vitéz Székely Károly.

Az Ady-Szemlékpályázaton vézt vez pályanünvével, melyen Adyt trónszerű emelvényen, bő palástban ábrázolja, lábainál sassal. (emlétve.)

Magyarság, 1928. febr. 12.

Székely Károly.

Részt vesz az Ady Endre-szémlék elkészítésének pályázatán.

Magyarság, 1928. febr. 9.

Székely Károly,

a Műcsarnokban bemutatott
Ady-szeremlékpályázaton
pályaműve szerepel.

a Reggel, 1928. febr. 13.

v. Székely Károly
szobrai

Kiállitá a Vitézi Rend képző- és iparművész tagjainak müveiből rendzett kiállitáson a Technológia termeiben. Emlitve Hunyadi Mátyás szobra, székely kaszása.

Ujság 1935.V.12.

٧٠٧٠٩٣٦٠٧٠١٢٠

Székely Károly

A Műcsarnok jubileumi
kiállításan Rökk Szilárd-díjat
nyert „Mátyás Király" c. szobor-
művével -

N. U. 936. V. 14.

Vitéz Székely Károly nobvász

Szerepel a Műcsarnok tél.

Tárlo-Tam

Magyarság 1938 II. 6.

vitéz Székely Károly

"Reggel" c. műve

.....

szerepelt a műcsarnoki műtárgysorsoláson.

N.U.936.XII.23.

v. Székely Károly

Törökszentmiklósi hősök emléke c. műve a Képző-
és Iparművész vitézek kiállitásán.

M.U.933.XII.10.

vitéz Székely Károly

szobrász

Téli Tárlat - Műcsarnokban - szoborral szerepel.
Portré-fej.

Pesti Hirlap
1935.XI.16.

Székely Károly

MDK

Dr. Szakáts Pál, márvány

Műcsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

Székely Károly MDK

Hunyadi Mátyás, gipsz

Műcsarnok 1936 Jubileumi Kiállitás

Székely Károly MDK

v.Igmándy-Hegyessy Géza, olf.

Mücsarnok 1935 téli és Székely Bertalan emlékkiáll.

Székely Károly

MDK

Pallavicini Sándor őrgróf, gipsz

Műcsarnok 1935 téli és Székely Bertalan kiáll.

Székely Károly MDK

Szent Imre, gipsz

Mücsarnok 1938 Szent István kiállitás

Székely Károly

MDK

v. Oszlányi Kornél, repr.

Műcsarnok 1937 Téli kiállitás

Székely Károly

MDK

Hit, gipsz

Műcsarnok 1936 A nő a művészetben c. kiáll.

Székely Károly

MDK

Reggel, gipsz

Műcsarnok 1936 A nő a művészetben c. kiáll.

Székely Károly MDK

Kut-szobor, gipsz

Mücsarnok 1936 Nő a művészetben c. kiáll.

Székely Károly MDK

Mátyás király, repr.

Mücsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

Székely Károly MDK

Női torzó, bronz

Mücsarnok 1917 tavaszi tárlat

Székely Károly MDK

Kirchner Herman altábornagy, gipsz

Mücsarnok 1917-18 téli tárlat

Székely Károly MDK

Jancsi, gipsz

Műcsarnok 1920-21 téli kiállitás

MDK

Székely Károly

"Törökszentmiklósi hősi emlék" c.műve kitüntető elismerést kapott.

Kézdi Kovács László: Egy év története.

Évk.KMT. 1929. 18.1.

Székely Károly MDK

Veres Pál képmása, bronz

dr. Pollák I.-né képmása, gipsz

Műcsarnok 1926 téli kiállítás

MDK

Székely Károly

" Nagy Béla m.kir. honvédszázados" c. szobormű-
ve. Repr.

Képzőm.Társ. 1918. tav.kiáll.kat.

Székely Káorly

MDK

Törökszentmiklósi hősök emléke, bronz

Műcsarnok 1928 tavaszi kiállitás

Székely Károly

MDK

Vándordij, bronz

Mücsarnok 1928 tavaszi kiállitás

MDK

Székely Károly, szobrász

Munkás. Szobor, br. Jelz. "vt. Székely K."

Nemz. Sza l. Müv. Egy. -Székfv. Kpt. és Tört. Muz. uj szerzemények 1937/38. 1939 máj. -jun. Kat.

MDK

Székely Károly **szobrász**

A Luther szob. 2. pályázata is eredménytelen.
Ujság, 1939, febr. 2.

Fekete Károly

Szerepelt a művészcsoportos művészeti kiállításán.

PR. 1931. II. 22.

Székely Károly MDK

Veres Pál képmása, bronz

Női akt rózsákkal, terrakotta

Műcsarnok 1931 Művészcsoportok kiállitása

MDK

Székely Károly

Hősiemlékterv, gipsz

Műcsarnok 1930/31 jubileumi kiállítás

Székely Károly MDK

Az élet alkonya, repr.

Műcsarnok 1930/31 jubileumi kiállitás

Székely Károly

MNK

Az élet alkonyán, gipsz

Műcsarnok 1930/31 jubileumi kiállítás

Székely Károly

MDK

Barczy Gábor: gipsz

Mücsarnok 1938 Őszi tárlat

Székely Károly

MDK

Judith leányom

Műcsarnok 1938 Téli tárlat

Székely Károly

MDK

Alcazar

Műcsarnok 1938 Téli tárlat

vitéz Székely Károly

Pátria klubban megalakult a szobrászok és festők szakosztálya, hol a szobrászok elnöke lett.

M - 933. III. 31.

MDK

Székely Károly

Szent Imre, repr.

Műcsarnok 1938 Szent István kiállitás

ont meginditotta rotaprintes for-
teteként a
őmüvészeti Élete"
ely a Közoktatásügyi Népbiztosság
Budapesti Kir. Ügyészség 1919-es
ző részét tartalmazza. Ára: 15. - Ft.

dványai közül kapható
1954-55."
ont évkönyve. Ára: 75. - Ft.

1956-58."

a Müvészettörténeti Dokumentációs
y ut 41.), készpénzfizetés ellenében.

Székely Károly

Kiállít

P. H. 932. XII. 20.

Székely Károly

MDK

Vásárfia, gipsz

Műcsarnok 1940 Gyermek a művészetben c.kiáll.

Székely Károly

MDK

Gömbös Gyula, gipsz

Miesarnok 1941 Jubileumi kiállitás

vitéz Székely Károly

Lovagi torna, gipsz

Műcsarnok 1941 Jubileumi kiállitás

MDK

v.Székely Károly ~~festő~~ szobr.

KMTárs őszi kiáll. 1938. nov. Mücs. 39 l.

M. D. V.

SZÉKELY Károly szobrász

1882 – 1941.

1699. Nőc akt (1912) Ltsz.: 56.636-N.

1700. Nőc torzó Ltsz.: 56.637-N.

1701. Tanulmány fej (1918) Ltsz.: 5537.

A M. N. Galéria állagjegyzéke T. 1b. rész

Bn. 1959. 236-237. l.

MDK

vitéz Székely Károly szobrász

A Hősök Emlékét... Képzőművészet, 3.évf. 17.sz.
33. l.

Székely Károly

MDK

Oszlányi Kornél, gipsz

Műcsarnok 1937 Téli Kiállitás

Székely Károly

Igmándy-Hegyessy Géza, repr.

Műcsarnok 1935 téli és Székely Bertalan emlékkiáll.

Székely Károly

MDK

Feleségem, márvány

Miesarnok 1936 jubileumi kiállitás

Székely Károly

vs obrázs

Mátyás király

repr.

Ösevő 1936.

II. cif. 7 n. 8. l.

hivek gyűjtése fedezte a
elt telemesebb részét, elér-
időt, hogy Tdvségedet egy kellő-
en forduljon a Műemlé-
hoz és tekintettel az igény-
rások kimerülésére, más-
nondott Bizottság amaz igé-
ások nagyobb részének fede-
vítás költségeit hajlandó
javításokra még szükséges
vzását kérelmezze.
ég megmaradt sorgalmi tö-
edélyezhetem e célra, mert a

lfogadását.

Kiváló tisztelettel

r 29-én

elnök.

lapest.

Székely Károly

nobrán

vód

z

ÉIÉM. 1928. 9–10 n

36. l. (Az

Ady-emlékmin-

kalyarat eredménye.)

SZÉKELY KÁROLY szobrász

Székely Kálmán

Az Iparmův. Főiskola tipográfia tanszékének növendéke

Plakátterv (szepkó)

Uj Irás 1970 VII. sz. melléklet

MDK

Székely Károly, szobrászm.

Az élet alkonyán. Szoborcsop. Repr.

Műcs. - 1913/14. téli kiáll.

MDK

Székely Károly, szobrászművész.

Siremlék. Tervezte és mintázta. Repr.
306.1.

Tanára: Mátrai L.Gy.

Az Iparművészeti Iskola jub.kiállítása.
Magyar Iparművészet. 1905.

MDK

Székely Károly, szobrász

Tervezte és mintázta: Kutmotivum. Repr.

Tanára: Mátrai Lajos Gy.

Iparmüv. iskola juhiláris kiállitása.

Magyar Iparmüvészet. 1905. 3c7.1.

MDK

Székely Károly, szobrászm.

32. Nagy Béla m.kir.honvédszázados.

KMTárs. 1913. tav.kiáll. Kat.

Székely Károly MDK

Törökszentmiklósi hősi emlék, repr.

Mücsarnok 1928 tavaszi kiállitás

a mérnökök díja
peugöt.

Eger 11/21.

Székely Károly
~~nebr. ún~~
1900-4.

Érmisk 1930
89. l.

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
2 III/-
1931.

-

•

szter rendeletéből: Dr. Tihamér La-

A hivatalos másolat hiteléül:

min. iroda s. tiszt.

Székely Károly
nebrány
az Emke 600 Koronás
rendkívüli segélyét
kapta.
Képzőm. Főrk. Évk
1908–9. 21. l.

min. iroda s. tiszt.

Székely Károly

Dörögdi Iliász, gipsz

Micsarnok 1934 Téli kiállitás

Székely Károly MDK

Zirzen Janka emléktáblája, márvány

Műcsarnok 1932/33 téli kiállitás

MDK

Székely Károly

résztvett az alábbi pályázaton

Kik pályáztak az Ady-síremlékre? Képzőművészet 1928. 7. sz. 64.l.

—

rancesco di Giorgio Martini (sie-
nai festő, 1439–1502): Szent János
rangelista. Fa, tempera

erevich: PA, 225 l.
ecchietta, Sirámhozó Sz. János-tánítvány.

—

Székely Károly, vitéz
nebrinn
1935-ben készítette
a laki hősi emlékét.

Csiko Borsod
községi adattár
82. l.

vitéz Székely Károly

szobrász

Téli Tárlat - Műcsarnokban - szoborral szerepel.

Pesti Hirlap
1934.I-14.

Székely Károly:

Szerepelt a chicsornek téli tárlatán

B. H. 1932. XII. 18.

Székely Károly

Szerepelt az I. nemzeti tárlaton.

M. 1933. IV. 20.

Székely Károly

Szerepelt a Műcsarnok téli tárlatán.

PJL 1932. XII. ~~[illegible]~~ 20.

MDK

K. ifj. Székely Károly

Pityergő. fa-szobormü

Képzőm. Társ. 1908/9. téli kiáll. kat. 47.l.

MDK

K.ifj.Székely Károly

Pityergő, fa

Miesarnok 1908/9. téli nemzetközi kiáll.

tü Bizottság:

teni, hogy az esztergomi
ndelkezésre álló hitel
asználtatott.
befejezést azonban még
rapfényre került hőkele-
rését és konzerválását

ar)
ezzel kapcsolatos épitke.

Székely Károly

nobrász U. 970

Brüsszelben tanult.
1911-ig: Antán hara Ze-
vult. Meunier tanít-
vanya

Malonyay Dezső =

A Műcsarnokban.

Budapesti Hirlap

1913. nov. 22.

Kisebbitett mása az Erdélyi Muzeumban. Több hősi emléket készitett, köztük a nagytétényit és a sió-fokit. A Dante szoborpályázaton I. díj. Az állam Károly király koronázasakor öt biz-

Gyarapodás.

jobbra fordul, ~~és~~ asztal előtt áll. Jobb-
pedig a félig összegönygyölt alaprajzot
TRAN~~k~~ térképe fekszik. Rajta a ma-
, Cor..~~k~~ és Pres~~k~~ emelvék ki ~~Caputiu~~
lokára fésült rövid (fekete haja) ~~korokro~~.
, arcza és bajusza leberetvált. Caputi-
el.

91: VII. 5-én 24 koronán. (25/91.)
(41/92.).
1892: V. 22-iki 16647 és 1892: VII. 20-

ta meg egy koronázási emlék domborni készitésével. Ottó volt királyfi plakettje.

6 (15) ~~1894. VII. 244~~ ~~1907. V. 32~~ Földes egyetemi tanár bronzmellszobra az egyetem részére. Kisplasztikái közül kiválnak a Fürdés után és a Fésülködés.

85

Székely Károly

U. 4164

Nemzeti Ujság.

1926. jan. 31. (r. o.: Látogatás Damkó József és Sz. műtermében; arcképpel.)

A belga és párisi impresszionizmus levegőjében nevelődött. Főleg Meunier. Az Oklasszicisztikában is elmélyedt. Pihenő munkása az előbbi Nikéje az utóbbi hatás alatt. Az utolsó békeesztendőkben kialakult egyéni stílusa. 1914-ben(?) a Műcsarnokban a szobrászati nagy díjat ujjate. Az ő műve volt a marosvásárhelyi Rákóczi emlékmű, melyet a románok [illegible]

Székely károly szobrász

A hősi emlékek kiállítása ~~a Orm. Magyar~~ honvédelmi minisztes díját kapta

Budapesti Hirlap 1927 VIII. 19

vitéz Székely Kázaly szobrász

A „Hősi emlék pólyatekv kiállítás"
~~tag~~ elnökségének tagja

Magyarság 1927 VIII. 14

vitéz Székely Károly szobrász

A hősi emlék kiállításon a honvédelmi minintes díját kapta.

Nemzeti Ujság 1927 VIII. 19

vitéz Székely Károly

szobrász

Képzőművészeti Társulat jubileumi kiállitása - a Műcsarnokban - szoborral szerepel.
Kompoziciója: Az élet alkonyán /haldokló öreg munkás alakjával./

Pesti Hirlap
1930.XII.20.

M.D.K.

Székely Károly

Bronz-torzóját elismeréssel emliti a kritika, amelyet a Mücsarnok tavaszi tárlatán mutattak be a kiállitás 443 képe és szobra között.

A 22. oldalon 12-es számozással szerepel a művész fényképe.

Képek, szobrok--festők, szobrászok c. közl. Szinházi Élet. Bp. 1921. juni. 26.-juli 2. X. évf. 26. sz. 19. l.

Székely Károly MDK

Torzó, bronz

Mücsarnok 1924. febr-márc.

Székely Károly szobrász.

MDK.

Képzőművészeti Társulatnak tavaszi kiállitásán vett részt a Szépmüvészeti Muzeumban.

Képzőművészet, 1918. 2. 1.

MDK

Székely Károly, szobrász

Hiszek egy Istenben.	Gipsz.
Ülö nöi akt.	Bronz.
Beatrice kiköl rózsák közül.	Terrakotta.
Fésülködö nöi alak.	Bronz.

Budai Vigadó.-Képzöm.kiáll. 1921 okt. Kat. 12.1.

MDK

Székely Károly, szobrász

Dante és Beatrice. Gipsz.
Női torzó. Bronz.

Budai Vigadó. -Képzőm. kiáll. 1921. okt. Kat. 13.l.

MDK

Székely Károly, 5oo pengős jutalomdij

Döntött a Luther-szobor zsürije. Magyarország, 1938. október 15.

Székely Károly

VITÉZ SZÉKELY KÁROLY: TÖRÖKSZENTMIKLÓSI HŐSI EMLÉK

4.

Művészet 1928. Jan. K.

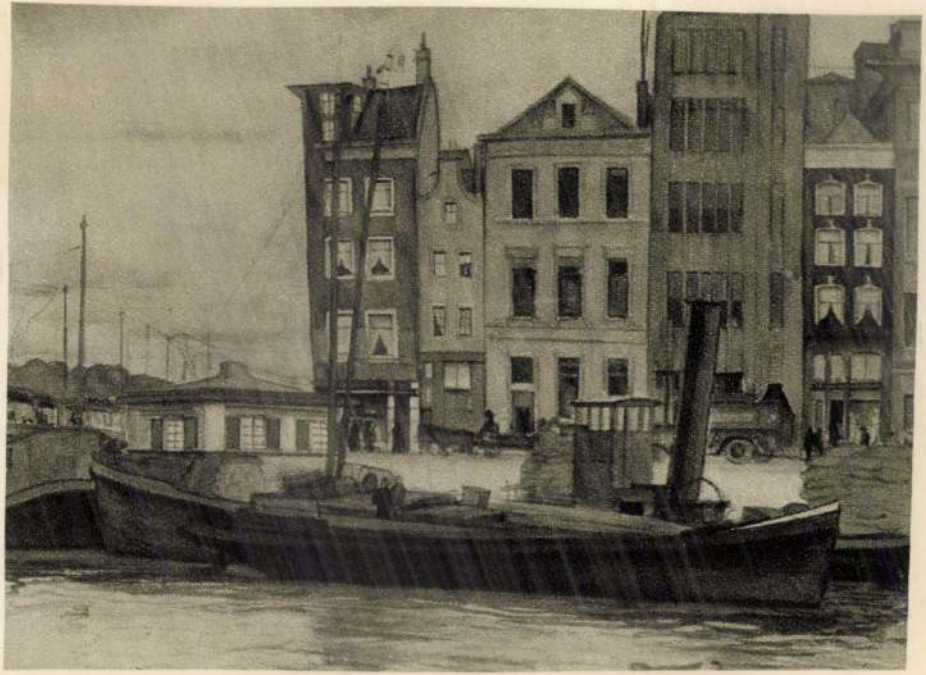

DIÓSY ANTAL : AMSTERDAM

MDK

Székely Károly

törökszentmiklósi hősi emlékművére kitüntető elismerést kapott

A Tavaszi Tárlat dijnyertesei. Képzőművészet 1928. 8-9.sz. 1o9.l.

MDK

Székely Károly, szobrászm.

Ülö női akt. Bronzszobor.
Fésülködö nö. " "
Női torzó. Bronz. 5.1.

Műcs.-OMKT. 1921. Tavaszi kiáll. Kat. 4.1. és 5.1.

MDK

Székely Károly,
szobrász

Hösi emlék. A dacos magyar erőt fejezi ki.

Képzö- és iparmüvész vitézek kiállitása.-Budai Vigadó.-
B.H.1933.dec.8. 12.1.

Székely Károly MDK

Tanulmányfej, márvány

Műcsarnok 1918-19. Téli kiállítás

műemlékvédelem. Magyar Szemle, XLIV-

bit Pál: Régi magyar otthonok. Buda-

.., képe 86, 87, 89 l. - ifj. Cseme-

t egykor Szent László nagyváradi lo-

is Hungarica, II-1948, 2oo l. -

MDK

Székely Károly

Női torzó

/Kitüntetések/. Művészet 1. 1917. 91, 92 l.

Székely Károly MIK

Kut szobor, gipsz

Műcsarnok 1936. okt.-nov.
A nő a művészetben kiáll.

Székely Károly MDK

Regge., gipsz

Műcsarnok 1936. okt.-nov.
A nő a művészetben kiáll.

Székely Károly MDK

Hit, gipsz

Mücsarnok 1936. okt.-nov.
A nő a müvészetben kiáll.

Székely Károly MDK

Hunyadi Mátyás, gipsz

Műcsarnok 1936. máj-jun. Jub. kiáll.

Székely Károly

Szakáts Pál, márvány

Miscsarnok 1936. máj.-jun. Jub. kiáll.

Székely Károly MDK

Ülő női akt, bronz

Műcsarnok 1921 tavaszi kiállítás

Székely Károly MDK

Fésülködő nő, bronz

Műcsarnok 1921. tavaszi kiállitás

Székely Károly MDK

Női torzó, bronz

Mücsarnok 1921 tavaszi kiállitás

MDK

Székely Károly

Szobormüve a Műcsarnok kiáll.-án.

Művészet, 1918.53-54.l.

Székely Károly MDK

Dr. L.J. ur képmása, gipsz

Mücsarnok 1922 őszi tárlat

Székely Károly MDK

Proletárhalál, gipsz

Mücsarnok 1919. Hadviselt müvészek kiáll.

MDK

Székely Károly

Művészet 1936. 3–4. sz. 6o.l.

Székely Károly

MDK

Tanulmányfej, márvány

Mücsarnok 1918-19 téli kiállitás

MDK

Székely Károly

Törökszentmiklósi hősi emlék

Kézdi Kovács L.: Egy év története. Évk. KMT. 1929. 18.l.

Székely Károly MDK

Az élet alkonyán, repr.

Műcsarnok 1913-14. téli kiállitás

Székely Károly MDK

Pandora, gipsz

Műcsarnok 1914. tavaszi kiállitás

Székely Károly MDK

Képmás, gipsz

Műcsarnok 1914. tavaszi kiállitás

Székely Károly

MDK

Az élet alkonyán, szobor

Műcsarnok 1913-14 téli kiállitás

Székely Károly

NDK

Női képmás, szobor

Műcsarnok 1913. tavaszi kiállitás

Székely Károly

MDK

B. Kató képmása, gipsz

Műcsarnok 1923 tavaszi tárlat

Székely Károly MDK

Dr. R.B. orvos képmása, gipsz

Mücsarnok 1923 tavaszi tárlat

Székely Károly MDK

Torzó, bronz

Műcsarnok 1924 február-március

Vitéz Székely Károly szobrász

„Katonaportré" c. műve szerepel
a hűsaznok téli tárlatán

(emlitve)

Cj Magyarság 1937 I. 24

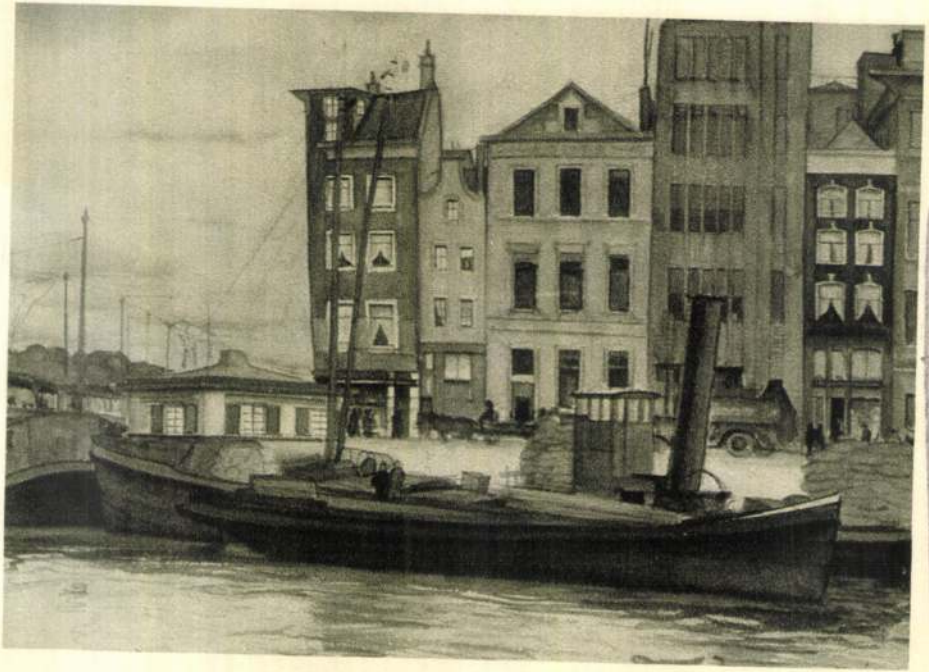

DIÓSY ANTAL : AMSTERDAM

Székely Károly

VITÉZ SZÉKELY KÁROLY: TÖRÖKSZENTMIKLÓSI HŐSI EMLÉK

M.N.K.

Székely Károly

A Műcsarnok tavaszi kiállitásán szerepel szobra az ott bemutatott 443 kép és szobor között.

Képek, szobrok--festők, szobrászok c. közl. Szinházi Élet. Bp. 1921. ~~juli.~~ juni 26. juli. 2. X. évf. 26. sz. 18. l.

MDK

vitéz Székely Károly

Pallavicini Sándor őrgróf, gipsz.

Téli Kiállitás. 1935. nov.-dec. Mücs.

11.1.

11.1.

MDK

Vitéz Székely Károly

vitéz Igmándy-Hegyessy Géza, cf.

Téli Kiállitás. 1935. nov.-dec. Mücs.

11.1.

v.Székely Károly

Kozma Ferencné, márvány

Mücsarnok 1932/33 téli kiállitás

-

től császári építőmest

Erlach

MDK

v. Székely Károly

v. Igmándy-Hegyessy Géza, repr.

KMTárs. 1935. téli kiáll. kat.

MDK

v. Székely Károly

Szent Imre, repr.

KMTárs. Szent István kiáll. tárgym. 1938.

M.D.K.

Vitéz Székely Károly

280. Vásárfia. Gipsz.

"A gyermek a müvészetben" kiállitás tárgymutatója
Bp. 1940. Orsz. M. Képzőmüv. Társulat. 20. l.

KDK

MDK

vitéz Székely Károly, szobrászm.

7. Hermann Ottó.

Klebelsberg emlékkiállitás.1933. Tárgym. 2e.1.

MDK

vitéz Székely Károly, szobrászm.

229. Vándorlij. Bronz.

KMT 1928.tav.kiáll. Kat. 14.l.

MDK

Székely Károly vitéz

Katonaportréja a Műcsárnok 1937.évi téli kiall
tásán.

Pipics Zoltán dr.: Téli tarlat a Műcsarnokban.

Uj Magyarság,1937.jan.24. 21.l.

MDK

v. Székely Károly

Szarvasi hősi emlék, repr.

Az első hősi emléknü pályatervkiállitás. Képző-
művészet 1927. 3. sz. 1o.1.

MDK

Székely Károly vitéz

Az Ady emlékmű-pályazatra készitett grandiózus
ülő siremlékműve.

Cikk: Az Ady emlékmű-palyazat.

Epitő Ipar - Epitő Művészet 1928.marc.1.9-10.sz
35.l.

MDK

v. Székely Károly

a törökszentmiklósi hősi emlékművéért kitüntető elismerét kapott

Aktuális képzőművészeti események. Pesti Hirlap 1928 évi Kincsesháza. 65.l.

MDK

v. Székely Károly

Hősi emlék, repr.

Aktuális képzőművészeti események. Pesti Hirlap 1928 évi Kincsesháza.

MDK

v. Székely Károly

Judith leányom

KMTárs. 1938. téli tárl. kat. 15.1.

MD K

Vitéz Székely Károly, szobrász

Törökszentmiklósi hősök emléke. Bronz.

KMT.-Tavaszi kiállitás. 1928. -Kat.12.1.

MDK

vitéz Székely Károly, szobrász

Vásárfia. Gipsz.

Mücs.-OMKT."A gyermek a művészetben" kiáll.1940.II-III
Kat. 2c.1.

vitéz Székely Károly szobrász

Hit

"A nő a művészetben"kiállitás katalógusa.1936.Műcsarnok

vitéz Székely Károly szobrász

Kut-szobor

"A nő a művészetben"kiállitás katalógusa.1936.Műcsarnok

vitéz Székely Károly szobrász

Reggel

"A nő a művészetben" kiállitás katalógusa. 1936. Műcsarnok

MDK

vitéz Székely Károly, szobrász

szobrászművészetünk reprezentáns alakja.

/essi/ ?
Műcs. Téli Tárlata.?
Művész Kurir.1938.1-2.sz. 9.l.

MDK

Almásy-Tel. 2. auk. 1939. nov.

MDK

vitéz Székely Károly szobrász

500 pengős tiszteletdijat kapott

Szélesebbkörü uj pályázatot hird. a bpi Luther szoborra. Pesti Hirlap, 1938. okt. 16. 30.l.

vitéz SZÉKELY KÁROLY

Vitéz Barczy Gábor. Gipsz.

KMTárs. 1938. őszi tárl. kat. 17. oldal

vitéz SZÉKELY KÁROLY

vitéz Oszlányi Kornél. Gipsz

MDK

v. Székely Károly

A Hősök Emlékét Megörökítő Orsz. Szöv. közgyülése. Képzőművészet 1929. 17. sz. 53.l.

MDK

vitéz Székely Károly

"Mátyás király" szobormű repr.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója.1936.máj-jun.

MDK

vitéz Székely Károly szobraszművész

A honvédelmi miniszter dijat nyerte, a hősi emlékek palyatervkiállitasan.

Epitő Ipar - EPitő Művészet 1927.szept.1. 132.l.

MDK

Vitéz Székely Károly

Hunyadi Mátyás. Patinázott gipsz.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója. 1936.máj-jun. 17.1.

M.D.K.

V. Székely Károly, szobrász

hősi emlékművét dicséri a Lap a karácsony előtt megrendezett művész-vitézek kiállításán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1934. LV. évf.

jan. 3. szl 5. old.

MDK

Vitéz Székely Károly

Dr. Szakats Pál. Márvany. Magántulajdon.
Feleségem. " "

Az Orsz. Magy. Képzőm. Társ. jubileumi kiáll. képes tárgymutatója. 1936. máj-jun. 13.1.

MDK

v. Székely Károly

v. Bárczy

Magyar Nemzeti Művészet 1938.4.sz.
64.l.

MDK

Székely Károly, szobr.m.

pályamüve: 500 pengös jut.dijat nyert.

ujabb zártkörü pályázatot hirdetett a Luther -em - lekmü szobrobizottsága. P.N. 1938. okt.15. 12.1.

Székely Károly MDK

Jancsi, gipsz

Műcsarnok 1920-21. Téli kiállitás

M. D. K.

SZÉKELY Károly építész
és Gattos Thanos

Tatabánya XV/B Alena-telep (Repr.)

Benkő Péter: Ipari és mezőgazdasági épülettervezésünk gyakorlatából
Magyar Építőművészet 1956 (V.) 1. n. 16, 19. l.

Székely Károly épitész M.D.K.

IPARTERV

Erőmü Javitó- és Karbantartó Váll. uj gyártelepe, Bp. XV.

repr.

Magyar Épitőművészet 1967/5. 18-20.l.

MDK

Székely Károly, 27 éves festősegéd, festő

Szabad Művészet, 1951. 7.sz. 317. l. képek

SZÉKELY KÁROLY

Öreg fűnyíró olaj 40x50

Zsennyei művészetelep kiállitása. Szombathely, 1956.

Rehna, Gadebusch und Schwerin. I.–XIV. + 1.–687. M. 67 képes tábla ——— u.o., 1899.

III. Die Amtsgerichtsbezirke Hagenow, Wittenburg, Boizenburg, Lübtheen, Dömitz, Grabow, Ludwigslust, Neustadt, Crivitz, Brüel, Warin, Neubukow, Kröpelin und Doberan. 2. Auflage. I.–XII. + 1.–728 M., képes tábla ——— u.o., 1900.

IV. Die Amtsgerichtsbezirke Schwaan, Bützow, Sternberg, Güstrow, Krakow, Goldberg, Parchim, Lübz und Plau I.–XVIII. + 1.–634 M., képes tábla ——— u.o., 1901.

V. Die Amtsgerichtsbezirke Teterow, Malchin, Stavenhagen, Penzlin, Waren, Malchow und Röbel I.–XI. + 1.–650 M., képes tábla ——— u.o., 1902

Székely Károly

festő

Szombathely

l.

Dunántúli Szemle

1944. 222. l

Székely Károly

is képviselte Vas megyét a kiállitáson

Majthényi Károly: A szennyei művésztelep első szombathelyi kiállitása.

VAS MEGYE, Szombathely, 1956. máj. 18.

SZÉKELY KÁROLY, festő

Burány Nándor és Radnóti Kovács Árpád festőművészek által vezetett 10 éves szombathelyi Derkovits Képzőmüv. Kör tagjai müveinek szombathelyi kiállitasa a Muz-ban 1959. jun. 20-jul. 19
SZÉKELY KÁROLY mü is szerepel a kiállitáson 67.old

--- A szombathelyi Derkovits emlékkiállitás 66.lod

Vasi Szemle, Helytörténeti Évkönyv, 1959. I.köt
Szombathely, 1959

MDK

Ifj.Székely Károly

Fellner Putykus Frigyes.Szobormű.Magant.

Képzőm.Társ. 1911.tav.kiall.kat. 35.l.

MDK

irj.Székely Károly, ip.m. növ.

Tanára: Mátrai L.Gy.

Mártány-kandalló.

Az Orsz.M.Kir. Iparmüb.Isk. félévi pályázatai.

Magyar Iparmüvészet. 1905. 219.l.

MDK

v. Székely Károly

A Hősi emlék I. pályaterv-kiállitásán résztvevő müvészek. Képzőművészet 1927. 2. sz. 3.l.

Székely Károly, vitéz

A Képzőm.Társ. fennállásának nyolcvanéves jubileuma alkalmából kiállítást rend. a Műcsarnokban. Alkotásai a kiállításon.

Lázáni Abonyi Ernő: A Képzőm.Társ.jub.kiáll.

Magyarság, 1941.márc.2. 13.l.

MDK

Székely Károly vitéz

Szarvasi hősi emlék szobormüve. Repr.

Képzőművészet, 1927. 3.sz. 10.l.

MDK

Székely Károly,vitéz

A Képzőm.Társ. fennállásának nyolcvanéves jubileuma alkalmából kiállitást rend. a Műcsarnokban. Alkotásával résztvett a kiállitáson.

Lazáni Abonyi Ernő: A Képzőm.Társ.jub.kiáll.

Magyarság, 1941.márc.2. 13.l.

vitéz Székely Károly.
szobrászművész.

— **Kormányzói elismerés egy szobrászművésznek.** Magyarország kormányzója ma délben kihallgatáson fogadta vitéz *Székely* Károly szorászt, aki legutóbb igen sikerült Horthy-plakettet készitett. A kormányzó meleg szavakkal megköszönte a művész alkotását és nagy elismeréssel nyilatkozott a törökszentmiklósi hősi emlékmüről is, amely szintén *Székely* Károly müve.

Nemzeti Ujság, 1928. ápr. 2-t.

1

MDK

vitéz Székely Károly, szobrászm.

A törökszentmiklósi hősi emlék. Repr.

151.1.

ÉvkKMT 1929.

MDK

Vitéz Székely Károly, szobrászm.

vitéz Ismándy-Hegyessy Géza . Mellszobor.
Repr.

KMTárs. 1935. téli kiáll.

vitéz Székely Károly

festőművész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.

Nagyesség
1935.VI.16.

MDK

vitéz Székely Károly, szobrászm.

Mátyás király. Álló szobormü. Repr.

KMTárs. jub.kiáll. 1936.

MDK

vitéz Székely Károly, szobrászm.

Törökszentmiklósi hősi emlék. Repr.

Mücs.-1928. Tavaszi kiállitás.

MDK

Vitéz Székely Károly, szobrászm.

Az élet alkonya. Szoborcsop.
Repr.

Mücs. - 1930/31. jub. kiáll.

MDK

vitéz Székely Károly, szobrászm.

Hősi emlék. Angyal karjaiban holtan ifju katona. Repr.
Törökszentmiklósi hősi emlék. Repr.

Képzőművészet. 1927. 2.sz. 10.l.

MDK

Székely 5. Károly, vitéz, szobrász és
ércmüvész.

Marosvásárhely, 1888. jan. 22. Stróbl Alajos mesteriskolájában és Brüsszelben végezte tanulmányait.
1908-ban a Ferenczy-féle dijar nyerte.
1907 óta föleg képmás-szobrokkal vesz részt a Nemz.
Szalon és a Mücsarnok tárlatain.

E.G. II.495.1.

Székely 5. Károly, vitéz, szobrász és
érmművész.

az ö müve volt a marosvásárhelyi Rákóczi szobor.
Egy bronz torzója a föv. tulajdonában van.
Több müve a Szépmüv. Muz.§ban.

E.G. II.495.1.

MDK

Székely 5. Károly, vitéz, szobrász és ércmüvész.

Kisplasztikái munkái közül említésreméltók a bp.-i gyógynövénykiállitás díjérme, a hadi repülögép-kiállitás emlékérme, a honvédelmi miniszterium hadsegélyzö érme, stb.

E.G.II. 495. l.

MDK

Székely Károly ifj.

Quo vadis. Olajf.

Műcsarnok. 1911/12. téli kiáll. 55.lap

ifj. Székely Károly MDK

Quo vadis. olf.

Műcsarnok 1911/12. Jubiláris kiállitás

MDK

Székely Károly ifj.

Dr.R.B. úrnő képmása. Márvány- és bronzszobormű
Mgt.

Képzőm.Társ.1910.tav.kiáll.kat.38.lap

ifj.Székely Károly MDK

Dd. R.B.né képmása, márvány

Műcsarnok 1910. tavaszi kiállitás

M. O. B. Alkalmazottak.

Szabó Lóránd.

25.

ágos Bizottsága.

ány	száma:	Hivatalból	192
	kelte:		192
	beérkezése:	okt. 31.	1925.

tek száma:

elintézett szám:

záma: 225/1925.

záma:

Polakovits

5 XI/12.

Nagyméltóságú m. kir. Vallás

Székely Károly
festő
Szombathely

Szabad Művészet
1952. 1. sz. 30. l.

SZÉKELY Károly épitész

Székely Károly, épitész MDK

Komlói akna.

repr.

MagyÉp 1945-55.

Székely Károly, épitész MDK

Diósgyőri alállomás tervezője.

3 2 repr.

~~MagyÉp~~

MagyÉp 1945-55-

Székely Károly, épitész MDK

Szegedi alállomás tervezője.

repr.

MagyÉp 1945-55.

tételeink megfelelnek, úgy kérjük a
zzánk eljuttatni. Amint az értékpapíro
t azonnal folyósítjuk.
at várjuk és vagyunk

kiváló tisztelettel

Angol Magyar Bank

Kelemen Halmai

Németh József, I. Horthy M.-ut 15

Székely Károly

Székely Károly okl. mérnök, építési vállalkozó, XI. Budafoki-út 41/b.
259-673

Botávb 1940 szept.

a-Hunyad, iacz. nov. 18.

öadó Úr!

elét az imént fogadom
dve is sietek értesíteni;
e, miként jelentéseim-
, a vaskályhák felálli-
e megvételét javasol-
önzegben.
ak a caloriféres kály-
ozik, de nem az egész

g bátor vagyok mihány
nives további intéz-
beküldeni, nevezettven:

Székely Károly

okl. mérnök
építőmester

Lásd

Fabritzky Antal:

Feltámad a rom-
város Budapest
harca az ujjáépi-
tésért. 1945-47
Bp. 1947

MOB
Kutár

SZÉKELY KÁROLY órásmester

MDK

Székely Károly

tokaji születésü órássegéd 1842-ben kéri önnállósitását a győri lakatos céhnél. Hosszab ideig a győri Klöckner József mesternél dolgozott. s megvette Hitzelberger Ferenc özvegyétől az ura után marad "mesterségbeli eszközöket és mesteri munkálatokat".

Csatkai Endre: Hitzelberger Antal győri órás fuvola-órái.
ARRABONA 3. Győr. 1961. 153-159.l.

157.l.

M.D.K.

Székely Károly, órásm.

~~1842xjúlxs~~.-én mester lett Győrött. Klöckner József nél legénykedett. Utazó órát kellett késziten, nyolc napi felhúzással. 1844 máj. 22.-én lett mester. 350.o.

Jenei Ferenc: Régi győri órásmesterek. 345.o.

Arrabona, 7.1965. A Győri Múzeum Évkönyve. Győr. 1965
Győr-Sopronmegyei Nyomda. Győr.

Székely Katalin ipm

említés

→ Gorka Géza ipm

MŰVÉSZET 1985/10/78

Kékely Katalin textilművész

Földváry F. László: Karlos Katalin és Kékely Katalin kiállítása

Kiskőrösről, 1982. május

Szécsényi Katalin ipm

→ Lenkei Ida ipm

Művészet 1985/4/58

templomaink is, amelyek a török
eformáció szolgálatába kerültek. A
ifestésénél ezekben az esetekben a
ri alakokat nélkülöző díszítést
s belső minták a mai hívők érzelmi
mint keletkezésük idején.

ervező az un. világi vagy elhagyott
tén a festet belső terek funkcióba
érdemelnek kastélyaink, amelyek a
ndeltetésüket teljes mértékben
évszázad alatt katasztrófálissá
ukért a műemlékvédelem erejét
ni. Miután egy erőszakos ideológia
magukon az épületeken álltak sok
napos, magas építészeti kultúrát
neg sem menthetők. Ha meg is

SZÉKELY Katalin festő

Torday Aliz: Papír forma?
= H Művészeti Fórum, 1998/2.
51-52. ll.

Székely Kati, textilművén

L: Soós Tomás

– Vadak és „Új szelídek" 24–25

Új Tükör, Bp. 1986. szept-M. XX 14/37

Székely Kati, textilmúvész.

L: Sotti Gizella

Vadas József Falon várna

12

Élet és Irodalom Bp. 1986. aug. 8. XXX/32

SZÉKELY Katalin gyam.

Réteg c. kiáll.

Művtört.Ért. 1989 1:4 79.

SZÉKELY Kati

Textilkörkép 2000

Magyar Nemzet 37 magazin 2000. július 8., szombat

MDK

Székely Komor Anna, szobrász

6.	Virágvasárnap.	Terrakotta.
11.	Akt	Fa
74.	Fekvö nöi akt.	Terrakotta.

A Budai Képzömüvészek Karácsonyi Kiállitása. 1947.
Kat.

Székely Komor Anna, szobrász. MDK

Traktoros tanfolyam. Terakotta.

Műcs.-Tar. Tárlat a Műcs.-ban. Hősök tere.
1952 máj.-10-jun.4. Jegyz. 15. l.

M.D.K.

Székely Komor Anna szobrász

Az Alkotás Művészház kiállitásán szerepelt gyüjteményeivel

Világ, 1949.febr.24. Cikk: (d.m.)

Székely Komor Anna MDK

Asszonyok gyermekekkel, terrakotta

Mücsarnok 1944. márc-ápr.
Tavaszi tárlat

Székely Komor Anna MDK

Női fej, gipsz

Műcsarnok 1944. márc.-ápr.
Tavaszi Tárlat

Székely Komor Anna MDK

Sz. Lőrinczy Vilma operaénekesnő, terrakotta

Lechner Egon, professzor, terrakotta

Mücsarnok 1954. V. Magy. Képzőm. Kiáll.

Székelyné, Komor Anna MDK

Ezt láttam a szovjet kolhozokban, terrakotta

Mücsarnok 1951. II. Magy. Képzőm. Kiáll.

Székely-Komor Anna

MDK

Madonna a gyermekkel, terrakotta

Műcsarnok 1943 Téli kiállítás

Székely Komor Anna MDK

Asszonyok gyermekkel, terrakotta

Műcsarnok 1944 Tavaszi tárlat

Székely Komor Anna

MDK

Női fej, gipsz

Műcsarnok 1944 Tavaszi tárlat

Székely Komor Anna MDK

Kendős nő, terrakotta

Női traktoro tanfolyam, terrakotta

Sz. Lőrinczy Vilma operaénekesnő gipsz

Műcsarnok 1958 Magy. Képzőművésznők Kiáll.

MDK

Székely Komor Anna

Szobormúvei a Műcsarnok 1943/44 évi téli tárlatán.

Pipics Zoltán: Téli tárlat a Műcsarnokban.

Uj Magyarság, 1943.nov.21. 14.l.

MDK

Székely Komor Anna szobrász

Elhagyatva,	terrakotta	relief
Fésülködő,	"	"
Fekvő női akt,	"	"

Alkotás Müvészház 39. kiáll. 1939. febr.

Székely-Komor Anna

MDK

Jézus bevonulása Jeruzsálembe, terrakotta

Műcsarnok 1943. nov-dec.
Téli kiállitás

Székely Komor Anna MDK

Madonna a gyermekkel, terrakotta

Mücsarnok 1943. nov-dec.
Téli kiállitás

MDK

-Székely Komor Anna

Épitőmunkások, terr.relief

Földmunkás, "

Női fej, "

Férfi " "

Alkotás Művészház 39. kiáll. 1949. febr.

MDK

Székely Komor Anna szobrász

Bivaly pásztor,	terrakotta relief
Álló női akt,	" "
A ritmus,	" "

Alkotás Müvészház 39. kiáll. 1939. febr.

MDK

Székely Komor Anna szobr.

Női akt, relief, hársfa

Alkotás Müvészház 39. kiáll. 1939. febr.

MDK

Székely Komor Anna szobrász

Ülő női akt, terrakotta relief

Nővérek, " "

Kompozició, " "

Alkotás Müvészház 39. kiáll. 1939. febr.

MDK

Székely Komor Anna, szobrász

Sz.Lörinczy Vilma operaénekesnö Terrakotta.

Lechner Egon professzor. "

Mücs.-V.M.Képzm.Kiáll. 1954.dec.-1955.jan. Kat.31.1.

MDK

Székely Komor Anna

T.Sz.G: A 18. Tavaszi Szalon. Ujság, 1943. jun.23.

6.1.

MDK

Székely Komor Anna, szobrász.

Álló nöi akt.
Fekvö nöi akt.

Hársfa dombormü.
Terrakotta.

Alkotás Művészsám XXXVI.kiáll. Őszi tárlat. 1947.szept.
Kat.

Székely Kovàts Ferenc

Kovàts Frigyes

és cèd

Családi ház

Repr.

Tér és Forma

1932. 243. l.

K.

MDK

Székely Kovács Ferenc

Első Magyar Általános Biztositó Társulat üdülője.
Tervezték: Kovács Frigyes és Székely Kovács Féren
Repr.

Tér és Forma, 1935. 11.sz. 325.lap 324, 323.lap
Képekkel és alaprajzzal.

MDK

Székely Kovács Ferenc és Kovács Frigyes

tervezték az Első Magyar Általános Biztosító Társulat üdülőjét a budai Petneházy-réten. Repr.

Első Magy. Ált. Bizt. Társulat üdülője. Képekkel. Tér és Forma. 1935. 11. sz.

MDK

Székely-Kovács Ferenc tervezö. Kovatsek Ferenc kivitelezö.

ép.

Családi ház az Istenhegyi- uton. Két kép.

Mág egy kép és két ~~terv~~ ~~illi~~ alaprajz.

Tér és Forma. 1933. 4-5.sz. 132.1.

Székely Kovács Ferenc MDK

épitész

Az OTI bérházak tervpályázatának döntése.
Vállalkozók Lapja 1933. szept. 7.

aros polgármestere

gos Bizottsága

Budapest

IX., Hógyes Endre-u.lo

nintája 1941 — 6454

Székely Kovács Ferenc

és Kovács Frigyes

tervezték az Első Magyar
Általános Biztosító
Társulat üdülőjét
a budai Petneházy-
réten. Repr.

Tér és Forma V.

1935. 11. 4.

(Első Magyar Általános
Biztosító Társulat
üdülője.)
Képekkel

Székely Kovács Ferenc

épitész

II. Épitészeti kiállitás Budai Szépmüvészeti Társulatban. Épitési tervével szerepel.

Pesti Hirlap
1933.II.19.

Székely-Kovács Ferenc, épitész MDK

Ganz Vagongyár "A" műhely tervezője.

repr.

MagyÉp 1945-55.

MDK

Székely Kováts Ferenc épitész

Kováts Frigyes és Székely Kováts Ferenc épité-
szek terve; családi ház.Repr.

Tér és Forma, 1932. 243.lapKéppel és alaprajzzal)

MDK

Székely Kováts Ferenc

Kováts Frigyes és Székely Kováts Ferenc: Családi ház tari kőből. Repr.

Tér és Forma, 1932. 243.lap, alaprajzzal.

MDK

Szőkely Kováts Ferenc és Kováts Frigyes ép.-k.

Családi ház. Repr.

Tér és Forma. 1932. 243.l.

Székely Kovács Olga

festőművész

Munkácsy-cén kiállítása - Ernst Museumban - képével szerepel.

A z E s t
1938.III.10.

Székely Kovács Olga

festőművész.

Munkácsy-céh kiállítása - Ernst Museumban - képével szerepel.

Magyar Hirlap
1943.III.19.

Székely Kovács Olga

festőművésa

Munkácsy-céh kiállítása - Ernst Museumban - képével szerepel.

Pesti Hirlap
1933.III.19.

MDK

Székely Kovács Olga

Fekvő akt, of.

Akt-kiáll. 1925. dec. Műcs.

MDK

Székely-Kovács Olga

Ölelkezők, of.

Alvó nő, of.

Akt-kiáll. 1925. dec. Műcs.

Bakker-Kovács Olga

Pihenő Jenny

Székely-Kovács Olga MDK

Pihenő leány

Műcsarnok 1933 Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

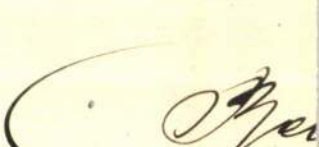

Be

500 kor. (

máról me

bankról j

tem. —

Visegrád

Székely Kovács Olga

festő

Koll. kiáll. Jean Charpentier-nél Párizsban 1930. októberben.

Budapesti Hírlap

1930. nov. 1.

(Magyar festőnő siker Párizsban)

Székely-Kovács Olga festőművész

Ernst Muzeum CXXII.csoportkiállitásán gyermekarcképekkel szerepel.

Est 1931.XI.22

Székely Kovács Olga festőművész

Ernst Muzeum csoportkiállitásán gyermekportrékkal vett részt

8 Órai Ujság1931.XI.22

Székely-Kovács Olga festőművész

Ernst Muzeumban rendezett csoportkiállitáson gyermekportré tanulmányokkal, szoboralkotásokkal vett részt

Esti Kurir 1931.XI.22

Székely-Kovács Olga festőművész

Ernst Muzeumban rendezett kiállitáson kevés gyermek-képével vett részt

Magyarország 1931.XI.22

Székely Kovács Olga festőművész

Ernst Muzeumban rendezett csoportkiállitáson egy sorozat gyermekportrét állitott ki.

Budapesti Hirlap 1931.XI.22

Székely Kovács Olga festőművész

Ernst Muzeumban rendezett csoportkiállitáson gyermek-portrégyüjteményével vett részt

Nemzeti Ujság 1931.XI.25

Székely Kovács Olga festőművész

Ernst Muzeumban rendezett csoportkiállitáson szinte páratlanul friss rutinjával elragadóan kedves gyermekcsoportot varázsolt a kiállitás termébe.

Pesti Hirlap 1931.XI.22

Székely-Kovács Olga festőművész

Ernst Muzeumban rendezett csoportkiállitáson finom izléssel,lelkes szeretettel megfestett gyermekportrékkal szerepelt.

Pesti Napló 1931.XI.22

Székely-Kovács Olga festőművész

Ernst Muzaumban rendezett csoportkiállitáson csupa gyermekarcképet állitott ki, rutinos előadásu és helyenként szinben igen finom müveket. Képeinél jóval értékesebb alkotás kislányát ábrázoló szobra. Ez a munkája legjobb férfiszobrászaink sorában is számot tenne.

Ujság 1931.XI.22

Székely-Kovács Olga festőművész

Ernst Muzeumban rendezett csoportkiállitáson kiállitott gyermekportréi frissek, kedvesek, anélkül, hogy giccsekké változnának.

Reggeli Ujság 1931.XI.23

Székely-Kovács Olga festőművész

Ernst Muzeum nagysikerü csoportkiállitásán képeivel vett részt.

Pesti Hirlap 1931.XI.22.

Sekely Kovács Olga

Művével szerepelt az Ernst-Múzeum Jub. Kiállításán.

H.U.932.V.31.

Székely Kovács Olga

Műveivel szerepelt az Ernst-Múzeum jub. kiállitásán.

N.U.932.V.31.

Székely Kovács Olga

MDK

Kicsi leányom képe, of.

Szépm.Mus. Uj magyar képtárának kat. 1928.

Székely Kovács Ilona, grafikus

MDK

Dormándi László népénekhez
készített illusztrációkat.
(Pantheon kiadás.)

Dormándi László: Két jelentéktelen lúzer

7

A Könyv, 1997. október

[III/10]

Székely-Kovács Olga, grafikus

MDK

Rajzai díszítik Földes Jolán:
Péter nem veszti el fejét c.
művét.

-: Miről szól

13

A Könyv, bp. 1937. április

[III/4

Székely Kovács Olga festő

~~Fe~~ Szerepel az európai művésinők párisi kiállításán

Nemzeti Ujság 1937 II. 13

Székely Kovács Olga

Szerepelt a nemzeti kiállításon.

PH 1933. IV. 20.

Székely-Kovács Olga

festőművész

Munkácsy-cén kiállítása - Ernst Museumban - lépé-
vel szerepel. Briliáns rajz.

Magyarország
1933.III.19.

Székely - Kovács Olga

Kitüntetést nyert a Salon
d'Automne párisi kiállításán.
1

m. H. 929. XI. 10.

Székely-Kovács

Alkotását nyereménytárgynak vásárolták meg,
a Munkácsy Céh sorsjátékkal egybekötött kiállítá-
sán.

P.H.932.IV.14.

Zdeněk Kovács

Dormándy Olga
párizsi fotó
azonos Székely Kovács Olgával

Bartha Lajtó
festő közölte
Pécsely Bélával,
aki velem közölte
1957. jún. 8-

M. KIR. ÁLL. FŐGIMN. IGAZGATÓSÁGA
BEREGSZÁSZ

Beregszász, 19

Ad 29. sz.

A M. O. B. Nagytek. Elnökségének.
Budapest.

Van szerencsém értesíteni, hogy nagybecsű ajándékát: Magyarország Műemlékei III. kötetét a Franklin-társulat intézetünk tanári könyvtára részére megküldötte.

A nagybecsű ajándékért a vezetésemen álló [illegible]

Székely Kovács Olga

festő

Franklin

Magyar Irodalmi Intézet é.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla: 130. sz.
Telefon: 72-41, 72-42, 72-43.

Tekintetes

Műemlékek O

Lux Kálmán úr felszóli
vár vezető könyvének kinyomtatás

Dormandi Olga

Olga Dormandi

festő

Gyümölcsöket, virágokat, faágakat fest. Érzékeny lélek. Festészete félénk, romantikus, csupa-sziv.
/G.B./

Kiállitás: Galerie du Pont des Arts, ápr. 10-24. -Repr.: Visage de jeune fille.
"ARTS" 1951. ápr. 20.

Nepmavelesi Bizottsaghak

Székely Kovács Olga.

a Munkácsy-Céh első kiállításán képei szerepeltek.

Nemzeti Ujság, 1928. Nov. 11.

Székely-Kovács Olga.

Alkotása szerepel a Munkácsy-Céh első kiállításán.

Pesti Napló, 1928. Nov. 11.

SZÉKELY Katalin textil

11. 16

Új Művészet 1992

Székely-Komor Anna MDK

Jézus bevonulása Jeruzsálembe, terrakotta

Mücsarnok 1943 Téli kiállitás

Székely Kovács Olga

N. Gombaszögi
Ella arcképe
repr.

Színházi Élet

1925. 14. 4

MDK

Székely-Kovács Olga

Az Ernst-muzeum XXII. csoportkiáll. A Mübarát 1922. 247.l.

MDK

Székely-Kovács Olga

N. Gombaszögi Ella arcképe, repr.

Színházi Élet 1925. 14. sz. 67.l.

M.D.K.

Székely Kovács Olga

A kritika a müvész aktját emliti a Mücsarnok tavaszi tárlatán kiállitott 443 kép és szobor között. A lap a müvészek fényképei között közli a festőmüvésznő arcképét is 15. fényképszámmal. /16. oldalon./

Képek, szobrok--festők, szobrászok c. közl. Szinházi Elet. Bp. 1921. juni. 26.-juli 2. X. évf. 26. sz. 18. l.

MDK

Székely Kovács Olga.

Szabad Művészet.1947. 11.sz. 223.l.

MDK

Székely-Kovács Olga

a Céh művésztagja, festő

Munkácsy Céh 8.repr.kiáll. N.Szal. 1935. márc.

4. l.

MDK

Székely-Kovács Olga

rajzok:

Gyerekfej

Rajzok

Ernst Muz. 22.csop.kiáll.1922.dec.

MDK

Székely-Kovács Olga

festmények:

Vidámság

Ernst Muz.22.csop.kiáll.1922.dec.

MDK

Székely-Kovács Olga

festmények:

Danae

Kis fiu napsütésben

Ernst Muz.22.csop.kiáll.1922.dec.

MDK

Székely-Kovács Olga

festmények:

Gyerekfej

F.R.-né urnő arcképe

Ernst Muz.22.csop.kiáll.1922.dec.

MDK

Székely-Kovács Olga

festmények:

Álló akt

Kislány

Ernst Muz.22.csop.kiáll.1922.dec.

MDK

Székely-Kovács Olga

festmények:

Akt

Öreg asszony

Ernst Muz.22.csop.kiáll.1922.dec.

M.D.K.

Székely Kovács Olga

Az Önálló Hivatásu Nők Világszövetségének londoni művészeti szakosztálya által rendezett kiállitásán vett részt.

Magyar képzőművésznők sikere Londonban c. Szinházi Élet. Bp. 1938. ápr. 23. XXVIII. évf. 18. sz. 44-45. lap

Székely Kovács Olga festő.

1900.febr.19. Budapest.
Páris.

Kicsi leányom képe. Olaj.

Széépmüvészeti Muzeum Uj Magyar Képtárának Kat.
Bp. 1928. 25 l.

Székely-Kovács Olga festő.

Európai müvésznők kiállitása Párizsban: Pesti Napló 1937.febr.13.

MDK

Székely-Kovács Olga,

Pihenő leány.

Bp.Mücs.-OMKT Nemz.Képzőmüv.kiáll. /Rend.M.Kir.V all.-
és Közokt.Min./ 1933 ápr.19.-máj 25. Kép.tm. 45.l.

M.D.K.

Székely-Kovács Olga

Zsolt Béla: "A valóság költője" c. irásához készitett rajzokat.

Szinházi Elet. Bp. 1934. nov. 18-24. XXIV. évf. 48. sz. 7o-71. lap

Székely Kovács Olga

Paris

Nemzeti Szalon

1948. aug. sept.

kiáll

Pusztavacsi Kőrs. elöljáróság

VI. 226

Székely-Kovács Olga.

a Munkácsy-Téh első kiállításán képe szerepelt.

Pesti Hirlap, 1928. Nov. 11.

Székely Kovács Olga

Koll. kicill. Ernst

írád

z

Ujság. 1927 márc. 13

(e.a.: Négy magyar festőnő.)

Székely Kovács Olga
(Párizs)

André Gide, rajz
repr.
Kortárs. 1947. 6-7.
sz. 187. l.

Székely Kovács Olga

U. 4000.

Ujság. 1927. márc. 8. (Egy magyar festőnő amerikai sikerei.)

A newyorki Anderson Galleries-ben 27 festményét állította ki. Só részük női akt, arc- és gyermekarcképek. 1927 elején jelt haza.

Gyarapodás.

tan állva van ábrázolva.

fordul, de szembe néz ve ~~[illegible]~~
l bevont
-(szék~~nek~~ karfájára támaszkodik, ~~és~~ bal-
odritott, szemöldöke és szeme barna,
tott, körülcsavart nyakkendője fehér,
lla, mellény és sötétkék nadrág. Derékát
A gombok és a zsinórzások aranyból valók.

de Stől 40 koronán (580/99).
1-én (708/900).
1901: III. 15-én az 5691 szvsz. leirat.

836

Székely Kovács Olga

festő

l.

Gulyás = Magyar

írók. VI. 147. l.

MDK

Székely-Kovács Olga

Arckép

A leányom

Fej

Francia, spanyol köztárs. és magyar művészek kiáll. M.Szal. 1948. aug.

MDK

Székely-Kovács Olga

festmények:

Szőkehaju nő

Anya gyermekével

Ernst Muz.22.csop.kiáll.1922.dec.

MDK

Székely-Kovács Olga

festmények:

Vöröshaju kislány

Vergődés

Ernst Muz.22.csop.kiáll.1922.dec.

MDK

Székely-Kovács Olga

Öregasszony

Gyerekfej

/N.A./- /Az Ernst Muzeum csoportkiállitása. Magyarság 1922.dec.3.

MDK

Székely-Kovács Olga

Szőkehaju nő

Vergődés

/N.A./-/Az Ernst Muzeum csoportkiállitása. Magyarság 1922.dec.3.

MDK

Székely-Kovács Olga

Akt

Vidámság

/N.A./-/Az Ernst Muzeum csoportkiállitása. Magyarság 1922.dec.3.

MDK

Székely-Kovács Olga, festőm.

Akt. Olf.

Műcs.-OMKT. Tavaszi kiáll. 1921. Kat. 5.1.

M.D.K.

Székely Kovács Olga

Festménye kisleányáról. Ernst-muzeum.
A kép repr.-ját és a művész fényképét közli a lap.

Szinházi Élet. Bp. 1927. május 1-7.
XVII. évf. 18. sz. 34. lap.

.

MDK

Székely-Kovács Olga

Sós E.: Francia, spanyol és párizsi magyar müv. kiáll. a N. Szalonban. Népszava 1948. aug. 18.

MDK

Székely Kovács Olga

Magyar képzőművésznők sikere Londonban. Színházi Élet 1938. 18. sz. 44-45. l.

Székely Kovács Olga MDK

Lyka Károly: Művészet. Uj Idők 1922. XXVIII. 50 sz. 409.o.

Székely-Kovács Olga M.D.K.

(Dormándi Lászlóné) Budapesten született 1900-ban. Az első párizsi kiállitását 1930-ban rendezte, amelyet sok másik követett. Egyike a legkimagaslóbb magyar festőnőknek.

Magyar album. Szerk. Incze Sándor. Elmhurst 1956, American Hungarian Studies Foundation. 59.p.

Székely Kovács Olga MDK

Akt, olf.

Mücsarnok 1921. tavaszi kiállitás

MDK

Székely-Kovács Olga

Az elmult év legszebb könyvei. Nemzeti Ujság 1933. dec. 13. 11.l.

MDK

Székely-Kovács Olga

Gyermekarckép. Mgt.

Az Ernst-Múzeum Kiáll.CXV.A Munlácsy-céh
III.reprezentativ kiáll.Bpest.1930.Nov.hó
Kat. 13.1.

Székely-Kovács Olga.

Az Ernst muzeom kiállitást rendez müveiből 1927-ben.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története, kézirat.

Székely-Kovács Olga

A főváros művészi bizottsága, festményét megvásárolta. Műve, a Munkácsi-Céh kiállitásán szerepelt.

P.H. 1932. IV. 10.

Зайцев-Ковчег Олег

Székely Kovács Olga.

festőművésznő.

Az Ernst-Muzeum legnjabb csaportkiállítá-
sán kollekciája szerepel: köztük „Fehér-
ruhás gyermek" – „Kkvő nő" „Ablak előtt"
c. művein. (emlitve)

Nemzeti Ujság, 1927. márc. 12.

Székely Kovács Olga.

~~Kistőrnő.~~

Az Ernst-muzeumban gyűjteménye csaport-kiállítása nyílt meg. Művei közt „Négernő" c. műve szerepel (említve.)

Esti Kurir, 1927. márc. 13.

MDK

Székely Kovács Olga, graf,

Alvó kis leány. Rajz. Repr.

Az Orsz.M. Szépmüv.Muz. metszetosztályának tul.

Herman Lipót: Néhány női festömüvészről.

Magyar Müvészet. 1931. 9-10.sz. 579.l.
1931.575,577,579, 580.l.

MDK

Székely Kovács Olga, graf.

Alvó kis leány. Rajz. Repr.

Az Orsz.M. Szépmüv.Muz. metszetosztályának tul.

Herman Lipót: Néhány női festömüvészről.

Magyar Müvészet. 1931. 9-10.sz. 579.l.
1931.575,577,579, 580.l.

szövarch 20.- 200.lap

Székely Kovács Olga.

Az Ernst muzeom kiállitotta müveit 1931-ben.

Bende J:
A Képzőmüv szeti egyesületek története, kézirat.

MDK

Székely-Kovács Olga

A képzőművészeti év eseményei. P.H. 1933. évi nagy naptára. 56.l.

Székely Kovács Olga festő

hetapel az erdélyi művésznők párisi kiállításán

Pesti Hirlap 1937 II. 13

Székely-Kovács Olga

Rabinovszky M. irt Olga Székely-Kovácsról a Deutsche Kunst und Dekoration /Darmstadt/ 1924.máj. 77-79.l.

Rabinovszky Máriusz:Két korszak határán Bp. 1965.

295.

Székely Kovács Olga

„Csöndes mise" c. műve nagyon a képzőművésznők párisi kiállításán (emlitve)

Nemzeti Ujság 1937 II. 17

MDK

Székely-Kovács Olga

Ölelkezők, of.

Alvó nő, of.

Akt kiáll. OMKT. Mics. 1925. dec. 24. 1.

M.D.K.

Székely Kovács Olga

"Kislány-portré" cimmel a müvész képének repr.-ját bemutatja a lap.

Szinházi Élet. Bp. 1932. márc. 13-19.
XXII. évf. 12. sz. 53. lap

5/. MDK

Székely Kovács Olga, festőm.-szobr.

Reprodukcióink: Gombaszögi Elle egyszerü,dekorativ arcképe.
Egy kislány arcképe/melyen érezhető Renoir hatása/.
Egy portrait-tanulmány.

Herman Lipót: Néhány női festőművészről.
Magyar Művészet. 1931. 576,578.l.

4/. MDK

Székely Kovács Olga, festöm.-szobr.

Freud arcképe,
gyermekének aktja. Szobormüvek. .S a psico-
analitikusok egyik bécsi kongresszusán
Berény Róbert társaságában kiadott karikatura-
arcképtanulmány még külön említést érdemel.

Herman Lipót: Néhány női festömüvészről.
Magyar Müvészet. 1931. 576,578.l.

3/.

MDK

Székely Kovács Olga, festöm.

Munkáit Budapesten, Párizsban New-Yorkban mutatja be, nagy sikert aratva. Aktos kompoziciók, arcképek, kisgyerek-portrait-k, csendéletek, táj- és genreszerü képekböl tevödik össze oeuvre-je, de szobrászattal is foglalkozik.

Herman Lipót: Négány női festömüvészrül.
~~XSzékelyXKovácsXOlga.~~
Magyar Müvészet. 1931. 576.578.1. 576.1.

2/. KXXXXXXXXXjánaXXXXXXXXXXXXXXX MDK

Székely Kovács Olga, festőm.

Kollekciójának kiemelkedő tulajdonsága, h. hatalmas, szines, életnagyságu aktok virtuóz ecsetkezeléssel, jó formameglátással a nézők bámulatát kelti felkülönösen ha e müveket alkotójuk törékeny leányalakjával hasonlitja össze.

Herman Lipót: Néhány női festőmüvészről.
XXXXXXXXXXXXXXX

1/. MDK

Székely Kovács Olga, festöm.

1922. dec.-ben lépett egy teremre való festménnyel és számos rajzzal a nyilvánosság elé az Ernst-muzeum egyik csoportkiállitásán. Egy évvel előbb a Mücsarnok kiállitásán egy életnagyságu akt.jával az Erzsébetvárosi Kaszinó diját nyerte el.

Herman Lipót: Néhány női festömüvészről.
Magyar Müvészet. 1931. 576,578.l. 576.l.

M.D.K.

Székely Kovács Olga

"A párizsi Galerie Charpentier-ben állitotta ki képeit. Ez a kép: André Maurois portréja, több párizsi lapban megjelent."- irja a repr. kisérősoraiban a lap.

Szinházi Élet. Bp. 1930. nov. 9-15. XX. évf. 46. sz. 57. lap.

MDK

Székely Kovács Olga, festöm.

Gombaszögi Elle arcképe. Repr.

Zsuzsika. "

578.1. ?

MDK

Székely Kovács Olga, festőn.

Gombaszögi Ella arcképe. Repr. 578.l.

Zsuzsika. " 578.l.

Magyar Művészet. 1931. 9-10.sz. 577,578.l.

MDK

Székely Kovács Olga, graf. ill. rajzoló

..., de nem művelték a rajzot, mint amilyen mértékre a jó Istentől való engedélyük szólt....

Illusztráció. /Dormándi: Sólyommadár. / Repr.

Akik félbenmaradtak.
Pérely. 153, 154. old.

MDK

Székely Kovács Olga

Szablyáné Lohwag Ernesztin halála. Pesti Hirlap 1940. márc. 21.

Székely-Kovács Olga, grafikus ⌐ Dh

Márai Sándor: Bolhapiac c.
novellás kötetéhez készített
rajzokat.

–: A magyar Könyvkiadók őszi
munkaterve 4
Pantheon

A KÖNYV, Bp. 1934. október [I/1]

MDK

Székely Kovács Olga

Ölelkezők.mgt.
Alvó nő.

Műcsarnok, 1925/26. Akt kiáll. 24.1.

MDK

Székely Kovács Olga

Fekvő akt, olf.

Műcsarnok 1925-26 Akt-kiállitás

M.D.K.

Székely Kovács Olga

K. Cpy.: „Érzelmes utazás" c. könyvkritika számol be Fejtő Ferenc fenti c. könyvéről, melyet a művén illusztrált ugy, mint a fenti c. kritikát is.
Három rajz.

Szinházi Élet, Bps. 1936. május 31. – junius 6. XXVI. évf. 23. sz. 88. lap.

Székely Kovács Olga MDK

Ölelkezők

Alvó nő

Műcsarnok 1925-26 Akt-kiállitás

M.D.K.

Székely Kovács Olga

"Nagy sikert aratott Párizsban a magyar női képzőművészet" cimmel ir Őszi Kató a párizsi kiállitásról és elismeréssel emliti a müvész nevét.

Szinházi Élet. Bp. 1937. febr. 21-27. XXVII. évf. 9. sz. 34-35. lap

MDK

Székely-Kovács Olga

A párisi őszi szalon. /S. L.cikke/ Képzőművészet, 1929, 25.sz. 235 l.

Székely-Kovács Olga

Gyerekfej, rajz

130-161. Rajzok

Ernst Mus. 22.csop.kiáll. 1922. dec. 8. 1.

NDK

Székely-Kovács Olga

festmények:

Kis fiu nemsütésben

Vidámság

Ernst Mus. 22.csop.kiáll. 1922. dec. 8. 1.

MDK

Székely-Kovács Olga

festmények:

Álló akt

Kislány

Danae

Ernst Muz. 22.csop.kiáll. 1922. dec. 8. 1.

MDK

Székely-Kovács Olga

festmények:

Öreg asszony

Gyerekfej

F.R.né arcképe

Ernst Muz. 22.csop.kiáll. 1922. dec. 8. 1.

MDK

Székely-Kovács Olga

festmények:

Vöröshaju kislány

Vergődés

Ernst Muz. 22.csop.kiáll. 1922. dec. 8. 1.

MDK

Székely-Kovács Olga

festmények:

Szőkehajú nő

Anya gyermekével

Akt

Ernst Muz. 22.csop.kiáll. 1922. dec. 8. 1.

Székely-Kovács Olga, festő

MDK

A Dormándi hánló Baráti Társaság brosúráját díszíti Dormándi hánlót ábrázoló festménye. (Kinesben.)

Székely-Kovács Olga = Madame Dormándi.

Bajomi Házár Endre: Francia Krónika 1024 - 1029

JELENKOR, Pécs. 1970. november XIII/11.

MDK

Székely Kovács Olga

Jutka

Tükör előtt

Munkácsy céh § 5.kiáll. Ernst Muz. 138. kiáll.

1933. márc. 5 l.

MDK

Székely Kovács Olga

Fiu arckép

Munkácsy céh 5.kiáll. Ernst Muz. 138.kiáll.
1933. márc.

8 l.

Székely-Kovács Olga
Jutka

Munkácsy-Céh I. kiállításon. Nemz. Szal. 1928. nov.
27 1.

Székely-Kovács Olga
Modell

Munkácsy-Céh I. kiállításon. Nemz.Szal. 1928. nov.
27 l.

MDK

Székely Kovács Olga

Tükör előtt
Jutka

Ernst Múz. 138. kiáll. Munkácsy Céh V. kiáll.
1933. márc. 5 l.

Székely-Kovács Olga
Jutka

Ernst-Muzeum CXXXi. /Jubiláris/ kiállitása.
1932. május 13 1.

Budapest, postabélyeg kelte.

A Hivatalos Értesitő előfizetési dijszabásai:

	magánosoknak és közhivataloknak:
egy hóra:	**4 P 80 f**
negyedévre:	**14 „ 40 „**

előlege 20·— P, mely egy összegben előre fizetendő.

, hogy kiadóhivatalunk az elő-
nzbeszedők, hanem posta utján
érjük, hogy az elmult hó végével
llékelt befizetési lap felhasz-

Székely-Kovács Olga

Pihenő lány

Ernst-Múzeum CXXXI. /Jubileum/ kiállítása.

1932. május. 12 l.

résztvevő 300-400 személy után
kapupénztáránál kifizeti, ennek
Bizottsága által kiadott megte
Ugyanekkor a vendégeink által
jegy puszta felmutatása belépés

2./ A tumultus elk
kérjük, hogy az egyenkénti belé
nagykaput kinyittatni szíveske

Kérésünket megismé
bízva, maradtunk

dom. törzsfő

Székely-Kovács Olga

Arckép

A leányom

Fej

Francia, spanyol köztársasági és magyar művészek kiállítása. Nemzeti Szalon, 1940. augusztus. 13 l.

MDK

Székely Kovács Olga

Kislányom arcképe

Szépmív. Műv. uj szerzeményei kiáll. 1926-31. 1931.

K 41.

Székely-Kovács Olga

Jutka

Munkácsy Céh első kiállitása a Nemzeti Szalonbanm Buda est, 1928. katalogusa 27 lap

Székely-Kovács Olga

Modell

Munkácsy céh első kiéllitása a Nemzeti Szalonban Budapest, 1928.katalogusa 26 lap

MDK

Székely Kovács Olga

Fiu arcképe

Ernst Muz. 138. kiáll. Munkácsy Céh V. kiáll.
1933. márc. 8 l.

MDK

Székely-Kovács Olga

Pihenő leány

Nemz. Képzőműv. kiáll. Műcs. 1933. ápr.

45 l.

Szélely Kovács Olga

neve említve

Művészettörténeti Értesítő 1972

138, 140. old.

Székely Kovács Olga

Uj nevek a Mücsarnok tavaszi kiállitásán:
Székely Kovács Olga, akinek aktja komoly és értékes munka,
Brüll Aladár két arcképe különösen tónusaiban kiváló mü,
Szent-Iványi Gyula nagyméretü, erőteljes technikával készitett festménye külön figyelmet érdemel,-irja Kun Imre, a Müvészet c. rovatban.

A HÉT, Bp. 1921. junius lo.
XXXII. évf. ~~14~~ 15. sz. 255. lap.

Székely-Kovács Olga

-nak a Munka c- folyóiratban 1933-34-ben publikált
műveit említi

Csaplár Ferenc:A Munka-kör képzőművészeti tevékenysége
Művtört.Ért.1972.2.sz.124-132.l.
132.l.

Székely Kovács Olga

"Az Ernst Muzeum kiállitása" cimmel Mátrai Vilmos négy müvészt sorol fel és értékeli bemutatott müveiket:
Székely Kovács Olga: "a tárlat szenzációja. Nagyméretü vásznakon nagyszabási festői problémákat old meg játszi könnyedséggel. A térben elhelyezett figurái kitünőek.
Reményi István: éremszobrai kiforrott, komoly tehetségre vallanak.
Benkhard Ágoston: "ügyes kezű, fejlett technikáju müvész. Témaköre a borsodi erdős-dombos-völgyes vidék, Figurális müvei is kitünőek.
Gara Arnold: "mint festő és mint grafikus mutatkozik be: festményeinek szinskáláját, rézkarc és könyvillusztrációjának rajzát birálja.

Élet, Bp. 1922. dec. 24. XIII. évf. 26. sz. 636. lap.

Székely Lajos
fotós

A KISZ XI. és XII. kerületi bizott-
sága koncertet rendezett a chilei
nép megsegítésére

—: Szolidáritas

Tükör, 1975, május 20-7 oldal

Székely Kajos
fotós

A Technika Kiadóban a 26. számú
ipari szakmunkásképző iskola
tanulói részt vettek a kiállításon

— Ifjúság
Tükör, 1975. augusztus 30 - 4 oldal.

Székely Lajosné festőművész

1953. aug. 10.-én a vásárhelyi művésztelepen első Kent Székely Lajosné festő- és Görög Rezső grafikusművész kezd munkához.

Szabó Endre: Hírszeves a vásárhelyi művésztelep.
Csongrád u. Hírlap, 1973. máj. 27.

Székely Lajosné festő

Ma negyedszázada, hogy megalakult a vasárfelyi művésztelep. – XI 1953. máj 17.-re elkészült az első költségvetés, a telep működését aug. 1.-re időzítik és elsőként aug. 10.-én Székely Lajosné festő és Görög Rezső grafikusművész munkához lát.

Szabó Endre: Emlékezés a művésztelep negyedszázados jubileumára.
Csongrád Megyei Hírlap, 1978. aug. 13.

Székely Lajosné
festő
Rákosi elvtárs megláto-
gatja a tyúcs-t c.
képét díszeri.

Körner É.: A "Képző"-
művészeti Főiskola
1952-53. évi díj-
lovasmunkái.

--Szabad Művészet--
1953. 111. l.

Fénykép. Milczné

Képzőművészeti Főiskola: 37.7 ltr.

Székely Lajosné: Rákosi elvtárs meglátogatja a T. Sz. Cs.-t.

Diplomamunka: 1952/53

Festmény.

Negatio nincs.

Megvette: Földmův. Minisztr. 10.000 fot.

Székely Kovács Olga

MAGYAR MŰVÉSZET

1925. 388.
1927. 176
1931. 109. 576, 578, 579, 612
1932 64

VEZÉS.

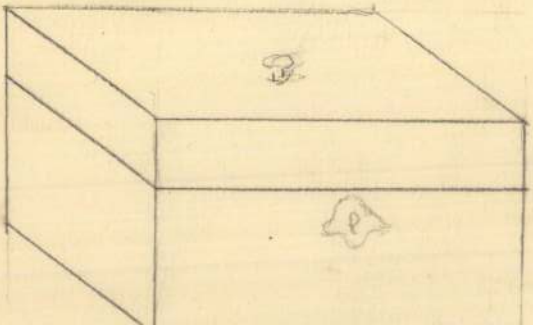

Ágyúscsred, 12-es honvéd cs. és kir. tábori

TX - 182.

Székely Kovács Olga

Magyar Művészet
1925. 368.
1927. 176

(Bül. 1900 febr. 19

Székely-Kovács Olga, festő, Budapesten, hol tanulmányait is végezte.
1921. Akt. c. képével az Erzsébetvárosi Kaszinó-díját nyerte. 1922. gyűjt. kiállítása volt, az Ernst-Múzeumban. Kicsi lányom képe c. olajfestménye a Szepművészeti Múzeumban.

~~Jelentős technikai felkészültséggel festett első képei óta útja következetesen halad a formák összefogásának, a fényeffektusok kiaknázásának és a szín kifejező-erejének (festői) fokozása felé, aminek következtében~~ A posztimpresszionizmus útjain haladó nő-~~piktoraink~~ festőnőink legjobbjai közé tartozik.

Ujabban főképp permeharchépek festésével foglalkozik

Székely Kovács Olga

kol. kiáll. az Ernstben

1931 nov.

Székely Kovács Olga

kol. kiáll. az Ernstben

1927. márc.

1898: VI. 15. -- 1900: VI. 15. -- 1901: VI. 15. -- 1903: VI. 15. -- 1905: VI. 15.

I – 1905. átvételi jegyzék 407. – Szárna az Orsz. Képtárban a sz. szban 2050. és a leltárban 3005.

Vy lelt. 467.

Vét 1897. jul. 10.

385.

Székely-Kovács Olga

festő

1922. szept. kiáll. az

Ernstnél.

Ő volt kiállítva szeberkert

Aktja, melyel 1921.

az Erzsébetvárosi Kaszinó

díját nyerte.

Venus és Amor

842. Olasz festő a XVIII. sz.-ból

Stépely kovács Olga

Kicsi lányom Eje, olyff

Székely - Kovács Olga

1924. máj. MKE

kiáll. Nemzeti Szalonban

N-né G. E. archeje, olaj-
Anya és gyermeke, olaj-
St. Germain en l'Hay, olaj-

~~Árpádkori sarkantyú VI. 134.~~

Székely Kovács Olga

1.

A Múbarát 1922.

247-1.

~~Boiok~~ ~~IX. 50.~~

~~Gemischtes IV. 134~~

Székely Kovács Olga

U. 4338.

~~Agyag ossókaika VII. 241, 242,~~

Székely Kovács Olga

Mincsarnok
1921. Tav. Kiáll. 58.
1925-26. Ant. Kiáll. 53, 278, 279

Fémjelző bélyegek TV. 90.

Lékely Kovács Olga leányának
arcképe. Nepomuceni Nuczem

A

ZSEF VÉSNÖKI INTÉZET ÉS DOMBORNYOMDA

CORVIN

Székely - Kovács Olga

Magyar Művészet

1925. 344, 345.

Szécsy Kovács Olga

festő

Műcs. kiáll. 1924 tól
Pipics 120.C.

Székely Kovács Olga

festi

szül. Bpest 1901.

Ujv. MZsL.

834. l.

mében borzalom tükröződött.

A két nő riadtan állt.

— Mária, — szólalt meg azután halkan Szidónia és megfogta lánya kezét. — Hallottad? Victoire! Győzelem!

És megkönnyebbülve, szinte föllelkesülten mentek ki a szobából.

MOHÁCSI JENŐ

Székely Kovács Olga

vád

Elek Artur

Végy magyar festőnő.

Nyugat

1927. 599.1

milyen szegény volt — de anyagi nyomorúsága soha nem érzett energiákat ébresztett benne, koldulni járt a főúri palotákba, kisdedóvóiért, élete nagy műveért, ó most már nyugodtan halhat meg elhagyottan, koldusan, mert nyolcvannyolc kisdediskola nyolcezer gyermeke hirdeti Brunsvik Mária Terézia elévülhetetlen érdemeit —

Halkan, ti melléktémák, megszólaló szívhangok, vénülünk, a szívnek hallgatnia kell! ne szóljatok bele, érzések, a kötelesség búgásába. Kóda gyöngyöző futamai, milyen nehezen pergetlek már benneteket, játszi buborékok, milyen idegenek vagytok már tőlem —

A két öreg kéz fáradtan roskadt le a fehér paplanra, mely már csak paplan volt. Valami nagy üresség támadt az elhaló akkordokban kizengő szegény vénkisasszony agyában, nőttön nőtt és már kifeszíteni készült a koponya csontjait.

Ekkor megnyílt az ajtó a szobafenéken és a haldokló, bár szemét most nem tudta fölnyitni, hallotta, érezte, hogy sógornője lépett be lábujjhegyen, az öregecske, de még mindig délceg Szidónia, és leánya, Mária grófnő.

Nem a megszokott gyűlölet áradt belőlük, hanem valami kényszeredett jóság. Odaléptek az ágyhoz, és ez nem volt föllbőszítő, nem volt rossz.

T. 5244.

sztria czimerével diszitett
tett Bécsnek látképét szemlél-
az előtérben pedig a város

2.2 cm.

Székely-Kovács Olga

Fejtő Ferenc Érdekes utazás. Fenti rajzaival.
Bp [1936] Pantheon.
248 l 8.r.

Székely Kovács Olga

festő

stud. Bpest

lásd

a

Boz Magyarlex

919 h.

Előjegyzési naptár

1938

évre.

Szombat **1** Újév	● JANUÁR 31 NAP Izr. Tebeth 5698. 1. hét Prot. Újév

2126. M. I

Dunamenti vidék.

Balról a kisse dombos t
felé, út vezet, a melynek túlsó
részén pedig, a zöld gyepen, 1
pálczával. Ez utóbbinak kalapja
kék, ingének ujja szűkrefogott.
nek nádas partján, a bevert cz
rakott csolnak kötött ki. Az é
alól a középtájon: »*M. Dovan*

Vászon, méretei 54 : 80 cm
István hagyománya 1893 auguszt
50 K. — Átvétetett 1902 január
A hagyományt elfogadta az 190
(340–902).

VI : 2

Hung. 1902
Delhaes

Székely Kovács Olga

wód
2

Rosner Ung. Buchk
280. l. kipedkel.

SZÉKELY KOVÁCS OLGA,

aki az Ernszt-muzeumban már első kollektiv kiállitásával nagy feltünést keltett:

„Én nem tudok magamról mit irni, hacsak nem egy mondatot: Kicsi korom óta mindig festettem, rajzoltam, mintáztam, most is azt teszem és a jövőben is azt fogom tenni és remélem, egyszer mégiscsak megfestem azt a képet, amiért az egészet elkezdtem."

*

Ime, megszólaltak a magyar képzőművésznők képviseletében néhányan és igy a szavakból is érezhetjük: mennyi, mennyi munka! Ezek a művészasszonyok dolgoznak, nemcsak a tehetségükkel, de erejüket megfeszitve, fizikailag is, sokszor nélkülözve, sokszor a dicsőség fényétől övezve, de mindig lelkesen, ihletetten, egy nagy, távoli, talán elérhetetlen célért.

Igazán megérdemlik, hogy büszkén tekintsünk rájuk, megérdemlik, hogy szeressük őket.

V. Zs.

Zalán Katinka kozmetikai és lelki

Upág 1937. dec. 25.

Székely Kovács Olga

Ernst Múzeum Kiállításai

CXXXI. 1932

87, 103,

Dkezi Bp. Jöret 59.

Székely Kovács Olga

MAGYAR IPARMŰVÉSZET
1937. 254. l.

1. Über spezifische, bezw. nichtspezifische W
2. Sklerom .....
3. Aktinomykose .....
4. Blastomykose .....
5. Tuberculosis cutis luposa .....
6. Erysipel .....
7. Syphilis

spezifische Diagnostik und Therapie einiger
ykose, Sklerom, Blastomykose, Tuberculosis
hen, hauptsächlich aber jene Heilmethoden,
dieser Gelegenheit gebe ich meiner, schon
k, dass die spezifische Therapie in der
hersten wirkt und am wenigsten schädlich
erfordert und wenn die meisten Infektions-
n, so mögen womöglich doch diese versucht
Schlüssel finden. Ausserdem gebe ich in
„Über Gesundheitsschutz unserer Jugend"
Ungarn mit besonderer Berücksichtigung

Székely Kovács Olga

Ernst Mur. Kiáll.

57. n

(1922. dec)

116 – 161. n

l. Könyvtáramban

1936 szám.

Müemlékeg Orsz. Bizottsa

Budapest

IX. Ranos-u. 2

Székely Kovács Olga

Árverési Csarnok Kat. aukció

31. 7. 1926. febr.

Aranyfüggö, [illegible] VII. 143.

Székely Kovács Olga

rod
2

Az Ujság. 1922
dec. 3.
(e.a.: Az Ernst
Museum csoport-
kiállítása.)

~~Transcarpathian~~ Tót Museum

X. 7.

Székely Kovács Olga

koll. kiáll.

l.

Ernst Muzeum kiáll

89. n.

1927.

Székely Kovács Olga

Koll. Kiáll.

l.

Ernst Museum Kiáll

122.4.

1931.

Lelet, egervári VI. 133.

Székely-Kovács Olga

Rabinovsky, Dr Marius:

Olga Székely-Kovács.
Deutsche Kunst und
Dekoration. 1924.
XXVII. 8. p. (majus)
Képekkel.

sottratte ad ogni possibilità di colonizzazione demografica e ap-
intensivo. Le masse rurali fasciste, che già si sono spinte nel-
l'interno fino a Tarhuna e sulla strada della Sirtica oltre Misurata
a ricercare terra di bonifica, questa masse dei nostri mirabili
contadini, che non conoscono ostacoli e sanno affrontare le più
dure condizioni climatiche ed agrologiche, si vedranno sbarrare
il passo dalle concessioni latifondiste, a oriente e ad occidente di
Tripoli, non appena la marcia conquistatrice avrà superato le
difficoltà maggiori e si sarà approssimata al capoluogo della Libia.
Il latifondo rappresenterà dunque una barriera insuperabile per
quelle ondate colonizzatrici, che non si sono arrestate di fronte
alle rocce gebeliche e alle due costiere? Porre il problema vorrà
dire risolverlo. Per intanto sarà opportuno tener presente che
l'acquisto di taluna di queste grandi concessioni — e non delle
maggiori — ha già permesso all'Istituto della Previdenza Sociale
e all'Ente per la Colonizzazione di immettere nei vecchi fondi
oltre un centinaio di nuove famiglie coloniche, più di mille per-
sone, le quali, senza il predetto passaggio di proprietà, non avreb-

Székely Kovács Olga

l.

Ernst Mur. Bi. kiáll.

87, 103, 72.

Székely Kovács Olga

festő

róla jelent az alábbi kiállításon

Művészet. 1938. 56. l.

(Magyar képzőművészek londoni kiállítása.)

Újság, 1916. júl. 20, 4. l. — Lepold—Homor 97. l. — Gerevich PA, 249. l. — Lepold—Lippay 56. l.

Mária mennybemenetele

Félkörös felső záródással, vászon, olaj, 190 × 110 cm.

Jelezve lent jobbra: Franz Dobyaschofsky, 1866.

Simor prímás rendelte a művésznél.

A győri székesegyház volt főoltárképének replikája. Beszédes Kálmán: Az esztergomi érseki képtár. Esztergom, II., 1875., 44. szám. — Maszlaghy: Az esztergomi érseki képtár. Új Magyar Sion, VII., 1876., 36. l. — Földváry István: Az esztergomi érseki képtár. Fővárosi Lapok, XIII., 1876., 760. l. — —ó: Az esztergomi Hercegprímási képtár. Magyar Korona, III., 1879., 20. szám. — Rényi 22. l. — Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 769—770. l. — Körösy: Esztergom. Esztergom, 1887., 238. l. — Maszlaghy II., 189. szám. — Esztergom vármegye ... Bp. é. n. 176. l. — Gerevich: Az Újság, 1916. júl. 20, 4. l. — Lepold—Homor 97. l. — Gerevich PA, 249. l. — Rónay, Maria: Die Schätze des Christlichen Museums in Esztergom. A Műgyüjtő, V., 1931., 8. l. — Lepold—Lippay 56. l.

Székely-Kovács Olga

festő Műcsarnok

1933. nemz. képzőm. Eiall-

578.

néz. Jobb kezével a szekrényre támaszkodik,
. Pápaszemet hord, feje elöl kopasz, haja gyér,
lt. Ingének lehajtott gallérja és kézelői látsza-
ye hajtókás, kabátja kettős elejű, pantallója vi-
att aláírásának másaul:

f"

=ELICH"

bei L. T. Neumann"
. d. Verlegers m. Vorbehalt gegen Nachdruck".

alak nagysága 34 c/m.
Kriehuber J.

778 (kö. nyom.).

107/95 № 173.

Székely Kovács Olga

festő

koll. kiáll. Paris

Galerie Zak-ban

Forum

1934. 177 l.

Székely Kovács Olga

festő

l.

A Mű

1927. 1. 27. 8. l.

1428. Velenczei iskola: I
A XVI. századból.
Laura képe.

Mellig látható, kissé jo
omlik, szeme kékes, fehér himezett
Homlókába gyöngyfüzér lóg és ennek
csüng. Kivágott aranybrokát-ruhája
látszik; nyakéke kettős gyön
smaragd között, egy rubin csillog
LAVRA.

529

Vászon, méretei 50: 41.5 c
A Nemzeti Muzeumból.

1868: II. 95.
1870: IV. 78.
1871: IV. 78
1873: IV. 78

Székely Kovács Olga

festő

lásd

a

Forum

1934. 258. l.

Székely-Kovács Olga

Magyar Művészet 1927

176.0.
kiállítások.

Székely Kovács Olga festő

Pesti Hirlap. 1924. máj. 11. 15

k. k. h. a magyar képzőművészünk kiállítása

Táblakép Csók.Székely Kovács Olga.

Magyar Müvészet 1925.369-392.o.
Gerő Odön:Az akt-kiállitás.

Székely Kovács Olga
festő

Népszava 1922. dec. 12. 4. o.
[Csoportkiállítás az Ernst-ben

Spékuly Kovács Olga festő

Pesti Hírlap. 1932. ápr. 3. 6

Fotky Sámos: két kiállítás

Székely-Kovács Olga festő

Pesti Hirlap. 1932. ápr. 10. 13

A Munkácsy-Cék kiállításának utolsó napja.

Székely Kovács Olga festő

Magyar Müvészet 1925.369-392.o.
Gerő Odön: Az akt-kiállitás.

Székely Kovács Olga, festő (?)

Lázár Béla, Az Ernst illusen modern művészetünkért

Műgyűjtő 1928. 31. 310-311.

Székely Kovács Ferenc építén

Tér és Forma, 1932

V. évf. 239-248. o.
Dr. Bierbauer Virgil: A Lerverő építész és a családi hár.

Székely Kovács Ferenc építész

I.magy.Biztosító,üdülője Bp.

Tér és Forma, 1935 VIII. 323

Székely Kovács Ferenc építész

családi ház Bpest, Istenhegy

Tér és Forma, 1933 VI.126

Körplasztika: Rákóczi szobor, Székely Károly

Pásztortűz, 1927. 16 sz.
369. l.

Szokolay Béla: Vitéz, Székely Károly szobrászművész

Körplasztika „Élet alkonyán"
vitér Széhely Károly

Pásztortűz, 1927. 16 sz.
369. l.

Szokol ay Béla: Vitér Széhely Károly
szobrászmuvész

Brüsszel (itt dolgozik Székely Károly szobrász)

Pásztortűz, 1927. 16 sz.

369. l.

Szokolay Béla: Viter Székely Károly szobrász művész.

Marosvásárhely (Szehely Károly szobrász szülő helye)

Pásztortűz, 1927. 16 sz.

369. l.

Szoholay Béla: Viter Széhely Károly szobrász művész.

Székely Károly szobrász

Pásztortűz, 1927. 16 sz.
369. l.

Szokolay Béla: Vitéz Székely Károly szobrászművész.

Székely Károly szobrász

Pásztortűz, 1927. 17 sz.
401. l.

Szohol ay Béla: Erdélyi lélek a magyar
képzőművészetben

Székely Károly
szobrok

Népszava 1919. márc. 20. 8o.
Hadviselt művészek kiállítása

Székely-Kovács Olga

SZÉKELY KOVÁCS OLGA MAGYAR FESTŐMŰVÉSZNŐ AMERIKÁBAN

Az Anderson Gallery meghivására jött New Yorkba a fiatal magyar müvésznő. — November 9-ikén nyitja meg a képeiből rendezett kiállitást az Anderson Gallery

1926.

Egy héttel ezelőtt érkezett Amerikába. A new yorki Anderson Gallery hivta meg egy kiállitás rendezésére. Magával hozta 27 legujabb képét, aktokat, portrékat, kompozíciókat. Képei november 9-től kezdődőleg három héten át kerülnek kiállitásra. Székely Kovács Olga a neve.

Először a hajónál találkoztam vele, amikor megérkezett. Ott forgolódott képei között, intézkedett vigyázott, felügyelt. Másodszor az Anderson Galleryben találkoztam vele, amikor képeit kicsomagolták a hatalmas rámákból. Ekkor találkoztam a müvészetével is.

Különös müvészet ez. Távol minden uj iránytól, távol minden iskolától, egyedülállóan Székely Kovács Olga müvészete. Szinte megrázó erővel válnak elevenné alakjai a vásznon, mintha nem is ecsettel festették volna őket, hanem a müvész formát öltött merész és meglelkesült gondolatai lennének. Aktok, portrék és kompoziciók mögött az ember látja a mondanivalót.

Maga Székely Kovács Olga szerényen és kissé idegenül forgolódik a képei között. Fiatalsága és nőiessége valóban disszonánsan hat az erősvonalu képek között, amelyekből az élet tükröződik vissza, az élet, ahogy van, reálisan, igazán, ahogyan a mélybe látó müvész szeme figyelte meg. Az Ember él a képeken, minden bajával szépségével és hibájával. Az Ember, ahogy született és ahogy él.

*

Alig néhány évvel ezelőtt tünt fel Budapesten Székely Kovács Olga. Második aktjával, amit megfestett, a budapesti Mücsarnok egyik kiállitásán dijat nyert. Akkor husz éves volt. Azóta elmult néhány év. Székely Kovács Olga feleség és anya lett, müvészete teljesebb, egészebb és tökéletesebb. Legutóbb az Ernst muzeumban volt önálló kiállitása. Ez a kiállitás általános feltünést és meglepetést keltett és Székely Kovács Olga nevét a legnagyobb magyar müvészek sorába emelte egy csapásra. A budapesti lapok kritikusai csodálkozva figyeltek fel Székely Kovács Olga markáns, egyéni müvészetére, amely, amilyen csöndben és szerényen fejlődött ki a legnagyobb tökéletességig, olyan harsogó, abszolut diadalt aratott, mikor a nyilvánosság elé került. Az uj magyar müvésznő hire villámgyorsasággal terjedt tovább. Németország egyik legelőkelőbb müvészi orgánuma, a "Deutche Kunst und Dekoration" cimü folyóirat több reprodukciót közölt Székely Kovács Olga festményeiből és a fiatal müvésznőt méltató hosszu cikket. Prágában és Bécsben is jelentek meg reprodukciók festményeiből és

SZÉKELY KOVÁCS OLGA

mikor rövid tanulmányutra Párisba ment, az ottani müvészeti körök is figyelmesek lettek a fiatal müvésznő nagyszerü tehetségére.

Karriérjében jelentős állomást jelent new yorki kiállitása. Az Anderson Gallery egyike New York legelőkelőbb müintézeteinek és csak egészen nagynevü müvészek képeit fogadja el kiállitásra. Székely Kovács Olga neve még nem jutott el Amerikába, de eljuttottak képeinek reprodukciói és a képek helyettesitették Amerikába még el nem jutott hirnevét. A novemberi kiállitása minden bizonnyal Amerikában is olyan hiressé fogja tenni a fiatal magyar müvésznőt, amilyen hires Magyarországon és Európa többi országaiban.

*

Érdekes lehet Kovács Székely Olga zsánerü müvésznőnek az attitude-ja az élettel szemben, amelyből alakjait és témáit veszi. Általános hit az, hogy a müvésznő nem állja meg helyét a családi életben. Székely Kovács Olga bebizonyitotta, hogy igen. Sőt. Szerinte kell is a nő müvészetének teljes kifejlődéséhez az, hogy megismerje az anyaság fájdalmait és boldogságát.

— Valóra vált emlékezések a képek, mondja. Az emlékezés bizonytalan, homályos igérete teljesül be akkor, amikor a müvész megalkotja azt, amit megálmodott. Valahogy az az érzésem, hogy teljes és igazi, reális formát csak akkor ölthet az emlékezés, ha a müvész az élet nagy misztériumaival nem áll szemben bizonytalanul és tanácstalanul. Hanem tudja és ismeri őket. Ő maga is átment rajtuk. Találkozott velük és belelátott ezekbe a misztériumokba. És a nő számára mi lehet mélyebb jelentőségteljesebb mi s az életben, mint az anya

Székely Kovács Olga ismeri is a gyereket. Legszivesebben gyerekportrékat fest és a képei között van egynéhány ilyen festmény. Ezeken a képeken látszik, hogy olyan müvésznő ecsetje alól kerültek ki, aki a gyereklélekkel egészen közeli érintkezésben áll. Aki ismeri a gyereket.

És miközben a festményeit nézem, félrehuz és tárcájából nagy csomó képet vesz ki. Pillanatfelvételek kisgyerekéről. Büszkébben mutatja, mint a festményeit. Ő is az övé!

P. F.

GYERMEKPORTRÉ
Székely Kovács Olga festményeinek egyike, amely szintén kiállitásra kerül az Anderson Gallery-ben november 9-től kezdődőleg.

Apró Tréfák

KITALÁLTA

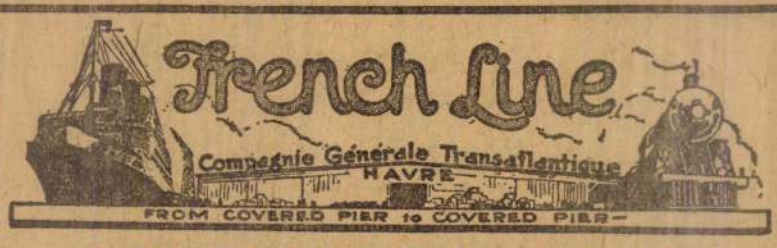

6 NAPOS TENGERI UT

HAVRE—PÁRIS KIKÖTŐJÉN ÁT az óriási olajégető hajókon.

HAJÓINDULÁSOK:

FRANCE.... OKTÓBER 16, NOVEMBER 6
PÁRIS..... OKTÓBER 23, NOVEMBER 13

Harmadosztályu kabinok mosdókkal, vizvezetékkel, 2, 4 és 6 személynek. — Hires francia konyha és hüsitő italok.

FRENCH LINE

19 STATE STREET, NEW YORK, N. Y.
VAGY A HELYI ÜGYNÖKÖK.

MAGYARORSZÁGBA

vagy onnan ide

BRÉMÁN ÁT

A LEGNAGYOBB ÉS LEGGYORSABB NÉMET GŐZHAJÓN, A

COLUMBUS-ON

VAGY E VONAL MÁS HAJÓIN.

Csak 8 napos a tengeri ut!

Kizárólag csinos harmadik osztályu stateroomok.

LESZALLITOTT ÁRU KÖRUTAZÁSI HAJÓJEGYEK.

Felvilágositásért forduljon ide:

NORTH GERMAN

LLOYD

32 BROADWAY, NEW YORK
vagy bármely helyi ügynökhöz.

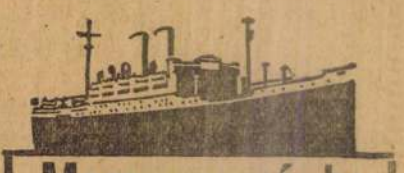

Magyarországba

HAMBURGON ÁT

Tripla csavaros gőzhajóinkon

RESOLUTE, RELIANCE, ALBERT BALLIN, DEUTSCHLAND, HAMBURG

és a közkedvelt egy kabinos gőzhajókon:

CLEVELAND, WESTPHALIA, THURINGIA.

SZEMÉLYESEN VEZETETT EURÓPAI KIRÁNDULÁSOK

$192.50

NEW YORKBÓL BUDAPESTRE ÉS VISSZA (MODERN 3-IK OSZTÁLYON)

Külön U. S. Revenue Tax.

HAJÓINDULÁS HETENKINT

Visszautazási engedélyére és más információkért forduljon bármely ügynökünkhöz, vagy

Hamburg-American Line

United American Lines, Inc.
General Agents
35-39 Broadway, New York.

Woodbridgei Orvosi Hir

Dr. Márk S. József, előnyösen ismert woodbridgei magyar orvos, aki hosszabb ideig távolt volt, visszaérkezett. Orvosi rendelését a szokott órákban tovább folytatja.

MIT TAPASZTALT A WEST-EN LAKÓ LEÁNY

A befőző munkát is tulnehéznek találta

Oregon termékeny völgyei hozzájárulnak ahhoz, hogy Amerika asztalait étellel ellássák. A szerény bádog konzervdoboz tette ezt lehetővé.

Az egyik ilyen konzerv-gyárban dolgozott Julia Schmidt. Komplikált munkát végzett. A munka kimerítő volt rá nézve, mert nem épen tulerős volt a szervezete. — Gyakran kényszeritette magát, hogy folytassa munkáját, pedig alig volt annyi ereje, hogy a gép mellett üljön.

Gyakran olyan gyenge volt, hogy otthon kellett maradnia, mert járni sem tudott. Öt évig volt ilyen állapotban. — Különböző gyógyszereket megpróbált. Végre egy barátnője emlitette a Lydia E. Pinkham's Vegetable Compoundot és Miss Schmidt kipróbálta.

"Mindenki azt mondja, hogy most egészségesebb és erősebb leány vagyok", — irja. Ajánlom a Vegetable Compoundot barátnőimnek, akik szenvedésekről panaszkodnak nekem és szivesen válaszolok minden levélre, amit nők irnak hozzám erről. — Julia Schmidt cime: 652 N. Front St., Salem, Oregon. Ez a gyógyszer minden gyógyszertárban kapható.

***

MAGYARORSZÁGBA

Olcsó, oda-vissza utazásra szóló jegyárak Budapestre $192.50--től $204.50-ig, a hajók szerint.

Az Egyesült Államok bevándorlási törvénye megengedi, hogy Ön az óhazába utazhassék és egy évi ott tartózkodás után az Egyesült Államokba visszajöhessen anélkül, hogy a kvóta alá esne.

A mi fényes, óriási hajóink, beleértve a MAJESTIC, a világ legnagyobb hajóját, az OLYMPIC, HOMERIC, BELGENLAND, LAPLAND, PENNLAND (ex-Pittsburgh), ZEELAND, ARABIC, stb. hajókat, gyors utazást biztositanak Cherbourg vagy Antverpenbe. Minden héten indul néhány hajó.

Az összes harmadik osztályu utasok zárt kettő, négy és hat személyes kabinokban lesznek helyezve. Kényelem, kitünő konyha és figyelmes bánásmód.

Kérdezze meg a helyi ügynökünket::

WHITE STAR LINE
RED STAR LINE

1 BROADWAY, NEW YORK CITY

19,h,sze

VITÁRIUS BÉLA

ORVOSI MŰKÖTSZERÉSZ (Specialista)

229 E. 86th St., New York City, vagy 217 Washington St., Hoboken, N. J.

Készit mérték után jótállással, kizárólag elsőrendü minőségü sérvkötőt, hasköt őt, gummi hasköt őfüzőt, ortopédiai támgépeket, ludtalpbetétet s minden ebbe a szakmába vágó munkát. Lelkiismeretes, szakszerü felvilágositás és kiszolgálás. Keressen fel személyesen vagy irjon a fenti cimre.

MEGJÖTTEK AZ UJ LEMEZEK

Nagy raktár PIANOLLOKBAN, BESZÉLŐGÉPEK POTOM ÁRON.

Kérjenek gazdag magyar árjegyzéket.

FAZEKAS LAJOS

1463 FIRST AVE., NEW YORK, N. Y.

A 76-ik és 77-ik utcák között.

ÉLETMENTŐ

Ezen kiválóan érdekes és tanulságos könyv mindkét nem által, akár fiatal, akár öreg — figyelemmel olvasandó. Nagy fontossággal bir ugy házasulandók, valamint olyanokra, akik boldogtalan házasságban élnek. Részletesen foglalkozik minden férfi és női idegyengeséggel, vér-, bőr- és krónikus bajokkal, leirja az emlékező gyengeség okait, egyáltalán elősorol minden előforduló betegséget a annak mikénti gyógyitását. Az Eskór (Epilepsia) betegségnek, valamint gyógyitásának külön lap van szentelve. Ára bélyegben 15 cent, ajánlva 35 cent. Kiadja az

M. A. Ericius Remedy Co.
185 Pearsall Avenue,
Jersey City, N. J.

Az orosz fogságban sinylődött magyar hadifoglyok

életéről, megváltásáról gyönyörü könyvet irt az Amerikában járt TARCZALI DELL' ADAMI GÉZA őrnagy, a Magyar Vörös Kereszt Misszió főnöke.

E rendkivül érdekes tárgyu és müvészies kiállitásu, eredeti fényképekkel illusztrált 290 oldal terjedelmü könyv, melynek cime:

'Megváltás Szibériából'

megrendelhető

$1.75

előzetes beküldésével, amelynek ellenében bérmentesen és biztositva küldi postán az

Amerikai Magyar Népszava kiadóhivatala
24 Union Square, New York

ITT AZ ŐSZ!

És ha akarjuk, hogy kertjeinket kora tavaszon

TULIPÁN, JÁCINT, NÁRCIS, CROCUS ÉS MÁS EGYÉB VIRÁGOK

diszitsék, akkor tegye meg azonnal a rendelését, mert

MOST AZ IDEJE AZOKAT ÜLTETNI!

Azonfelül mindenféle

gyümölcs-, diszfa-bokrok és rózsák őszi ültetése a legsikeresebb.

Irjon azonnal az 1926. évi ŐSZI ÁRJEGYZÉKÜNKÉRT az alábbi cimre:

Kállay Bros. Co.

MADISON AVENUE, PAINESVILLE, O.

M. H, Ca

SZÉKELY-KOVÁCS *Olga*, festő, Budapest 1900 febr. 19. Művészeti tanulmányait u. i. és Párizsban végezte, hol több kiállításon sikerrel vett részt. Visszatérve Budapestre, 1921. Aktjával megnyerte az Erzsébetvárosi Kaszinó díját, 1922. pedig gyüjteményes kiállítást rendezett az Ernst-múzeumban. 1927. és 1931. ismét az Ernst-múzeumban volt koll. kiállítása. Kicsi lányom c. képét a Szépművészeti Múzeum szerezte meg. E sikere óta főkép gyermekarcképeket fest. 1934. a Galérie Zakban rendezett a francia sajtó által igen méltányolt gyüjt. kiállítást, mely alkalommal Gyermek macskával c. alkotása a Musée du Jeu de Paumeban nyert elhelyezést. Sz. a posztimpresszionizmus útjain haladó festőink közé tartozik.

T párisi

Ex-G II. 4961

partra. Soha többe
nem megyek csolna
kázni mert nagyon
sport. (persze csak azért m
nem tudok evezni.)

Az öröm lélektana

Irta: Feldmann Sándor dr.

Sokszorosan és alaposan igazolt természeti törvény — az emberre vonatkozólag *Freud* állapította meg —, hogy minden élő az ingermentességre törekszik. Az életfolyamatok ingerfelhalmozódással járnak, feszültséget teremtenek, melyek kinnal és fájdalommal járnak. Az ingerfelhalmozódás megszünése kéjérzést okoz. A leglényegesebb inger az ösztön, az ösztön maga az élet. Igy az élet, mint feszültségi állapot tulajdonképen kellemetlen, kellemes csupán az, hogy ez a feszültség megismétlődésszerüen megszünik, illetve megszüntethető. Az ember tapasztalatból tudja, hogy az ingermentesség állapotát elérheti és ez teremti meg az örömérzést. Öröm tehát nem ugyanaz, mint kéj. Természetes, hogy a kéj örömmel jár, de az örömérzés ezt megelőzi. *Örömérzés tehát az ösztönkielégülést megelőző és követő lélektani állapot.* Örömérzés kiséri ama várakozást, mellyel az ember az ösztönkielégülés felé tekint, örömérzést okoz a kéjt követő ingermentesség, a tapasztalat, hogy ez megtörtént a tudata annak, hogyha az ingerfelhalmozódás megismétlődik, ugy megismétlődik a kéj is, annak segitségével, hogy az ingermentesség elérhető lesz.

Az öröm nem közvetlen a kéj, az ingermentesség elérése előtt keletkezik. *Ez az ut lehet nagyon hosszu is. Lényege az, hogy az ember annak a tudatában legyen, hogy az ingermentességet elérheti.* Hiszen a tulgyakran megismétlődő kéj ronthatja az örömérzést, *mert a várakozási idő nagyon megrövidült.* A kéj tehát csak pillanatnyi érzés, szemben az örömmel, mely lehet állandó, csak a feltételeit kell biztositani.

Az örömérzésben benne van *az életbiztonság érzése is.* Az élet egyik jele a kéj, illetve az ingermentesség, de csak akkor, ha azt ujból követi az ingerfelhalmozódás. Mondhatjuk, hogy ez az életritmus. Mindkettő, ugy az ingerfelhalmozódás, mint az ingermentesség feltételei annak, hogy az örömérzés létrejöhessen, igy az örömérzés egyenlő az életbiztonság érzésével. *Minden, ami az örömöt elősegiti, fokozza a életbiztonság érzését, minden, ami hátráltatja, az csökkenti.*

Ha nem az emberről van szó, akkor ezek az élettudományi és lélektudo-

kendőjéhez, melynek birtokában férfinek érezte magát; egy másik hasonló koru kislány titokban leszökött a fodrászhoz és kiondultáltatta a haját. Mindez azonban oly őszinte és bájos megnyilatkozása annak, hogy a lányka nő és a fiucska férfi akar lenni és merőben különbözik attól a görcös igyekezettől, amellyel a legkülönbféle külsejü hölgyek, egyazon Vogue vagy Dame illusztrációhoz akarják hozzáidomitani magukat. Gyermeket festeni valóságos pihenés és üdülés, hiszen a legtöbb anya a képet valóban olyannak akarja, mint amilyen a gyerek. Csak felnőttek gyávák és nem merik vállalni sem külső, sem belső énjüket és szeretnének elhitetni másokkal is valami kellemes hazug látszatot.

A gyermek szépsége egész valójának közvetlen őszinteségéből fakad; ez az őszinteség teszi oly hallatlanul kifejezővé arcjátékát és minden mozdulatát. Lényének intenzitása lenyügözi a szemlélőt és a szépségteoriák és szabályok világából a valóságos életbe vonja, mely mellett érdektelenné válik, hogy milyen formáju a kicsi szeme, szépen rajzolt-e a szája.

A „szép gyermek" tehát csak plakát- és moziértelemben létezik. Igazi fontossága és sulya ennek a fogalomnak nincs. A valóságban nincs szép gyerek, csak szeretnivaló és igazán csunya, a torzszülöttön kivül, csak az a gyerek lehet, kinek természetes közvetlenségét a nevelés megtörte. Nem éppen szép gyermeknél különben inkább igy érez az ember, hogy lehet, hogy csunya, de nagyon édes.

A gyermekszépség konvencionális megoldását a müvész szivesen átengedi a versenybizottságoknak. Ezt a fogalmat nem ismeri, nem is hisz benne. Az életet és az élet szeretetét pedig fenntartja magának.

A szép gyermek

Irta és illusztrálta: Székely-Kovács Olga

Nagyon bajos volna arra feleletet találni, hogy mi a szépség. Kor és nemzetiségek szerint változó fogalom ez, konvenció, melynek mindnyájan hódolunk, de igazi fontossággal még sem bir. Csodálatos, mennyire mélyen gyökeredzik az emberben a szépség hatalmába vetett hit, annak dacára, hogy a valóságos életben ugy elenyészik jelentősége, mint a márciusi hó a napsugár érintésére. Csak addig van szava, addig a néhány pillanatig, mig rokonszenv vagy ellenszenv meg nem szabják a tényleges érzelmek irányát. És mégis mindenki szépség után vágyik és élete végén joggal meglepődhet azon, ki mindenkit szeretett meg, aki nem volt szép. A nő is, amikor még csak elképzelésében él a gyermeke, azt szeretné, hogy az szép legyen és képzeletében valami táplisztreklám és angyalkakép keverékét látja maga előtt, amit valahol régen látott és megragadt emlékezetében. Kövér legyen mint egy táplisztreklámgyermek és mély tekintetü mint az angyalka és persze, fiu legyen. Ha azután meg van a gyerek, akár valóban szép, akár nem, oly elszánt erőszakossággal követeli a szeretetet, hogy a mama rá sem ér feleszmélni, hogy a pici nem mindenben felel meg az ő álmának és mikor a festőhöz jön, többnyire kicsit szégyenlősen mondja: „Én nem hinném, hogy elfogult vagyok,

hiszen látom, hogy az én kicsim nem az ugynevezett „szép gyerek", de nem alálja, hogy az a pici nevetős szeme, meg tömpe orrocskája igazán elragadó? ... vagy, „de nem találja, hogy azok a nagy szemei sápadt, kicsi arcában meghatóan széppé teszik?" ... vagy támadóan szól: „Én tudom, hogy a gyermekem nem szép, de nekem igy tetszik" ... és szeretetével mintegy elvágva minden szabad véleménynyilvánitás utját. És igy tovább, minden variáción keresztül és a művész rendszerint valóban ugy találja, hogy a gyerek szép.

Mert szép és megható, ahogy a gyerek élni akar és örülni tud. Szép, mert megértjük az örömét, haragját, bánatát és mert szeretjük. „Szép gyerek", ez a meghatározás szinte ugy tünik, mint ugyanannak a kifejezésnek halmozása, gyerek az elég.

A felnőttek konvenciók által meghamisitott és megszabályozott világában sokkal öbb szerepe lehet a külső szépségnek; akár csak a jó modor, segitség és fegyver is lehet. A gyermek szépségét nem lehet szabályokkal meghatározni, külső véletleneknél sokkal mélyebb gyökerei vannak. Eredményesebbnek látszik a gyermek szépsége helyett, lényének varázsáról beszélni.

A gyermek még nem vette annyira át a konvenció szükséges hazugságait, arca, mozdulatai hiven tükrözik belső életét, teljes harmoniában állanak belső állapotával és a művész boldogan élvezheti a gyerek jelenségén keresztül az élet szabad játékát, ami mindig megrendítő és szép. Talán nem csak a művész van igy ezzel, hanem minden ember, aki szereti az életet.

A gyerek rendszerint tehernek érzi, ha festik. De ha látja, hogy nem zavarják meg a játékában, édes-keveset törődik azzal, hogy mi történik körülötte, en face festik-e majd, vagy profilban. Bár a gyermekmodell is hiu néha. Egy tizesztendős fiucska sirva ragaszkodott pettyes uj nyak-

— **Kártyarazzia a balatonmenti játékkaszinókban.** A szombatról vasárnapra virradó éjszaka a budapesti rendőrség detektívjei *végigrazziázták a balatonmenti játékkaszinókat.* Először a siófoki kaszinót látogatták meg, ahol bakkarajáték folyt közel 100 résztvevővel. Reggel hat óráig tartott a munka, ugyanabban az időben egy másik detektívcsoport a balatonföldvári kaszinót ellenőrizte, itt kevesen voltak s chemin de fert játszottak. A razziának az volt az oka, hogy olyan értesüléseket szerzett a rendőrség, hogy a balatonkörnyéki klubokban nem szabályszerűen veszik fel a tagokat. Az ellenőrző razziákat a jövőben is ismétlik, amennyiben súlyosabb szabálytalanság nyomára jönnének, a kaszinók vezetősége ellen eljárást indítanak.

— **Tiszteletbeli főkonzuli kinevezés.** A Magyar Távirati Iroda jelenti, hogy a kormányzó a külügyminiszter előterjesztésére Wladyslaw de Verbno *Laszczynski* lengyel állampolgárt Poznanba és Walter Hartmann német állampolgárt Halle a/d. Saaleba m. kir. tiszteletbeli konzullá kinevezte.

— **Önvédelemből agyonlőtte egyik támadóját a mezőőr.** Vasárnap éjszaka Pestszentimre határában *Lappó* Károly 23 éves tisztviselő, *Tönköl* Gábor 38 éves kőművessegéd, *Tönköl* Lajos és egy negyedik társuk jó hangulatban hazafelé tartottak. A határban *Kmetner* János mezőőr kutyája megugatta a hangoskodó társaságot, amelynek tagjai megrugdalták a kutyát, majd szóváltásba keveredtek a mezőőrrel. Kmetner állítása szerint a fiatalemberek később rátámadtak, úgyhogy ő kénytelen volt fegyverét használni. Hármat lőtt, *az egyik golyó szíventalálta Lappót, aki meghalt,* a másik két golyó Tönköl Gábort sebesítette meg. A mentők Tönkölt a Szent István-kórházba vitték. A lövöldözés ügyében a csendőrök megindították az eljárást.

— **Eltévedt a jégmezőkön a hernyóautó.** *Newyorkból* jelentik: *Byrd* altengernagy leváltására, aki négy hónap óta egyedül él a antarktiszti meteorológiai megfigyelőállomáson, Amerikából expedició indult útnak, amely hernyóautón vágott neki a jégmezőknek. Az amerikai expedició azonban *eltévedt* és mindezideig nem tudta megtalálni azt az útvonalat, amelyet Byrd narancssárga zászlókkal kijelölt.

— **Államköltségen, III. osztályon szállították Madridba az andorrai »királyt«.** *Barcelonából* jelentik: Az I. Orisz néven ismert andorrai trónkövetelőt vasárnap kellett volna átszállítani Madridba, ő azonban határozottan ellenszegült annak, hogy *a harmadik osztályon utazzék* és hangsúlyozta, hogy *rangja ezt nem engedi meg.* Hálókocsijegyet és elsőosztályú jegyet akart és amikor ezt nem akarták megadni, azt állította, hogy csekk érkezik nevére, amely lehetővé teszi, hogy a költségeket saját maga viselje. A csekk azonban nem érkezett meg és ezért ma reggel harmadik osztályon a spanyol kormány költségére szállítják Madridba.

— **Szélhámosok gyűjtenek a vakoknak.** A Vakokat Gyámolító Országos Egyesület engedélyt kapott ugyan országos gyűjtésre, az engedély határideje azonban lejárt s az egyesület minden gyűjtési akciót beszüntetett. Mégis úgy Budapesten, mint a vidéken különféle egyének »gyűjtenek« a vakok részére. A Vakokat Gyámolító Országos Egyesület felkéri a közönséget, hogy mindenkit, aki ilyen adománygyűjtés ürügyével jelentkezik, adjon át a legközelebbi rendőrőrszemnek.

— **Karachan lesz a szovjet bukaresti, Ciuntu Románia moszkvai követe.** *Bukarestből* jelentik: A szovjet kormány kikérte a román kormány hozzájárulását *Karachan* szovjet követnek *bukaresti szovjetkövetté való kinevezéséhez.* Karachant pár héttel ezelőtt ankarai követté nevezték ki, de most megváztoztatták az eredeti tervet és a bukaresti követség vezetésével bízták meg. Karachan az egyik legrégibb szovjet diplomata. A román kormány *Ciuntut* fogja oroszországi követté kinevezni és a két követség felállítása októberben történik meg.

Házasság. Hadusfalvi *Spillenberg* Béla ny. főszolgabíró, a Magyar Általános Hitelbank főfelügyelője és *Pentz* Margit, Pentz Béla honvédhuszárezredes és Antosch Róza leánya, f. hó 21-én házasságot kötöttek.

Kaufmann Sári és *Rechnitzer* Dénes júl. 25-én házasságot kötnek. Siklóson, 1934 július 24-én.

Pudler Rózsi és *Fekete* Miklós jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

Grünfeld Paulát, Sárospatak, eljegyezte *Teitelbaum* Mór Tállyáról. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Egy 100 éves asszonyt ütött el egy motorkerékpár.** *Keszthelyről* jelenti tudósítónk: Hétfő reggel egy motorkerékpár elütötte a több mint 100 éves *Németh* Rózi nénit, amikor az átment az úttesten és nem hallotta meg a gép jelzését. Súlyos sérülésekkel szállították be a keszthelyi kórházba.

A **Thallmayer és Seitz r.-t.** igazgatósága és felügyelőbizottsága mélyen megrendülve jelenti, hogy

méltóságos

id. Preysz Gusztáv úr

m. kir. kormányfőtanácsos, a Thallmayer és Seitz r.-t. igazgatóságának tagja, a Magyar Földhitelintézet ny. igazgatója, a Szent István Társulat igazgatóválasztmányának és számvizsgáló bizottságának tagja stb.

e hónap 22-én délután 3 órakor, munkás életének 74-ik évében rövid szenvedés után csendesen elhúnyt.

Temetése e hónap 24-én, kedden d. u. 5 órakor fog a Kerepesi úti melletti temetőben a róm. kat. anyaszentegyház szertartásai szerint megtörténni.

Nemes emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni.

Báthory Hüttner vezérigazgató autójával az árokba fordult

(Saját tudósítónktól.) Báthory-Hüttner János, a Stádium-nyomda vezérigazgatója szombaton Balatonföldvárról Budapestre utazott autóján, amelyet maga vezetett. *Szántód* határában a nagy hőségtől *megszédült,* elengedte a volánt s az *autó nagy sebességgel az útszéli árokba fordult.* A vezérigazgató *nagy ívben zuhant ki az országútra,* szerencsére azonban *csak könnyebb sérüléseket szenvedett.*

A vezérigazgató balesete Budapesten városszerte nagy részvétet keltett.

Zátonyra futott egy 14.000 tonnás német kirándulóhajó

Thorshavn, július 23.

A Hamburg Amerika Linie Monte Rosa nevű turistahajója rövid idővel azután, hogy Thorshavn kikötőjét elhagyta, a nagy ködben zátonyra futott. A hajó szikratávirón kért segítséget és közölte, hogy kritikus helyzetben van. A közelében levő hajók és motoros bárkák azonnal segítségére siettek. A Monte Rosa 14.000 tonna súlyú, személyzete 300 főből áll és 1300 utast visz fedélzetén. *(United Press.)*

— **Csincsuk berlini szovjetnagykövet elutazott Moszkvába.** *Berlinből* jelentik: *Csincsuk* berlini szovjetnagykövet tegnap este fél 12 órakor a Friedrichstrassei pályaudvarról Moszkva felé induló vonattal feleségével együtt elhagyta Berlint. A nagyköveti pár búcsúztatására *Bülow* államtitkár jelent meg a pályaudvaron a külügyi hivatal néhány főtisztviselőjének kíséretében.

— **A német Himalája-expedíció katasztrófája.** *Berlinből* jelentik: A német Himalája-expedíció két tagjának: *Welzenbachnak* és *Wielandnak* haláláról szóló rövid jelentés után most újabb rövid kábeltávirat érkezett az expedíció sorsáról. A táviratot július 18-án, tehát a mult hét szerdáján bocsátották útnak. Eszerint *Merkl* július 14-e óta egy hű teherhordóval együtt, hálózsák nélkül a Nanga-Parbat egyik jégbarlangjában, a 6-os számú táborban tartózkodik. Bajtársai a 4-es szamú táborból naponta kétségbeesett mentőutakra indultak, eddig azonban eredménytelenül. Az időjárási és hóviszonyokról a távirat semmi közelebbit nem mond. Mégis majdnem teljes biztonsággal feltehető, hogy *újabb heves hóviharok eddig lehetetlenné tették a mentést.*

— **Az állami gépgyár új vezérigazgatója.** Mint a Magyar Távirati Iroda jelenti: A miniszertanács vitéz *Markotay* (Velsz) Jenő állami vas-, acél- és gépgyári igazgatót az állami vas-, acél- és gépgyárak élére vezérigazgatóvá kinevezte.

— **Gázsiper tört ki a Magyar Szivárvány színei között.** Különös pert tárgyalt hétfőn *Slezák* Lajos járásbíró. *Dajbukát* Ilona, a neves színésznő beperelte a Magyar Szivárvány együttesét — *köztük tulajdon férjét, Bársony Istvánt is,* mert csak így léphetett fel a Magyar Szivárvány együttese ellen, melynek vállalkozói *Békeffi* László, *Bársony* István, *Emőd* Tamás és *Nádor* Mihály voltak. *Dajbukát* Ilona szerint a vállalkozás neki 3500 lirájával adósa maradt; a színésznő tehát arra kéri a bíróságot, hogy 3500 lirának megfelelő 1400 pengőben a vállalkozás vezetőit, köztük férjét is, marasztalja el. Dajbukát Ilona férje, *Bársony* István a bíró előtt száz százalékig elismerte felesége követelését, úgyhogy a vita a színésznő és a többi vállalkozó közt dől majd el. Itélethozatalra nem került még sor, mert a felek egyezkedési tárgyalásokba kezdtek s kérelmükre a bíró a tárgyalást július 30-ára halasztotta.

— **Stuttgartban kivégeztek egy kommunistát és egy gyilkost.** *Stuttgartból* jelentik: A stuttgarti törvényszék épületének udvarán ma reggel *két kivégzés történt.* Az egyik halálos ítéletet *Schweigheim* Vilmos wenkheimi lakoson hajtották végre, akit a bíróság azért ítélt halálra, mert megölte kedvesét, aki nem akart a felesége lenni. A másik kivégzett *Minnich* Erhard csehszlovákiai steinschönaui születésű kommunista agitátor, aki május 15-én agyonlőtte a letartóztatására kirendelt rendőraltisztet.

— **Három öngyilkosság Pestszenterzsébeten.** Hétfőn Pestszenterzsébeten három öngyilkossági kísérlet történt. *Rostási* István baromfikereskedő beretvával felvágta balkarján az ereket, majd a torkát vágta át. *Fally* Ludmilla 56 éves háztartásbeli ismeretlen mennyiségű altatószert vett be. *Pila* Mária 20 éves munkásnő töménylúgkőoldatot ivott. Mindhármat a Rókus-kórházba szállították. A rendőrség vizsgálatot indított.

— **Az arcbőr szépségét** döntően befolyásolja a kozmetikai készítmények megválasztása és helyes alkalmazása. A dr. med. László-féle Arckenőcsök, Arcpúderek és Arcrúzsok külön készülnek a száraz, zsíros, vagy a normális arcbőr részére. Kapható Múzeum Gyógyszertár, IV., Kossuth Lajos ucca 22. szám. Postai csomagok utánvéttel. Romániában: Nagyvárad, Farkas, Apolló-drogéria.

Prima **jégszekrények** már 40.— pengőtől
Villamos hűtőkészülékek, sörkimérőkészülékek, fagyigépek.
Árjegyzék ingyen és bérmentve. **Hennefeld** jégszekrénygyár Ó ucca 6. sz.

— **Rosszabbodott Liautey tábornagy állapota.** *Párizsból* jelentik: A *Matin* jelentése szerint *Liautey* tábornagy állapota, aki nemrégen sárgaságba esett és most Meurthe-Moselle megyében a Thorey-kastélyban lakik, lényegesen rosszabbodott.

— **Franciaország és a kisantant.** E cím alatt Georges Roux, a nálunk is ismert kiváló francia publicista érdekes cikkben fejtegeti a *Notre Temps* július 11-iki számában a kisantantszövetség értékét Franciaország szempontjából. Rámutat arra, mily helytelen, hogy a jelen francia politika a szövetségi rendszerben keresi a béke biztosításának lehetőségét s hogy e téren is olyan útra lépett, mely elhidegítette tőle legértékesebb támaszait: Olaszországot, Belgiumot és Lengyelországot. *Ezzel szemben megmaradt ugyan a kisantant kétes értékű barátsága,* de ennek államai oly messze esnek és köztük az érintkezés földrajzi adottságánál fogva oly körülményes, hogy igazán nem számíthatnak mint komoly szövetségesek.

— **Földrengés Egerben.** Szombaton délben féltizenkettőkor Egerben *földrengést észleltek.* A Hajduhegy közelében, valamint a város nyugati és északi részében érezték a földrengést, amely *egyetlen erős földlökésből állt.* A lakosságban a földrengés nagy riadalmat okozott, mert még emlékeznek a legutóbbi nagy földrengésre és attól tartanak, hogy mint 1921 január 31-én, most is a kis földrengés bevezetője a nagyobbszerű földlökések sorozatának.

— **Káger József pápai prelátus, gönci képviselő, életveszélyesen megbetegedett.** *Miskolcról* jelentik: Káger József pápai prelátus, boldogkőváraljai plébános, a gönci választókerület országgyűlési képviselője napokkal ezelőtt mise után rosszullétről panaszkodott. Kezelőorvosa tanácsára, aki *súlyos vesebajt* állapított meg, a miskolci Erzsébet-kórházba szállították. Dr. Fürész Jenő főorvos orvostársaival konziliumot tartott s a beteg állapotát igen veszélyesnek mondotta. Hozzátartozói kívánságára ma haza is szállították Boldogkőváraljára, minthogy *a katasztrófa minden pillanatban bekövetkezhetik.*

— **Pellagrajárvány Angliában.** *Londonból* jelentik: Mint az angol orvosszövetség szaklapja (British Medical Journal) jelenti, Angliában is *fellépett a pellagrajárvány* és két hatóságnak a mult héten 146 esetet jelentettek. A betegek közül 11 férfi, 20 nő és 15 gyermek.

— **A kisfiú kezében elsült revolver golyója a fiú édesanyját találta.** Budafokon a Kolozsvári út 9. számú házban *Dier* Gyula fővárosi tisztviselő 11 éves fia édesapja pisztolyával játszott. A fegyver véletlenül elsült és *a golyó édesanyját sebesítette meg.* Diernét a Rókus-kórházba szállították a mentők.

— **A Sing-Sing fegyház sportmérkőzéséről hazatérő autobusz felrobbant: 10 utas elégett.** *Newyorkból* jelentik: Egy autobusz, amelyen negyven newyorki polgár a *Sing-Sing fegyházban tartott sportmérkőzésről* tért vissza, az országúton megcsúszott, majd teljes irammal beleszaladt egy faraktárba. *Az autobusz felrobbant és lángbaborította a faraktárt is.* A tüzoltók csak a legnagyobb nehézségek árán tudták megközelíteni az égő roncsot. Az autobusz utasai közül *tízen a lángokban leltek halálukat,* húsz utast pedig többé-kevésbé súlyos sérülésekkel szállítottak kórházba. A faraktár porig égett. Az anyagi kárt több mint 150.000 dollárra becsülik.

— **Kémkedésért halálra ítéltek Szovjetoroszországban hét mérnököt.** *Moszkvából* jelentik: Csak most teszik közzé hivatalosan, hogy nemrég kémkedési per folyt le 23 mérnök és műszerész ellen a legfelsőbb bíróság előtt. A moszkva—kazáni vasútigazgatóság és a muromi mozdonyjavító gyár alkalmazottai voltak a vádlottak, akik idegen hatalom számára kémkedtek s vonatok és fontos vasúti gócpontok ellen merényleteket követtek el a vádirat szerint. A csoport vezetőit, szám szerint *hetet agyonlövetésre ítélték, a többit tíz évre gyűjtőtáborokban helyezik el.*

— **Meghalt a kaunasi magyar konzul.** Kaunasból jelentik: *Dobkevicius* János, a kereskedelmi kamara elnöke, tiszteletbeli magyar konzul, hétfőn meghalt.

— **Elisabeth Bergner derít fényt egy osztrák lány londoni halálos tragédiájára.** *Londonból* jelentik: *Friedmann* Margitot, aki *állítólag Ausztria vívóbajnoknője,* az egyik londoni szállodában holtan találták. A rendőrség mérgezési tünetet állapított meg. Megidézték Elisabeth *Bergnert,* a Londonban tartózkodó német filmszínésznőt is, aki állítólag ismeri a tragédia részleteit.

— **A kalapácsos cupringer.** Hétfő délben az Aggteleki ucca 12. számú házban *Bura* Gyula cselédelhelyező összeveszett a vele közös háztartásban élő *Fésüs* Istvánnéval. A veszekedés hevében *a férfi kalapácsot vett elő és az asszonyt fejbevágta.* Fésüsnét a Rókus-kórházba vitték, a cselédelhelyező ellen a rendőrségen megindult az eljárás.

— **Mély kútba dobta menyasszonyát, hogy megszabaduljon tőle egy erdőőr.** *Sárvárból* jelentik: *Csercsics* Imre harminckétéves erdőőr meg akart szabadulni menyasszonyától, *Gerse* Mariskától s ezért vasárnap éjszaka kicsalta egy elhagyott kúthoz, a községtől öt kilométernyire. *A leányt hirtelen felkapta és bedobta a kútba s amikor Gerse Mariska ki akart mászni, visszalökte, majd gallyakat szórt rá és otthagyta.* Az erősfizikumú leány a tizennégyméteres kútból súlyos fejsérülései ellenére kimászott, lakásán ápolják. *Csercsicset a csendőrség őrizetbe vette.*

Havi 50 fillérért béreljen VOGEL-csillárt! VI., Jókai ucca 12. Mária Terézia tér 3.

NAPI HÍREK

JÓ REGGELT!

Hétfőn már Mussolini is megsokalta az ausztriai bombamerényletek sorozatát. Az osztrákok ezúttal örültek, hogy idegen politikus akar a belügyeikbe avatkozni.

Razziát tartottak több kártyakaszinóban. A változatosság kedvéért nem a játékosok, hanem a detektívek mondták, hogy: »nincs tovább!«

Beszélgetés a kávéházban: »Olvasta? Egy lengyelországi illetőségű zsidó úriember tiltakozott az ellen, hogy Németországban sterilizálják«. »Nem csoda, hogy megsértődött. Pont ebben akarnak neki egyenjogot adni?!«

A nap aktuális kérdése: »Vajjon Csikágóban jobb gangszterfilmet játszanak a mozi előcsarnokában, mint a vásznon?«

A nap hőse: a Fradi, amely öt gólt hozott haza Bolognából. A hazatérő csapat ünnepélyes pályaudvari fogadtatása a játékosok testi épségének érdekében, elmarad.

Márkus Szabót szénapadláson lőtték agyon, Dillingert egy fényes mozi tündöklő előcsarnokában. Hiába, Madocsa még sokáig nem fogja kulturális tekintetben utolérni Csikágót.

Mezítelen leány ugrott ki megint egy hotelablakon. Nemsokára a szállodai szobákba ilyen figyelmeztetések kerülnek: »Itt csak felöltözve szabad az ablakon kiugrani!«

A nap hőse: Rökk Marika. Olyan forró sikere van, hogy a Hűvösvölgyben vásárol egy villát.

A balatoni kártyarazzia után két kivert kártyás találkozik.

— Hova? Hova? — kérdezi az egyik.

— Fürdeni! — feleli a másik.

— Jé, hát itt fürdeni is lehet?

Mindenben első a Pesti Napló

— **Weiss Konrád megfellebbezte a HÉV igazgatósági tagjainak elmozdítását.** *Borvendég* főpolgármester a fővárosi részvénytársaságok igazgatósági tagjainak megbízatását rendelettel megszüntette és kisebb létszámú új igazgatóságok választására adott utasítást. A HÉV és BESzKAR elmozdított igazgatósági tagjai tiltakoztak a főpolgármester rendelkezése ellen és azt hangoztatták, hogy az *törvénytelen*, mert a HÉV régi igazgatósági tagjainak mandátuma csak három év mulva, a BESzKAR igazgatósági tagjainak mandátuma egy év mulva járt volna le. A HÉV egyik volt igazgatósági tagja, *Weiss* Konrád, Friedrich-párti városatya, a törvényhatósági bizottság egyik tekintélyes tagja, hétfőn *panaszíratot nyujtott be*, kérve, hogy azt a főpolgármester terjessze fel az illetékes fórumokhoz. A panaszíratban hangsúlyozza *Weiss* Konrád, hogy *a főpolgármesternek nem volt joga az igazgatósági tagok megbizatását megszüntetni, mert a szanálási rendelet a kereskedelmi törvényt nem helyezte hatályon kivül.* A városházán nagy érdeklődéssel várják, hogy a belügyminiszter Weiss Konrád fellebbezését hogyan fogja elbírálni.

— **Beiratkozás a debreceni egyetemre.** A debreceni m. kir. Tisza István Tudományegyetem mindnégy karán a rendes beiratkozás 1934/35. tanév első félévre szeptember 1-től 15-ig tart.

— **Románia megegyezett francia hitelezőivel.** *Bukarestből* jelentik: A francia hitelezőkkel folytatott tanácskozások kedvező eredménnyel befejeződtek, és *Slavescu* pénzügyminiszter szombaton este aláírta a dohányegyedáruséggal megkötött szerződést, holnap pedig aláírja a többi hitelezőkkel kötött megállapodást is. A hitelezők *lemondanak arról a követelésükről, hogy ellenőröket küldhessenek ki az állam pénzügyeinek felülvizsgálása céljából. Auboinnek*, a Román Nemzeti Bank francia szakértőjének megbizatása 1935 február elsején jár le, megbizatását már nem hosszabbítják meg.

ABBAZIA
Dr. HORVÁTH
szanatórium és penzió
Kitűnő konyha. Diéták. Penzió már 9.— pengőtől. A legkedvezőbb 15 napos egyéni pausálutazás. Dr. Horváth iroda: ASTORIA szállodában, 11-től délután 5 óráig. Telefon: 878—40

— **A kecskeméti országos iparoskongresszusról** közöl kimerítő bő tudósítást a *Pesti Napló Iparos és Kereskedő Napló* című mai melléklete. Nagy érdeklődésre tarthat számot népszerű zöld mellékletünknek az a riportja, amely arról ad tudósítást, hogy *a sörgyárak versenytársává léptek elő a szikvízgyáraknak* és éles harcot indítottak a vevők megszerzéséért. Több aktuális információ és cikk egészíti ki az *Iparos és Kereskedő Napló* mai számát, amelynek népszerűsége nemcsak az iparos- és a kereskedőtársadalom körében közismert, hanem közérdekű és érdekes közleményei folytán az olvasóközönség minden rétegében nagy érdeklődéssel várt olvasmány minden hét kedd reggelén.

— **Hegymegi Kiss Pál nyilt levele a földmüvelési miniszterhez.** *Hegymegi Kiss* Pál országgyülési képviselő nyilt levelet intézett a földmüvelési miniszterhez s levelében többek közt a következőket irja: Az *Ecsedi-láp Armentesitő Társulatnál* hivatalos vizsgálat során megállapitott szabálytalanságok és a társulat 40—50 ezer gazdáját ért 648.000 pengő károsodás ügyében interpellációt jegyeztem be s annak szövegét eljuttattam a Miniszter úrhoz. Interpellációmra már néhány sorban válaszolni méltóztatott. *Sajnos, ezt a választ nem fogadhatom el.* A miniszter úr *már eleve állást foglal abban a tekintetben, hogy gróf Károlyi Gyula és Péchy László országgyülési képviselő úr eljárását jóhiszeműnek tartja.* Jóhiszeműségüket nem vonom kétségbe, ennek dacára a társulatot ért 648.000 pengő kárért ők is felelősek, mert aki magas bizalmi állásánál fogva idegen vagyon kezelése feletti felügyeletet vállal el, baj esetén nem hivatkozhatik jóhiszeműségére, mert akkor egyetlen vezetőállásban levő egyénnel szemben sem lehetne megállapitani az anyagi felelősséget. *Felelősek ők nemcsak a morális törvények értelmében, hanem a társulati alapszabályok megállapitásai szerint is.* A nagy kár és a szabálytalanságok ügyében megindított hivatalos eljárás már harmadik éve tart, ezért az interpellációmban kért intézkedések megtételét ismételten megsürgetem. *Hegymegi Kiss Pál.*

— **Haragosát akarta leszúrni — legjobb barátját ölte meg.** *Szekszárdról* jelentik: *Ferkelt* Péter fácánkerti napszámos régen haragos viszonyban volt *Pámer* Sándor dohánytermelővel. Vasárnap este Ferkelt barátaival jókedvűen tért hazafelé. Útközben egyszerre elvált barátaitól és Pámer háza felé indult. Behatolt a házba, megkereste Pámer szobáját és a sötétben *késével beledöfött abba az emberbe, aki Pámer ágyában feküdt.* Ferkelt ezután elmenekült. Barátai, akik mintegy tíz perc múlva mentek el a ház előtt, észrevették, hogy a fűben egy vértől borított ember fekszik. A vérző ember *Szalay* Ferenc, Ferkelt legjobb barátja volt, akinek szívét járta át a kés és azonnal meghalt. A csendőrség azonnal elfogta a gyilkost és átszállította a szekszárdi ügyészség fogházába. A szerencsétlenség úgy történt, hogy Pámer ezen az éjjelen nem aludt ágyában, hanem a nagy melegben az udvaron heveredett le, ágyába pedig Szalay Ferenc feküdt.

— **Magyar festőnő sikere Párizsban.** *Székely Kovács* Olga, a kiváló festőművésznő — amint Párizsból jelentik — nagysikerű kiállítást rendezett Párizsban, a *Galérie Zak*-ban. A magyar közönségnek nincs rá szüksége, hogy Székely Kovács Olgát a külföld fedezze fel az ő számára. Kevés fiatal festőnk van, akinek művészi kifejezőereje és technikai tudása olyan egyenletes és megbízható fejlődést mutatna, mint az övé. De Párizs elismerése különösképpen kiemeli és hangsúlyozza a magyar festőnő tehetségét és sikerét. *Sarraut* miniszter és több más műgyüjtő szerzett képet Székely Kovács Olgától és a »Gyermek macskával« című alkotása a *Musée du Jeu de Paume*-ban, a *Musée de Luxembourg* »külföldi dependanszában« nyert elhelyezést. A francia sajtó egyhangúan elismeréssel ír a magyar festőnő kiállításáról. A *Petit Parisien* a festőnő színeinek erejét és művészetének lírai humorát emeli ki. A *Revue Mondiale*, az impresszionisták és Renoir tanítványának mondja Székely Kovács Olgát, akire nagy jövő vár. *Mária* görög hercegnő is vásárolt képet a *Galérie Zak* kiállításán és levélben gratulált a magyar festőnőnek sikeréhez és képeihez.

— **Monarchista puccs készül Spanyolországban?** *Párizsból* jelentik: Az *El Socialista* című madridi lap jelentése szerint *monarchista mozgalom indult a köztársaság megdöntésére.* A mozgalom célja, hogy *Sanjurjo* tábornok vezetésével ideiglenes kormány alakuljon, amely aztán *kijelölné a jövendő spanyol király személyét.* A lap szerint az agrárpártok a katalán kérdésben felmerült ellentétek miatt rövidesen megvonják bizalmukat a kormánytól. Ugyancsak madridi jelentés szerint azt *a kétszáz építőmunkást*, aki a spanyol Nemzeti Bank épületén folytatott munkája közben sztrájkba lépett, *négyórás könnygázháború árán sikerült ártalmatlanná tenni.* Újabb madridi hír arról számol be, hogy a spanyolországi *»közös front«* megalakításának kísérletei csődöt mondottak, mégpedig azon, hogy a szocialisták visszautasították a kommunisták errevonatkozó ajánlatát.

— **Hasbaszúrta a feleségét egy gombkötő.** Hétfő este Kistemplom ucca 10. számú házban levő lakására ittasan tért haza *Rohringer* Lajos 44 éves gombkötő. Felesége szemrehányásokkal fogadta, mire Rohringer zsebkésével hasbaszúrta az asszonyt. A mentők Rohringernét a Szent István-kórházba szállították. A gombkötő az uccán szolgálatot teljesítő rendőrőrszemnél jelentkezett, aki előállította a főkapitányságra.

— **Mellbelőtte magát egy folyamőrfőhadnagy.** A szobi révkapitányságon vasárnap mellbelőtte magát *Hadfaludy* Jenő 28 éves folyamőrfőhadnagy. Az elsőszámú budapesti helyőrségi kórházba szállították súlyos állapotban. Tiszttársai, hozzátartozói nem tudják, hogy miért akart meghalni a fiatal katonatiszt.

— **Meghalt Szőcs Pál volt képviselő.** Hétfőn délután kórházi ágyon, hosszas szenvedés után 71 éves korában meghalt *Szőcs* Pál volt országgyülési képviselő. A háború előtt három cikluson át képviselte az erdélyi, alvinci kerületet. A szabadelvű pártnak volt tagja, a képviselőház jegyzője és a delegációba is beválasztották. Főleg kulturális kérdésekkel foglalkozott. Ujságíró volt, több mint egy évtizedig a *Jókai* szerkesztésében levő *Nemzet* című lap kötelékében dolgozott, később más lapoknál mint politikai tudósító és vezércikkíró. Egy időben a hivatalos lapot szerkesztette. Temetéséről az ujságíróintézmények gondoskodnak.

— **Autóbaleset három sebesüléssel.** A Ráckevéről Budapestre gyümölcsöt szállító CZ. 043. rendszámú teherautó bal első kerekének csuklótengelye Taksony határában eltörött. Az autó félrebillent és az út melletti 75 cm. mély árokba futva, felborult. Az autón ülő *Molnár* Sándor 47 éves, *Somogyi* Gizella 30 éves és *Sfoér* Béla 30 éves kispesti lakos gyümölcskereskedők súlyosan, míg az autót vezető *Laczi* Dezső kispesti lakos sofőr könnyebben megsérültek. A súlyos sebesülteket a csepeli mentők Budapestre, kórházba szállították. A baleset ügyében megindított nyomozás még folyik.

— **A Robinson hadnagy tragédiája miatt összevont angol hadihajók elhagyták a samosi vizeket.** *Londonból* jelentik: A Robinson hadnagy tragédiájával kapcsolatban Samos körül összevont angol hadihajók elhagyták a samosi vizeket. Sir John Simon külügyminiszter az alsóházban *Anstruther-Gray* képviselő kérdésére kijelentette, hogy a tragédia oka sajnálatos félreértés lehetett. Az angol tisztek nem viseltek egyenruhát és csónakjukon nem volt lobogó. *A török határőrök szigorú parancsot kaptak s feltételezhető, hogy az angol tisztek jeleit félreértették és amidőn a csónak a parttól távolodott, az őrök tüzelni kezdtek.* A török kormány sajnálkozását fejezte ki és önként kártérítést ajánlott fel.

— **A távbeszélő készülékre nem szabad idegen berendezést szerelni.** A *Magyar Távirati Iroda* jelenti: A postavezérigazgatóság figyelmezteti a távbeszélő előfizetőket, hogy a Távbeszélőüzleti Szabályzat értelmében a postakincstár tulajdonát képező távbeszélő készülékre semmiféle *olyan idegen berendezést vagy alkotórészt rászerelni nem szabad, amelyet a m. kir. posta előzőleg nem engedélyezett.* Annak az előfizetőnek az állomását, aki ezt a rendelkezést nem tartja be, a *posta a forgalomból kizárja, sőt végleg le is szereltetheti. Ilyen nem engedélyezett berendezés a Zsolnay-féle gyüjtőpersely* is, amelynek a készülékre való szerelése az Üzletszabályzat fenti rendelkezésébe ütközik. *Zsolnay* Endre tisztességtelen verseny abbahagyása iránt a kincstár ellen pert indított, de a m. kir. Kúria jogerős végítélete szerint *a posta jogosult a Zsolnay-féle persely felszerelését megtiltani.*

— **Egy táncosnő lakásáról szanatóriumba szállították Erdős László bokszrénert.** A Paulay Ede ucca 16. sz. házból egy fiatal táncosnő lakásáról a Park-szanatóriumba szállították *Erdős* László bokszrénert. A 27 éves volt bokszbajnok rosszul lett, most a rendőrség kutatja, hogy öngyilkossági kísérlet vagy egyéb ok miatt került-e a szanatóriumba.

— **Beküldött hír.** *Kedd.* A Budapesti Orvosi Kaszinó társasvacsorája. ½9. Lukács-fürdő, Tarján-étterem.

Halálozás. *Csengery* Géza ny. MFTR-hajóskapitány 59 éves korában, július 20-án elhunyt. Temetése vasárnap, július 22-én volt a farkasréti temetőben, a görögkatolikus egyház szertartása szerint. Lelkiüdvéért az engesztelő szentmise áldozatot hétfőn, 23-án mutatták be a budai görögkatolikus templomban.

Knoll Lajos ny. MÁV-főfelügyelő, hites törvényszéki szakértő Érden, július 21-én, 54 éves korában elhunyt. Temetése kedden, július 24-én, délután 4 órakor lesz Budapesten, a farkasréti temetőben, a római katolikus egyház szertartása szerint. Lelkiüdvéért az engesztelő szentmise áldozatot szerdán, július 25-én, reggel 9 órakor mutatják be a Krisztina téri plébániatemplomban.

A pesti izr. hitközséget fájdalmas veszteség érte *Tausz* V. Lipót fakereskedő elhalálozásával, aki mint a hitközség régi választmányi tagja és zuglói templomegyesületének elnöke, közbecsülést szerzett. Temetésén, amely hétfőn, e hónap 23-án délelőtt ment végbe a rákoskeresztúri izr. temetőben, az Országos Izr. Iroda képviseletében megjelent *Szántó* Jenő alelnök, a pesti izr. hitközség elöljáróságának képviseletében *Nagy* Andor elöljáró és dr. *Csergő* Hugó főjegyző, azonkívül sokan mások.

Gróf *Ambrózy* Gyula belső titkos tanácsost, a magyar Szent Korona volt őrét, volt felsőházi tagot, vasárnap, július 22-én helyezték nagy részvét mellett örök nyugalomra Kápolnásnyéken. A temetésen a gyászoló rokonságon kívül megjelent *Gömbös* Gyula miniszterelnök és a magyar királyi kormány képviseletében bárcziházi Bárczy István miniszterelnökségi államtitkár. Ott volt továbbá a gyászszertartáson gróf Teleki Tibor koronaőr és vitéz *Irreghy* Imre koronaőrségi százados vezetése mellett hét koronaőrségi altiszt.

KÓLA-CSOKOLÁDÉ
Fáradtság ellen Kobona
GYÓGYSZERTÁRBAN DOBOZ P 1·40

Székely Kovács Olga

SZINHÁZI ÉLET

1924. 31. 7.

A festőművésznő :
SZÉKELY-KOVÁCS OLGA

A képzőművészetek terén **Székely Kovács Olga,** a fiatal magyar festőművésznő szerzett világhirés nevet a magyarságnak és magyar hölgyek amugy is márkát jelentő nevének. Párisban aratta legmelegebb sikereit, most naphegy-téri palotalakásának mütermében dolgozik csendben — és készül ujabb hóditásokra, sikerekre. Két-három évig nem akar kiállitani semmit idehaza, de bécsi kiállitásra gondol, ami után Franciaországba és Spanyolországba menne, ujabb tanulmányutakra.

[illegible] és a sport

zoldseg v. hamis barna leves
lencsefőzelék
Szabária sült rizs körettel
tejfeles lepény v. sonkás tészta

.....

májgaluska leves
francia burgonya
el sertés karaj párolt káposztával
xx/vagy tejfeles csirka paprikás galusk.
almás lepény v. püspök kenyér

.....

francia kömény leves v. babgulyás lev.
töltött káposzta
vagy sárga répafőzelék és
borju krokett körettel
kálomista metélt v. bisquit tekercs

.....

savanyu dara leves v. tüdőpüré leves
borsó püré
Eszetrházy szelet tarhonya körettel
. vagy diétás borju pörkölt
Viktoria sütemény v. turos táska

.....

izetési ára P 1.40
irás szerint " 1.20-tól
nt 20 fillér felár
fizetői, valamint a naponként fizetők
agonként 30 fillér felárat fizetnek.
tén a menü 10 fillérrel drágább !
érem előző nap megüzenni !

. Változtatás fenntartva!

TESCHLER JÁNOSNÉ
mérnök neje uri konyhája

1021 *

A Quinzaine Littéraire februári száma rokonszenvvel emlékezik meg a „magyar nyelvű és eredetű, de francia regényíróról", az 1967-ben elhalálozott Dormándi Lászlóról, valamint nemrégiben elhunyt özvegyéről, Dormándi Olgáról, aki a két világháború között Székely-Kovács Olga néven állította ki képeit az Ernst Múzeumban, s aki, mint arcképfestőnő, igen jó nevet szerzett magának a párizsi és az amerikai művészkörökben. Míg éltek, mindketten hívek maradtak a szülőföldhöz és hazai barátaikhoz, akiket mindig szívesen láttak szép Szajna-parti művészotthonukban. Dormándi Olga, hogy férjének méltó emléket állítson, külön alapítványt létesített: „Dormándi László barátai szövetségét", amelynek alapító tagjai kö-

(1904–1972). [illegible]ban halt meg, ahol oly sokat járt és [illegible]ol pár évtizede végleg letelepedett családostul (*Le Monde*, 1972. március 7.). Egyike volt, az utolsó félszázadban, az új magyar művészi mozgalmak legelevenebb alkotóinak, magyarázóinak és terjesztőinek, műveivel, lapjaival, kiadói tevékenységével, hol egyedül, hol testvérével, a szürrealista Mezei Árpáddal. Több műve, költemények és tanulmányok, franciául is megjelent. Az, aki egész életében mindig művészek közt forgolódott, halálával a Montparnasse-temetőben, Párizs művésztemetőjében nyugodhat, nagy írók, nagy művészek, kritikusok és költők között . . .

*

Az 1971-es londoni színházi évad áttekintését kísérelte meg a *Plays and Players* című folyóirat, amikor 15 kritikus szavazatát kér-

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NAGYVILÁG

1972 — 5

Szőllősy Klára Olga

zött oly francia írók is szerepelnek, mint Roger Caillois, Ionesco, Vercors, Christine Arnóthy, Andrée Chedid és mások, mindnyájan a Dormándi-ház hű és régi barátai. Ez a társaság minden két évben tekintélyes díjjal jutalmaz egy-egy idegen eredetű, de francia nyelvű írót, célzásképp Dormándi László sajátos irodalmi helyzetére.

*

rűen el ke
gédiája –
finom sze
rűsödik n
nek legmé
maradtak.

Regiszte
mai beszé
lenetekben
poétikusan
központi kérdésre tör: Honnan

Székely Kovács Olga

P.H.932.IV.3.
N.U.932.IV.8.
M.H.932.IV.3.

Két kiállítás.

A Munkácsy-céh kiállítása az Ernst-muzeumban.

A „céhek" akcióba lépek. Nemrégiben a *Céhbeliek* vonultak fel, most pedig a *Munkácsy-céhbeliek* jönnek az *Ernst-Muzeumban* oly kiállítással, amelyet örömmel nézhet mindenki. A Munkácsy-céhnek ezen a kiállításán nem nehéz válogatni. A nézőnek sem, a vásárlónak sem, de annak sem, aki csak sorsjegyet vásárol, mert a kiállítás anyagának jórészét (és bizonyára: legjobb részét) kisorsolják az inséges magyar képzőművészek javára.

Az első teremben *Székely Kovács Olga* finomkezelésü alvó leányalakját, *Beck Schwarz Elza* költői megérzésü téli táját, *Gedő Lipót* pompás Utcakövezőit, valamint *Bardócz Árpád*, *Vasinka Géza*, *Cs. Wagner József*, *Déry Béla* és *Rónai Géza* munkáit szemlélhetjük különös örömmel. A második terem *Márk Lajos*, *Zádor István*, *Cserepes István*, *Orsós Ferenc*, *Kernstok Károly*, *Glatz Oszkár* és *Szlányi Lajos* egy-egy szép festményével gazdag, a harmadikban *Magyar-Mannheimer Gusztáv* lep meg megujult hatásu tájaival, igen szép *Förster Dénes* ezüst-[illegible] vizi képe. *Fényes Adolf* két kis tája,

Библиотека Дома Ученых
Р.Б. 092.IV.3.
Н.Б. 092.IV.8.
Н.Н. 092.IV.3.

MOST JELENT MEG:

ERNST-MUZEUM.

I. füzet. ERNST LAJOS: Jacopo Tintoretto: Szent István Mária oltalmába ajánlja Magyarországot.
MAYER L. AUGUST: Tintoretto egy ösmeretlen magyar vonatkozásu képe.

II. füzet. Dr. LÁZÁR BÉLA: Bernhard-Strigel: II. Ulászló és családjának arcképe.

III. füzet. Külföldi mesterek magyar vonatkozásu művei.

IV. füzet. DR. FERENCZY ZOLTÁN: A Petőfi-terem.

V. füzet. ERNST LAJOS: Petőfi arcképei.

Az Ernst-Muzeum kiadása.

—◈—

AZ ERNST-MUZEUM MŰVÉSZ-KÖNYVEI.

Irja: Dr. Lázár Béla.

1. Csók István.
2. Iványi-Grünwald Béla.
3. Perlmutter Izsák.
4. Gyárfás Jenő.
5. Rudnay Gyula.

E kötetekből a művész és szerző által aláirt számozott amatőrkiadás is *kapható a pénztárnál.*

—◈—

LÁZÁR BÉLA

MOLIÈRE MINT MŰKRITIKUS.

Légrády Testvérek kiadása.

Légrády Testvérek nyomása, Budapest.

MÁSODIK TEREM.

Benkhard Ágost festményei.

78. Alkony . . . . . 140,000.— K
79. Eső után . . . . . 300,000.— K
80. Őszi fény . . . . . 20,000.— K
81. Szinesedő lombok . . . . . 26,000.— K
82. Csendélet . . . . . 250,000.— K
83. Falu vége . . . . . 180,000.— K
84. Önarckép. Magántulajdon.
85. Nyári délután . . . . . 180,000.— K
86. Arckép. Magántulajdon.
87. Menekülés Bethlehemből. Eladó.
88. Tapolcai tölgyek . . . . . 180,000.— K
89. Présház. Magántulajdon.
90. Őszi erdő . . . . . 120,000.— K
91. Szeptember . . . . . 300,000.— K
92. Október . . . . . 240,000.— K
93. Eső . . . . . 120,000.— K
94. Erdő széle . . . . . 150,000.— K

HARMADIK TEREM.

Gara Arnold festményei.

95. Eros . . . . . 40,000.— K
96. Szürke ruhás nő . . . . . 80,000.— K
97. Önarckép . . . . . 100,000.— K
98. Fürdőző nő . . . . . 80,000.— K
99. Feleségem arcképe. Magántulajdon.
100. Szürke kalapos nő . . . . . 100,000.— K
101. Halászbárkák a Sión . . . . . 80,000.— K
102. Női arckép. Magántulajdon.
103. A Sió napsütésben . . . . . 80,000.— K
104. Eső után . . . . . 120,000.— K
105. Fiatal nő . . . . . 150,000.— K
106. Virágcsendélet . . . . . 80,000.— K
107. Parasztudvar. Magántulajdon.

108. Alvó nő . . . . . 60,000.— K
109. Hajnal a Sión . . . . . 180,000.— K
110. Balatoni táj . . . . . 80,000.— K
111. Piros sapkás nő . . . . . 80,000.— K
112. Álom . . . . . 150,000.— K
113. Angol nő . . . . . 100,000.— K
114. Nimfa . . . . . 80,000.— K
115. A zöldben . . . . . 100,000.— K

NEGYEDIK TEREM.

Székely-Kovács Olga festményei.

116. Vöröshaju kislány . . . . . 100,000.— K
117. Vergődés . . . . . 250,000.— K
118. Szőkehaju nő . . . . . 200,000.— K
119. Anya gyermekével . . . . . 200,000.— K
120. Akt. Magántulajdon. Az Erzsébetvárosi Kaszinó dijának nyertese. 1921.
121. Öreg asszony . . . . . 200,000.— K
122. Gyerekfej . . . . . 30,000.— K
123. F. R.-né urnő arcképe. Magántulajdon.
124. Álló akt. Magántulajdon.
125. Kislány . . . . . 80,000.— K
126. Danae . . . . . 300,000.— K
127. Kis fiu napsütésben . . . . . 80,000.— K
128. Vidámság . . . . . 100,000.— K

ÖTÖDIK TEREM.

Székely-Kovács Olga rajzai.

129. Gyerekfej. Magántulajdon.
130—161. Rajzok. Egyenként . . . . 3000.— K

A HALLBAN.

Reményi József érmei.

Árak jelezve az érmeknél.

AZ ERNST-MÚZEUM KIÁLLITÁSAI

LVII.

XXII.
CSOPORTKIÁLLITÁS

‹BENKHARD ÁGOST, GARA ARNOLD, SZÉKELY-KOVÁCS OLGA FESTŐK ÉS REMÉNYI JÓZSEF SZOBRÁSZ›

RENDEZTÉK:

ERNST LAJOS és LÁZÁR BÉLA

126.

AZ ERNST-MÚZEUM KIADÁSA
BUDAPEST, 1922. DECEMBER HÓ.

ELSŐ TEREM.

Gara Arnold grafikai művei.

1. Zöldruhás nő. Szines rajz . . . . 30,000.— K
2. Alvó nő . . . . . 20,000.— K
3. Krumplihámozás . . . . . 15,000.— K
4. Vöröshaju nő . . . . . 25,000.— K
5. Ópium . . . . . 15,000.— K
6. Akttanulmány . . . . . 12,000.— K
7. Flótázó férfi . . . . . 12,000.— K
8. Álom . . . . . 25,000.— K
9. Nevető fiu . . . . . 20,000.— K
10. Áhitat . . . . . 15,000.— K
11. Karinthi Frigyes. Magántulajdon.
12. Ujságolvasó . . . . . 25,000.— K
13. Pásztorgyerek . . . . . 20,000.— K
14. Zongoránál . . . . . 16,000.— K
15. A New-Yorkban . . . . . 20,000.— K
16. Tatjána . . . . . 12,000.— K
17. Lizi . . . . . 15,000.— K
18. Zongorázó férfi . . . . . 25,000.— K
19. Zongoragyakorlat . . . . . 20,000.— K
20. Mosogató lány . . . . . 16,000.— K
21. Önarckép. Rézkarc. 1—10. . . . 4000.— K
22. A gazdátlan énekek háza. Illusztráció Turcsányi Elek novellájához. Rézkarc. Öt példányban kapható . . . . . 5000.— K
23. Aukció. Rézkarc. 1—10-ig . . . . 4000.— K
24. A koronelli dóm. Illusztráció Turcsányi novellájához. Rézkarc. Öt példányban kapható . . . . . 5000.— K
25. Rézkarcnyomó műhelyben. Rézkarc. 1—10-ig . . . . . 4000.— K
26. Illusztráció Kleist Marquise von O.. . c. művéhez. Rézkarc. 1—10-ig . . . 4000.— K
27. Este a könyvtárszobában. Rézkarc. 1—10-ig . . . . . 4000.— K

28. Illusztráció Kleisthoz. Rézkarc. 1—10-ig . . . . . 4000.— K
29. Kudlár ur. Szines rajz . . . . . 8000.— K
30. Ripp. Szinezett rajz . . . . . 25,000.— K
31. Szent György. 1—10-ig . . . . 4000.— K
32. Kleist-illustráció. Rézkarc. 1—10-ig 4000.— K
33. Koncert. Rézkarc. 1—10-ig . . . . 4000.— K
34. Kleist-illusztráció. Rézkarc. 1—10-ig 4000.— K
35. Vampir. Rézkarc. 1—10-ig . . . . 4000.— K
36. Kleist-illusztráció. Rézkarc. 1—10-ig 4000.— K
37. Jean Christophe. Rézkarc. 1—10-ig . 4000.— K
38. Kleist-illusztráció. Rézkarc. 1—10-ig 4000.— K
39. Bobi. Rajz . . . . . 10,000.— K
40. Szobi hegyek. Vizfestmény . . . 8000.— K
41. Zebegény. Vizfestmény . . . . . 15,000.— K
42. Turcsányi Elek arcképe. Magántulajdon.

Lemezen szinezett rézkarcok.

43. Vágyódás . . . . . 20,000.— K
44. Koncert a szabadban . . . . . 25,000.— K
45. Jean Christophe . . . . . 20,000.— K
46. Tudós faun . . . . . 20,000.— K
47. Siesta . . . . . 20,000.— K
48. A regényes hölgy . . . . . 25,000.— K
49—52. Illusztrációk Puskin Anyegin Eugénjéhez. A 8 lapból álló sorozat ára . 200,000.— K
Egyenként . . . . . 30,000.— K
53. Hiszteria. Rajz . . . . . 15,000.— K
54. Pihenő nő. Olajfestmény . . . . . 30,000.— K
55. Férfifej. Rajz . . . . . 8000.— K
56—59. Illusztrációk Puskin Anyegin-jéhez. A sorozat ára (8 lap) . . . . 200,000.— K
Egyenként . . . . . 30,000.— K
60. Aukció . . . . . 25,000 — K
61. Szent György . . . . . 25,000.— K

62. Este a könyvtárszobában . . . . . 25,000.— K
63. Vampir . . . . . 25,000.— K
64. Női fej . . . . . 5000.— K
65. Anyám. Rézkarc 1—10-ig . . . . 5000.— K
66. Akt. Szines rajz . . . . . 25,000.— K
67. Orosz sapkás nő. Vizfestmény . . . 25,000.— K
68. Tanulmány. Rajz . . . . . 10,000.— K
69. Ripp. Szines rajz . . . . . 30,000.— K
70. Olvasó nő. Szines rajz . . . . . 25,000.— K
71. Arckép. Magántulajdon.
72. Nyári délután. Szines rajz . . . . 20,000.— K
73. Duna-ág. Szines rajz . . . . . 10,000.— K

VITRINÁBAN.

74. Puskin Anyeginje. Genius kiadása. E számfeletti szerzői példány Puskin arcképével, az összes illusztrációk vázlataival, próbanyomataival és kézzel szinezett rézkarcaival van ellátva. Teljes bőrkötés, ára . . . . . 200,000.— K
75. Kleist Marquise de O.-ja. Kellner kiadás. E számfeletti szerzői példány az összes metszetekkel és azok vázlataival van ellátva. Teljes bőrkötés, ára 80,000.— K
76. Turcsányi Elek Koronelli Dómja. Szerző kiadása. E számfeletti szerzői példány szines próbanyomatokkal és sok rajzzal van ellátva. Teljes bőrkötés, ára . 50,000.— K
77. Móricz Zsigmond Állatmeséi. Nyugat kiadása. Szerző által az összes illusztrációk és iniciálék sajátkezüleg szinezve. Pergament-kötés . . . . . 40,000.— K
Azonkivül különböző Ex Librisek. Ex Libris megrendelhető darabonként lemezzel együtt . . . . . 40,000.— K

A magyar művészet dúsan termő fáján buján fakadnak az uj hajtások.

Ezen a kiállitásunkon is gazdag változatosságban ismerkedhetik meg közönségünk az uj magyar művészettel. *Benkhard* Ágost a nagybányai hagyományok tovafejlesztője, a magyar tájat lirai ellágyulással, melankólikus együttérzésben szólaltatja meg, amint az őszi gyöngéd párák sejtető puhaságban omlanak végig hegyoldalon, erdőszélen, fák között bujkáló napsugáron, s a szinárnyalatok fuvalattól himes zománcait ragyogtatják fel rajtuk.

Gara Arnoldot, a keramia buja képzeletü mesterét, most mint festőt és grafikust mutatjuk be. A festő a szin gyöngédszivü poétája, valami rokokoszerü könnyedség, odalehelt báj jellemzi, de a rajzoló az élet változatos jelenségeinek, a női test és a jellemző arckifejezéseknek könnyedkezü megsejtetője, akinek kezében a toll és a pasztell a vonaljátékok gazdag futamait játszi egyszerüséggel, raffinált szinhatások kapcsolataival rögziti meg. A rézkarc mesterségbeli tovafejlesztésében gyönyörü eredményei vannak, főleg szines lapjaival, melyek hatását azzal emeli, hogy magát a rézlemezt szinezi, mint az angol mezzotinto mesterei, és lenyomatai ilykép egy-egy külön való festmény jelentőségével birnak.

Last but not least egy uj művészt ismerünk meg, *Székely-Kovács* Olgát, aki a festői megjelenités erejével megkapó szuggesztiv hatásu. Szinképzelete játszik a ragyogó szinek vibráló erejével, melyek belső tüzben égnek, s formái, hatalmas formái a ragyogó szinek csillogásaiból elemi erőben törnek elő. A fiatal lány a vérbeli festő ösztönös képességével ragadja meg a legegyszerübb természeti jelenségeket épugy, mint az indulatok kifejezését, a női test viruló szépségét és az asszonyi lélek titokzatos rejtelmességeit, de mindezt festői képzelettel a tiszta szinek nyelvére irva át. Székely-Kovács Olga bemutatkozása — hisszük és reméljük — dátum lesz az uj magyar művészet történetében.

A szobrászatot *Reményi* József képviseli, aki az ujabb magyar érem-művészek közt alakitó erejével, formákban duslakodó képzeletével, a relief biztos kezü mivelésével a legmagasabb művészi feladatok megoldására mutat példát. Szemben a modern mintázókal, Reményi visszanyul az érem-művészet klasszikus formájához és érmeit negativban vési, azaz magába a sikba közvetlenül belemélyitve, amiáltal éremstilusa zártságot és tömörséget nyer. Elkápráztat invenciója bőségével, s meglep megoldásának játszi könnyedségével. A magyar érem egyik legkiválóbb mestere. *Dr. Lázár Béla.*

MOST JELENT MEG:

ERNST-MUZEUM.

I. füzet. ERNST LAJOS: Jacopo Tintoretto: Szent István Mária oltalmába ajánlja Magyarországot.

MAYER L. AUGUST: Tintoretto egy ösmeretlen magyar vonatkozásu képe.

II. füzet. Dr. LÁZÁR BÉLA: Bernhard-Strigel: II. Ulászló és családjának arcképe.

III. füzet. Külföldi mesterek magyar vonatkozásu művei.

IV. füzet. DR. FERENCZY ZOLTÁN: A Petőfi-terem.

V. füzet. ERNST LAJOS: Petőfi arcképei.

Az Ernst-Muzeum kiadása.

—◈—

AZ ERNST-MUZEUM MŰVÉSZ-KÖNYVEI.

Irja: Dr. Lázár Béla.

1. Csók István.
2. Iványi-Grünwald Béla.
3. Perlmutter Izsák.
4. Gyárfás Jenő.
5. Rudnay Gyula.

E kötetekből a művész és szerző által aláirt számozott amatőrkiadás is *kapható a pénztárnál.*

—◈—

LÁZÁR BÉLA

MOLIÈRE MINT MŰKRITIKUS.

Légrády Testvérek kiadása.

Légrády Testvérek nyomása, Budapest.

MÁSODIK TEREM.

Benkhard Ágost festményei.

78. ~~Alkony~~ . . . . . 140,000.— K
79. Eső után . . . . . 300,000.— K
80. Őszi fény . . . . . 20,000.— K
81. Szinesedő lombok . . . . . 26,000.— K
82. Csendélet . . . . . 250,000.— K
83. Falu vége . . . . . 180,000.— K
84. Önarckép. Magántulajdon.
85. Nyári délután . . . . . 180,000.— K
86. Arckép. Magántulajdon.
87. ~~Menekülés Bethlehemből~~. Eladó.
88. ~~Tapolcai tölgyek~~ . . . . . 180,000.— K
89. Présház. Magántulajdon.
90. ~~Őszi erdő~~ . . . . . 120,000.— K
91. ~~Szeptember~~ . . . . . 300,000.— K
92. ~~Október~~ . . . . . 240,000.— K
93. ~~Eső~~ . . . . . 120,000.— K
94. ~~Erdő széle~~ . . . . . 150,000.— K

HARMADIK TEREM.

Gara Arnold festményei.

95. Eros . . . . . 40,000.— K
96. Szürke ruhás nő . . . . . 80,000.— K
97. Önarckép . . . . . 100,000.— K
98. Fürdőző nő . . . . . 80,000.— K
99. Feleségem arcképe. Magántulajdon.
100. Szürke kalapos nő . . . . . 100,000.— K
101. Halászbárkák a Sión . . . . . 80,000.— K
102. Női arckép. Magántulajdon.
103. A Sió napsütésben . . . . . 80,000.— K
104. Eső után . . . . . 120,000.— K
105. Fiatal nő . . . . . 150,000.— K
106. Virágcsendélet . . . . . 80,000.— K
107. Parasztudvar. Magántulajdon.

108.	Alvó nő	60,000.— K
109.	Hajnal a Sión	180,000.— K
110.	Balatoni táj	80,000.— K
111.	Piros sapkás nő	80,000.— K
112.	Álom	150,000.— K
113.	Angol nő	100,000.— K
114.	Nimfa	80,000.— K
115.	A zöldben	100,000.— K

NEGYEDIK TEREM.

Székely-Kovács Olga festményei.

116.	Vöröshaju kislány	100,000.— K
117.	Vergődés	250,000.— K
118.	Szőkehaju nő	200,000.— K
119.	Anya gyermekével	200,000.— K
120.	Akt. Magántulajdon. Az Erzsébetvárosi Kaszinó dijának nyertese. 1921.	
121.	Öreg asszony	200,000.— K
122.	Gyerekfej	30,000.— K
123.	F. R.-né urnő arcképe. Magántulajdon.	
124.	Álló akt. Magántulajdon.	
125.	Kislány	80,000.— K
126.	Danae	300,000.— K
127.	Kis fiu napsütésben	80,000.— K
128.	Vidámság	100,000.— K

ÖTÖDIK TEREM.

Székely-Kovács Olga rajzai.

129.	Gyerekfej. Magántulajdon.	
130—161.	Rajzok. Egyenként	3000.— K

A HALLBAN.

Reményi József érmei.

Árak jelezve az érmeknél.

AZ ERNST-MÚZEUM KIÁLLITÁSAI

LVII.

XXII.

CSOPORTKIÁLLITÁS

‹BENKHARD ÁGOST, GARA ARNOLD, SZÉKELY-KOVÁCS OLGA FESTŐK ÉS REMÉNYI JÓZSEF SZOBRÁSZ›

RENDEZTÉK:

ERNST LAJOS és LÁZÁR BÉLA

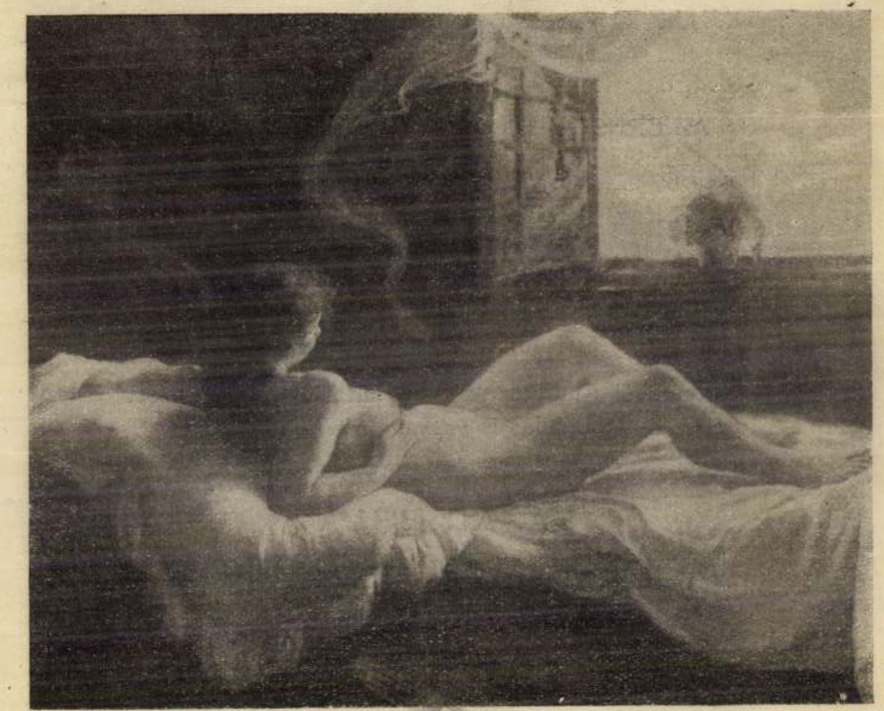

126.

AZ ERNST-MÚZEUM KIADÁSA
BUDAPEST, 1922. DECEMBER HÓ.

ELSŐ TEREM.

Gara Arnold grafikai művei.

1. Zöldruhás nő. Szines rajz . . . . 30,000.— K
2. Alvó nő . . . . . 20,000.— K
3. Krumplihámozás . . . . . 15,000.— K
4. Vöröshaju nő . . . . . 25,000.— K
5. Ópium . . . . . 15,000.— K
6. Akttanulmány . . . . . 12,000.— K
7. Flótázó férfi . . . . . 12,000.— K
8. Álom . . . . . 25,000.— K
9. Nevető fiu . . . . . 20,000.— K
10. Áhitat . . . . . 15,000.— K
11. Karinthi Frigyes. Magántulajdon.
12. Ujságolvasó . . . . . 25,000.— K
13. Pásztorgyerek . . . . . 20,000.— K
14. Zongoránál . . . . . 16,000.— K
15. A New-Yorkban . . . . . 20,000.— K
16. Tatjána . . . . . 12,000.— K
17. Lizi . . . . . 15,000.— K
18. Zongorázó férfi . . . . . 25,000.— K
19. Zongoragyakorlat . . . . . 20,000.— K
20. Mosogató lány . . . . . 16,000.— K
21. Önarckép. Rézkarc. 1—10. . . . 4000.— K
22. A gazdátlan énekek háza. Illusztráció Turcsányi Elek novellájához. Rézkarc. Öt példányban kapható . . . . . 5000.— K
23. Aukció. Rézkarc. 1—10-ig . . . . 4000.— K
24. A koronelli dóm. Illusztráció Turcsányi novellájához. Rézkarc. Öt példányban kapható . . . . . 5000.— K
25. Rézkarcnyomó műhelyben. Rézkarc. 1—10-ig . . . . . 4000.— K
26. Illusztráció Kleist Marquise von O... c. művéhez. Rézkarc. 1—10-ig . . . 4000.— K
27. Este a könyvtárszobában. Rézkarc. 1—10-ig . . . . . 4000.— K

28. Illusztráció Kleisthoz. Rézkarc. 1—10-ig . . . . . 4000.— K
29. Kudlár ur. Szines rajz . . . . . 8000.— K
30. Ripp. Szinezett rajz . . . . . 25,000.— K
31. Szent György. 1—10-ig . . . . 4000.— K
32. Kleist-illustráció. Rézkarc. 1—10-ig 4000.— K
33. Koncert. Rézkarc. 1—10-ig . . . 4000.— K
34. Kleist-illusztráció. Rézkarc. 1—10-ig 4000.— K
35. Vampir. Rézkarc. 1—10-ig . . . . 4000.— K
36. Kleist-illusztráció. Rézkarc. 1—10-ig 4000.— K
37. Jean Christophe. Rézkarc. 1—10-ig . 4000.— K
38. Kleist-illusztráció. Rézkarc. 1—10-ig 4000.— K
39. Bobi. Rajz . . . . . 10,000.— K
40. Szobi hegyek. Vizfestmény . . . 8000.— K
41. Zebegény. Vizfestmény . . . . . 15,000.— K
42. Turcsányi Elek arcképe. Magántulajdon.

Lemezen szinezett rézkarcok.

43. Vágyódás . . . . . 20,000.— K
44. Koncert a szabadban . . . . . 25,000.— K
45. Jean Christophe . . . . . 20,000.— K
46. Tudós faun . . . . . 20,000.— K
47. Siesta . . . . . 20,000.— K
48. A regényes hölgy . . . . . 25,000.— K
49—52. Illusztrációk Puskin Anyegin Eugénjéhez. A 8 lapból álló sorozat ára . 200,000.— K
Egyenként . . . . . 30,000.— K
53. Hiszteria. Rajz . . . . . 15,000.— K
54. Pihenő nő. Olajfestmény . . . . . 30,000.— K
55. Férfifej. Rajz . . . . . 8000.— K
56—59. Illusztrációk Puskin Anyegin-jéhez. A sorozat ára (8 lap) . . . . 200,000.— K
Egyenként . . . . . 30,000.— K
60. Aukció . . . . . 25.000 — K
61. Szent György . . . . . 25,000.— K

62. Este a könyvtárszobában . . . . . 25,000.— K
63. Vampir . . . . . 25,000.— K
64. Női fej . . . . . 5000.— K
65. Anyám. Rézkarc 1—10-ig . . . . 5000.— K
66. Akt. Szines rajz . . . . . 25,000.— K
67. Orosz sapkás nő. Vizfestmény . . . 25,000.— K
68. Tanulmány. Rajz . . . . . 10,000.— K
69. Ripp. Szines rajz . . . . . 30,000.— K
70. Olvasó nő. Szines rajz . . . . . 25,000.— K
71. Arckép. Magántulajdon.
72. Nyári délután. Szines rajz . . . . 20,000.— K
73. Duna-ág. Szines rajz . . . . . 10,000.— K

VITRINÁBAN.

74. Puskin Anyeginje. Genius kiadása. E számfeletti szerzői példány Puskin arcképével, az összes illusztrációk vázlataival, próbanyomataival és kézzel szinezett rézkarcaival van ellátva. Teljes bőrkötés, ára . . . . . 200,000.— K
75. Kleist Marquise de O.-ja. Kellner kiadás. E számfeletti szerzői példány az összes metszetekkel és azok vázlataival van ellátva. Teljes bőrkötés, ára 80,000.— K
76. Turcsányi Élek Koronelli Dómja. Szerző kiadása. E számfeletti szerzői példány szines próbanyomatokkal és sok rajzzal van ellátva. Teljes bőrkötés, ára . 50,000.— K
77. Móricz Zsigmond Állatmeséi. Nyugat kiadása. Szerző által az összes illusztrációk és iniciálék sajátkezüleg szinezve. Pergament-kötés . . . . . 40,000.— K
Azonkivül különböző Ex Librisek. Ex Libris megrendelhető darabonként lemezzel együtt . . . . . 40,000.— K

A magyar művészet dúsan termő fáján buján fakadnak az uj hajtások.

Ezen a kiállitásunkon is gazdag változatosságban ismerkedhetik meg közönségünk az uj magyar művészettel. *Benkhard* Ágost a nagybányai hagyományok tovafejlesztője, a magyar tájat lirai ellágyulással, melankólikus együttérzésben szólaltatja meg, amint az őszi gyöngéd párák sejtető puhaságban omlanak végig hegyoldalon, erdőszélen, fák között bujkáló napsugáron, s a szinárnyalatok fuvalattól himes zománcait ragyogtatják fel rajtuk.

Gara Arnoldot, a keramia buja képzeletü mesterét, most mint festőt és grafikust mutatjuk be. A festő a szin gyöngédszivü poétája, valami rokokoszerü könnyedség, odalehelt báj jellemzi, de a rajzoló az élet változatos jelenségeinek, a női test és a jellemző arckifejezéseknek könnyedkezü megsejtetője, akinek kezében a toll és a pasztell a vonaljátékok gazdag futamait játszi egyszerüséggel, raffinált szinhatások kapcsolataival rögziti meg. A rézkarc mesterségbeli tovafejlesztésében gyönyörü eredményei vannak, főleg szines lapjaival, melyek hatását azzal emeli, hogy magát a rézlemezt szinezi, mint az angol mezzotinto mesterei, és lenyomatai ilykép egy-egy külön való festmény jelentőségével birnak.

Last but not least egy uj művészt ismerünk meg, *Székely-Kovács* Olgát, aki a festői megjelenités erejével megkapó szuggesztiv hatásu. Szinképzelete játszik a ragyogó szinek vibráló erejével, melyek belső tüzben égnek, s formái, hatalmas formái a ragyogó szinek csillogásaiból elemi erőben törnek elő. A fiatal lány a vérbeli festő ösztönös képességével ragadja meg a legegyszerübb természeti jelenségeket épugy, mint az indulatok kifejezését, a női test viruló szépségét és az asszonyi lélek titokzatos rejtelmességeit, de mindezt festői képzelettel a tiszta szinek nyelvére irva át. Székely-Kovács Olga bemutatkozása — hisszük és reméljük — dátum lesz az uj magyar művészet történetében.

A szobrászatot *Reményi* József képviseli, aki az ujabb magyar érem-művészek közt alakitó erejével, formákban duslakodó képzeletével, a relief biztos kezü mivelésével a legmagasabb művészi feladatok megoldására mutat példát. Szemben a modern mintázókal, Reményi visszanyul az érem-művészet klasszikus formájához és érmeit negativban vési, azaz magába a sikba közvetlenül belemélyitve, amiáltal éremstilusa zártságot és tömörséget nyer. Elkápráztat invenciója bőségével, s meglep megoldásának játszi könnyedségével. A magyar érem egyik legkiválóbb mestere. *Dr. Lázár Béla.*

Szekely Károly

U. 4124 Nobrán

Földes Béla egyetemi tanár
márvány mellszobra
a bpesti egyetem tulajdo-
nában. A szobor az
első világháborn alatt Ge-
szült tanítványai költsé-
gén, 1925 novemberben
leplezték le

Magyarország. 1925
nov. 20. (Leleplezték Földes
Béla mellszobrát az egyetemen.)

293/a. **Váza,**

cloisonné, rózsaszínbe átmenő szürke alapon bambuszágon ülő bagoly. Japán. — VASE, Cloisonné, Grauer in Rosa übergehender Fond mit auf einem Bambuszweig sitzender Eule. Japan.

294. **Két váza,**

bronz, gömbös testtel, vékony nyaka köré csavarodó sárkánnyal. Japán. — ZWEI VASEN, Bronze, bauchige Form, der schlanke Hals von einem Drachen umschlungen. Japan.

294/a. **Váza,**

cloisonné, világoskék alapon gémek. Japán. Talpa kissé sérült. — VASE, Cloisonné. Der Dekor zeigt Reiher auf lichtblauem Fond. Japan.

295. **Két váza,**

bronz, gömbös test, hosszú nyak, domború virágos fával és madárral. Japán. — ZWEI VASEN. Bronze. Am bauchigem Körper und gestrecktem Hals. Reliefdekor : blühender Baum mit Vogel. Japan.

295/a. **Kazetta,**

vörös lakk, gyöngyház berakással : cseresznyefa alatt fácánok. Japán. — KASSETTE, roter Lack mit Perlmutter intarsiert : Japan.

296. **Varródoboz,**

bronz, hosszukás négyszögletü, legömbölyített sarkokkal, domború virágos galyakkal és madarakkal. Japán. — NÄHSCHATULE, Bronze, von länglich rechteckiger Form mit abgerundeten Ecken ; des Dekor Blumenzweige und Vögel in Relief. Japan.

297. **Kerek szelence**

SZÉKELY KOVÁCS OLGA: GOMBASZÖGI ELLA ARCKÉPE

SZÉKELY KOVÁCS OLGA: ZSUZSIKA
Dr. Vadnay Béla úr tulajdona

Magyar Művészet
1931. 9-10. 7.

Székely Kovács Olga

K.

lenne. Ilyet csak a csodagyerek tud könnyen létrehozni — annyi egyszerű nyugalommal, hogy az ember már nem is csodálkozik rajta, hanem természetesnek veszi. Kár, hogy valaki, aki szeret e tünemények mélyére hatolni — nem foglalkozik bővebben az ilyen kivételes tünet jeleivel. Itt — Szemere Lenke esetében — hálás témára akadna. De érdekes lenne e példa azért is, mert itt a szokottól eltérő módon továbbfejlődés, átalakulás történt.

A csodagyerek művei rendszerint befejezett dolgok, melyek éppen természetük következtében, hogy érthetetlenül komplettek, további fejlődést nem szoktak mutatni. *Szemere Lenke* a Fényes Adolf vezetése mellett az azóta már megszűnt *Omike* festőtanfolyamán kezdett rendszeresen tanulni s e tanulása következtében teljesen levetkezte csodagyermeki tulajdonságait — egy új fiatal művész naivitásával kezdvén tanulmányokat rajzolni, mely munkákon semmi sem jelezte az évekkel azelőtt jelentkezett különös készséget, melyek azonban éppen ezért mégis megnyugtatóbban egyszerűek. Lezárván meglepő „csodagyermeki" pályafutását, egy igen figyelemreméltó ifjú művészét kezdte meg, melynek felfelé ívelésének már nem áll útjában olyan tünet, mint a csodarajzoló bezárult köre. S hogy új pályája útját a gondolkozó, érző ember formálja — annak jele a szegény emberekkel való szociális együttérzés, az a témakör, melyet egy *Käthe Kollwitz* munkájában láttunk erőteljesen érvényesülni. Elég, ha Szemere Lenkének 1925-ben, az Ernst-múzeumban rendezett bemutatkozó kiállítására gondolunk s rajzainak és festményeinek címeiből néhányat idézünk, hogy fogalmat alkossunk arról, mi e fiatal művésznő tárgyköre.

A rajzok közül: Fejek, Krisztus gyógyít (rézkarc), Részegek, Cigányasszony, Munkás, Asszonyok, Félkegyelmű, Hazatérő munkás, Szeretet, Hitetlen Tamás, Röhögés.

A festményeknél: Csavargó, Bányamunkások, Judás, Koldusok, Púpos kisfiú, Krisztus, Jairus lánya, Temetőben, Tivornya, Bohócok.

A képek tompaszínűek, egyszerűsített formákkal, a rajzok plasztikusak, erőteljesek. A fiatalságot jellemzően, szinte bátran keresi a csúnyában és szomorúban az érdekeset s nem fogadja el, mikor jóakaratúan megkocváztatjuk az aforizmát:

[illegible] Kedves művésznő, higyje el nem[illegible] a *csúnya* szép a képzőművé[illegible]en.

[illegible]moly hittel halad útján — mint ahogy kell. Át van hatva a gondolattól, hogy a művészet nem öncél, hanem szociális igazságok hordozója.

HERMAN LIPÓT

Akik félbenmaradtak.

Vannak, vannak, akik — félbenmaradtak. Akik tehetségesek a rajzban — nem bánom, a rajzban is —, de nem művelték, művelik olyan mértékben a rajzot, mint amilyen mértékre a jó Istentől való engedélyük szól. Akik félbenmaradtak, holott lehetett volna belőlük rajzolóművész is. Rajztehetségeket sorolok fel, akiknek a rajzai itt-ott ujsághasábokon napvilágot láttak — hogy a könyv intencióit szigorúan figyelembe vegyük —, de viszont nem a rajzból élnek: ez végre szabatos körülírás. Illetve — helyszűke miatt — legyen csak ügyesen rajzoló írókról szó, olyan ügyesen rajzoló írókról, akiknek a rajzai ujságokban meg is jelentek.

Nagy Endre egy időben majdnem szabályos karikatúrarajzolói tevékenységet fejtett ki, nemcsak ráadásképp adta a maga írásaihoz a rajzot, hanem rajzolt kis viccekhez nagy képeket is, egész sorát a rajzoknak s egyik jobb volt, mint a másik.

Boldogult *Tóth* Árpád remekül komponált. A Bolond Istóknak sokat rajzolt — többnyire Aradi néven — rendesen saját történeteit illusztrálva. Rajzainak semmi dilettáns íze nincsen.

Erdélyi József a portrében nem törekszik egyszerűségre. S isme-

Gebhardt Tibor: Vasárnap délután.

Székely Kovács Olga: Illusztráció. (Dormándi: Sólyommadár.)

rem egynehány megkapóan hangulatos tájrajzát, meg láttam rajzai között egy — tehenet. Kitűnően stilizált szeme, szarva, frizurája volt a tehénnek, a tehén megjelent újságban, a tájrajzok még nem jelentek meg, de megjelenhetnének. Egészen egyéni meglátásai vannak Erdélyinek és minden rajza — komoly.

Lesznai Annának jó dekoratív érzéke van, meséskönyvében saját meséit kedves képekkel tarkította.

Szini Gyulának volt egy »Pesti konfetti« című könyve, amit maga illusztrált. Krokik sora, igen sok és ügyes rajzzal.

Gács Demeter kitűnő rajzoló, nem sokat komédiázik, odavágja, mint mondani szokás és jól vágja — oda, főleg a portrékat.

Molnár Ferenc egyik-másik portré-karikatúrája brilliáns. S egykor a Pesti Napló szerkesztőségében Szini Gyula és Nagy Endre társaságában mappákat rajzolt tele. Az érdekes »rajzoló triumvirátus«-nak ezekből a rajzaiból időnkint egy-egy nagyobb adag jelent meg egyszerre, főleg ünnepi számokban.

Perchy

SZÉKELY KOVÁCS OLGA: GOMBASZÖGI ELLA ARCKÉPE

SZÉKELY KOVÁCS OLGA: ZSUZSIKA
Dr. Vadnay Béla úr tulajdona

lenne. Ilyet csak a csodagyerek tud könnyen létrehozni — annyi egyszerű nyugalommal, hogy az ember már nem is csodálkozik rajta, hanem természetesnek veszi. Kár, hogy valaki, aki szeret e tünemények mélyére hatolni — nem foglalkozik bővebben az ilyen kivételes tünet jeleivel. Itt — Szemere Lenke esetében — hálás témára akadna. De érdekes lenne e példa azért is, mert itt a szokottól eltérő módon továbbfejlődés, átalakulás történt.

A csodagyerek művei rendszerint befejezett dolgok, melyek éppen természetük következtében, hogy érthetetlenül komplettek, további fejlődést nem szoktak mutatni. *Szemere Lenke* a Fényes Adolf vezetése mellett az azóta már megszűnt *Omike* festőtanfolyamán kezdett rendszeresen tanulni s e tanulása következtében teljesen levetkezte csodagyermeki tulajdonságait — egy új fiatal művész naivitásával kezdvén tanulmányokat rajzolni, mely munkákon semmi sem jelezte az évekkel azelőtt jelentkezett különös készséget, melyek azonban éppen ezért mégis megnyugtatóbban egyszerűek. Lezárván meglepő „csodagyermeki" pályafutását, egy igen figyelemreméltó ifjú művészét kezdte meg, melynek felfelé ívelésének már nem áll útjában olyan tünet, mint a csodarajzoló bezárult köre. S hogy új pályája útját a gondolkozó, érző ember formálja — annak jele a szegény emberekkel való szociális együttérzés, az a témakör, melyet egy *Käthe Kollwitz* munkájában láttunk erőteljesen érvényesülni. Elég, ha Szemere Lenkének 1925-ben, az Ernst-múzeumban rendezett bemutatkozó kiállítására gondolunk s rajzainak és festményeinek címeiből néhányat idézünk, hogy fogalmat alkossunk arról, mi e fiatal művésznő tárgyköre.

A rajzok közül: Fejek, Krisztus gyógyít (rézkarc), Részegek, Cigányasszony, Munkás, Asszonyok, Félkegyelmű, Hazatérő munkás, Szeretet, Hitetlen Tamás, Röhögés.

A festményeknél: Csavargó, Bányamunkások, Judás, Koldusok, Púpos kisfiú, Krisztus, Jairus lánya, Temetőben, Tivornya, Bohócok.

A képek tompaszínűek, egyszerűsített formákkal, a rajzok plasztikusak, erőteljesek. A fiatalságot jellemzően, szinte bátran keresi a csúnyában és szomorúban az érdekeset s nem fogadja el, mikor jóakaratúan megkockáztatjuk az aforizmát:

— Kedves művésznő, higyje el nemcsak a *csúnya* szép a képzőművészetben.

Komoly hittel halad útján — mint ahogy kell. Át van hatva a gondolattól, hogy a művészet nem öncél, hanem szociális igazságok hordozója.

HERMAN LIPÓT

Székely Kovács Olga

festő

** **Egy magyar festőnő amerikai sikerei.** Amerikából nemrég tért haza *Székely-Kovács* Olga asszony, ki itthon olyan hirtelen tünt fel néhány évvel ezelőtt az első gyüjteményes kiállitásán. Az amerikai napilapok és folyóiratok szemelvényeiből állapitjuk meg a jeles magyar müvésznő nagy sikerét. Egyes napilapok valóságos szenzáció módjára foglalkoztak vele, intervjuk keretében, élete történetének részletes elbeszélésével. A kritikák csaknem végig igen elismerők. Székely-Kovács Olga a newyorki Anderson Galleries-ben huszonhét festményét állitotta ki. Jó részük női akt volt s ez a festői téma az amerikaiaknak körülbelül olyan kedves, mint a mi belügyminisztériumunk erkölcsrendészeti osztályának. Mégis dicsérően foglalkozott velük az amerikai kritika. Akt-képeinél is nagyobb sikere volt arcképeinek, kivált gyermekarcképeinek. Ezek a müvei annyira tetszettek, hogy megrendeléseket is szereztek neki, melyeknek a müvésznő ott helyben meg is felelt. 1927. III 18.

1927 március 1.

diszitéssel. Delft, XVIII. sz. e. — Dessertschüssel, briert. Delft, A. XVIII. Jh.

zdes és bordás alak, szines virágdisszel. Az egyik die eine mit Deckel), Fayence, gerippt, mit farbi- Holics, um 1750.

a alapon szines kartus, ülő kinaival. Német, 1751. manganbraunem Grund Kartusche, darin sitzende

en barok disz két szarvassal és sassal. Délnémet, , Fayence, mit Barockdekor und Hirsche. Süd-

dalán kék barokdisz két nőalakkal. Délnémet, inndeckel, Fayence, mit zwei Frauenfiguren. Süd-

, fecskendezett alapon kék kartussal. Délnémet, ayence, auf manganbraunem, gesprenkeltem Fond

obáltkék stilizált virágos diszitéssel. Délnémet, deckel, Fayence, mit kobaltblauem Blumendekor.

1 —

Két kiállítás.

A Munkácsy-céh kiállítása az Ernst-muzeumban.

A „céhek" akcióba lépek. Nemrégiben a *Céhbeliek* vonultak fel, most pedig a *Munkácsy-céhbeliek* jönnek az *Ernst-Muzeumban* oly kiállítással, amelyet örömmel nézhet mindenki. A Munkácsy-céhnek ezen a kiállításán nem nehéz válogatni. A nézőnek sem, a vásárlónak sem, de annak sem, aki csak sorsjegyet vásárol, mert a kiállítás anyagának jórészét (és bizonyára: legjobb részét) kisorsolják az inséges magyar képzőművészek javára.

Az első teremben *Székely Kovács Olga* finomkezelésű alvó leányalakját, *Beck Schwarc Elza* költői megérzésű téli táját, *Gedő Lipót* pompás Utcakövezőit, valamint *Bardócz Árpád*, *Vasinka Géza*, *Cs. Wagner József*, *Déry Béla* és *Rónai Géza* munkáit szemlélhetjük különös örömmel. A második terem *Márk Lajos*, *Zádor István*, *Cserepes István*, *Orsós Ferenc*, *Kernstok Károly*, *Glatz Oszkár* és *Szlányi Lajos* egy-egy szép festményével gazdag, a harmadikban *Magyar-Mannheimer Gusztáv* lep meg megujult hatásu tájaival, igen szép *Förster Dénes* ezüstszürke tónusu vizi képe, *Fényes Adolf* két kis tája, a negyedik teremben a tavasz rózsaszinü és világoskék szinakkordjaival énekel *Kézdi-Kovács László* egy jellegzetes tájképe, nagyon szép *Orbán Dezső* nürnbergi havas utcarészlete, — *Andaházy-Kasnya Béla*, *Soósné Korányi Anna* bárónő, *Boldizsár István* tájai is a kiállítás értékei közé sorolhatók. Az ötödik teremben *Kunffy Lajos* erőteljes és harsány szinkölteménye, a *Cigányok*, *Biai Föglein István* virtuóz üvegcsendélete, valamint *Pekáry István*, *Antal Lóránt* és *Biró László József* vonják magukra figyelmünket. A hatodik és a nagyterem különösen gazdag. *Vesztróczy Manó*, *Jobbágyi Gaiger Miklós* művei, majd *Aba Novák*, *Márffy Ödön*, *Peterdi Gábor* egy-egy szép festménye. Itt látjuk a kiállítás egyik legkomolyabb értékét: *Feszty Masa* férfiarcképét, nemes szinkulturájával és kifejezésbeli mélységével. Igen szép *Basilides Sándor* hollandias rőzseszedő-jelenete, *Patkó Károly*, *Barcsay Jenő*, *Kézdi-Kovács Elemér* (finom, tisztarajzu akt), *Paizs Goebel Jenő* (kissé Henry Rousseau-szerü exotikum), *Szőnyi István*, *Barzó Endre*, *Medveczky Jenő* képeit, *Istókovits Kálmán* „*Cirkusz*"-a nagyon szép, valóságos ballada. A szobrászati anyagból *Csorba Géza*, *K. Stróbl Zsigmond*, *Lányi Dezső*, *Lux Elek*, *Medgyessy Ferenc*, *Petry Lajos* és *Boray Jenő* kisebb-nagyobb munkái emlekednek ki.

Székely Kovács Olga

ban arra az eredményre jutunk, hogy a régi alapon uj épületet nem lehet fölépiteni. Maga a leszerelés megkisérlése, vagy a gazdasági

Székely János Jenő szobrász

Katalin 1991/11

lemben, mint mondjuk Antigoné halála. Antigoné ugyanis *eltemette* bátyját a hatalom tilalma ellenére, ezért fizetett életével. Szabédi László olyan Antigonéra hasonlít, aki megszavazta, hogy temetetlenül kell hagyni Polüneikészt, s csak jóval ezután döbbent rá tettének erkölcsi következményére. Antigoné nem meghalni akart, hanem cselekedni, legjobb erkölcsi meggyőződése szerint; Szabédit a cselekvés lehetetlensége, a tehetetlenség maga szőtte hálója döbbentette rá, hogy a halál az egyetlen tett, amelyre még képes. „Legendája" ezért nem lehet fölmentés az övéhez hasonló hitű — vagy álhitű —, őt túlélt nemzedéktársai és azok követői számára; a nemzethalál rémét ők (is) idézték fel, s megváltani tőle még halálukkal sem tudják népüket.

Éppen ez a szerepe a nemzethalál-látomásnak Székely János drámájában. Ennek segítségével valósítja meg az irodalom ama paradoxonát, hogy bár elsőrendű feladata az abszolútum létének és érvényének a hirdetése, ezt éppen egy minden tekintetben viszonylagos történet elmondásával viszi véghez. Az irodalmi mű ezért az abszolútum érvényességének és érvényesülésének viszonylagos lehetőségeire figyelmeztet; nem minden emberre és minden korra *érvényes* igazságokat és értékítéleteket közöl, mint a filozófia, legfeljebb minden emberre és korra *vonatkoztatható* igazságokat és értékeléseket. Székely János drámája ezért nem állítja — az irodalmi kommunikáció szabályai szerint nem is állíthatja —, hogy az erdélyi magyarságra ugyanaz a sors vár, mint a spanyolországi mórokra. Ez körülbelül annyira pontos olvasat, mint azt hinni, hogy a delphói jósdában tenyérből jövendöltek. A dráma „mindössze" annyit mond, hogy a spanyolországi mórokon nem segített a kereszténységnek mint álhitnek a képmutató vállalása (de nem segített volna őszinte vállalása sem); ugyanúgy az erdélyi magyarságon sem segített a kommunista diktatúra előtti ideológiai és erkölcsi behódolás. S ha egy egész közösség elhiszi — mert éppen hitelesnek tudott szellemi vezetői hitetik el vele —, hogy a hatalommal kötött alku hasznos a számára, épp ezzel lép „halálos" útra. Az alku eredménye ugyanis a fokozatos, részletekben történő önfeladás lesz.

Az identitástudat ugyanis nemcsak nyelvi, művelődésbeli, történelmi önazonosságot jelent; van egy erkölcsi összetevője is, mely az *egyenrangúság* önérzetét társítja az identitás vállalásához. A behódolás ezt az önérzetet „lopja ki" az identitástudatból, ami az asszimiláció, az önfeladás erkölcsi előfeltétele. A mórok tragikus példájával, akárcsak Kibédi László nem kevésbé tragikus öncsalásának és vezeklésének történetével, erre kívánja nézőit, olvasóit figyelmeztetni Székely János. Nem fölöslegesen, hiszen a Szabédi-példa — mely, ismétlem, tipikus értelmiségi pályakép az erdélyi magyarság körében — makulátlanul tragikussá szépítése olyan „felmentő" ítéletet ajándékozna e típusnak, mely érvényes magatartásmodellé minősítené, esetleg egy holnapi — „kemény" vagy „lágy" — totalitarizmus esetén.

A két cselekménysík párhuzama ezért aszimmetrikus — a „mór" cselekmény javára. Ebben ugyanis Husszein öngyilkosságáról közvetve, Achmed szavaiból értesülünk, aki ugyanakkor — okulva elődei sorsából s legyőzve kezdeti félelmét — szemébe vágja *igazi* véleményét a hatalom képviselőjének. Ha meghal, legalább Antigoné módján, az igazáért haljon meg. Ezzel Székely János felvillantja — tragikusan, mert már későn, a megmaradás esélyeinek eljátszása után — a lehetséges erkölcsös, ha úgy tetszik, az abszolút normáknak megfelelő magatartást is. Robotos Imre ezt tartja embertelennek; én erre mondanám, hogy emberfelettien emberi.

káosz és a világvége-hangulat imitálásával, a (pirotechnikával is erősített) harsányabb színek, mozdulatok, gesztusok élnek, míg a Kibédi-lakásban a *szürke* ezernyi árnyalatát megtestesítő mikrorealizmus. Tompa a tárgyakkal (egy teáscsészével, egy borospalackkal, egy konyhai falikúttal stb.) is eljátszatja azt, ami az életre-halálra küzdő Kibédi és felesége, Margit lelkében végbemegy. Ezeknek a tárgyaknak, noha nem kisebb szenvedés tanúi, semmi közük sincs a középkori Granada kínzóeszközeihez, mégis érezni: *hatásuk* van a környezetre. Kibédi és Margit magánemberi gyötrelme, fókuszában a *beolvadni vagy beépülni* kisebbségi sorskérdéssel, ezekkel a jelképerejű létkoloncokkal lesz csak hiteles. Kiszolgáltatottságuk — folytatja Székely gondolatvilágát a rendező, most már képpé álmodva a rettenetet — ezekben (is) gyökerezik.

A vörös (valódi és díszlet-) téglafalakkal körülvett színpadon (jelmez: Papp János, zene: Márta István) a fátyol, tüll s a sejtések hatalmát fokozatosan átveszi a mórok példázta XX. századi valóság. Amikor Achmed, tükröt állítván a hódítóknak, átkozódva otthagyja a középkor és mai nyomorúságunk Granadáját, félreérthetetlenül fogalmaz: „Volt itt egy nemzet — megkereszteltétek. / Van egy keresztény nép — eltörlitek. / Krisztus vallását gátlástalanul / Használjátok hatalmi célotokra (...) Vért áldoztok, halállal ünnepeltek, / Mészároltok a szeretet nevében (...) Inkább pusztuljunk el mi vesztesen, / Semhogy efféle démonokká váljunk. / Jaj a vesztesnek? *Jaj a győzteseknek!*"

A Gyulai Várszínház négy előadásban játszotta a *Mórok*at, ebből az első kettőt láttam. Hogy nem lett maradéktalan az élmény, annak oka nem a drámaszöveg viszonylagos statikusságában, sem a két „külön világot" eggyé forrasztó vakmerőségében keresendő.

Kedvemet egyedül a főszereplő, a Husszeint és Kibédit alakító Vallai Péter vette el. A szerep — főképp a jambikus versbeszéd, amelyben a pontosság egyben értelmezés is — a színészt agyonnyomta. Ennyi halandzsát, szövegtévesztést, bakugrást még nem tapasztaltam magyar színpadon. A színpad iránti alázatra és lelkiismeretességre vall, hogy a nagy formátumú, az előadás egyik legkiemelkedőbb alakítását nyújtó Kútvölgyi Erzsébet (Finta Margit) fegyelmezetlen partnerét egyáltalán követni tudta. A bemutató „felemás" produkcióját Vallai a második napon még meg is tetézte: alighanem kapatosan lépett színpadra. Oldalakat ugrott előrehátra a szövegben; artikulálni, sőt beszélni is alig tudott. Hogy Kútvölgyi nem hagyta ott a színpadot s társát, erkölcsi nagyságát dicséri.

Hihetetlen, Tompa Gábor alkalmi együttese még ezeket a megpróbáltatásokat is kibírta. A kolozsvári Boér Ferenc (Rachmán, ill. Balázs) és a szatmári Ács Alajos (Achmed), pontos értelmezéssel, kiemelkedő szereplői voltak az együttesnek, de Dengyel Iván (Jimenez) nagy hatású komédiázását sem lehet említetlenül hagyni. Keresztes Sándor (Érsek) alakítása jóval több volna, ha itt-ott nem kísértené a sablon, a rutin.

A magyar színikritika állapotát jelzi, hogy Vallai nem marasztaltatott el, sőt volt olyan bíráló, aki produkcióját nagy formátumúnak nevezte, hogy a dicséretek garmadájáról ne is szóljak.

ROBOTOS IMRE

A nemzethalál álhite

MEGJEGYZÉSEK EGY DRÁMALÁTOMÁSHOZ

Egy éve, hogy a Marosvásárhelyen élő, nagy magyar drámaíró-költő, Székely János döbbenetes drámája, a *Mórok* megjelent a Kortársban — visszhangtalanul. Olyan világméretű kérdést tárgyal, amelytől visszhangzik az erdélyi és magyarországi közélet. Van-e magyarázata ennek a visszhangtalanságnak hazai vonatkozásban? Érthetetlen. Szenvedélyesen vitázó világunkban Székely János műve, ha nem kiált is színpad után, kihívja a szóváltás indulatát. A szembefordulás mégis elmaradt. (Legalábbis eddig.)

Székely János nem költői műnek, hanem „történelmi tanulmánynak" nevezi öt felvonásban elibénk táruló, szikrázóan időszerű, igazságokban és tényekben gazdag, csillogó okfejtéseivel megrázó színpadi művét, amely az erdélyi magyar nemzetiség élethalálharcát párhuzamba állítja a XV—XVI. századi Spanyolország mórjai kiirtásának drámai fejleményével. Műve vészkiáltás az elkerülhetetlen *nemzethalál* iszonyatának felismertetésére.

Drámai sugallatával semmit sem kezdhetünk. Nincs kiút! Legalábbis Székely János „történelmi tanulmánya" abszolutizáló értelmezésében.

Meg lehet ebben nyugodni?

A költő nem kíván megnyugtatni. A maga *abszolút* igazát hirdeti meg, magyar nemzettudata, művészi kötelessége vészjeleként.

Mesterművel van dolgunk, ezért aligha lehet egyszerű drámaértelmezéssel: elutasító elhárítással vagy egyetértő közelítéssel körüljárni szívszorító történelmi emlékeztetőjét.

Művét érteni (megérteni) kellene (illenék). Szükségesnek vélem, hogy közelítsünk valamelyest a szerző művészi-emberi szemléletvilágához. Már csak azért is, mert a nagy erdélyi író ott nem *egyike* a legjobbaknak: a legjobb.

Személyes kapcsolatunk sohasem volt, kézfogásig sem jutottunk el, mindössze tudtunk egymásról. Csodálója voltam művészetének, bár sohasem értettem vele egyet. Nem azért, mert hosszú ideig a kommunista eszmék közelségében — vagy éppen mindenestül benne — éltem, s ő pillanatra sem ingott meg, elutasítván az abszurdumot. Nem ezért. Hanem mert ő maga teljes alávetettségben élt az elvi abszolútumokkal (kizárólagosságra hajlott minduntalan, majdnem úgy, mint a szektás egyoldalúság hívei, akár vallási, akár ideológiai rejtőzködésben).

Mindössze néhány példával élnék — talán vitathatóan, de legjobb meggyőződésem szerint. Habár ez kitérésnek tűnhet, közelebb visz tárgyunkhoz, a *Mórok* című „történelmi tanulmányhoz".

1. Legelőbb *Mélyvizek partján* című költői remekléséről (1947) pár szót. Kozmikus fölénnyel, megvetéssel, gőggel tekint le kezdetleges világára. Kívül áll az emberi létformán, kívül és fölötte, valahol a világmindenség ormán. Az emberi lét a természeti világ sekélyes részeleme: a kagylók, vízi pókok, békák, pondrók, páfrányok, fűzek, folyók, állatok mellett jelen van az ember is, de létének célja, értelme semmivel sem több vagy más, mint a hüllőké, a virágzó fáké, a fonnyadó, rothadó és rendre újjászülető szerves anyagé.

A Jézus Menyasszonya-templom harangjai négyet kongattak, amikor William, miután előbb alaposan beebédelt, visszament a Nagyvilági Lapkiadóba.

— Boot! Te jó ég, te jó ég — képedt el Mr. Salter. — Neked már a repülőtéren kéne lenned. Mi a fene történt?

— Elégették az útlevelemet.

— Ki égette el?

— A hazafias konzul.

— Miért?

— Áruló vízum volt benne.

— Őrület. Micsoda pech. Ha a Rézgróf megtudja, *egyenesen* falra mászik. Gyere, kérdezzük meg a külügyi tanácsadót, mit csináljunk.

Másnap délután William útnak indult különrepülőgépén a croydoni reptérről, zsebében két útlevéllel.

Gergely Ágnes fordítása

Ferencz Győző

Az ír maszk

GERGELY ÁGNES: NYUGAT MAGYARJA

A régi panaszon, hogy irodalmunk nincs méltóképp elismerve a világban, olyan közhelyek voltak hivatva segíteni, mint a „skótok Petőfije". Robert Burns volt a skótok Petőfije. Több Petőfi is volt, közben mi fordítottuk Burnst és másokat. Ettől elismertségünk nem nőtt, de mi úgy tettünk, és ennek a negatív kompenzációnak voltak kétségtelen nyereségei: a fordítások. Gergely Ágnes könyve, a *Nyugat magyarja* szellemesen megfordítja a helyzetet, de még mindig belül maradva a nemzeti megfelelések metaforáján, csakhogy ezúttal az idézett megfeleltetést — Nyugat magyarja — nem mi mondjuk innen, hanem az ír költő, Yeats; pontosabban nem is ezt mondja, hanem azt, hogy Írország a Nyugat Magyarországa, *the Hungary of the West*. Yeats azonban ezt a huszonkét éves kori versét kihagyta gyűjteményes kötetéből, hiába is keresnénk a Macmillan-féle kiadásban. Valószínűleg nem az ír—magyar metaforát tagadta meg, magát a verset tarthatta gyengének. Fontosabb azonban, hogy Yeats akár Nyugat magyarja, akár nem, nincsen jelen súlyának megfelelően a magyar irodalom köztudatában.

Pedig léteznek ezek a történelmi-földrajzi párhuzamok; össze szokás vetni, hogyan változik viselkedésforma, perszonális tér, tájképi rendezettség keletről nyugatra, északról délre haladva. A két sziget-kultúra, Anglia és Japán, a széleken. A magaslatok, Skócia és Erdély. És más effélék. Több ez puszta időtöltésnél. Ha nem vélünk geopszichikai igazságra akadni, elnyomottság, peremlét, elzártság vagy mindezek ellentéte eredményezhetnek, ha nem is feltétlenül, hasonlóságokat. Hogy magyarok és írek (székelyek és skótok) között volna-e eredendően rokon lelkiség, kérdéses. Vannak előítéletek. Ők forrófejűek, iszákosak, érzelmesek, túlfejlett a képzeletük. A magyar ember, mint tudjuk, szilaj. Ők a kelták, mi hunok vagyunk. Őket az angolok, minket mindig mások. Általában őket is leverték. Ha föllázadtak (és sokszor lázadtak), lelkesedésük csakhamar pártoskodásba süllyedt, lángolásuk önmaguk ellen fordult. Az ő vezetőiket is kivégezték, száműzték. De nagy mítoszteremtők. Költészetük szétfejthetetlenül összefonódott a politikával. Thomas Moore ír melódiáiból Petőfi fordított: „Ne feledd a tért, hol ők elestek, / Az utósó s a legjobb vitézek." Moore azonban múló divat volt. Vajon Írországban tananyag még, vagy kihullott, mint Tompa Mihály? Az íreket a világirodalmi köztudatba a huszadik század emelte — s az angol nyelv. Shaw, Yeats, Joyce, Beckett. Shaw, a szellemes-felszínes, Joyce, az ezoterikus-olvashatatlan, Beckett, a tragiko-abszurd; hatásuk, ha divathullám hátán is, de elért ide.

Yeats azonban nem jött át. Pedig 1960-ban válogatott versei megjelentek magyarul, tanulmány, könyv született róla. Most itt ez az új könyv, alcíme szerint *Esszénapló William Butler Yeatsről*, mégsem lehet azt állítani, hogy jelen van. Talán egy-két verse: az *Egy régi dal visszhangja* Vas István, az *Innisfree* Szabó Lőrinc, esetleg *A dooney-i hegedős* Kosztolányi Dezső fordításában. Mind korai vers, még a múlt század végéről. De a későbbi, késői nagy versek, a *Húsvét, 1916, A második eljövetel*, a *Hajózás Byzantiumba, A torony*, az *Elmélkedés a polgárháború idején*, a *Byzantium*, hogy csak azokat említsem, amelyeknek legalább részletei olvashatók magyarul, nincsenek jelen. Lehet mondani, hogy a fordítások olykor vitathatóak. Tény, hogy a fiatal Yeats hangját, a dalszerűséget könnyebb átültetni, mint az érett Yeats csupasz, dísztelen

cikkírója a lap 1944. május 9-i számában a zöldinges testvéreket, s ezzel meg is indokolta, hogy miért kellett betiltani az intézmény autonómiáját. S 1947-ben egy ifjúbolsevik titán a Valóság hasábjain azért marasztalta el a kollégiumot, mert őszerinte egész történetével a magyar liberális polgárság fejlődésének volt a lenyomata, s ez a magatartás, a függetlenségére és tudására kényes szellemiség „a XX. század kiélezett osztályharcaiban semmi históriai jelentőségre nem juthat."

Nem is jutott, mert hamarosan erőszakkal megszüntették, és diákszállóvá alakították át. Amit a „tudományok tudománya" világhírű filozófusa népbiztosként már 1919-ben folyamatba tett, de idő hiányában nem tudott bevégezni, az 1950-ben elvégeztetett. Jellemző módon annak az élcsapatnak a vezérképviselői szüntették meg a magyar szellemi élet minőségi utánpótlásának európai rangú műhelyét, amely ideológiája alapjává tette az „élenjáró tudomány" támogatásának a programját, és az egész országot telemeszeltette a „Tanulni! Tanulni! Tanulni!" lenini jelszavával. Hiába, a történelemnek is van fekete humora.

A közelmúlt rendíthetetlennek hitt, pártállami politikai közmegegyezéseit azóta rendre elfújta a szél. 1990 decemberében a Köztársaság elnöke személyes jelenlétével fejezte ki a nagy múltú kollégium erkölcsi rehabilitációját, de az Eötvös József Collegium azóta sem működhet csorbíthatatlanul hagyományainak a szellemében, s annak történetileg kialakult keretei között. A minőségellenes demagógia zsigeri közmegegyezését, úgy látszik, még egy rendszerváltás se tudja megingatni. Francis Baconnel kezdtem, fejezzem is be övele: „Az elme az ember, s az ismeret az elme: az ember csak *az*, amit tud." — Sajnos, nem mindenütt gondolják így.

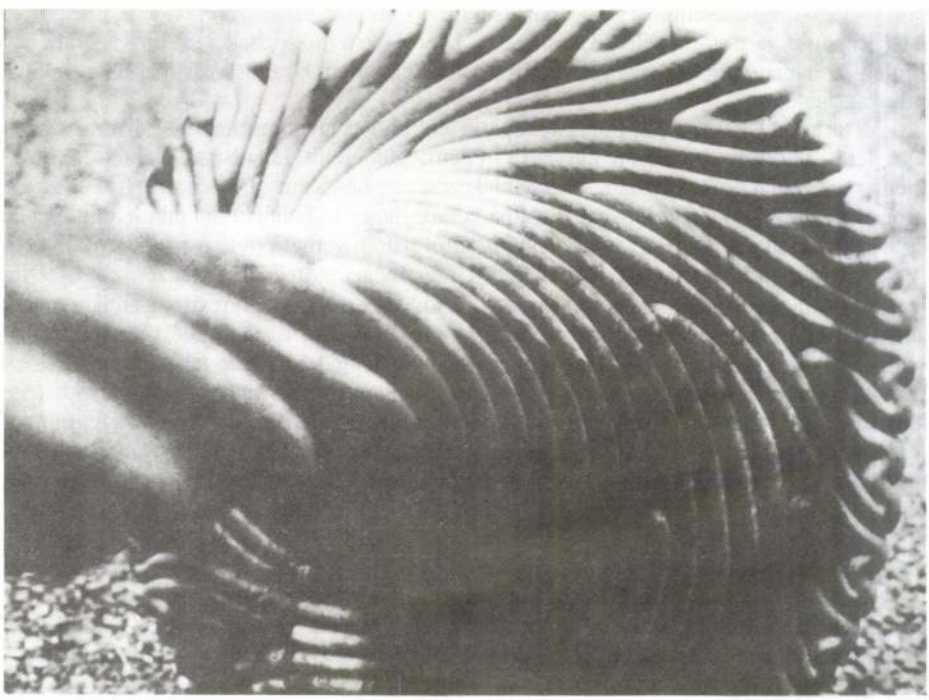

ez rendjén. Tudomásom szerint a világ leghosszabb és legszebb függőhídjának, a kaliforniai Golden Gate-nek a tervezését és megépítését sem bízták a pragmatikus jenkik azokra a palléro kra, akik szakmailag a környék istállóinak és sertéshizlaldáinak a felhúzásával „bizonyítottak".

Ez egyfelől evidencia; a gondolat azonban másfelől, hogy ilyesmik létrehozásához „kiművelt emberfők" megfelelő színvonalú képzésére alkalmas intézmények szükségesek, általában elviselhetetlen a minőségellenes demagógia számára, amelyet a minőségigény magyar apostola, Németh László egyik keserű, de nem indokolatlan pillanatában „a nehézfejű nemzet" masszív közegellenállásának mondott. Ennek a mentalitását fejezi ki egyebek közt az az anekdota, amelyben egy falu főterén hirtelen lefékez egy külföldi rendszámtáblájú autó, s vezetője, odalépve a beszélgető falusiak egyik kis csoportjához, németül, angolul, franciául, olaszul és spanyolul is megkérdezi, melyik út vezet Budapestre. Eredménytelenül persze, mert nem értik, mit mond, majd amikor elporzik, valaki mély megvetéssel állapítja meg: „Hát érdemes ennyi nyelvet megtanulni? Hisz ez is mire ment vele!"

A nehézfejű közegellenállás s a mögötte fortyogó indulatok legtanulságosabb példája számomra a néhai Eötvös József Collegium sorsa, amelynek magam is növendéke voltam, s amelyet Eötvös Loránd azért alapított apja emlékére, mert a magyarság első, nagy reformkorának éppen az volt a meggyőződése, hogy „a nép értelmiség nélkül olyan, mint a vak óriás: megy sírja felé tántorogva". Kossuth Lajos mondotta ezt, s az Eötvös József Collegium a maga módján és a maga eszközeivel e „vak óriás" organizmusának látó szeme és idegrendszere volt a középiskolai tanár- és tudósképzés fellegváraként. (De tudós tanárképzést éppilyen joggal mondhatnék, hiszen pár évtizeddel ezelőtt még tanítottak középiskoláinkban akadémikusok, mint például a fasori evangélikus gimnáziumban Mikola Sándor, aki tanártársával, Rátz Lászlóval együtt Neumann János, Wigner Jenő és a többiek felfedező tanára volt.) A múlt század végétől végzett Eötvös-kollégisták nagyobb része a középiskolai oktatási intézményekben töltött be erjesztő s a magyar közoktatás minőségét — európaiságát — meghatározó szerepet, akik pedig nem a tanári pályát választották élethivatásul, azok közül sokan (hogy csak a legfényesebb nevet, Kodály Zoltánét említsem) az egész nemzetnek váltak „nem középiskolás fokon" nevelőivé munkásságukkal.

Mi tette ezt lehetővé? Az, amit a kollégium jelmondata így tömörített: „Szabadon szolgál a szellem." A kollégium szelleme valóban a szellem legteljesebb szabadságát jelentette az intézmény pedagógiai gyakorlatában. Visszaemlékezésében Keresztury Dezső, az igazi kollégium utolsó igazi igazgatója teljes joggal állapíthatta meg, hogy a „kollégiumra minden hű fia úgy emlékszik, mint egy szigetre, amelynek partjairól bátran vethette magát a tenger játékos és szeszélyes hullámaiba: az úszókat nem féltették, mert megtanították őket az örvények veszélyeire és a fennmaradás módszereire." Hogyan s mi módon? Erről is vall Keresztury, amikor ennek a kollégiumi szellemnek a legfontosabb tulajdonságát jellemzi, s ez: „a hajlékonyság, dogmanélküliség, sőt dogmaellenesség. Semmit se higgy el, legfeljebb olyan tekintélynek, akinek tudása, ítélőereje s jelleme meggyőzött... A dolgokban magukban rejlő igazságot fejtsd ki: ne akard a magad rögeszméit ráerőltetni a valóságra; a tudomány háló, amellyel a világ roppant tengeréből csak néhány halat tudsz kifogni. Ismerd hát meg illúziók nélkül magadat, képességeid határát, eszközeid értékét, s mégis, végezd munkádat jókedvűen, ott, ahová állít a sors. Mindez kissé egy laikus szerzet erkölcstanára emlékeztet." Az is volt, mi pedig a tudás, a humaniorák novíciusaiként hittük, hogy „Európa titka: szabad sokszínűség s önkéntes egység."

Az elmúlt évtizedekben kapott „történelmi leckék" után nyilván nem meglepő, hogy az Eötvös József Collegiumot a jobboldali kannibalizmus ugyanazért támadta, amiért alig valamivel később a bolsevik kalibanizmus: a liberalizmusáért, és szellemi szabadságáért. „Mindazok, akik a hazai népfront előkészítői voltak irodalomban, publicisztikában és még a politikában is, jórészt az Eötvös-kollégium falai közül kerültek ki." Így tájékoztatta az Egyedül Vagyunk

A mérnök egyébként egyre inkább úgy érezte, hogy boldogságuknak vége szakadt és a telepesek életük balszerencsés szakaszába léptek.

(...) De ha Cyrus Smith és barátja effélékről beszélgettek is, azért senki ne higgye, hogy mindjárt amolyan reményüket vesztett emberekké váltak! Dehogyis! Csak éppen szembenéztek a helyzettel, elemezték az esélyeket és felkészültek minden lehetőségre. Szilárdan, emelt fővel néztek a bizonytalan jövő elébe, és eltökélték magukban, hogy bármiképpen sújtja is őket a balsors, olyan emberekre talál, akik készen állnak a küzdelemre.

Ha az ember aztán végigolvassa a *Rejtelmes szigetet*, Vázsonyi Endre patinás fordításában, megtudhatja, hogy a telepesek alatt mindössze a sziget maga robbant fel, s hullt vissza az óceán mélységes fenekére. Ők azonban túlélték a katasztrófát, valahol Amerikában alapítottak új rejtelmes szigetet, s ott minden olyan volt, mint ez eredetin!

Barátaim, bizakodjunk!

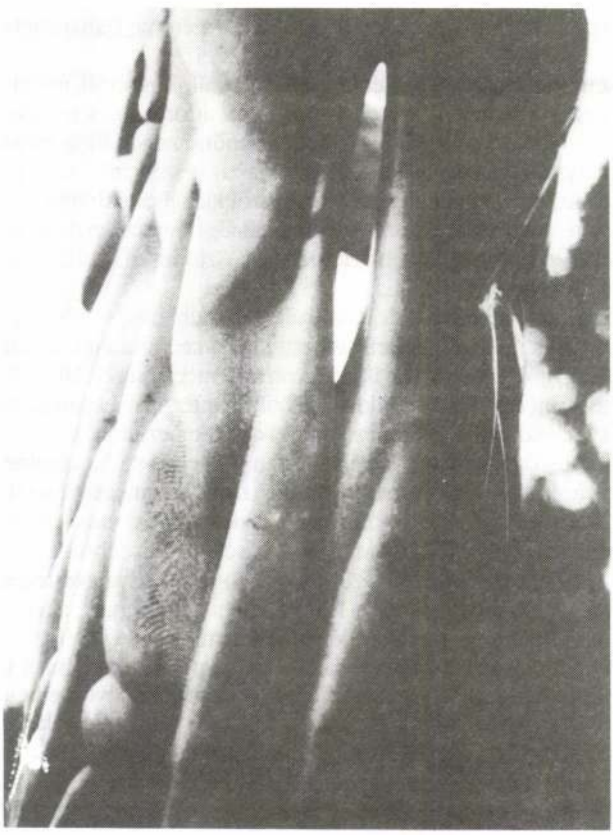

Domokos Mátyás

Mondom a magamét

A minőségellenes demagógiáról

Amit én egy zsigeri filozófia idolumrendszerének szoktam nevezni magamban, szabadon Francis Bacon, a nagy angol reneszánsz filozófus után, mert — tudtommal — ő volt az első, aki az *Idola Tribus,* vagyis a „törzs ködképei" cím alatt számba vette azokat a közkeletű tévedéseket, amelyeknek egy megingathatatlannak érzett evidenciarendszer a fundamentuma a közgondolkodásban, s amit kiirthatatlanul termel újjá korról korra a kontraszelekció harcos ideológiája. De hadd fordítsam le mindezt a parasztos evidenciák nyelvére, s hadd kérdezzem meg: ki az a balga, aki nem a legfinomabb falatokkal akarná elverni az éhét, már amennyiben módja volna rá? Természetesen a legjobb italok kíséretében. S ki az a bolond, aki egy összkomfortos, szaunás, kerti uszodás rózsadombi luxuslakás helyett szívesebben lakna a pestlőrinci Havanna-lakótelep valamelyik panelbörtönében? S ki ne szeretne Trabant helyett Opel volánja mögött feszíteni, amely a szlogen szerint „nem kopik el"?

Megfigyeléseim szerint azonban, s ebben talán nem állok egyedül, mihelyst ennek a különös, zsigeri közmegegyezésnek az evidenciarendszerét átforgatjuk a szellemi élet területére, abban a pillanatban 180 fokos fordulatnak lehetünk tanúi; a zsigeri filozófia idolumrendszerének hitvallói, mihelyst a minőségelv megvalósításának a „veszélyéről" van szó, egyáltalán nem csendes többségként, megengedhetetlen elitizmusról kiabálva tekintenek a szellemi élet teremtő erőfeszítéseire, amelyek pedig arra is irányulnának, hogy az élet materiális javait is gyarapítsák, s amelyekből való mind teljesebb részesedést ösztönösen is az alapvető emberi jogok körébe utalja szinte ugyanez a filozófia.

Az emberi természet kalibáni — de kannibált is mondhatnék — részének az ösztönökbe írt paradoxona ez. Akik például minden áldozatra (s ha kell: csalásra, lopásra és rablásra is) hajlandók azért, hogy jól megépített, világszínvonalon megtervezett lakásokban vagy házakban éljenek, rendszerint egy fillért se áldoznának olyan intézmények létrehozására és működtetésére, amelyek világszínvonalon tervező mérnököket képez(né)nek. S az Újházy-tyúkhúsleves illatától is orrtüszőgyulladást kapnának sokan, mihelyst szóba kerülne, hogy ennek is bizony mesterszakácsképzés az előfeltétele. Mintha e zsigeri közmegegyezésen alapuló ideológia valamiféle Möbius-szalag terméke volna, amelynek az úgynevezett esélyegyenlőség áldemokratikus demagógiája volna a megcsavarója a tudásellenes kisebbrendűség-érzés agresszív kalibánjaiban, a „piszkos, gatyás, bamba társakban", ahogyan Ady nevezte a századelőn őket. (Mert már akkor is voltak; mindig voltak.) Holott ahol a minőségnek, a fejlődésnek akarunk valódi esélyt adni, az életnek azokon a területein szakítanunk kell az esélyegyenlőség babonájával. De hát földereng ez még a kalibáni hamistudatban is, amikor a saját bőréről van szó! Mert — esélyegyenlőség ide, esélyegyenlőség oda — ugyan ki egyezne bele közülük abba, hogy amennyiben — és ne adj' isten! — valamelyikük vese- vagy szívátültetésre szorulna, akkor ezt a műtétet a karakószörcsögi SZTK-rendelőintézetben végezzék el rajta az ügyeletes körzeti orvosok? Hiszen még a tyúkszemüket is magasan kvalifikált sebészspecialistákkal vágatják ki, világszínvonalú műszerezettségű klinikákon, amennyiben módjuk van rá. De hát így is van

történetemből a lóláb kilóg
percről percre nyersebb a monológ
ahogy a sorsom elmondja magát
nevén nevezve az obszcén halált

Pár fényes órát

fecskeszárnyvillanásnyi ideig még
fény maradj a szememben
nap hősugárzó korongoddal
még egy kicsit melengess engem

nem is nem is egy csorbítatlan őszt
hiszen az hosszú évszak
kegyetekből árnyéktalanul
pár fényes órát szeretnék csak

költözőmadárként lebegve
fürödnék a végső sugárban
s érezném amíg zuhanok
vállam fölött kinyílni szárnyam

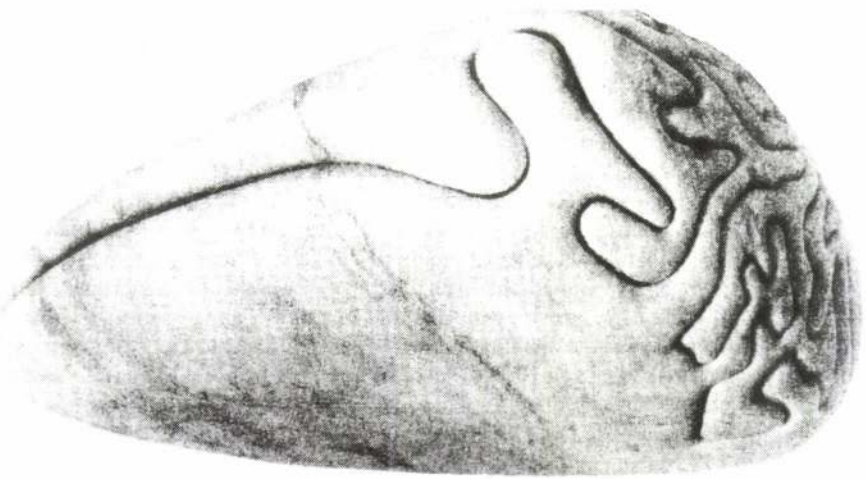

KOLOZSVÁRI PAPP LÁSZLÓ

Tűnődés vizére eresztve

Úgy van! Ez a cím az előző számban megjelent eszmefuttatás Ady-idézetéből való. Namármost! Attól eltekintve, hogy a korral egyre nehezebben jut eszébe valami új az embernek, s ezért kénytelen ismételni, van úgy, hogy szeret valamit — ez esetben *A tűnődés csolnakját* —, idézi is, aztán *idézed, de nem ereszt!* Van e sorban valamely méla báj, szörnyű végítélet és magatudás, miszerint az igazsághoz és egyedül az igazsághoz fogunk eljutni, hogy — mint tűnődésben a tengert — benne érezzük egész valónkat, megszűnő helyzetünket... De ne mind magasztoskodjunk: azt, ahogyan — mint kétballábas focista a labdát — minket vágnak örökre az alapvonalon túlra. Nem biztos, hogy kár értünk, de magunkon kívül nincs másunk.

Hogy csak én, csupán a Kortársban mit összehörögtem! Hogy megmutatjuk (ha, ha, ha!) Horti úrnak, fog még szorulni a világ, ha mi (én!) egyszer kinyitjuk a szánkat, nem addig van a'! Addig volt! Mert: gondoltam, csak elmegyek a Gyarmat utcába, s megnézem, igaz-e, amit Kecskeméti Kálmán mesél, hogy a Könyvtárost, s a jóég tudja, még miféle lapokat, valami udvarra, faházba vagy hasonlóba csapták ki, s hogy állandóan betörnek, úgyhogy a gondos szerkesztői kezek ki is írták: „Ne törj be! Csak a kéziratainkat veszíthetjük!" Vagy valami hasonló vidám-filoszosat. Az ám, babám! Merthogy hazám... És kong az ürességtől már most, augusztus második felében, amikor e sorokat írom, tátong a New York-palota! A Szépirodalmi Kiadó szintén zenész! Akarom mondani: Zugló, Ida utca 2. (A közelben, a Francia úton volt az első budapesti albérletem, irodalomtörténeti hely, ott ölik meg Molnár Ferenc képzeletében Liliomot, ott húzódik a belső körvasútsor, melynek tövében eldobott gumiövszert, letépett bugyimaradványt, olykor-olykor — jóval ritkábban — egy-egy hullát találhat a kíváncsiskodó. Volt ez a hatvanas-hetvenes évek fordulóján, azóta szennyben és bűnözésben sokat léptünk előre! Az Ida utca még békés polgári környezetben van. Nos, oda költözött a Szépirodalmi.)

Kérdem, még a palotában, a cég könytárosát, régi ismerősömet, Ternák Dánielt: és e kötetek ezrekben kifejezhető sokasága, ezekkel mi lesz? Élnek, használnak, elmegyarapítanak? Pince!, mondja Dani portól fakó hangon. Nem kell folytatnia, azt én is tudom, mi haszna van egy beraktározott, máglyákba rakott könyvtárnak. Csak egy gyufaszál, s üde látvány! Ó, mondja Dani, nincs idő itt érezni, el kell menni (nem Kossuth hív, Horti küld), az ember csak csinálja, s eltakarja közben minden módon a szemét, s az értelmét.

De vigyen az a *csolnak*, sok üszkös partok mentén kell e novemberi — halottak hónapja — tűnődéssel lecsorognunk, s kell a végére biztató is, mert Tárnok meghagyta, hogy optimizmus legyen itten, amíg ő szabadságon van. (E cikket Szakolczay fogja szerkeszteni, minő szellemi izgalom! Végre elolvassa! Vagy megint naiv vagyok?) Újabban kerülöm az Est. Nem haragszom, és nem haragszanak. Csak e forró augusztuselőn szinte megszűnt a lap. O. azt mondja, hogy mert csak ültek s vártak, hogy majd csak történik valami. Nem tudom, van úgy az ember, hogy már nem kíváncsi igazságokra. Csak mint a nőkkel: még és még, aztán egyszer csak elég volt! Így vagyok én az igazságokkal (a nőkkel még nem... illetve, tudja a szösz!) Annyi bizonyos, hogy az És megmaradt (még augusztus van), s a vérfürdő, nos, arra nem kíváncsi

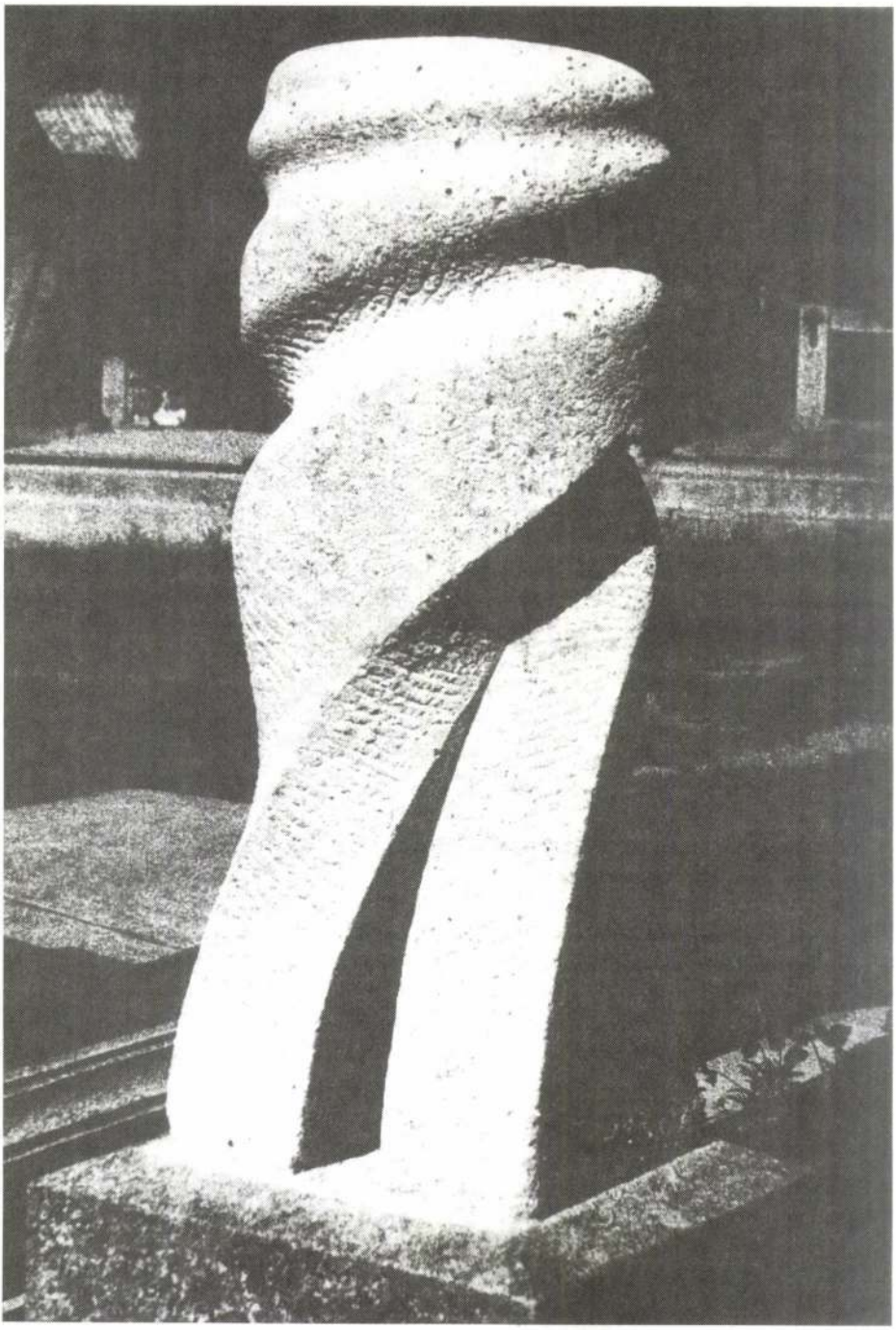

ILLYÉS GYULA

Naplójegyzetek, 1978

IV. 21.

Ferenczy Sándor (első unokatestvérem) és Bibsi. Tizenhat éve nem láttuk egymást (Jani Lajoséknál szoktunk találkozni). Félelem, kikkel fogok összeölelkezni.

A kedély ugyanaz. Így rögtön háttérbe szorul Bibsi korosodása, Sanyi nagy hasa. Igazolásra van szükségük, hogy 44 őszén náluk (is) rejtőzködtem (valóban), mert van egy lefoglalt háromszáz négyszögöles telkük; de föloldható, ha ellenállási-éremfélét szereznek. Lesz abból egy kosár is, mert sok zsidót is bujtattak (igen alkalmas helyen, a zugligeti lakásukban és szomszédságában), de az én írásom lehet az egyik legnyomósabb.

A család: Marika, a lányuk, egy japán orvoshoz ment férjhez Amerikában (maga is orvos); fiuk, Pitykó, egy francia nőtt vett el Kanadában, ő is orvos lett. Négy unoka. Szigligeten vettek s rendeztek be egy parasztházat, oda járnak nyaranta, még a japánbeli rokonok is.

Ők maguk már tán hatszor is voltak (repülőn) a gyerekeknél, hol New Yorkban (a város mellett), hol Montreálban.

Az unokáknak tetszett meg Szigliget, Magyarország. Imádnak visszajárni.

— De hát mivel jobb itt — faggatózott Bibsi —, a magyar parasztok közt?

— Mert itt mindenki oly szegény!

Egyszerű, kapával, kaszával dolgozó, ezt értette rajta a féljapán unoka. És van tehén, van disznó.

S az emberek szűken laknak. Így mindig beszélgetnek egymás közt és így velük is. Odaát négyholdas parkban játszhatnának.

Járt itt a japán násztárs is. Annak meg az tetszik, hogy senkivel nem kell szót váltania. Előkelő család, büszkeségből hallgatag. Igaz, a japánon kívül semmi mást nem beszél. Így Sanyinak is a legjobb társasági társa. Órákig ülnek, ballagnak együtt teljes pihenésben. Hang köztük csak az, ha rá-rászól az unokákra. Ez japánul, az magyarul.

Semmi ok „aggodalomra". Semmit nem olvastak abból, amit (kedvezőtlent) a családról írtam (évtizedek óta). Sanyi egyáltalán nem, semmi nyelven nem tud; Bibsi meg angolul, franciául olvas. Oly fokon, hogy tanít is.

IV. 22.

Kodolányi János, a Néprajzi Múzeum igazgatója, a (négy fiút szült) feleségével. Először járnak itt, de mivel a kis Bálinttal vérrokonok, köztünk is másnak kell lenni még a kézfogásnak is.

Bonyolult ügyben: a múzeum anyaga nem fér el az új helyiségében (a volt Kúriában), de a régi helyén semmit nem hagyhat, mert oda a növénytár költözik a vadászmúzeummá alakítandó Vajdahunyadból — hol lehetne ezt a nyilván felülről jött utasítást legalább elhalasztatni.

gette a vállamat az óriások szelídségével, én pedig hálás voltam neki, s azt gondoltam, hála istennek, se a délkínai tengert, se Hainant, se Quangzhouból többet, és, intettem búcsút neki, nem lesz legközelebb, mert álltam be a sorba megint csak száznyolcvanadiknak, ha Quangzhouból nem is, Quangzhouban megértettem valamit. Hogy eljutottam ugyanis életemnek ama pontjára, ahonnan kezdve már nem kívánok új dimenziókat, új barázdákat és új fejezeteket, olyan küszöbére értem a saját életemnek, ahonnan nézve van, ami túl sok volna már nekem, amit képtelen lennék ahhoz igazítani, ami vagyok, s ami éppen ezért veszélyes, fölösleges és elviselhetetlen.

Vége a távlatoknak, szűrtem le szomorúan, miközben a Boeing élesen húzott föl a magasba, bezárultam, kész vagyok, befejeződtem, s most leülnék lustálkodni, enni, tűnődni, szundikálni, s nem hajszolni magamat ettől fogva a világ felé. Én már nem fogok többé belenézni egy messzeségbe, szögeztem le, s megpróbáltam azon az ovális ablakocskán át kinézni máris józanul, kint tiszta volt az ég, a kék szinte ragyogott benne, s alattam, úgy háromezer kilométeren felhők álomi vonulata úszott a végtelenbe. Figyeltem, utoljára, ezt a messzeséget, s hirtelen nagyon megkívántam a napfényt, azt, amelyik délután süt, nagyjából négy és öt között, azt gondoltam, ha majd megérkezem, kiülök ebbe a délutáni napba, és egyszerűen csak sütkérezem. Sütkérezem, s csak azzal foglalkozom, amit ez a délutáni nap megvilágítani képes, mert engem, mostantól kezdve semmi más nem érdekel, semmi, csak a porszemek, gondoltam ott a repülőgép fedélzetén, a porszemek, ahogy táncolnak ebben a délutánban, meg ez a napfény, meg ez a délután.

És itt, talán érezni is, arra a küszöbre értünk, amelyen ez a beszámoló már nem vezet át, nem marad hátra tehát más, mint a búcsú — meg még egy utolsó kérés az értő lelkekhez, hogy abba az irányba, mely túlvisz ezen a küszöbön, legalább ők, semmiképp ne haladjanak tovább. Maradjanak ott, ahol vannak, hallgassák a kakaskukorékolást a szomszéd faluból, sütkérezzenek és idézgessenek, idézzék fel például néha ezt az írást, de ne úgy, ha kérhetem, hogy „ez az a majrés abban a Kvangcsuban, vagy hogy az ördögbe hívják..." és ne is úgy, hogy „hát az a guggolós, meg ahol az a szomszéd a rács mögött a legyezővel", hanem úgy, hogy „tudod, ez az, amelyikben a Dél kapuját elrejtik a Yang-tze fölött".

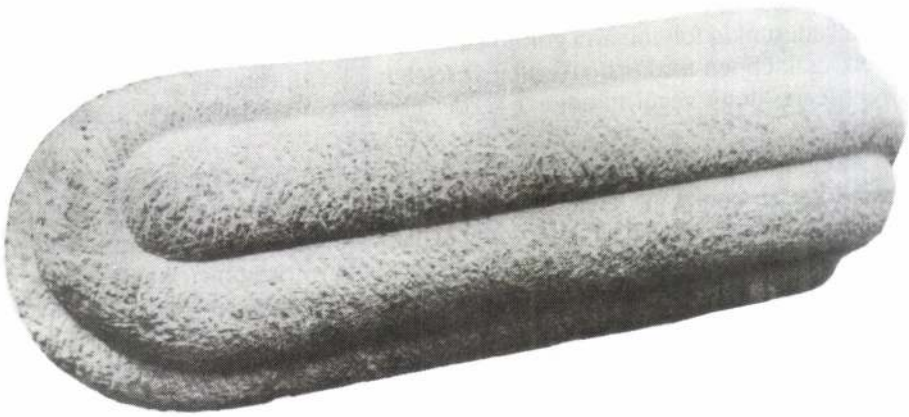

és hát jó nekik erről a félelemről beszélni most, nos, mert ez a félelem nagyon is valóságos, amiként valóságos vagyok én is a magam nevetséges rögeszméjével vagy inkább bogarammal a pontosságra, mert csak az „Escorial" nem valóságos, csak az „Escorial"-t kedvtelve olvasót vágja majd pofán az első sarkon, nem is egyszerűen a hamis érzelmességet, hanem a hamis logikát nem tűrő s az általános szanaszéjjel-levőségekben megvillanó valóság. Ez ugyanis, a valóság, például Quangzhouban nem ismerte az „Escorial" egyenesvonalúságát, a kihegyezettséget, a valami felé haladás tényét, nem tett különbséget a dolgok között, nem volt benne előre és nem volt hátra, amiként nem osztotta föl magát lényegesre meg lényegtelenre sem, de hagyjuk ezt; a beígért búcsú előtt hadd folytassam inkább a leltárt e napok milliárdnyi történetéről, nem a teljesség, persze, hanem a tisztább lelkiismeret felé. Mert van itt még mit megemlíteni, ha valódi jelentőségében felvezetni e leírásba már nem is, van még mit megemlíteni abból a rengeteg eseményből, mely indulásomig kitöltötte a napjaimat, hiszen ott volt az a sínpár a halott szerelvényekkel, meg aztán ott volt egy útépítés is balra, odalent, a ház közelében, ezeket figyeltem, amikor felkelhettem percekre a betegágyból, a sínen hazagyalogló iskolásgyerekeket, meg egy útépítés lassú, végtelenül lassú, körülményes folyamatát, az erkély korlátjára kényelmesen odakönyökölve. De nem lehet megfeledkezni a ház lakóiról sem, akik szabadulásom napján, mert eljött az is, ahogy leértünk a lifttel, ott álltak a földszinten a földszint áttekinthetetlen folyosóiról és udvarocskáiról körém csoportosulva, mintegy jeléül örömüknek, hogy fölépülve látnak, jobb színben, mutatták elégedetten, késznek arra, hogy kibírjam a hazautat. Pedig nekem, ott a földszinten, vagyis hát attól fogva, egészen mást kellett kibírnom, azt tudniillik, annak az onnantól számított másfél-két órának a végtelen hosszát, ami az indulásig, az igazi felszabadulásig, a levegőbe emelkedés pillanatáig még hátravolt, kibírni annak akkor már elviselhetetlen lehetőségét, hogy amit eddig, ki tudja, hány napon és hány éjszakán át megúsztam, az most, az utolsó percekben majd rám zuhan, elviselni annak a tudatát, hogy most, ebben az utolsó pillanatban, közvetlen közelében a megmenekülésnek mégis megértem, mit jelent Quangzhou, és mit jelent a Dél.

A ház előtt a Mercedes kellett volna álljon, hogy összeérjen a vég az elejével, de a ház előtt nem a Mercedes állt, hanem egy taxi, azzal indultunk el vendéglátómmal a repülőtér felé. A vég azonban mégis összeért az elejével, mert az utolsó óra aztán zavarba ejtő, kísérteties pontossággal az elsővel volt szimmetrikus, s én, hisz végig, elemelkedésünkig folyton arra gondoltam, hol vagyok, ugyanott tartottam, mint az elején, csak éppen fordítva, visszafelé, a félelemtől a szorongásig, a szorongástól a idegenségig, hogy végül minden a kezdet gomolygó rejtélyességében állapodjék meg.

Az ég borús volt, s van valami szél is, állapítottam meg, de hát tudtam, nem kell semmitől se tartanom, utam rejtett pásztorában megbíztam most már, s tetszett, hogy maga is áttöri a saját szabályait. Mert miután nagy szeretettel megölelgettük egymást barátommal, ő már nem kevergette a nyelveket, ő nem volt szimmetrikus, azt mondta, nagyon örül, hogy én itt lehettem, meg hogy ő a vendéglátóm lehetett. Sajnálja, tette hozzá, hogy betegségem miatt nem láthattam sem a délkínai tengert, sem még meszszebb a Hainan-szigetet, és sajnálja azt is, hogy Quangzhouból oly keveset sikerült megmutatnia, de reméli, fejezte be bizakodva, hogy majd legközelebb. Megvere-

kintésféle egy quangzhoui piac életébe, azt is megtudni, milyen a hőségtől kibírhatatlan bűzben és bokáig gázolva a szennyben véresen csöpögő húsok, elevenen felfűzött békák, kígyók, polipok meg kalitkába zárt énekesmadarak között választani: délelőtt ez, délután az, na, de aztán este a taxiban jött az a rosszullét, s attól kezdve nem volt gondom semmire, csak vártam, mozdulatlanul, egy ágyon, hogy mikor jár le az időm Quangzhouban, csak néztem a mennyezet egy pontját, és hallgattam az *Air Condition* dallamát napokon át, míg... hogy is mondjam csak... repülőjegyem a maga időbeli érvényét végre elérte, és amíg, a vendéglátó ház gondos ápolásának hála, a szervezetem is alkalmasnak ítéltetett a távozásra, mely, ez a távozás, ha a végsőkig kockára volt is téve, mégis szerencsésen beköszöntött.

Nincs kifogásom az ellen, ami erről a napokon át tartó fekvésről, erről az úgynevezett betegségről a tüdőmben, erről a várakozásról, erről a mennyezetnézésről az itt már oly sokszor szapult, mert alapjában felülbírálatra ítélt az „Escorial..." című korábbi beszámolóban áll, hiszen hát tényleg, volt azokban a napokban minden, vinnyogás, könyörgés, nyüszítés, ima — minek tagadjam, ha bevallhatom; azt azonban mégsem hagyhatom szó nélkül, s legalább itt feddő hangsúllyal megemlítem, hogy még ebben a korlátozottságban is, úgy értem, az „Escorial" korlátjai között is meghökkentő *eltekintések* vannak, eltekintések ugyanis a valóságtól, valami indokolatlan és végletekig feszített egyoldalúság, majdnem azt mondtam, a jótékony fecsegés szembeötlő hiánya, a dolgok között uralkodó rendetlenség, az általános szanaszéjjel-levőség őszinte beismerésének elhanyagolása, sőt hadd éljek itt egy hirtelen — de az értő lelkek előtt persze nem céltalan — fordulattal: a valóság *gazdagságának* szegényes irodalmi megfontolások miatti gyalázatos eltüntetése, mert hiszen szeretném én most feltenni a kérdést, mi magyarázza, ha nem ez, hogy az „Escorial" *nem tud* e napok két főszereplőjéről, a vendéglátó ház tágabb értelemben vett személyzetéről, a Mamáról és a Doktornőről, akik ha nincsenek ott, ha nincsenek ott a valóságban, akkor Quangzhouban egész biztosan minden másként alakul.

Nem kívánok itt most egy új fejezetet nyitni, nem látom okát, hogy máris feladjam az iménti elhatározást, miszerint nincsen több részlet, és nincsen több elemzés sem, aki a Mamának és a Doktornőnek a megemlítéséből erre következtetne, az az „Escorial"-t bíráló megjegyzéseim valódi indítékát nem értette meg — nem, szó sincs róla, nem nyílik itt most semmiféle új fejezet, új barázda, új dimenzió, ellenkezőleg, lassan haladunk, ígéretem szerint, a megnyugtató vég felé, de az, hogy nem terhelem meg, mert egész egyszerűen *már nem bírom megterhelni* beszámolómat két ennyire elhanyagolhatatlan személyiség bevezetésével, mint a Mama, aki az ételemet főzte, és mosott-vasalt rám, meg mint a Doktornő, aki minden reggel és este hétkor ott állt injekcióival az ágyamnál, hogy az utolsó estén oda is üljön az ágyam szélére, s a maga rekedt, sziszegő hangján, akár valami elvarázsolt kígyó, kérésemre felolvassa az eredeti Tao Tö Kinget, nos, az tehát, hogy őket ez a leírás már nem bírja el, hogy őket kihagyom, hogy elhallgatom kivételes jelentőségüket, nem jelenti azt, hogy el is felejtem őket megemlíteni, hiszen ha az „Escorial" megtette, én annál kevésbé tehetem meg, hogy bármit is feláldozzak a valóságos tények egybetartozó elemeiből, még akkor is, úgy is, ha mindössze említésükre futja. Én végképp nem tehetem meg, mert az a félelem, mely ma is, e pillanatban is kísért, és amit áthárítani az imént már megszólított értő lelkekre semmiképp nem akarok, csupán beszélni erről a félelemről nekik,

te ne hasított volna belém, valami nincs rendben ezzel a hellyel, máshol vagyok, mint állítják, azaz már az asztalunk elfoglalása előtt, körülbelül mikor megpillantottam egy kétember-magasságú, óriási akváriumot tőlünk jobbra, melyben rákok, kagylók meg polipok vezérletével a mi tányérjainkba szánt tengeri állatok hihetetlen tömege mozdult meg azonnal felénk, s én döbbenten konstatáltam, milyen sűrű és zavaros ebben a kegyetlen akváriumban a víz, nos, úgy nagyjából ekkor már összerezzentem a gondolatra, hogy az, ami ebből az egészből itt a konyhaművészeté, csupán álcázása valami egyébnek, hogy ez az ígéretek szerint kellemes étterem, ez a számtalan raktár, bambuszerdő és alvó medence *nem* az eredeti rendeltetésének megfelelően működik.

Hogy aztán mi lehetett ez az eredeti rendeltetés?

Ezen sokat töprengtem, míg az amúgy valóban rendkívüli vacsorát — a teknősbékalevestől a vörös rákokig — elfogyasztottuk. Titkos teaházak a pavilonokban? A föld alatt kivégzőhelyek? Tiltott szerencsejáték? Szervezkedés? Pusmus? Vagy tényleg: szórakozás? Derűs színek? A nyári Quangzhou?

Nem tudtam eldönteni, és egyedül nem is juthattam előre, arról viszont, hogy az önmagát továbbra is a tört angolból a tört magyar felé küzdő barátomat hívjam segítségül, már szó sem lehetett, így aztán csak a kérdés zakatolt bennem, meg furcsa mód barátom bevezető szavai a főbejárat előtt, melyek most válaszként hatottak, ijesztően rejtélyes válaszként még hazafelé is, még akkor is, mikor csináltunk a Mercedesszel egy mély kanyart a városban, s vetettünk, ebből a Mercedesből, lefekvés előtt, egy futó pillantást az éjszakai Gyöngy-folyóra, s én búcsúzóul megint feltettem a kérdést, ugyan mi volna hát ama pavilonok, raktárak és medencék valódi rendeltetése, és a kérdésre változatlanul barátomnak ezek az ünnepélyes szavai visszhangoztak, hogy talán... magasabb értelemben... tényleg a déli konyha... igazi művészete.

Hosszan elemezhetném még, hogy miféle lejtése volt e mondatnak bennem, hogy milyen gyanút ébresztett föl, s milyen irányba taszított ezen az éjszakán, vagyis folytathatnám és folytathatnám, de kérem, legyen elég ennyi az első órákról, és egyáltalán: kérem, legyen elég ennyi a részletekről, hisz ennyi részlet és ennyi elemzés után gondoljanak csak a guggolókra, a szomszédra meg a fiúkra az üstök előtt, igazán lemondhatunk a további részletekről és elemzésekről, én legalábbis most lemondok, mert úgy vélem, épp itt az ideje a beismerésnek, hogy már nem bírom, mert nincs kedvem a végtelenségig elhúzni a dolgot ezekkel a részletekkel meg elemzésekkel, úgy vélem, épp itt az ideje a vallomásnak, hogy milyen szomorúan állok elbeszélésemnek idáig összegyűlt anyaga fölött, hiszen minden mondat folyton és tisztára nekilendülni látszik egy történet felé, így mintha füstölgő romok fölött állnék, az egyidejűség és az azonosrangúság ábrázolására, azaz tiszteletben tartására vonatkozó szándék füstölgő romjai fölött — és különben is, a legfőbb ideje egy, az elbeszélésem, vagyis az események szempontjából különleges fontossággal bíró bejelentésnek, bejelenteni ugyanis, hogy valamennyiünk megkönnyebbülésére nincs már hátra olyan sok egy döntő fordulatig, ami egyben ennek az elbeszélésnek a megnyugtató végét is ünnepélyesen megígéri, addig a fordulatig, mely véget vetett minden további részletnek, s amelynek segítségével végleg kivontam magam a Quangzhou szíve felé tartó közlekedésből, tudniillik másnap este rosszul lettem egy taxiban a Hotel Escorial felé.

Még délelőtt volt egy séta az utcákon, megtudni, milyen is az, ha tízezrek ideges örvényébe az ember gyalogosan belekerül, még kora délután volt egy amolyan bete-

III.

Nem tudok itt lenni már
nem akarok ott lenni sehol
egy ember ki önmagából is kiszállt
és baktat a semmi iránt
csak fütyörészget(ne) szabadon...

(1991)

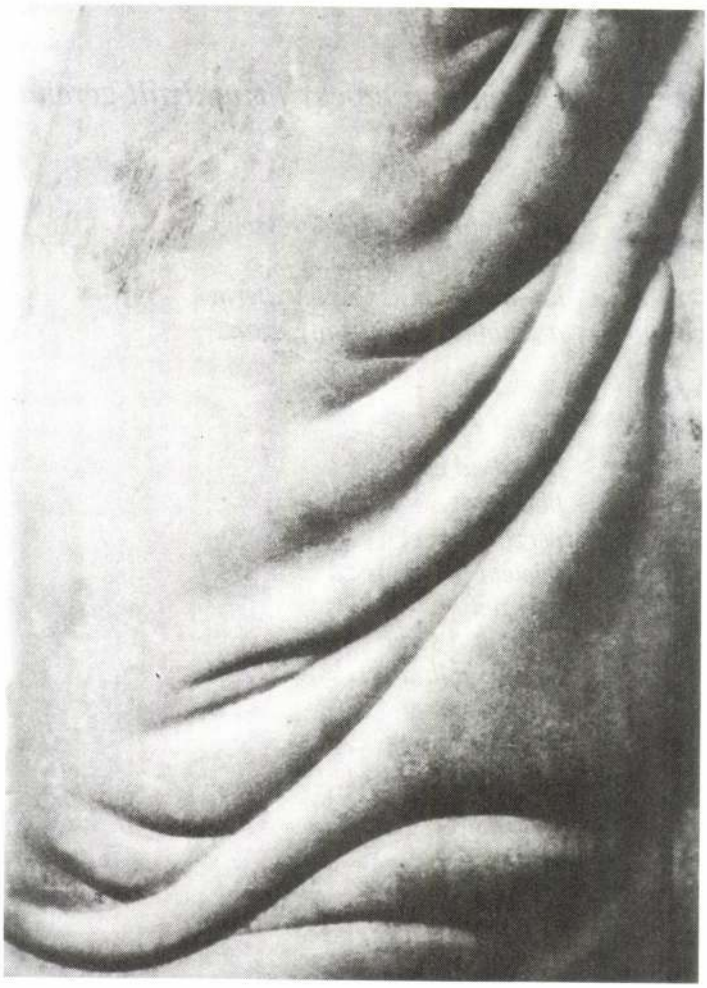

aztán naplementéig
tanácsaid szerint a niagara
falls*nál*
fehér vízködben pokoli zajban...
de a félelmes látvány mögött
csak a lélek belső termei élnek
a fehér páradamaszton mintha
vetítenék arcod s a robajon át
is tisztán hallom
azt a sóhajos hangot

(1988. október 6.)

Három szálka egy privatizált gerendából

I.

Holdbélivé tett országrészek
lehetnek újra haza-tájak —
ha mind egy szálig hazatérnek
a katonák kik itt tanyáztak...

II.

Mondtad egykor:
hódoltsági övezet
vérző kövezet
félelem fogta vissza
a kezed
de nem a szád
és nem tollad
priuszod volt
— csodálkozol —
ez ma is megvan!

Miként a sírban — békén hagynak
Maradsz csírátlan önmagadnak

Kerít a nagy Kerítőháló
Húzzák-vonják az útonállók

Nehéz lesz kibírni a váltig
Sertepertélgető halálig

Kapaszkodhatnál a reménybe
De — reménytelenül — mivégre

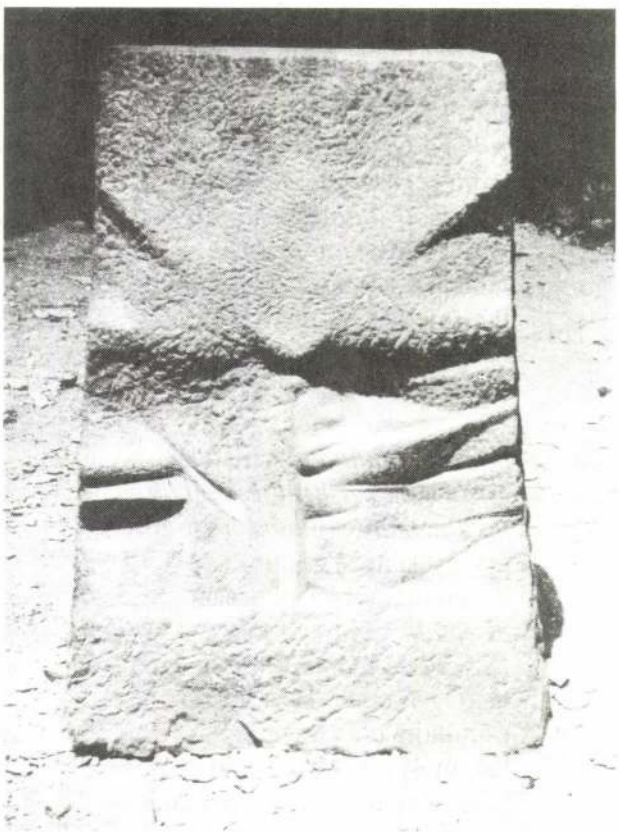

Az utazó emlékeiből

Szeretettel a 75 éves Tűz Tamásnak

„Aznap először a lélek kegyelme"
később már minden segített
ez lett a n i a g a r a - n a p
aznap atyák és öregcserkészek
fuvaroztak akik
főleg sajgó*k és* magyaród*yk*
de legkivált szabolcso*k voltak*

torontó hamilton niagara falls
délidőben beszökés HOZZÁD
egy előkelő kórház-szállodába
zubogó paradicsomleves párája
szállt a vértanús ebédlőben
s levágott indiánfülem mintha
már az asztalon heverne —
mondatod lebetett ily dallamú:
fiú ismerlek ám nagyon bele —
hallgatóztál a történelmi
vízesésbe... vagy véresésbe?!

parányi celládban kariatidák
és sóhajok *versként tolongnak*
az utazónak mutatod hogy épp
egy gyékényen árulunk
a szeptemberi jelenkorban
és ziháló kérdéseid fölött
úsznak az újabb sóhajok:
igen igen ébren és álomban
és mindig *ott* vagyok...
lám most majd mindenki
hazamegy de én már nem érek
nem jutok haza ..... nem!

NAPI HIREK.

— **Tudja-e? . . .** Tudja-e, hogy a gyakorlatban nem áll az a megállapitás, hogy két pont között az egyenes a legrövidebb ut? Ezt többek közt Lindbergh is bebizonyitotta, amikor New Yorkból Párizsba repült. Lindbergh nem egyenes vonalban tette meg az utat, hanem egy körívet repült be

*

Tudja-e, hogy Ratford Williamsont, egy angol gonosztevőt halálra itéltek és amikor a vesztőhelyre vitték, azt a kegyet kérte, hogy önmaga akaszthassa föl magát a bitófára? Kivánságát teljesitették.

*

Tudja-e, hogy Columbiában, a még mindig működő Puracé tűzhányó szomszédságában van egy folyó, melyet Ecetfolyónak neveznek? Ez a folyó a Cauca folyó egyik része, mely az ország déli részében ered, Ecuador közelében. Ecetes izét a tűzhányó közelségének tulajdonitják. Vizében sok kén és klór van. Egyetlen hal sem él benne.

*

Tudja-e, hogy az „üvegkigyó" se üveg, se kigyó? Azért hivják igy, mert a legkisebb érintésre darabokra törik. Voltakép gyik ez, de annyira hasonlit a kigyóhoz, hogy csak bizonyos tájbonctani ismertetőjeleken lehet megkülönböztetni tőle, mert szemhéjai vannak s szilárd állkapcsai. Az üvegkigyót nehéz megfogni, mert nyomban összehuzza farkizmait és farka elválik a testétől. Ha gallyal meglegyintik, darabokra törik. Észak-Amerikában él.

— **Békés megye uj főispánja átvette hivatalát.** Gyuláról jelentik: Dr. *Fáy István*, Békés vármegye ujonnan kinevezett főispánja, átvette hivatalát. Az uj főispánt junius 30-án, a hagyományos ünnepélyes külsőségek között, diszközgyülésen installálja Békés vármegye törvényhatósága.

— **Eckhardt Tibor előadása Miskolcon.** Miskolcról jelentik: *Eckhardt Tibor* országgyülési képviselő csütörtökön este a Zenepalotában „Leszerelés vagy háboru" cimmel előadást tartott. Az előadáson nagy közönség jelent meg. Eckhardt Tibor az aktuális külpolitikai kérdések vázolása után a többi között ezeket mondotta előadásában: — Az európai diplomáciai szinjáték egyik fejezete a kisantant értekezlet is, amelyen Barthou is résztvett. Barthou ur bennünket közvetlenül érdeklő kijelentést is tett. Nevezetesen azt mondotta, hogy Erdély régi román birtok volt. Csak Barthou ur egyéni véleménye lehet ez, mert volt alkalmam Franciaországban legutóbb is beszélni olyan komoly tényezőkkel, akiknek jobb és tárgyilagosabb történelmi értesültsége van, mint Barthou urnak. Vajjon miért akarja Barthou ur Elzászra való jogos igényét ugyanoda letörpiteni, ahova Románia igénye Erdélyre meghuzódik. Barthou másik kijelentésének alapjai éppen olyan gyengék, mint az elsőé. Azt mondotta ugyanis, hogy a mostani trianoni országhatárok örökéletüek és megváltoztathatatlanok. De vajjon ismert-e a történelem valaha megváltozhatatlan tényeket. Nekünk a kétségbeesés politikájával szemben mindenkor a józanság fegyverével kell küzdenünk. Tudom, hogy a mostani diplomáciai helyzet pillanatnyilag kényes, de bizonyos az is, hogy okossággal, megfontoltsággal és a reviziós politika alapján való kitartással bennünket komoly veszedelem nem érhet. Csak az a béke lehet tartós — fejezte be előadását Eckhardt Tibor —, amelynek alapja az igazság.

— **Lord Baden-Powell világkörüli utra indul.** Londonból jelentik: Lord *Baden-Powell*, a főcserkész, aki betegségéből már teljesen felgyógyult, októberben felesége és két leánya kiséretében hosszabb világkörüli utra indul. Ausztrália, Kanada és Uj-Zéland cserkészei a főcserkész tiszteletére nagy táborozást rendeznek. Heather Baden-Powell, a főcserkész idősebb leánya, elhalasztotta lakodalmát, hogy szüleit elkisérhesse.

— **Angol repülők mentették meg a kinai kalózok által elhurcolt utasokat.** Londonból táviratozzák: Az az öt angol, akit kinai kalózok a Sárga-folyó torkolatánál a Sundien gőzösről elraboltak, Sanghaiba érkezett. Mint most kiderült, megmenekülésüket a felkeresésükre küldött angol repülőgépeknek köszönhetik, amelyek gépfegyvertűz alá vették a kalózhajót és kinai nyelvü röpiratot dobtak le és abban a kalózokat a foglyok szabadonbocsátására szólitották fel. Erre a kalózok fehér lobogós csónakot bocsátottak vizre, amelyen azután az angol foglyok partraszálltak.

— **A franciaországi zavargások.** Lyonból jelenti a *Pesti Hirlap* tudósitója: A szélsőbaloldali elemek és a rendőrség között ismét véres összeütközések történtek. Egy kommunista csoport husz revolverlövést adott le a vele szembeszálló rendőrökre, majd elmenekült. *Számos rendőr többé-kevésbbé megsebesült.* — Mint *Toulouseból* jelentik, a csütörtökre virradó éjszakán Toulouseban husz szélsőbaloldali ember kisérletet lett, hogy *felgyujtsa a Saint Michel börtönt*, ahol fogvatartják a legutóbbi utcai zavargások során letartóztatott tüntetőket. Előbb parittyákkal köveket zuditottak az utcai lámpákra és a börtön felé vivő utcát ezzel sötétségbe borították. Majd *petróleumos hordókat guritottak a börtön falának és a hordókat meggyujtották.* A rendőrség a legutolsó pillanatban eloltotta az égő hordókat és megakadályozta ezzel a börtön felgyujtását. *Számos tüntetőt letartóztattak.* A legutóbbi politikai tüntetés sebesültjei közül egy meghalt. Ezáltal a halálos áldozatok száma *négyre* emelkedett. *(Sz.)*

— **Ferenczy József párizsi könyvkiadó meghalt.** Párizsból jelentik, hogy *Ferenczy József*, a Ferenczy-féle párizsi kiadócég főnöke, 78 éves korában meghalt. Ferenczy évtizedekkel ezelőtt vándorolt ki Párizsba és ott tekintélyes könyvkiadó vállalatot alapitott. A francia kormány érdemeiért a becsületrend lovagjává nevezte ki.

— **Feloszlatták a szabadkai Magyar Népkört.** Szabadkáról jelentik: Nagy izgalmat keltett Szabadkán, hogy — amint már röviden jelentettük, — az ottani Magyar Népkört a rendőrfőnök feloszlatta. Indokolásul a határozat azt adja elő, hogy a Népkör levélpapirjából az tünik ki, hogy a Népkör a feloszlatott Közmüvelődési Egyesület *fiókja*, mert a boritékon is, a papiron is ez a felirat van: *„Népkör, Magyar Közmüvelődési Egyesület"*. A betiltó határozat indokolásának önkényes volta érthető megütközést keltett a magyarság körében, mert köztudomásu, hogy a Népkör *soha semmiféle szervi összeköttetésben sem állott a közmüvelődési egyesülettel* és még kevésbbé volt annak fiókja s a cimében csak azért használta az előbb emlitett toldatot, hogy megkülönböztessék a Szabadkán működő bunyevác Népkörtől, amellyel a Magyar Népkört a posztán is, a közéletben is mindig összetévesztették. A szabadkai magyarság körében ezt a betiltást is *Szántó Gábor* és társai mozgalmára vezetik vissza. Megerősiti a feltevést Szántó legutóbbi beszéde a belgrádi szkupstinában, amelyben bejelentette, hogy egy magyar kulturközpontot szándékozik felállitani, továbbá az, hogy dr. *Nagy Ödön* nemrég a Népkör választmányi ülésén nyiltan a kör hatósági bezáratásával fenyegetődzött. A Közmüvelődési Egyesület betiltása után most a szabadkai Népkör feloszlatásával betetőzték a magyar kisebbség bevált kulturális intézményei ellen irányitott romboló akciót.

— **Az állástalan diplomások ünnepi gyülése.** Az Állástalan Diplomások Bizottságának akciója során elhelyezkedett magyar diplomás ifjak százával gyültek ma össze a TESz nagytermében, hogy köszönetet mondjanak elnökünknek, *Illés József* országgyülési képviselőnek és feleségének. Dr. vitéz *Szabó Lajos* ügyvéd, a jogászszakosztály előadója meleg szavakkal üdvözölte Illés Józsefet és feleségét és bejelentette, hogy az ifjuság köszönetet akar mondani azért a fáradságos és önzetlen munkáért, melyet az akció sikerét biztositotta, kiemelve az igazi magyar nagyasszonyhoz méltó karitativ munkát, melyet Illésné végzett. Az ifjuság nevében *Sárdi Tibor* üdvözölte Illés József elnököt és feleségét. Az üdvözlőbeszédre *Illés József* válaszolt. Az ADOB utját kálvária-utnak nevezte, melyen sok stáció van, de amelynek végén mégis csak ott biztat a feltámadás.

— **Elfogtak egy gyilkos lakatossegédet.** Miskolcról jelenti a *Pesti Hirlap* tudósitója: A hejőcsabai csendőrök figyelmessé lettek arra, hogy egy fiatalember olcsó áron kinálgat különböző fehérneműeket. A fiatalember menekülni igyekezett, de a csendőrök elfogták és vallatni kezdték. Beismerte, hogy *Szép Mártonnak* hivják, 20 éves miskolci lakatossegéd; számos betörést, rablást egy egyéb sulyos bűncselekményt, köztük egy gyilkosságot követett el. Ő támadta meg dohánytőzsdéjében *Körmendi Zsigmond* tőzsdetulajdonost és revolverrel a kezében kényszeritette, hogy adja át pénztárának tartalmát. Az elrabolt negyven pengővel elmenekült. Március 7-én *Radócz István* 27 éves napszámossal együtt Igrici és Mezőcsát között az országuton *meggyilkolták Kovács Jánosnét, egy gazda feleségét.* A gyilkosságot állitólag *egy mezőcsáti asszony felbujtására* követték el és vérdijul négyven pengőt, meg egy öltözet ruhát kaptak. Együttesen követtek el áprilisban Emőd község mellett lévő Brüll-tanyán egy álarcos rablótámadást. Szép Márton beismerte azt is, hogy Mezőkövesd és Borsodszemere között az országuton megtámadta *Horváth Antal* gazdát, aki a mezőkövesdi vásárról gyalogszerrel igyekezett haza; *tizenhárom szurással életveszélyesen megsebesitette, majd kabátját, a benne lévő 45 pengővel elrabolta.* A csendőrök letartóztatták Szép Mártont és *hamarosan elfogták gyanusitott társát is.* Most mindkettőjüket helyszini szemlére viszik.

— **A Kivándorlási Tanács ujjáalakulása.** A Kivándorlási Tanács XI. ülésszaka csütörtökön dr. *Blaha Sándor* államtitkár elnökletével megalakult. Az államtitkár előadta bevezető szavaiban, hogy a külföldi munkanélküliség ellenére, nagyobb kényszervisszavándorlás nem volt észlelhető. Nem lehetetlen, hogyha a gazdasági válság hullámai elcsendesülnek, egyes külföldi államok ujra megnyitják kapuikat a kivándorlók előtt. A jövőben is az lesz a magyar kormány álláspontja, hogy semmiféle kivándorlást nem mozdit elő. A Kivándorlási Tanács elnökévé báró *Perényi Zsigmondot*, helyettes elnökévé *Buday Barnát* választották meg. Dr. *Böszörményi László* külügyminiszteri tanácsos, *Elek Menyhért* kivándorlási biztos és dr. *Tormay Géza* államtitkár beszéltek még az ülésen.

— **A Nemzetközi Hang- és Beszédgyógytani Társaság** a Magyar Fonetikus Társaság meghivására ezévi nagygyülését szeptember 5 és 7 között Budapesten tartja meg. Orvosok és pedagógusok közelebbi felvilágositásokért dr. Bajkay Tibor egyetemi tanársegédhez (Egyetemi orr- és gégekórtani klinika, Gyulai Pál-u. 2.) fordulhatnak.

Mit csinál vasárnap?

Egy heti munka után kellemesen eltöltött 24 órai pihenés, ez a weekend.

A week-end jótékony hatását fokozhatja szép amatőrfelvételeivel, melyek hét közben, hosszu idő multán is felidézik az üdülés idejének kellemes hangulatát.

Vigye magával week-endjére a

KODAK 616 JUNIOR

fényképező készüléket, melynek kedves képei sok örömet fognak Önnek és barátainak szerezni.

A Kodak 616 Junior a legszebb méretü képeket készíti, melyek ugy magasságban, mint szélességben a legjobban kihasználhatók. Csak a 6½x11 cm. méretü képek nyujtanak tökéletes müvészi hatást.

Elegáns alakja legjobban megfelel a mai kor izlésének, mely minden téren a karcsu, hosszukás vonalakban jut kifejezésre. Ezért ne induljon a sablon után, *az Ön gépe a*

Kodak 616 Junior.

Elsőrendü felszerelés. Kodak Anastigmat F 7.7 lencse. Pillanatzára kétféle idő és háromféle pillanatfelvételre (1/25, 1/50 és 1/100 másodperc) alkalmas. Fémkioldó. Brilliánskereső és külön átnézeti kereső a szemmagasságból való fényképezéshez. Egyetlen mozdulattal felvételre kész.

Ára csak 49 P.

Kapható minden fotoüzletben.

Részletes ismertetésért irjon e cimre:
KODAK LIMITED fiókja, Budapest 4, Postafiók 146/1.

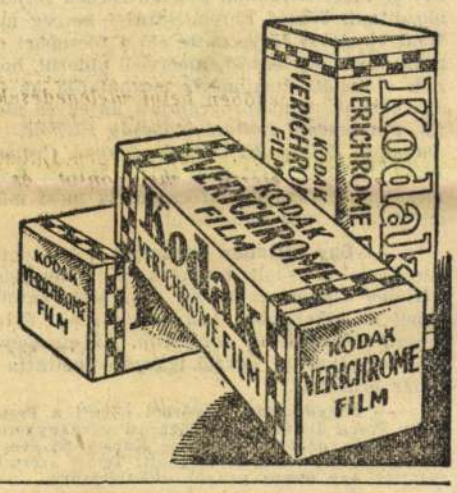

— **Az Otthon Kör közgyülése.** Az Otthon Irók és Hirlapirók Köre julius 1-én, vasárnap délelőtt tizenegy órakor tartja negyvenharmadik évi rendes közgyülését a kör nagytermében. A közgyülésre ezuton is meghivja a kör elnöksége a tagokat. A közgyülést megelőző választmányi ülés junius 26-án, kedden délután félnégy órakor lesz.

— **Az Országos Magyar Gyorsiró Egyesület** dr. Rónay Károly elnöklésével tartotta közgyülését. Az elnök megnyitójában ismertette a hazai és külföldi gyorsiró viszonyokat s az ez év augusztus havában Amszterdamban tartandó nemzetközi gyorsirókongresszus programját, amelynek, mint az előjelek mutatják, most sem fog sikerülni a világ gyorsirói között évek óta fennálló ellentéteket kiküszöbölni. Elnökké ujból közfelkiáltással dr. *Rónay Károly* képviselőházi tanácsost választották meg, akit a közgyülés meleg ünneplésben részesitett. Alelnökök lettek: dr. *Bárdos György* ügyvéd, dr. *Komor Gyula* dramaturg, elnöki tanácsos és vitéz *Galánthay-Glock Tivadar* tábornok. Ügyész: dr. *Szabados Ferenc* ügyvéd. Pénztáros: *Dénes József* szakiskolai igazgató. Könyvtáros: dr. *Kiss József* tanár és jegyző: *Flóré Anna* tanárnő. Megalakitották még a választmányt és a felügyelőbizottságot, melynek elnöke *Ruzsik Rezső* lett.

— **Előkelő látogatók az országos tanonckiállitáson.** A nagysikerü orsz. tanonckiállitást pénteken megtekintik *Auguszta* kir. hercegasszony és *Magdolna* kir. hercegnő, továbbá a miniszterelnök megbizásából és képviseletében dr. *Bencs Zoltán* min. tanácsos, a miniszterelnökség szociálpolitikai osztályának vezetője, a székesfőváros törvényhatósági bizottságának képviseletében a bizottsági tagok egy nagyobb csoportja *Liber Endre* alpolgármester vezetésével.

— **József Ferenc királyi herceg vezetésével megkezdte működését a Baross Szövetség idegenforgalmi és fürdőügyi főcsoportja.** Hatalmas méretekben kezd kibontakozni az a munkaprogram, amelyet a Baross Szövetség idegenforgalmi és fürdőügyi főcsoportja összeállitott a főcsoport tegnapi ülésén. *József Ferenc* királyi herceg elnöklésével részletesen megbeszélték a teendőket, amelyek a magyar fürdőügy és idegenforgalom fellendítésének céljait kivánják előmozditani. József Ferenc királyi herceg megnyitója után *Wotitsky Antal* terjesztette elő a főcsoport előkészitő munkájáról szóló jelentést, amelyből kiderül, hogy a főcsoportnak a taglétszáma máris meghaladja az ezret. Az egyes alcsoportok munkaprogramjait az egyes alcsoportok vezetői, *Szvicsényi Zoltán*, *Köpesdy Elemér*, *Lingel János*, *Dalmady Zoltán*, *K. Császár Ferenc*, *Csármann Ferenc* és *Plökl Antal* terjesztették elő. A Baross Szövetség idegenforgalmi és fürdőügyi főcsoportja most már teljes lendülettel kezdi meg működését.

— **Egy hittanár ünneplése.** A Szent István felsőkereskedelmi iskola tanári kara ünneplésben részesitette *Ottinger Gyula* szentszéki tanácsost, katolikus hittanárt, abból az alkalomból, hogy harmirchat évi működés után megválni készül az intézettől. Az egybegyült tanári kar előtt dr. *Darnay László* igazgató méltatta a bucsuzó hittanár érdemeit.

— **Öngyilkosság.** Győrből jelenti a Pesti Hirlap tudósitója: Posch Dezső magyaróvárosi vaspagykereskedő üzletében csütörtökön délben Kirnbauer Károly 25 éves segéd revolverrel fejbelőtte magát és meghalt. Tettét azért követte el, mert rájöttek egy ötszáz pengős sikkasztására.

MIT SZERETNE NYERNI?
Vegye meg
UJSÁGSORSJEGYÉT
és válogasson. A magyar ipar és kereskedelem tömérdek értéket hordott össze az ujságsorsjátékra.
Válogasson! Itt a lista:
Főnyeremény: egy 93 darabból álló ezüst evőeszközkészlet, szállitja **Kövesi József ezüstárugyára.** Főnyeremény: egy teljes menyasszonyi kelengye, szállitja **Klein Antal cég.**

Adományozók:	Tárgy:
Soproni Selyemipar R. T.	női selyem ruhaanyag
Gerbeaud R. T.	Gerbeaud-csokoládé
Wolfner Gyula és Tsa	cipők
Calderoni és Tsa	barométer
Keleti I.	füző
Quitt Lipót és Tsa	függönyanyag
Chmura L.	fényképezőgépek
Chmura L.	szemüvegek (előirás szerint)
Hatschek és Farkas	fényképezőgép
Szerencsi Cukorgyár R. T.	desszertek
Oschwindt-gyár R. T.	likőrök, befőttek
Fonai- és Himzőipar R. T.	diszpárna
Reményi Mihály	hegedü
Mogyoróssy Gyula	ébenfa fuvola
Csillárok és Világitás R. T.	bronzszobor
Légiforgalmi R. T.	repülőjegy Wienbe
Láng Jakab és Fia	gramofon lemezek
Horváth Miksa R. T.	perzsaszőnyeg
Cidna Légiforgalmi R. T.	repülőjegy Wienbe
Tropp Mór	szobahőmérők
Del-Ka cipőkereskedelmi R. T.	cipők
Párisi áruház	60 kg. szappan
Weisz Manfréd gyár	kerékpár
Guttmann és Fekete	női és férfi harisnyák
Salamander R. T.	cipők
Rózsa szücsáruháza	szőrmebunda, párna, sálak,
Semler I.	vásárlási utalványok
Eibenschütz Adolf	ruhaanyag
Radó Aladár	ruha, bluzok
Kraszner Lajos	női ruhaanyag
Horváth és Halász	selyemruha, kabát
Cerő Albert	ruha- és bluzanyag
Selyem- és Gyapjuárugyár R. T.	habselyem garniturák
Kovacsevics Milenkó	szőnyeg
Herpy Arnold	asztali órák
Hoffmann Ferenc	olajfestmények
Pantheon Irodalmi Intézet R. T.	könyvek
Palladis R. T.	könyvek
Révai Testvérek	könyvek
Káldor Miksa	könyvek
Könyvkereskedő R. T.	könyvek
Cólya áruház	ruhák, nyakkendők stb.

1 pengős sorsjegyek.
Huzás már junius 24-én.

A BUKARESTI KONFERENCIA

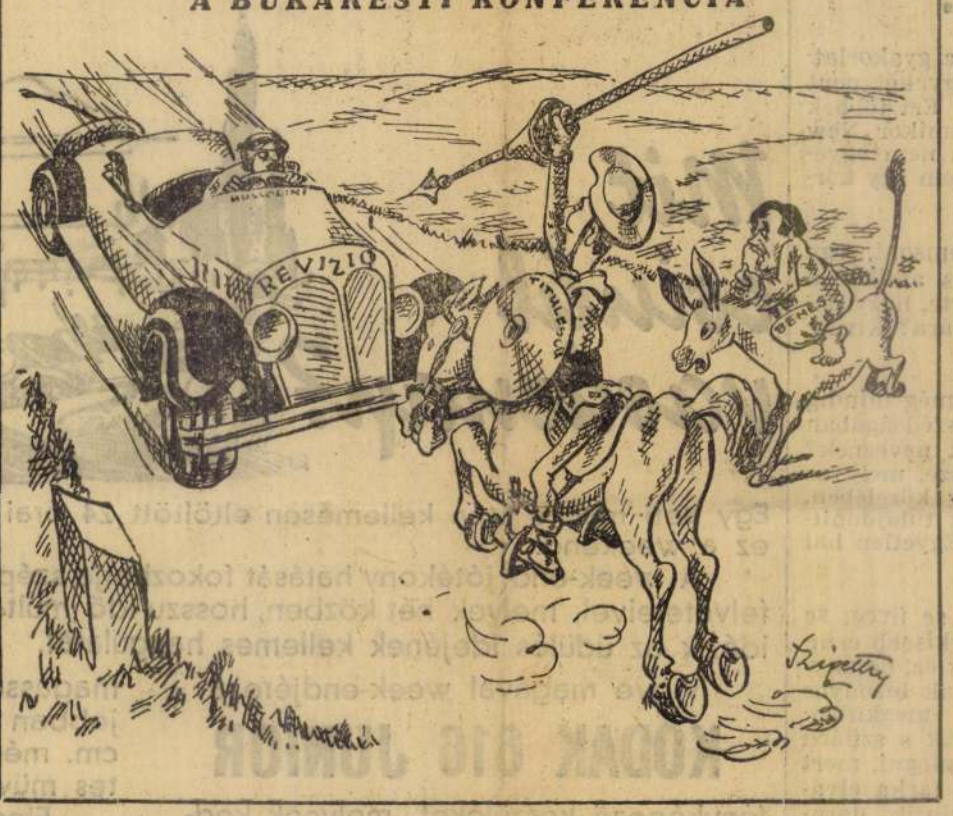

— **A magyar könyv ügye az edinbourghi Pen-nagygyülésen.** Edinbourghban a napokban nyilt meg a Pen Clubok Szövetségének nagygyülése. A megnyitó ülésen a szövetség elnöke, *H. G. Wells* mondott beszédet. A tárgysor első pontja *Ernest Raymond* inditványa volt, mely azt kivánja kijelentetni, hogy a Pen Szövetség a gondolat szabad kifejezése mellett harcol és tiltakozik ama támadások ellen, melyek ezt a szabadságot a biztonság és a nemzetközi stratégia jelszavaival korlátozni kivánja. *Pierand* belga képviselő azt kivánta, engedjék meg a menekült német iróknak, hogy ideiglenesen külön Pen Clubban tömörüljenek. A második felszóló a Magyar Pen-Club képviseletében *Radó Antal* volt, aki kijelentette, hogy készséggel hozzájárul a gondolatszabadság elvének proklamálásához, de hozzátette, hogy mit ért ez a szabadság, ha *ennek jegyében a könyvek szabad nemzetközi forgalmát egyes államok lehetetlenné teszik.* Elmondta, hogy a Pen Szövetség ezideig hányszor és milyen formában emelt szót egyes országok könyvbojkottja ellen és végül keserü hangon citálta a Szellemi Együttmüködés Genfi Nemzetközi Bizottságának tavaly juniusban a raguzai Pen-kongresszus beadványaira vonatkozó határozatot, mely szerint *„a kérdés megérdemli a vizsgálatot"*. Azzal végezte, hogy a kongresszus most már a Népszövetségnek egy másik bizottságához forduljon, a szellemi leszerelés bizottságához, amelynek alapszabálytervezete nyiltan kimondja, hogy az európai kulturának szolidaritása mellett küzd. Ez alapon Radó azt inditványozta, forduljon a kongresszus ehhez a bizottsághoz, kérve, hogy a tervezett nemzetközi szerződésbe vegye fel a következő szakaszt: *„Minden kormány kötelezi magát, hogy semmiféle módon nem fogja megakadályozni a szellemi termékek importját és az igy bevitt müvekre nézve sem postai szállitás, sem cenzura, sem elkobzás tekintetében nem fog más rendszabályokat alkalmazni, mint a magában az országban nyomtatott müvekre nézve."* Az élénk tetszéssel fogadott inditvány után még több szónok következett, akik valamennyien hozzájárultak az előadói javaslathoz.

— **Életunt körorvos.** Miskolcról jelenti a Pesti Hirlap tudósitója: Dr. *Mezey László* 36 éves sajószentpéteri körorvos rendelőjében morfiummal megmérgezte magát. Beszállitották a miskolci Erzsébet-kórházba, ahol csütörtökön este *meghalt*. Tettét *szerelmi bánat* miatt követte el.

— **Egy ismert apacsot is kihallgattak a Stavisky-ügyben.** Párizsból jelenti a Pesti Hirlap tudósitója: A kamara *Stavisky*-bizottságának öt tagja a fresnesi rabkórházban kihallgatta *Bonnaure* volt képviselőt. Bonnaure elismerte, hogy *járt a belügyminiszternél*, de Stavisky tartózkodási helyét nem árulta el, bár *Marcombes* államtitkárnál tett látogatása során célzást tett rá. Ugyanakkor a bizottság más tagjai *„Rettenetes Jo"*-t, az ismert apacsot, *Boni* rendőrtisztviselőt és *Lidvall* szabót hallgatták ki. Bonit sulyos vádakkal illették alvilági ellenségei. A rendőrtisztviselő a legnagyobb eréllyel utasitotta vissza *Saviani* marseillesi képviselőnek azt az állitását, hogy ő (Boni) magasrangu államférfiak érdekében a marseillei kikötőben *kokaincsempészés* miatt letartóztatott egy hölgyet. Boni kijelentette, hogy azt a hölgyet *értékpapircsempészés* miatt fogta el. Tagadta azt is, hogy egy besugó költségére ruhát csináltatott magának, Lidvall azonban megmutatta a besugó nevére szóló számlát. A szembesités igen *szenvedélyes és zajos volt.* (Sz.)

ÉLELMISZERÁRAK.

Felsál 100—220, leveshus 80—160, borjucomb 200—260, vesés 120—180, juh hátulja 140—180, eleje 60—140, sertéskoroj 160—230, comb 124—160, oldalas 100—144, zsirszalonna 100—126, háj 120—136, zsir 120—128, csirke drb. 70—240, lud, tömött 150—800, tisztitott csirke sütni való 170—280, lud, hizlalt 110—150, tojás 5, főző 4—5, ponty 120—160, jegelt 80—120, tej 32, tejföl 120—150, teavaj 240—260, tehénturó 16—80, fehér kenyér 36—44, félbarna 28—34, barna 18—22, bab 20—32, borsó 40—60, lencse 32—80, fokhagyma 16—40, vöröshagyma 12—20, fejeskáposzta 14—24, kelkáposzta 16—30, karfiol 30—80, burgonya uj 8—14, sóska 18—28, paraj 20—30, tök 6—12, vegyes zöldség 14—32, zöldborsó, hüvelyes 20—44, zöldbab, vajbab 26—60, uborka 28—60, kalarábé drb. 1—5, cseresznye kg. 18—90, egres 16—40, szamóca 80—160, ribizli 20—30, málna 36—80, meggy 20—80, kajszibarack 30—80, őszibarack 26—200, saláta drb. 2—6 fillér.

— **Nagyarányu közmunkák elvégzésére frontharcos zászlóaljakat szerveznek.** Az *Eckhardt Tibor* vezetése alatt álló Független Kisgazda Munkás és Polgári Párt frontharcos szervezete tagjaiból munkászászlóaljakat állit fel. A frontharcos munkászászlóaljakat nagyarányu közmunkáknál foglalkoztatják. A szervezet vezetősége ezuton hivja fel elsősorban a fővárosban és Budapest környékén lakó frontharcosokat, hogy beosztásuk céljából a szervezetnek a Rákóczi-ut 17. szám alatti házban lévő szervezési irodájában haladéktalanul jelentkezzenek és a vasárnap délelőtt 9 órakor ugyanott megtartandó értekezleten jelenjenek meg.

— **A Németvölgyi Polgári Kör** házi-ünnepség keretében leplezte le a Németvölgyi Polgári Kör első elnökének, *Hilberth Vilmos* államvasuti főfelügyelőnek arcképét. Az ünnepség összeesett a Polgári Kör fennállásának ötödik évfordulójával. Az ünnepi beszédet *K. Császár Ferenc*, a kör elnöke tartotta.

— **Az angol hadügyminiszter rendelete a kommunista lázitások ellen.** Londonból jelentik: A hadügyminisztérium a katonaság között üzött kommunista lázitás megakadályozására szabályrendeletet adott ki, amely büntető cselekménynek nyilvánitja az ujságok, vagy bármely nyomtatványok eladását vagy osztogatását hivatalos engedély nélkül a katonai kincstár tulajdonában lévő ingatlanokon vagy azok közelében. Hasonlóképen tilos az ilyen ingatlanok közelében a táborozás, gyülekezés, beszédek tartása és hosszabb ideig való tartózkodás. A munkáspárti *Daily Herald* értesülése szerint a szabályrendelet kiadására az adott okot, hogy a London melletti Mill Hill kaszárnya udvarán hét csomag „A katona szava" cimü kommunista röpiratot találtak. A felfedezés nagy megütközést keltett.

— **Egy magyar festőnő külföldi sikere.** Párizsból jelenti a *Pesti Hirlap* tudósitója: *Székely-Kovács Olga*, akinek gyüjteményes kiállitása a Zak-galériában megérdemelt feltünést kelt, a legfinomabb és legkulturáltabb magyar festőtehetségek egyike. Régebbi vásznain (Nő virágokkal, Tanulmány) még tulságosan kihangsulyozza a bordó szineket, ecsetvezetése is tömöttebb, darabosabb, de az ujabbakon (Párizsi fal, Akt, Gyermekarckép) szürkéskék árnyalatai, lágy fényfoltjai, változatos és könnyed koloritja, megannyi bizonyiték rohamos fejlődése mellett. Törekvő, lelkes post-impresszionista, akinek jót tett a párizsi levegő s aki tisztára festői meglátásaiba nem akar semmiféle irodalmi elgondolást belevinni. Rajzai — sokszor kacérkodik bennük a pasztellel — szükszavuságukban kiforrott alkotások. Egyébként kivételes sikeréről tanuskodnak Sarraut belügyminiszternek és Párizs városának a kiállitáson történt vásárlásai is. *(g.—l.)*

— **A boldogság szigetei.** Londonból jelentik: C. C. Watts, a Dél-Atlanti szigetek püspöke meglátogatta Ascension és Szent Heléna szigetecskéket, amelyek majdnem teljesen el vannak vágva a külvilágtól és évek hosszu során át egyetlen hajó sem érinti partjaikat. A püspök jelentése szerint a két sziget lakossága *a világ legboldogabb népe*. A munkanélküliséget, nyomort és bünözést hirből sem ismerik, jól épült, csinos házaik, bőséges és jó élelmezésük van, gondtalanok és megelégedettek és sok örömet találnak a sportokban, különösen a kriketben és a labdarugásban. Erkölcseik kifogástalanok, istenfélők és szorgalmas templomjárók.

— **A hitvesi szeretet megmentette az életnek a halálraitéltet.** Londonból jelentik: Az angol lapok nemrégiben telve voltak egy *Leslie Martin* nevü, gyilkosság miatt halálraitélt croydoni munkás feleségének dicsőitésével. Ezt a Leslie Martint két társával együtt halálra itélték, azzal a gyanuval terhelten, hogy egy croydoni öregasszonyt meggyilkoltak és kiraboltak. A három halálraitélt közül kettőt kivégeztek, a harmadik elitélt, Leslie Martin halálbüntetését ugyszólván az utolsó percben függesztette fel a biróság és változtatta meg dologházi büntetésre. Ennek a kegyelmi ténynek éppoly kivételes, mint amilyen szép oka van. Martin felesége olyan szilárdan hitt férje ártatlanságában, hogy kérvényt intézett az igazságügyi miniszteriumhoz Londonba és ezt a kegyelmi kérvényt 30.000 croydoni polgár irta alá. Martinné tizenkét fivérével és nővérével házról-házra járt ebben az angol városban és addig nem nyugodott, amig reggeltől késő estig talpalva, könyörögve és rábeszélve, el nem érte ezt a harmincezer aláirást. A minisztérium ekkor kegyelemre terjesztette fel a halálraitéltet, akinek büntetését — mint fentebb mondottuk — lényegesen enyhitették. Az angol lapok a hitvesi hüség és önfeláldozó szerelem eszményképeként ünnepelték ebből az alkalomból Leslie Martin feleségét.

— **Az ütközőbaknak futott egy munkásvonat a mühlhauseni pályaudvaron.** Párizsból jelenti a Pesti Hirlap tudósitója: Mühlhausen pályaudvarán csütörtökön reggel háromnegyed nyolckor egy munkásvonat eddig meg nem állapitott okból *az ütközőbaknak futott. Két kocsi egymásba furódott és teljesen összetört. Négy utas meghalt, három életveszélyesen és tiz könnyebbben megsebesült.* A mozdonyvezetőt és a fütőt letartóztatták. (Sz.)

— **Tanárjelöltek kérelme.** A Bölcsészettanhallgatók Segitő-Egyesülete felhivja a szülőket, hogy nevelőkért, házitanitókért csak a Segitő-Egyesülethez forduljanak. Ezzel nemcsak a szegénysorsu tanárjelölteken segitenek, hanem gyermekeik mellé hivatásos, képzett tanitókat kapnak. (Muzeum-körut 6—8. Hivatalos órák délelőtt 12-től 1-ig.)

— **Házasság.** Dettenburgi *Dobner Rezső* őrnagy és neje, *Gyapay Erzsébet* leányát, *Pirit*, folyó hó 23-án, szombaton déli 12 órakor vezeti oltárhoz néhai dr. *Lipták Pál* ker. m. kir. államtitkár, nemzetgyülési képviselő és neje, *Gabriel Emma* fia, *Lipták Gábor* okleveles közgazdász. A fiatal párra *Raffay Sándor* evang. püspök adja az áldást. (Minden külön értesités helyett.)

Bardócz Margit és *Jaks Ilg Károly* házasságot kötöttek. (Minden külön értesités helyett.)

BESZÉLGETÉS SZÉKELY GYÖRGY SZOBRÁSZMŰVÉSSZEL

Modern képzőművészeti műhely Kunpusztán

Nagyszabású szabadtéri kiállítás helyszíne volt a közelmúltban *Székely György* szobrászművész kunpusztai műteremháza és udvara. Az 1972-ben készült rajzoktól a legújabb installációkig két évtized sok műfajú munkásságával ismerkedhettek meg az érdeklődők. Még a szép számmal megjelent pályatársak, ismerős művészek, írók, barátok számára is szolgált újdonságokkal az anyag, amely ilyen teljességben eddig nem szerepelt közönség előtt.

Székely diplomás, nemcsak a szakmai körökben közismert, szabadúszó művész. Nagyszabású performance-ok, képzőművészeti események résztvevője, szervezője, és — egyebek között — közismert alföldi tanyacsárdák bútorainak tervezője, kivitelezője. Tíz esztendeje költözött családjával Budapestről Kerekegyházára, de mostanáig egyetlen megyei képzőművészeti rendezvényen sem képviseltette magát munkáival.

— Nem zárkóztam el tervszerűen, de nem is törekedtem igazán a bemutatkozásra — mondja Székely György. Szerepet játszik ebben az is, hogy művészi, baráti kapcsolataim nem elsősorban Bács-Kiskunhoz kötődnek. A képzőművészeti főiskola szobrász szakán 1977-ben szereztem diplomát. A Károlyi Alapítvány ösztöndíjasaként 1977-ben és 1979-ben egy-egy évet töltöttem Franciaországban, ahol többek között Rajk Lászlóval építhettünk műtermet. Ezekben az években ismerkedtem meg alaposabban a nyugat-európai képzőművészettel: stílusokkal, anyagokkal, technikákkal. Közvetlenül a főiskola utáni évek meghatározó élménye az Ady-liget, ahol költőkkel, képzőművészekkel, építészekkel éltünk közösségben. Ebbe a körbe járt Petri György, Szilágyi Sándor, Konrád György, Eörsi István, és akkoriban itt szerkesztették a Beszélő című folyóiratot. Bár mindig liberális szellemiségűnek vallottam magam, és igyekeztem naprakész lenni a világ dolgaiból, az aktív politizálás sem akkor, sem később nem játszott központi szerepet életemben, művészetemben. Annak ellenére sem, hogy volt idő, amikor képeimen témaként volt jelen például Brezsnyev, Rákosi, Kádár vagy Walesa. Ha izgalmas volt számomra egy téma, akkor a kiállítás esélye nélkül is megcsináltam. A hetvenes évek elején még tiszteletlennek számítottak az első és második világháborúhoz kötődő munkáim, melyek sok-sok elemből, részben „talált" tárgyból álló szobrok, 1956-ra is utaló elemekkel. Én nem tartoztam azok közé, akik már öt-hatévesen is pontosan fel tudták mérni az események súlyát, de azt láttam, apámnak el kellett hagynia az országot, édesanyámat pedig börtönbe zárták.

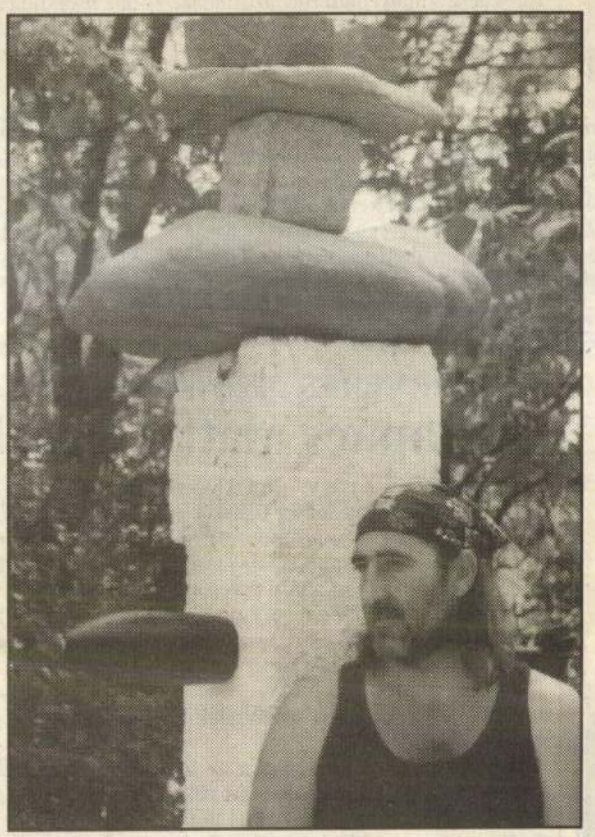

● Székely György, mögötte egyik alkotása.

— *A grafikától a bútorkészítésig úgyszólván mindig mindent csináltál. Mi áll hozzád a legközelebb?*

— Félreértés ne essék, nem vagyok egy Leonardo, engem sok vállalásra a szükség vitt rá. Dizájnerként például saját családom számára készítettem bútorokat, amelyet sorra, rendre megvettek. Végül is meglehetősen rendszeressé váltak a megrendelések. Így kaptam Magony Jánostól is az első megbízást tanyája berendezésére. Mindent én készítettem a kerítéstől az ágyig. Aztán jöttek a hasonló jellegű megbízások, és ez biztosabb jövedelmet jelentett. Párhuzamosan képzőművészettel is foglalkoztam. A tanyák berendezése mellett játszóterekre, szabadidőparkokba is dolgoztam. A képzőművészet az utóbbi öt-hat évben vált kelendőbbé, számos munkát adtam el külföldre is.

— *Szabadtéri kiállításod az első volt Kunpusztán, de korántsem az utolsó. Műteremházadnak új szerepeket is szánsz terveidben?*

— Egész évben olyan kézműves műhelyként működne, amelyben néhány kollégámmal, szervezett kurzusokban a kelet-európai kézműves hagyományokat tanítanánk. Mindezek mellett — nyitott alkotóházként — hivatásos művészeket is várna, akik itt készült munkáikat szabadtéri kiállításokon mutathatnak be a közönségnek — a ma még csak szerveződő Kunpusztai Napok keretében. Részben az anyagi, technikai háttér biztosítására hozzuk létre a közeljövőben a Kunpusztai Természetvédelmi és Kulturális Egyesületet, amelybe bárki beléphet. Az egyesület ahhoz is segítséget adna, hogy visszaállítsunk olyan hagyományokat, amelyek mára megsemmisültek. (Például egy harangláb készítését tervezem.) Jövőre lesz az első ilyen rendezvény: a képzőművészeti kiállításhoz színházi bemutató is csatlakozik majd a szentesi gimnázium drámai tagozatos diákjainak és a képzőművészeti főiskola hallgatóinak közreműködésével.

Károlyi Júlia

WESTEL RÁDIÓTELEFON KFT

A WESTEL
KECSKEMÉTI IRODA CÍME:
Széchenyi tér 14. Északi térfal.
Telefon: **76/482-446**, illetve **06-60/389-153** (11032)

WESTEL RÁDIÓTELEFON KFT

16.18: Időjárás
16.20: Természeti képek — *Francia ismeretterjesztő filmsorozat*
17.01: Állatolimpia — *Belga rajzfilmsorozat*
17.05: Elektor kalandor — *Telefonos videojáték*
17.10: Telespañol
17.25: Centi — *Kiskatona a családban*
18.00: Délutáni egyenleg
18.10: Körzeti híradók
18.23: Körzeti magazin
19.00: Műsorajánlat — Időjárás
19.10: Kisfilmek a nagyvilágból
20.37: Műsorajánlat
20.40: Próba közben
20.50: Kánon — *Vallás és kultúra*
21.25: Mindent vagy semmit!
22.00: Esti egyenleg
22.20: Időjárás
22.25: Hidak — Belgium és Magyarország között

DUNA TV

16.00: Hírek, műsorismertetés
16.05: Évforduló
16.10: Rubold Noon — *Amerikai film (ism.)*
17.40: Magyar Nemzeti Galéria
18.10: Muzsikáló szerszámok
18.30: Mesesarok
18.45: Dunahíradó

kedves család *(ism.)*. **1.30:** Ki itt a főnök? *(ism.)*. **2.00:** Ilona Christen *(ism.)*. **3.00:** Hans Meiser *(ism.)*. **3.55:** Robbanékony *(ism.)*. **4.20:** A Főnök *(ism.)*. **5.30:** Gazdag és szép *(ism.)*.

SAT 1

5.15: Fiatal és nyugtalan *(ism.)*. **6.00:** Jó reggelt a SAT 1-gyel! **9.15:** Szomszédok *(ism.)*. **9.40:** Trapper John *(ism.)*. **10.30:** Bonanza *(ism.)*. **11.20:** 5 × 5 *(ism.)*. **11.50:** Szerencsekerék *(ism.)*. **12.30:** Fiatal és nyugtalan. **13.20:** Trapper John *(sorozat)*. Magas ár. **14.15:** Szomszédok *(sorozat)*. Bosszúság. **14.45:** Bonanza *(sorozat)*. Mosolygó férfi. **15.45:** Ürszekerek *(am. sorozat)*. Spock. **16.45:** 5 × 5. **17.20:** Mindent vagy semmit. **18.30:** Sugarbaker lányok *(sor.)*. Második szerelem. **19.00:** Hírek. **19.20:** Sport. **19.30:** Szerencsekerék. **20.15:** Harmadik típusú találkozások *(amerikai sci-fi)*. **22.40:** A keresztapa *(amerikai film)*. **1.55:** Ürszekerek *(ism.)*. **2.50:** Sugarbaker lányok *(ism.)*.

PRO 7

5.00: Lassie *(sorozat)*. **5.25:** Flipper *(sorozat)*. **5.45:** Mr. Belvedere *(ism.)*. **6.10:** Rajzfilmek *(ism.)*. **7.40:** Varázslatos Jeannie *(ism.)*. **8.10:** Hármak társasága *(ism.)*. **8.40:** Adderly *(ism.)*. **9.40:** Tájfun-hadművelet *(német—spanyol krimi)*. **11.20:** Utcai flört *(ism.)*. **11.50:** Roseanne *(ism.)*. **12.20:** „Colt" a biztonság kedvéért *(amerikai sorozat)*. **13.20:** Dirty Tiger *(ism.)*. **14.55:** Adderly *(amerikai sor.)*. A királynő kutyái. **15.55:** Mr. Belvedere *(sorozat)*. **16.25:** Varázslatos Jeannie. **16.55:** Rajzfilmek — Szellemirtók; Tapsi Hapsi; Flintstone család. **18.25:** Hármak társasága *(sorozat)*. Névcsere. **18.55:** Kezdeti nehézségek *(amerikai sorozat)*. Mike, Kate és Julia. **19.25:** Roseanne *(sorozat)*. Hátulról. **20.00:** Híradó. **20.15:** Édes bosszú *(am. film)*. **22.15:** Jake és McCabe *(amerikai sorozat)*. **23.15:** Pokolfajzatok *(olasz western)*. **1.10:** T. J. Hooker *(ism.)*. **2.05:** Hideg veríték *(ism.)*. **3.40:** Én, a kém *(ism.)*.

MOZI, KTV, IKTV, KISKUN TV

KECSKEMÉT.

A mozik műsora. Városi: 4, 3/4 6 és 8 órakor: A DZSENTLEMANUS. Színes amerikai film. **Árpád:** 3/4 6 és 8 órakor: ÉLETBEN MARADTAK. Színes amerikai film. 14 éven aluliaknak nem ajánlott! **Stúdió:** 7 órakor: VAN GOGH. Színes francia film. **Csalánosi Autósmozi:** este 9 órakor: ÉLETBEN MARADTAK. Színes amerikai film. 14 éven aluliaknak nem ajánlott!

KISKUNFÉLEGYHÁZA. Petőfi: 6 és 8 órakor: SOMMERSBY. Színes amerikai film. 14 éven aluliaknak nem ajánlott! **Stúdió:** 7 órakor: SZTÁLINGRÁD. Színes német film.

KECSKEMÉT Déja vu Filmklub programja. 1993 ősz: Grunwalsky: Egy teljes nap.

KTV: 6.00–10.00: Képújság. 15.30–17.00: Képújság. 19.00–19.30: Műsorajánlat. 19.30–19.45: Rajzfilmek. 19.45–20.00: Solex (telefonos játék). Telefonszám: 481-816. 20.00–20.30: Extra. 20.30–22.30: Film: Jó reggelt, Babiloni. USA horror – 120 perc.

IKTV: 9.30: Képújság. 10.00: Szív TV I. (ism.). 14.00–14.30: Képújság. 18.30: Képújság. 19.00: Szív TV II. 23.00–23.30: Képújság.

Kiskun TV: 5.00–20.00: Képújság. 20.00–20.20: Helyi híradó. 20.20–0.20. Szív TV műsora.

● A hétvégén vehették át a diákok a új sportcsarnokot

Ünnepélyes keretek között adták át szeptember 17-én Halason a Kertvárosi Általános Iskola új sportcsarnokát. A megnyitón Tóth Zoltán polgármester, valamint Loydl Tamás, a Belügyminisztérium Településfejlesztési és Kommunális Főosztályának vezetője mondott beszédet az új létesítmény avatása alkalmából. Az átadási ünnepséget az iskola tanulóinak sportcsarnok céltámogatási rendszerben épült, azaz a beruházási költségeket az állam és a helyi önkormányzat közösen viselik. A nemzetközi szabályok értelmében a pálya méretei alkalmasak kosárlabda-mérkőzések, valamint tornaversenyek megrendezésére is. Sajnos, kézilabda-mérkőzések lebonyolításához már nem elgendő. Az új létesítmény enyhíti ugyan, de nem oldja meg teljesen az iskola gondjait. A csarnok térelválasztóval van felszerelve, így egyszerre két osztály tarthat testnevelésórát. Mégis, helyszűke miatt lesznek osztályok, amelyek a folyosón tudnak csak gyakorolni. Az ifjúsági kosárlabda bajnokságra benevezett egyesített halasi csapat szerda esténként hat órakor találkozik ellenfeleivel. A pálya nyitómérkőzését e hónap 29-én rendezik, amelyen a halasiak a tiszakécskei Eduschót fogadják majd.

Á. M.

Privatizációs bevételek

Csaknem 41 milliárd forint privatizációs bevételt könyvelt el az ÁVÜ az idén augusztus végéig. A készpénzbevétel összesen 22,64 milliárd forintot tesz ki, amiből a devizáért történő értékesítés 11,92 milliárdnyi, a forintért való eladás pedig 8,76 milliárd forintot képvisel. Az ÁVÜ–nél levő vagyon hozadékából osztalék és bérleti díj címén 1,96 milliárd forint készpénzbevétel származott.

lehet számítani.

az elfogadott dokumentumban leszögezték: a terméktanács központja a tradícionális székhely, Kalocsa. A felszólalók közül többen azt kifogásolták, hogy a termelői érdekek a feldolgozók monopolhelyzetére való törekvése miatt háttérbe szorulnak. Ellenvéleményként a feldolgozók azt hangsúlyozták: a belföldi fűszerpaprika-kereskedelemből jelentős hányadot szakítottak ki a kistermelők, akik egyik mozgatói a feketekereskedelemnek, ami tisztességes versenyhelyzetben tarthatatlan. A szakemberek egyetértettek abban, hogy a jövőben az esélyegyenlőség alapján történjen a paprika kereskedelem, a feldolgozás és a tájkörzeti jelleg megerősítése. Tényként állapították hogy aránytalanul kevés a magángazdák száma az elnökségben. A termelőszövetkezeti vezetők ezt nem fogadták el, szerintük a magántermelők közül sokan indokolatlanul maradtak távol. Az elrendelt szünet után megoldást hozott: a termelők új névsort állítottak össze, s végül konszenzus született az elnöség tagjait illetően is. A tanácskozás résztvevői az Országos Fűszerpaprika Tanács megalakulását úgy értékelték: ha minden az alapszabály szerint történik, várhatóan hosszú távra rendeződik a termelők-feldolgozók-kereskedők jogi helyzete, s végre legitim küldöttek kévpsielik a három érdekkör igényeit.

Zs. F.

település arról, hogy ki is legyen a falu első embere.

Ki lesz a városgondnok?

Már nem először szerepel a tiszakécskei önkormányzati ülés napirendjén a városgondnok kinevezése. Miután az első fordulóban nem sikerült dönteni, újabb pályázatot írtak ki, és ismét meghallgatták a jelölteket. A testület a szeptember 23-ai ülésen szavaz a városgondnok személyéről. Ugyancsak ezen az ülésen lesz szó a betegszállító busz üzemeltetéséről, azaz arról, tudja-e a város vállalni ennek a szolgáltatásnak a költségeit, valamint megvitatják a képviselők azt is, mennyi támogatást ad az önkormányzat a Sportliget beruházásaira.

Nyúltenyésztésről Vaskúton

Holnap reggel 9 órai kezdettel tartja a a vaskúti Bácska Rt. és a Nyúltenyésztési Tudományos Világszövetség közös tanácskozását a részvénytársaság vaskúti székházában. Schadt István igazgató tájékoztatja a résztvevőket az 5. Nyúltenyésztési Világkongresszusról, majd további öt tudományos előadás hangzik el.

Felsőszentiváni költségvetés

A költségvetés első félévi mérlegét hagyták jóvá Felsőszentivánon a napokban megtartott önkormányzati ülésen. A jelentés szerint a 64 milliós költségvetés bevételi oldalát 44 százalékra sikerült teljesíteni, míg a kiadás csak 29 százalékot ért el. Ennek elsősorban az az oka, hogy a legfontosabb beruházásokon jelenleg is dolgoznak. Így például szeptember végéig befejeződik a Felsőszentiványt teljes hosszában átszelő új kerékpárút megépítése, melynek utolsó szakasza 3 millió forinttal terheli a költségvetést. A falu vezetése megállapította, hogy a költségvetés a tervezetten belül marad, így várhatóan az intézmények működésében nem lesz zavar.

Gáz lesz, fűtőolaj nincs Bácsszőlősön

(Folytatás az 1. oldalról

— Közelebb nem lehet vásárolni fűtőolajat?

— Elvben lehet, Csikérián és Kunbaján. A csikériai kétséges, mert ott nincs kútfej, hordókból árulták a HTO-t, úgy tudom, a törvény ezt már nem engedi meg. Kunbaján kútfejes az árusítóhely, de ott sem kaptunk még fűtőolajat. A mi kutunkból meg úgy mondják, benzinkutat akar az ÁFÉSZ csinálni.

Matheisz János, a bácsalmási ÁFÉSZ kereskedelmi főosztályvezetője az ÁFÉSZ álláspontjáról tájékoztatott.

— A jövedéki törvény rendelkezései értelmében a kutak tartályait hitelesíttetni kell. Mi ezt már másfél hónapja megrendeltük, 92-es oktánszámú benzinre — mutatja a megrendelőt Matheisz János. Technikai, gazdaságossági és adminisztratív okai is vannak a döntésnek. A technikai okok között említhetném a hitelesítést, a kút átmosatását, a javítást. Két forintos árrésünk van a fűtőolajon, Bácsszőlősön 44 ezer literre van igény.

Ha továbbra is háztartási tüzelőolajat forgalmazunk, a hitelesítés, a mosatás költségei a számítások szerint nem térülnek meg, és akkor még az üzemeltetés költségeiről nem is beszéltem. Az adminisztratív feladatokat szintén a jövedéki törvény rója ránk. Ennek értelmében speciális, szinte napra, percre kész nyilvántartást kell vezetni a tartályban lévő anyag mennyiségéről.

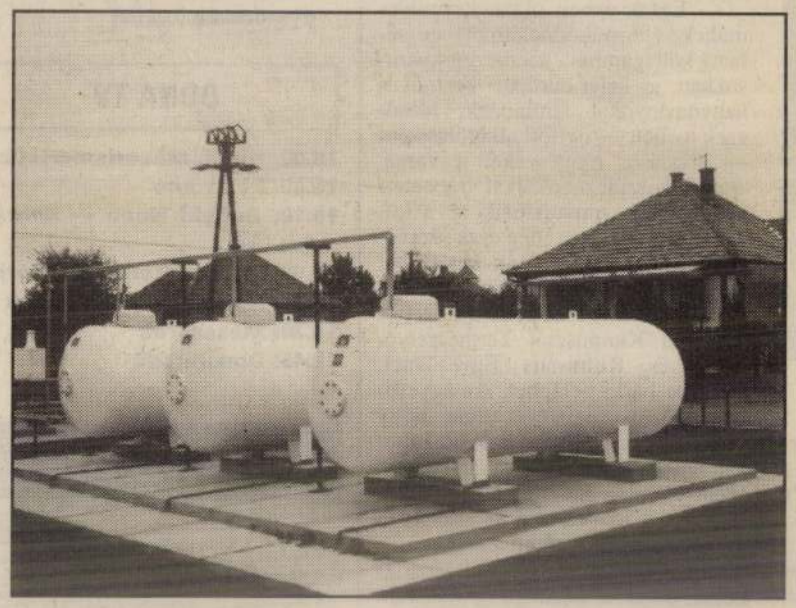

● A bácsszőlősi lakosság fele gázzal fogja fűteni otthonát a lánggyújtás után. A gáztartályokat a közelmúltban építették a faluban.

— Hol szerezhetnek be mégis fűtőolajat a bácsszőlősi polgárok?

— Csikérián magánvállalkozásba adtuk a tüzéptelepünket, úgy tudom, a vállalkozó már megkérte az engedélyt a hordós forgalmazáshoz. Kunbajai kutunknál folyamatos az ellátás, Katymáron is kapható a háztartási tüzelőolaj.

— Az autó nélküli, az idős, beteg emberek hogyan jutnak tüzelőhöz?

— Fel tudjuk, és fel is kell vállalnunk — hiszen Bácsszőlős lakosságának hetven százaléka tagjaink sorába tartozik —, hogy összegyűjtjük az igényeket, az utalványokat és az ÁFÉSZ autója a szociális szempontból rászorult szövetkezeti tagjainknak Kunbajáról házhoz szállítja majd a fűtőolajat.

— pásztor —

FÖLDÁRVERÉS TISZAKÉCSKÉN

Kalapács alatt a legjobb földek

Rendkívül nagy érdeklődés övezte a tegnap kezdődött tiszakécskei földárverést. A kárrendezési hivatal jelenlévő munkatársai szerint sehol nem volt eddig ennyi árverésre jelentkező, még Dunapatajon sem, ahol pedig majdnem elérte a 190-et a licitálók száma. Tiszakécske viszont rekordot döntött, délután 3 óráig ugyanis árverező táblát osztottak ki a résztvevők között.

E hallatlan érdeklődés oka az lehet, hogy a kárpótlási földek közül a legjobb parcellák — az Árkus dűlő, Székhalom — pölös, a kécskei hosszú rét, a Bézi dűlő és a kerekdombi réti szántó — került kalapács alá. Már az árverésre való jelentkezés során nyilvánvalóvá vált, hogy jóval nagyobb a vásárlási igény, mint amennyi föld eladó. Akadt olyan licitáló, aki annyi kárpótlási jegyet adott le, amivel az összes, tegnap árverésre bocsátott földet megvehette volna.

Magára az árverésre csak késő délután került sor, s a bögi rét egyik tábláján meg is született az egyezség. Legtöbben viszont az ókécskei hosszú rétre pályáztak, s bizony ez nem kis feszültséget okozott. A 10-20 aranykoronások már kora délelőtt azon keseregtek, hogy félnek, rájuk licitálnak a „nagy halak" és nem jut nekik föld.

Lapzártakor még javában folyt az árverés s éppen a hosszú rétre jelentkezők próbáltak békésen megegyezni. Hogy milyen eredménnyel, arról a holnapi lapunkban bővebben beszámolunk.

Nagyvonalú tolvajpalánta

A saját szüleit is meglopta az a 14 éves kecskeméti fiú, akinek immár két esetben is dolga volt a rendőrséggel. Tavasszal még „csak" egy fúrógépet vitt el hazulról, míg a napokban már a színestévét. Az érte kapott 10 ezer forint nem volt elég: egy bútorbolt pénztárából — kihasználva azt a pillanatot, amikor az ismerős eladó elfordult — további 57 ezret vett ki. Három nap múlva fogták el a rendőrök, de akkor már csak 92 forintot találtak nála.

A kamasz — mint a nyomozóknak elmondta — nagyvonalúan bánt a könnyen szerzett pénzzel. Taxival előbb Tőserdőbe utazott, majd felruccant Budapestre. Játéktermekben szórta az ezreseket, és szállodában aludt. Természetesen a taxist is vendégül látta, nem csak a szállást, hanem a vacsorákat is fizette neki. A segédmunkás anya jelentette fel a rendőrségen. A bűnügy iratait rövidesen vádemelési javaslattal adják át az ügyészségnek.

Szébely György orvosa

1300 FORINTOT IS MEGADTAK KORONÁNKÉNT

Drágán keltek a parcellák a garai árverésen

A négy naposra tervezett földárverésre 408 hektárt illetve 10 ezer 84 aranykoronát jelölt ki a Megyei Kárpótlási Hivatal. Ez a terület el is kelt — mondja Tényi Antal polgármester. Az első napon azonban — miután legalább ötszörös volt az igény —, 1000 és 1300 forintos aranykoronánkénti áron keltek el a földek a licitálás során.

Amint a továbbiakban a polgármester elmondta, a további három napon is hasonló volt a helyzet, de a licitálók érdekes megegyezésre jutottak. Akinek 62 ezer forint értékig volt kárpótlási jegye, az a teljes összegért licitálhatott 500 forint aranykoronánkénti áron. Akinek pedig ennél többje volt, az a kárpótlási jegyének egyharmad vagy egyötöd részét használhatta fel a licit során az 500 forintos aranykoronánkénti árért. Például, akinek 1 millió forint értékű kárpótlási jegye volt, az 200 ezer forintot használhatott fel, a maradék 800 ezerrel pedig a következő napon licitálhatott.

A polgármester erősen aggódik, hogy a kijelölt földterület nem lesz elegendő a későbbi árverésekre, hiszen a törvény eredetileg ezer forintos aranykoronánkénti értékkel számolt, így 500 forintos érték esetében kétszer annyi földre van szükség.

A szomszédos Bácsszentgyörgyön — ez önálló település, de ugyanannak a gazdaságnak a földjéből jelölték ki a kárpótlást, mint a garaiakét—, 94 hektárra és 2184 aranykoronára licitáltak a gazdák. Megegyezés után valamennyi elkelt 500 forintért, aranykoronánként.

Itt is, Garán is általános volt a vélemény, hogy a Megyei Kárpótlási Hivatal dolgozói segítőkészen és nagy szakmai hozzáértéssel látták el feladatukat.

Gál Zoltán

EGY NEM HIVATALOS ÁRVERÉS?

Tizenötmillió kézen-közön

● Veszélyben a halasiak immár egyetlen fürdőhelye, a strand?

Korábban hírül adtuk, hogy a társadalombiztosítás legnagyobb adósai között 39 millió 984 ezer forinttartozással szerepel a Kiskunhalasi Vízmű Vállalat. Az üggyel kapcsolatban Varga István, a Délvíz Rt. ügyvezetője azt nyilatkozta, hogy az árverésekből, ingatlanok és vagyonrészek eladásából befolyt összegekből kívánják rendezni a tetemes adósságot. Nos, a meghirdetett árverés lezajlott, ismét megkérdeztük az ügyvezetőt, mit sikerült értékesíteniük.

— Leginkább az ingatlanok iránt érdeklődtek a vevők. A régi irodaházat 12 millió 300 ezer forintért Hargitai Lajos, osztrák üzletember vásárolta meg. A Brinkus Lajos utcára nyíló Vendégház új tulajdonosa 1 millió 640 ezer forintért Sepsi László halasi vállalkozó lett. Elkelt még 930 ezerért a Faház büfé, ezt szintén Hargitai úr vette meg. A megmaradt ingatlanokra az árverésen nem licitáltak, viszont utána többen jelezték alapáron való vásárlási szándékukat. Ezért ezeket versenytárgyalás útján fogjuk értékesíteni.

— Igaz-e, hogy a Délvíz Rt. még nincs bejegyezve a Cégbíróságon?

— Ez így van.

— Akkor hogyan lehetett árverezni?

— A Délvíz Rt. a korábbi Vízmű Vállalat jogutódjaként alakult meg, és fő feladata az átvállalt adósságok rendezése. Az árverést az igazgató tanács döntése alapján végeztük, a jogszabályoknak megfelelően.

Fáber Erzsébet

Bizonyára bennünk van a hiba, hogy nem igazán értjük, egy hivatalosan nem létező részvénytársaság igazgató tanácsa hogyan tarthat árverést. Ráadásul a rossznyelvek és a telekkönyv szerint az árverés tárgya elidegenítési tilalom alatt áll.

(A szerk.)

TÁMOGATÁST KÉRT A RENDŐRKAPITÁNY

Traffipax kezességvállalással

Öt település önkormányzatához fordult kérelemmel Halas rendőrkapitánya. A kérés lényege, hogy járuljanak hozzá közérdekű felajánlással vagy legalább kezesség vállalással, hogy a kapitányság a működési területére egy korszerű és hatékony sebességmérő rendszert kapjon. A vásárló részben vagy egészben a Vagyonvédelmi Alapítvány lenne, de a hitelfelvétel feltételéül a bankok készfizető kezest kértek. Halas képviselő-testülete a részarányos kezességvállalás mellett döntött. Ha a többi település is legalább ennyire támogatja a kérést, egy igen hatékony, közel hárommillió forintos műszer gazdája lesz Kiskunhalas, Pirtó, Soltvadkert, Tompa és Mélykút közös kapitánysága. A lézerkamerára épülő videósrendszer már hatszáz méterről pontosan beméri és rögzíti a közeledő vagy távolodó jármű sebességét.

Letartóztatták a pénzbehajtót

Önbíráskodás gyanújával letartóztatták az ismert győri pénzbehajtót, Lakatos Lászlót. E felettébb jövedelmező szakmában Csintúnak emlegetett 26 éves férfi őrizetbe vételénél a győri kommandósok is közreműködtek. Lakatos egy csaknem kétmillió forintos tartozás behajtásán fáradozott. Az eredmény érdekében nemigen válogatott az eszközökben. Az adóst lakására vitte, kisujjára kést szorított, s csonkítással fenyegette, ha nem fizet. A bíróság Lakatos társát, a 41 éves Molnár Ottó letartóztatását is elrendelte. Az önbíráskodás büntetési tétele öt évig terjedő szabadságvesztés.

Sportcsarnokavató a halasi kertvárosi iskolában

FBI-képzés rendőröknek

Nincs megfelelő számú, szakmailag felkészült rendőr a gazdasági bűncselekmények üldözésére. Ezt Kacziba Antal vezérőrnagy, bűnügyi főigazgató jelentette ki kedden az ORFK sajtótájékoztatóján, amelyen arról számolt be, hogy az Egyesült Államok Szövetségi Nyomozó Hivatala (FBI) tanfolyamot tart a magyar rendőröknek a szervezett bűnözés elleni fellépésről és az úgynevezett fehérgalléros bűnözésről. Kacziba Antal elmondta: ötszáz gazdaságvédelmi szakemberre lenne még szüksége a rendőrségnek, de erre jelenleg nincs pénz. Ha lenne anyagi forrás, akkor is természetesen évekbe telne a kiképzés, azaz gyors

Országos Fűszerpaprika Terméktananács alakult Kalocsán

Két éve hangzott el az első kezdeményezés, hogy a különböző terméktanácsok mellett Országos Fűszerpaprika Termék tanács alakuljon, amely az egységes szigorú minőségi követelmények meghatározásán túl hivatott az érdekképviseletre. A nemrégiben Kalocsán megtartott alakuló ülésen az alapszabály-terve-

meg, hogy a hagyományos paprikatermesztő vidékek, különösen Szeged és Kalocsa mellé olyan tájegységek is megpróbáltak felsorakozni, ahol korábban csak hírből ismerték a fűszernövényt.

Kisebb vitát az elnökség megválasztása váltott ki, mert Kósa András kisgazda párti országgyűlési képviselő felszólalásában azt kifogásolta,

BÁCS-KISKUN MEGYE

Korszerű a hivatali ügyvitel

A felsőszentiváni képviselő-testület legutóbbi ülésén napirendre tűzte a polgármesteri hivatal ügyviteli munkájának értékelését. Megállapították, hogy a hatósági munka kifogástalan, amit az is bizonyít, hogy ebben az évben az ügyintézés során egyetlen fellebbezést sem kellett iktatni. Arról is döntöttek, hogy a meglévő apparátus munkájának megkönnyítésére még ebben az évben befejezik a műszaki feltételek megteremtését, és rövidesen bekötik az utolsó számítógépet is, melyet 350 ezer forintért vásároltak a rendszerbe.

Testületi ülés Kalocsán

Holnap 16 órától a városháza dísztermében ülésezik a kalocsai önkormányzat képviselő-testülete. Az intézmények pótelőirányzatának megtárgyalása után a munkanélküliek egyesületének pénzügyi támogatásának ügyében döntenek a városatyák, majd a jobb áramellátás érdekében a kisfeszültségű-hálózat kiépítését tűzik napirendre a képviselők.

Móricgáton lezárult a jelölés

Három jelölt is indul a közelgő polgármester választáson, Móricgáton. A szeptember 14-én lezárult jelölés szerint a jelenlegi alpolgármester, Sebestyén János mellett — aki főfoglalkozásban a helyi szövetkezet elnöke — indul még Sisák Tiborné — szintén a szövetkezet alkalmazottja —, valamint Szabó Jenő, a Karfa Kft ügyvezető igazgatója. Az elkövetkezendő nem egészen két hétben Móricgát lakossága ismerkedik a jelöltek programjaival. Majd október 2-án dönt a frissen önállósult

Gyermekszemléletű pedagógia kell!

● Fegyelem és figyelem — nem zárják ki egymást.

Sok pedagógus vallja ma, hogy a gyerekek nem iskolaérettek még hatesztendős korukban, fejlődésük üteme eltérő, s a gyermekközpontú iskolának elsősorban ezt kellene szem előtt tartania. Ezt vallja a ma már az országhatárokon túl is ismert *Vekerdy Tamás* pszichológus, aki a közelmúltban tartott Kiskunfélegyházán nagy sikerű és továbbgondolásra érdemes előadást a magyar iskoláról. Közel 300 pedagógus, óvónő, orvos, szociális területen dolgozó szakember vett részt az előadásán, de érkeztek vendégek a megye több városából, Halasról, Kecskemétről is. Olyan információk, elvek, pedagógiai módszerek hangzottak el a Rudolf Steiner fémjelezte Waldorf pedagógiáról, amelyek még nincsenek jelen a mai magyar oktatás rendszerében. A kisiskolások túlterheltek, hajszoltak, fáradékonyabban, óriási tananyagot megtanulnak, sokat felejtenek, s az iskolai rendszerben elveszik személyiségük fontossága. Normatíva, teljesítménymérés, osztályozás a jellemzők, amelyek idegenek a Waldorf pedagógiától. Természetesen a gyermekközpontú oktatási módszerhez meg kell teremteni a szükséges feltételeket, s ez több vidéki városban már sikerült is, hiszen Waldorf iskola és óvoda nemcsak Budapesten működik. Az iskolának az alapfeltételek megteremtésében is pénzügyi gondjai vannak. Ennek ellenére fontos olyan fórumok megteremtése, ahol nemcsak a pénzszűkéről, a hiányosságokról beszélnek, mert idejében szót kell ejteni arról az irányról is, amely apró részleteiben megvalósulhat a félegyházi, de bármelyik megyebéli iskola oktatási programjában is.

b. n. k.

Lesz-e rádió Kecskeméten?

A kecskeméti önkormányzat hétfői képviselő-testületi ülésén döntött arról, hogy hozzájárul egy helyi rádióstúdió frekvenciájának igényléséhez. A kérelmet a Művelődési Minisztériumhoz kell benyújtani, szeptember 30-ai határidővel. Az igénylés díja 40 ezer forint. Az előterjesztő kulturális bizottság a rádióalapítás indokaként úgy fogalmazott: a bizottsághoz évek óta folyamatosan érkeznek jelzések arra vonatkozóan, hogy legyen helyi rádió Kecskeméten. A város tömegkommunikációban jártas szakembereit megkeresték, mindenki segítséget ajánlott fel. A műsor beindítása és a frekvencia igénylése között két évet biztosít a törvény, így ha megvan az engedély, lesz idő a működés feltételeinek kidolgozására.

Ugyanekkor abban is döntött a testület, hogy a Kecskeméti Televízió frekvencia igénylését engedélyezi, hiszen a KTV évek óta üzemel, a polgármesteri hivatalt pedig utasítja, hogy a szükséges nyomtatványt nyújtsa be a minisztériumba. Az igénylés díja itt is 40 ezer forint, amelyet a város biztosít.

Á.E.

Megkötötték a szerződéseket

A Bács-Kiskun megyei Egészségbiztosítási Pénztár megkötötte a megyében lévő járóbeteg- és fekvőbeteg-ellátó intézményekkel a jövő évre szóló finanszírozási szerződéseket. Ez hat település kórházait és 26 település járóbetegellátó intézményeit jelenti, a szerződött összeg meghaladja a kétmilliárdot. A szerződések jövő év június 30-áig érvényesek, s alapelvként a teljesítményfinanszírozás szolgált. A fekvőbete gellátásnál különbséget tesznek az aktív és krónikus ellátás között, de itt a teljesítmény a mérték. A járóbetegeket fogadó intézmények azonban részben feladat, részben teljesítmény- finanszírozásban részesülnek, az érvényes kormányrendeletnek megfelelően.

A megye nagy egészségügyi intézményei egyébként már kipróbálhatták az elmúlt hónapokban, hogy miképp néz ki a gyakorlatban a sokat emlegetett, s az egészségügyi szolgáltatások színvonalának emelkedését célul kitűző teljesítmény-finanszírozás.

Á.E.

Kiskunhalasi tárlat a festői Veránkáról

Megyénk legszebb természetvédelmi területét, az Érsekcsanád szomszédságában a Dunába nyúló Veránka szigetét megörökítő festményeket mutat be egy, a közelmúltban Kiskunhalason nyílt kiállítás. A megyei önkormányzat és a a Thorma János Múzeum jóvoltából a Gyűjtemények Házában láthatók az alkotások, amelyek reprezentálják és felidézik a kis szigeten dolgozó nyári alkotótábor hangulatát. Dr. Balogh László, a megyei közgyűlés alelnöke megnyitójában a tárlatot a sokféleség harmóniájának nevezte.

Ebből az alkalomból elmondta: az alkotótábor kapcsolódási pont lehet az európai művészeti élet élvonalához, hiszen a nemzetközi telepre — amelynek termését az érdeklődők decemberig láthatják, — a magyarokon kívül dán, angol, francia, belga, olasz, vajdasági, kárpátaljai és japán művészek is érkeztek. Mindnyájan ugyanazt a tájat nézték, s mégis mindahányan voltak más-más formában, más színekkel, sajátosan és az egyéniségükre jellemző módon ábrázolták a megkapó látványt. A képzőművészeti tárlat — melynek megnyitója jól illeszkedett a Halasi Hetek rendezvényeinek sorába — bizonyítja, hogy a természet a külö-

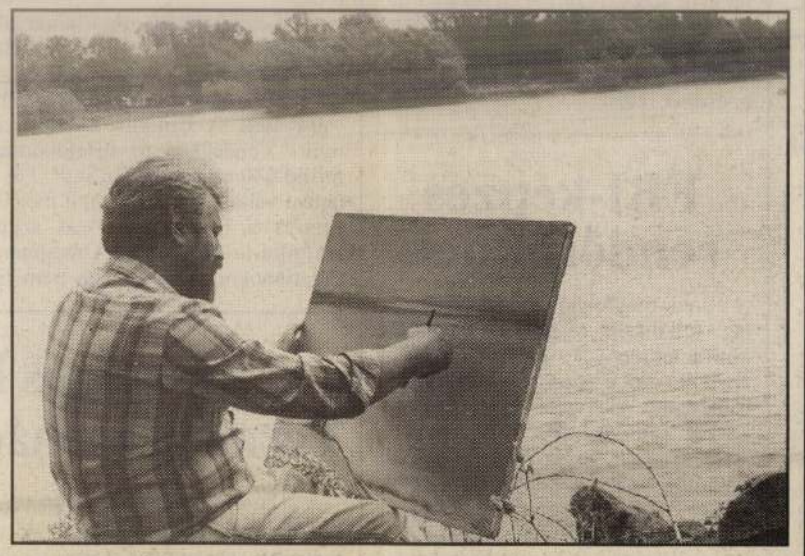

● Hazai és külföldi művészeket ihletett meg az alkotótábor napjaiban a veránkai Duna-part. (Fotó: Walter)

nös ajándéka, a csodálatos és hamisítatlan veránkai táj nemcsak a korábbi korok jeles művészeit kerítette hatalmába.

Sz.Huber Helga

MAI MŰSOR

TV I. MŰSOR

6.03: Műsorismertetés
6.05: Falutévé — géptippel, munkaügyi tippel, növénydoktorral
6.25: Határtól határig
6.35: Üzlet
6.45: Híradó
7.00—9.00: Napkelte
9.00—12.00: Napközi
9.30: Csodálatos a világ — *Amerikai ismeretterjesztő filmsorozat:* **A világformáló szelek**
10.30: Az égbolt lovagjai — *Francia—svájci tévéfilmsorozat — VI/4. rész*
11.30: Játék
12.00: Déli harangszó — Déli egyenleg
12.12: Maholnap — *Ifjúsági képszótár*
12.27: Sugárzás és sugárzásvédelem
12.40: Sorstársak — *Rehabilitációs magazin*
12.55: Fűben-fában — *Természetgyógyászati magazin*
15.58: Műsorismertetés
16.00: Híradó
16.10: Nemzeti értékeink — *Eger, V.*
16.25: Hatalom és szenvedély — *Ausztrál tévéfilmsorozat*
17.15: Nyitott stúdió — Cserhaja együttes
17.25: Tele-szák
17.35: Telexpo '96
18.00: Most — *A sokoldalú fiatalok műsora*
18.25: Zenelánc
18.35: Bejöhetek? — *Pécsi Ildikó vendégségben Mádi Szabó Gábornál*
19.00: „Maradjatok meg szeretetemben! . . ."
19.07: Jó éjszakát kíván a Disney!
19.30: Híradó
20.05: Telesport
20.15: 56 perc '56-ról — *VI/2.*
21.15: Kisváros — *Tévéfilmsorozat*
21.50: Panoráma
22.45: Krétakör
Kb. 0.25: Híradó
0.30: BBC-híradó

TV II. MŰSOR

16.15: Műsorajánlat
19.00: Fejes Endre 70 éves
20.30: Gazdakör
21.00: Nemzetközi Erzsébet királynő Zenei Verseny — Belgium, 1991
22.00: Évforduló
22.05: Hírösszefoglaló

KOSSUTH

Óránként: **Hírek — Időjárás — Útközben. 4.30:** Reggeli Krónika. **8.10:** Törvénykönyv. **8.20:** Műsorismertetés, programajánlat. **8.40:** Napközben. **11.05:** Ki kopog? **11.35:** Levelek egy percben. **12.00:** Déli Krónika. **12.30:** Ki nyer ma? **12.40:** Falurádió *(ism.)*. **12.50:** Külpolitikai figyelő. **13.05:** Vendég a háznál. **13.15:** Filmzene. **13.30:** A református egyház félórája. **14.05:** Klasszikusok mindenkinek. **14.55:** Első közlés. **15.05:** A Határok nélkül naplója. **16.00:** Délutáni Krónika. **16.10:** Mindennapi gazdaság. **16.20:** Zenefórum — *Házimuzsika*. **17.05:** Hírvidék. **18.00:** Esti Krónika. **18.30:** Ráadás. **19.05:** Sportvilág. **19.30:** Jó éjszakát, gyerekek! **19.40:** Összeállította: Garaczi László. **20.05:** Emlékezetes nyugat-dunántúli népdalok és táncdallamok. **20.30:** Határok nélkül. **21.05:** Tanakodó. **22.00:** Késő esti Krónika. **22.30:** Művek, műhelyek, művészek. **23.05:** Egy énekes — több szerep. **URH-ADÓN: 6.55—9.00:** Körzeti információs magazin. **16.00—17.00:** Az Amerika Hangja magyar műsora. **23.00:** A BBC késő esti magyar műsora. **23.45:** Nyelvlecke.

PETŐFI

4.30: Hajnali kalendárium. **6.03:** Reggeli csúcs. **7.40:** Sportreggel. **8.05:** Slágerturmix. **8.50:** Apró-cseprő gyerekekről. **9.00:** Hírek — Időjárás. **9.03:** Zöld telefon: 138-8082. **9.10:** Zene-szó. **10.55:** Gordiusz plusz. **11.00:** Hírek — Időjárás. **11.03:** Családi persely. **11.15:** Szív küldi . . . **12.00:** Nóták. **13.00:** Hírpercek. **13.10:** Derűre is derű. **13.35:** A Petőfi válaszol. **13.45:** Időjárás- és vízállásjelentés. **14.00:** Délutáni valcer. **15.00:** Hírek — Időjárás. **17.00:** Hírek — Időjárás. **17.05:** Kölyökrádió. **17.32:** Ziccer. **18.30:** Drogambulancia. **19.00:** Hírek — Időjárás. **19.05:** Poptár. **20.00:** Az én 1990-em. **21.00:** Hírpercek. **21.10:** Közkívánatra! **22.00:** A nagybőgő virtuóza. **23.00:** Hírek — Időjárás. **23.03:** Sporthíradó. **23.10:** Máról holnapra — éjfél előtt. **0.15—4.20:** Máról holnapra — éjfél után. **4.03—4.20:** Csárdásmuzsika.

RTL

6.00: Híradó. **7.00:** Halló, Európa — jó reggelt, Németország! **9.00:** A Főnök *(sorozat)*. Mentőangyal. **10.00:** Gazdag és szép *(sorozat)*. **10.30:** 227 *(am. sorozat)*. Szép kis meglepetés. **11.00:** Forró nyeremény. **11.30:** Családi párbaj — *játék*. **12.00:** Magazin. **12.30:** A Springfield-sztori *(amerikai sorozat)*. **13.20:** Kalifornia klán *(amerikai sorozat)*. **14.10:** Hétköznapjaink *(amerikai sorozat)*. **15.00:** Ilona Christen. **16.00:** Beszélgetés. **17.00:** Ki itt a főnök? *(amerikai sorozat)*. Hol a főnök? **17.30:** Borzasztó kedves család *(amerikai sorozat)*. Las Vegas 1. **18.00:** Fiatalok magazinja. **18.45:** Híradó. **19.10:** Robbanékony — *magazin*. **19.40:** Jó idők, rossz idők *(német sorozat)*. **20.15:** B. L. Stryker *(amerikai sorozat)*. Időzített bomba. **22.15:** Tévétükör — *magazin*. **23.15:** A harmadik kéz *(amerikai horror)*. **0.50:** Borzasztó kedves család *(ism.)*. **1.30:** Kí[illegible]